JO NESBØ

CRIME

Pasărea cu piept roșu

AL TREILEA VOLUM
DIN SERIA HARRY HOLE

Să citești Pasărea cu piept roșu este ca și cum te-ai uita la o superproducție.
USA TODAY

TREI

FICTION CONNECTION

JO NESBØ

PASĂREA CU PIEPT ROŞU

— Seria HARRY HOLE #3 —

Original: *Rødstrupe* (2000)

Traducere din limba engleză:
LORENA MIHĂEŞ

virtual-project.eu

— 2019 —

Dar, încet-încet, a prins curaj, a zburat lângă el şi a scos cu ciocul ei micuţ un spin care intrase în fruntea Celui Crucificat. În acest timp, i-a căzut pe piept un strop de sânge de pe faţa Celui Crucificat – care s-a întins repede şi i-a colorat tot puful de pe piept. Apoi, Cel Crucificat şi-a deschis buzele şi i-a şoptit păsării: „Drept mulţumire pentru mila ta, îţi dau tot după ce au tânjit strămoşii tăi încă de la facerea lumii”.

Selma Lagerlöf, „Pasărea cu piept roşu”,
Legendele lui Hristos

Partea întâi
Ţărână din ţărână

1

Bariera de la punctul de taxare din Alnabru. 1 noiembrie 1999

O pasăre cenuşie tot intra şi ieşea din raza vizuală a lui Harry. Bătu darabana cu degetele în volan. Cu încetinitorul. Cu o zi în urmă, cineva vorbea la televizor despre timpul care trece „cu încetinitorul”. Aşa era acum. Ca în ajunul Crăciunului, înainte să vină Moşul. Sau ca atunci când stai pe scaunul electric înainte să fie pornit curentul.

Bătu mai tare.

Maşina era parcată în zona liberă din spatele ghişeelor de bilete de la punctul de taxare. Ellen dădu radioul puţin mai tare. Comentatorul vorbea solemn şi plin de respect.

„Avionul a aterizat acum cincizeci de minute şi, fix la ora 6:38 a.m., preşedintele a pus piciorul pe pământ norvegian. A fost întâmpinat de primarul din Ullensaker. Aici, în Oslo, e o zi minunată de toamnă: un fundal norvegian splendid pentru această întâlnire la nivel înalt. Să mai ascultăm o dată ce a zis preşedintele la conferinţa de presă de acum o jumătate de oră.”

Era a treia oară. Harry îi văzu din nou pe cei de la presă strigând şi îmbulzindu-se în barieră. De cealaltă parte, bărbaţii în costume cenuşii, care nu se chinuiau prea tare să nu pară de la Serviciile Secrete, ridicară din umeri în timp ce scrutau mulţimea, verificară pentru a douăsprezecea oară poziţia căştilor din urechi, examinară mulţimea, îşi opriră câteva clipe privirea pe un fotograf al cărui teleobiectiv era cam prea lung, apoi continuară să scruteze şi verificară a treisprezecea oară poziţia căştilor din urechi. Cineva îl întâmpină pe preşedinte în engleză şi se făcu linişte. Apoi se auzi un pârâit în microfon.

„Daţi-mi voie să vă spun pentru început că sunt încântat să mă aflu aici…”, zise preşedintele pentru

a patra oară cu vocea lui guturală cu un puternic accent american.

— Am citit că un reputat psiholog american crede că preşedintele are SPM, spuse Ellen.

— SPM?

— Sindromul Personalităţii Multiple. Doctorul Jekyll şi domnul Hyde. Psihologul afirma că personalitatea lui normală nu era conştientă de faptul că cealaltă, bestia sexuală, avea relaţii cu toate acele femei. Din acest motiv, Curtea Supremă nu l-a putut acuza că a minţit sub jurământ în legătură cu asta.

— Dumnezeule! zise Harry, privind în sus la elicopterul ce plana deasupra lor.

La radio, cineva întrebă cu un accent norvegian: „Domnule preşedinte, este a patra oară când un preşedinte în exerciţiu al Statelor Unite vizitează Norvegia. Cum vă simţiţi?”

Pauză.

„Mă bucur să fiu din nou aici. Este cu atât mai important cu cât liderii statului Israel şi ai poporului palestinian pot să se întâlnească aici. Cheia unei…”

„Ce vă mai amintiţi din vizita anterioară în Norvegia, domnule preşedinte?”

„Da, desigur. Sper ca după discuţiile de astăzi să putem…”

„Ce reprezintă Oslo şi Norvegia pentru pacea mondială, domnule preşedinte?”

„Norvegia a jucat un rol important.”

O voce fără accent norvegian: „Ce rezultate concrete consideră preşedintele că sunt realiste?”

Înregistrarea fu oprită şi din studio cineva preluă legătura.

„L-am ascultat pe preşedinte spunând că Norvegia joacă un rol crucial în… ăăă, procesul de pace din Orientul Mijlociu. Chiar acum, preşedintele se îndreaptă spre…”

Harry mormăi şi închise radioul.

— Ce se întâmplă cu ţara asta, Ellen?

Ellen dădu din umeri.

„Am trecut de Postul 27”, bâzâi staţia de pe bordul maşinii.

Harry o privi.

— Toată lumea e pe poziţie? întrebă el.

Ellen încuviinţă.

— Atunci, să nu mai stăm pe gânduri, zise Harry.

Ellen îşi dădu ochii peste cap. Era a cincea oară când spunea asta din clipa în care convoiul pornise de la aeroportul Gardermoen. De unde erau parcaţi, vedeau autostrada goală ce se întindea de la bariera punctului de taxare înspre Trosterud şi Furuset. Lumina albastră de pe capotă se rotea încet. Harry lăsă în jos geamul maşinii, scoase mâna afară şi dădu la o parte o frunză îngălbenită prinsă în ştergătorul de la parbriz.

— Un măcăleandru, o pasăre cu pieptul roşu, spuse Ellen, arătând cu degetul. Nu prea le mai vezi aşa târziu toamna.

— Unde?

— Uite acolo. Pe acoperişul punctului de taxare.

Harry îşi coborî capul şi se uită atent prin parbriz.

— Ah, da. Deci acela e un măcăleandru?

— Da. Dar tu probabil că nu-l deosebeşti de un sturz, aşa e?

— Ai dreptate.

Harry îşi puse mâna streaşină la ochi. Oare începea să aibă probleme cu vederea?

— O asemenea pasăre e rară, zise Ellen, înşurubând la loc capacul termosului.

— Chiar aşa? spuse Harry.

— Nouăzeci la sută din ele migrează în sud. Câteva îşi asumă riscul, cum s-ar spune, şi rămân aici.

— Cum s-ar spune?

Un alt pârâit în staţie: „Postul 62 către bază. Avem o maşină neinscripţionată parcată lângă şosea la două sute de metri înainte de bifurcaţia către Lørenskog”.

O voce profundă cu un accent din Bergen răspunse de la bază: „O clipă, 62. Ne interesăm”.

Tăcere.

— Ai verificat toaletele? întrebă Harry, făcând semn din cap către benzinăria Esso.

— Da. Toţi clienţii şi angajaţii au fost evacuaţi din benzinărie. Toată lumea, mai puţin şeful. Pe el l-am încuiat în birou.

— Şi ghişeele punctului de taxare?

— Tot. Stai liniştit, Harry, am verificat tot. Deci, cele care rămân o fac în speranţa unei ierni blânde. Poate să fie bine, dar dacă se înşală, mor. Aşa că te-ai putea întreba de ce nu se îndreaptă spre sud, pentru orice eventualitate. Păsările care rămân sunt pur şi simplu leneşe?

Harry se uită în oglindă şi văzu soldaţi de ambele părţi ale podului de cale ferată. Îmbrăcaţi în negru, cu căşti şi mitraliere MP5 atârnându-le la gât. Chiar şi de unde se afla el, putea zări încordarea din corpurile lor.

— Ideea este că, dacă e o iarnă blândă, îşi pot alege cele mai bune locuri pentru a-şi face cuib înainte să se întoarcă celelalte, spuse Ellen în timp ce încerca să îndese termosul în torpedoul deja plin. E un risc calculat. Eşti ori la bal, ori la spital. A-ţi asuma sau a nu-ţi asuma riscul. Dacă intri în joc, e posibil ca într-o noapte să pici de pe rămurică îngheţat bocnă şi să nu te dezgheţi până la primăvară. Dacă o laşi baltă, se poate să nu mai găseşti loc de cuib când te întorci. Acestea sunt, cum se spune, eternele dileme cu care ne confruntăm.

— Ţi-ai pus vesta antiglonţ? întrebă Harry şi se întoarse ca să verifice. Da sau nu?

Ellen se bătu uşor cu degetele pe piept în loc de răspuns.

— Cea uşoară?

Ea încuviinţă din cap.

— La dracu', Ellen! Am dat ordin să fie purtate vestele balistice. Nu astea de Mickey Mouse.

— Ştii ce poartă tipii de la Serviciile Secrete?

— Stai să ghicesc. Veste uşoare?

— Ai ghicit.

— Ştii de cine mă doare undeva?

— Stai să ghicesc. De Serviciile Secrete?
— Ai ghicit.
Râse. Harry schiţă şi el un zâmbet. Se auzi un bâzâit în staţie.
„Baza către postul 62. Serviciile Secrete zic că maşina parcată la bifurcaţia către Lørenskog e a lor.”
„Aici postul 62. Mesaj recepţionat.”
— După câte vezi, spuse Harry, lovind iritat în volan, nu există comunicare. Cei de la Serviciile Secrete lucrează de unii singuri. Ce e cu maşina aia acolo fără ştirea noastră? Hm?
— Verifică dacă ne facem treaba, zise Ellen.
— Dacă urmăm instrucţiunile pe care ei ni le-au dat.
— O să ai şi tu voie să iei unele decizii, aşa că nu mai bodogăni, zise ea. Şi nu mai bate toba în volan.
Harry îşi lăsă ascultător mâinile în poală. Ellen zâmbi.
— Mda, mda, mda, zise el şi oftă adânc.
Găsi cu degetele patul pistolului de serviciu, un Smith & Wesson calibrul .38, cu şase gloanţe. Avea la centură încă două încărcătoare, fiecare cu câte şase gloanţe. Mângâie pistolul, conştient că, de fapt, nu era autorizat să poarte armă. Poate că într-adevăr îi slăbea vederea; după un curs de patruzeci de ore iarna trecută, picase testul de tragere. Deşi nu era un lucru atât de ieşit din comun, lui Harry i se întâmpla pentru prima oară şi nu-i plăcea deloc. Nu-i rămânea decât să mai dea testul o dată – unii îl dădeau de patru, cinci ori –, dar dintr-un motiv oarecare, Harry continua să-l amâne.
Alte pârâituri: „Am trecut de punctul 28”.
— Încă un punct şi ajung la poliţia din Romerike, zise Harry. Următorul e Karihaugen şi apoi noi.
— De ce nu procedează cum făceam noi? Să spună pur şi simplu unde e coloana oficială în loc de toate numerele astea idioate, bombăni Ellen.
— Ghiceşte.
Răspunseră la unison:
— Serviciile Secrete!

Şi râseră.

„Am trecut de punctul 29.”

Harry se uită la ceas.

— OK, vor fi aici în trei minute. Voi schimba frecvenţa staţiei cu cea a poliţiei din Oslo. Facem ultimele verificări.

Ellen închise ochii ca să se concentreze la verificările afirmative care îi erau confirmate una după alta. Puse microfonul la loc.

— Totul e la locul lui şi pregătit.

— Mulţumesc. Pune-ţi casca.

— Hai, zău, Harry.

— Ai auzit ce-am spus.

— Pune-ţi tu casca mai bine!

— A mea e prea mică.

O altă voce. „Am trecut de punctul 1.”

— La naiba, uneori eşti aşa de… lipsit de profesionalism.

Ellen îşi trase casca pe cap, o strânse sub bărbie şi se strâmbă în oglindă.

— Şi eu te iubesc, zise Harry, cercetând cu binoclul şoseaua din faţa lor. Îi văd.

În vârful pantei ce ducea la Karihaugen, soarele sclipea pe metal. O clipă, Harry nu zări decât prima maşină din coloană, dar cunoştea ordinea: şase motociclete de la Departamentul de escortă al poliţiei norvegiene, două maşini de escortă ale poliţiei norvegiene, o maşină a Serviciilor Secrete, apoi două Cadillac-uri Fleetwood identice (maşini speciale ale Serviciilor Secrete aduse cu avionul din SUA) şi preşedintele aflat în una dintre ele. Nu se ştia în care. Sau poate că era în amândouă, se gândi Harry. În una Jekyll, în alta Hyde. Apoi urmau vehiculele mai mari: ambulanţa, carul de comunicaţii şi câteva maşini ale Serviciilor Secrete.

— Totul pare destul de liniştit, zise Harry.

Mişcă încet binoclul de la stânga la dreapta. Aerul tremură deasupra pistei, deşi era o dimineaţă rece de noiembrie.

Ellen văzu silueta primei maşini. În treizeci de secunde vor fi trecut de porţile punctului de taxare şi jumătate din treabă va fi gata. Iar peste două zile, când aceleaşi maşini vor fi trecut de barieră, mergând în direcţia opusă, ea şi Harry îşi vor putea relua munca obişnuită. Ea prefera să se ocupe de morţii de la Secţia Delicte grave decât să se trezească la trei dimineaţa ca să stea într-un Volvo neîncălzit cu un Harry irascibil, care era clar împovărat de responsabilitatea ce i se dăduse.

În maşină nu se auzea nimic în afară de respiraţia ritmică a lui Harry. Ellen verifică dacă indicatorii luminoşi de la ambele staţii erau verzi. Coloana aproape ajunsese la poalele dealului. Ellen se hotărî să se ducă la Tørst după ce termină şi să se îmbete. Era un tip acolo cu care schimbase priviri; avea părul negru cârlionţat şi ochii căprui, cu ceva periculos în ei. Suplu. Avea un aer boem, intelectual. Poate…

— Ce nai…

Harry înşfăcase deja microfonul.

— E un individ în a treia cabină din stânga. Poate cineva să-l identifice?

În staţie se auzi un pârâit şi atât, în timp ce privirea lui Ellen cercetă rapid toate cabinele din şir. Acolo! Zări spatele unui bărbat dincolo de geamul cafeniu al cabinei – la doar patruzeci sau cincizeci de metri distanţă. Silueta se vedea clar din spate în lumină, la fel ca ţeava scurtă cu lunetă ieşind în afară deasupra umărului.

— Armă! ţipă ea. Are o mitralieră.

— La dracu'!

Harry deschise uşa maşinii cu piciorul, se ţinu de rama portierei şi ţâşni afară. Ellen cercetă coloana oficială. Nu putea fi la o distanţă mai mare de câteva sute de metri. Harry băgă capul în maşină.

— Nu-i de-al nostru, dar ar putea fi de la Serviciile Secrete, zise el. Sună la bază.

Avea deja revolverul în mână.

— Harry…

— Acum! Şi claxonează dacă baza zice că e de-al lor.

Harry începu să alerge spre cabina punctului de taxare şi spre bărbatul îmbrăcat în costum. Îşi dădu seama după ţeavă că era vorba de un pistol Uzi. Aerul rece al dimineţii îi înţepă plămânii.

— Poliţia! strigă în norvegiană, apoi în engleză.

Nicio reacţie. Sticla groasă a cabinei era fabricată în aşa fel încât să împiedice să pătrundă zgomotul de afară. Bărbatul îşi întorsese capul spre coloană şi Harry îi văzu ochelarii negri. Serviciile Secrete. Sau cineva care voia să dea impresia că e de acolo.

Era la douăzeci de metri acum.

Cum de intrase într-o cabină încuiată dacă nu era de-al lor? La naiba! Harry auzea deja motocicletele. N-avea timp să ajungă la cabină.

Trase siguranţa şi ţinti, rugându-se ca sunetul claxonului să tulbure liniştea acelei dimineţi ciudate pe care o petrecea lângă o autostradă unde nu-şi dorise niciodată să se afle. Instrucţiunile erau clare, dar nu era în stare să-şi alunge gândurile: *Vestă subţire. Nu există comunicare. Trage, nu e vina ta. Oare are familie?*

Coloana venea exact din spatele cabinei şi înainta cu repeziciune. În câteva secunde, Cadillac-urile vor ajunge în dreptul cabinelor. Cu coada ochiului stâng observă o mişcare, o pasăre micuţă luându-şi zborul de pe acoperiş.

A-şi asuma sau a nu-şi asuma riscul... eterna dilemă.

Se gândi la vesta antiglonţ şi la faptul că nu acoperă gâtul în timp ce lăsă revolverul câţiva centimetri mai în jos. Zgomotul motocicletelor era asurzitor.

2

Oslo. 5 octombrie 1999

— Aceasta este marea trădare, zise bărbatul ras în cap, coborându-şi privirea spre notiţe.

Capul, sprâncenele, braţele masive, chiar şi mâinile enorme ce se ţineau de pupitrul de lectură, totul era proaspăt ras şi curat. Se aplecă spre microfon.

— Din 1945, duşmanii naţional-socialismului sunt stăpânii lumii; au dezvoltat şi au pus în practică principiile lor economice şi democrate. Prin urmare, soarele nu a strălucit pe pământ nici măcar o zi în care să nu fie război. Chiar şi aici, în Europa, am trăit experienţa războiului şi a genocidului. Milioane mor de foame în Lumea a Treia – iar Europa e ameninţată de migrare în masă şi de consecinţele acestui lucru: haos, sărăcie şi luptă pentru supravieţuire.

Se opri ca să se uite împrejur. În încăpere era o tăcere de mormânt; doar o singură persoană din public, care stătea pe băncile din spatele lui, avu o tentativă de a bate din palme. Când bărbatul reîncepu să vorbească, de data asta cu entuziasm, beculeţul roşu de sub microfon se aprinse ameninţător, indicând că semnalul de înregistrare era distorsionat.

— Nu va mai trece mult timp până când bunăstarea va fi de domeniul trecutului şi va trebui să ne bizuim pe noi înşine şi pe comunitate. Un război, un dezastru economic sau ecologic, şi întreaga reţea de legi şi reguli care ne transformă pe toţi cu repeziciune în clienţi sociali pasivi va fi spulberată. Ultima mare trădare a avut loc pe 9 aprilie 1940, când aşa-zişii conducători naţionali au fugit de duşman ca să-şi salveze pielea şi au luat cu ei rezervele de aur pentru a-şi finanţa o viaţă de lux la Londra. Acum, duşmanul e aici din nou. Iar cei care ar trebui să ne apere interesele ne-au dezamăgit

iarăşi. Au permis duşmanului să-şi construiască moschei în mijlocul nostru, să ne jefuiască bătrânii şi să-şi amestece sângele cu cel al femeilor noastre. Este pur şi simplu datoria noastră de norvegieni să ne protejăm rasa şi să-i eliminăm pe cei care ne trădează.

Întoarse pagina, dar o tuse care se auzi dinspre podiumul aflat în faţa lui îl făcu să se oprească şi să-şi ridice privirea.

— Mulţumesc, cred că am auzit suficient, spuse judecătorul, uitându-se pe deasupra ochelarilor. Avocatul acuzării mai are întrebări pentru acuzat?

Soarele strălucea în sala de judecată a înaltei Curţi Regale din Oslo, dându-i bărbatului fără păr o aură iluzorie. Purta o cămaşă albă şi o cravată subţire, probabil la sfatul avocatului care îl apăra, Johan Krohn Jr., care chiar acum se lăsase pe spate în scaunul său, jucându-se cu un stilou între degete. Lui Krohn nu-i plăcea mai nimic din prezenta situaţie. Nu-i plăcea direcţia pe care o luaseră întrebările acuzării, felul în care clientul său, Sverre Olsen, îşi declarase în mod deschis programul, precum şi faptul că Olsen găsise de cuviinţă să-şi suflece mânecile de la cămaşă, lăsându-i pe judecător şi pe juraţi să vadă pânza de păianjen tatuată pe ambii umeri şi şirul de svastici de pe braţul stâng. Pe braţul drept avea tatuat un lanţ de simboluri norvegiene şi, cu litere gotice negre, VALKYRIA, o grupare neonazistă.

Mai era însă ceva în tot procesul care îl sâcâia. Dar nu putea să spună ce.

Procurorul public, un bărbat scund pe nume Herman Groth, împinse microfonul cu degetul mic, care era împodobit cu un inel cu simbolul uniunii avocaţilor.

— Doar câteva întrebări de final, onorată instanţă.

Vocea era blândă şi curtenitoare. Beculeţul de sub microfon se făcu verde.

— Prin urmare, pe 3 ianuarie la ora nouă, când aţi mers la Dennis Kebab de lângă Dronningens Gate,

aveaţi intenţia clară să vă îndepliniţi datoria de a vă apăra rasa despre care tocmai vorbeaţi?

Johan Krohn se repezi la microfon.

— Clientul meu tocmai a răspuns că o ceartă a izbucnit între el şi proprietarul vietnamez.

Beculeţul roşu.

— A fost provocat, spuse Krohn. Nu există niciun motiv pentru a sugera că a existat premeditare.

Groth închise ochii.

— Dacă ceea ce spune avocatul dumneavoastră e corect, Herr Olsen, la acel moment aveaţi, pur şi simplu întâmplător, asupra dumneavoastră o bâtă de baseball?

— Pentru autoapărare, îl întrerupse Krohn şi ridică braţele în aer, cuprins de disperare. Onorată instanţă, clientul meu a răspuns deja la aceste întrebări.

Judecătorul îşi frecă bărbia în timp ce îl măsură cu privirea pe avocatul apărării. Toată lumea ştia că Johan Krohn Jr. era o stea în plină ascensiune şi probabil că asta îl făcu pe judecător să-şi dea în cele din urmă consimţământul, oarecum iritat:

— Sunt de acord cu avocatul apărării. Dacă procurorul nu mai are nimic de adăugat, sunt de părere că putem continua.

Groth deschise ochii, astfel încât deasupra şi sub iris se zări o dungă albă îngustă. Dădu din cap. Cu o mişcare obosită, ridică în aer un ziar.

— Acesta este *Dagbladet* din 25 ianuarie. Într-un interviu de la pagina opt, unul dintre tovarăşii de ideologie ai acuzatului…

— Obiectez… începu Krohn.

Groth oftă.

— Hai să-l numesc un bărbat care şi-a exprimat opinii rasiste.

Judecătorul încuviinţă, dar, în acelaşi timp, îi aruncă lui Krohn o privire dojenitoare. Groth continuă.

— Acest bărbat, comentând atacul de la Dennis Kebab, spune că avem nevoie de mai mulţi rasişti precum Sverre Olsen pentru a recâştiga controlul

asupra Norvegiei. Cuvântul „rasist” e folosit în interviu ca termen de respect. Acuzatul se consideră „rasist”?

— Da, sunt rasist, spuse Olsen înainte ca avocatul apărării să poată interveni. În sensul pe care îl dau eu cuvântului.

— Şi care ar fi acela? zâmbi Groth.

Krohn îşi încleştă pumnii sub masă şi privi spre podium, către cei doi judecători asociaţi care îl încadrau pe judecător. Cei trei urmau să decidă soarta clientului său pentru următorii ani, precum şi propriul lui statut pentru următoarele luni în cadrul baroului Tostrupkjeller. Doi cetăţeni obişnuiţi reprezentând poporul, reprezentând justiţia bunului-simţ. Li se spunea înainte „judecători diletanţi”, dar probabil că îşi dăduseră seama că suna precum „judecători ignoranţi”. În dreapta judecătorului, se afla un tânăr îmbrăcat într-un costum ieftin şi decent, care abia dacă îndrăznea să ridice privirea. Femeia tânără, uşor grăsuţă, din stânga părea că se preface că urmăreşte procesul, în timp ce îşi lungea gâtul astfel încât cei de jos să nu-i vadă începutul de bărbie dublă.

Opt martori îl văzuseră pe Sverre Olsen intrând în bar cu o bâtă de baseball sub braţ şi, după un scurt schimb de invective, îl lovise pe proprietarul localului, Ho Dai – un vietnamez de patruzeci de ani care imigrase în Norvegia cu valul de refugiaţi din 1978 – în cap. Aşa de tare, încât Ho Dai n-avea să mai poată merge niciodată. Când Olsen începu să vorbească, Johan Krohn Jr. deja îşi pregătea în minte pledoaria pe care urma să o prezinte Înaltei Curţi.

— „Rasism”, citi Olsen definiţia din hârtiile lui, este lupta eternă împotriva bolilor ereditare, a degenerării şi anihilării, precum şi dorinţa şi năzuinţa spre o societate mai sănătoasă şi o viaţă de o calitate mai bună. Amestecul raselor este un fel de genocid bilateral. Într-o lume în care există proiecte de înfiinţare a unor bănci de gene care să păstreze şi cel mai mic gândac, toată lumea acceptă faptul că

rasele umane care s-au dezvoltat timp de milenii întregi se pot amesteca şi distruge. Într-un articol din 1972, din reputata revistă *American Psychologist,* cincizeci de oameni de ştiinţă americani şi europeni au avertizat în legătură cu pericolele suprimării argumentelor teoriei eredităţii.

Olsen se opri, cuprinse cu privirea întreaga sală de judecată 17 şi ridică degetul arătător de la mâna dreaptă. Se întorsese către procuror şi Krohn îi văzu tatuajul Sieg Heil pe grăsimea de pe ceafa rasă – un strigăt mut în contrast grotesc cu retorica lipsită de emoţie a curţii. În tăcerea care urmă, Krohn îşi dădu seama după zgomotul de pe coridor că sala 18 făcuse pauză de prânz. Clipele treceau. Krohn îşi aduse aminte de ceva ce citise despre Adolf Hitler: la marile întruniri, obişnuia să facă o pauză de până la trei minute ca să producă impresie. În momentul în care vorbi mai departe, Olsen începu să bată ritmul cu degetul de parcă ar fi vrut să întipărească în mintea celor ce ascultau fiecare cuvânt şi propoziţie.

— Aceia dintre voi care încearcă să pretindă că nu există o luptă rasială la mijloc sunt fie orbi, fie trădători.

Bău apă din paharul pe care uşierul îl pusese în faţa lui.

Procurorul interveni:

— Şi în această luptă rasială, tu şi susţinătorii tăi, dintre care o parte se află astăzi aici în sală, sunteţi singurii care aveţi dreptul să atacaţi?

Se auziră vociferări din galeria capetelor rase ce se aflau în public.

— Noi nu atacăm, noi ne apărăm, zise Olsen. E dreptul şi îndatorirea fiecărei rase.

Un strigăt dinspre bănci, pe care Olsen îl auzi şi peste care trecu cu un zâmbet:

— De fapt, chiar şi printre oameni de altă rasă există un naţional-socialism al conştiinţei de rasă.

Râsete şi aplauze din galerie. Judecătorul ceru să se facă linişte înainte să se uite întrebător la procuror.

— Asta e tot, zise Groth.

— Avocatul apărării mai are întrebări?

Krohn dădu din cap.

— Vreau atunci să intre primul martor al acuzării.

Procurorul făcu semn din cap către uşier, care deschise uşa din fundul sălii. De afară se auzi un zgomot de scaune, uşa se deschise larg şi un bărbat masiv păşi înăuntru. Krohn observă că bărbatul purta o haină care îi era puţin cam mică, blugi negri şi nişte bocanci mari Dr. Martens. Capul bine ras şi corpul zvelt, atletic, sugerau că are în jur de treizeci de ani – deşi ochii injectaţi, cu pungi dedesubt, ca şi tenul palid cu vinişoare sparte ici şi colo, în mici pete roşii, indicau mai degrabă că are cincizeci de ani.

— Sunteţi ofiţerul de poliţie Harry Hole? întrebă judecătorul după ce bărbatul se aşeză în boxa martorilor.

— Da.

— Înţeleg că nu v-aţi dat adresa de acasă?

— E secretă.

Hole arătă cu degetul peste umăr.

— Au încercat să-mi spargă casa.

Alte vociferări.

— Aţi depus vreodată mărturie, ofiţer Hole? Adică aţi depus jurământ?

— Da.

Krohn mişcă din cap precum câinii care moţăie în portbagajul unor motociclişti.

— Investigaţi omoruri la Brigada de Combatere a Crimei Organizate, aşa e? zise Groth. De ce vi s-a dat acest caz?

— Pentru că nu l-am evaluat corect.

— Adică?

— Nu am crezut că Ho Dai va supravieţui. N-ai şanse cu craniul zdrobit şi părţi din interior pe afară.

Krohn văzu feţele judecătorilor asociaţi tresărind involuntar. Dar acum nu mai conta. Găsise documentul cu numele lor. Şi iată că descoperise greşeala.

3

Bulevardul Karl Johan.
5 octombrie 1999

Bătrâne, vei muri.

Cuvintele încă răsunau în urechile bătrânului care coborî scările şi rămase nemişcat, orbit de soarele puternic de toamnă. În timp ce pupilele i se micşorară treptat, se ţinu strâns de bară şi inspiră, adânc şi încet. Ascultă sunetul strident al maşinilor, al tramvaielor, semnalele ce anunţau pietonii că pot traversa. Şi vocile – vocile exuberante şi fericite ce treceau în grabă pe lângă el, însoţite de zgomotul pantofilor. Şi muzica. Auzise vreodată o asemenea muzică? Totuşi, nimic nu reuşea să amuţească sunetul cuvintelor: *Bătrâne, vei muri.*

De câte ori stătuse aici, pe treptele ce duceau spre cabinetul doctorului Buer? De două ori pe an timp de patruzeci de ani, adică de optzeci de ori. Optzeci de zile obişnuite, precum cea de astăzi, dar niciodată până acum nu observase câtă forfotă e pe străzi, câtă veselie, ce poftă lacomă de viaţă. Era octombrie, dar părea o zi de mai. Liniştea zilei se risipi. Oare exagera? Îi auzea vocea, îi vedea silueta ieşind în fugă din soare, conturul unei feţe dispărând într-un nimb de lumină albă.

Bătrâne, vei muri.

Albeaţa se coloră şi deveni bulevardul Karl Johan. Ajunse pe ultima treaptă, se opri, se uită în dreapta, apoi în stânga, de parcă nu putea să se decidă în ce parte să o ia şi căzu în visare. Tresări de parcă îl trezise cineva şi se îndreptă spre Palat. Mersul îi era nehotărât, ochii priveau în jos şi silueta slabă era adusă de spate în haina de lână cam mare.

— Cancerul s-a răspândit, spusese doctorul Buer.

— Da, răspunsese el, privindu-l pe doctor şi întrebându-se dacă asta era ceva ce învăţau la facultate, să-şi scoată ochelarii când venea vorba de chestiuni importante, sau dacă era ceva ce doctorii

care suferă de miopie fac pentru a evita să-şi privească pacientul în ochi.

Doctorul Konrad Buer începea să semene cu tatăl său – cu chelia care se mărea şi pungile de sub ochi care îi dădeau ceva din aerul îngrijorat al tatălui său.

— Adică? întrebase bătrânul cu vocea cuiva care nu mai auzise de peste cincizeci de ani.

Erau sunetele goale, aspre, guturale, scoase de către un om în ale cărui coarde vocale tremura o spaimă îngrozitoare.

— Da, se pune de fapt problema…

— Vă rog, domnule doctor. Am mai privit moartea în faţă şi înainte.

Ridicase vocea, îşi alesese cuvinte care îl obligau să nu-şi lase glasul să-i tremure, aşa cum dorea să-l audă doctorul Buer. Aşa cum el însuşi dorea să se audă.

Privirea doctorului trecuse peste birou, peste parchetul uzat şi dincolo de fereastra murdară. Se refugiase acolo o vreme înainte să se întoarcă şi s-o întâlnească pe a lui. Mâinile lui găsiseră o bucată de material cu care îşi şterse ochelarii iar şi iar.

— Ştiu cum trebuie să…

— Nu ştiţi nimic, doctore.

Bătrânul îşi auzi propriul râs scurt şi uscat.

— Nu vă supăraţi, doctore Buer, dar vă asigur un lucru: nu ştiţi nimic.

Observase stânjeneala doctorului şi în acelaşi timp auzea robinetul care picura în chiuvetă în partea cealaltă a cabinetului. Era un sunet nou şi, brusc, fără să poată să-şi explice cum, i se păruse că are auzul unui tânăr de douăzeci de ani.

Apoi doctorul Buer îşi pusese ochelarii la loc, ridicase o bucată de hârtie ca şi cum cuvintele pe care urma să le rostească erau scrise pe ea, îşi dresese glasul şi zisese:

— Bătrâne, vei muri.

Bătrânul ar fi preferat mai puţină familiaritate.

Se opri lângă o mulţime de oameni, unde auzi un zdrăngănit de chitară şi o voce care cânta un cântec

ce cu siguranţă le părea vechi tuturor cu excepţia lui. Îl mai auzise, probabil, cu un sfert de secol în urmă, dar asta ar fi putut însemna chiar ieri pentru el. Aşa era totul pentru el acum – cu cât era mai departe în timp, cu atât i se părea mai aproape şi mai clar. Era în stare să-şi amintească lucruri la care nu se gândise de ani de zile. Acum putea să închidă ochii şi vedea proiectate pe retină lucruri despre care citise înainte în jurnalele lui de război.

— Oricum, ar trebui să mai ai un an.

O primăvară şi o vară. Va putea să vadă fiecare frunză îngălbenită din copacii cu frunze căzătoare din Studenterlunden de parcă ar purta nişte ochelari noi, mai puternici. Aceiaşi copaci fuseseră acolo şi în 1945 sau poate că nu? În acea zi nu se vedeau prea clar, nimic nu era prea clar. Feţele zâmbitoare, feţele furioase, strigătele pe care abia dacă le auzea, portiera maşinii trântită şi e posibil să fi avut lacrimi în ochi, pentru că atunci când îşi aminti de steagurile pe care oamenii le fluturau în timp ce alergau pe trotuare, ochii îi erau roşii şi înceţoşaţi. Strigătele lor: *Prinţul moştenitor s-a întors!*

Urcă dealul ce ducea la Palat, unde se adunaseră mai mulţi oameni să urmărească schimbarea gărzii. Ecoul ordinelor şi zgomotul puştilor şi al tocurilor de cizmă reverberară pe faţada de cărămizi galbene. Auzi bâzâitul aparatelor de filmat şi prinse câteva cuvinte în germană. Doi tineri japonezi stăteau îmbrăţişaţi, urmărind bucuroşi spectacolul. Închise ochii şi încercă să detecteze mirosul uniformelor şi al uleiului de puşcă. Era, bineînţeles, o prostie; aici nu era nimic din mirosul războiului său.

Deschise din nou ochii. Ce ştiau aceşti băieţi-soldaţi îmbrăcaţi în negru, care erau folosiţi pentru paradă de către monarhie şi ale căror acţiuni erau simbolice? Erau prea inocenţi ca să înţeleagă şi prea tineri ca să simtă ceva. Se gândi din nou la acea zi, la tinerii norvegieni îmbrăcaţi în soldaţi, sau „soldaţii suedezi”, cum îi numiseră ei. În ochii lui, fuseseră soldaţi de tinichea; nu ştiuseră cum să poarte uniforma, cu atât mai puţin cum să se

comporte cu un prizonier de război. Erau speriaţi şi brutali; cu ţigările în gură şi şepcile puse pe o ureche cu un aer dezinvolt, se ţineau strâns de armele abia primite şi încercau să-şi învingă frica lovind spatele prizonierilor cu patul puştii.

— Porci nazişti, ziceau ei în timp ce îi loveau, fiind iertaţi pe loc pentru păcatele lor.

Inspiră adânc, bucurându-se de ziua caldă de toamnă, dar în acel moment îşi făcu loc durerea. Se clătină. Apă la plămâni. În douăsprezece luni, poate mai puţin, inflamaţia şi puroiul vor produce apă care se va aduna în plămâni. Se zice că ăsta e cel mai rău lucru.

Bătrâne, vei muri.

Apoi începu să tuşească. Tuşea aşa de tare, încât cei din prejma lui se dădură involuntar mai încolo.

4

Ministerul de Externe, Viktoria Terrasse.
5 octombrie 1999

Subsecretarul de stat de la Externe, Bernt Brandhaug, grăbi pasul pe coridor. Plecase din biroul său în urmă cu treizeci de secunde; în alte patruzeci şi cinci, se va afla în sala de şedinţe. Îşi corectă poziţia umerilor, simţi că se cam împlinise şi că muşchii stăteau lipiţi de materialul jachetei. *Latissimus dorsi* – muşchii superiori ai spatelui. Avea şaizeci de ani, dar nu arăta nici măcar o zi peste cincizeci. Nu că-l preocupa felul în care arăta. Ştia foarte bine că era un bărbat atrăgător, fără să fie nevoie să facă prea multe în afară de antrenamentul care oricum îi plăcea, de câteva şedinţe de solar iarna şi de pensatul regulat al firelor albe din sprâncenele care deveniseră stufoase.

— Bună, Lisa! strigă el în timp ce trecu pe lângă xerox, şi tânăra stagiară de la Biroul de Externe sări în sus, reuşind doar să zâmbească vag înainte ca Brandhaug să dispară după următorul colţ.

Lisa era o proaspătă avocată şi fiica unui prieten din anii de facultate. Venise doar de trei săptămâni. Şi ştiuse de la bun început că subsecretarul, persoana civilă cu cel mai înalt rang din clădire, o cunoştea. O să poată să o cucerească? Probabil. Nu că se va şi întâmpla. Nu neapărat.

Auzi deja glasuri înainte să deschidă uşa. Se uită la ceas. Şaptezeci şi cinci de secunde. Apoi intră şi aruncă o privire rapidă prin încăpere ca să se asigure că toate autorităţile convocate aveau reprezentanţi.

— Sunteţi Bjarne Møller? zise el tare, cu un zâmbet larg, în timp ce întinse mâna peste masă spre un bărbat înalt şi slab ce stătea lângă Anne Størksen, comisarul-şef. Sunteţi PAS-ul, nu-i aşa? Aud că sunteţi stâlpul de susţinere al montaigne russe-ului din Holmenkollen[1]?

Ăsta era unul din trucurile lui Brandhaug. Să afle câte un amănunt despre oamenii pe care îi cunoştea prima oară. Ceva ce nu era în CV-ul lor. Lucru care îi intimida. Folosirea acronimului PAS – abrevierea pentru *Politiavdelingssjef,* Şeful Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate – îi plăcea în mod deosebit. Brandhaug se aşeză, îi făcu cu ochiul vechiului său prieten Kurt Meirik, şeful *Politiets overvåkningstjeneste,* sau POT, Serviciul de Securitate, şi îi studie pe ceilalţi care stăteau în jurul mesei.

Până acum, nimeni nu ştia cine va conduce şedinţa pentru că toţi reprezentanţii aveau funcţii egale, cel puţin teoretic, şi erau de la Biroul prim-ministrului, poliţia din Oslo, Serviciul Secret al Norvegiei, Brigada de Combatere a Crimei Organizate şi Brandhaug de la Ministerul de Externe. Şedinţa fusese convocată de Biroul prim-ministrului, dar era dar că Poliţia din Oslo, prin persoana Annei Størksen, şi POT, reprezentat de Kurt Meirik, viza responsabilitatea operaţiunilor atunci când discuţiile se purtau la un asemenea nivel. Subsecretarul de stat de la biroul prim-ministrului părea că are de gând să preia el conducerea.

Brandhaug închise ochii şi ascultă.

Conversaţia de complezenţă încetă, sunetul vocilor se stinse şi un picior al mesei scrâşni pe podea. Încă nu. Se auzi foşnetul hârtiilor, zgomotul de stilouri – la şedinţe importante precum aceasta, cei mai mulţi şefi de departament aveau secretarii personali lângă ei ca nu cumva mai târziu să dea vina unul pe altul pentru ce s-a întâmplat. Cineva tuşi, dar se auzi din celălalt capăt al încăperii şi, în afară de asta, nu era genul de tuse prin care îţi dregi glasul ca să vorbeşti. Cineva inspiră profund şi vorbi.

— Să începem, aşadar, zise Bernt Brandhaug, deschizând ochii.

Capetele se întoarseră către el. Aşa era mereu. O gură pe jumătate deschisă, cea a subsecretarului de

stat; un zâmbet ironic al Annei Størksen, arătând că a înţeles ce se petrecuse – dar, altfel, feţe inexpresive privindu-l fără să admită că bătălia era deja terminată.

— Bine aţi venit la prima şedinţă de coordonare. Datoria noastră e să aducem şi să scoatem din Norvegia patru dintre cei mai importanţi oameni ai planetei într-o singură bucată.

Râsete politicoase ale celor de la masă.

— Luni, 1 noiembrie, vom primi vizita liderului PLO Yasser Arafat, a prim-ministrului israelian Ehud Barak, a prim-ministrului rus Vladimir Putin şi nu în ultimul rând, cireaşa de pe tort: la 6:15 a.m., peste exact douăzeci şi şapte de zile, Air Force One, cu preşedintele american la bord, va ateriza pe aeroportul Gardermoen din Oslo.

Privirea lui Brandhaug studie pe rând feţele celor de la masă. Se opri asupra nou-venitului, Bjarne Møller.

— Adică dacă nu e ceaţă, zise el, lucru care îi aduse râsete şi observă cu satisfacţie că Møller uită preţ de o clipă că era neliniştit şi râse împreună cu ceilalţi.

Brandhaug îi răspunse cu un zâmbet, dezvelindu-şi dinţii puternici care erau chiar şi mai albi după ultimul tratament cosmetic de la dentist.

— Încă nu ştim exact câţi oameni vin, zise el. Preşedintele a avut o echipă de 2000 de oameni în Australia şi de 1700 la Copenhaga.

Murmure în jurul mesei.

— Din experienţa mea, totuşi, estimez că 700 e o cifră mai realistă.

Brandhaug era foarte sigur că estimarea lui va fi confirmată în curând pentru că primise cu o oră în urmă un fax cu o listă de 712 invitaţi.

— Probabil că unii dintre voi se întreabă de ce preşedintele are nevoie de atâţia oameni pentru o întâlnire la nivel înalt de două zile. Răspunsul e simplu. E vorba aici de buna şi bătrâna retorică a puterii. Şapte sute, dacă evaluez corect, e exact numărul de oameni pe care Kaiser Friedrich III îi

avea cu el când a intrat în Roma în 1468 ca să-i arate Papei cine e cel mai puternic om din lume.

Alte râsete în jurul mesei. Brandhaug îi făcu jucăuş cu ochiul Annei Størksen. Găsise această menţiune în *Aftenposten.* Îşi împreună palmele.

— Nu e nevoie să vă spun că o lună înseamnă puţin timp, adică vom avea nevoie de şedinţe zilnice de coordonare la ora zece, în această sală. Până când cei patru nu vor mai fi pe mâinile noastre, va trebui să renunţaţi la orice altceva. Aveţi liber de sărbători şi dacă sunteţi bolnavi. Întrebări înainte să continuăm?

— Credem că… începu subsecretarul de stat.

— La boli sunt incluse şi depresiile, îl întrerupse Brandhaug, şi Bjarne Møller nu se putu abţine să nu izbucnească în râs.

— Credem că… reîncepu subsecretarul de stat.

— Mingea e la tine, Meirik, îl pofti Brandhaug.

— Ce?

Şeful Serviciilor Secrete (POT) îşi înălţă capul chel şi lucios şi îl privi pe Brandhaug.

— Ai vrut să zici ceva despre evaluarea făcută de POT asupra pericolelor? spuse Brandhaug.

— A, la asta te referi, zise Meirik. Am adus copiile cu noi.

Meirik era din Tromsø şi vorbea un amestec ciudat de dialect din Tromsø şi norvegiană standard. Făcu semn cu capul unei femei ce stătea lângă el. Ochii lui Brandhaug se opriră asupra ei. Nu era machiată şi părul scurt, castaniu era tăiat pe drept la nivelul urechii şi prins cu o clamă nepotrivită. Iar costumul din lână albastră era total neatrăgător. Dar, deşi îşi dăduse osteneala să pară exagerat de sobră, aşa cum femeile de carieră fac adesea pentru că se tem că nu vor fi luate în serios, lui Brandhaug îi plăcu ce văzu. Ochii căprui şi blânzi şi pomeţii înalţi îi dădeau un aer aristocratic, diferit de al norvegiencelor. O mai văzuse, dar tunsoarea era nouă. Oare cum o chema – era ceva cu rezonanţe biblice – Rakel? Probabil că tocmai divorţase. Asta ar fi putut explica noua tunsoare. Femeia se aplecă

peste geanta diplomat dintre ea şi Meirik, şi ochii lui Brandhaug căutară în mod automat decolteul bluzei, dar era încheiată prea sus ca să lase să se vadă ceva interesant. Oare avea copii de şcoală? Ar deranja-o dacă ar închiria o cameră în timpul zilei la unul dintre hotelurile din centru? Oare găsea puterea excitantă?

— Fă-ne doar un scurt rezumat, Meirik, ceru Brandhaug.

— Bine.

— Aş vrea să spun ceva mai întâi, zise subsecretarul de stat.

— Să-l lăsăm pe Meirik să termine întâi? Apoi să spui tot ce vrei, Bjørn.

Era prima oară când Brandhaug folosea numele de botez al subsecretarului de stat.

— POT consideră că există riscul unui atac sau al producerii altor daune, zise Meirik.

Brandhaug zâmbi. Văzu cu coada ochiului că şi comisarul-şef făcea la fel. Era o fată deşteaptă, absolventă de Drept, cu un istoric fără pată în administraţie. Poate că ar trebui s-o invite într-o seară împreună cu soţul ei la cină ca să mănânce păstrăv. Brandhaug şi soţia lui locuiau într-o casă spaţioasă de lemn în zona verde a Nordbergului. Iarna trebuia doar să-ţi pui în picioare schiurile lângă garaj şi porneai. Brandhaug iubea acea casă. Soţia lui credea că e prea întunecată. Zicea că tot acel lemn negru o sperie şi nu-i plăcea nici că aveau pădurea lângă ei. Da, o invitaţie la cină. Lemn solid şi păstrăv prins chiar de el. Erau motive suficiente.

— Daţi-mi voie să vă aduc aminte că patru preşedinţi americani au murit asasinaţi. Abraham Lincoln în 1865, James Garfield în 1881, John F. Kennedy în 1963 şi…

Se întoarse spre femeia cu pomeţi înalţi care şopti numele.

— Aşa e, William Mckinley în…

— 1901, zise Brandhaug cu un zâmbet cald şi o privire aruncată la ceas.

— Exact. Dar de-a lungul anilor au existat mult mai multe încercări. Harry Truman, Gerald Ford şi Ronald Reagan au fost cu toţii ţinta unor atacuri serioase în timp ce erau în funcţie.

Brandhaug îşi drese vocea:

— Uitaţi că actualul preşedinte a fost împuşcat acum câţiva ani. Sau cel puţin locuinţa lui a fost atacată.

— Aşa e. Dar nu includem aici astfel de incidente, fiindcă ar fi prea multe. Mă îndoiesc că vreun preşedinte american din ultimii douăzeci de ani şi-a încheiat mandatul fără să fi avut cel puţin zece atentate la viaţa lui deconspirate şi cu autorul arestat. Mass-media habar n-a avut.

— De ce nu?

Bjarne Møller, şeful Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate, îşi închipui că doar se gândise la întrebare şi fu la fel de surprins ca şi ceilalţi să-şi audă propria voce. Înghiţi în sec când observă că oamenii întorc capetele şi încercă să-l ţintuiască cu privirea pe Meirik, dar nu se putu abţine să nu se uite şi către Brandhaug. Subsecretarul de Externe îi făcu complice cu ochiul.

— După cum ştiţi, se păstrează de obicei secretul tentativelor de asasinat, zise Meirik, scoţându-şi ochelarii.

Semănau cu ochelarii care la soare se închid la culoare, purtaţi de Horst Tappert în rolul lui Oberinspektor Derrick, foarte popular în cataloagele germane comandate prin poştă.

— Tentativele de asasinat s-au dovedit a fi cel puţin la fel de contagioase ca sinuciderile. Şi, în plus, în domeniul nostru nu vrem să ne dezvăluim metodele de lucru.

— Ce planuri au fost făcute în ceea ce priveşte supravegherea? întrebă subsecretarul de stat.

Femeia cu pometii înalţi îi dădu lui Meirik o hârtie, iar el îşi puse din nou ochelarii şi citi.

— Opt angajaţi de la Serviciile Secrete sosesc joi. Vom începe atunci să verificăm hotelurile şi traseul, să-i cercetăm pe toţi cei care vor veni în contact cu

preşedintele şi să antrenăm ofiţerii poliţiei norvegiene pe care îi vom desfăşura. Va trebui să solicităm divizii din Romerike, Asker şi Bærum.

— Şi în ce scop vor fi folosiţi? întrebă Brandhaug.

— În special pentru supraveghere. În jurul ambasadei americane, al hotelului unde vor sta cei din escortă, parcarea…

— Pe scurt, toate locurile unde nu va fi preşedintele.

— POT se va ocupa de asta. Împreună cu Serviciile Secrete americane.

— Credeam că nu-ţi place să faci muncă de supraveghere, Kurt? zise Brandhaug şi rânji.

O amintire îl făcu şi pe Kurt Meirik să schiţeze o grimasă. În timpul Conferinţei de Minerit de la Oslo din 1998, POT refuzase să ofere serviciul de supraveghere pe motivul unei evaluări proprii a riscului. Ajunseseră la concluzia că avea „un risc scăzut spre mediu”. În a doua zi a conferinţei, conducerea Serviciului norvegian de Imigraţii atrăsese atenţia participanţilor la conferinţă asupra faptului că unul dintre şoferii norvegieni pe care POT îl autorizase să transporte delegaţia croată era musulman din Bosnia. Venise în Norvegia în anii 1970 şi avea de mulţi ani cetăţenie norvegiană. Dar, în 1993, ambii părinţi şi patru membri ai familiei fuseseră măcelăriţi de către croaţii din Mostar, în Bosnia Herţegovina. Când au percheziţionat apartamentul bărbatului, au găsit două grenade de mână şi o scrisoare de adio. Bineînţeles că presa nu mirosise nimic, dar repercusiunile au ajuns până la nivel guvernamental, iar cariera lui Kurt Meirik atârnase de un fir de aţă până când Bernt Brandhaug însuşi intervenise. Chestiunea a fost ţinută sub tăcere până în momentul în care inspectorul de poliţie însărcinat cu autorizarea personalului şi-a dat demisia. Brandhaug nu-şi amintea numele respectivului, dar de atunci relaţia de serviciu cu Meirik era excelentă.

— Bjørn! exclamă Brandhaug, bătând din palme. Suntem acum cu toţii nerăbdători să auzim ce doreai să ne spui.

Brandhaug cercetă camera cu privirea, uitându-se în treacăt la asistenta lui Meirik, dar nu aşa de repede încât să nu observe că şi ea se uita la el. Adică se uita în direcţia lui, dar avea o privire lipsită de expresie, neutră. Se gândi să-i susţină privirea ca să vadă cum se va uita la el atunci când îşi va da seama de jocul lui, dar o lăsă baltă. Oare cum o chema? Rakel, parcă?

5

Grădinile Palatului.
5 octombrie 1999

— Ai murit?

Bătrânul deschise ochii şi văzu conturul unui cap aplecat deasupra lui, dar faţa se topi într-un nimb de lumină albă. Oare ea era? Venise deja să-l ia?

— Ai murit? repetă vocea cristalină.

Nu răspunse pentru că nu ştia dacă ţinea ochii deschişi sau dacă visa doar. Sau dacă, aşa cum îl întreba şi vocea, murise.

— Cum te cheamă?

Capul se mişcă şi văzu vârfurile copacilor şi cerul albastru. Chiar visase. Ceva dintr-o poezie. *Bombardierele germane sunt deasupra capului.* Nordahl Grieg. Regele fugind în Anglia. Pupilele lui începură să se obişnuiască din nou cu lumina şi îşi aminti că se aşezase pe iarba din Grădinile Palatului ca să se odihnească. Probabil că adormise. Un băieţel se ghemuise lângă el şi o pereche de ochi căprui îl priveau de sub bretonul negru.

— Mă numesc Ali, zise băiatul.

Un băiat pakistanez? Avea un nas ciudat, cârn.

— Ali înseamnă Dumnezeu, zise băiatul. Numele tău ce înseamnă?

— Numele meu e Daniel, răspunse bătrânul cu un zâmbet. E un nume din Biblie. Înseamnă „Dumnezeu să mă judece”.

Băiatul îl privi.

— Deci te cheamă Daniel?

— Da, zise bătrânul.

Băiatul nu-şi luă ochii de la el şi bătrânul se simţi stânjenit. Probabil că băiatul credea că nu are adăpost de vreme ce stătea întins acolo, în soarele fierbinte, complet îmbrăcat, şi ţinându-şi haina de lână drept pătură.

— Unde e mama ta? întrebă el ca să evite privirea aceea cercetătoare.

— Acolo.

Băiatul se întoarse şi arătă cu degetul.

Două femei voinice, cu pielea măslinie stăteau pe iarbă ceva mai încolo. Patru copii zburdau în jurul lor, râzând.

— Atunci eu sunt judecătorul tău, aşa e, zise băiatul.

— Poftim?

— Ali înseamnă Dumnezeu, nu-i aşa? Şi Dumnezeu e judecătorul lui Daniel. Şi pe mine mă cheamă Ali, iar pe tine…

Bătrânul întinse mâna şi-l trase pe Ali de nas. Băiatul chicoti de plăcere. Bătrânul văzu capetele celor două femei întorcându-se; una dintre ele se ridică în picioare, aşa că îi dădu drumul băiatului.

— Mama ta, Ali, zise el, făcând semn cu capul către femeia care se apropia.

— Mami! strigă băiatul. Uite, sunt judecătorul acestui om.

Femeia strigă la băiat în urdu. Bătrânul zâmbi, dar femeia nu se uită la el, ci se încruntă la fiul ei, care, în cele din urmă, o ascultă şi o luă la pas spre ea. Când se întoarseră, privirea ei trecu pe lângă el de parcă era invizibil. Vru să-i explice că nu era un vagabond, că avusese un rol în construirea societăţii. Investise în ea extrem de mult, îi dăduse tot ce avea până când nu-i mai rămăsese nimic de oferit, în afară de a se retrage, de a renunţa, de a se da bătut. Dar nu fu în stare să facă asta, era obosit şi voia doar să se ducă acasă. Să se odihnească şi apoi avea să mai vadă. Era vremea ca alţii să plătească.

Nu-l auzi pe băiat cum striga după el în timp ce pleca.

6

Sediul Poliţiei, Grønland.
9 octombrie 1999

Ellen Gjelten îşi ridică privirea spre bărbatul care dădu buzna în încăpere.

— Bună dimineaţa, Harry.

— La dracu'!

Harry trase un picior coşului de hârtii de lângă biroul său, făcându-l să se izbească de peretele de lângă scaunul lui Ellen şi să se rostogolească pe podeaua acoperită cu linoleum, vărsându-şi conţinutul peste tot: schiţe nereuşite de rapoarte (cazul uciderii lui Ekeberg); un pachet de douăzeci de ţigări gol (Camel, cu timbrul scutit de taxă); un pahar verde de iaurt *Go'mom; Dagsavisen;* un bilet la film folosit (*Filmteateret: Fear & Loathing in Las Vegas);* un cupon folosit de biliard; o revistă de muzică (MOJO, nr. 69 din februarie 1999, cu o poză a formaţiei Queen pe copertă); o sticlă de Cola (din plastic, de jumătate de litru); şi un post-it cu un număr de telefon la care, o vreme, se gândise să sune.

Ellen ridică privirea din calculator şi studie conţinutul coşului de pe podea.

— Arunci *MOJO*-ul, Harry? întrebă ea.

— La dracu'! repetă Harry.

Îşi smulse jacheta strâmtă şi o aruncă de-a lungul biroului de douăzeci de metri pătraţi pe care îl împărţeau el şi Ellen Gjelten. Jacheta atinse cuierul, dar alunecă pe podea.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Ellen, întinzând o mână ca să împiedice cuierul care se legăna să nu cadă.

— Am găsit asta în cutia mea de corespondenţă.

Harry flutură în aer un document.

— Pare a fi o sentinţă judecătorească.

— Mda.

— Cazul Dennis Kebab?

— Da.

— Şi?

— I-au dat maximum lui Sverre Olsen. Trei ani şi jumătate.

— Doamne, ar trebui să fii în al nouălea cer.

— Am fost preţ de o clipă. Până am citit asta.

Harry ridică un fax.

— Ei bine?

— Când Krohn a primit o copie a verdictului azi-dimineaţă, ne-a trimis un avertisment că are de gând să înainteze o petiţie de eroare procedurală.

Ellen se strâmbă de parcă ar fi avut ceva dezgustător în gură.

— Îh.

— Vrea să fie anulată întreaga sentinţă. N-o să-ţi vină să crezi, dar lunecosul de Krohn ne-a ţepuit când a jurat.

Harry se duse la geam.

— Judecătorii asociaţi trebuie să depună jurământul doar prima oară când sunt numiţi judecători, dar asta trebuie să se întâmple în sala de judecată înainte de începerea procesului. Krohn a observat că unul dintre judecători era nou. Şi nu a depus jurământul în sala de judecată.

— Se numeşte declaraţie solemnă.

— Aşa e. Se pare că, potrivit certificatului de sentinţă, judecătorul asociat a depus declaraţia solemnă în biroul judecătorului, chiar înainte de începerea procesului. Dă vina pe lipsa de timp şi pe noile reguli.

Harry mototoli faxul şi îl aruncă cu boltă, ratând coşul de hârtii al lui Ellen cu jumătate de metru.

— Şi rezultatul? întrebă Ellen, dând cu piciorul în hârtia de fax spre jumătatea de birou a lui Harry.

— Condamnarea va fi declarată invalidă şi Sverre Olsen va fi un om liber pentru cel puţin optsprezece luni până când cazul va fi rejudecat. Şi, empiric vorbind, sentinţa va fi mult mai uşoară din cauza presiunii pe care perioada de aşteptare o exercită asupra acuzatului, bla, bla, bla. Cu opt luni în care a

fost deja sub supraveghere, e al dracului de sigur că Sverre Olsen e deja un om liber.

Harry nu vorbea cu Ellen; ea cunoştea toate aceste chichiţe ale cazului. Vorbea cu propria reflexie din fereastră, pronunţând cuvintele ca să vadă dacă au sens. Îşi şterse cu mâinile capul transpirat unde, până nu demult, fusese un păr blond şi ţepos. Avusese un motiv simplu să-l radă de tot: săptămâna trecută fusese recunoscut din nou. Un tip tânăr, cu o pălărie neagră de lână, cu adidaşi Nike şi pantaloni aşa de largi că îi atârnau până la genunchi, venise la el în timp ce tovarăşii lui râdeau pe înfundate mai în spate şi îl întrebase dacă e „tipul ăla gen Bruce Willis din Australia". În urmă cu trei – trei! – ani, faţa lui apăruse pe prima pagină a ziarelor şi se făcuse de râs la emisiuni de televiziune vorbind despre ucigaşul în serie pe care îl împuşcase în Sydney. Harry se dusese imediat să-şi radă părul. Ellen îi sugerase să-şi lase barbă.

— Cel mai rău lucru e că nenorocitul ăla de avocat avea deja recursul pregătit înainte să se pronunţe sentinţa. Ar fi putut să zică ceva şi jurământul solemn ar fi putut fi depus acolo şi atunci, dar el a stat, frecându-şi mâinile şi aşteptând.

Ellen dădu din umeri.

— Se mai întâmplă. Avocatul apărării s-a descurcat de minune. Trebuie să mai faci şi sacrificii pe altarul legii şi ordinii. Revino-ţi, Harry.

Ellen spuse toate astea cu un amestec de sarcasm şi seriozitate.

Harry îşi rezemă fruntea pe geamul rece. O altă zi de octombrie neaşteptat de caldă. Se întrebă cum oare se făcea că Ellen, tânăra poliţistă cu faţă palidă, dulce, ca de păpuşă, cu gură mică şi ochi rotunzi ca nişte biluţe, avea un exterior aşa de dur. Era o fată din clasa de mijloc, după propriile spuse, singură la părinţi şi extrem de răsfăţată, urmase chiar o şcoală de fete în Elveţia. Cine ştie? Poate chiar avusese parte de o educaţie dură.

Harry îşi dădu capul pe spate şi respiră adânc. Apoi îşi desfăcu un nasture de la cămaşă.

— Nu te opri, şopti Ellen, bătând din palme ca să-l încurajeze.

— În cercurile neonaziste i se spune Batman.

— Am înţeles. *Bate* cu bâta de baseball.

— Nu nazistului – avocatului.

— Da? Interesant. Asta înseamnă că arată bine, e bogat, rău şi are o maşină tare?

Harry râse.

— Ar trebui să ai propriul show de televiziune, Ellen. Îi zice aşa pentru că Batman iese mereu învingător. În afară de asta, e însurat.

— Ăsta e singurul lui punct în minus?

— Ăsta… şi faptul că îşi bate joc de noi de fiecare dată, zise Harry şi îşi turnă o ceaşcă din cafeaua pe care Ellen o aducea la birou de când se mutase acolo în urmă cu doi ani.

Gura lui Harry nu mai putea tolera zeama pe care o bea de obicei.

— Va fi judecător la Curtea Supremă? întrebă ea.

— Înainte să împlinească patruzeci de ani.

— Pun pariu pe o mie de coroane că nu va fi.

— S-a făcut.

Râseră şi dădură noroc cu ceştile de carton.

— Atunci îmi dai mie revista aia *MOJO?* întrebă ea.

— La mijloc are cele mai urâte zece poze ale lui Freddie Mercury. Cu pieptul dezgolit, cu mâinile în şold şi cu dinţii de iepure dezveliţi. Întreg tacâmul. Uite.

— Îmi place Freddie Mercury, chiar îmi place. Sau mi-a plăcut.

— N-am zis că mie nu-mi place.

Scaunul albastru de birou, de mult timp fixat cel mai jos posibil, scârţâi în semn de protest când Harry se aşeză pe el, pierdut în gânduri. Luă un post-it care avea pe el scrisul lui Ellen şi era lipit pe telefonul din faţa lui.

— Ce e asta?

— Ştii să citeşti, nu? Møller are treabă cu tine.

Harry o luă la pas pe coridor, imaginându-şi în timp ce mergea buzele ţuguiate şi ridurile de pe

fruntea încruntată a şefului când va auzi că Sverre Olsen e iarăşi liber.

Lângă xerox, o tânără cu obraji trandafirii ridică imediat privirea şi zâmbi când trecu prin dreptul ei. Nu reuşi să-i răspundă la zâmbet. Probabil una dintre funcţionare. Parfumul ei dulce şi greu pur şi simplu îl irită. Se uită la secundarul de la ceas.

Deci acum îl iritau până şi parfumurile. Ce era cu el? Ellen spusese că îi lipseşte flotabilitatea, sau cum se numeşte capacitatea pe care o au cei mai mulţi oameni de a se lupta să revină la suprafaţă. După întoarcerea de la Bangkok, stătuse la fund aşa de mult timp încât se gândise să renunţe şi să nu se mai întoarcă vreodată la suprafaţă. Totul era rece şi întunecos, şi toate senzaţiile lui erau cumva amorţite. De parcă ar fi fost scufundat adânc sub apă. Fusese o linişte aşa de minunată. Când oamenii i se adresau, cuvintele erau ca nişte baloane de aer ce le ieşeau pe gură, în sus, iar apoi se îndepărtau. Deci aşa e când te îneci, se gândise el, şi aşteptase. Dar nu se întâmplase nimic. Era doar un vid. Fusese bine până la urmă. Supravieţuise.

Mulţumită lui Ellen.

Ea intervenise pentru el în primele săptămâni după ce se întorsese, atunci când se dădea bătut şi pleca acasă. Şi tot ea se asigurase că nu se duce prin baruri, îi poruncise să-şi tragă sufletul când întârzia la serviciu, după care îl declara apt sau inapt, de la caz la caz. Îl trimisese acasă de mai multe ori şi nu spusese nimic nimănui. Fusese nevoie de timp, dar Harry nu avea ceva anume de făcut. Iar Ellen dăduse satisfăcută din cap în prima vineri după cinci zile consecutive când venise treaz la serviciu.

În cele din urmă, o întrebase direct. De ce, având şcoala de poliţie, Facultatea de Drept şi întreaga viaţă în faţă, îşi legase singură de gât această piatră de moară? Nu-şi dădea seama că îşi periclitează cariera? Oare nu-şi putea găsi prieteni normali, care aveau succes în viaţă?

Ellen se uitase la el cu un aer serios şi îi spusese că o făcea doar ca să beneficieze de experienţa lui.

Era cel mai bun detectiv al Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate. Prostii, bineînţeles, dar se simţise totuşi flatat că se deranjase s-o spună. În plus, Ellen era un detectiv aşa de entuziast şi ambiţios, încât era imposibil să nu te molipseşti. De şase luni, Harry se reapucase de treabă. Chiar foarte bine în unele situaţii. Ca în cazul lui Sverre Olsen.

Uşa lui Møller era în faţa lui. Harry îl salută din cap pe ofiţerul în uniformă care se prefăcu că nu-l vede.

Dacă ar fi fost concurent la emisiunea suedeză *Expediţia lui Robinson,* se gândi Harry, nu le-ar fi luat mai mult de o zi să observe că nu avea o karma bună şi să-l trimită acasă. Să-l trimită acasă? La naiba, începea să gândească în aceiaşi termeni ca în porcăriile de programe de pe TV3. Asta se întâmplă când stai cinci ore pe noapte în faţa televizorului. Ideea era că dacă stătea ca bătut în cuie în faţa cutiei de holbat, cel puţin nu stătea în barul lui Schrøder.

Ciocăni de două ori chiar sub semnul de pe uşă: Bjarne Møller, PAS.

— Intră!

Harry se uită la ceas. Şaptezeci şi cinci de secunde.

7

Biroul lui Møller.
9 octombrie 1999

Inspectorul Bjarne Møller stătea mai degrabă întins decât aşezat pe scaun, iar de sub birou ieşeau două picioare lungi. Avea mâinile sub cap – un frumos exemplar din ceea ce primii cercetători ai raselor umane numiseră „cranii alungite” – şi un telefon ţinut între ureche şi umăr. Avea părul tuns scurt, într-o tunsoare pe care Hole o comparase recent cu a lui Kevin Costner din *Bodyguard.* Møller nu văzuse filmul. Nu mai fusese la cinematograf de cincisprezece ani, fiindcă soarta îl înzestrase cu un simţ exagerat al responsabilităţii, cu prea puţin timp, cu doi copii şi o soţie care nu-l înţelegea pe deplin.

— Să rămână aşa, atunci, zise Møller, închizând telefonul şi privindu-l pe Harry peste un birou ticsit de documente, scrumiere pline şi pahare de unică folosinţă.

Pe birou, o poză cu doi băieţi îmbrăcaţi în piei roşii marca un fel de centru logic în tot acel haos.

— Ai venit, deci, Harry.

— Da, şefule.

— Am fost la o şedinţă la Ministerul de Externe despre întâlnirea la nivel înalt din noiembrie care se ţine aici, în Oslo. Vine preşedintele Americii… adică, ai citit ziarele, nu? Vrei cafea, Harry?

Møller se ridicase şi făcuse câţiva paşi către un dulap cu dosare pe care, ţinându-şi echilibrul deasupra unui vraf de hârtii, o cafetieră scuipa o substanţă vâscoasă.

— Mulţumesc, şefule, dar eu…

Era prea târziu şi Harry luă ceaşca aburindă.

— Aştept mai ales vizita celor de la Serviciile Secrete, cu care sunt sigur că vom avea o relaţie amicală când ne vom cunoaşte mai bine.

Møller nu ştiuse niciodată să facă pe ironicul. Acesta era doar unul dintre lucrurile pe care Harry le aprecia la şeful lui.

Møller îşi trase picioarele înspre el până când acestea se sprijiniră de fundul mesei. Harry se lăsă pe spate ca să scoată pachetul boţit de Camel din buzunarul de la pantaloni şi ridică întrebător din sprâncene spre Møller, care înţelese imediat aluzia şi împinse scrumiera plină înspre el.

— Voi fi responsabil cu securitatea drumurilor din şi înspre Gardermoen. În afară de preşedinte, va veni şi Barak…

— Barak?

— Ehud Barak. Prim-ministrul Israelului.

— Aşadar, vom avea iarăşi un acord nemaipomenit la Oslo.

Møller se uită dezamăgit la coloana albastră de fum ce se înălţa spre tavan.

— Nu-mi spune că n-ai auzit de el, Harry. Căci mă vei îngrijora mai mult decât o faci deja. Săptămâna trecută a fost peste tot pe prima pagină.

Harry dădu din umeri.

— Am un poştaş neserios. Care îmi provoacă goluri serioase în cultura mea generală. Şi un grav handicap în viaţa mea socială.

Mai luă, prudent, o gură de cafea, dar apoi renunţă şi o împinse mai încolo.

— Şi în viaţa sentimentală.

— Serios?

Møller se uită la Harry cu o expresie care sugera că nu ştie dacă să se bucure sau să se teamă de ceea ce va urma.

— Bineînţeles. Cine mai găseşte sexy un tip la vreo treizeci şi cinci de ani, care să ştie toate amănuntele din vieţile celor de la *Expediţia lui Robinson* şi să nu aibă habar cine sunt şefii de stat sau preşedintele Israelului?

— Prim-ministrul.

— Aşa e. Acum ştii ce vreau să zic.

Møller se abţinu să nu râdă. Avea tendinţa să râdă prea uşor. Şi o slăbiciune pentru ofiţerul oarecum

chinuit, cu nişte urechi mari care ieşeau în relief din craniul cu păr tuns scurt, ca două aripi colorate de fluture. Chiar dacă Harry îi dăduse mai multă bătaie de cap decât era cazul. În calitate de PAS recent numit, învăţase că prima regulă a unui civil care vrea carieră e să-şi păzească spatele. Møller îşi drese vocea ca să pună întrebările ce-l nelinişteau şi pe care îi era teamă să le pună; mai întâi se încruntă, ca să-i arate lui Harry că întrebarea lui era de natură profesională şi nu amicală.

— Am auzit că încă îţi petreci timpul pe la Schrøder, Harry.

— Mult mai puţin ca înainte, şefule. Sunt prea multe lucruri bune la televizor.

— Dar mai stai jos pe la vreo masă să mai bei câte ceva?

— Nu le place să stai în picioare.

— Las-o baltă. Te-ai apucat iar de băut?

— Minimum.

— Cât de minim?

— Mă dau afară dacă am tupeul să consum mai puţin.

De data asta, Møller nu se mai putu abţine şi izbucni în râs.

— Am nevoie de trei ofiţeri de legătură care să păzească drumul, zise el. Fiecare va avea zece oameni la dispoziţie de la diverse secţii de poliţie din Akershus, plus câţiva cadeţi din ultimul an de la şcoala de poliţie. M-am gândit că Tom Waaler…

Waaler. Un nenorocit de rasist şi primul la coadă pentru funcţia de inspector care urma să fie anunţată în curând. Harry auzise destule despre activitatea profesională a lui Waaler încât să-i confirme toate prejudecăţile pe care publicul le-ar fi putut avea despre poliţie. În afară de una: din nefericire, Waaler nu era prost. Succesele sale în calitate de detectiv erau aşa de impresionante, încât până şi Harry trebuia să admită că merita inevitabila promovare.

— Şi Weber…

— Acritura aia bătrână?

— Şi cu tine, Harry.
— Mai spune o dată…
— M-ai auzit.
Harry se strâmbă.
— Ai ceva de obiectat? întrebă Møller.
— Sigur că am.
— De ce? E o misiune nobilă, Harry. O piatră preţioasă în salbă.
— Chiar aşa? zise Harry şi îşi stinse furios ţigara în scrumieră. Sau e doar etapa următoare în procesul de reabilitare?
— Ce vrei să zici?
Bjarne Møller părea rănit.
— Ştiu că nu ai ţinut cont de sfaturile bune şi te-ai certat cu câţiva când m-ai primit înapoi în echipă după Bangkok. Şi îţi rămân pe veci recunoscător pentru asta. Dar ce înseamnă asta? Ofiţer de legătură? Sună a încercare de a-i convinge pe cei care s-au îndoit că tu ai avut dreptate şi nu ei. Pentru că Hole e pe o pantă ascendentă şi i se poate da această responsabilitate şi aşa mai departe.
— Ei bine?
Bjarne Møller îşi pusese din nou mâinile pe cap.
— Ei bine? repetă Harry. Despre asta e vorba? Şi eu sunt iarăşi un simplu pion?
Møller oftă exasperat.
— Suntem cu toţii pioni, Harry. Există mereu un program ascuns. Nu e mai rău decât altceva. Fă treabă bună şi va fi bine pentru amândoi. E aşa de-al naibii de greu?
Harry pufni, începu să zică ceva, se opri, o luă de la capăt, apoi abandonă ideea. Trase o altă ţigară din pachet.
— E pentru că mă simt ca un afurisit de cal pe care oamenii pariază. Şi mi-e scârbă de această responsabilitate.
Ţigara lui Harry îi atârna în gură fără ca acesta să o fi aprins.
Îi era dator lui Møller, dar dacă o dădea în bară? Se gândise Møller la asta? *Ofiţer de legătură.* Era din nou pe cai de ceva vreme, dar încă trebuia să fie

atent, să o ia uşor. La naiba, nu era ăsta unul dintre motivele pentru care se făcuse detectiv? Să evite să aibă subalterni şi să aibă cât mai puţini superiori? Harry muşcă din filtrul ţigării.

Se auziră voci pe coridor lângă automatul de cafea. Părea a fi Waaler. Apoi un râset. Probabil noua funcţionară. Încă îi mai simţea parfumul în nări.

— La dracu', zise Harry şi ţigara îi săltă în gură.

Møller închisese ochii cât timp Harry meditase, iar acum îi deschise pe jumătate.

— Asta înseamnă că da?

Harry se ridică şi ieşi fără să zică o vorbă.

<u>8</u>

Bariera de la punctul de taxare din Alnabru. 1 noiembrie 1999

Pasărea cenuşie intră şi apoi ieşi din raza vizuală a lui Harry. Mări presiunea asupra trăgaciului de la pistolul Smith & Wesson calibrul .38, în timp ce se uita fix peste marginea ţevii la spatele nemişcat aflat dincolo de sticlă. Cineva vorbise ieri la televizor despre a o lua „cu încetinitorul”.

Claxonul, Ellen. Apasă pe afurisitul de claxon. Cu siguranţă că e un agent de la Serviciile Secrete.

Cu încetinitorul, ca în ajunul Crăciunului, înainte să vină Moşul.

Prima motocicletă ajunse în dreptul punctului de taxare, iar măcăleandrul era încă un punct negru la marginea câmpului său vizual. Când stai pe scaunul electric înainte să pornească…

Harry apăsă pe trăgaci. O dată, de două ori, de trei ori.

Iar apoi timpul prinse a accelera incontrolabil. Sticla colorată deveni albă, pulverizând dungi pe pistă, iar Harry zări un braţ care dispăru sub marginea cabinei înainte ca zgomotul înfundat de roţi americane scumpe să se audă şi să dispară.

Se uită atent spre punctul de taxare. Câteva frunze îngălbenite ridicate în aer de coloana oficială încă mai pluteau înainte să se aşeze pe marginea de un gri murdar. Se uită spre cabină. Era din nou linişte şi, pentru o clipă, nu se putu gândi decât că stătea lângă o barieră obişnuită a unui punct de taxare din Norvegia, într-o zi obişnuită de toamnă norvegiană, cu o benzinărie Esso obişnuită în spate. Mirosea chiar a obişnuitul aer rece de dimineaţă: frunze ce putrezeau şi gaz de eşapament. Şi brusc se gândi: poate că nimic din toate astea nu se întâmpla cu adevărat.

Încă se uita către cabină când strigătul neliniştit al claxonului pe care-l scoase maşina Volvo din spatele

lui sfârtecă ziua în două.

Partea a doua
Geneza

9

1942

Flăcările luminară cerul cenuşiu al nopţii, făcându-l să semene cu o pânză murdară aruncată peste peisajul nemişcat şi gol ce îi înconjura din toate părţile. Poate că ruşii lansaseră ofensiva, poate că era doar o păcăleală; niciodată nu ştiai cu adevărat până când nu se termina. Gudbrand zăcea pe marginea tranşeei cu picioarele sub el, ţinându-şi puşca cu amândouă mâinile şi ascultând exploziile din depărtare în timp ce urmărea cum se sting flăcările. Ştia că n-ar trebui să le privească. Nu mai vedeai nimic noaptea şi nu mai puteai să depistezi trăgătorii ruşi care se târau prin zăpada de pe fâşia neutră. Dar oricum nu-i putea depista, nu văzuse niciodată nici măcar unul; trăgea doar la comandă. Aşa cum făcea şi acum.

— Iată-l!

Era Daniel Gudeson, singurul băiat de la oraş din unitate. Ceilalţi veneau din sate răspândite prin văi. Unele văi erau mari, altele adânci, părăsite şi întunecoase, cum era şi meleagul natal al lui Gudbrand. Daniel avea o înfăţişare diferită. Avea fruntea pură şi înaltă, ochi albaştri strălucitori şi un zâmbet alb. Parcă era dintr-o poză decupată despre recrutare. Venea de undeva unde aveai perspective.

— Direcţia orei două, în stânga tufişului, zise Daniel.

Tufiş? Era imposibil să fie vreun tufiş în craterul ăsta unde se aflau. Ba da, era pentru că ceilalţi trăgeau. Bum, bum, bum. Al cincilea glonţ ţâşnea mereu arcuit, ca un licurici. Proiectil. Glonţul dispăru în noapte, păru brusc că îşi pierde puterea, căci îşi micşoră viteza şi apoi se cufundă undeva, în depărtare. Cel puţin aşa părea. Gudbrand se gândi că e imposibil ca un glonţ atât de încet să ucidă pe cineva.

— Scapă! ţipă o voce duşmănoasă, plină de ură.

Era Sindre Fauke. Faţa aproape că i se confunda cu uniforma de camuflaj, iar ochii mici şi apropiaţi se holbau în întuneric. Venea de la o fermă îndepărtată, din ţinutul Gudbrandsdalen, probabil o regiune îngustă unde soarele nu strălucea niciodată de vreme ce era aşa de palid. Gudbrand nu ştia de ce Sindre venise voluntar să lupte pe Frontul de Est, dar auzise că amândoi părinţii săi şi cei doi fraţi se înscriseseră în partidul fascist Nasjonal Samling, că umblau purtând banderole la mână şi-i raportau pe consătenii pe care-i bănuiau că sunt partizani. Daniel spusese că într-o bună zi turnătorii şi toţi cei care profitau de pe urma războiului îşi vor primi răsplata cuvenită.

— Ba nu, zise Daniel încet, cu bărbia proptită de puşcă. Niciun afurisit de bolşevic nu va scăpa.

— Ştie că l-am văzut, zise Sindre. O să se ducă în valea de-acolo.

— Ba nu, spuse Daniel şi ţinti.

Gudbrand se uită fix în întunericul gri-albicios. Zăpadă albă, uniforme de camuflaj albe, foc alb. Cerul se aprinse din nou. Tot felul de umbre străbăteau crusta de zăpadă. Gudbrand se uită din nou în sus. Lumini galbene şi roşii la orizont, urmate de nişte zgomote îndepărtate. Era la fel de ireal ca la cinematograf, doar că erau minus treizeci de grade şi nu aveai pe cine să strângi în braţe. Poate că de data asta chiar era o ofensivă?

— Te mişti prea încet, Gudeson. A dispărut.

Sindre scuipă în zăpadă.

— Nu, n-a dispărut, zise Daniel şi mai încet, şi ţinti din nou.

Aproape că nu-i mai ieşea abur pe gură.

Apoi, un şuierat ascuţit, strident, un strigăt de avertisment, şi Gudbrand se aruncă pe fundul şanţului acoperit de zăpadă, cu amândouă mâinile duse la cap. Pământul se cutremură. Ploua cu bucăţi maronii de pământ îngheţat; o bucată lovi casca lui Gudbrand, iar el o privi cum alunecă în faţa lui. Aşteptă cât să se asigure că asta era tot, apoi îşi trase casca la loc. Se făcuse linişte şi o pânză fină de

particule de zăpadă i se lipise de faţă. Se zice că nu auzi niciodată glonţul care te nimereşte, dar Gudbrand văzuse rezultatul destulor gloanţe ca să ştie că nu era adevărat. O scânteiere lumină tranşeea; văzu feţele albe ale celorlalţi şi umbrele lor ce se târau către el, lipiţi de o parte a tranşeei, cu capetele plecate, în timp ce lumina se stingea treptat. Dar unde era Daniel? Daniel!

— Daniel!

— L-am nimerit, zise Daniel, încă trântit pe marginea şanţului.

Gudbrand nu-şi putu crede urechilor.

— Ce-ai zis?

Daniel se strecură în tranşee şi se scutură de zăpadă şi de pământ. Rânjea cu toată faţa.

— Niciun fund de rus n-o să poată să tragă în santinela noastră în noaptea asta. Tormod e răzbunat.

Îşi înfipse călcâiele în marginea şanţului ca să nu alunece pe gheaţă.

— La dracu'!

Era Sindre.

— La dracu', nu l-ai lovit, Gudeson. L-am văzut pe rus cum dispare în gaură.

Ochii lui mici se plimbau de la unul la altul, de parcă îi întreba dacă chiar credea cineva povestea lui Daniel.

— Corect, zise Daniel. Dar peste exact două ore se va lumina şi el ştie că trebuie să iasă până atunci.

— Aşa e, dar a încercat puţin prea devreme, adăugă prompt Gudbrand. A scos capul pe partea cealaltă. Nu-i aşa, Daniel?

— Prea devreme sau nu, zâmbi Daniel, l-aş fi nimerit oricum.

— Tacă-ţi clanţa aia mare, Gudeson, şuieră Sindre.

Daniel dădu din umeri, verifică gloanţele din puşcă şi trase cocoşul. Apoi se întoarse, îşi atârnă puşca pe umăr, dădu cu piciorul în partea îngheţată a tranşeei şi se săltă peste margine.

— Dă-mi, te rog, cazmaua ta, Gudbrand.

Daniel luă cazmaua şi îşi îndreptă spatele. Uniforma lui albă de iarnă se contura pe fundalul cerului negru şi al flăcărilor care păreau o aură de lumină deasupra capului său.

Parcă ar fi un înger, se gândi Gudbrand.

— Ce naiba faci, omule?!

Edvard Mosken, comandantul diviziei lor, era cel care ţipa. Soldatul calm din Mjøndøl ridica rar vocea la veteranii unităţii ca Daniel, Sindre şi Gudbrand. De obicei, nou-veniţii primeau o săpuneală bună când greşeau. Predica pe care o ţinea salvase multe vieţi. Acum, Edvard Mosken se uita ţintă la Daniel, cu nişte ochi mari pe care nu-i închidea niciodată. Nici măcar când dormea. Gudbrand se convinsese singur de asta.

— Treci la adăpost, Gudeson, zise comandantul diviziei.

Daniel însă se mulţumi să zâmbească şi imediat se făcu nevăzut; aburul pe care-l scosese pe gură de la frig rămase preţ de o clipă în urma lui. Apoi flăcările de dincolo de orizont dispărură şi se făcu iarăşi întuneric.

— Gudeson! strigă Edvard, căţărându-se afară din şanţ. La dracu'!

— Îl vezi? întrebă Gudbrand.

— A dispărut.

— Ce vrea să facă nebunul cu cazmaua? întrebă Sindre, uitându-se la Gudbrand.

— Nu ştiu, zise Gudbrand. Poate să dea la o parte sârma ghimpată?

— De ce ar vrea să dea la o parte sârma ghimpată?

— Nu ştiu.

Lui Gudbrand nu-i plăcea privirea sălbatică a lui Sindre. Îi aducea aminte de un alt băiat de la ţară care fusese acolo cu ei. Până la urmă înnebunise, urinase în pantofi într-o noapte înainte să facă de strajă şi trebuiseră să-i amputeze toate degetele de la picioare. Dar acum se întorsese acasă, în Norvegia, aşa că, la urma urmei, poate că nu fusese chiar atât

de nebun. În orice caz, avea aceeaşi privire sălbatică.

— Poate că se duce la o plimbare printre tranşee, zise Gudbrand.

— Ştiu ce e de partea cealaltă a sârmei ghimpate. Mă întreb ce face acolo.

— Poate că l-a lovit glonţul în cap, zise Hallgrim Dale. Poate că a luat-o razna.

Hallgrim era cel mai tânăr din batalion, avea doar optsprezece ani. Nu ştia nimeni motivul adevărat pentru care se înrolase. Din spirit de aventură, se gândi Gudbrand. Dale susţinea că îl admiră pe Hitler, dar habar n-avea de politică. Daniel se gândi că lăsase în urmă vreo fată.

— Dacă rusul mai e încă viu, Gudeson va fi împuşcat înainte să facă cincizeci de metri, zise Edvard Mosken.

— Daniel l-a nimerit, şopti Gudbrand.

— În cazul ăsta, unul dintre ceilalţi va trage în Gudeson, zise Edvard, vârându-şi mâna în haina de camuflaj şi scoţând o ţigară subţire din pachetul pe care îl avea în buzunarul de la sân. E plin de ei pe-aici în noaptea asta.

Ţinu chibritul în căuşul palmelor în timp ce îl frecă de cutie. Sulful luă foc la a doua încercare şi Edvard îşi aprinse ţigara, trase un fum şi o dădu mai departe fără să scoată un cuvânt. Toţi traseră încet câte un fum şi dădură ţigara mai departe vecinului. Nimeni nu zise nimic; părea că fiecare e pierdut în propriile gânduri. Dar Gudbrand ştia că ascultau cu toţii, la fel ca el.

Trecură zece minute şi nu se auzi nimic.

— Se zice că vor bombarda cu avioanele Lacul Ladoga, zise Hallgrim Dale.

Auziseră toţi zvonul că ruşii părăsesc Leningradul peste lacul îngheţat. Totuşi, mai rău era că lacul îngheţat însemna că generalul Tsjukov putea să aducă provizii în oraşul aflat sub asediu.

— Ar trebui să leşine pe străzi de foame acolo, zise Dale, arătând spre est.

Dar Gudbrand auzea asta de când fusese trimis acolo, în urmă cu aproape un an, iar ei erau tot acolo, trăgând în tine imediat ce scoteai capul din şanţ. Iarna trecută, dezertorii ruşi – care se săturaseră şi aleseseră să se predea pentru puţină hrană şi căldură – veniseră spre tranşee cu mâinile la cap. Dar acum, dezertorii se împuţinaseră. Şi cei doi soldaţi traşi la faţă pe care Gudbrand îi văzuse venind înspre ei săptămâna trecută îi priviseră neîncrezători, văzând că norvegienii sunt la fel de osoşi ca şi ei.

— Douăzeci de minute. Nu se mai întoarce, zise Sindre. E sortit morţii.

— Împuşcă-l!

Gudbrand făcu un pas spre Sindre, care se ridică imediat. Deşi Sindre era cu un cap mai înalt, era clar că n-avea spirit de luptător. Probabil că îşi aminti de rusul pe care Gudbrand îl omorâse în urmă cu o lună. Cine ar fi crezut că blândul şi drăguţul Gudbrand posedă o asemenea ferocitate? Rusul se strecurase nevăzut în tranşeea lor între două posturi de ascultare şi-i omorâse pe toţi care dormeau în cele două cazarme din apropiere, unul plin de soldaţi olandezi şi celălalt de australieni, înainte să ajungă şi în cazarma lor. Fuseseră salvaţi de păduchi.

Aveau păduchi peste tot, dar mai ales în locurile călduroase, ca de exemplu la subsuoară, sub centură, la încheieturi şi glezne. Gudbrand, care stătea întins lângă uşă, nu putuse să adoarmă din cauza rănilor de păduchi de pe picioare – răni deschise care ajungeau de mărimea unei monede mici, cu marginile îngroşate de la înţepături. Gudbrand îşi scosese baioneta într-o încercare inutilă de a se scărpina şi a scăpa de ei, când rusul apăruse în uşă. Gudbrand îi zărise doar silueta, dar ştiuse imediat că era un inamic când văzuse umbra unei puşti Mosin-Nagant ridicată în aer. Doar cu baioneta fără vârf, Gudbrand despicase gâtlejul rusului cu o asemenea pricepere, că nu mai avea pic de sânge în el când l-au cărat mai apoi în zăpadă.

— Calmaţi-vă, băieţi, zise Edvard, trăgându-l deoparte pe Gudbrand. Ar trebui să te culci puţin, Gudbrand. Ai fost schimbat din post acum o oră.

— Mă duc să-l caut, spuse Gudbrand.

— Ba n-o să te duci, zise Edvard.

— Ba da, o să…

— E un ordin!

Edvard îl scutură de umeri. Gudbrand încercă să se elibereze, dar comandantul batalionului îl ţinea strâns.

Gudbrand ridică tonul şi începu să tremure de disperare.

— Poate că e rănit! Poate că s-a prins în sârma ghimpată!

Edvard îl bătu uşor pe umăr.

— Se luminează în curând, zise el. O să aflăm atunci ce s-a întâmplat.

Se uită la ceilalţi care urmăriseră scena în tăcere, începuseră să bătătorească zăpada cu picioarele şi să şuşotească. Gudbrand îl văzu pe Edvard îndreptându-se spre Hallgrim Dale şi şoptindu-i ceva la ureche. Dale îl ascultă şi se încruntă la Gudbrand. Gudbrand ştia prea bine ce înseamnă asta. Primise ordin să stea cu ochii pe el. În urmă cu ceva timp, cineva răspândise zvonul că el şi Daniel erau mai mult decât buni prieteni. Şi că nu puteai să ai încredere în ei. Mosken îi întrebase pe şleau dacă plănuiesc să dezerteze împreună. Bineînţeles că negaseră, dar Mosken se gândea probabil că Daniel folosise acum prilejul ca să încerce. Şi că Gudbrand îşi va „căuta” tovarăşul fiindcă aşa era planul de a merge împreună de partea cealaltă. Asta îl făcu pe Gudbrand să râdă. E adevărat, era tentant să visezi la minunata promisiune de a avea mâncare, căldură şi femei, promisiune pe care ruşii o strigau pe câmpul de luptă într-o germană ce căuta să le câştige încrederea, dar chiar să crezi?

— Facem pariu că nu se mai întoarce?

Era Sindre.

— Pe trei porţii de mâncare. Ce ziceţi?

Gudbrand îşi lăsă mâinile în jos şi simţi, prin haina de camuflaj, baioneta care îi atârna de curea.

— *Nicht schießen, bitte!*

Gudbrand se răsuci şi, chiar deasupra capului, văzu o faţă bronzată ieşind de sub o căciulă rusească şi zâmbind la el de pe marginea tranşeei. Apoi bărbatul sări şi făcu o aterizare pe gheaţă printr-o răsucire.

— Daniel! strigă Gudbrand.

— Da-dad-a-dum! cântă Daniel, scoţându-şi căciula rusească. *Dobrîi vecer.*

Bărbaţii rămaseră nemişcaţi, holbându-se la el.

— Hei, Edvard! strigă Daniel. Trebuie să ne punem bine cu prietenii noştri olandezi. Posturile lor de ascultare sunt la o distanţă de cel puţin cincizeci de metri.

Edvard tăcea, la fel de uimit ca şi ceilalţi.

— L-ai îngropat pe rus, Daniel?

Chipul lui Gudbrand strălucea de bucurie.

— Dacă l-am îngropat? zise Daniel. I-am citit şi Tatăl Nostru şi i-am şi cântat. Voi sunteţi surzi? Sunt sigur că de partea cealaltă s-a auzit.

Apoi sări pe marginea tranşeei, îşi ridică braţele în aer şi începu să cânte cu o voce profundă şi caldă: „Cetate tare-i Dumnezeu…”[2]

Bărbaţii se înveseliră, iar Gudbrand râse aşa de mult, că-i dădură lacrimile.

— Daniel, afurisitule! exclamă Dale.

— Nu Daniel… poţi să-mi spui…

Daniel îşi scoase căciula rusească şi citi numele de pe căptuşeală:

— Uriah. Al naibii, ştia să şi scrie. Dar tot bolşevic rămâne.

Sări jos în tranşee şi privi în jur.

— Sper că nu aveţi nimic împotriva unui nume evreiesc obişnuit?

O clipă se lăsă o tăcere de mormânt şi apoi izbucniră cu toţii în râs. Unul dintre ei îl bătu pe spate.

10

Leningrad. 31 decembrie 1942

Era frig în postul de observaţie. Gudbrand era îmbrăcat cu toate hainele pe care le avea. Totuşi, îi clănţăneau dinţii şi nu-şi mai simţea degetele de la mâini şi de la picioare. Cel mai rău era cu picioarele. Le legase cu nişte cârpe, dar degeaba.

Se uita ţintă în întuneric. Ivanii nu mai dăduseră prea multe semne de viaţă în acea seară. Poate că sărbătoreau Anul Nou. Poate că mâncau copios. Tocăniţă de miel. Sau costiţă de miel. Bineînţeles că Gudbrand ştia că ruşii nu au carne; cu toate astea, nu se putea abţine să nu se gândească la mâncare. În ceea ce-i privea, serviseră tot obişnuita supă de linte cu pâine. Pâinea era acoperită de o peliculă verzuie, dar se obişnuiseră. Când era aşa de mucegăită încât se fărâmiţa, fierbeau supa cu pâinea în ea.

— Bine că am mâncat măcar de Crăciun un cârnat, zise Gudbrand.

— Ssst, făcu Daniel.

— Nu-i nimeni pe-aici în seara asta, Daniel. Stau şi mănâncă friptură de vânat. Cu sos gros maroniu şi afine. Şi cartofi dulci.

— Nu mai vorbi iar despre mâncare. Taci şi fii atent dacă se vede ceva.

— Nu se vede nimic, Daniel. Nimic.

Se înghesuiră unul în altul, ţinându-şi capetele plecate. Daniel purta căciula rusească. Lângă el, zăcea casca de oţel cu insigna Waffen SS. Gudbrand ştia de ce. Forma căştii făcea ca zăpada mereu rece să intre pe sub margine şi să producă în cască un şuierat continuu care-ţi tocea nervii, lucru de nedorit dacă erai de serviciu la postul de ascultare.

— Ai probleme cu ochii? îl întrebă Daniel.

— Nu, doar că nu văd bine noaptea.

— Doar atât?

— Şi nu disting bine toate culorile.

— Nu distingi bine?

— Roşul şi verdele. Nu le deosebesc. Pentru mine sunt la fel. De exemplu, când am fost în pădure la cules de afine pentru friptura de duminică, eu n-am văzut nicio afină…

— Am zis că nu mai vorbim despre mâncare!

Tăcură. În depărtare se auzi o mitralieră. Termometrul arăta minus douăzeci şi cinci de grade. Iarna trecută avuseseră minus patruzeci şi cinci de grade câteva nopţi la rând. Gudbrand se consola cu ideea că păduchii erau mai puţin activi pe un asemenea ger. Nu-i venea să se scarpine decât atunci când ieşea din post şi se strecura sub pătura de lână în patul său de cazarmă. Dar erau mai rezistenţi la ger decât el, nenorociţii. Odată, făcuse un experiment: îşi lăsase vesta în zăpadă trei zile la rând în gerul muşcător. Când a venit cu vesta iar în cazarmă, era ca o foaie de gheaţă. Dar când a dezgheţat-o în faţa sobei, un puhoi mişcător a revenit la viaţă şi, plin de scârbă, a aruncat vesta în foc.

Daniel îşi drese glasul.

— Şi cum era cu friptura de duminică?

Nu fu nevoie să-i spună de două ori asta.

— În primul rând, tata tăia friptura solemn, ca un preot, în timp ce noi, băieţii, stăteam şi ne uitam nemişcaţi. Apoi, mama punea două felii pe fiecare farfurie şi turna peste ea un sos aşa de gros, că trebuia să-l amestece ca să nu se întărească. Şi aveam o grămadă de varză de Bruxelles crocantă. Ar trebui să-ţi pui casca, Daniel. Dacă iei un şrapnel în cap?

— Imaginează-ţi doar aşa ceva! Continuă.

— La desert aveam compot de prune. Ori tort de ciocolată. Nu era un fel de mâncare obişnuit. Mama adusese tradiţia din Brooklyn.

Daniel scuipă în zăpadă. Regula era ca serviciul de gardă să dureze o oră iarna, dar atât Sindre Fauke, cât şi Hallgrim Dale aveau temperatură, aşa că Edvard Mosken se hotărâse să-l mărească la două ore până când se reîntregea batalionul.

Daniel puse mâna pe umărul lui Gudbrand.

— Ţi-e dor de ea, nu-i aşa? De maică-ta.

Gudbrand râse, scuipă în zăpadă în acelaşi loc ca şi Daniel şi privi în sus, la stelele îngheţate de pe cer. Se auzi un zgomot în zăpadă şi Daniel înălţă capul.

— O vulpe, zise el.

Era incredibil, dar chiar aici, unde fiecare metru pătrat fusese bombardat şi minele erau mai aproape una de alta decât pietrele de pavaj de pe bulevardul Karl Johans, existau animale sălbatice. Nu multe, însă amândoi văzuseră iepuri şi vulpi. Şi un dihor ciudat. Bineînţeles că încercau să împuşte tot ce vedeau. Totul era bun de băgat în oală. Dar după ce un neamţ fusese împuşcat în timp ce încerca să prindă un iepure, comandanţilor le intrase în cap că ruşii dau drumul la iepuri în faţa tranşeelor ca să-i ademenească pe inamici pe câmpul de luptă. De parcă ruşii ar da drumul unui iepure de bunăvoie!

Gudbrand îşi pipăi buzele care-l dureau şi se uită la ceas. Încă o oră până la schimbul de gardă. Îl bănuia pe Sindre că-şi băga tutun pe rect ca să-şi crească temperatura; era genul care ar fi făcut asta.

— De ce aţi plecat din America? întrebă Daniel.

— Crahul de pe Wall Street. Tata şi-a pierdut slujba de la şantierul naval.

— Iată, zise Daniel. Asta înseamnă capitalism pentru tine. Cei mărunţi trudesc în timp ce bogătaşii se îngraşă, fie că e prosperitate sau criză.

— Ăsta-i mersul lucrurilor.

— Aşa a fost până acum, dar urmează nişte schimbări. Când vom câştiga războiul, Hitler are o surpriză în mânecă pentru oameni. Iar tatăl tău nu va mai trebui să-şi facă griji că e şomer. Ar trebui să devii membru în Nasjonal Samling.

— Chiar crezi în aşa ceva?

— Tu nu?

Lui Gudbrand nu-i plăcea să-l contrazică pe Daniel, aşa că ridică din umeri, dar Daniel repetă întrebarea.

— Bineînţeles, cred în el, zise Gudbrand. Dar cel mai mult mă gândesc la Norvegia. Să nu mai fim

nevoiţi să avem bolşevici în ţară. Dacă vor veni, ne vom întoarce cu siguranţă în America.

— Într-o ţară capitalistă? făcu Daniel, ridicând vocea. O democraţie în mâinile celor bogaţi, lăsată la voia întâmplării şi a conducătorilor corupţi?

— Mai degrabă asta decât comunismul.

— Democraţiile şi-au trăit viaţa, Gudbrand. Gândeşte-te doar la Europa. Anglia şi Franţa se duceau deja de râpă cu mult înainte să înceapă războiul: şomaj, exploatare. Doar doi oameni sunt suficient de puternici ca să oprească Europa să ajungă în haos: Hitler şi Stalin. Astea ne sunt opţiunile. O naţiune soră sau nişte barbari. Nimeni de-acasă nu pare să înţeleagă ce norocoşi am fost că au venit primii nemţii şi nu măcelarii lui Stalin.

Gudbrand dădu din cap aprobator. Nu era vorba doar de cuvintele lui Daniel, ci şi de felul în care le rostea. Cu convingere.

Brusc, se dezlănţui iadul şi cerul din faţa lor se albi de flăcări, pământul se cutremură şi flăcări galbene, apoi pământ maroniu şi zăpadă păreau că explodează de la sine în aer acolo unde cădeau gloanţe.

Gudbrand se întinsese deja pe fundul tranşeei cu mâinile peste cap, dar totul se termină la fel de repede precum începuse. Se uită în sus şi acolo, în spatele tranşeei, după mitralieră, Daniel se prăpădea de râs.

— Ce faci? strigă Gudbrand. Dă drumul la sirenă! Trezeşte-i pe toţi!

Dar Daniel îl ignoră.

— Prietene, strigă el cu ochii plini de lacrimi de la cât de tare râdea. Un An Nou fericit!

Arătă spre ceasul de la mână, apoi Gudbrand înţelese. Daniel aşteptase salutul de Anul Nou al ruşilor, pentru că acum îşi băgase mâna în zăpada care se adunase în jurul postului de strajă ca să-şi ascundă mitraliera.

— Rachiu! strigă el triumfător, ridicând în aer o sticlă ce avea în ea un deget de lichid maroniu. De mai bine de trei luni îl strâng. Serveşte-te.

Gudbrand se târî în genunchi şi îi zâmbi lui Daniel.

— Tu primul! strigă el.

— Eşti sigur?

— Foarte sigur, prietene. Tu l-ai strâns. Dar nu-l bea pe tot!

Daniel trase de dop până ieşi şi ridică sticla.

— Pentru Leningrad. La primăvară o să ciocnim în Palatul de Iarnă, închină el şi îşi scoase căciula rusească. Iar până la vară vom fi acasă, întâmpinaţi ca nişte eroi în iubita noastră Norvegie.

Duse sticla la gură şi-şi lăsă capul pe spate. Lichidul maroniu gâlgâi şi se duse pe gâtul sticlei. Era lucios, căci sticla reflecta lumina flăcărilor care dispăreau, iar în anii care vor urma, Gudbrand se va tot gândi dacă asta văzuse ţintaşul rus: lucirea sticlei. În secunda următoare, Gudbrand auzi un zgomot ascuţit şi văzu sticla cum explodează în mâinile lui Daniel. Lichidul şi cioburile se împrăştiară peste tot, iar Gudbrand închise ochii. Îşi simţea faţa umedă; îi cursese pe obraji şi instinctiv scoase limba să prindă câteva picături. Avea un gust ciudat, alcool şi încă ceva – ceva dulce şi metalic. Era gros, probabil din cauza gerului, se gândi Gudbrand şi deschise ochii. Din tranşee, nu-l putea zări pe Daniel. Cu siguranţă se trântise în spatele mitralierei când îşi dăduse seama că fusese zărit, presupuse Gudbrand, dar îşi simţi inima bătând mai tare.

— Daniel?

Niciun răspuns.

— Daniel?

Gudbrand se ridică în picioare şi se strecură afară din tranşee. Daniel era întins pe spate, cu cartuşiera sub cap şi căciula rusească pe faţă. Zăpada era stropită cu sânge şi alcool. Gudbrand îi dădu căciula la o parte. Daniel se holba la cerul înstelat cu ochii larg deschişi. În mijlocul frunţii avea o gaură mare şi neagră. Gudbrand încă simţea în gură gustul dulce, metalic şi i se făcu greaţă.

— Daniel.

Fu doar o şoaptă ce-i ieşise printre buzele uscate. Gudbrand se gândi că Daniel părea un copil care voia să deseneze îngeri pe zăpadă, dar care adormise. Suspinând şi clătinându-se, trase de maneta sirenei. În timp ce flăcările se stingeau de unde apăruseră, tânguirea pătrunzătoare a sirenei se înălţă către cer.

— Nu aşa trebuia să fie, fu tot ce reuşi Gudbrand să zică.

oooooooooooooo-OOOOOOOOOOOOOO…!

Edvard şi ceilalţi ieşiseră din adăposturi şi rămaseră în spatele lui. Cineva îl strigă pe Gudbrand, dar acesta nu auzi. Învârtea la nesfârşit maneta. În cele din urmă, Edvard se duse la el şi-i luă maneta. Gudbrand îi dădu drumul, dar nu se întoarse; rămase unde era, uitându-se fix la tranşee şi la cer în timp ce lacrimile îi îngheţară pe faţă. Vaietul sirenei se opri.

— Nu aşa trebuia să fie, şopti el.

11

Leningrad. 1 ianuarie 1943

Daniel avea deja ţurţuri la nas, la coada ochiului şi la gură când îl luară. Îi lăsau adesea acolo până când îngheţau ca să le fie mai uşor să-i care, dar Daniel bloca mitraliera. Aşa că doi bărbaţi îl târâseră până la un şanţ al tranşeei principale şi îl aşezară pe două lăzi în care fusese muniţie, folosite acum pentru foc. Hallgrim Dale îi legase capul cu o pânză de sac ca să nu se vadă masca morţii cu rânjetul ei urât. Edvard sunase la cei din Sectorul de Nord care se ocupau de înhumări şi le explicase unde se afla Daniel. Îi promiseseră că vor trimite doi ciclopi în timpul nopţii. Apoi, Mosken îi ordonase lui Sindre să se ridice de la pat şi să continue garda împreună cu Gudbrand. Primul lucru pe care trebuiau să-l facă era să cureţe mitraliera murdară.

— Au bombardat Kölnul până n-a mai rămas nimic din el, zise Sindre.

Stăteau unul lângă altul pe marginea tranşeei, în gaura îngustă de unde puteau vedea teritoriul neutru. Lui Gudbrand nu-i plăcea să stea aşa de aproape de Sindre.

— Şi Stalingradul se duce naibii.

Gudbrand nu simţi frigul; era ca şi când capul şi corpul i-ar fi fost umplute cu vată şi nu-l mai deranja nimic. Nu mai simţea decât metalul rece ca gheaţa care-i ardea pielea şi degetele amorţite care nu-l mai ascultau. Încercă din nou. Pusese deja patul armei şi trăgaciul lângă el pe cârpa de lână aşezată pe zăpadă, dar ultima piesă era mai greu de desfăcut. Fuseseră antrenaţi la Sennheim să demonteze şi să reasambleze cu ochii închişi o mitralieră. Sennheim, aflat în Elsassul frumos şi cald al Germaniei. Era cu totul altceva când nu mai simţeai ce fac degetele.

— N-ai auzit? zise Sindre. O să ne prindă ruşii. Ca pe Gudeson.

Gudbrand îşi aminti de căpitanul neamţ Wehrmacht care fusese aşa de amuzat când Sindre zisese că vine de la o fermă de la marginea unui loc numit Toten.

— *Toten. Wie im Totenreich?*[3] răsese căpitanul.

Puşca îi scăpă din mână.

— La dracu'! tremură vocea lui Gudbrand. Sângele ăsta a lipit totul.

Sprijini vârful tubului mic de ulei de puşcă de percutor şi strânse. Frigul transformase lichidul gălbui în ceva gros care abia se mişca; ştia că uleiul dizolvă sângele. Folosise ulei de puşcă atunci când avusese urechea umflată.

Sindre se aplecă peste umărul lui, jucându-se cu unul dintre cartuşe.

— Doamne, zise el.

Se uită în sus şi rânji, dezvelindu-şi dinţii cu pete maronii. Faţa lui palidă şi nerasă era atât de aproape, încât Gudbrand îi simţi mirosul greu al respiraţiei pe care îl căpătau toţi după un timp.

— Cine s-ar fi gândit că Daniel are atâta creier?

Gudbrand se întoarse.

Sindre îşi studia vârful degetului.

— Dar nu-l prea folosea. Altfel, nu s-ar mai fi întors din fâşia neutră în noaptea aia. Te-am auzit că ziceai că te duci după el. Eraţi cu siguranţă… prieteni buni, nu-i aşa?

La început, Gudbrand nu-l auzi; cuvintele erau prea departe. Apoi, ajunse la el ecoul lor, şi simţi cum i se încălzeşte din nou corpul.

— Nemţii n-o să ne lase niciodată să ne retragem, zise Sindre. O să murim aici, până la ultimul. Ar fi trebuit să-ţi iei picioarele la spinare. Bolşevicii nu sunt la fel de brutali cum e Hitler faţă de oamenii ca tine şi ca Daniel. Faţă de doi prieteni aşa de buni, vreau să zic.

Gudbrand nu răspunse. Acum simţea căldură şi în buricele degetelor.

— Ne-am gândit să ne jucăm puţin în noaptea asta, zise Sindre. Hallgrim Dale şi cu mine. Înainte să nu fie prea târziu.

Se răsuci în zăpadă şi îl ţintui cu privirea pe Gudbrand.

— Nu fi aşa şocat, Johansen, rânji el. De ce crezi c-am zis că ne e rău?

Gudbrand îşi încleştă degetele de la picioare. Acum le simţea. Le simţea calde; era o senzaţie plăcută. Dar mai era ceva.

— Vrei să vii cu noi, Johansen? îl întrebă Sindre.

Păduchii! Se încălzise şi, cu toate astea, nu-i simţea. Se oprise până şi şuieratul de sub cască.

— Deci tu ai răspândit zvonul, zise Gudbrand.

— Ce zvon?

— Daniel şi cu mine am vorbit să plecăm în America, nu la ruşi. Şi nu acum, ci după război.

Sindre dădu din umeri, se uită la ceas şi se ridică în genunchi.

— Trag în tine dacă încerci, zise Gudbrand.

— Cu ce? întrebă Sindre, arătând spre puşca dezmembrată de pe cârpă.

Aveau puştile în cazarmă şi ştiau amândoi că Gudbrand n-o să poată să se ducă acolo şi să se întoarcă fără ca Sindre să nu dispară.

— Stai aici şi mori, dacă vrei, Johansen. Salutările mele lui Dale şi spune-i să te urmeze.

Gudbrand băgă mâna în buzunar şi scoase baioneta. Lumina lunii străluci pe lama mată de oţel. Sindre dădu din cap.

— Cei ca tine şi ca Gudeson sunt nişte visători. Bagă baioneta la loc şi vino cu mine. Ruşii tocmai primesc provizii noi pe Lacul Ladoga. Carne proaspătă.

— Nu sunt trădător, zise Gudbrand.

Sindre se ridică.

— Dacă o să încerci să mă omori cu baioneta aia, postul de ascultare german ne va auzi şi va da alarma. Gândeşte-te. Cine crezi că vor zice că avea de gând să dezerteze? Tu, cu toate zvonurile despre planurile tale de a fugi, sau eu care sunt membru de partid?

— Ia loc, Sindre Fauke.

Sindre râse.

— Nu eşti criminal, Gudbrand. Acum o să plec. Acordă-mi cincizeci de metri înainte să dai alarma ca să ai spatele asigurat.

Se uitară unul în ochii celuilalt. Fulgi mici, ca nişte pene, începuseră să cadă între ei. Sindre zâmbi:

— Lumina lunii şi zăpadă în acelaşi timp. O privelişte destul de rară, nu-i aşa?

12

Leningrad. 2 ianuarie 1943

Tranşeea în care stăteau cei patru bărbaţi se afla la doi kilometri nord de unitatea lor, acolo unde şanţul se răsucea, formând aproape un cerc. Căpitanul stătea faţă în faţă cu Gudbrand şi bătătorea pământul. Ningea şi pe şapca căpitanului se aşezase un strat fin de zăpadă. Edvard Mosken stătea lângă căpitan şi îl studia pe Gudbrand cu un ochi deschis şi unul aproape închis.

— Deci, zise căpitanul. *Er ist hinüber zu den Russen geflohen?* A plecat la ruşi, aşa e?

— *Ja*, zise Gudbrand.

— *Warum?*[4]

— *Das weiß ich nicht.*[5]

Căpitanul se uită în zare, îşi supse dinţii şi bătu din picioare. Apoi dădu aprobator din cap către Edvard, bolborosi câteva cuvinte către *Rottenführer,* caporalul neamţ care îl însoţea, apoi salutară. Zăpada scârţâi sub tălpile lor în timp ce plecau.

— Asta a fost, zise Edvard, fără să-şi ia privirea de la Gudbrand.

— Da, încuviinţă Gudbrand.

— Nu e mare lucru de investigat.

— Nu.

— Cine s-ar fi gândit?

Ochiul lui larg deschis se uita inexpresiv la Gudbrand.

— Mereu dezertează câte cineva, spuse Gudbrand. Nu pot investiga toate…

— Vreau să zic, cine s-ar fi gândit că tocmai Sindre? Cine s-ar fi gândit că va face aşa ceva?

— Da, aşa e, zise Gudbrand.

— O hotărâre de moment. S-a ridicat şi a fugit.

— Da.

— Păcat de mitralieră.

Vocea lui Edvard era plină de sarcasm.

— Da.

— Şi n-ai putut să chemi nici paza olandeză?

— Am strigat, dar era prea târziu. Era întuneric.

— Era lumină de la lună.

Se priveau ţintă unul pe altul.

— Ştii ce cred? zise Edvard.

— Nu.

— Ba da, ştii. Se vede pe faţa ta. De ce, Gudbrand?

— Nu l-am omorât.

Gudbrand privi drept în ochiul de ciclop al lui Edvard.

— Am încercat să-l conving. Dar n-a vrut să mă asculte. Apoi a fugit. Ce-aş fi putut să fac?

Amândoi respirau greu, încovoiaţi de vântul care le smulgea şi aburul de la gură.

— Îmi aduc aminte când ai mai avut această expresie, Gudbrand. În noaptea în care l-ai omorât pe rusul din cazarmă.

Gudbrand dădu din umeri. Edvard puse o mănuşă îngheţată pe braţul lui Gudbrand.

— Ascultă-mă. Sindre n-a fost un soldat bun, probabil nici măcar o persoană bună, dar noi avem nişte principii morale şi trebuie să încercăm să păstrăm un anumit standard şi o anumită demnitate. Înţelegi?

— Pot pleca?

Edvard se uită la Gudbrand. Zvonurile cum că Hitler nu mai câştiga pe toate fronturile începuseră să ajungă şi la urechile lor. Totuşi, valul de voluntari din Norvegia creştea, iar Daniel şi Sindre fuseseră deja înlocuiţi de doi băieţi din Tynset. Mereu feţe noi, tinere. Pe unii îi ţineai minte, pe alţii îi uitai de îndată ce plecau. Daniel era printre cei de care Edvard îşi va aminti, ştia asta. Aşa cum mai ştia şi că, în scurt timp, faţa lui Sindre i se va şterge din minte. Va dispărea. Nu-şi continuă gândul.

— Da, pleacă. Şi ţine-ţi capul plecat.

— Da, bineînţeles, zise Gudbrand. O să-l ţin plecat cu siguranţă.

— Mai ţii minte ce a zis Daniel? întrebă Edvard şi schiţă un zâmbet. Zicea că am mers aşa de mult

timp aplecaţi, încât, atunci când ne vom întoarce acasă, vom fi cocoşaţi.

Se auzi o mitralieră în depărtare.

13

Leningrad. 3 ianuarie 1943

Gudbrand se trezi tresărind. Clipi de câteva ori şi văzu doar conturul şirului de scânduri al patului de deasupra. Mirosea a lemn de oţetar şi a pământ. Oare ţipase? Ceilalţi susţineau că nu se mai trezeau din cauza ţipetelor lui. Stătea acolo, simţind cum pulsul revine la normal. Se scărpină – păduchii nu dormeau niciodată.

Îl trezise acelaşi vis ca de obicei. Încă simţea labele pe piept şi vedea ochii galbeni în întuneric, colţii albi ai animalului de pradă duhnind a sânge şi balele care îi curgeau. Şi auzea gâfâitul înfricoşător. Era oare al lui sau al animalului? Visul era aşa: dormea şi era treaz în acelaşi timp, dar nu se putea mişca. Animalul era pe cale să-l strângă de gât cu labele, când clănţănitul mitralierei de lângă uşă îl trezea şi vedea animalul cum e ridicat de pe pătură şi izbit de peretele de lut al cazarmei, ciuruit de gloanţe. Se făcea apoi linişte şi pe podea zăcea o masă de blană amorfă şi plină de sânge. Era un dihor. Apoi, bărbatul de lângă uşă ieşea din întuneric în fâşia luminată de lună, dar care era atât de îngustă, că nu i se vedea decât jumătate din faţă. În noaptea aceea însă, ceva fusese altfel în vis. Ţeava puştii fumega ca de obicei şi bărbatul zâmbea ca de obicei, numai că avea o gaură mare şi neagră în frunte. Gudbrand văzu luna prin gaura din craniu atunci când se întoarse către el.

Simţi curentul care venea prin uşa deschisă, se uită într-acolo şi îngheţă când văzu silueta întunecată ce stătea în pragul uşii. Încă visa? Silueta intră în cameră, dar era prea întuneric ca să vadă cine era.

Silueta se opri brusc.

— Eşti treaz, Gudbrand?

Vocea se auzea tare şi clar. Era Edvard Mosken. Se auzi un mormăit supărat dinspre celelalte paturi.

Edvard se duse ţintă la patul lui Gudbrand.
— Trebuie să te trezeşti, zise el.
Gudbrand gemu.
— Nu te-ai uitat bine pe listă. Tocmai am ieşit din gardă. Dale e la…
— S-a întors.
— Ce vrei să spui?
— Dale tocmai m-a trezit. Daniel s-a întors.
— Despre ce vorbeşti?
În întuneric, Gudbrand nu văzu decât respiraţia albă a lui Edvard. Apoi îşi coborî picioarele pe podea şi îşi luă cizmele de sub pătură. Când dormea, le ţinea de obicei acolo ca să nu îngheţe tălpile umede. Îşi luă haina care zăcea peste pătura subţire de lână şi îl urmă pe Edvard afară. Stelele luceau deasupra lor, dar cerul nopţii se lumina spre est. De undeva, auzi pe cineva suspinând îngrozitor. Altfel, era ciudat de linişte.
— Noii recruţi olandezi, zise Edvard. Au sosit ieri şi tocmai s-au întors din prima lor incursiune de pe terenul neutru.
Dale stătea în mijlocul tranşeei într-o poziţie ciudată, cu capul într-o parte şi braţele în aer. Îşi legase fularul peste bărbie, iar faţa vlăguită cu ochii adânciţi în orbite îl făcea să arate ca un cerşetor.
— Dale! strigă Edvard pe un ton de comandă.
Dale se trezi.
— Arată-ne.
Dale îi conduse. Gudbrand simţi cum i se accelerează pulsul. Gerul îi muşca obrajii; încă nu reuşise să înlăture de tot amintirea visului pe care îl avusese. Tranşeea era aşa de îngustă, că abia puteau merge unul câte unul şi simţea privirea lui Edvard în ceafă.
— Aici, zise Dale, arătând cu degetul.
Vântul şuiera aspru pe sub marginile căştii. Peste cutiile de muniţii, zăcea un cadavru cu membrele răsfirate. Zăpada care fusese suflată de vânt în tranşee formase un strat subţire pe uniforma lui. În jurul capului avea legată o pânză de sac.
— La dracu’, zise Dale.

Îşi clătină capul şi bătu din picioare.

Edvard nu zise nimic. Gudbrand îşi dădu seama că îl aştepta pe el să vorbească.

— De ce nu l-au luat ciclopii? întrebă în cele din urmă.

— Ba l-au luat, răspunse Edvard. Au fost aici ieri după-amiază.

— Atunci de ce l-au adus înapoi?

Gudbrand observă că Edvard îl privea.

— Nimeni dintre ofiţeri n-are cunoştinţă că s-ar fi dat ordin să fie adus înapoi.

— O neînţelegere? zise Gudbrand.

— Poate.

Edvard scoase din pachet o ţigară subţire, pe jumătate fumată, se întoarse cu spatele la vânt şi o aprinse cu un chibrit ţinut între palme. După câteva fumuri, o dădu mai departe.

— Cei care l-au luat susţin că a fost pus într-una dintre gropile comune din Sectorul de Nord.

— Dacă e aşa, n-ar trebui să fie îngropat?

Edvard clătină din cap.

— Nu sunt îngropaţi decât după ce sunt arşi. Şi nu-i ard decât în timpul zilei, ca să nu profite ruşii de lumină. Iar pe timpul nopţii, noile gropi comune sunt deschise şi nepăzite. Cineva trebuie să-l fi luat pe Daniel de acolo.

— La dracu'! zise Dale iar, luând ţigara şi trăgând cu poftă.

— Deci e adevărat că ard cadavrele, spuse Gudbrand. De ce? Pe gerul ăsta?

— Ştiu, zise Dale. Fac asta fiindcă pământul e îngheţat. Primăvara, când se încălzeşte, pământul împinge cadavrele în sus.

Fără tragere de inimă, dădu ţigara mai departe.

— Iarna trecută l-am îngropat pe Vorpenes cu mult în spatele liniilor noastre. Primăvara am dat din nou de el. În orice caz, am dat de ce mai lăsaseră vulpile.

— Întrebarea e, zise Edvard, cum a ajuns Daniel aici?

Gudbrand dădu din umeri.

— Tu ai fost ultimul de gardă, Gudbrand.

Edvard îl privea cu ochiul de ciclop, celălalt ochi fiind aproape închis. Fu rândul lui Gudbrand să tragă din ţigară. Dale tuşi.

— Am trecut pe aici de patru ori, zise Gudbrand, dând ţigara mai departe. Nu era aici.

— Ai fi putut să te duci în Sectorul de Nord în timpul patrulei. Pe zăpadă sunt urme de sanie.

— Poate că le-au lăsat ciclopii, răspunse Gudbrand.

— Urmele de sanie sunt peste ultimele urme de cizme. Şi mai zici că ai trecut pe aici de patru ori.

— La dracu', Edvard, văd şi eu că ăla de-acolo e Daniel! explodă Gudbrand. E clar că cineva l-a pus aici, probabil folosindu-se de o sanie. Dar dacă eşti atent la ce spun, cu siguranţă o să înţelegi că cineva l-a adus aici după ce mi-am făcut ultimul tur.

Edvard nu răspunse; vizibil enervat, smulse ultimii doi centimetri de ţigară din gura lui Dale şi se uită dezaprobator la urma udă de pe foiţa de ţigară. Dale îşi culese firele de tutun de pe limbă şi se încruntă.

— De ce naiba m-aş complica cu aşa ceva? întrebă Gudbrand. Şi cum aş putea căra un cadavru din Sectorul de Nord până aici fără să mă oprească patrula?

— Ai luat-o prin teritoriul neutru.

Gudbrand dădu din cap dezaprobator.

— Crezi că am înnebunit, Edvard? Ce-aş putea face cu trupul lui Daniel?

Edvard trase ultimele două fumuri, azvârli chiştocul în zăpadă şi îl strivi cu cizma. Mereu făcea aşa, nu ştia de ce, dar nu putea suporta să vadă chiştoace de ţigări. Zăpada scârţâi în timp ce-şi răsucea piciorul.

— Nu, nu cred că l-ai târât pe Daniel până aici, zise Edvard, pentru că nu cred că e Daniel.

Dale şi Gudbrand se dădură înapoi înfricoşaţi.

— Bineînţeles că e Daniel, spuse Gudbrand.

— Sau cineva de aceeaşi statură, remarcă Edvard. Şi cu insigna de pe uniformă de la aceeaşi unitate.

— Dar pânza…

— Adică e o pânză specială? îl luă Edvard peste picior, fără să-şi dezlipească privirea de la Gudbrand.

— E Daniel, zise Gudbrand, înghiţind în sec. Îi recunosc cizmele.

— Deci crezi că ar trebui să-i chemăm pe ciclopi să-l ducă înapoi? întrebă Edvard. Fără să ne uităm mai de-aproape. Pe asta te bazai, nu-i aşa?

— Du-te dracu, Edvard!

— Nu cred că eu sunt la rând de data asta, Gudbrand. Scoate pânza, Dale.

Dale se uita cu gura căscată la cei doi care-şi aruncau priviri feroce ca doi tauri dezlănţuiţi.

— Mă auzi? strigă Edvard. Taie pânza!

— Mai bine nu…

— E un ordin. Acum.

Dale continua să ezite. Se uită de la unul la altul, apoi la cadavrul rigid de pe cutiile de muniţii. Apoi dădu din umeri, îşi desfăcu haina şi duse mâna în interiorul ei.

— Aşteaptă! strigă Edvard. Cere-i lui Gudbrand să-ţi împrumute baioneta.

Acum Dale chiar nu mai înţelegea nimic. Se uită întrebător la Gudbrand, care clătina din cap.

— Ce vrei să spui? întrebă Edvard, încă faţă în faţă cu Gudbrand. Regulamentul spune că trebuie să ai mereu baioneta la tine, aşa că unde-i a ta?

Gudbrand nu răspunse.

— Tocmai tu, Gudbrand, maşina de ucis cu baionetă! N-ai pierdut-o pur şi simplu, nu-i aşa?

Gudbrand tot nu răspunse.

— Dacă aşa stau lucrurile, Dale, atunci poţi s-o foloseşti pe a ta.

Gudbrand simţi o dorinţă de nestăpânit de a-i scoate ochiul ăla holbat comandantului de batalion. *Rottenführer,* asta era! Sau mai degrabă un „Rat-führer”. Un şobolan cu ochi de şobolan şi creier de şobolan. Oare chiar nu pricepea nimic?

În spatele lor se auzi baioneta care sfâşie pânza, apoi strigătul de uimire al lui Dale. Cei doi se

întoarseră. Acolo, în lumina roşie a răsăritului, o faţă albă cu un rânjet hidos se holba la ei, cu un al treilea ochi negru căscat în frunte. Era, fără îndoială, Daniel.

14

Ministerul de Externe.
4 noiembrie 1999

Bernt Brandhaug se uită la ceas şi se încruntă. Optzeci şi două de secunde, cu şapte mai multe decât de obicei. Intră apoi în sala de şedinţe, zise tare „Bună dimineaţa” şi le întâmpină cu faimosul său zâmbet de un alb strălucitor pe cele patru feţe care se întoarseră spre el.

Kurt Meirik, POT, stătea la masă lângă Rakel (cu o clamă nepotrivită în păr, o ţinută de birou şi o expresie severă). Costumul i se păru cam scump pentru o secretară. Îşi menţinea părerea că e divorţată, dar probabil că făcuse o căsătorie bună. Sau poate că părinţii ei erau înstăriţi? Faptul că era iar aici, la o şedinţă despre care Brandhaug lăsase să se înţeleagă că va avea loc în secret, îl făcea să creadă că avea o funcţie în POT mai înaltă decât se aşteptase. Se hotărî să afle mai multe despre ea.

Anne Størksen stătea la celălalt capăt al mesei, lângă şeful înalt şi slab de la Brigada de Combatere a Crimei Organizate, oare cum îl chema? Mai întâi îi luase mai mult de optzeci de secunde ca să ajungă în sala de şedinţe, iar acum nu-şi putea aminti un nume – semn de bătrâneţe?

Nu-şi duse gândul până la capăt, căci îşi aminti ce se întâmplase noaptea trecută. O invitase pe Lise, tânăra stagiară de la Biroul de Externe, la un mic prânz în interes de serviciu, aşa cum îl numea el. După aceea, o invitase să bea ceva la Hotel Continental, unde Biroul de Externe îi punea la dispoziţie în permanenţă o cameră pentru întâlniri pentru care era nevoie de mai multă discreţie. Nu fusese greu s-o convingă pe Lise să iasă cu el, era o fată ambiţioasă. Dar se terminase rău. Nu mai păţise aşa ceva, poate băuse prea mult, dar cu siguranţă nu se punea problema că îmbătrânise. Brandhaug refuză să se mai gândească şi se aşeză.

— Mulţumesc că aţi putut veni, deşi aţi fost anunţaţi din scurt, începu el. Poate nu mai e nevoie să zic că este o şedinţă confidenţială, dar o s-o spun totuşi pentru cei care nu au aşa de multă experienţă în domeniu.

Se uită pe rând la fiecare, mai puţin la Rakel, lăsând clar să se înţeleagă că despre ea e vorba. Apoi se întoarse spre Anne Størksen.

— Apropo, ce mai face omul tău?

Comisarul-şef îi aruncă o privire confuză.

— Poliţistul, se grăbi Brandhaug să adauge. Hole, nu aşa îl cheamă?

Ea dădu aprobator din cap către Møller, care îşi drese glasul de două ori înainte să continue.

— E bine, având în vedere împrejurările. E afectat, bineînţeles. Dar… e bine.

Dădu din umeri ca să arate că nu mai era nimic de zis.

Brandhaug ridică din sprâncenele proaspăt pensate.

— Nu e aşa de afectat, sper, încât să existe posibilitatea unei scurgeri de informaţii.

— Hm, făcu Møller.

Văzu cum comisarul-şef se întoarse imediat spre el cu o privire piezişă.

— Nu cred. E conştient că e vorba de o chestiune delicată şi bineînţeles că a depus jurământ că va păstra tăcerea.

— Acelaşi lucru e valabil şi pentru ceilalţi poliţişti implicaţi, se grăbi să adauge Anne Størksen.

— Să sperăm atunci că totul e sub control, zise Brandhaug. Aş vrea să vă prezint rapid situaţia. Tocmai am avut o lungă discuţie cu ambasadorul Americii şi cred că pot spune că ne-am pus de acord în privinţa lucrurilor esenţiale din această chestiune tragică.

Îi privi pe fiecare în parte. Se uitau la el nemişcaţi, într-o atmosferă de aşteptare tensionată. Aşteptau ceva ce el, Bernt Brandhaug, avea să le spună. Disperarea pe care o resimţise cu câteva secunde înainte păru că se risipeşte.

— Ambasadorul mi-a spus că agentul de la Serviciile Secrete pe care omul vostru – arătă spre Møller şi spre comisarul-şef – l-a împuşcat la bariera de la punctul de taxare e în afara oricărui pericol, iar starea lui e stabilă. Au fost afectate vertebrele dorsale şi prezintă hemoragii interne, dar vesta antiglonţ l-a salvat. Îmi pare rău că nu am aflat informaţia asta mai devreme, dar, din motive lesne de înţeles, am încercat să limităm discuţiile despre acest subiect. Au fost oferite doar câteva detalii esenţiale unui număr mic de persoane implicate.

— Unde se află? întrebă Møller.

— Strict vorbind, nu-i nevoie să ştii acest lucru, inspectore Møller.

Îl privi pe Møller, a cărui faţă căpătase o expresie ciudată. Preţ de o secundă, în încăpere se lăsă o tăcere apăsătoare. Se simţeau mereu puţin jenaţi când li se amintea că nu aveau voie să ştie mai multe decât trebuia pentru a-şi face meseria. Brandhaug zâmbi şi îşi desfăcu mâinile în semn de regret de parcă ar fi spus: *Înţeleg de ce întrebi, dar asta-i regula.* Møller dădu din cap şi îşi coborî privirea.

— OK, zise Brandhaug. Asta e tot ce pot să vă spun – după operaţie a fost transportat cu avionul la un spital militar din Germania.

— Bine, spuse Møller şi se scărpină la ceafă. Ăăă…

Brandhaug aşteptă.

— Cred că e în regulă să-l informez şi pe Hole, nu? Şi anume că agentul de la Serviciile Secrete şi-a revenit. Asta i-ar face situaţia mai… uşoară.

Brandhaug se uită la Møller. Nu era uşor să lucreze cu şeful Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate.

— Nicio problemă.

— În ce privinţă v-aţi pus de acord cu ambasadorul? interveni Rakel.

— Ajung şi la asta, zise Brandhaug cu blândeţe.

De fapt, chiar despre asta intenţiona să vorbească, dar nu-i plăcea deloc să fie întrerupt aşa.

— În primul rând, aş vrea să-i evidenţiez pe Møller şi Poliţia din Oslo pentru evaluarea rapidă a situaţiei. Dacă rapoartele sunt corecte, în douăzeci de minute agentul a primit îngrijiri medicale.

— Hole şi colega lui, Ellen Gjelten, l-au dus cu maşina la Spitalul Aker, zise Anne Størksen.

— Admirabil de prompţi, remarcă Brandhaug. Ambasadorul american e de aceeaşi părere.

Møller şi comisarul-şef schimbară priviri.

— Mai mult, ambasadorul a vorbit cu cei de la Serviciile Secrete şi nu se pune problema ca partea americană să deschidă acţiune juridică. Bineînţeles.

— Bineînţeles, repetă Meirik.

— Am stabilit, de asemenea, că vina e în principal de partea americană. Agentul din cabina de la punctul de taxare n-ar fi trebuit să se afle acolo. Adică, avea voie, dar ofiţerul norvegian de legătură ar fi trebuit informat. Poliţistul norvegian care era în postul din zona căruia a intrat agentul şi care ar fi trebuit – scuze, ar fi putut – să-l informeze pe ofiţerul de legătură, i-a permis intrarea doar pe baza cărţii de identitate pe care acesta i-a arătat-o. Dispoziţiile oficiale erau ca agenţii de la Serviciile Secrete să aibă acces în toate zonele de securitate, prin urmare poliţistul n-a văzut niciun motiv pentru care ar fi trebuit să raporteze mai departe. Acum putem spune totuşi că ar fi trebuit s-o facă.

Se uită la Anne Størksen, care nu dădu niciun semn că n-ar fi de acord.

— Vestea bună e că în acest moment se pare că totul a rămas secret. Totuşi, nu am convocat această şedinţă ca să discutăm ce ar trebui să facem dacă avem în vedere cel mai bun scenariu posibil, care oricum înseamnă mai mult decât să stăm relaxaţi. Cred că nici nu trebuie să luăm în considerare o asemenea variantă. Ar fi absolut naiv din partea noastră să credem că toată treaba asta cu împuşcatul nu o să răsufle mai devreme sau mai târziu.

Bernt Brandhaug îşi împreună mâinile parcă pentru a-şi alege mai uşor cuvintele.

— În afară de cei peste douăzeci de oameni de la POT, de la Departamentul de Externe şi grupul coordonator care ştiu de această chestiune, au mai fost aproximativ cincisprezece poliţişti care au asistat la evenimentul de la staţia de taxare. Nu că vreau să zic ceva rău despre ei. Sunt convins că, în general, respectă jurământul privind confidenţialitatea. Cu toate astea, sunt doar nişte poliţişti obişnuiţi care nu au experienţa gradului de confidenţialitate cerut de asemenea circumstanţe. Ba mai mult, există angajaţi ai spitalului Riks, ai companiei aeriene, ai firmei care administrează drumurile Fjellinje AS şi ai hotelului Plaza care au cu toţii motive, într-o măsură mai mică sau mai mare, să fie suspicioşi în privinţa celor întâmplate. Nu avem nicio garanţie că n-a urmărit nimeni prin binoclu coloana oficială de undeva dintr-o clădire din jur. Un singur cuvânt de la oricare dintre cei implicaţi şi…

Scoase un şuierat ca de explozie.

Se făcu linişte la masă până când Møller îşi drese glasul.

— Şi de ce e aşa de… periculos dacă se află?

Brandhaug dădu din cap ca să arate că asta nu era chiar cea mai idioată întrebare pe care o auzise vreodată, lucru care îl făcu imediat pe Møller să înţeleagă că de fapt chiar aşa era.

— Statele Unite ale Americii sunt mai mult decât un aliat, începu Brandhaug cu un zâmbet abia schiţat.

Spuse acest lucru cu intonaţia cu care îi explici cuiva din afară că Norvegia are rege, iar capitala e Oslo.

— În 1920, Norvegia era una dintre cele mai sărace ţări din Europa şi probabil că ar mai fi şi astăzi dacă nu ne-ar fi ajutat americanii. Nu vă gândiţi la vorbele goale ale politicienilor. Emigrarea, Planul Marshall, Elvis şi finanţarea aventurii petroliere au transformat Norvegia în probabil cea mai pro-americană ţară din lume. Noi toţi cei adunaţi aici am muncit ani de zile să ocupăm

funcţiile pe care le ocupăm astăzi. Dar dacă din întâmplare ar ajunge la urechile politicienilor noştri că toţi din această cameră sunt responsabili că au pus în pericol viaţa preşedintelui…

Brandhaug lăsă restul propoziţiei în aer în timp ce îi cuprinse cu privirea pe cei de la masă.

— Din fericire pentru noi, continuă el, americanii ar recunoaşte mai degrabă că unul dintre agenţii lor de la Serviciile Secrete a greşit decât să admită că există o lipsă fundamentală de cooperare cu unul dintre aliaţii cei mai apropiaţi.

— Asta înseamnă, zise Rakel fără să ridice privirea, că nu avem nevoie de un ţap ispăşitor dintre ai noştri.

Apoi înălţă capul şi se uită direct la Bernt Brandhaug.

— Ba din contră. Avem nevoie de un erou norvegian, nu-i aşa?

Brandhaug îşi opri privirea asupra ei cu un amestec de surpriză şi interes. Surpriză pentru că intuise aşa de repede unde ţinteşte şi interes fiindcă înţelesese că era cu siguranţă o persoană de luat în seamă.

— Aşa e. Atunci când se va afla că un poliţist norvegian a tras într-un agent de la Serviciile Secrete, trebuie să avem clară versiunea noastră, zise el. Iar versiunea noastră trebuie să fie că ai noştri nu au făcut nimic în neregulă. Ofiţerul nostru de legătură de la faţa locului s-a conformat instrucţiunilor, iar vina este doar a agentului de la Serviciile Secrete. E o versiune pe care o putem suporta şi noi, şi americanii. Adevărata provocare e ca mass-media să înghită asta. Şi de aceea…

— …avem nevoie de un erou, adăugă comisarul-şef.

— Scuzaţi-mă, interveni Møller. Oare sunt singurul de aici care nu înţelege miezul problemei?

Făcu o încercare nereuşită să râdă scurt.

— Ofiţerul a avut prezenţă de spirit în ceea ce putea să fie o potenţială situaţie ameninţătoare pentru preşedinte, zise Brandhaug. Dacă persoana

din cabină ar fi fost un asasin, lucru pe care a fost obligat să-l ia în considerare având în vedere instrucţiunile referitoare la acest posibil scenariu, ar fi salvat viaţa preşedintelui. Faptul că individul s-a dovedit a nu fi un asasin nu schimbă lucrurile.

— Aşa e, spuse Anne Størksen. În asemenea situaţii, instrucţiunile trebuie luate primele în considerare şi nu evaluarea personală a situaţiei.

Meirik nu zise nimic, dar dădu din cap în semn de aprobare.

— Bine, zise Brandhaug. Miezul problemei, aşa cum îl numeşti tu, Bjarne, e să convingem presa, pe superiorii noştri şi pe toţi cei care au ceva de-a face cu cazul, că nu am avut niciodată vreo urmă de îndoială în ceea ce priveşte corectitudinea reacţiei ofiţerului nostru de legătură. Miezul problemei e să ne purtăm ca şi cum el a făcut o faptă eroică din toate punctele de vedere.

Brandhaug văzu că Møller e stupefiat.

— Dacă nu l-am evidenţia pe ofiţer, am recunoaşte deja pe jumătate că a făcut o eroare de judecată atunci când a tras asupra agentului şi, prin urmare, că măsurile de securitate pe timpul vizitei preşedintelui au avut lipsuri.

Toţi cei din jurul mesei aprobară.

— Ergo… zise Brandhaug.

Îi plăcea cuvântul la nebunie. Era un cuvânt îmbrăcat în armură, aproape de neînfrânt pentru că făcea recurs la autoritatea logicii. *Din asta rezultă următoarele.*

— Ergo, îi dăm o medalie?

Rakel vorbise din nou.

Brandhaug simţi o undă de iritare. Felul în care spusese „medalie”. De parcă tocmai scriau scenariul unei comedii în care se repezeau cu entuziasm să dea tot felul de sugestii amuzante. Prezentarea lui era o comedie.

— Nu, zise el încet, apăsat. Nu o medalie. Medaliile şi distincţiile nu au solemnitate. Şi nici nu ne dau credibilitatea pe care o căutăm.

Se lăsă pe spătarul scaunului, cu mâinile la ceafă.

— Hai să-l avansăm pe omul nostru. Să-l facem inspector.

Se lăsă liniştea.

— Inspector?

Bjarne Møller se uită la Brandhaug neîncrezător.

— Pentru că a împuşcat un agent de la Serviciile Secrete?

— Poate că sună cam macabru, dar gândiţi-vă puţin.

— E…

Møller clipi şi păru că e pe punctul de a spune multe, dar hotărî ca pentru moment să-şi ţină gura.

— Nu trebuie să facă treburile care ţin de obicei de rangul de inspector, îl auzi Brandhaug pe comisarul-şef vorbind.

Avea o oarecare ezitare în voce. De parcă băga lână prin urechile acului.

— Ne-am gândit şi la asta, Anne, răspunse el, accentuându-i oarecum numele.

Era prima oară când îi spunea pe numele de botez. Ea ridică uşor din sprâncene, dar altfel Brandhaug nu văzu nimic care să sugereze că avea obiecţii. Aşa că vorbi mai departe.

— Problema e că, dacă toţi colegii acestui ofiţer de legătură împuşcă-lume al vostru vor considera promovarea bătătoare la ochi şi titlul doar de faţadă, atunci nu vom obţine mare lucru. De fapt, nu vom obţine nimic. Dacă vor suspecta că e vorba de o acoperire, vor începe să circule imediat zvonuri, şi vom da impresia că am încercat deliberat să ascundem faptul că noi, voi şi acest poliţist am comis o gafă. Cu alte cuvinte, trebuie să-i dăm un post unde să nu se poată sta cu ochii pe ce face el de fapt. Sau, ca să zic aşa, o avansare urmată de o mutare la o operaţiune sub acoperire.

— Sub acoperire. Adică mână liberă.

Rakel zâmbi ironic.

— Se pare că te gândeşti să-l trimiţi la noi.

— Ce zici, Kurt? întrebă Brandhaug.

Kurt Meirik se scărpină după ureche, râzând încet.

— Da, zise el. Se găseşte mereu ceva de făcut pentru un inspector, trebuie să recunosc.

Brandhaug înclină din cap.

— Asta ne-ar ajuta foarte mult.

— Da, trebuie să ne ajutăm reciproc atunci când se poate.

— Excelent, zise Brandhaug zâmbind larg şi uitându-se la ceasul de pe perete ca să dea de înţeles că şedinţa se sfârşise.

Scaunele scârţâiră.

15

Sanksthanshaugen.
4 noiembrie 1999

În boxe, Prince cânta de mama focului.

Ellen se uită la Tom Waaler, care tocmai pusese o casetă şi dăduse volumul aşa de tare, că basul făcea bordul să vibreze. Falsetul ascuţit al lui Prince îi sparse timpanele.

— Nu-i aşa că-i superb? ţipă Tom.

Ellen nu dorea să-l supere, aşa că dădu doar din cap. Nu că avea prejudecăţi şi-l considera pe Tom irascibil, dar se hotărâse să nu-şi calce pe principii atâta vreme cât era posibil. Sperase asta până în clipa în care echipa Ellen Gjelten-Tom Waaler s-a destrămat. Bjarne Møller, şeful departamentului lor, spusese clar că erau parteneri doar provizoriu. Toată lumea ştia că Tom va ocupa postul de inspector din primăvară.

— Poponar negru! ţipă Tom. *Prea* mult.

Ellen nu răspunse. Ploua aşa de tare, încât chiar şi cu ştergătoarele mergând încontinuu, apa stătea pe parbriz ca un filtru moale şi făcea clădirile din Ullevålsveien să pară nişte case moi, de jucărie, ce se mişcau într-o parte şi în alta. Møller îi trimisese de dimineaţă să-l găsească pe Harry. Deja sunaseră la uşa apartamentului său de pe strada Sofies şi stabiliseră că nu e acasă. Sau că nu voise să deschidă uşa. Sau că *nu putuse* să o deschidă. Ellen se temea de ce era mai rău. Se uită la oameni cum se grăbeau pe trotuar. Aveau şi ei trăsături ciudate, deformate, ca în oglinzile fermecate de la bâlci.

— Fă stânga şi opreşte în faţă la barul lui Schrøder, zise ea. Poţi să aştepţi în maşină până intru eu.

— E în regulă, spuse Waaler. Beţivii sunt cei mai răi.

Ellen se uită la el, dar expresia lui nu trăda dacă se referea în general la clienţii matinali ai lui

Schrøder sau la Harry în special. Opri în staţia de autobuz şi, în timp ce cobora, Ellen văzu că se deschisese o *Kaffebrenneri* peste drum. Sau poate că era acolo de când lumea, iar ea pur şi simplu n-o observase. Pe scaunele de la bar aşezate lângă geam stăteau tineri cu pulovere pe gât care citeau ziare străine sau se uitau la ploaie, ţinând cu ambele mâini ceşti albe de cafea, probabil întrebându-se dacă aleseseră cursul potrivit la facultate, canapeaua potrivită, partenerul potrivit, clubul de fotbal potrivit sau oraşul din Europa potrivit.

În pragul uşii, fu gata să se ciocnească de un bărbat îmbrăcat într-un pulover islandez. Alcoolul aproape că-i spălase albastrul ochilor; mâinile îi erau mari cât nişte tigăi şi erau negre de murdărie. Ellen simţi mirosul de transpiraţie şi de alcool trezit în timp ce trecu pe lângă el. Înăuntru era o atmosferă matinală de amorţire. Doar patru mese erau ocupate. Ellen mai fusese acolo, în urmă cu mult timp, şi din câte îşi dădea seama, nu se schimbase nimic. Tablouri mari cu vechiul Oslo atârnau pe pereţi, vopseaua maro şi tavanul fals de sticlă din mijloc îl făceau să aducă cu un pub englezesc. Nu prea mult, dacă e să fim cinstiţi. Mesele şi scaunele de plastic îl făceau să semene mai degrabă cu salonul pentru fumători de pe un vapor de-a lungul coastei Møre. În spatele încăperii, o chelneriţă cu şorţ se sprijinea de tejghea şi fuma în timp ce se uita cu un ochi la Ellen. Harry stătea chiar în colţ, lângă fereastră, cu capul pe masă. În faţa lui, un pahar de bere pe jumătate gol.

— Bună, zise Ellen, aşezându-se în faţa lui.

Harry ridică privirea şi dădu din cap. De parcă tocmai pe ea o aştepta. Capul îi căzu la loc.

— Am tot încercat să te găsim. Am fost şi la tine acasă.

— Şi eram acasă? zise el pe un ton inexpresiv, fără să zâmbească.

— Nu ştiu. Eşti acasă, Harry? zise Ellen şi arătă spre pahar.

El dădu din umeri.

— Şi-a revenit, zise ea.
— Am aflat. Møller mi-a lăsat un mesaj pe robot.
Vorbea surprinzător de clar.
— N-a zis cât de tare e rănit. Are ceva la spate, aşa e?
Ridică privirea, dar Ellen nu-i răspunse.
— Poate că va rămâne doar paralizat? zise Harry, bătând uşor în paharul deja gol. *Skål.*
— De mâine nu mai eşti în concediu medical, spuse Ellen. Te aşteptăm înapoi la muncă.
Harry înălţă capul.
— Sunt în concediu medical?
Ellen îi întinse peste masă un dosar de plastic, înăuntru se zărea o hârtie roz întoarsă pe dos.
— Am vorbit cu Møller. Şi cu doctorul Aune. Ia formularul ăsta de concediu medical. Møller a zis că e normal să-ţi iei câteva zile libere ca să-ţi revii după accidentul din timpul serviciului. Vino mâine.
Se uită înspre fereastra colorată din sticlă mată. Probabil pentru intimitate, astfel încât cei dinăuntru să nu poată fi văzuţi de afară. „Exact pe dos faţă de *Kaffebrenneri”,* se gândi Ellen.
— Ei bine, vii?
— Ei bine, spuse Harry şi o privi cu aceeaşi lucire în ochi pe care Ellen şi-o amintea din dimineaţa de după întoarcerea lui din Bangkok, n-aş băga mâna în foc.
— Oricum, vino. Te aşteaptă câteva surprize.
— Surprize? râse Harry încet. Mă întreb ce-ar putea fi? O pensionare anticipată? O concediere onorabilă? O să mă medalieze preşedintele?
Înălţă capul, suficient ca Ellen să-i vadă ochii injectaţi. Ea oftă şi se întoarse cu faţa la fereastră. Dincolo de sticla mată, alunecau maşini fără formă, ca într-un film halucinant.
— De ce îţi faci singur una ca asta, Harry? Tu ştii, şi eu ştiu, toată lumea ştie că nu a fost vina ta! Până şi cei de la Serviciile Secrete recunosc că e greşeala lor că nu ne-au informat. Şi că noi, adică tu, ai reacţionat cum trebuia.
Harry îi zise încet, fără s-o privească:

— Crezi că familia lui o să vadă lucrurile aşa când se va întoarce acasă într-un scaun cu rotile?

— Doamne, Harry!

Ellen ridicase vocea şi văzu că femeia de la tejghea îi privea cu un interes crescând. Probabil mirosea că în aer pluteşte o ceartă.

— Există mereu şi ghinionişti, cei care nu rezistă până la capăt, Harry. Aşa stau lucrurile. Nu e vina nimănui. Ştiai că în fiecare an şaizeci la sută dintre brumăriţele de pădure mor? Şaizeci la sută! Dacă ar fi să capitulăm şi să filosofăm, înainte de a şti ce s-a întâmplat, am sfârşi şi noi printre cei şaizeci la sută, Harry.

Harry nu răspunse. Stătea clătinându-şi capul deasupra feţei de masă în carouri, arsă cu ţigara din loc în loc.

— O să mă detest că-ţi zic asta, Harry, dar aş considera că îmi faci mie un serviciu dacă o să vii mâine. Vino pur şi simplu. N-am să vorbesc cu tine, iar tu nu o să respiri înspre mine, bine?

Harry puse degetul mic pe una dintre găurile din faţa de masă. Apoi îşi mută paharul ca să acopere alta. Ellen tăcea.

— Waaler te aşteaptă în maşină? întrebă Harry.

Ellen dădu din cap. Ştia foarte bine că cei doi nu se înţeleg deloc. Îi veni o idee, şovăi, apoi riscă:

— A pariat pe o sută de coroane că nu o să vii.

Harry râse iar încet. Apoi îşi sprijini capul în palme şi o privi.

— Nu te pricepi deloc să minţi, Ellen. Dar mulţumesc că ai încercat.

— Du-te naibii.

Inspiră, vru să zică ceva, dar se răzgândi şi îl privi pe Harry câteva clipe. Apoi inspiră din nou.

— Bine, trebuia să te anunţe Møller, dar îţi spun eu: o să te facă inspector la POT.

Râsul lui Harry se auzi ca motorul unui Cadillac Fleetwood.

— Recunosc, dacă vei exersa puţin, poate că o să începi să te pricepi să minţi.

— Aşa e, cum îţi zic!

— E imposibil.
Se uită iar pe geam.
— De ce? Eşti unul dintre cei mai buni detectivi ai noştri. Tocmai ai demonstrat că eşti un poliţist al naibii de bun. Cunoşti legea. Eşti…
— Îţi zic că e imposibil. Chiar dacă a propus cineva prostia asta.
— De ce?
— Dintr-un motiv foarte simplu. Parcă ziceai că şaizeci la sută dintre păsările alea?
Trase de faţa de masă.
— Se numesc brumăriţe de pădure.
— Da. Şi de ce mor?
— Ce vrei să spui?
— Doar nu se întind şi mor pur şi simplu?
— De foame. Din cauza animalelor de pradă. De frig. De oboseală. Poate că se ciocnesc de geamuri. Din orice motiv.
— Bine. Pun pariu că niciuna dintre ele nu moare fiindcă a tras în ea un poliţist norvegian fără permis de portarmă pentru că a picat testul de trageri la ţintă. Un poliţist care, de îndată ce se vor afla toate astea, va fi dat în judecată şi probabil condamnat la închisoare între unu şi trei ani. Motive foarte bune ca să fii avansat inspector, nu-i aşa?
Ridică paharul şi-l trânti pe dosarul de plastic.
— Ce test de trageri? zise ea.
O privi atent. Ellen se uită la el plină de încredere.
— Ce vrei să zici? o întrebă.
— Nu ştiu despre ce vorbeşti, Harry.
— Ba ştii foarte bine că…
— Din câte ştiu eu, ai trecut testul anul ăsta. Şi Møller ştie la fel. Azi-dimineaţă, s-a dus chiar la biroul care dă permisele de portarmă ca să verifice împreună cu instructorul de tir. S-au uitat prin dosare şi, din câte au văzut, ai luat suficiente puncte ca să treci. Să ştii că nu-i avansează în funcţia de inspector POT pe cei care trag în agenţii Serviciilor Secrete şi nu au permis.

Îi zâmbi larg lui Harry, care acum părea mai degrabă uimit decât beat.

— Dar nu am permis de portarmă!

— Ba da, ai. Doar că l-ai pierdut. Dar o să-l găseşti, Harry, cu siguranţă.

— Ascultă-mă…

Se opri şi se uită la dosarul de plastic din faţa lui. Ellen se ridică.

— Ne vedem la nouă, inspectore.

Harry nu mai apucă decât să dea din cap fără să spună un cuvânt.

16

Radisson SAS, Holbergs Plass.
5 noiembrie 1999

Betty Andresen avea un păr blond şi ondulat, gen Dolly Parton, şi care semăna cu o perucă. Cu toate astea, nu era perucă, iar asemănarea cu Dolly Parton se oprea la păr. Betty Andresen era înaltă şi slabă, iar când zâmbea, ca acum, abia dacă i se vedeau dinţii. De data asta, zâmbea către bărbatul în vârstă aflat în faţa recepţiei Hotelului Radisson SAS din Holbergs Plass. Nu era o recepţie în sensul consacrat al cuvântului, ci una cu „insule" multifuncţionale, cu calculatoare care permiteau ca mai mulţi clienţi să fie serviţi în acelaşi timp.

— Bună dimineaţa, zise Betty Andresen.

Asta învăţase la şcoala de servicii turistice din Stavenger, să facă diferenţa între momentele diferite din zi când îi saluta pe oameni. Astfel, peste şase ore va zice „Bună ziua", iar peste încă două ore, „Bună seara". Apoi va pleca acasă, în apartamentul ei de două camere din Torshov, dorindu-şi să aibă cui să spună „Noapte bună".

— Aş vrea să îmi arătaţi o cameră cât mai sus.

Betty Andresen se uita la haina bărbatului de pe umerii căreia curgea apă. Afară ploua cu găleata. O picătură tremurătoare se agăţase de marginea pălăriei.

— Vreţi să vedeţi o cameră?

Betty Andresen zâmbea în continuare. Învăţase principiul pe care îl urma cu religiozitate, şi anume că toată lumea trebuia tratată ca un client până când se dovedea contrariul. Dar ştia la fel de bine că avea în faţă un exemplu al tipului bătrân-în-vizită-în-capitală-care-ar-vrea-să-vadă-priveliştea-de-pe-Hotelul-SAS-fără-să-plătească. Mai ales vara veneau din aceştia. Şi nu doar pentru a vedea panorama. Odată, o femeie ceruse să vadă Apartamentul Prezidenţial de la etajul douăzeci şi

unu doar ca să-l poată descrie prietenelor şi să le spună că a stat în el. Chiar îi oferise lui Betty cincizeci de coroane ca să-i treacă numele în registrul clienţilor pentru a putea folosi asta drept dovadă.

— O cameră pentru o persoană sau una dublă? întrebă Betty. Fumător sau nefumător?

Cei mai mulţi dădeau înapoi când ajungea aici.

— Nu are importanţă, zise bătrânul. Cel mai important lucru e priveliştea. Aş vrea să văd o cameră orientată spre sud-vest.

— Da, de acolo se poate vedea întreg oraşul.

— Chiar aşa. Care e cea mai bună cameră pe care o aveţi?

— Cea mai bună e, bineînţeles, Apartamentul Prezidenţial, dar aşteptaţi un moment. Să verific dacă avem disponibilă o cameră standard?

Scrise ceva pe tastatură şi aşteptă să vadă dacă muşcă din momeală. Nu dură mult.

— Aş vrea să văd apartamentul.

„Cred şi eu că vrei”, se gândi ea. Se uită la bărbatul în vârstă. Betty nu era o persoană absurdă. Dacă cea mai mare dorinţă a unui bătrân e să vadă priveliştea de pe Hotelul SAS, nu o să-i stea în cale.

— Să mergem să ne uităm, zise ea, zâmbindu-i fermecător, zâmbet rezervat doar clienţilor obişnuiţi ai hotelului. Aţi venit în vizită la cineva aici, în Oslo? îl întrebă din politeţe în lift.

— Nu, răspunse bărbatul care avea sprâncene stufoase ca tatăl ei.

Betty apăsă butonul, uşile se închiseră şi liftul se puse în mişcare. Nu se obişnuise cu el – se simţea ca trasă înspre ceruri. Uşile se deschiseră şi, ca de obicei, se aştepta într-un fel să păşească într-o lume nouă şi diferită, precum fetiţa din Vrăjitorul din Oz. Dar era mereu aceeaşi lume. Merseră pe holul cu tapet şi mochetă asortată şi cu picturi scumpe pe pereţi. Băgă cheia în uşa apartamentului, apoi zise „După dumneavoastră”, şi-i ţinu uşa deschisă. Bărbatul intră, iar ea se gândi că părea nerăbdător.

— Apartamentul Prezidenţial are 105 metri pătraţi, zise Betty. Are două dormitoare, fiecare cu un pat mare, şi două băi, fiecare cu jacuzzi şi telefon.

Intră în camera în care bărbatul se dusese la fereastră.

— Mobila a fost creată de Poul Henriksen, un proiectant danez, zise ea, mângâind măsuţa de cafea acoperită de un geam subţire ca o foaie de hârtie. Poate vreţi să vedeţi băile?

Bătrânul nu răspunse. Nu-şi scosese pălăria udă şi, în tăcerea ce se aşternu, Betty auzi o picătură căzând pe parchetul din lemn de cireş. Se duse lângă el. De aici se vedea tot ce era important: Primăria, Teatrul Naţional, Palatul, Parlamentul Norvegiei – Storting – şi Fortăreaţa Akershus. Dedesubtul lor se întindeau Grădinile Palatului, în care se vedeau copaci cu degete de vrăjitoare îndreptate spre un cer plumburiu.

— Ar trebui să veniţi aici într-o zi frumoasă de primăvară, zise Betty.

Bătrânul se întoarse şi o privi fără să înţeleagă, iar Betty îşi dădu seama ce spusese. Ar fi putut la fel de bine să adauge: *De vreme ce aţi venit aici doar ca să admiraţi priveliştea.*

Trecu peste asta zâmbindu-i pe cât de frumos putu.

— Când iarba e verde şi copacii sunt înfrunziţi în Grădinile Palatului. Atunci e absolut minunat.

Bărbatul se uită atent la ea, dar părea că se gândeşte la altceva.

— Aveţi dreptate, zise el în cele din urmă. Copacii înfrunzesc. Nu m-am gândit la asta.

Arătă spre fereastră.

— Se deschide?

— Puţin, zise Betty, uşurată că schimbase subiectul. Răsuciţi de mâner aşa.

— De ce doar puţin?

— Ca să nu-i vină cuiva idei ciudate.

— Idei ciudate?

Betty îi aruncă o privire. Oare bătrânul era cam senil?

— Să facă o plimbare, zise ea. Adică să se sinucidă. Sunt mulţi oameni nefericiţi care…

Făcu un gest cu mâna care trebuia să arate ce fac oamenii nefericiţi.

— Deci asta înseamnă o idee ciudată?

Bătrânul îşi frecă bărbia. Oare Betty zărise urma unui zâmbet printre riduri?

— Chiar dacă eşti nefericit?

— Chiar dacă, zise Betty pe un ton hotărât. Cel puţin în acest hotel în timp ce sunt la datorie.

— În timp ce sunteţi la datorie.

Bătrânul chicoti.

— Asta chiar a fost bună, Betty Andresen.

Ea tresări auzindu-şi numele. Bineînţeles, îl citise pe ecuson. Asta însemna că vedea bine; literele cu care era scris numele ei erau pe atât de mici pe cât erau de mari literele din RECEPŢIONER. Se prefăcu apoi că se uită discret la ceas.

— Da, spuse el. Probabil că aveţi alte lucruri mai importante de făcut.

— Cred că da, zise Betty.

— Atunci o iau, zise bătrânul.

— Poftim?

— Iau camera. Nu în seara asta, dar…

— Luaţi camera?

— Da. Pot să o rezerv, nu-i aşa?

— Da, dar… e foarte scumpă.

— Prefer să plătesc în avans.

Bătrânul scoase din buzunar un portofel în care se vedea un teanc de bancnote.

— Nu, nu la asta m-am referit, dar e 7000 pe noapte. N-aţi vrea mai degrabă să vedeţi…

Betty se holbă la bancnotele de o mie de coroane pe care i le fluturase prin faţă.

— Puteţi plăti când veniţi, zise ea. Când aţi vrea…

— Aşa cum mi-ai recomandat, Betty. Într-o zi de primăvară.

— Bine. Într-o zi anume?

— Bineînţeles.

17

Sediul Poliţiei. 5 noiembrie 1999

Bjarne Møller oftă şi se uită pe geam. Gândurile îi zburară aiurea, aşa cum se tot întâmpla în ultima vreme. Ploaia se oprise, deşi cerul plumburiu încă mai apăsa peste sediul Poliţiei din Grønland. Un câine se plimba pe pajiştea maronie, lipsită de viaţă. În Bergen era un post vacant la Brigada de Combatere a Crimei Organizate. Se primeau cereri până săptămâna următoare. Un coleg de acolo îi spusese că în Bergen plouă doar de două ori toamna: din septembrie până în noiembrie, şi din noiembrie până de Anul Nou. Erau exagerări, cei din Bergen exagerau mereu. Fusese acolo şi-i plăcuse oraşul. Se afla departe de politicienii din Oslo şi era un oraş mic. Îi plăceau oraşele mici.

— Ce e?

Møller se întoarse şi văzu aerul resemnat al lui Harry.

— Tocmai îmi explicai că o schimbare mi-ar face bine.

— A, da?

— Sunt propriile tale cuvinte, şefu'.

— A, da. Aşa e. Trebuie să ne asigurăm că nu ne împotmolim pe un drum bătătorit, din cauza vechilor obiceiuri şi a rutinei. Trebuie să mergem mai departe şi să evoluăm. Trebuie să ne distanţăm.

— Sunt diverse feluri de distanţare. POT e doar trei etaje mai sus.

— Să ne distanţăm de tot, vreau să zic. Şeful Serviciului de Securitate, Meirik, crede că eşti foarte potrivit pentru postul pe care îl are pentru tine.

— Posturile de genul ăsta n-ar trebui scoase la concurs?

— Stai liniştit, Harry.

— Nu? Dar dă-mi voie să mă întreb de ce Dumnezeu vrei să lucrez la supraveghere? Crezi că

sunt bun să lucrez sub acoperire?

— Nu, nu.

— Nu?

— Adică, da. De fapt, nu chiar da… dar de ce nu?

— De ce nu?

Møller se scărpină la ceafă; părea furios şi faţa i se înroşise.

— La dracu', Harry. Ţi se oferă o slujbă de inspector, cu un salt de cinci puncte la salariu, fără ture de noapte şi mai mult respect din partea debutanţilor. E de bine, Harry.

— Îmi plac turele de noapte.

— Nimănui nu-i plac turele de noapte.

— De ce nu-mi dai postul vacant de inspector de aici?

— Harry, fă-mi un serviciu şi acceptă.

Harry se jucă preocupat cu paharul de carton.

— Şefule, zise el, de cât timp ne cunoaştem?

Møller ridică un deget pentru a-l certa.

— Nu mă lua cu din astea, că am fost împreună la bine şi la greu…

— De şapte ani. Şi de şapte ani interoghez oameni din oraşul ăsta care sunt probabil cele mai stupide fiinţe cu două picioare, şi tot n-am întâlnit unul care să mintă mai jalnic decât tine. Poate că sunt eu prost, dar mai am câţiva neuroni care funcţionează şi care îmi spun că nu am primit postul pentru meritele mele. Şi nici pentru că, spre marea mea surpriză, am brusc cel mai mare punctaj din tot departamentul la testul anual de tras cu arma. Mi se spune că are legătură cu faptul că am împuşcat un agent de la Serviciile Secrete. Iar tu nu vrei să-mi spui nimic, şefu'.

Møller deschise gura, o închise din nou şi îşi încrucişă braţele într-un fel care vorbea de la sine.

Harry continuă:

— Ştiu că tu eşti responsabil pentru circul ăsta. Şi chiar dacă nu dispun de toate datele, am ceva imaginaţie şi pot să ghicesc restul. Dacă am dreptate, înseamnă că ce îmi doresc eu vizavi de

cariera mea în poliţie nu mai contează. Răspunde-mi doar. Am de ales?

Møller clipi de câteva ori. Se gândi din nou la Bergen. La iernile fără zăpadă. La plimbările de duminică pe muntele Fløyen, împreună cu soţia şi băieţii. Un loc decent în care să trăieşti. Glume bune, un pic de talmeş-balmeş, fără bande criminale şi copii de paisprezece ani care iau supradoze. Poliţia din Bergen.

— Nu, zise el.

— Bine, aprobă Harry. Aşa credeam şi eu.

Mototoli paharul de carton şi ţinti coşul de gunoi.

— Ziceai ceva de un salt de cinci puncte la salariu?

— Şi propriul tău birou.

— Separat de al celorlalţi, bănuiesc.

Aruncă paharul cu o mişcare înceată, calculată.

— Ore în plus?

— La nivelul ăla, nu.

— Atunci va trebui să mă grăbesc acasă la ora patru. Cartonul ateriză pe podea la jumătate de metru de coş.

— Sunt convins că va fi bine, zise Møller cu o urmă de zâmbet.

18

Grădinile Palatului.
10 noiembrie 1999

Era o seară rece şi senină. Primul lucru care îi atrase atenţia bătrânului când ieşi din staţia de metrou fu numărul mare de oameni de pe stradă. Îşi închipuise că centrul va fi aproape gol, dar taxiurile de pe bulevardul Karl Johan treceau în sus şi în jos pe sub luminile de neon, iar trotuarele erau pline de oameni. Aşteptă la semafor să se facă verde împreună cu un grup de tineri oacheşi care sporovăiau într-o limbă străină. Probabil că erau pakistanezi. Sau poate arabi. Gândurile îi fură întrerupte de semaforul care îşi schimbă culoarea şi traversă hotărât strada, apoi urcă dealul spre faţada iluminată a Palatului. Chiar şi aici erau oameni, cei

mai mulţi dintre ei ducându-se şi venind cine ştie de unde. Sus pe deal, se opri să-şi tragă sufletul în faţa statuii lui Karl Johan călare pe cal, uitându-se visător înspre Storting. Cu forţa care-i mai rămăsese, se îndreptă spre Palat.

Nu mai plouase de o săptămână şi frunzele uscate foşneau în timp ce bătrânul o luă la dreapta printre copacii din grădină. Se uită în sus ca să studieze crengile goale ce se vedeau pe fundalul cerului înstelat. Îi veni în minte un vers dintr-o poezie:

Ulm şi plop, mesteacăn şi stejar,
Paloare de moarte, suflet hoinar.

Ar fi fost mai bine dacă era noapte fără lună, se gândi el. Pe de altă parte, îi înlesnea căutarea: căuta stejarul de care îşi rezemase fruntea când aflase că soţia lui e pe moarte. Îşi plimbă privirea de-a lungul tulpinii până în vârful copacului. Oare câţi ani avea? Două sute de ani? Trei sute? Probabil că era deja mare când Karl Johan fusese proclamat regele Norvegiei. Totuşi, tot ce e viu moare. Şi el, şi copacul, da, şi regii. Se ascunse după copac ca să nu poată fi văzut de pe alee şi îşi dădu jos rucsacul. Apoi se ghemui, desfăcu rucsacul şi scoase ce avea în el: trei sticle de soluţie de glifosat pe care vânzătorul de la magazinul de feronerie din Kirkeveien o numise Strânge Turma, şi o seringă pentru cai cu vârf puternic din oţel pe care o cumpărase de la farmacie. Spusese că-i trebuie seringa la gătit, ca să injecteze grăsime în carne, dar nu fusese cazul să dea explicaţii pentru că farmacistul îl privise plictisit şi probabil că uitase de el înainte să apuce să iasă pe uşă.

Bătrânul privi repede în jur înainte să bage acul lung de oţel prin dopul uneia dintre sticle şi să tragă încet lichidul strălucitor cu care umplu seringa. Cercetă cu degetele până ce găsi o despicătură în coajă şi băgă seringa în ea. Lucrurile nu mergeau aşa de uşor cum îşi imaginase. Trebuia să apese cu putere pentru ca seringa să treacă prin lemnul tare.

Nu avea niciun efect dacă injecta stratul de la suprafaţă; trebuia să ajungă la cambiu, organele vitale ale copacului. Apăsă mai tare. Acul tremură. La naiba! Nu avea voie să-l rupă, era singurul pe care îl avea. Vârful alunecă înăuntru, dar după câţiva centimetri, se opri. Deşi era frig afară, era transpirat tot. Apucă strâns seringa şi era pe punctul de a împinge iar, când auzi foşnet de frunze pe potecă. Dădu drumul seringii. Zgomotul se apropie. Închise ochii şi-şi ţinu răsuflarea. Paşii se auziră trecând pe lângă el. Când deschise iar ochii, văzu două siluete care dispăreau în spatele arborilor, pe lângă postul de supraveghere ce dădea spre Frederiks gate. Respiră profund şi se întoarse la seringă. Se hotărî să-şi asume riscul şi împinse cu toată forţa. Şi exact când se aştepta să audă zgomotul de ac care se rupe, acesta pătrunse în copac. Bătrânul îşi şterse fruntea. Restul era uşor.

După zece minute, injectase două sticle de soluţie şi aproape că terminase cu a treia, când auzi voci apropiindu-se. Două siluete ieşiră dintre copaci la punctul de supraveghere şi el presupuse că erau aceiaşi indivizi de dinainte.

— Bună seara!

Era o voce de bărbat.

Bătrânul reacţionă instinctiv. Se ridică şi se postă în faţa copacului, astfel încât haina să ascundă seringa care era încă în copac. În clipa următoare, fu orbit de lumină, îşi duse mâinile la faţă.

— Dă lumina deoparte, Tom.

O femeie.

Lumina dispăru şi văzu o sclipire dansând printre copacii din grădină.

Cei doi veniră spre el, o femeie de treizeci de ani cu trăsături frumoase, dar nu excepţionale, care îi băgă sub nas o insignă, astfel încât, chiar şi în lumina palidă a lunii, îi zări faţa serioasă din poza făcută când era mai tânără. Plus un nume. Ellen nu-ştiu-cum.

— Poliţia, zise ea. Scuzaţi-mă dacă v-am speriat.

— Ce faci, tataie, aici, noaptea? întrebă bărbatul.

Purtau amândoi haine obişnuite şi, de sub pălăria neagră a bărbatului, văzu faţa unui tânăr arătos uitându-se la el cu nişte ochi albaştri şi reci.

— Mă plimbam doar, zise bătrânul, sperând să nu se observe tremurul vocii.

— Chiar aşa? făcu cel pe nume Tom. În spatele unui copac în parc, îmbrăcat într-o haină lungă. Ştii cum numim noi asta?

— Opreşte-te, Tom. Vă cer încă o dată scuze, zise femeia, întorcându-se către bătrân. A avut loc un atac aici, în grădini, acum câteva ore. Un tânăr a fost bătut. Aţi văzut sau aţi auzit ceva?

— Abia am ajuns, spuse bătrânul, uitându-se doar la femeie pentru a evita privirea cercetătoare a bărbatului. Nu am văzut nimic. Doar Ursa Mare şi Ursa Mică.

Arătă spre cer.

— Îmi pare rău să aud una ca asta. A fost rănit grav?

— Destul de grav. Ne scuzaţi că v-am deranjat, zâmbi ea. O seară plăcută.

Plecară, iar bătrânul închise ochii şi se rezemă de copac. În clipa următoare, fu ridicat în sus de revere şi simţi o respiraţie fierbinte în ureche. Apoi vocea bărbatului.

— Dacă te prind vreodată, ţi-o tai. M-ai auzit? Îi urăsc pe cei de teapa ta.

Mâinile dădură drumul reverelor şi bărbatul se îndepărtă.

Bătrânul se prăbuşi şi simţi umezeala rece a pământului cum îi intră prin haine. În cap, o voce fredona acelaşi vers la nesfârşit:

Ulm şi plop, mesteacăn şi stejar,
Paloare de moarte, suflet hoinar.

19

Pizzeria „La Herbert”, Youngstorget. 12 noiembrie 1999

Sverre Olsen intră, le făcu semn cu capul băieţilor de la masa din colţ, îşi cumpără o bere de la bar şi se duse cu ea nu la masa din colţ, ci la o masă liberă. Era masa lui de mai bine de un an, de când îl bătuse pe Ochi-de-Chinez la Dennis Kebab. Era devreme şi deocamdată nu era nimeni la masa lui, dar curând mica pizzerie de la intersecţia străzilor Torggata şi Youngstorget avea să se umple. Aruncă o privire spre băieţii de la masa din colţ. Trei dintre cei mai importanţi erau deja acolo, dar deocamdată nu vorbi cu ei. Făceau parte din noul partid – *Nasjonalalliansen* – şi s-ar putea spune că avuseseră câteva divergenţe din punct de vedere ideologic. Îi cunoştea din tinereţe, de când era în aripa tânără a *Fedrelandspartiet;* erau patrioţi, dar acum se aflau pe punctul de a se alătura unei facţiuni a partidului. Roy Kvinset, cu capul perfect ras, era, ca de obicei, îmbrăcat în blugi strâmţi prespălaţi, ghete şi tricou alb pe care era scris cu roşu, alb şi albastru, *Nasjonalalliansen.* Halle era nou. Îşi vopsise părul negru şi folosea ulei pentru păr ca să stea lins. Mustaţa era mai ales cea care atrăgea atenţia oamenilor – neagră şi aranjată, exact ca a Führer-ului. Renunţase la pantalonii de călărie şi cizme; purta în schimb uniformă militară verde. Gregersen era singurul care arăta ca un tânăr obişnuit: jachetă scurtă, cioc şi ochelari de soare pe cap. Era, fără îndoială, cel mai inteligent dintre cei trei.

Sverre îşi roti privirea prin încăpere. O fată şi un băiat mâncau dintr-o pizza. Nu-i mai văzuse, dar nu păreau a fi poliţişti sub acoperire. Şi nici ziarişti. Erau poate de la ziarul antifascist *Monitor?* Iarna trecută dibuise un tip de la *Monitor,* un bărbat cu privire speriată care fusese pe acolo cam prea des, făcuse pe beatul şi intrase în vorbă cu câţiva dintre

cei ce veneau în mod obişnuit. Sverre îl mirosise că e dubios, îl scoseseră afară şi îi rupseseră puloverul. Avea aparat de înregistrat la el. Recunoscuse că e de la *Monitor* chiar înainte să-i facă ceva. Groaznic de speriat. O adunătură de muieri, tipii ăştia de la *Monitor*. Credeau că e un joc de băieţi să spioneze aceste elemente fasciste, că era un lucru important şi periculos, că erau agenţi secreţi, iar vieţile le erau puse mereu în pericol. Mda, în ceea ce-l priveşte, poate că nu erau prea diferiţi de unii dintre ai lor, trebuia să recunoască. În orice caz, tipul fusese aşa de sigur că îl vor omorî şi aşa de speriat, că făcuse pe el. De-a dreptul. Sverre văzuse şuvoiul întunecat cum se scurgea de sub pantaloni pe asfalt. Asta îşi amintea mai ales din acea seară. Balta de urină care sclipea, prelingându-se pe aleea slab luminată din spate.

Sverre Olsen hotărî că cei doi erau doar nişte tineri înfometaţi care trecuseră întâmplător pe acolo. Viteza cu care mâncau arăta că îşi dăduseră seama cam ce fel de clienţi veneau acolo şi voiau să plece cât mai repede posibil. Lângă geam stătea un bătrân cu pălărie şi manta. Probabil un alcoolic, deşi hainele arătau altceva. Dar pe de altă parte, aveau adesea această înfăţişare în primele zile după ce Armata Salvării îi îmbrăca – în haine de calitate de la mâna a doua şi în costume demodate. În timp ce îl cerceta, bătrânul ridică brusc privirea şi îl zări. Nu era un alcoolic. Bătrânul avea ochi albaştri strălucitori şi Sverre se uită automat în altă parte. Ce privire avea nenorocitul!

Sverre se concentră asupra halbei de bere. Era vremea să facă rost de nişte bani. Să-şi lase părul lung, ca să-i acopere tatuajul de pe gât, să-şi ia un tricou cu mâneci lungi şi să plece. Se găsea destul de muncă. Muncă de rahat. Negrii aveau toate posturile bune şi bine plătite. Poponarii, sectanţii şi negrii.

— Pot să mă aşez?

Sverre ridică privirea. Era bătrânul; stătea lângă el. Sverre nici nu-l observase când venise.

— E masa mea, răbufni Sverre.
— Vreau doar să stăm un pic de vorbă.
Bătrânul puse un ziar pe masă şi se aşeză pe scaunul din faţa lui. Sverre îl privi precaut.
— Relaxează-te, sunt de-ai voştri, zise el.
— Care ai noştri?
— Dintre cei care vin aici. Naţional-socialişti.
— A, da?
Sverre îşi umezi buzele şi duse halba la gură. Bătrânul stătea acolo, nemişcat, privindu-l. Calm, de parcă ar fi avut tot timpul din lume la dispoziţie. Şi probabil că aşa şi era, părea să aibă şaptezeci de ani. Pe puţin. Să fi fost unul dintre extremiştii de la *Zom 88?* Unul dintre sponsorii timizi de care Sverre auzise, dar pe care nu-i văzuse niciodată?
— Vreau să-mi faci un serviciu.
Bătrânul vorbea încet.
— A, da? zise Sverre.
Dar nu mai avea chiar aceeaşi atitudine de superioritate. La urma urmei, nu se ştie niciodată.
— Pistol, zise bătrânul.
— Ce e cu pistolul?
— Îmi trebuie unul. Mă poţi ajuta?
— De ce aş face-o?
— Deschide ziarul. La pagina 28.
Sverre trase ziarul spre el şi-l răsfoi, fără să-l scape din ochi pe bătrân. La pagina 28, era un articol despre neonazismul din Spania. Scris de nenorocitul ăla din Rezistenţă, Even Juul. Mulţumesc frumos. Poza mare, alb-negru, a unui bărbat care ţinea sus un tablou al generalului Franco era parţial acoperită de o bancnotă de o mie de coroane.
— Dacă mă poţi ajuta… zise bătrânul.
Sverre dădu din umeri.
— …urmează încă nouă mii.
— A, da?
Sverre mai luă o înghiţitură. Se uită împrejur. Tinerii plecaseră, dar Halle, Gregersen şi Kvinset erau tot la masa din colţ. Curând vor veni şi ceilalţi

şi va fi imposibil să discute discret. Zece mii de coroane.

— Ce fel de pistol?

— O puşcă.

— Ar trebui să pot să fac rost.

Bătrânul dădu din cap.

— O puşcă Märklin.

— Märklin? Ca în machetele de tren? întrebă Sverre.

Pe faţa ridată de sub pălărie se zări o mişcare. Bătrânul probabil că zâmbise.

— Dacă nu poţi să mă ajuţi, spune-mi acum. Poţi să păstrezi mia şi n-o să mai vorbim niciodată despre asta. Voi pleca şi n-o să ne mai vedem niciodată.

Sverre simţi pentru o clipă cum îi creşte adrenalina. Nu era vorbăria zilnică despre topoare, puşti de vânătoare sau dinamită. Era pe bune. Tipul vorbea serios.

Uşa se deschise. Sverre se uită peste umăr la bărbatul în vârstă care intră. Nu era vreunul dintre băieţi, ci beţivul cu pulover roşu, islandez. Era o adevărată pacoste când era beat, dar altfel era destul de inofensiv.

— O să văd ce pot face, zise Sverre, înhăţând bancnota de o mie de coroane.

Nu apucă să vadă ce se întâmplă apoi. Mâna bătrânului se înfipse în a lui ca o gheară de vultur şi o ţintui de masă.

— Nu asta te-am întrebat.

Vocea era rece şi fermă, ca de gheaţă.

Sverre încercă să-şi smulgă mâna, dar nu reuşi. Nu putea să-şi elibereze mâna din strânsoarea unui bătrân senil!

— Te-am întrebat dacă poţi să mă ajuţi şi vreau un răspuns. Da sau nu. Ai înţeles?

Sverre simţi cum furia, vechiul lui prieten şi duşman, pune stăpânire pe el. Dar, deocamdată, nu uită nici cealaltă parte: zece mii de coroane. Ştia un om care-l putea ajuta, un bărbat deosebit. N-avea să fie ieftin, dar simţea că bătrânul nu se va târgui.

— Pot… pot să te ajut.

— Când?

— Peste trei zile. Aici. La aceeaşi oră.

— Aiurea! N-o să faci rost de o asemenea puşcă în trei zile!

Bătrânul îi dădu drumul la mână.

— Dar du-te la omul care te poate ajuta şi spune-i să se ducă la omul care-l poate ajuta, iar apoi ne întâlnim aici peste trei zile ca să stabilim data şi locul livrării.

Sverre era în stare ridice o halteră de 120 de kilograme. Cum putea bătrânul ăsta sfrijit să…?

— Îmi vei spune dacă puşca trebuie plătită cu bani gheaţă la livrare. Vei primi restul sumei în trei zile.

— Da? Şi dacă plec cu banii?

— Atunci mă întorc şi te omor.

Sverre îşi frecă încheieturile. Nu mai ceru alte lămuriri.

Un vânt tăios mătura trotuarul din faţa cabinei telefonice de lângă Băile Torggata în timp ce Sverre Olsen forma numerele cu degete tremurătoare. Era al dracului de frig! Avea găuri în amândouă tălpile. Cel de la celălalt capăt al firului ridică receptorul.

— Da?

Sverre Olsen înghiţi în sec. Oare de ce îl nelinişte mereu vocea aia?

— Sunt eu, Olsen.

— Vorbeşte.

— Cineva are nevoie de o puşcă. O puşcă Märklin.

Niciun răspuns.

— Ca la machetele de tren, adăugă Sverre.

— Ştiu ce e o puşcă Märklin, Olsen.

Vocea era inexpresivă, neutră; Sverre simţi dispreţul. Nu reacţionă pentru că, deşi îl ura pe bărbatul de la celălalt capăt al firului, frica de el era mai mare – nu-i era ruşine s-o recunoască. Bărbatul avea reputaţia unei persoane periculoase. Puţini oameni auziseră de el, chiar şi în cercul lui Sverre,

iar Sverre nu ştia care e numele lui adevărat. Dar îi salvase de mai multe ori, pe el şi pe tovarăşii lui, din situaţii neplăcute. Pentru Cauză, bineînţeles, nu pentru că îl plăcea pe Sverre Olsen în mod special. Dacă Sverre ar fi ştiut pe altcineva care putea să-i facă rost de ceea ce căuta, ar fi luat legătura cu acela. Vocea:

— Cine întreabă şi pentru ce-i trebuie?

— Un bătrân. Nu-l cunosc. A zis că e de-al nostru. Şi nu l-am întrebat cui vrea să-i facă de petrecanie, ca să zic aşa. Probabil că nimănui. Probabil că vrea doar să…

— Ţine-ţi gura, Olsen. Părea că are bani?

— Era bine îmbrăcat. Şi mi-a dat o mie doar ca să-i spun dacă pot să-l ajut sau nu.

— Ţi-a dat o mie ca să-ţi ţii gura, să nu-ţi răspundă la nicio întrebare.

— Aşa e.

— Interesant.

— Mă întâlnesc iar cu el peste trei zile. Până atunci vrea să ştie dacă îi putem face rost.

— Îi putem?

— Da, de fapt…

— Dacă pot să-i fac rost, vrei să spui.

— Sigur, dar…

— Cu cât te plăteşte?

Sverre ezită.

— Cu zece miare.

— Şi pentru mine la fel. Zece. Dacă facem afacerea. Ai înţeles?

— Am înţeles.

— Deci pentru ce îţi dă zece miare?

— Ca să-mi ţin gura.

Sverre nu-şi mai simţea degetele de la picioare când închise telefonul. Avea nevoie de nişte ghete noi. Stătu nemişcat, studiind un pachet mototolit pe care vântul îl ridicase în aer şi care acum zbura printre maşini în direcţia Storgata.

20

Pizzeria „La Herbert”.
15 noiembrie 1999

Uşa de sticlă a pizzeriei „La Herbert” se închise singură după bătrânul care ieşi. Stătu pe trotuar şi aşteptă. Pe lângă el trecu o pakistaneză cu un cărucior şi cu capul acoperit cu o basma. Prin faţa lui goneau maşini şi îşi zări propria reflexie în geamurile lor şi în geamurile mari ale pizzeriei din spatele lui. În stânga intrării, pe fereastră, era lipită o cruce albă; ca şi cum cineva ar fi încercat s-o întipărească în sticlă. Crăpăturile albe din geam erau ca o pânză de păianjen. Dincolo de el, îl zări pe Sverre Olsen, aşezat la masa unde se puseseră de acord asupra detaliilor. Cinci săptămâni. Containerul din port. Platforma 4. La ora 2 a.m. Parola: Voce de Înger. Probabil numele unui şlagăr. Nu auzise niciodată de el, dar titlul se potrivea. Din nefericire, preţul nu fusese la fel de potrivit: 750.000 de coroane norvegiene. Dar n-avea de gând să negocieze. Întrebarea era acum dacă vor merge până la capăt cu înţelegerea sau îl vor jefui lângă containerul din port. Făcuse apel la sentimentul de loialitate al tânărului neonazist, divulgându-i că luptase pe Frontul de Est, dar nu era sigur că îl crezuse. Sau dacă avea vreo importanţă. Inventase chiar şi o poveste în cazul în care tânărul începea să-i pună întrebări. Dar nu fusese nevoie. Nu-i pusese nicio întrebare.

Mai trecură câteva maşini. Sverre Olsen nu plecase din pizzerie, dar chiar atunci, altcineva se ridicase şi se împleticise către uşă. Bătrânul şi-l aminti; fusese acolo şi ultima oară. Iar astăzi nu-i slăbise cu privirea. Uşa se deschise. Aşteptă. Pentru că nu mai trecu nicio maşină, îl auzi pe bărbat oprindu-se în spatele lui. Apoi îi vorbi.

— Ei bine, el e?

Vocea avea acea răguşeală specifică pe care o provoacă ani întregi de consum exagerat de băutură, tutun şi lipsă de somn.

— Vă ştiu de undeva? zise bătrânul fără să se întoarcă.

— Cred că da.

Bătrânul răsuci puţin capul, îl cercetă o clipă şi se întoarse la loc.

— N-aş zice că v-am recunoscut.

— Doamne! Să nu recunoşti un vechi tovarăş de război?

— Care război?

— Am luptat pentru aceeaşi cauză amândoi.

— Dacă ziceţi. Ce vreţi?

— Ce? zise beţivul, cu mâna dusă la ureche.

— V-am întrebat ce vreţi, repetă bătrânul, de data asta mai tare.

— Există a vrea şi a vrea. Nu-i un lucru neobişnuit să stai puţin de vorbă cu vechi cunoştinţe, nu-i aşa? Mai ales cunoştinţe pe care nu le-ai văzut de mult. Şi mai ales oameni despre care ai crezut că au murit.

Bătrânul se întoarse spre el.

— Par eu a fi mort?

Bărbatul în pulover roşu îl privi fix cu ochii săi de un albastru strălucitor ca nişte bile de sticlă. Era imposibil să-i ghiceşti vârsta. Patruzeci sau optzeci. Dar bătrânul ştia exact câţi ani avea beţivul. Dacă se concentra, putea chiar să-şi aducă aminte data naşterii. În timpul războiului, aveau obiceiul să-şi sărbătorească zilele de naştere.

Beţivul se apropie şi mai mult de el.

— Nu, nu pari a fi mort. Bolnav, da, dar nu mort.

Îi întinse o mână uriaşă şi murdară, iar bătrânul simţi mirosul de transpiraţie, urină şi vomă.

— Care-i problema? Nu vrei să dai mâna cu un vechi tovarăş?

Vocea lui părea un şuierat al morţii.

Bătrânul strânse rapid mâna întinsă cu mâna lui învelită în mănuşă.

— Bine, zise el. Acum am dat şi mâna. Dacă asta e tot, eu o să-mi văd de drum.

— Ei, tot.

Beţivul se clătina, încercând să se concentreze asupra bătrânului.

— Mă întrebam ce caută un om ca tine într-o asemenea văgăună. E normal să mă întreb, nu-i aşa? S-a rătăcit doar, m-am gândit când te-am văzut aici ultima dată. Dar ai stat de vorbă cu individul ăla greţos care bate oameni cu bâte de baseball. Iar astăzi, erai din nou aici cu…

— Da?

— Mă gândeam că va trebui să întreb vreun ziarist care mai vine pe aici. Dacă ei ştiu ce face un om respectabil ca tine într-o asemenea gaşcă. Ei ştiu tot. Şi dacă nu ştiu, află. De exemplu, cum de un om despre care toată lumea ştie că a murit în război e teafăr şi nevătămat. Imediat fac rost de informaţie. Cât ai zice peşte.

Încercă în zadar să pocnească din degete.

— Şi a doua zi apare la ziar.

Bătrânul oftă.

— Te pot ajuta cu ceva?

— Par eu că am nevoie de ceva?

Beţivul îşi deschise larg braţele şi rânji cu gura lui fără dinţi.

— Înţeleg, zise bătrânul, uitându-se în jur. Să ne plimbăm puţin. Nu-mi place să am spectatori.

— Ce?

— Nu-mi place să am spectatori.

— Chiar aşa, la ce să-ţi trebuiască?

Bătrânul puse mâna pe umărul beţivului.

— Hai să intrăm aici.

— *Arată-mi drumul,* tovarăşe, fredonă beţivul cu o voce răguşită de râs.

Intrară pe sub arcada de lângă pizzeria „La Herbert”, unde un şir de tomberoane mari de plastic, cu gunoi dând pe dinafară, blocau vederea dinspre stradă.

— N-ai spus nimănui că m-ai văzut, nu-i aşa?

— Ai înnebunit? La început, am crezut că am vedenii. O fantomă în plină zi. La Herbert!

Izbucni într-un râs care se transformă rapid într-o tuse productivă. Se aplecă în faţă şi se sprijini de perete până când tusea cedă. Apoi îşi îndreptă spatele şi îşi şterse saliva de la gură.

— Nu, din fericire, altfel m-ar fi băgat la nebuni.

— Şi care crezi că ar fi preţul potrivit ca să nu vorbeşti?

— Da, preţul potrivit. L-am văzut pe maimuţoiul ăla că a luat o mie din ziar…

— Da?

— Câteva miare mi-ar prinde bine, cu siguranţă.

— Câte?

— Câte ai?

Bătrânul oftă, se mai uită o dată împrejur să se asigure că nu au martori. Apoi îşi desfăcu haina şi băgă mâna înăuntru.

Sverre Olsen străbătu Youngstorget cu paşi mari, ţinând o pungă verde de plastic în mâna pe care o tot legăna. În urmă cu douăzeci de minute, stătea „La Herbert”, falit, cu găuri în tălpi, iar acum avea în picioare o pereche de ghete noi, înalte, cu douăsprezece găuri pentru şireturi de fiecare parte, cumpărate de la Top Secret, de pe bulevardul Henrik Ibsen. Plus că avea un plic în care mai erau încă opt miare nou-nouţe. Şi încă zece la orizont. E ciudat cum se pot schimba lucrurile de la un minut la altul. În toamna asta, era cât pe ce să se aleagă cu trei ani la pârnaie, dar avocatul lui şi-a dat seama că grăsana care era judecător asociat nu depusese jurământul unde trebuie.

Sverre se simţea aşa de bine, încât se gândi că ar trebui să-i invite pe Halle, Gregersen şi Kvinset la masa lui. Să le facă cinste. Să vadă cum reacţionează. Da, chiar aşa ar trebui să facă!

Traversă bulevardul Pløens prin faţa unei pakistaneze care împingea un cărucior şi îi zâmbi răutăcios. Înainte să intre în pizzerie, se gândi că n-avea rost să mai care ghete stricate în punga de

plastic. Trecu pe sub boltă, ridică puţin capacul unui tomberon şi aruncă în el punga de plastic. Pe când ieşea, atenţia îi fu atrasă de două picioare care se vedeau de sub două tomberoane mai din spate. Privi în jur. Nimeni pe stradă. Nimeni pe alee. Oare ce era? Un beţiv? Un drogat? Se apropie. Simţi cum i se accelerează pulsul. Drogaţii devin foarte nervoşi dacă sunt deranjaţi. Sverre făcu un pas într-o parte şi lovi unul dintre containere.

— La dracu'.

Era ciudat că Olsen, care aproape că omorâse un om, nu mai văzuse niciodată un om mort. Şi la fel de ciudat că aproape i se tăiară picioarele. Bărbatul care stătea sprijinit de perete, cu ochii îndreptaţi în direcţii diferite, era mort de-a binelea. Era clar de ce murise. Rana roşie arăta unde îi fusese retezat gâtul. Deşi sângele abia picura acum, era evident că ţâşnise afară la început, pentru că puloverul roşu al bărbatului era îmbibat şi lipicios. Duhnea a gunoi şi a urină, iar Sverre simţi că i se întoarce stomacul pe dos şi, odată cu el, cele două beri şi pizza pe care o mâncase. Se rezemă apoi de tomberoane, scuipând pe asfalt. Vârfurile cizmelor lui noi erau galbene de vomă, dar nu observă. Nu vedea decât băltoaca roşie strălucind în întuneric, căutând locul cel mai jos din asfalt unde să se scurgă.

21

Leningrad. 17 ianuarie 1944

Un avion de luptă rusesc YAK 1 dudui deasupra capului lui Edvard Mosken, în timp ce acesta fugi aplecat prin tranşee.

În general, avioanele de luptă nu provocau prea multe pagube. Se părea că ruşii rămăseseră fără bombe. Ultimul lucru pe care îl auzise era că ruşii echipaseră piloţi cu grenade de mână pe care încercau să le arunce în tranşee în timp ce zburau.

Edvard fusese în Sectorul de Nord ca să ridice eventualele scrisori şi să afle ultimele ştiri. Întreaga toamnă fusese doar o serie nesfârşită de relatări deprimante despre pierderi şi retrageri de-a lungul Frontului de Est. Kievul fusese recucerit de ruşi în noiembrie, iar în octombrie, armata germană abia evitase să fie înconjurată la nord de Marea Neagră. Situaţia era îngreunată de Hitler, care redirecţiona forţele către Frontul de Vest, dar cel mai îngrijorător lucru îl aflase Edvard astăzi. În urmă cu două zile, general-locotenentul Gusev lansase o puternică ofensivă din Oranienbaum, partea de sud a Golfului Finlandei. Edvard îşi amintea de Oraniemnbaum pentru că era un cap de pod mic prin care trecuseră în marşul lor spre Leningrad. Îi lăsaseră pe ruşi să-l păstreze pentru că nu avea importanţă strategică. Ivanii reuşiseră acum să adune în secret o întreagă armată în jurul fortăreţei Kronstadt şi, după cum se relata, artileria Katiuşa bombarda fără încetare poziţiile germane. Pădurile de molizi, odată dese, fuseseră transformate în lemne de foc. Era adevărat că de câteva nopţi se auzea muzică în depărtare de la artileria lui Stalin, dar nimeni nu-şi închipuise că lucrurile stăteau aşa de prost.

Edvard profitase de prilej pentru a merge la spitalul de campanie să-l viziteze pe unul dintre oamenii lui care îşi pierduse un picior într-o mină de pe teritoriul neutru, dar sora medicală, o femeie

mărunţică din Estonia, cu ochii îndureraţi şi aşa de adânciţi în orbitele vineţii încât părea că poartă o mască, clătinase doar din cap şi spusese cuvântul în germană pe care probabil că îl rostea cel mai des: *„Tot”*.

Edvard probabil că păruse foarte îndurerat, căci ea încercase să-l mai înveselească arătând spre un pat în care, aparent, era alt norvegian.

„Leben”, zisese ea cu un zâmbet. Dar ochii îi erau tot îndureraţi.

Edvard nu-l cunoştea pe bărbatul care dormea în pat, dar când îi zări haina albă de piele atârnată de scaun, îşi dădu seama cine era: comandantul companiei, însuşi Lindvig, de la *Regiment Norge.* O legendă. Şi iată unde ajunsese. Se hotărî să nu le mai spună oamenilor săi şi lucrul ăsta.

Un alt avion de luptă se roti cu zgomot deasupra capetelor. De unde veneau toate aceste avioane dintr-odată? Anul trecut, Ivanii nu păreau că mai au vreunul.

Dădu colţul şi-l văzu pe Hallgrim Dale stând aplecat, cu spatele la el.

— Dale!

Dale nu se mişcă. După ce un glonţ îl făcuse să-şi piardă cunoştinţa în noiembrie, Dale nu mai auzea aşa de bine. Nici nu vorbea prea mult şi avea acea privire sticloasă, întoarsă spre înăuntru, pe care o aveau mulţi dintre cei care suferiseră un şoc în urma unei explozii. La început, Dale se plânsese de dureri de cap, dar sanitarul care avusese grijă de el spusese că nu pot să facă prea multe; nu puteau decât să aştepte ca să vadă dacă îşi revine. Criza de soldaţi era destul de mare ca să-i mai trimită la spitalul de campanie şi pe cei sănătoşi, zisese el.

Edvard îl luă pe Dale pe după umeri. Dale se întoarse aşa de brusc şi cu atâta forţă, că Edvard îşi pierdu echilibrul pe gheaţa care devenise moale şi lunecoasă din cauza soarelui. *În sfârşit e o iarnă blândă,* se gândi Edvard şi se forţă să râdă în timp

ce stătea întins pe spate, dar râsul îi îngheţă când văzu puşca lui Dale aţintită asupra lui.

— *Passwort!* strigă Dale.

Deasupra lunetei de la puşcă, Edvard văzu un ochi căscat.

— Eu sunt, Dale.

— *Passwort!*

— Ia puşca asta de aici! Sunt eu, Edvard, la naiba!

— *Passwort!*

— Gluthaufen.

Edvard simţi cum îl cuprinde panica atunci când văzu degetele lui Dale strângându-se pe trăgaci. Oare nu-l auzise?

— *Gluthaufen!* strigă cât îl ţinură plămânii. Pentru numele lui Dumnezeu, *Gluthaufen.*

— *Falsch! Ich schieße!*[6]

Dumnezeule, omul era nebun! Edvard îşi dădu seama într-o secundă că schimbaseră parola chiar de dimineaţă. După ce fusese în Sectorul de Nord. Degetele lui Dale apăsară mai tare pe trăgaci, dar nu merse mai departe de atât. Avea o cută ciudată deasupra ochiului. Apoi eliberă siguranţa şi trase iar cocoşul armei. Aşa se va sfârşi totul? După ce supravieţuise atâtor încercări, avea să moară de glonţul tras de un tovarăş de-al lui care suferise un şoc în urma unei explozii? Edvard se uită drept în ţeava puştii şi aşteptă jetul de flăcări. Chiar o să-l vadă? Dumnezeule. Îşi mută privirea de la puşcă la cerul albastru de deasupra pe care se zărea o cruce neagră, un avion de luptă rusesc. Era prea sus ca să-l audă. Apoi închise ochii.

— *Engelstimme!* strigă cineva aproape de el.

Edvard deschise ochii şi-l văzu pe Dale clipind de două ori în spatele lunetei.

Era Gudbrand. Avea capul lângă Dale şi-i ţipa în ureche.

— *Engelstimme!*

Dale lăsă puşca în jos. Apoi rânji la Edvard şi dădu din cap.

— *Engelstimme!* repetă el.

Edvard închise din nou ochii şi respiră adânc.

— Au venit scrisori? întrebă Gudbrand.

Edvard se chinui să se ridice în picioare şi îi întinse teancul de scrisori lui Gudbrand. Lui Dale nu-i pierise rânjetul de pe buze, iar ochii îi erau la fel de goi. Edvard luă puşca lui Dale şi îl privi în faţă.

— E cineva acasă, Dale?

Ar fi vrut ca vocea să-i sune ca de obicei, dar nu reuşi să scoată decât o şoaptă răguşită.

— Nu aude, zise Gudbrand, căutând prin scrisori.

— Habar n-aveam că e aşa de bolnav, spuse Edvard, fluturând o mână prin faţa lui Dale.

— N-ar trebui să fie aici. Iată o scrisoare de la ai lui. Arată-i-o, şi o să vezi ce vreau să spun.

Edvard luă scrisoarea şi o ţinu în faţa lui Dale, dar tot ce obţinu de la acesta fu un zâmbet scurt. Apoi Dale se uită iar în gol sau oriunde privea el în zare.

— Ai dreptate, zise Edvard. E dus.

Gudbrand îi întinse o scrisoare.

— Cum merge treaba pe-acasă? întrebă el.

— Ştii tu… zise Edvard, uitându-se la scrisoare.

Gudbrand nu ştia, pentru că nu prea mai vorbise cu Edvard de iarna trecută. Era ciudat, dar chiar şi aici, în aceste condiţii, doi oameni reuşeau cu uşurinţă să se evite unul pe altul dacă aşa doreau. Nu că lui Gudbrand nu-i plăcea de Edvard; din contră, îl respecta pe tipul din Mjøndal, căci îl considera o persoană deşteaptă, un soldat curajos şi săritor faţă de noii recruţi din batalion. Astă-toamnă, Edvard fusese avansat *Scharführer*, care corespundea rangului de sergent din armata norvegiană, dar responsabilităţile lui rămăseseră aceleaşi. Edvard glumea zicând că fusese avansat pentru că toţi ceilalţi muriseră şi aveau prin urmare o grămadă de şepci de sergent nefolosite.

Gudbrand se gândise adesea că în alte împrejurări ei doi ar fi putut fi prieteni buni. Totuşi, evenimentele de iarna trecută – dezertarea lui Sindre

şi misterioasa reapariţie a cadavrului lui Daniel – rămăseseră un măr al discordiei între ei.

Zgomotul unei explozii îndepărtate sparse tăcerea şi imediat se auzi şi clănţănitul mitralierelor.

— Operaţiunile duşmanilor, zise Gudbrand, mai degrabă ca o întrebare decât ca o afirmaţie.

— Da, spuse Edvard. E din cauza nenorocitei de vremi blânde. Camioanele noastre cu provizii se împotmolesc în noroi.

— Va trebui să ne retragem?

Edvard dădu din umeri.

— Probabil câţiva kilometri. Dar ne vom întoarce.

Gudbrand duse mâna streaşină la ochi şi se uită spre sud. Nu voia cu niciun preţ să se întoarcă. Voia să se ducă acasă şi să vadă dacă mai avea vreun rost acolo.

— Ai văzut indicatorul norvegian de la intersecţie, chiar lângă spitalul de campanie, cel cu crucea într-un cerc? întrebă el. Cu un braţ îndreptat spre drumul dinspre est, cu inscripţia: Leningrad cinci kilometri?

Edvard dădu din cap.

— Îţi mai aduci aminte ce scria pe braţul care arăta vestul?

— Oslo, zise Edvard. 2611 kilometri.

— E un drum lung.

— Da, e un drum lung.

Dale îl lăsase pe Edvard să ţină puşca şi stătea pe pământ, cu mâinile îngropate în zăpada din faţa lui. Capul îi atârna ca o păpădie ofilită între umerii înguşti. Auziră altă explozie, de data asta mai aproape.

— Mulţumesc foarte mult pentru…

— Nicio problemă, se grăbi Gudbrand să răspundă.

— L-am văzut la spital pe Olaf Lindving, zise Edvard.

Nu ştia de ce spusese asta. Poate pentru că Gudbrand era singurul din batalion, în afară de Dale, care se afla acolo de tot atâta timp ca şi el.

— Era…?

— Doar uşor rănit, cred. I-am văzut uniforma albă.

— Am auzit că e un om bun.

— Da, avem mulţi oameni buni.

Stătură faţă în faţă, fără să mai zică nimic.

Edvard tuşi şi băgă mâna în buzunar.

— Am făcut rost de ţigări din Sectorul de Nord. Dacă ai un chibrit…

Gudbrand dădu din cap, îşi desfăcu haina de camuflaj, găsi chibriturile şi aprinse unul. Când ridică privirea, primul lucru pe care îl văzu fu ochiul holbat de ciclop al lui Edvard. Se uita peste umărul lui. Apoi auzi scrâşnetul.

— Jos! urlă Edvard.

În secunda următoare, stăteau întinşi pe gheaţă, iar cerul explodă deasupra lor şi păru că se despică. Gudbrand apucă să zărească o parte dintr-un avion rusesc de luptă zburând atât de jos deasupra tranşeelor, încât zăpada se ridică în aer. Apoi dispăru şi se făcu iar linişte.

— Sunt… şopti Gudbrand.

— Dumnezeule mare, gemu Edvard, răsucindu-se şi zâmbindu-i lui Gudbrand. Am văzut pilotul. A tras geamul şi s-a aplecat în afară. Au înnebunit Ivanii.

Se cutremura de râs.

— Parcă am fi în vremurile bune.

Gudbrand se uită fix la chibritul rupt pe care încă îl ţinea în mână. Apoi începu şi el să râdă.

— Ha, ha, făcu Dale, uitându-se la cei doi de acolo de unde stătea în zăpadă, la marginea tranşeei. Hi, hi.

Gudbrand îi văzu privirea lui Edvard şi amândoi începură să râdă în hohote. Râseră atât de mult, că abia mai puteau să respire şi la început nu auziră zgomotul ciudat care se apropia.

Cling… cling…

Părea că cineva loveşte neobosit gheaţa cu o sapă.

Cling…

Se auzi apoi un sunet metalic, iar Gudbrand şi Edvard se întoarseră şi-l văzură pe Dale pierzându-şi echilibrul şi căzând în zăpadă.

— Ce dracu… începu Gudbrand să zică.

— Grenadă! strigă Edvard.

Gudbrand reacţionă instinctiv auzind strigătul lui Edvard şi se ghemui, dar pe când stătea aşa, zări cablul care se tot rotea la un metru distanţă de ei. La un capăt avea legată o bucată de metal. Simţi că îi îngheaţă sângele în vine când îşi dădu seama ce se va întâmpla.

— Fugi! ţipă Edvard în spatele lui.

Era adevărat, piloţii ruşi chiar aruncau grenade de mână din avioane. Gudbrand era întins pe spate şi încerca să se mişte, dar mâinile şi picioarele îi alunecară pe gheaţa umedă.

— Gudbrand!

Grenada se rostogolise pe gheaţă direct pe fundul tranşeei cu un zgomot ciudat. Probabil că-l lovise pe Dale chiar în cască.

— Gudbrand!

Grenada se învârti, sări şi dansă din nou, iar Gudbrand nu-şi putu lua ochii de la ea. Patru secunde de la dezamorsare până la detonare, nu-i învăţaseră aşa la Sennheim? Era posibil ca grenadele ruseşti să fie diferite. Poate şase secunde? Sau opt? Grenada se tot învârti, ca un titirez roşu pe care tatăl lui îl făcea când erau în Brooklyn. Gudbrand îl învârtea, iar Sonny şi fratele mai mic priveau şi numărau cât timp se învârtea. *Douăzeci* şi *unu, douăzeci şi doi…* Mama îi striga de la fereastră de la etajul al doilea să le spună că era gata cina. Trebuiau să intre în casă; tata urma să sosească din clipă în clipă. *Doar puţin,* striga el către ea, *se învârte titirezul*! Dar ea nu-l mai auzea; închisese deja geamul. Edvard nu mai ţipa şi, dintr-odată, se lăsă liniştea.

22

Cabinetul doctorului Buer.
22 decembrie 1999

Bătrânul se uită la ceas. Se afla în sala de aşteptare de un sfert de oră. Când era ziua de consultaţie a lui Konrad Buer, nu trebuia niciodată să aştepte. Konrad nu lua mai mulţi pacienţi decât putea să consulte.

În capătul celălalt al încăperii stătea un bărbat. Cu pielea neagră, din Africa. Frunzărea o revistă săptămânală, iar bătrânul îşi dădu seama că, până şi de la distanţa aceea, putea citi fiecare literă de pe copertă. Ceva în legătură cu familia regală. Oare asta citea bărbatul african? Un articol despre familia regală? Ideea era absurdă.

Bărbatul african întoarse pagina. Avea o mustaţă lăsată în jos la capete, ca aceea a curierului cu care se întâlnise seara trecută. Fusese o întâlnire scurtă. Curierul sosise în port cu un Volvo, probabil închiriat. Oprise, coborâse geamul şi spusese parola: Voce de Înger. Avea acelaşi tip de mustaţă. Şi privire de om supărat. Îi spusese imediat că nu avea arma cu el în maşină din motive de securitate, dar că vor merge la locul unde se află. Bătrânul ezitase. Apoi se gândise că, dacă intenţionau să-l jefuiască, ar fi făcut-o lângă containerele din port. Aşa că se urcase şi merseseră chiar la hotelul Radisson SAS, în piaţa Holberg. O văzuse pe Betty Andresen la recepţie în timp ce intrau, dar femeia nu se uitase înspre ei.

Curierul numărase banii din geantă murmurând cifrele în germană. Apoi bătrânul îl întrebase. Curierul îi spusese că părinţii lui se trăgeau de pe undeva din Elsass, după care bătrânul adăugase, dintr-un impuls, că fusese acolo, la Sennheim. Dintr-un impuls.

După ce citise atâta despre puşca Märklin pe internet la Biblioteca universitară, arma în sine fusese un fel de uşurare. Părea o puşcă de vânătoare

obişnuită, doar că puţin mai mare. Curierul îi arătase cum s-o asambleze şi s-o demonteze; îl numise „*Herr* Uriah”. Apoi, bătrânul pusese puşca dezasamblată într-o geantă mare de umăr şi coborâse cu liftul la recepţie. O clipă se gândise să se ducă la Betty Andresen şi s-o roage să-i cheme un taxi. Un alt impuls.

— Bună ziua.

Bătrânul ridică privirea.

— Cred că va trebui să-ţi facem şi un test de auz.

Doctorul Buer stătea în pragul uşii şi încercă să-i zâmbească prietenos. Îl conduse în cabinet. Pungile de sub ochii doctorului se măriseră şi mai mult.

— Te-am strigat de trei ori.

„Îmi uit numele”, se gândi bătrânul. „Îmi uit toate numele.”

Îşi dădu seama după mâna de ajutor pe care i-o dăduse doctorul că acesta avea veşti proaste.

— Avem rezultatele testelor pe care le-am făcut, zise el repede, înainte să se aşeze pe scaun.

Ca să scape mai repede de veştile proaste.

— Mă tem că s-a extins.

— Bineînţeles că s-a extins, zise bătrânul. Nu asta fac celulele canceroase? Nu se extind?

— Ha, ha. Da, aşa e.

Doctorul Buer şterse un fir de praf invizibil de pe birou.

— Asta-i treaba cu cancerul, zise bătrânul. Face ceea ce trebuie să facă.

— Da, spuse doctorul Buer.

Părea relaxat, dar într-un fel forţat, cum stătea prăbuşit pe scaun.

— Ca tine, doctore. Faci pur şi simplu ceea ce trebuie să faci.

— Aşa e, aşa e.

Doctorul Buer zâmbi şi îşi puse ochelarii.

— Încă ne mai gândim la chimioterapie. O să te slăbească, dar ar putea să-ţi prelungească…

— Viaţa?

— Da.

— Cât mai am fără chimioterapie?

Mărul lui Adam al doctorului Buer se mişca în sus şi În jos.

— Ceva mai puţin decât am crezut prima oară.

— Adică?

— Adică, s-a răspândit de la ficat prin sânge către…

— Pentru numele lui Dumnezeu, spune-mi doar cât timp.

Doctorul Buer rămase cu gura deschisă.

— Urăşti meseria asta, nu-i aşa? zise bătrânul.

— Poftim?

— Nimic. O dată, te rog.

— E imposibil să…

Doctorul Buer sări din scaun în timp ce bătrânul lovi cu pumnul în birou aşa de tare, încât receptorul telefonului căzu din furcă. Deschise gura să zică ceva, dar se opri văzând degetul arătător al bătrânului cum tremură. Apoi oftă, îşi scoase ochelarii şi îşi trecu obosit mâna peste faţă.

— În vara asta. Iunie, poate mai devreme. August cel mai târziu.

— Minunat, zise bătrânul. E foarte bine. Dureri?

— Pot apărea oricând. Vei primi medicamentaţie.

— O să fiu în stare bună?

— Greu de spus. Depinde de dureri.

— Trebuie să-mi dai o medicamentaţie care să mă ţină în funcţiune. E important. Mă înţelegi?

— Toate calmantele…

— Sunt rezistent la durere. Am pur şi simplu nevoie de ceva care să-mi păstreze mintea clară ca să pot gândi şi acţiona raţional.

Crăciun fericit. Ăsta fusese ultimul lucru pe care i-l spusese doctorul Buer. Bătrânul stătea în picioare pe trepte. La început, nu înţelese de ce oraşul era aşa de plin de oameni, dar fiindcă i se amintise de iminenta sărbătoare religioasă, văzu neliniştea din ochii trecătorilor care treceau în grabă în căutarea cadourilor de ultim moment pentru Crăciun. Unii dintre cumpărători se adunaseră în jurul unei formaţii care cânta în piaţa Egerstorget. Un bărbat

îmbrăcat în uniforma Armatei Salvării trecea pe la fiecare cu o cutie pentru donaţii. Un drogat îşi răsucea piciorul în zăpadă, cu ochii lucind ca nişte lumânări de stearină gata să se stingă. Două adolescente, braţ la braţ, trecură pe lângă el, cu obrajii roşii, povestind în gura mare despre băieţi şi despre ce-şi doreau de la viaţă. Şi lumânările. Erau lumânări în fiecare vitrină nenorocită. Ridică privirea spre cer; o cupolă caldă, aurie a luminii reflectate de oraş. Dumnezeule, ce dor îi era de ea. *Crăciunul următor,* se gândi el. *Crăciunul următor o să-l sărbătorim împreună, draga mea.*

Partea a treia
Uriah

23

Spitalul Rudolf II, Viena.
7 iunie 1944

Helena Lang mergea cu paşi repezi în timp ce împingea un căruţ spre Secţia 4. Ferestrele erau deschise şi inspiră adânc, umplându-şi plămânii şi creierul cu mirosul de iarbă proaspăt cosită. Astăzi nu mirosea a moarte şi a distrugere. Trecuse un an de când Viena fusese prima dată bombardată. În ultimele săptămâni, pentru că vremea fusese senină, fuseseră bombardaţi în fiecare noapte. Deşi spitalul Rudolf II era la câţiva kilometri depărtare de centru, sus, în pădurile vieneze, duhoarea fumului de la incendiile din oraş acoperea parfumul verii.

Helena făcu colţul şi-i zâmbi doctorului Brockhard, care păru că vrea să se oprească şi să vorbească, apoi se grăbi mai departe. Brockhard, cu privirea lui fixă din spatele ochelarilor, o făcea de fiecare dată să se simtă neliniştită şi stânjenită când stăteau faţă în faţă. Uneori avea impresia că aceste întâlniri de pe coridor nu erau întâmplătoare. Mama ei probabil că s-ar fi sufocat dacă ar fi văzut felul în care Helena îl evita pe tânărul şi promiţătorul doctor, mai ales că Brockhard provenea dintr-o familie extrem de respectată în Viena. Cu toate astea, Helena nu-l plăcea pe doctor şi nici pe familia lui, şi nu-i plăceau nici încercările mamei ei de a o folosi ca pe un bilet de întoarcere în înalta societate. Mama ei dădea vina pe război pentru ceea ce se întâmplase. De vină era de fapt tatăl ei, Henrik Lang, care îşi pierduse sponsorii evrei atât de brusc, încât nu mai putuse să-şi plătească la timp creditorii, aşa cum se stabilise. Criza financiară îl determinase să ceară bancherilor evrei să transfere către Lang obligaţiunile pe care statul austriac le confiscase. Iar acum, Henrik Lang era la închisoare pentru conspiraţie cu duşmanii statului, evreii.

Spre deosebire de mama sa, Helenei îi era dor de tatăl său mai mult decât de statutul social pe care îl avusese familia ei. De exemplu, nu-i era dor de petreceri, de conversaţiile superficiale şi adolescentine şi de nesfârşitele încercări ale mamei ei de a o mărita bine, cu unul dintre băieţii bogaţi şi răsfăţaţi.

Se uită la ceasul de la mână şi grăbi pasul. O pasăre mică zburase înăuntru printr-una dintre ferestrele deschise şi acum stătea liniştită pe o lampă suspendată de tavan şi cânta. Uneori, Helenei i se părea de neconceput că afară se desfăşura un război. Poate din cauză că pădurea, desişul de mesteceni ţineau la distanţă toate lucrurile pe care nu doreau să le vadă. Cu toate astea, dacă te duceai prin secţii, îţi dădeai curând seama că pacea era doar o iluzie. Soldaţii răniţi, cu trupurile lor mutilate şi sufletul zdrobit, le aduceau şi lor războiul. La început, le ascultase poveştile convinsă fiind că, cu puterea ei spirituală şi credinţa ei, îi putea ajuta să nu mai simtă cât de nenorociţi erau. Totuşi, păreau că vorbesc cu toţii despre acelaşi coşmar, despre cât de mult poate şi trebuie să îndure omul pe pământ, despre degradarea ce vine din simplul fapt că vrei să trăieşti. Doar cei morţi scapă neatinşi. Aşa că Helena încetase să mai asculte. Se prefăcea că ascultă în timp ce schimba bandaje, lua temperatura şi le dădea medicamente sau mâncare. Iar când dormeau, încerca să nu-i privească, de parcă până şi atunci feţele lor continuau să spună poveştile. Citea suferinţă pe feţele palide şi copilăroase, brutalitate pe feţele înăsprite şi impenetrabile şi dorinţa de a muri pe faţa schimonosită de durere a bărbatului care tocmai aflase că îi va fi amputat piciorul.

Şi totuşi, astăzi mergea cu paşi repezi şi uşori. Poate că era din cauza verii, poate că era pentru că un doctor îi spusese cât era de frumoasă în această dimineaţă, sau poate că era din pricina pacientului norvegian din Secţia 4, care îi va spune în curând *Guten Morgen* în germana lui caraghioasă. Apoi va servi micul dejun urmărind-o cu privirea în timp ce

ea va merge pe la fiecare pat, servindu-i pe ceilalţi pacienţi, spunând cuvinte de încurajare fiecăruia dintre ei. La fiecare al cincilea sau al şaselea pat, se uita în spate la el, iar dacă el îi zâmbea, îi zâmbea repede şi ea, iar apoi îşi vedea de treabă de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Nimic. Şi totuşi, însemna totul. Gândul la aceste mici momente îi dădea acum energie pe parcursul zilei; o făcea să râdă atunci când *Kapitän* Hadler, care avea arsuri grave, întreba în glumă dacă îi vor trimite curând organele genitale lăsate pe Frontul de Est.

Deschise uşa Secţiei 4. Lumina soarelui care inunda camera făcea ca tot ce era alb – pereţii, tavanul, cearşafurile – să strălucească. „Aşa trebuie să fie când te duci în rai”, se gândi ea.

— *Guten Morgen*, Helena.

Îi zâmbi. Bărbatul stătea pe un scaun lângă pat şi citea o carte.

— Ai dormit bine, Uriah? îl întrebă ea veselă.

— Ca un urs, zise el.

— Urs?

— Da. Care… cum ziceţi în germană când dorm toată iarna?

— A, hibernează.

— Da, hibernează.

Râseră amândoi. Helena ştia că ceilalţi pacienţi îi priveau. Nu avea voie să stea mai mult cu el decât cu ceilalţi.

— Şi capul? E mai bine pe zi ce trece, nu-i aşa?

— Da, într-adevăr, e din ce în ce mai bine. O să vezi, într-o bună zi voi fi la fel de arătos ca înainte.

Îşi aminti cum arăta când îl aduseseră. Părea că e împotriva legilor naturii ca un om să supravieţuiască cu o asemenea gaură în frunte. Ceaşca de ceai se prinse de ceainic şi aproape că o vărsă.

— Au, râse el. Ai fost la dans până dimineaţă?

Helena ridică privirea. El îi făcu vesel cu ochiul.

— Mda, zise ea şi se simţi stânjenită pentru că minţea în legătură cu un lucru aşa de prostesc.

— Ce dansaţi aici, la Viena?

— Vreau să zic că n-am fost la dans. Pur şi simplu m-am culcat târziu.

— Probabil că dansaţi valsuri, nu-i aşa? Valsuri vieneze.

— Da, cred că da, zise Helena, îndreptându-şi atenţia asupra termometrului.

— Aşa, spuse el şi se ridică.

Apoi începu să cânte. Ceilalţi îl priviră din paturile lor. Cântecul era într-o limbă necunoscută, dar bărbatul avea o voce caldă şi frumoasă. Pacienţii care erau mai în putere se înveseliră şi râseră în timp ce el se rotea atent cu paşi mici de vals şi cordoanele cămăşii largi se învârteau odată cu el.

— Întoarce-te aici, Uriah, sau te trimit înapoi pe Frontul de Est! strigă Helena pe un ton ferm.

El se întoarse ascultător şi se aşeză. Nu-l chema Uriah, dar aşa insistase să i se spună.

— Ştii polca de pe Rin? o întrebă.

— Polca de pe Rin?

— E un dans pe care l-am împrumutat de pe Valea Rinului. Vrei să-ţi arăt?

— Stai aici cuminte până te faci bine.

— Şi apoi te voi invita la o plimbare prin Viena şi o să te învăţ polca de pe Rin.

Orele petrecute în ultimele zile pe verandă în soarele de vară îi dăduseră o înfăţişare sănătoasă, iar dinţii albi străluceau iarăşi şi faţa îi era veselă.

— Cred că pari destul de bine ca să te trimită înapoi, contraatacă ea, dar nu se putu împiedica să nu roşească.

Era gata să-şi continue tura, când simţi mâna lui pe a ei.

— Spune da, şopti el.

Helena îi făcu semn din mână cu un râs cristalin şi se duse la patul următor cu inima cântându-i ca o pasăre în sân.

— Ei bine? zise doctorul Brockhard, ridicând privirea din hârtii când Helena intră în cabinet, şi, ca de obicei, ea nu ştiu dacă acest *ei bine?* era o

întrebare, o introducere pentru o întrebare mai lungă sau pur şi simplu felul lui de a vorbi.

Aşa că rămase lângă uşă.

— M-aţi chemat, domnule doctor?

— De ce insişti să fii aşa de formală cu mine, Helena?

Brockhard oftă cu un zâmbet.

— Dumnezeule, ne cunoaştem de copii, nu-i aşa?

— De ce m-aţi chemat?

— Am hotărât să-l declar pe norvegianul din Secţia 4 apt pentru serviciul militar.

— Înţeleg.

Nu clipi. De ce ar fi făcut-o? Pacienţii veneau acolo ca să se înzdrăvenească, apoi plecau. N-aveau altă alternativă decât să moară. Asta era viaţa în spital.

— I-am dat raportul lui Wehrmacht acum cinci zile. Deja i-a venit ordinul de încorporare.

— Ce rapid.

Vocea ei era fermă şi calmă.

— Da, au nevoie disperată de oameni. Suntem în război, după cum ştii şi tu.

— Da, zise ea.

Dar nu spuse ce gândea: *Suntem în război, iar tu stai aici la sute de kilometri de front, la douăzeci şi doi de ani, şi faci ceea ce ar putea să facă şi unul de şaptezeci de ani. Mulţumită lui Herr Brockhard Senior.*

— M-am gândit să-l anunţi tu de vreme ce păreţi că vă înţelegeţi aşa de bine.

Simţi că îi pândeşte reacţia.

— Apropo, de ce îţi place aşa de mult de el, Helena? Cu ce e mai deosebit decât ceilalţi patru sute de soldaţi pe care îi avem aici în spital?

Era pe cale să protesteze, dar doctorul răspunse în locul ei.

— Scuze, Helena, bineînţeles că nu e treaba mea. E doar firea mea curioasă. Eu…

Luă un stilou din faţa lui şi-l ţinu între degete, se întoarse şi se uită pe geam.

— …mă întreb doar ce vezi la un aventurier străin care îşi trădează propria ţară ca să caute avantaje la armata învingătoare. Dacă înţelegi ce zic. Ce mai face mama ta, apropo?

Helena înghiţi în sec înainte să-i răspundă.

— Nu e nevoie să vă faceţi griji pentru mama, domnule doctor. Dacă îmi daţi ordinul, o să i-l transmit.

Brockhard se întoarse spre ea. Luă o scrisoare de pe birou.

— E trimis la Divizia a 3-a Panzer din Ungaria. Cred că ştii ce înseamnă asta, nu?

Helena se încruntă.

— Divizia a 3-a Panzer? S-a oferit voluntar pentru Waffen SS. De ce să fie înscris la Wehrmacht-ul obişnuit?

Brockhard dădu din umeri.

— În vremurile astea, trebuie să facem ceea ce putem şi să ne îndeplinim obligaţiile. Sau nu eşti de acord cu mine, Helena?

— Ce vreţi să spuneţi?

— E la infanterie, nu-i aşa? Cu alte cuvinte, trebuie să stea în spatele maşinilor de luptă, nu în ele. Un prieten de-al meu care a fost în Ucraina îmi spune că în fiecare zi împuşcă ruşi până când mitralierele se înfierbântă şi grămada de cadavre e mare, dar continuă să tragă de parcă nu există limită.

Helena reuşi cu greu să nu-i smulgă scrisoarea lui Brockhard şi să n-o rupă în bucăţi.

— Poate că o femeie tânără ca tine ar trebui să fie realistă şi să nu se ataşeze prea mult de un om pe care, după toate probabilităţile, n-o să-l mai vadă niciodată. Apropo, eşarfa asta îţi vine foarte bine, Helena. E moştenire de familie?

— Sunt surprinsă şi fericită să aud nişte cuvinte aşa de înţelepte, domnule doctor, dar vă asigur că nu-şi au rostul. Nu am sentimente deosebite pentru acest pacient. Trebuie servită masa acum, aşa că vă rog să mă scuzaţi…

— Helena, Helena…

Brockhard dădu din cap şi zâmbi.

— Chiar crezi că sunt orb? Crezi că privesc cu inima uşoară durerea pe care ţi-o provoacă acest lucru? Prietenia apropiată dintre familiile noastre mă face să simt că există ceva care ne leagă, Helena. Altfel nu ţi-aş vorbi aşa de confidenţial. Iartă-mă, te rog, dar cu siguranţă ai observat că am sentimente de afecţiune pentru tine şi…

— Opriţi-vă!

— Ce?

Helena închisese uşa, iar acum ridică vocea.

— Sunt voluntară aici, Brockhard. Nu sunt una dintre asistentele tale cu care poţi să te joci după bunul plac. Dă-mi scrisoarea aia şi vorbeşte aşa cum trebuie. Altfel, plec imediat.

— Draga mea Helena, vorbi Brockhard, cu o expresie preocupată pe faţă, nu înţelegi că de tine depinde?

— Depinde de mine?

— Un raport că e pe deplin sănătos e o chestiune foarte subiectivă. Mai ales când e vorba de o asemenea lovitură la cap.

— Înţeleg.

— Aş putea să-i dau un certificat medical pentru încă trei luni, şi cine ştie dacă peste trei luni va mai exista Frontul de Est?

Ea îl privi nedumerită.

— Eşti o cititoare înfocată a Bibliei, Helena. Cunoşti povestea regelui David, nu-i aşa? Cel care o doreşte pe Bathsheba chiar dacă e măritată cu unul dintre soldaţii săi? Aşa că le porunceşte generalilor săi să-l trimită pe soţ pe front în prima linie ca să fie ucis. Apoi regele David poate s-o peţească nestingherit pe Bathsheba.

— Ce legătură are asta?

— Niciuna. Niciuna. N-aş visa să-l trimit pe preferatul tău pe front dacă nu ar fi apt. Sau pe oricare altul. Exact asta vreau să spun. Şi, de vreme ce tu cunoşti starea de sănătate a acestui pacient la fel de bine ca mine, m-am gândit să mă consult cu tine înainte de a lua decizia finală. Dacă tu consideri

că nu e apt încă, ar trebui probabil să mai trimit un certificat medical la Wehrmacht.

Helena începu încet să-şi dea seama cum stăteau lucrurile.

— Sau dacă nu, ce, Helena?

Nu-şi putea crede urechilor: voia să-l folosească pe Uriah ca să se strecoare în patul ei. Cât îi luase ca s-o coacă? Aşteptase săptămâni întregi să vină momentul potrivit? Şi ce dorea de la ea, la urma urmei? Să-i fie soţie sau amantă?

— Ei bine? întrebă Brockhard.

Mintea îi galopa în timp ce încerca să găsească o ieşire din acest labirint. Dar toate ieşirile erau închise. Bineînţeles, Brockhard nu era prost. Atâta vreme cât avea un certificat pentru Uriah, ca o favoare pentru ea, va trebui să-i facă mereu pe plac. Încorporarea va fi amânată, dar abia după ce Uriah va pleca, Brockhard nu va mai avea nicio putere asupra ei. Putere? Dumnezeule, nici nu-l cunoştea prea bine pe norvegian. Şi n-avea nici cea mai vagă idee ce simţea el pentru ea.

— Eu… începu ea.

— Da?

Doctorul se aplecase în faţă, plin de nerăbdare. Helena vru să continue, vru să-i spună ceea ce ştia că o va elibera, dar ceva o opri. Îi luă o secundă să înţeleagă despre ce era vorba. Era vorba de minciuni. Era o minciună că dorea să fie liberă, o minciună că nu ştia ce simţea Uriah pentru ea, o minciună că trebuie să ne supunem mereu şi să ne înjosim pentru a supravieţui, toate erau minciuni. Îşi muşcă buza de jos şi simţi că începe să tremure.

24

Bislett. Ajunul Anului Nou 1999

Era miezul zilei când Harry Hole se dădu jos din tramvai lângă hotelul Radisson SAS de pe bulevardul Holberg şi văzu soarele care răsărea oglindindu-se câteva clipe în ferestrele clădirii Rikshospital înainte să dispară iarăşi după nori. Fusese în biroul lui pentru ultima oară. Să facă ordine, să se asigure că luase tot, îşi spusese. Dar puţinele bunuri personale încăpuseră în sacoşa de la magazin pe care o luase de la Kiwi în ziua precedentă. Aceia care nu erau de serviciu erau acasă, pregătindu-se pentru ultima petrecere a mileniului. O fâşie de hârtie creponată zăcea pe spătarul scaunului, aducându-i aminte de petrecerea de adio de ieri organizată, bineînţeles, de Ellen. Cuvintele sobre de despărţire ale lui Bjarne Møller nu prea se potriviseră cu baloanele albastre şi tortul împodobit cu lumânări, dar scurtul discurs fusese destul de drăguţ, în orice caz. Probabil că şeful Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate ştia că Harry nu-l va ierta niciodată dacă va fi sentimental sau se va pierde în cuvinte. Iar Harry trebui să admită că simţise un fel de mândrie când Møller îl felicitase pentru că fusese numit inspector şi-i urase noroc la POT. Nici măcar zâmbetul sarcastic al lui Tom Waaler sau spectatorii din uşă care dădeau uşor dezaprobator din cap nu stricaseră distracţia.

Se mai dusese o dată la birou pentru a sta pentru ultima oară în scaunul stricat care scârţâia, în încăperea unde îşi petrecuse aproape şapte ani. Îl străbătu un fior. Oare toate aceste sentimentalisme, se întrebă el, nu erau un alt semn că îmbătrâneşte?

O luă în sus pe bulevardul Holberg, iar apoi făcu stânga pe Sofies. Cele mai multe locuinţe de pe această stradă îngustă erau apartamente muncitoreşti de la începutul secolului şi nu se găseau într-o stare foarte bună. Dar după ce crescuse preţul la

apartamente, iar tinerii din clasa de mijloc care nu-şi puteau permite să locuiască în Majorstuen se mutaseră acolo, zona suferise un fel de operaţie de înfrumuseţare. În prezent, mai rămăsese o singură proprietate cu faţada nerenovată: numărul 8, casa lui Harry. Dar pe Harry nu-l deranja absolut deloc.

Intră şi deschise căsuţa poştală din hol. O ofertă de pizza şi un plic de la Administraţia Financiară din Oslo care conţinea cu siguranţă înştiinţarea de plată a amenzii pentru parcare pe care o luase luna trecută. Înjură în timp ce urcă scările. Cumpărase un Ford Escort vechi de cincisprezece ani la un preţ de nimic de la un unchi pe care practic nu-l cunoştea. Era cam ruginit, iar ambreiajul era uzat, e adevărat, dar avea capota transparentă în bună stare. În orice caz, până acum avusese parte mai mult de amenzi şi tichete pentru parcare. În plus, porcăria nu voia să pornească, aşa că trebuia să ţină minte să o parcheze în vârful unei pante ca să poată demara.

Descuie uşa din faţă. Era un apartament de două camere, mobilat spartan. Curat, fără covoare pe podeaua din lemn lăcuit. Singurele ornamente de pe pereţi erau o fotografie cu mama sa şi cu Sis şi un afiş al filmului *The Godfather* pe care îl şterpelise de la cinematograful Symra când avea şaisprezece ani. Nu avea flori, nici lumânări ori alte zorzoane. Odată, agăţase de perete un panou pe care se gândise să-l folosească pentru cărţi poştale, poze sau cugetări. Văzuse la alţii asemenea panouri. Când îşi dădu seama că nu primea cărţi poştale şi nici nu făcea poze, tăiase un citat din Bjørneboe:

> Iar această accelerare pentru a produce cai putere este, la fel, doar o expresie a accelerării în înţelegerea noastră a aşa-numitelor legi ale naturii. Această înţelegere = nelinişte.

Dintr-o singură privire, Harry îşi dădu seama că nu avea mesaje în robot (o altă investiţie inutilă), îşi

desfăcu cămaşa, o puse în coşul de rufe murdare şi luă una curată din teancul din dulap.

Lăsă robotul pornit (poate că-l va suna cineva de la organizaţia norvegiană Gallup), încuie uşa şi plecă din nou.

Fără să devină sentimental, cumpără ultimele ziare ale mileniului de la chioşcul lui Ali, apoi plecă spre Dovregata. Pe bulevardul Waldemar Thrane, oamenii se grăbeau către case pentru noaptea cea mare. Harry tremură în haina lui până când intră la Schrøder, unde fu izbit de căldura umedă. Era destul de plin, dar văzu că masa lui preferată tocmai se elibera şi se îndreptă spre ea. Bătrânul care se ridicase de la masă îşi puse pălăria, se uită scurt la Harry pe sub sprâncenele stufoase, dădu din cap taciturn şi plecă. Masa se afla lângă geam, iar pe timpul zilei era printre puţinele din încăperea întunecoasă care avea destulă lumină ca să poţi citi. Nici nu se aşezase bine, că Maja îşi şi făcu apariţia.

— Bună, Harry.

Curăţă repede faţa de masă.

— Specialitatea zilei?

— Dacă bucătarul nu e beat.

— Nu e. De băut?

— Aşa mai vii de acasă, zise Harry şi ridică privirea. Ce îmi recomanzi?

— Bine.

Maja îşi puse o mână în şold şi zise cu voce tare:

— În ciuda a ceea ce se crede, acest oraş are de fapt apa cea mai curată din ţară. Şi cele mai puţine ţevi toxice sunt cele din proprietăţile construite la începutul secolului, cum ar fi chiar asta.

— Şi cine ţi-a spus-o, Maja?

— Cred că tu, Harry.

Râse răguşit, din toată inima.

— Apropo, îţi stă bine când laşi sticla deoparte.

Zise asta încet, îi luă comanda şi plecă.

Celelalte ziare erau pline de chestia cu mileniul, aşa că Harry răsfoi *Dagsavisen.* La pagina şase, ochii i se opriră pe o poză mare a unui indicator

rutier cu o cruce în cerc pictată pe el. *Oslo, 2611 km,* scria pe un braţ, *Leningrad 5 km* pe celălalt.

Articolul de sub poză era scris de Even Juul, profesor de istorie. Subtitlul era concis: *Condiţii propice fascismului văzute în lumina creşterii ratei şomajului în Europa de Vest.*

Harry mai văzuse numele lui Juul în ziare; era un fel de *eminence grise* în ceea ce priveşte ocuparea Norvegiei şi Nasjonal Samling. Frunzări şi restul ziarului, dar nu găsi nimic interesant. Se întoarse apoi la articolul lui Juul. Era un comentariu la un raport recent privind poziţia puternică a neonazismului în Suedia. Juul descria cum neonazismul, care suferise un declin dramatic în timpul perioadei prospere a anilor nouăzeci, revenea acum cu forţe proaspete. Mai scria că un semn distinctiv al noului val era baza ideologică solidă. În timp ce neonazismul din anii optzeci fusese mai mult o chestiune de modă şi de apartenenţă la un grup, un cod de ţinută, capete rase şi slogane învechite ca Sieg Heil, noul val era mai bine organizat. Exista o reţea de finanţatori şi nu se baza la fel de mult pe conducători şi sponsori bogaţi. În plus, scria Juul, noua mişcare nu era doar o reacţie la factorii configuraţiei sociale actuale, ca de exemplu şomajul şi emigrarea; dorea să ofere o alternativă la democraţia socială. Cuvântul de ordine era reînarmarea – morală, militară şi rasială. Declinul creştinătăţii era folosit drept exemplu al decăderii morale, la fel ca SIDA şi creşterea abuzului de droguri. Iar imaginea duşmanului era, de asemenea nouă până la un punct: susţinătorii UE care rupseseră barierele naţionale şi rasiale; cei din NATO care întindeau o mână spre *Untermenschen*-ul rusesc şi slav; şi noii baroni asiatici care preluaseră rolul evreilor de bancheri ai omenirii.

Maja sosi cu prânzul.

— Găluşte? întrebă Harry, uitându-se la gogoloaiele gri cu sos pe ele de pe varza chinezească.

— După reţeta lui Schrøder, zise Maja. Ce a mai rămas de ieri. La mulţi ani.

Harry ţinu ridicat ziarul ca să poată mânca şi tocmai luase prima înghiţitură, când auzi o voce din spatele ziarului.

— Aş zice că sunt îngrozitoare.

Harry lăsă ziarul în jos şi se uită. Mohicanul stătea la o masă învecinată, privindu-l ţintă. Probabil că fusese acolo de la început, dar Harry cu siguranţă nu-l văzuse intrând. I se spunea, probabil, Mohicanul pentru că era ultimul dintre ei. Fusese marinar în timpul războiului, vaporul îi fusese scufundat de două ori şi toţi tovarăşii lui muriseră de mult. Maja îi povestise asta. Barba lui lungă şi neîngrijită îi intra în halba de bere şi stătea acolo cu haina pe el, cum făcea de obicei, fie iarnă, fie vară. Faţa lui, aşa de osoasă că i se vedea conturul craniului, avea o reţea de vinişoare ca un fulger purpuriu pe un fundal alb. Ochii roşii şi umezi se uitau fix la Harry de după pleoapele lăsate.

— Îngrozitoare!

Harry auzise la viaţa lui destui beţivi bolborosind ca să mai fie atent la ce spunea un client de la Schrøder, dar de data asta era altfel. În toţi anii de când venea acolo, acestea erau primele cuvinte inteligibile pe care le auzise de la Mohican. Chiar şi după noaptea din iarna trecută, când Harry îl găsise pe Mohican dormind rezemat de peretele unei case din Dovregata şi probabil că-l salvase pe bătrân de la o moarte prin îngheţare, Mohicanul abia dacă dădea din cap când se întâlneau. Părea că Mohicanul spusese ce avea de spus deocamdată, căci avea buzele încleştate şi era din nou concentrat asupra halbei. Harry se uită împrejur înainte să se aplece spre masa Mohicanului.

— Mă mai ţii minte, Konrad Åsnes?

Bătrânul mormăi şi se uită în gol fără să-i răspundă.

— Te-am găsit dormind pe stradă în zăpadă anul trecut. Erau minus optsprezece grade.

Mohicanul îşi roti privirea.

— Nu erau lumini pe stradă, aşa că aş fi putut foarte bine să nu te văd. Ai fi putut să crăpi, Åsnes.

Mohicanul îşi bulbucă un ochi roşu şi se uită furios la Harry înainte să ridice halba.

— Da, îţi mulţumesc.

Bău cu grijă. Apoi puse încet halba jos, ca şi când era important ca halba să stea într-un anume loc de pe masă.

— Ar trebui împuşcaţi bandiţii ăia, zise el.

— Serios? Cine?

Mohicanul arătă cu degetul spre ziarul lui Harry. Harry îl întoarse. Pe prima pagină era o fotografie mare cu un neonazist suedez ras în cap.

— La zid cu ei!

Mohicanul dădu cu palma în masă şi câteva feţe se întoarseră spre el. Harry le făcu semn cu mâna să se liniştească.

— Sunt tineri, Åsnes. Încearcă să te simţi bine acum. E ajunul Anului Nou.

— Tineri? Şi noi cum crezi că am fost? Asta nu i-a oprit pe nemţi. Kjell avea nouăsprezece ani. Oscar avea douăzeci şi doi. Aş zice să fie împuşcaţi înainte să se răspândească. E ca o boală; mai devreme sau mai târziu, o iei.

Arătă cu degetul tremurând spre Harry.

— Unul dintre ei a stat unde stai tu acum. Ăştia nu mor! Eşti poliţist, du-te să-i prinzi!

— De unde ştii că sunt poliţist? întrebă Harry surprins.

— Citesc ziarele. Ai împuşcat pe cineva într-o ţară de prin sud. E bine, dar ce-ar fi să împuşti câţiva şi pe-aici?

— Eşti foarte vorbăreţ astăzi, Åsnes.

Mohicanul nu mai zise nimic, se mai uită o dată la Harry înainte să se întoarcă cu faţa la perete şi să studieze o pictură a Youngstorget-ului. Harry, înţelegând că se terminase discuţia, făcu semn cu mâna către Maja să-i aducă o ceaşcă de cafea şi se uită la ceas. Se apropia un nou mileniu. Barul lui Schrøder se închidea la patru pentru o „Petrecere Privată de Anul Nou”, după cum anunţa afişul

agăţat la intrare. Harry se uită după feţe cunoscute. Din câte îşi dădu seama, toţi oaspeţii sosiseră.

25

Spitalul Rudolf II, Viena.
8 iunie 1944

În Secţia 4 se auzeau pacienţii dormind. În noaptea aceasta, era mai linişte ca de obicei, nu gemea nimeni de durere şi nici nu se trezea ţipând din vreun coşmar. Helena nu auzise niciun avertisment de raid aerian asupra Vienei. Dacă nu va fi vreun bombardament în noaptea asta, spera ca totul să meargă mai uşor. Se strecură în dormitor, stătu la picioarele patului său şi-l privi. Acolo, în conul de lumină de la veioză, stătea el, aşa de cufundat în cartea pe care o citea, că nu mai era atent la nimic altceva. Iar ea stătea în afara luminii, în întuneric. Conştientă că nu e văzută.

Când se pregăti să dea pagina, o zări. Zâmbi şi puse imediat cartea jos.

— Bună seara, Helena. Nu credeam că eşti de gardă în seara asta.

Ea îşi duse degetul la gură şi se apropie.

— De unde ştii tu care sunt turele de noapte?

El zâmbi.

— Nu ştiu când sunt celelalte de gardă. Ştiu doar când eşti tu.

— Chiar aşa?

— Miercuri, vineri şi duminică, apoi luni şi marţi. Apoi iarăşi miercuri, vineri şi duminică. Nu te speria, e un compliment. Nu prea ai la ce să-ţi foloseşti creierul pe-aici. Mai ştiu şi când are Hadler zi de clismă.

Helena râse încet.

— Dar nu ştii că ai fost declarat apt pentru serviciul militar, nu-i aşa?

Se uită la ea surprins.

— Ai fost trimis în Ungaria, şopti ea. La Divizia a treia Panzer.

— Divizia Panzer? Dar asta e Wehrmacht. Nu mă pot înrola. Sunt norvegian.

— Ştiu.
— Şi ce să fac eu în Ungaria? Eu…
— Ssst, o să-i trezeşti pe ceilalţi. Uriah, am citit ordinul. Mă tem că nu prea sunt multe de făcut.
— Dar trebuie să fie o greşeală. E…
Scăpă din greşeală cartea pe podea, iar aceasta căzu cu zgomot. Helena se aplecă şi o ridică. Pe copertă, sub titlul *Aventurile lui Huckleberry Finn,* era un desen ce înfăţişa un băiat în zdrenţe pe o plută. Era clar că Uriah era supărat.
— Ăsta nu e războiul meu, zise el printre dinţi.
— Ştiu asta, şopti Helena şi puse cartea în sacoşa lui de sub scaun.
— Ce faci? o întrebă el.
— Trebuie să mă asculţi, Uriah. Nu avem mult timp.
— Timp?
— Sora de gardă o să vină în tură peste o jumătate de oră. Trebuie să te hotărăşti până atunci.
Trase veioza în jos ca s-o vadă mai bine.
— Ce se întâmplă, Helena?
Ea se stăpâni.
— Şi de ce nu porţi uniforma? întrebă el.
De asta se temea cel mai mult. Nu că o minţise pe mama ei când îi spusese că se duce câteva zile la mătuşa din Salzburg. Nu că-l convinsese pe fiul pădurarului – care acum aştepta dincolo de poartă, pe drum – să o ducă la spital. Nici măcar că îşi lua adio de la bunurile ei, de la biserică şi de la viaţa sigură din pădurile Vienei. Ci că va trebui să-i spună totul: că îl iubea şi că de bunăvoie îşi risca viaţa şi viitorul pentru el. Pentru că putea să se înşele. Nu în legătură cu ce simţea el pentru ea – de asta era sigură –, ci în legătură cu firea lui. Va avea el oare curajul şi dorinţa de a face ceea ce îi propunea ea? Cel puţin îi era clar că nu era războiul lui cel împotriva Armatei Roşii din sud.
— Ar fi trebuit să avem timp să ne cunoaştem mai bine, zise Helena, punându-şi mâna peste mâna lui.
El o luă şi o strânse tare.

— Dar nu ne permitem acest lux, continuă ea, strângându-i mâna. Peste o oră, pleacă un tren la Paris. Am cumpărat două bilete. Profesorul meu locuieşte acolo.
— Profesorul tău?
— E o poveste lungă şi complicată, dar o să ne primească.
— Cum adică, o să ne primească?
— Putem sta la el. Locuieşte singur. Şi, din câte ştiu, nu are un cerc de prieteni. Ai paşaport?
— Ce? Da…
Părea că nu-şi mai găseşte cuvintele, de parcă se întreba dacă adormise în timp ce citea cartea despre băiatul zdrenţăros şi totul era doar un vis.
— Da, am paşaport.
— Bine. Călătoria durează două zile. Avem locuri şi am luat destulă mâncare.
El trase adânc aer în piept.
— De ce Paris?
— E un oraş mare, un oraş în care poţi să dispari. Ascultă, am în maşină nişte haine de-ale tatălui meu – te poţi schimba în civil acolo. Poartă la pantofi…
— Nu.
El ridică mâna şi Helena nu mai zise nimic. Îşi ţinu răsuflarea şi se concentră asupra feţei lui gânditoare.
— Nu, repetă el în şoaptă. E o prostie.
— Dar…
Helena simţea că are o bucată de gheaţă în stomac.
— E mai bine să călătoresc în uniformă, zise el. Un tânăr îmbrăcat civil nu va face decât să trezească suspiciuni.
Ea fu atât de fericită, că abia dacă mai putea vorbi şi-i strânse mâna şi mai tare. Inima îi cânta de fericire că trebuia să-şi spună să se liniştească.
— Şi încă ceva, zise el, coborându-şi picioarele pe podea.
— Da?
— Mă iubeşti?
— Da.

— Bine.
Deja îşi pusese haina.

26

POT, Sediul Poliţiei.
21 februarie 2000

Harry se uită în jur. La rafturile curate şi dosarele bine organizate, aşezate în ordine cronologică. Pe pereţi atârnau diplome şi distincţii dintr-o carieră în plină ascensiune. O fotografie alb-negru a unui Kurt Meirik mai tânăr şi în uniformă, cu grad de maior, întâmpinându-l pe regele Olav, era atârnată în spatele biroului, atrăgând privirea tuturor celor care intrau. Aceasta era poza pe care Harry o studia când uşa se deschise în spatele lui.

— Îmi cer scuze că te-am lăsat să aştepţi, Hole. Stai unde eşti.

Era Meirik. Harry nu făcuse nicio mişcare ca să se ridice.

— Ei, zise Meirik, aşezându-se la birou. Cum a fost prima săptămână la noi?

Meirik stătu drept în scaun şi lăsă să i se vadă un şir larg de dinţi galbeni, într-un fel care te făcea să bănuieşti că exersase de prea multe ori zâmbetul în viaţa lui.

— Destul de plictisitor, zise Harry.

— He, he. N-a fost aşa de rău, nu-i aşa?

Meirik păru surprins.

— Ei bine, aveţi cafea mai bună decât avem noi un etaj mai jos.

— Adică decât are Brigada de Combatere a Crimei Organizate, asta vrei să spui?

— Scuze, zise Harry. O să-mi ia timp să mă obişnuiesc. „Noi” suntem POT acum.

— Ei, trebuie doar să avem puţină răbdare. Şi asta e valabil şi pentru alte lucruri. Nu-i aşa, Hole?

Acesta dădu aprobator din cap. N-avea rost să se lupte cu morile de vânt. Oricum, nu din prima lună. Aşa cum se aştepta, îi dăduseră un birou la capătul unui coridor lung, ceea ce însemna că nu prea se întâlnea cu ceilalţi care lucrau aici decât atunci când

era absolut necesar. Treaba lui era să citească rapoarte ale birourilor POT regionale şi doar să evalueze dacă erau cazuri care trebuiau să meargă mai sus în sistem. Instrucţiunile lui Meirik fuseseră extrem de clare: dacă nu erau nişte prostii, totul trebuia să meargă mai departe. Treaba lui Harry era să filtreze lucrurile în plus. Săptămâna trecută veniseră trei dosare. Încercase să le citească atent, dar avea şi el limitele lui de rezistenţă. Unul dintre dosare era din Trondheim şi se referea la noile dispozitive electronice de monitorizare pe care nu ştia nimeni să le folosească, pentru că expertul lor în monitorizare îşi dăduse demisia. Harry îl trimisese mai departe. Al doilea dosar era despre un om de afaceri german din Bergen pe care îl declaraseră acum „în afara bănuielii” pentru că trimisese transportul de galerii pentru draperii pe care zicea că trebuie să le livreze, acesta fiind motivul pentru care dosarul lui se afla acolo. Harry îl trimisese mai departe şi pe acesta. Al treilea era din regiunea Østland, de la poliţia din Skien. Aceştia primiseră nişte sesizări de la proprietarii unor cabane din Siljan care auziseră împuşcături cu o săptămână în urmă. De vreme ce nu era sezon de vânătoare, un ofiţer se dusese acolo să investigheze şi găsise în pădure cartuşe goale de la un fabricant necunoscut. Trimiseseră cartuşele la Secţia judiciară din cadrul Kripos, Departamentul norvegian de Criminalistică, şi răspunsul acelora fusese că muniţia era probabil pentru o puşcă tip Märklin, o armă foarte neobişnuită.

Harry avansase dosarul, nu înainte de a-şi face şi el o copie.

— Bine, vreau să-ţi vorbesc despre un afiş care a ajuns la noi. Neonaziştii plănuiesc să facă agitaţie lângă moscheea din Oslo, pe 17 mai. E o sărbătoare musulmană ce cade pe 17 anul ăsta, şi mulţi părinţi emigranţi nu-şi lasă copiii să participe la parada copiilor pentru Ziua Independenţei pentru că vor să meargă cu ei la moschee.

— Eid.

— Poftim?

— Eid.[7] Ziua lor sfântă. E Crăciunul musulman.

— Deci te pricepi?

— Nu, dar am fost invitat anul trecut la o cină de către nişte vecini. Sunt pakistanezi. Credeau că e un lucru trist să stau singur de Eid.

— Serios?

Meirik îşi puse ochelarii marca Oberinspektor Derrick.

— Am afişul aici. Scriu că e o insultă pentru ţara care te-a primit să sărbătoreşti altceva pe 17 mai decât Ziua Independenţei Norvegiei. Şi mai zice că negrii se îngrămădesc să ceară drepturi, dar se dau înapoi de la orice obligaţie de cetăţean al Norvegiei.

— Să fie supuşi şi să strige „Ura” pentru Norvegia în timpul paradei, zise Harry, scoţând pachetul de ţigări.

Văzuse scrumiera pe dulapul cu dosare şi Meirik dădu aprobator din cap când Harry se uită la el întrebător. Harry aprinse ţigara, trase fumul adânc în plămâni şi încercă să-şi imagineze vasele de sânge ale plămânului absorbind nesăţioase nicotina. Viaţa i se scurta şi gândul că nu se va lăsa niciodată de fumat îl umplea de o satisfacţie ciudată. Probabil că nu era cel mai grozav act de revoltă pe care îl putea face cineva ignorând avertismentul de pe pachetul de ţigări, dar cel puţin era unul pe care şi-l putea permite.

— Vezi ce poţi să afli, zise Meirik.

— Bine, dar te avertizez că iau foc repede când e vorba de capetele rase.

— Ha, ha, îşi arătă Meirik dinţii galbeni din nou, iar Harry îşi dădu seama de ce îi amintea: de un cal de dresaj. Ha, ha.

— A mai fost ceva, spuse Harry. E vorba de dosarul despre muniţia găsită în Siljan. E pentru o puşcă Märklin.

— Da, îmi aduc vag aminte că mi-a trecut ceva de genul ăsta pe la ureche.

— Am făcut câteva cercetări pe cont propriu.

— Da?

Harry îşi luă un ton serios.

— Am verificat la Registrul Naţional pentru Arme de Foc. Nu a fost înregistrată nicio armă Märklin anul trecut în Norvegia.

— Nu mă surprinde. Lista probabil că a fost deja verificată după ce ai înaintat dosarul mai departe, Hole. Nu e treaba ta, ştii.

— Poate că nu. Dar am vrut să mă asigur că cei care se ocupă de caz verifică şi rapoartele Interpolului privind contrabanda cu arme.

— Interpol? De ce să facem asta?

— Nimeni nu importă genul ăsta de arme în Norvegia, deci a fost introdusă prin contrabandă.

Harry scoase o foaie din buzunarul de la piept.

— E o copie a listei bunurilor pe care Interpolul le-a găsit în timpul unei descinderi la un traficant de arme din Johannesburg în noiembrie. Uită-te. O puşcă Märklin. Scrie şi destinaţia ei: Oslo.

— Hm. De unde ai făcut rost de asta?

— Din fişierul Interpolului de pe internet. Oricine din POT îl poate accesa. Oricine e interesat.

— Serios?

Privirea lui Meirik se opri o clipă asupra lui Harry, înainte să cerceteze foaia mai atent.

— E foarte bine, dar contrabanda cu arme nu e treaba noastră, Hole. Dacă ai şti câte arme ilegale confiscă poliţia într-un an…

— Şase sute unsprezece, zise Harry.

— Chiar aşa?

— Anul trecut. Şi asta doar poliţia din Oslo. Două din trei sunt confiscate de la infractori, în principal arme mici, puşti pneumatice şi de vânătoare. În medie, se confiscă câte o armă pe zi. În anii nouăzeci, cifra aproape că s-a dublat.

— Bine, atunci îţi dai seama că noi, cei din POT, nu putem să socotim că e mai importantă o armă neînregistrată din Buskerud.

Meirik se străduia să-şi păstreze calmul. Harry scoase fum pe gură şi îl privi cum se ridică spre tavan.

— Siljan nu e în Buskerud, zise el.

Meirik își stăpânea cu greu expresia mușchilor feței.

— Ai sunat la Administrația Vămilor, Hole?

— Nu.

Meirik se uită la ceas, o chestie de oțel urâtă și lipsită de eleganță. Harry se gândi că îl primise pentru devotamentul lui la serviciu.

— Atunci, te-aș sfătui s-o faci. E un caz de competența lor. Acum am alte treburi mai presante…

— Știi ce e o pușcă Märklin, Meirik?

Hole se uită la sprâncenele șefului POT cum se ridică și se lasă și se întrebă dacă nu cumva era prea târziu. Simțea zgomotul morilor de vânt.

— Și nici nu e treaba mea, apropo, Hole. Mai bine ai lua asta cu…

Kurt Meirik păru că-și dă brusc seama că e șeful direct al lui Hole.

— O pușcă Märklin, zise Harry, e o pușcă de vânătoare semiautomată făcută în Germania, care folosește gloanțe de 16 mm, mai mari decât pentru oricare altă pușcă. E făcută pentru vânătoarea de animale mari, cum ar fi bivolul indian sau elefanți. Prima pușcă a fost fabricată în 1970 și doar trei sute au fost fabricate înainte ca autoritățile germane să interzică în 1973 comercializarea armei. Din cele trei sute de puști, cel puțin o sută au ajuns în mâinile asasinilor plătiți și ale organizațiilor teroriste ca Baader Meinhof și Brigada Roșie.

— Hm. Ai zis o sută?

Meirik îi dădu înapoi hârtia lui Harry.

— Asta înseamnă că doi din trei folosesc arma pentru scopul ei inițial. Vânătoarea.

— Nu e o pușcă pentru vânat elani sau oricare alt animal care se găsește în Norvegia.

— Serios? De ce nu?

Harry se întrebă ce îl reținea pe Meirik. De ce nu îi spunea să-și termine țigara și să plece? Și de ce era el însuși așa de încrâncenat să-i provoace o asemenea reacție? Poate că nu era nimic, poate că doar îmbătrânea și devenea morocănos. Indiferent

despre ce era vorba, Meirik se purta ca o bonă bine plătită care nu îndrăzneşte să se atingă de odorul răzgâiat. Harry observă cum scrumul ţigării se îndrepta spre podea.

— În primul rând, vânătoarea nu e un sport al milionarilor în Norvegia. O puşcă Märklin cu telescop costă în jur de 150.000 mărci germane – cu alte cuvinte, cât un Mercedes nou. Şi fiecare cartuş costă 90 de mărci. În al doilea rând, un elan atins de un glonţ de 16 mm arată de parcă s-ar fi ciocnit cu un tren. Adică e făcut zob.

— He, he.

Era clar că Meirik se hotărâse să schimbe tactica. Acum se lăsase pe spate, cu mâinile duse la cap, semn că nu îl deranja ca Hole să-l distreze puţin. Harry se ridică, luă scrumiera de pe raft şi se întoarse la locul lui.

— Bineînţeles, cartuşele pot fi ale unui colecţionar de arme înrăit care a testat noua achiziţie, iar acum o ţine într-o carcasă de sticlă într-un căsoi undeva în Norvegia, fără să intenţioneze s-o mai folosească vreodată. Dar ne putem permite să credem asta?

Harry scutură din cap.

— Zic să fac o vizită la Skien şi să arunc o privire. În plus, mă îndoiesc că e mâna unui profesionist.

— Serios?

— Profesioniştii curăţă în urma lor. A lăsa cartuşe goale e ca şi cum ai lăsa o carte de vizită. Dar dacă e vorba de un amator cu o puşcă Märklin, asta nu mă face să mă simt mai bine.

Meirik scoase câteva sunete aprobatoare. Apoi dădu din cap.

— Bine. Şi ţine-mă la curent dacă afli ceva despre planurile neonaziştilor legate de Ziua Independenţei.

Harry stinse ţigara. *Veneţia, Italia,* scria pe o parte a scrumierei în formă de gondolă.

27

Linz. 9 iunie 1944

Cei cinci membri ai familiei coborâră din tren, iar compartimentul rămase doar al lor. Când trenul se puse din nou în mişcare, Helena se aşezase deja la fereastră, deşi nu vedea mare lucru prin întuneric, doar conturul clădirilor pe lângă care trecea trenul. El stătea în faţa ei şi o studia, zâmbind uşor.

— Voi, austriecii, vedeţi bine noaptea, zise el. Eu nu zăresc nicio lumină.

Helena oftă.

— Ne pricepem să facem ce ni se spune să facem.

Se uită la ceas. Era aproape ora două.

— Următorul oraş e Salzburg, zise ea. E aproape de graniţa cu Germania. Şi apoi…

— München, Zürich, Basel, Franţa şi Paris. Deja ai spus asta de trei ori.

Se aplecă în faţă şi-i luă mâna.

— Va fi bine, vei vedea. Stai aici, lângă mine.

Ea se mută fără să-i dea drumul la mână şi-şi puse uşor capul pe umărul lui. Arăta diferit în uniformă.

— Deci acest Brockhard a trimis un alt certificat medical valabil o săptămână?

— Da, a zis că-l trimite prin poştă ieri după-amiază.

— De ce o prelungire aşa de scurtă?

— Ca să aibă situaţia – şi pe mine – mai bine sub control. Ar fi trebuit să-i dau un motiv bun ca să-ţi prelungească spitalizarea de fiecare dată. Înţelegi?

— Da, zise el, iar Helena văzu cum i se încordează muşchii feţei.

— Hai să nu mai vorbim acum despre Brockhard, spuse ea. Spune-mi o poveste.

Îl mângâie pe obraz, iar el oftă adânc.

— Pe care ai vrea s-o auzi?

— Care îţi place ţie.

Poveştile. Aşa îi atrăsese atenţia la spitalul Rudolf II. Erau atât de diferite de poveştile pe care le

spuneau ceilalţi soldaţi. Poveştile lui Uriah erau despre curaj, prietenie şi speranţă. Ca aceea în care el ieşise din gardă şi găsise un dihor pe pieptul celui mai bun prieten, gata să-i sfâşie gâtul în timp ce acesta dormea. Era la o distanţă de zece metri, iar în cazarma cu pereţi negri de lut era întuneric beznă. Dar nu avusese de ales. Dusese puşca la ochi şi trăsese până terminase gloanţele. Ziua următoare mâncaseră dihorul la cină.

Erau mai multe poveşti ca aceasta. Helena nu şi le amintea pe toate, dar îşi amintea că începuse să-l asculte. Poveştile lui erau amuzante şi pline de viaţă; nu era sigură dacă toate erau adevărate. Dar voia să le creadă, pentru că erau un antidot la celelalte poveşti, poveşti despre destine zdrobite şi morţi fără rost.

În timp ce trenul neluminat se zgâlţâia şi se contorsiona prin noapte pe şinele proaspăt reparate, Uriah îi povesti despre cum a împuşcat un lunetist rus pe câmpul de luptă şi cum se aventurase până la el, să-l înmormânteze pe bolşevicul ateu creştineşte, cu psalmi şi tot tacâmul.

— Aşa de frumos am cântat în noaptea aceea, zise Uriah, că i-am auzit pe cei din tabăra rusească cum mă aplaudă.

— Serios? râse ea.

— A fost mai frumos decât oricare alt cântec pe care l-ai auzit la Staatsoper.

— Mincinosule.

Uriah o trase spre el şi-i cântă încet la ureche:

> Vino lângă bărbaţii din jurul focului să vezi strălucirea aurie de torţă
> Îndemnându-i să ţintească mai sus, gata să intre în luptă cu forţă.
> În flăcările ce sclipesc trecător, vezi Norvegia noastră de odinioară,
> Vezi poporu-i renăscând din cenuşă, vezi strămoşii ce crunt se luptară.
> Vezi părinţii în lupta cea dreaptă, bărbaţi şi femei care mor,

Vezi cum mii se ridică la luptă, renunţând la tot pentru glia lor.
Vezi bărbaţii voioşi şi mândri, trudind şi luptând prin zăpadă
Inimi dârze şi înflăcărate, în pământ strămoşesc ca o spadă.
Vezi norvegieni ce trăiesc prin minunate cuvinte,
Deşi morţi, ei sunt încă aici, amintiţi din fiorduri la munte.
Dar pe cel care înalţă steagul roşu-galben al celor măreţi,
Te salutăm, locotenente: Trădător ce conduci armata şi ţara.

După aceea, Uriah tăcu şi se uită pe geam în gol. Helena ştia că era cu mintea departe şi nu-l întrerupse. Îl luă în braţe.

Ra-ta-ta-tat – ra-ta-ta-tat – ra-ta-ta-tat.

Se auzea de parcă cineva alerga sub ei şi încerca să-i prindă.

Îi era teamă. Nu atât de necunoscutul care îi aştepta, cât de omul necunoscut pe care-l îmbrăţişase. Acum că era aşa de aproape, tot ce văzuse în întuneric părea că dispare.

Îi ascultă bătăile inimii, dar zgomotul trenului pe şine era prea puternic, aşa că trebui să meargă pe încredere că acolo e o inimă. Zâmbi în sinea ei şi valuri de plăcere o cuprinseră. Ce nebunie minunată! Nu ştia absolut nimic despre el; îi spusese atât de puţin despre el, nu erau decât aceste poveşti.

Uniforma lui mirosea a mucegai şi Helena se gândi o clipă că probabil era mirosul pe care uniforma de soldat îl căpăta după ce acesta zăcuse mort pe câmpul de luptă ceva timp. Sau după ce fusese îngropat. Dar de unde îi veneau aceste idei? Fusese într-o stare de încordare atât de mult timp, încât abia acum îşi dădu seama cât de obosită era.

— Dormi, zise el, parcă răspunzându-i la gânduri.

— Da, spuse ea.

Mai auzi vag o sirenă de avertizare în depărtare în timp ce totul în jurul ei se cufundă în întuneric.

— Ce e?

Îşi auzi propria voce, îl simţi pe Uriah făcându-i semn şi sări în sus. Primul lucru care îi veni în minte când îl văzu pe bărbatul în uniformă din pragul uşii fu că fuseseră prinşi.

— Biletele, vă rog.

— O, exclamă ea.

Încercă să-şi revină şi simţi ochii cercetători ai controlorului în timp ce scotocea grăbită în geantă. Găsi în cele din urmă biletele galbene de carton pe care le cumpărase din Viena şi le dădu controlorului. Acesta le studie, legănându-se pe călcâie în ritmul trenului. Dura prea mult şi asta o nelinişti pe Helena.

— Mergeţi la Paris? întrebă el. Împreună?

— *Ganz genau*, zise Uriah.

Controlorul era un bărbat mai în vârstă. Îi privi.

— Nu sunteţi din Austria, bag de seamă.

— Nu. Sunt din Norvegia.

— A, Norvegia. Am auzit că e frumos acolo.

— Da, mulţumesc. Se poate spune.

— Deci v-aţi înrolat voluntar să luptaţi pentru Hitler?

— Da. Am fost pe Frontul de Est. În nord.

— Da? Unde în nord?

— Lângă Leningrad.

— Mda. Şi acum mergeţi la Paris. Împreună cu…

— Prietena mea.

— Prietena, exact. Sunteţi în permisie?

— Da.

Controlorul compostă biletele.

— Din Viena? o întrebă pe Helena, dându-i-le înapoi.

Ea aprobă din cap.

— Văd că sunteţi catolică, zise bărbatul, arătând spre crucifixul pe care Helena îl purta legat de un lănţişor pe deasupra bluzei. Şi soţia mea e.

Se lăsă pe spate şi cercetă coridorul. Apoi, întorcându-se spre Uriah, îl întrebă:

— V-a arătat prietena Stephansdom-ul în Viena?

— Nu, am stat în spital, aşa că, din nefericire n-am prea avut ocazia să văd oraşul.

— Da. Întâmplător, era un spital catolic?

— Da. Rudo…

— Da, îl întrerupse Helena. Un spital catolic.

— Aha.

Oare de ce nu pleacă? se întrebă Helena.

Controlorul îşi drese iar vocea.

— Da? zise Uriah în cele din urmă.

— Nu e treaba mea, dar sper că aveţi hârtiile care demonstrează că sunteţi în permisie.

Hârtii? se gândi Helena. Fusese de două ori cu tatăl ei în Franţa şi nu-i trecuse niciodată prin cap că ar putea avea nevoie de altceva în afară de paşapoarte.

— Da, nu la dumneavoastră mă refeream, *Fräulein,* ci la prietenul dumneavoastră în uniformă care e obligat să arate documente care să dovedească unde e cantonat şi unde se duce.

— Bineînţeles că avem documente, izbucni ea. Doar nu vă închipuiţi că am călători fără ele.

— Nu, bineînţeles că nu, răspunse controlorul în grabă. Am vrut doar să vă aduc aminte. Acum vreo două zile…

Îşi mută privirea la norvegian.

— …au arestat un tânăr care nu avea documentele care să arate unde se ducea şi, prin urmare, a fost socotit dezertor. L-au dus pe platformă şi l-au împuşcat.

— Doar nu vorbiţi serios?

— Mă tem că da. Nu vreau să vă sperii, dar războiul e război. Şi dacă deţineţi documente oficiale, n-ar trebui să aveţi probleme când veţi ajunge la graniţa care e imediat după Salzburg.

Vagonul se clătină şi controlorul trebui să se ţină de cadrul uşii. Cei trei se uitară unii la alţii în tăcere.

— Deci acolo e primul filtru? întrebă Uriah în cele din urmă. După Salzburg?

Controlorul dădu aprobator din cap.

— Mulţumesc, zise Uriah.

Bărbatul îşi drese glasul.
— Am avut un fiu de vârsta ta. A căzut pe front, lângă Dnepr.
— Îmi pare rău.
— Bine, mă scuzaţi că v-am trezit, *Fräulein. Mein Herr.*
Îi salută şi plecă.
Helena se asigură că uşa era bine închisă. Apoi îşi ascunse faţa în palme.
— Cum am putut fi aşa de naivă! suspină ea.
— Acum nu plânge, zise el, luând-o pe după umeri. Ar fi trebuit să mă gândesc la documente. La urma urmei, ştiam că nu pot circula liber.
— Dar dacă le spui că eşti în concediu de boală şi că ai avut chef să te duci până la Paris? E parte din al Treilea Reich. E…
— Atunci vor suna la spital şi Brockhard le va spune că am dezertat.
Helena se sprijini de el şi începu să plângă. El îi mângâie părul castaniu strălucitor.
— În afară de asta, ar fi trebuit să-mi dau seama că e prea frumos ca să fie adevărat, zise el. Adică eu şi Schwester Helena la Paris?
Îl simţi că zâmbeşte.
— Nu, mă voi trezi în curând în patul meu de spital, gândindu-mă că am visat doar. Şi o să aştept nerăbdător să-mi aduci micul dejun. În orice caz, eşti de gardă mâine-noapte. N-ai uitat, nu-i aşa? Apoi o să-ţi povestesc cum Daniel a furat douăzeci de porţii de mâncare de la o unitate suedeză.
Ea îşi ridică faţa înlăcrimată către el.
— Sărută-mă, Uriah.

28

Siljan, Telemark.
22 februarie 2000

Harry se mai uită o dată la ceas şi apăsă prudent cu piciorul pe accelerator. Întâlnirea era la ora patru. Dacă ajungea după lăsarea serii, întreaga călătorie era o pierdere de timp. Ce mai rămăsese din cauciucurile de iarnă scotea un scrâşnet pe gheaţă. Deşi condusese doar patruzeci de kilometri pe poteca alunecoasă din pădure cu vântul în faţă, i se părea că trecuseră mai multe ore de când ieşise de pe drumul principal. Ochelarii ieftini pe care-i cumpărase de la benzinărie nu-i erau de prea mare ajutor, iar ochii îl înţepau din cauza luminii strălucitoare reflectată de zăpadă.

În cele din urmă, zări pe marginea drumului maşina poliţiei cu număr de înregistrare de Skien. Frână precaut, opri şi scoase schiurile din portbagajul de pe capotă. Erau de la un producător de schiuri din Trondheim care dăduse faliment în urmă cu cincisprezece ani. Cam pe atunci le şi ceruise, iar acum se vedea sub ele doar o crustă tare, gri. Găsi drumul care ducea spre cabană, aşa cum îi fusese descris. Schiurile stăteau pe pârtie de parcă erau lipite; nu se putea mişca într-o parte chiar dacă ar fi vrut. Când ajunse la destinaţie, soarele scăpătase în spatele molizilor. Pe treptele unei cabane de buşteni negri, stăteau doi bărbaţi cu hanorace şi un băiat. Harry, care nu cunoştea niciun adolescent, se gândi că avea undeva între doisprezece şi şaisprezece ani.

— Ove Bertelsen? întrebă Harry, sprijinindu-se de beţe.

Gâfâia.

— Eu sunt, zise unul dintre bărbaţi, ridicându-se să dea mâna. Iar el e ofiţerul Folldal.

Celălalt bărbat încuviinţă uşor din cap.

Harry presupuse că băiatul trebuie să fi găsit cartuşele.

— Cred că e minunat să mai respiri şi altceva decât aerul din Oslo, zise Bertelsen.

Harry scoase un pachet de ţigări.

— E şi mai minunat să mai respiri şi altceva decât aerul din Skien, aş zice.

Folldal îşi scoase şapca şi-şi îndreptă spatele.

Bertelsen zâmbi.

— Contrar a ceea ce se spune, aerul din Skien e mai curat decât în oricare alt oraş din Norvegia.

Harry îşi făcu mâinile căuş în jurul unui chibrit şi îşi aprinse ţigara.

— Chiar aşa? O să ţin minte asta. Aţi găsit ceva?

— Acolo.

Ceilalţi trei îşi puseră schiurile şi, cu Folldal în frunte, merseră cu dificultate pe o potecă până la un luminiş din pădure. Folldal arătă cu băţul de la schiuri spre o piatră neagră care ieşea douăzeci de centimetri din zăpadă.

— Băiatul a găsit gloanţele în zăpadă, lângă piatra aia. Probabil că era un vânător care se antrena. Se văd urme de schiuri în apropiere. N-a mai nins de o săptămână, deci probabil că sunt ale lui. Se pare că avea schiuri late, Telemark.

Harry se lăsă în jos. Îşi plimbă degetul pe piatră până în punctul unde se întâlnea cu urma lată de schiuri.

— Sau schiuri vechi de lemn.

— Da?

Ridică o aşchie mică.

— Ei, nu m-aş fi gândit, zise Folldal, uitându-se spre Bertelsen.

Harry se întoarse spre băiat. Acesta purta o pereche de pantaloni largi de vânătoare, cu buzunare peste tot, şi o căciulă de lână trasă bine pe cap.

— Pe care parte a pietrei ai găsit cartuşele?

Băiatul arătă cu degetul. Harry îşi scoase schiurile, se învârti în jurul pietrei şi se întinse pe zăpadă. Cerul era acum de un albastru-deschis, aşa cum e în zilele senine de iarnă, înainte ca soarele să

apună. Apoi se rostogoli şi cercetă piatra cu atenţie. Se uită împrejur la luminişul din pădure. Erau patru buturugi.

— Aţi găsit vreun glonţ sau semne că s-a tras?

Folldal se scărpină la ceafă.

— Adică dacă am cercetat fiecare trunchi de copac pe o arie de jumătate de kilometru?

Bertelsen duse discret mâna cu mănuşă la gura lui Folldal. Harry îşi scutură ţigara şi se uită la mucul care strălucea.

— Nu, vreau să zic dacă aţi examinat buturugile de aici?

— Şi de ce să fi examinat aceste buturugi? întrebă Folldal.

— Pentru că Märklin a făcut cea mai grea puşcă din lume. O armă care cântăreşte cincisprezece kilograme nu e o opţiune atrăgătoare pentru cei care vor să tragă la ţintă, aşa că e normal să-mi închipui că a rezemat-o de această piatră ca să ţintească. Puştile Märklin scot gloanţele înspre dreapta. De vreme ce gloanţele folosite au fost găsite pe partea dreaptă a pietrei, cu siguranţă că s-a tras în direcţia din care venim noi. Deci ar avea sens să credem că a pus ceva pe una dintre buturugi ca să ţintească, nu?

Bertelsen şi Folldal se uitară unul la altul.

— Mai bine să verificăm.

— Dacă ăsta nu e un gândac uriaş de scoarţă… zise Bertelsen trei minute mai târziu, atunci e o gaură mare de glonţ.

Îngenunche în zăpadă şi îşi vârî degetul într-una dintre buturugi.

— La dracu', glonţul a pătruns adânc. Nu-l simt.

— Uită-te înăuntru, zise Harry.

— De ce?

— Ca să vezi dacă a pătruns prin el, îi răspunse Harry.

— Prin trunchiul ăsta enorm de copac?

— Uită-te doar să-mi spui dacă vezi în partea cealaltă.

Harry îl auzi pe Folldal gâfâind în spatele lui. Bertelsen îşi apropie ochiul de gaură.

— Doamne sfinte…

— Vezi ceva? strigă Folldal.

— Doar jumătate din râul Siljan.

Harry se răsuci spre Folldal, care se întorsese cu spatele la el ca să scuipe.

Bertelsen se ridică în picioare.

— O vestă antiglonţ nu ţi-e de prea mare folos dacă eşti împuşcat cu o porcărie din asta, gâfâi el.

— Chiar deloc, zise Harry. Singurul lucru care te-ar ajuta ar fi o platoşă.

Îşi stinse ţigara de buturugă şi se corectă:

— O platoşă groasă.

Îşi puse schiurile şi se mişcă pe ele în sus şi în jos pe zăpadă.

— Va trebui să stăm de vorbă cu cei din cabanele învecinate, zise Bertelsen. E posibil să fi văzut sau să fi auzit ceva. Sau poate că vor vrea să admită că e a lor puşca asta venită din iad.

— După ce am avut anul trecut amnistia privitoare la arme… începu Folldal, dar se răzgândi când văzu privirea lui Bertelsen aţintită asupra lui.

— Vă mai putem fi de folos cu ceva? îl întrebă Bertelsen pe Harry.

— Da, zise Harry, încruntându-se în direcţia potecii din pădure, m-aţi putea ajuta să pornesc maşina, dacă vreţi.

29

Spitalul Rudolf II, Viena.
23 iunie 1944

Helena avu sentimentul unui déjà-vu. Ferestrele erau deschise şi dimineaţa caldă de vară umplu coridorul cu parfumul ierbii proaspăt cosite. De două săptămâni erau raiduri aeriene în fiecare noapte, dar ea nici măcar nu simţea mirosul de fum. Ţinea o scrisoare în mână. O scrisoare minunată! Chiar şi infirmiera-şefă cea morocănoasă va trebui să zâmbească atunci când Helena îl va spune melodiosul ei *Guten Morgen.*

Doctorul Brockhard ridică surprins privirea din hârtii când Helena dădu buzna în cabinet.

— Da? zise el.

Îşi scoase ochelarii şi o privi. Helena îi văzu pentru o secundă limba umedă sugând un picior al ochelarilor. Se aşeză.

— Christopher, începu ea.

Nu-i mai spusese pe numele de botez de când erau mici.

— Vreau să-ţi spun ceva.

— Bine, zise el. Asta şi aşteptam.

Ea ştia ce aştepta: să-i explice de ce nu făcuse ce-i ceruse şi nu venise în apartamentul lui din clădirea principală, în ciuda faptului că îi prelungise lui Uriah de două ori certificatul medical. Helena dăduse vina pe bombardamente, spunând că nu îndrăznise să iasă afară. Apoi Brockhard se oferise s-o viziteze la casa de vară a mamei ei, lucru pe care Helena îl refuzase categoric.

— O să-ţi spun tot, zise ea.

— Tot? întrebă el cu un zâmbet vag.

Aproape tot, îşi spuse Helena în sinea ei.

— Dimineaţa în care Uriah…

— Numele lui nu e Uriah, Helena.

— Dimineaţa în care a dispărut şi când tu ai dat alarma, ţii minte?

— Bineînţeles.

Brockhard îşi puse jos ochelarii, lângă hârtia din faţa lui.

— M-am gândit să anunţ Poliţia Militară. Totuşi, a reapărut miraculos, susţinând că a rătăcit prin pădure o noapte întreagă.

— Nu a fost în pădure. A fost într-un tren venind de la Salzburg.

— Da?

Brockhard se lăsă pe spate în scaun cu faţa împietrită, sugerând că nu era genul de om căruia să-i placă să-şi arate surprinderea.

— A luat trenul de la Viena înainte de miezul nopţii şi s-a dat jos la Salzburg, unde a aşteptat o oră şi jumătate să ia trenul înapoi. A ajuns la *Hauptbahnhof* la ora nouă dimineaţa.

— Hm.

Brockhard se concentră asupra stiloului pe care îl ţinea între degete.

— Şi care a zis că a fost motivul acestei plimbări prosteşti?

— Mmm, făcu Helena, fără să-şi dea seama că zâmbeşte, poate că îţi mai aduci aminte că şi eu am întârziat în dimineaţa aceea.

— Da…

— Şi eu mă întorceam de la Salzburg.

— Chiar aşa?

— Chiar aşa.

— Cred că va trebui să dai nişte explicaţii, Helena.

Ea începu să vorbească în timp ce se uita fix la degetele lui. Sub peniţă se formase un strop de sânge.

— Înţeleg, zise Brockhard când ea termină. Ai crezut că te poţi duce la Paris. Şi cât timp crezi că puteai să stai ascunsă acolo?

— E clar că nu ne-am gândit prea mult. Uriah credea că ar trebui să mergem în America. La New York.

Brockhard scoase un râset sec.

— Tu eşti o fată raţională, Helena. Dar îmi dau seama că acest trădător trebuie să te fi orbit cu minciunile lui frumoase despre America. Dar ştii ce?

— Ce?

— Te iert.

Văzându-i privirea uimită, doctorul continuă:

— Da, te iert. Probabil că ar trebui să fii pedepsită, dar eu ştiu cum sunt inimile tinerelor fete.

— Nu e vorba de iertare…

— Ce mai face mama ta? Probabil că-i este greu acum că te mai are doar pe tine. Nu a primit trei ani de închisoare tatăl tău?

— Patru. Vrei, te rog, să mă asculţi, Christopher?

— Te rog, nu face şi nu spune nimic din ce ai putea să regreţi, Helena. Ceea ce mi-ai zis nu schimbă nimic. Înţelegerea rămâne aceeaşi.

— Nu!

Helena se ridică în picioare aşa de rapid, încât scaunul aproape că se răsturnă, şi îi puse pe birou scrisoarea pe care o tot frământase în mână.

— Uită-te tu singur! Nu mai ai nicio putere asupra mea. Sau asupra lui Uriah.

Brockhard se uită la scrisoare. Plicul cafeniu-deschis nu-i spunea nimic. Scoase scrisoarea, îşi puse ochelarii şi începu să citească.

Waffen-SS
Berlin, 22 iunie

Am primit o cerere de la comisarul-şef al Poliţiei Norvegiene, Jonas Lie, de a vă preda imediat poliţiei din Oslo pentru continuarea serviciului militar. Deoarece sunteţi cetăţean norvegian, nu vedem niciun motiv ca să nu fim de acord. Prin urmare, acest ordin îl revocă pe cel precedent de a vă alătura Wehrmacht-ului. Veţi fi consiliat cu privire la detaliile legate de punctul şi data întâlnirii cu autorităţile poliţieneşti norvegiene.

Heinrich Himmler
Oberkommandierender der
Schutzstaffel (SS)

Brockhard se uită de două ori la semnătură. Însuşi Heinrich Himmler! Apoi puse scrisoarea în dreptul luminii.

— Poţi să verifici, dacă vrei, dar te asigur că nu e falsă, zise Helena.

Prin fereastra deschisă auzea păsările cum cântă în grădină. Brockhard tuşi de două ori înainte să-i răspundă.

— Deci i-ai scris o scrisoare comisarului-şef al Poliţiei Norvegiene?

— Uriah i-a scris. Eu doar am dus-o la poştă.

— Tu ai dus-o la poştă?

— Da. Sau nu, de fapt. Am trimis-o telegrafic.

— Toată cererea? Trebuie să fi costat…

— Era urgent.

— Heinrich Himmler… zise doctorul Brockhard, mai mult în sinea lui.

— Îmi pare rău, Christopher.

Iarăşi râsul sec.

— Chiar îţi pare? N-ai reuşit să faci exact ceea ce doreai, Helena?

Ea încercă să-i zâmbească prietenos.

— Vreau să-ţi cer o favoare, Christopher.

— A, da?

— Uriah vrea să plec cu el în Norvegia. Am nevoie de o recomandare de la spital ca să pot cere permis de călătorie.

— Şi acum îţi e teamă că o să-ţi pun beţe în roate?

— Tatăl tău face parte din consiliul director.

— Da, ţi-aş putea face probleme, zise doctorul şi îşi frecă bărbia.

Îşi fixase privirea pe un punct de pe fruntea ei.

— Orice s-ar întâmpla, Christopher, nu ne poţi opri. Eu şi Uriah ne iubim. Înţelegi?

— De ce aş face o favoare târfei unui soldat?

Helena rămase cu gura căscată. Chiar şi venind de la cineva pe care-l dispreţuia, cineva care cu siguranţă nu era obiectiv, cuvântul căzu ca un trăsnet. Dar înainte să apuce să răspundă, faţa lui Brockhard se crispă, de parcă el ar fi fost cel lovit.

— Iartă-mă, Helena! Eu… la naiba!

Se întoarse brusc cu spatele la ea. Helena vru să se ridice şi să plece, dar nu-şi putu găsi cuvintele care s-o elibereze. Vocea lui Brockhard sună forţat când adăugă:

— N-am vrut să te rănesc, Helena.

— Christopher…

— Nu înţelegi. Nu zic asta din aroganţă, dar am calităţi pe care, în timp, ştiu că le-ai aprecia. Poate că am mers prea departe, dar ţine minte că în adâncul inimii ţi-am dorit mereu binele.

Helena îl privi în timp ce el stătea întors cu spatele. Halatul doctorului era cu un număr mai mare decât umerii lui înguşti şi lăsaţi. Îşi aminti de Christopher cel din copilărie. Avea bucle negre delicate şi purta mereu costum, deşi avea doar doisprezece ani. Într-o vară, chiar fusese îndrăgostită de el. Sau poate că nu?

Brockhard respiră adânc. Helena făcu un pas spre el, apoi se răzgândi. De ce să simtă compătimire pentru acest om? Da, ştia de ce. Pentru că avea inima plină de fericire, deşi nu făcuse mare lucru s-o întâlnească. Totuşi, Christopher Brockhard, care încerca în fiecare zi să ajungă la fericire, avea să rămână un om singur toată viaţa.

— Christopher, trebuie să plec acum.

— Da, bineînţeles. Trebuie să faci ceea ce trebuie să faci, Helena.

Ea se ridică şi se duse la uşă.

— Iar eu trebuie să fac ceea ce trebuie să fac, zise el.

30

Sediul Poliţiei. 24 februarie 2000

Wright înjură. Încercase toate butoanele proiectorului ca să fixeze imaginea, dar fără succes.

Cineva tuşi.

— Cred că poza nu e prea clară, locotenente. Adică nu e din cauza proiectorului.

— Bine, în orice caz, acesta e Andreas Hochner, zise Wright, punându-şi mâna streaşină la ochi ca să-i vadă pe cei prezenţi.

Încăperea nu avea ferestre, aşa că atunci când luminile erau stinse, ca acum, era întuneric beznă. După câte ştia Wright, nu puteau fi instalate aparate de ascultare, orice ar fi însemnat asta.

În afară de el, Andreas Wright, locotenent în Serviciul Secret Militar, mai erau doar trei persoane prezente: maiorul Bård Ovesen, de la Serviciul Secret Militar, Harry Hole, noul tip de la POT şi Kurt Meirik, şeful de la POT. Hole fusese cel care îi trimisese prin fax numele traficantului de arme din Johannesburg. Şi de atunci, îl bătuse la cap în fiecare zi, întrebându-l dacă are noi informaţii. Fără îndoială, un număr mare de oameni din POT credeau că Serviciul Secret Militar era doar un departament al POT, dar cu siguranţă că nu citiseră regulamentul care spunea că erau organizaţii de acelaşi rang care colaborează strâns. Dar Wright îl citise. Aşa că, în cele din urmă, trebuise să-i explice tipului celui nou că toate cazurile care nu aveau prioritate trebuiau să aştepte. Peste o jumătate de oră, îl sunase Meirik să-i spună că acesta era un caz de maximă prioritate. De ce nu ziseseră aşa de la bun început?

Imaginea alb-negru neclară de pe ecran înfăţişa un bărbat ieşind dintr-un restaurant; părea că fusese surprinsă de pe geamul unei maşini. Bărbatul avea o faţă lată şi aspră, cu ochi negri şi nas mare

disproporţionat şi cu o mustaţă stufoasă şi neagră, pe oală.

— Andreas Hochner, născut în 1954 în Zimbabwe, părinţi germani, citi Wright de pe foaia tipărită pe care o adusese cu el. Fost mercenar în Congo şi Africa de Sud, implicat în traficul cu arme începând probabil cu mijlocul anilor optzeci. La vârsta de nouăsprezece ani, a fost unul dintre cei şapte bărbaţi acuzaţi că au ucis un băiat negru în Kinshasa, dar a fost achitat din lipsă de probe. Căsătorit şi divorţat de două ori. Şeful lui din Johannesburg e suspectat că s-ar afla în spatele contrabandei cu proiectile antiaeriene din Siria şi cu achiziţionarea de arme chimice din Irak. Suspectat că i-ar fi furnizat arme speciale lui Karadzici în timpul Războiului Bosniac şi că ar fi antrenat lunetişti în timpul asediului oraşului Sarajevo. Ultima suspiciune n-a fost încă confirmată.

— Sari, te rog, peste detalii, zise Meirik, uitându-se la ceas.

Ceasul lui rămânea mereu în urmă, dar avea pe spate o inscripţie minunată de la Înaltul Comandant al Forţelor Armate.

— Bine, încuviinţă Wright, răsfoind restul hârtiilor. Da, aici. Andreas Hochner a fost unul dintre cei patru reţinuţi în timpul unei operaţiuni la un traficant de arme din Johannesburg, în decembrie. A fost găsită atunci o listă de comenzi codificată. Una dintre comenzi era o puşcă Märklin, cu destinaţia Oslo. Şi o dată: 21 decembrie. Asta e tot.

În liniştea care se lăsă, se auzea doar bâzâitul proiectorului. Cineva tuşi în întuneric. Părea a fi Bård Ovesen. Wright îşi duse mâna la ochi.

— Cum putem fi siguri că omul-cheie în cazul nostru e Hochner? întrebă Ovesen.

Din întuneric se auzi vocea lui Harry Hole.

— Am vorbit cu inspectorul Isaiah Burne din Hillbrow, Johannesburg. Mi-a spus că după arestări au percheziţionat apartamentele celor anchetaţi şi au

găsit la Hochner un paşaport interesant. Poza era a lui, dar numele era cu totul altul.

— Un traficant de arme cu nume fals nu e chiar… dinamită, zise Ovesen.

— Mă gândeam în principal la una dintre vizele de pe el. Oslo, Norvegia, 10 decembrie.

— Deci a fost la Oslo, zise Meirik. Pe lista de clienţi era şi un norvegian şi am găsit cartuşe folosite de la această superarmă. Deci Andreas Hochner a fost în Norvegia şi putem presupune că a încheiat o tranzacţie. Dar cine e norvegianul de pe listă?

— Din nefericire, lista nu dă numele complet şi adresa, se auzi vocea lui Harry. Clientul din Oslo apare sub numele de Uriah. Probabil un nume de cod. Şi, după cum spune Burne din Johannesburg, Hochner nu pare a fi interesat să vorbească.

— Şi eu care credeam că poliţia din Johannesburg are metode eficiente de interogare, zise Ovesen.

— Probabil, dar Hochner riscă mai mult dacă vorbeşte decât dacă îşi ţine gura. E o listă lungă de clienţi…

— Am auzit că în Africa de Sud folosesc electricitatea, zise Wright. La tălpi, sfârcuri şi… mă rog. Foarte dureros. Vrea cineva, vă rog, să aprindă lumina?

— Dacă o compari cu achiziţionarea de arme chimice pentru Saddam, vorbi Harry, o călătorie de afaceri la Oslo cu o puşcă e floare la ureche. Cred că, din nefericire, sud-africanii păstrează electricitatea pentru chestiuni mai importante, ca să zic aşa. În afară de asta, nu e sigur că Hochner ştie cine e Uriah. Şi pentru că nu avem nicio informaţie despre Uriah, trebuie să ne întrebăm: care sunt planurile lui? Asasinat? Acte de terorism?

— Sau jaf, zise Meirik.

— Cu o puşcă Märklin? întrebă Ovesen. Ar fi ca şi când ai aduce artileria să tragă într-o vrabie.

— Răfuieli între traficanţi de droguri, poate? sugeră Wright.

— Ei bine, zise Harry, a fost nevoie doar de un pistol pentru ca persoana cea mai păzită din Suedia să fie ucisă. Iar asasinul lui Olaf Palme n-a fost prins niciodată. Aşa că de ce o armă care costă peste o jumătate de milion de coroane pentru a împuşca pe cineva?

— Ce vrei să spui, Harry?

— Probabil că ţinta nu e un norvegian, ci o persoană din afară. Cineva care e o ţintă permanentă pentru terorişti, dar e prea bine păzit în ţara lui ca să poată avea loc un asasinat acolo. Cineva despre care ei cred că poate fi ucis mai uşor într-o ţară mică şi paşnică, unde ei consideră că măsurile de protecţie vor fi proporţionale.

— Dar cine? întrebă Ovesen. Nu e nimeni în ţară care să se potrivească profilului.

— Şi nici nu urmează să vină nimeni, adăugă Meirik.

— Poate că e vorba de un timp mai îndelungat, spuse Harry.

— Dar arma a sosit acum două luni, zise Ovesen. N-are nicio noimă ca nişte terorişti străini să vină în Norvegia cu două luni înainte de îndeplinirea misiunii.

— Probabil că nu sunt nişte străini, ci un norvegian.

— Nu e nimeni în Norvegia capabil să facă ce sugerezi tu, zise Wright, căutând pe bâjbâite întrerupătorul de pe perete.

— Exact, zise Harry, chiar asta e ideea.

— Ideea?

— Imaginaţi-vă un terorist străin cunoscut care vrea să ia viaţa unei persoane din ţara lui, iar această persoană pleacă în Norvegia. Serviciile secrete din ţara în care trăieşte sunt permanent cu ochii pe el, aşa că în loc să-şi asume el riscul, contactează o grupare similară în Norvegia. Faptul că ar putea fi amatori e chiar un avantaj pentru că teroristul ştie că acea grupare nu va fi în atenţia poliţiei.

— Cartuşele aruncate chiar ar sugera că sunt amatori, observă Meirik.

— Teroristul şi amatorul se pun de acord ca teroristul să finanţeze achiziţionarea unei arme scumpe, iar apoi toate legăturile să fie întrerupte. Nu există nimic care să conducă la terorist. În acest fel, a pus în mişcare rotiţele, fără să rişte decât nişte bani.

— Dar dacă amatorul nu e în stare să facă treaba? întrebă Ovesen. Sau se hotărăşte să vândă arma şi să fugă cu banii?

— Există, bineînţeles, şi un anumit risc, dar trebuie să presupunem că teroristul consideră că amatorul e foarte motivat. Ar putea chiar să aibă o motivaţie personală care să-l facă să-şi pună propria viaţă în pericol pentru a executa misiunea.

— O ipoteză interesantă, zise Ovesen. Cum ai de gând s-o verifici?

— Nu se poate. Eu vorbesc de un om despre care nu ştim nimic. Nu ştim cum gândeşte; nu ne putem baza pe faptul că va acţiona raţional.

— Minunat, spuse Meirik. Mai avem şi alte teorii în legătură cu motivul aducerii acestei arme în Norvegia?

— Tone, zise Harry. Dar ăsta e cel mai rău scenariu.

— Hmm, oftă Meirik. Meseria noastră e să urmărim fantome, la urma urmei, aşa că mai bine am vedea dacă putem sta de vorbă cu acest Hochner. O să dau câteva telefoane ca să… aaahhh!

Wright găsise comutatorul şi camera se umplu cu o lumină albă, puternică.

31

Reşedinţa de vară a familiei Lang, Viena.
25 iunie 1944

Helena se privea în oglinda din dormitor. Ar fi preferat ca fereastra să fie deschisă ca să pândească paşii de pe aleea pietruită, dar mama ei fusese foarte fermă în privinţa păstrării discreţiei. Se uită contemplativ la poza tatălui său de pe măsuţa de toaletă. Mereu o uimea cât de tânăr şi nevinovat arăta în fotografie.

Îşi prinsese părul cu o clamă, ca de obicei. Oare ar trebui să-l prindă altfel? Beatrice strâmtase rochia roşie de muselină a mamei sale ca să se potrivească pe silueta înaltă şi subţire a Helenei. Mama purta această rochie când l-a cunoscut pe tata. Gândul era ciudat, îndepărtat şi, într-un fel, dureros. Asta poate pentru că atunci când mama îi povestise despre acele clipe, era ca şi când vorbea despre doi oameni diferiţi – doi oameni atrăgători, fericiţi, care credeau că ştiau încotro se îndreaptă.

Helena slăbi strânsoarea părului şi şi-l scutură până când îi veni în faţă. Cineva sună la uşă. Auzi paşii lui Beatrice pe hol. Helena căzu pe spate în pat şi se simţi foarte emoţionată. Nu se putea abţine – era ca şi cum avea paisprezece ani şi trăia o poveste de iubire într-o vară! Auzi zgomot înăbuşit de discuţii de dincolo, vocea ascuţită şi nazală a mamei, zgomotul de umeraşe în timp ce Beatrice îi aşeza haina în dulap. El îşi pusese haina, deşi era una dintre acele seri calde şi umede de vară, neobişnuite înainte de august.

Ea aşteptă şi aşteptă, apoi auzi vocea mamei strigând-o:

— Helena!

Se ridică din pat, îşi fixă clama, îşi privi mâinile şi îşi repetă: „Nu am mâini mari, nu am mâini mari”. Apoi aruncă o ultimă privire în oglindă – era atrăgătoare! – respiră tremurând şi se duse spre uşă.

— Hele…

Văzând-o în capul scărilor, mama n-o mai strigă. Helena călcă atentă pe prima treaptă; tocurile înalte pe care fugea de obicei i se părură dintr-odată instabile.

— Ţi-a sosit musafirul, zise mama.

Ţi-a sosit musafirul. În alte împrejurări, Helena ar fi fost probabil iritată de expresia mamei care dorea să accentueze faptul că nu-l considera oaspete al casei pe soldatul străin. Dar acum era ceva deosebit, iar Helena ar fi putut chiar să-şi sărute mama pentru că nu fusese mai răutăcioasă. Cel puţin se dusese să-l primească ea înainte ca Helena să-şi facă apariţia.

Helena se uită la Beatrice. Menajera zâmbi, dar avea aceeaşi melancolie în privire ca şi mama ei. Privirea Helenei se mută asupra lui. Ochii lui străluceau, iar ea parcă le simţi căldura arzându-i obrajii. Trebui să-şi coboare privirea spre gâtul bronzat şi proaspăt bărbierit, spre gulerul cu doi „S” şi spre uniforma verde care în tren era aşa de şifonată, dar acum era proaspăt călcată. Avea un buchet de trandafiri în mână, iar ea ştiu că Beatrice se oferise deja să-l pună în vază, dar el îi mulţumise şi o rugase să aştepte până îl va da întâi Helenei.

Mai făcu un pas. Mâna ei se sprijini uşor de balustradă. Acum nu mai era atât de greu. Îşi înălţă capul şi îi cuprinse cu privirea pe toţi trei. Şi, dintr-odată, îşi dădu în mod ciudat seama că era cel mai frumos moment din viaţa sa. Căci ştia ce văzuse fiecare în privirea ei şi cum se reflectau ei în ea.

Mama se văzu pe ea însăşi, tinereţea şi visurile pierdute; Beatrice o văzu pe fetiţa pe care o crescuse ca pe propria fiică; iar el o văzu pe femeia pe care o iubea aşa de mult, că nu se putea ascunde în spatele felului scandinav rezervat de a fi şi al bunelor maniere.

— Arăţi minunat, zise Beatrice.

Helena îi făcu scurt cu ochiul. Apoi coborî.

— Deci ai găsit drumul chiar dacă e întuneric beznă? îi zâmbi ea lui Uriah.

— Da, răspunse el cu o voce puternică şi clară, şi pe holul înalt răspunsul răsună ca într-o biserică.

Mama vorbea cu glasul ei ascuţit şi cam pătrunzător în timp ce Beatrice venea şi ieşea din sufragerie precum o fantomă. Helena nu-şi putea lua ochii de la colierul cu diamante pe care mama îl purta la gât, cea mai de preţ bijuterie a ei, pe care o punea doar la ocazii deosebite.

Ca o excepţie, mama lăsase uşa de la grădină deschisă. Norii erau aşa de aproape, încât puteau să scape fără bombardamente în seara asta. Curentul ce pătrundea prin uşa deschisă făcea ca flăcările lumânărilor să pâlpâie, iar umbrele să danseze pe portretele de femei şi bărbaţi serioşi purtând numele de Lang. Mama îi explicase cu meticulozitate cine era fiecare, ce făcuseră şi cu ce familii aleseseră să se înrudească prin căsătorie. Uriah ascultase cu un zâmbet despre care Helena crezu că e uşor sarcastic, dar era greu să fie sigură din cauza semiîntunericului. Mama îi explicase că se simţeau responsabili să economisească electricitate pe timp de război. Bineînţeles că nu pomeni de starea economică precară în care se afla familia în prezent şi că Beatrice era ultima angajată pe care o mai păstraseră dintre cei patru.

Uriah puse jos furculiţa şi îşi drese glasul. Mama îi aşezase în capetele mesei lungi. Tinerii stăteau faţă în faţă, în timp ce ea stătea la celălalt capăt.

— A fost delicios, Frau Lang.

Fusese o masă simplă. Nu atât de simplă încât să fie interpretată ca o insultă, dar nici ostentativă ca să-l facă să creadă că e un musafir de onoare.

— Beatrice a gătit, zise Helena cu căldură. Face cele mai bune *Wienerschnitzel* din Austria. Ai mai mâncat până acum?

— Doar o dată, din câte ştiu. Şi nu se compară.

— Schwein, zise mama. Cel pe care l-ai mâncat era probabil din carne de porc. Aici nu se mănâncă decât viţel. Sau, în cel mai rău caz, curcan.

— Nu-mi aduc aminte dacă avea carne, spuse el zâmbind. Cred că era mai mult ou şi pesmet.

Helena râse încet, iar mama ei îi aruncă o privire scurtă.

Conversaţia lâncezise de câteva ori în timpul mesei, dar după aceea, Uriah încercă să preia frâiele la fel de des ca Helena sau ca mama ei. Helena se hotărâse înainte de a-l invita la cină să nu lase părerile mamei să o supere. Uriah era politicos, dar provenea dintr-o familie simplă de fermieri, fără rafinamentul şi manierele pe care le capeţi dacă eşti educat într-o casă elegantă. Totuşi, nu era cazul să-şi facă probleme. Helena era uimită de comportamentul natural şi dezinvolt al lui Uriah.

— Probabil că intenţionezi să lucrezi când se termină războiul, nu? îl întrebă mama, luând ultima bucăţică de cartof.

Uriah încuviinţă din cap şi, în timp ce *Frau* Lang termina de mestecat, aşteptă răbdător următoarea întrebare inevitabilă.

— Şi ce anume vei lucra, dacă îmi permiţi să te întreb?

— Poştaş. Cel puţin mi s-a promis slujba asta înainte să înceapă războiul.

— Să duci corespondenţa? În ţara ta, oamenii nu locuiesc la distanţe mari unii de alţii?

— Nu e chiar aşa. Ne stabilim unde putem. De-a lungul fiordurilor, în văi şi în alte locuri ferite de vânt şi de intemperii. Şi, bineînţeles, există oraşe şi alte locuri mai mari.

— Nu mai spune. Interesant. Pot să te întreb dacă eşti un tânăr cu posibilităţi?

— Mamă!

Helena se uită la ea, nevenindu-i să creadă.

— Da, draga mea?

Mama se şterse la gură cu şervetul şi-i făcu semn lui Beatrice să ia farfuriile.

— Parcă ar fi un interogatoriu.

Sprâncenele negre ale Helenei formară un „v” pe frunte.

— Da, zise mama, ridicând paharul şi zâmbindu-i angelic lui Uriah. E un interogatoriu.

— Vă înţeleg, *Frau* Lang. E singura dumneavoastră fiică. E dreptul dumneavoastră. Aş spune chiar că e datoria dumneavoastră să vă lămuriţi ce fel de om şi-a găsit.

Buzele subţiri ale lui Frau Lang se ţuguiaseră ca să bea, dar paharul de vin se opri în aer.

— Nu am posibilităţi, continuă Uriah. Dar îmi place să muncesc. Îmi merge mintea şi o să reuşesc să mă întreţin pe mine, pe Helena şi cu siguranţă şi încă vreo câteva guri. Promit să am grijă de ea cât de mult pot, Frau Lang.

Helena simţi o dorinţă de nestăvilit de a râde şi în acelaşi timp o emoţie ciudată.

— O, Doamne! exclamă mama şi puse jos paharul. Te gândeşti deja prea departe, tinere, nu-i aşa?

— Da.

Uriah luă o înghiţitură mare şi se uită la pahar.

— Şi trebuie să spun din nou că ăsta chiar e un vin foarte bun, Frau Lang.

Helena încercă să-i facă semn cu piciorul, dar nu ajunse pe sub masa lată de stejar.

— Totuşi, trăim nişte vremuri ciudate. Care nu îţi oferă prea multe.

Mama puse jos paharul, dar continuă să-l privească. Urma zâmbetului pe care Helena credea că-l zărise dispăruse.

— În seri ca aceasta, stăteam şi vorbeam cu tovarăşii mei, Frau Lang. Despre toate lucrurile pe care le vom face în viitor, despre cum va arăta noua Norvegie şi despre toate visurile noastre, unele mari, altele mici, care vor deveni realitate. Câteva ore mai târziu, zăceau morţi pe câmpul de luptă, fără să mai aibă vreun viitor.

Îşi ridică privirea şi o privi în ochi pe *Frau* Lang.

— Mă grăbesc pentru că am găsit femeia pe care o vreau şi care mă vrea. E un război afară şi tot ce vă pot spune despre planurile mele de viitor e praf

în ochi. Viaţa mea poate că nu-i decât o oră, *Frau* Lang. Şi probabil şi a dumneavoastră la fel.

Helena îi aruncă mamei o privire rapidă. Părea înlemnită.

— Am primit o scrisoare azi de la poliţia norvegiană. Trebuie să mă prezint la spitalul de campanie de la şcoala Sinsen, din Oslo, pentru un examen medical. Voi pleca în trei zile. Mă gândeam s-o iau şi pe fiica dumneavoastră cu mine.

Helena îşi ţinu respiraţia. Ticăitul ceasului de perete umplu încăperea. Diamantele mamei sclipeau în continuare în timp ce muşchii de sub pielea ridată a gâtului pulsau. O rafală bruscă de vânt dinspre grădină stinse lumânările, iar umbrele se strecurară printre piesele de mobilier întunecate. Doar umbra lui Beatrice din uşa bucătăriei păru că rămâne nemişcată.

— *Apfelstrudel,* zise mama, făcându-i semn lui Beatrice. O specialitate vieneză.

— Abia aştept să-l gust, spuse Uriah.

— Da, ai şi de ce, spuse mama, forţându-se iar să zâmbească. E făcut cu mere din grădina noastră.

32

Johannesburg. 28 februarie 2000

Secţia de poliţie Hillbrow era în centrul Johannesburgului şi părea o fortăreaţă, cu sârmă ghimpată în partea de sus a zidurilor şi gratii de oţel la geamurile care erau aşa de mici, încât păreau mai degrabă locuri pentru scos puştile.

— Doi bărbaţi de culoare ucişi azi-noapte doar în această circumscripţie, zise ofiţerul Isaiah Burne în timp ce-l conduse pe Harry pe un labirint de coridoare cu pereţi albi scorojiţi şi linoleum uzat. Aţi văzut hotelul Carlton? E închis. Albii s-au mutat în suburbii de ceva timp, deci acum ne împuşcăm unii pe alţii.

Isaiah îşi trase pantalonii. Era negru, înalt, crăcănat şi mai mult decât plinuţ. Cămaşa albă de nailon avea pete de transpiraţie la subsuori.

— Andreas Hochner se află într-o închisoare pe care noi o numim Oraşul Păcatelor, în afara oraşului, zise el. L-am adus astăzi aici pentru aceste întrevederi.

— Mai sunt şi alţii în afară de mine? întrebă Harry.

— Am ajuns, zise Isaiah, deschizând o uşă.

Intrară într-o încăpere în care stăteau doi bărbaţi cu braţele încrucişate, uitându-se printr-un geam închis la culoare.

— O oglindă cu două feţe, şopti Isaiah. El nu poate să ne vadă.

Cei doi bărbaţi din dreptul geamului îi salutară din cap pe Isaiah şi pe Harry şi se dădură la o parte.

Priveau înspre o cămăruţă slab luminată, cu un scaun şi o masă mică. Pe masă era o scrumieră plină de mucuri de ţigară şi un microfon. Bărbatul care stătea pe scaun avea ochii negri şi o mustaţă deasă şi neagră care îi atârna peste colţurile buzelor. Harry îl recunoscu imediat din fotografiile neclare ale lui Wright.

— Norvegianul? murmură unul dintre bărbaţi, înclinând capul spre Harry.

Isaiah dădu din cap aprobator.

— Bine, zise bărbatul, întorcându-se spre Harry, dar fără să-l piardă din ochi pe bărbatul aşezat la masă. E al tău, norvegiene. Ai douăzeci de minute.

— Faxul zicea…

— Fii mulţumit că poţi să vorbeşti cu el, zise bărbatul.

— De ce a fost de acord să stea de vorbă cu mine?

— De unde să ştim? Întreabă-l tu singur.

Harry încercă să respire adânc când intră în camera înghesuită şi lipsită de aer. Pe peretele pe care dungi roşii de rugină formau un fel de grilaj, se afla un ceas. Arăta 10:30. Harry se gândi la poliţiştii care-l urmăreau, cu ochi de uliu; probabil că de asta i se umeziseră mâinile. Cel de pe scaun stătea aplecat, cu ochii pe jumătate închişi.

— Andreas Hochner?

— Andreas Hochner?

Bărbatul de pe scaun repetă numele în şoaptă, îşi ridică privirea şi păru că tocmai zărise ceva ce voia să zdrobească sub picior.

— Nu, e acasă şi i-o trage lu' maică-ta.

Harry se aşeză cu precauţie. Se gândi că se aud hohote de râs din partea cealaltă a geamului.

— Sunt Harry Hole de la Poliţia norvegiană, zise el încet. Ai fost de acord să stai de vorbă cu noi.

— Norvegia? repetă Hochner, puţin neîncrezător.

Se aplecă şi se uită cu atenţie la legitimaţia pe care Harry i-o arătă. Apoi zâmbi prosteşte.

— Îmi pare rău, Hole. Nu mi-au spus că astăzi e Norvegia la rând. Te aşteptam.

— Unde ţi-e avocatul?

Harry puse servieta pe masă, o deschise şi scoase o foaie cu întrebări şi un carneţel.

— Lasă-l baltă. Nu am încredere în el. Microfonul merge?

— Nu ştiu. Are vreo importanţă?

— Nu vreau să audă negroteii. Mă interesează să cad la o învoială. Cu tine. Cu Norvegia.

Harry ridică privirea din foaia cu întrebări. Ceasul de pe perete, deasupra capului lui Hochner, ticăia. Trecuseră trei minute. Ceva îi spunea că nu-i va fi lăsat timpul alocat.

— Ce fel de înţelegere?

— Microfonul merge? şopti Hochner printre dinţi.

— Ce fel de înţelegere?

Hochner îşi roti privirea. Apoi se aplecă peste masă şi zise repede în şoaptă:

— În Africa de Sud, pentru lucrurile pe care susţin ei că le-am făcut, primeşti pedeapsa cu moartea. Înţelegi ce vreau să zic?

— Poate. Continuă.

— Îţi pot spune anumite lucruri despre tipul din Oslo dacă îmi garantezi că guvernul tău va cere guvernului negroteilor o anulare a pedepsei. Pentru că te-am ajutat. Prim-ministrul Norvegiei a fost aici, nu-i aşa? Ea şi cu Mandela au defilat peste tot îmbrăţişându-se. Capilor de acum ai ANC[8] le place Norvegia. Iar voi îi susţineţi. Ne-aţi boicotat când negroteii comunişti au vrut să fim boicotaţi. O să te asculte, nu-i aşa?

— De ce nu faci acelaşi târg cu poliţia locală de aici?

— La dracu'!

Pumnul lui Hochner lovi aşa de tare masa, încât scrumiera sări, făcând să plouă cu mucuri de ţigară.

— Nu înţelegi nimic, porc nenorocit! Cred că am omorât pui de negrotei.

Se prinse de marginea mesei şi îl ţintui pe Harry cu o privire sălbatică. Apoi, parcă toată faţa îi explodă, spărgându-se ca o minge de fotbal înţepată. Şi-o acoperi cu mâinile.

— Vor să vadă cum crăp, nu-i aşa?

Hohoti amarnic. Harry îl studie. Se întrebă câte ore îl ţinuseră cei doi treaz la interogatoriu înainte să sosească el. Inspiră profund. Apoi se aplecă peste

masă, apucă microfonul cu o mână şi-l smulse din priză cu cealaltă.

— Am bătut palma, Hochner. Cine e Uriah?

Hochner îl privi printre degete.

— Ce?

— Repede, Hochner. Vor veni aici într-o clipă!

— E… e un tip în vârstă, sigur peste şaptezeci. L-am văzut doar o dată, la transfer.

— Cum arăta?

— Bătrân, am zis!

— Descrierea!

— Purta o haină şi o pălărie. Era miezul nopţii, lângă containerele din port unde nu e lumină. Ochi albaştri, cred, potrivit de înalt…

— Despre ce aţi vorbit? Repede!

— Una, alta. Am vorbit în engleză la început, dar am dat-o pe germană când s-a prins că ştiu. I-am spus că părinţii mei sunt din Elsass. A zis că a fost acolo, într-un loc numit Sennheim.

— Care-i treaba cu el?

— Nu ştiu, dar e amator. Vorbea mult, şi când i-am dat arma, a zis că nu mai ţinuse una în mână de mai bine de cincizeci de ani. A zis că urăşte…

Uşa camerei aproape că fu smulsă din balamale.

— Ce urăşte? strigă Harry.

În acel moment, simţi că o mână îl ia de guler. O voce aspră în ureche:

— Ce dracu' faci?

Harry îl privi pe Hochner în timp ce îl târau spre uşă. Hochner îl privea şi el şi mărul lui Adam îi juca în sus şi jos. Harry văzu cum i se mişcă buzele, dar nu auzi ce spuse.

Apoi uşa se trânti în faţa lui.

Harry îşi frecă gâtul în timp ce Isaiah îl ducea cu maşina la aeroport. Mergeau de douăzeci de minute înainte ca Isaiah să vorbească.

— Lucrăm la cazul ăsta de şase ani. Lista unde au fost livrate arme acoperă douăzeci de ţări. Ne era teamă exact de ce s-a întâmplat astăzi; că cineva o

să-i fluture pe sub nas ajutor diplomatic ca să obţină informaţii.

Harry dădu din umeri.

— Ei, şi? L-aţi prins şi v-aţi făcut treaba, Isaiah. Nu mai rămâne decât să culegeţi laurii. Orice altă înţelegere între Hochner şi un guvern n-are nicio legătură cu voi.

— Eşti poliţist, Harry. Ştii ce înseamnă să vezi infractori eliberaţi, oameni care nu clipesc când vine vorba să ucidă, despre care ştii că vor continua de unde au rămas de îndată ce sunt iarăşi în libertate pe stradă.

Harry nu răspunse.

— Ştii, nu-i aşa? Bine, pentru că asta e înţelegerea. Se pare că tu ai primit partea ta din târgul cu Hochner. Asta înseamnă că de tine depinde dacă vrei să-ţi ţii promisiunea. Sau s-o laşi baltă. Aşa e?

— Pur şi simplu îmi fac meseria, Isaiah, şi l-aş putea folosi pe Hochner la un moment dat ca martor. Îmi pare rău.

Isaiah izbi volanul aşa de tare, încât Harry sări în sus.

— Dă-mi voie să-ţi spun ceva, Harry. Înainte de alegerile din 1994, când încă minoritatea albă era la conducere, Hochner a împuşcat două fete de culoare, amândouă de doisprezece ani, într-un turn de apă situat lângă şcoală, într-un oraş de negri numit Alexandra. Cred că în spate a fost cineva din *Afrikaner Volkswag,* partidul de apartheid. Au fost ceva controverse legate de şcoală pentru că învăţau acolo şi trei elevi albi. A folosit gloanţe explozive, acelaşi gen folosit în Bosnia. Se deschid după o sută de metri şi distrug tot ce le iese în cale, ca un burghiu. Amândouă fetele au fost lovite în gât şi nici n-a mai contat că ambulanţelor, cum se întâmplă de obicei într-un orăşel de negri, le-a luat peste o oră să apară.

Harry nu răspunse.

— Dar te înşeli dacă îţi închipui că e vorba de răzbunare, Harry. Am înţeles că nu putem construi o

societate nouă bazată pe răzbunare. De aceea, primul guvern majoritar de culoare a înfiinţat o comisie care cercetează acte de violenţă şi hărţuire din timpul politicii de apartheid. Nu era vorba de răzbunare, ci despre a recunoaşte şi a ierta. A vindecat unele răni şi pot spune că a făcut bine întregii societăţi. Totuşi, în acelaşi timp, pierdem războiul împotriva infracţionalităţii, mai ales aici, în Jo'burg, unde totul e scăpat de sub control. Suntem o naţiune tânără şi vulnerabilă, Harry, şi, dacă vrem să avansăm, trebuie să arătăm că legea şi ordinea înseamnă ceva, iar haosul poate fi folosit drept pretext pentru infracţiuni. Cu toţii ne aducem aminte de omuciderile din 1994. Cu toţii urmărim cazul în ziare. Din acest motiv e mai important decât agenda ta personală sau a mea, Harry.

Strânse pumnul şi lovi iar în volan.

— Asta nu înseamnă că noi hotărâm cine trebuie să trăiască şi cine trebuie să moară, ci că trebuie să readucem oamenilor încrederea în justiţie. Uneori e nevoie de pedeapsa capitală pentru asta.

Harry scoase o ţigară din pachet, coborî puţin geamul şi se uită la deşeurile miniere galbene care întrerupeau monotonia peisajului arid.

— Deci ce zici, Harry?

— Va trebui să apeşi pe acceleraţie dacă vrei să mai prind avionul, Isaiah.

Isaiah lovi volanul aşa de tare, încât Harry se minună că mai rezistă.

33

Grădina zoologică din Lainz, Viena.
27 iunie 1944

Helena stătea singură pe locul din spate al Mercedesului negru al lui Andre Brockhard. Maşina luneca încet printre castanii sălbatici care străjuiau bulevardul de-o parte şi de alta. Se îndreptau spre grajdurile grădinii zoologice Lainz.

Ea se uita pe geam la pajiştea verde. În spatele lor se ridică un nor de praf pe aleea pietruită şi, chiar şi cu geamul deschis, era insuportabil de cald în maşină.

O herghelie de cai ce păşteau la umbra unui pâlc de fagi îşi ridicară capetele în timp ce maşina trecu pe acolo.

Helena iubea grădina zoologică Lainz. Înainte de război, îşi petrecea adesea duminicile acolo, în partea împădurită din sudul pădurilor Vienei, la iarbă verde cu părinţii, mătuşile şi unchii sau călărind cu prietenii.

Dis-de-dimineaţă, când infirmiera-şefă îi spusese că Andre Brockhard vrea să vorbească cu ea, se pregătise pentru orice. Avea să-i trimită o maşină înainte de prânz. De când primise recomandarea de la spital şi permisul de călătorie, era în al nouălea cer şi primul lucru la care se gândi fu să folosească prilejul pentru a-i mulţumi tatălui lui Christopher pentru ajutorul pe care consiliul director i-l dăduse.

„Linişteşte-te, Helena”, îşi zise ea. „Nu ne mai pot opri acum. Mâine-dimineaţă vom pleca.”

Cu o zi înainte, îşi împachetase nişte haine şi obiectele de preţ în două valize. Ultimul lucru pe care îl pusese în valiză fusese crucifixul de deasupra patului. Cutiuţa muzicală cumpărată de tatăl ei era încă pe masa de toaletă. Lucruri de care nu crezuse niciodată că se va despărţi cu uşurinţă; era ciudat ce puţin mai însemnau acum. Beatrice o ajutase şi vorbiseră despre vremurile de altădată în timp ce

ascultau paşii mamei prin camera de sub ele. Va fi o despărţire ciudată şi dificilă. Acum aştepta seara cu nerăbdare. Uriah îi spusese că ar fi mare păcat dacă nu ar vedea deloc Viena înainte de a pleca, aşa că o invitase să ia cina în oraş. Unde, nu ştia. Îi făcuse doar complice cu ochiul şi o întrebase dacă credea că vor putea împrumuta maşina pădurarului.

— Am ajuns, *Fräulein* Ling, zise şoferul, arătând spre fântâna din capătul aleii.

Un Cupidon se sprijinea cu un picior pe un glob de piatră deasupra apei. Nişte clădiri lungi şi joase din lemn vopsit în roşu erau legate de clădirea principală din ambele părţi şi, împreună cu o casă simplă de piatră, formau o curte interioară.

Şoferul opri maşina, se dădu jos şi îi deschise Helenei portiera.

André Brockhard stătea pe treptele din faţă ale conacului. Veni înspre ei, cizmele lui de călărie lucioase strălucind în lumina soarelui. André Brockhard avea cincizeci şi cinci de ani, dar mersul îi era la fel de vioi ca al unui tânăr. Îşi descheiase jacheta de lână roşie, perfect conştient că torsul lui atletic îl avantaja. Pantalonii de călărie erau mulaţi pe coapsele musculoase. Brockhard senior era opusul fiului său.

— Helena!

Vocea era caldă şi plină de bucurie, aşa cum o au bărbaţii care sunt aşa de puternici, încât ei sunt cei care hotărăsc când o situaţie cere căldură şi bucurie. Nu-l mai văzuse de mult, dar arăta ca de obicei, se gândi Helena: cu părul alb, drept, privind-o cu doi ochi albaştri aflaţi de o parte şi de alta a unui nas mare şi maiestuos. Gura în formă de inimă sugera că bărbatul avea şi o parte sensibilă, dar, în general, era ceva care rămânea totuşi de demonstrat.

— Ce mai face mama ta? Sper că nu te-am deranjat prea mult că te-am luat de la muncă în felul ăsta, zise el, dând scurt mâna cu Helena.

Continuă, fără să aştepte un răspuns.

— Trebuia să discut cu tine şi m-am gândit că nu suferă amânare.

Arătă înspre casă.
— Da, ai mai fost aici.
— Nu, zise Helena, uitându-se la el cu un zâmbet.
— Nu? Am crezut că te-a adus Christopher aici. Eraţi prieteni la cataramă când eraţi mai tineri.
— Cred că vă înşală memoria, *Herr* Brockhard. Christopher şi cu mine ne ştim destul de bine, dar…
— Da? Atunci trebuie să-ţi arăt împrejurimile. Să mergem la grajduri.
O luă uşor după mijloc şi o conduse în direcţia clădirilor de lemn. Pietrişul scrâşnea sub tălpile lor.
— E trist ce s-a întâmplat cu tatăl tău, Helena. Îmi pare rău. Aş fi vrut să pot să fac ceva pentru tine şi pentru mama ta.
„Ai fi putut să ne inviţi la petrecerea de Crăciun iarna trecută aşa cum făceai înainte”, se gândi Helena, dar nu zise nimic. Fusese mulţumită pentru că altfel ar fi trebuit să cedeze insistenţelor mamei ei de a merge.
— Janjic!
Brockhard strigă un băiat cu părul negru care stătea la soare şi lustruia garnitura de la şa.
— Du-te şi adu-o pe Venezia.
Băiatul intră în grajd în timp ce Brockhard stătu nemişcat, lovindu-şi uşor genunchii cu biciul şi legănându-se pe călcâiele cizmelor. Helena aruncă o privire la ceasul de la mână.
— Mă tem că nu pot sta prea mult, *Herr* Brockhard. Tura mea…
— Nu, bineînţeles. Înţeleg. Să trec la subiect.
Din grajd se auzi un nechezat puternic şi tropăit de copite pe podeaua de lemn.
— Am făcut destule afaceri împreună cu tatăl tău. Înainte de nefericitul faliment, bineînţeles.
— Ştiu.
— Da, şi probabil că mai ştii că tatăl tău avea multe datorii. În mod indirect, de asta s-a întâmplat ce s-a întâmplat. Adică această nefericită…
Căută cuvântul potrivit. Şi îl găsi.
— …legătură cu evreii-rechini ai creditelor nu i-a făcut decât rău.

— Vă referiţi la Joseph Bernstein?

— Nu-mi amintesc numele acelor oameni.

— Ar trebui, a fost la petrecerea dumneavoastră de Crăciun.

— Joseph Bernstein?

André Brockhard zâmbi, însă doar cu buzele.

— Probabil că asta a fost cu mulţi ani în urmă.

— Crăciunul din 1938. Înainte de război.

— Ai o memorie bună, Helena. Asta e bine. Lui Christopher i-ar prinde bine o minte limpede. De vreme ce el şi-o pierde din când în când pe a lui, vreau să zic. În afară de asta, e un băiat bun, o să vezi.

Helena simţi că inima începe să-i bată tare. Ceva nu mersese cum trebuie? Brockhard Senior vorbea cu ea de parcă urma să-i fie noră. În loc să simtă groază, simţi că o cuprinde furia. Când deschise gura să vorbească, vru să pară prietenoasă, dar furia o gâtuia, făcând ca vocea să-i sune dur şi metalic.

— Sper că nu e vreo neînţelegere la mijloc, *Herr* Brockhard.

Probabil că Brockhard îi observase timbrul vocii; în orice caz, nu mai avea nimic din căldura cu care o întâmpinase când îi spuse:

— Atunci, hai să clarificăm neînţelegerile. Aş vrea să te uiţi la asta.

Scoase o hârtie din buzunarul interior al jachetei roşii, o îndreptă şi i-o dădu.

Bürgschaft, scria în partea de sus a ceea ce părea a fi un contract. Helena se uită peste textul dens. Nu înţelegea prea mult din ceea ce scria, în afară de faptul că era pomenit numele casei din pădurile Vienei şi că numele şi semnăturile tatălui ei şi ale lui André Brockhard erau în josul paginii. Se uită la el nedumerită.

— Pare a fi o garanţie.

— Chiar e o garanţie, zise el. Atunci când tatăl tău a crezut că împrumuturile evreilor vor fi cercetate, şi prin urmare şi ale lui, m-a abordat şi m-a întrebat dacă vreau să-i fiu garant pentru refinanţarea unui credit mare în Germania. Lucru pe

care, din nefericire, am avut slăbiciunea să-l fac. Tatăl tău era un om mândru şi, ca să se asigure că această garanţie nu e un act de caritate, a insistat ca reşedinţa de vară în care tu şi mama ta locuiţi acum să fie folosită drept garanţie pentru că am girat pentru el.

— De ce garanţie pentru gir şi nu pentru împrumut?

Brockhard fu luat prin surprindere.

— Bună întrebare. Răspunsul e că valoarea casei nu era destul de mare să garanteze împrumutul de care avea nevoie tatăl tău.

— Şi semnătura lui André Brockhard a fost suficientă?

El zâmbi şi-şi duse mâna la grumazul puternic de taur care, din cauza căldurii, era acoperit acum cu un strat lucios de transpiraţie.

— Eu mai am o proprietate în Viena.

Prea puţin spus. Toată lumea ştia că André Brockhard avea un pachet important de acţiuni la două dintre cele mai mari companii industriale austriece. După *Anschluss* – „ocuparea” hitleristă din 1938 –, aceste companii nu mai produceau jucării şi maşini, ci arme pentru Puterile Axei, şi Brockhard devenise multimilionar. Iar acum Helena ştia că tot a lui era şi casa în care locuia. Simţi că i se pune un nod în stomac.

— Nu fi aşa îngrijorată, dragă Helena! exclamă Brockhard, iar căldura îi reveni brusc în voce. Nu mă gândeam să iau casa mamei tale, cred că înţelegi.

Dar nodul din stomacul Helenei continua să crească şi să crească. Ar fi putut la fel de bine să adauge: *Sau a nurorii mele.*

— Venezia! strigă el.

Helena se întoarse spre poarta grajdului, de unde servitorul apăru ducând de căpăstru un cal de un alb strălucitor. Deşi un vălmăşag de idei îi treceau prin minte, priveliştea o făcu pe Helena să uite de tot pentru o clipă. Era cel mai frumos cal pe care îl

văzuse vreodată; de parcă în faţa ei stătea o fiinţă de basm.

— Un Lipiţan, zise Brockhard. Cea mai bine antrenată rasă de cai din lume. A fost importată în 1562 de Maximilian al II-lea din Spania. Sunt convins că tu şi mama ta i-aţi văzut în spectacol la *Spanische Reitschule,* aşa e?

— Da, desigur.

— E ca şi când ai privi un balet, nu-i aşa?

Helena încuviinţă. Nu-şi putea lua ochii de la animal.

— Vara stau aici la *Lainzer Tiergarten* până la sfârşitul lui august. Din nefericire, doar cei de la Şcoala de echitaţie spaniolă au voie să-i călărească. Călăreţii neexperimentaţi le pot insufla obiceiuri proaste. Ani buni de dresaj meticulos s-ar duce pe apa sâmbetei.

Calul fu înşeuat. Brockhard îl luă de căpăstru şi servitorul plecă. Animalul stătu pe loc.

— Unii consideră că e o cruzime să-i înveţi pe cai paşi de dans. Se zice că animalele suferă pentru că trebuie să facă lucruri care sunt contrare naturii lor. Cei care spun asta nu i-au văzut pe aceşti cai la antrenament, dar eu da. Şi, te rog să mă crezi, cailor le place la nebunie. Şi ştii de ce?

Mângâie calul pe coamă.

— Pentru că e în firea lucrurilor. În marea lui înţelepciune, Dumnezeu a făcut ca o fiinţă inferioară să nu fie fericită decât atunci când serveşte şi se supune unei fiinţe superioare. Uită-te doar la copii şi adulţi. La femei şi la bărbaţi. Chiar şi în aşa-zisele ţări democrate, cei slabi dau de bunăvoie frâiele puterii unei elite care este mai puternică şi mai înţeleaptă decât ei. Aşa stau lucrurile. Şi pentru că suntem cu toţii creaţia lui Dumnezeu, este responsabilitatea fiinţelor superioare să se asigure că cei inferiori se supun.

— Pentru a-i face fericiţi?

— Exact, Helena. Înţelegi multe lucruri pentru o… femeie aşa de tânără.

Ea nu-şi putu da seama pe care dintre cele două cuvinte le accentuă mai tare.

— E important să ştii care îţi e locul, fie că eşti bogat sau sărac. Dacă te opui, nu vei fi niciodată fericit pe termen lung.

El mângâie calul pe grumaz şi privi în ochii lui mari şi căprui.

— Nu eşti genul care se opune, nu-i aşa?

Helena ştiu că întrebarea îi era adresată ei şi închise ochii în timp ce încerca să respire calm şi profund. Îşi dădea seama că ceea ce va spune acum sau ce nu va spune va fi crucial pentru tot restul vieţii ei; nu îşi putea permite să lase mânia pe care o simţea să fie factorul decisiv.

— Nu-i aşa?

Venezia necheză brusc şi-şi scutură capul, făcându-l pe Brockhard să alunece şi să-şi piardă echilibrul. Se prinse de căpăstrul de sub gâtul calului. Servitorul îi sări în ajutor, dar, înainte să ajungă, Brockhard, cu faţa roşie şi plină de sudoare, reuşi să se reechilibreze şi-i făcu semn supărat acestuia să plece. Helena nu se putu abţine să nu zâmbească, şi probabil că Brockhard o surprinse cu coada ochiului. În orice caz, ridică biciul spre cal, apoi se adună şi-l lăsă în jos. Mormăi câteva cuvinte cu gura lui în formă de inimă, lucru care o amuză şi mai tare pe Helena. Brockhard veni apoi lângă ea, punându-i o mână pe umăr, uşor, dar autoritar.

— Ţi-am arătat suficient, iar tu ai lucruri importante care te aşteaptă, Helena. Dă-mi voie să te însoţesc până la maşină.

Aşteptară lângă treptele casei în timp ce şoferul întoarse maşina.

— Sper şi bănuiesc că ne vom revedea în curând, Helena, zise el, luându-i mâna. Apropo, soţia mea te roagă să-i transmiţi salutări mamei tale. Cred că a zis că vă va invita aici într-o duminică în curând. Nu-mi mai amintesc când, dar cu siguranţă vă va anunţa.

Helena aşteptă până când şoferul coborî şi-i deschise portiera şi abia atunci vorbi:

— Ştiţi de ce v-a aruncat la pământ, *Herr* Brockhard?

Văzu în privirea lui că i se ridică iar tensiunea.

— Pentru că aţi privit-o în ochi, *Herr* Brockhard. Pentru cal, contactul vizual e o provocare, ca şi cum el şi statutul lui în herghelie n-ar fi respectate. Dacă nu poate evita contactul vizual, va reacţiona într-un alt fel, răzvrătindu-se, de exemplu. Nu ajungi nicăieri în dresaj dacă nu arăţi respect, indiferent cât de superioară e rasa ta. Orice îmblânzitor vă poate spune asta. În munţii Argentinei, există un cal sălbatic care sare în cea mai apropiată prăpastie dacă vreun pământean încearcă să-l călărească. La revedere, *Herr* Brockhard.

Se aşeză pe locul din spate al Mercedesului şi, tremurând, respiră adânc în timp ce portiera era închisă cu atenţie în spatele ei. În timp ce mergea pe aleea grădinii zoologice din Lainz, închise ochii şi văzu silueta ţeapănă a lui André Brockhard dispărând după norul de praf din urma lor.

34

Viena. 28 iunie 1944

— *Guten Abend, meine Herrschaften.*

Şeful de sală, un bărbat mic şi slab, făcu o plecăciune, iar Helena îl ciupi pe Uriah de braţ, fiindcă acesta nu se putu abţine să nu râdă. Râseseră tot drumul de la spital din cauza dezordinii pe care o produseseră. Uriah se dovedise a fi un şofer groaznic, aşa că Helena îl pusese să oprească de fiecare dată când se întâlneau cu o maşină pe drumul îngust către Hauptstraße. Dar Uriah apăsa pe claxon, aşa că toate maşinile care treceau mergeau fie pe margine, fie opreau de tot. Din fericire, nu erau aşa de multe maşini pe drumul spre Viena şi sosiră teferi la Weihburggasse, în centru, înainte de ora 7:30.

Şeful de sală se uită la uniforma lui Uriah înainte de a verifica, încruntat, rezervarea. Helena privi peste umărul lui. Orchestra acoperea zgomotul conversaţiei şi al râsetelor de sub candelabrul ce atârna de tavanul galben, arcuit, sprijinit pe coloane corintice albe.

„Deci acesta este Zu den drei Husaren”, se gândi ea încântată. Era ca şi când, într-un mod miraculos, paşii îi duseseră dintr-un oraş bântuit de război într-o lume în care bombele şi alte nenorociri nu aveau importanţă. Richard Strauss şi Arnold Schönberg erau cu siguranţă clienţi obişnuiţi, căci acesta era locul din Viena unde se întâlneau cei bogaţi, educaţi şi cu minţi luminate. Aşa de luminate, că tatălui ei nu-i trecuse niciodată prin cap să-şi ducă familia acolo.

Şeful de sală tuşi scurt. Helena îşi dădu seama că nu fusese impresionat de gradul de *Vizekorporal* al lui Uriah şi că era probabil nedumerit din cauza numelui străin ciudat pe care fusese făcută rezervarea.

— Masa dumneavoastră e gata. Vă rog, urmaţi-mă, zise el cu un zâmbet forţat, luând două meniuri.

Restaurantul era plin.

— Aici.

Uriah îi zâmbi resemnat Helenei. Li se dăduse o masă nearanjată lângă uşa batantă a bucătăriei.

— Va veni chelnerul imediat să vă ia comanda, zise şeful de sală şi dispăru.

Helena se uită împrejur şi începu să chicotească.

— Uite, zise ea. Asta trebuia să fie masa noastră.

Uriah se întoarse. Avea dreptate: în faţa orchestrei, un chelner pregătea o masă pentru două persoane.

— Îmi pare rău, zise el. Cred că am zis maior înainte de nume când am sunat să fac rezervarea. Mă bazam pe frumuseţea ta care să-i orbească şi să nu-mi vadă gradul.

Ea îi luă mâna şi, în acea clipă, orchestra începu să cânte un ceardaş unguresc vesel.

— Cu siguranţă cântă pentru noi, zise el.

— Poate că da.

Helena îşi plecă privirea.

— Şi dacă nu, nu are importanţă. Cântă muzică ţigănească. E minunată atunci când e cântată de ţigani. Vezi vreunul pe aici?

Uriah dădu din cap, privirea lui fiind ocupată să-i studieze chipul ca şi când era important să-şi întipărească în minte fiecare trăsătură, fiecare pliu al pielii, fiecare şuviţă de păr.

— Au plecat cu toţii, zise ea. La fel şi evreii. Crezi că zvonurile sunt adevărate?

— Care zvonuri?

— Cele legate de lagăre?

El dădu din umeri.

— Sunt tot felul de zvonuri pe timp de război. În ceea ce mă priveşte, m-aş simţi în siguranţă să fiu prizonierul lui Hitler.

Orchestra începu să cânte un cântec pe trei voci într-o limbă ciudată. Câţiva oameni de la mese cântau şi ei.

— Asta ce e? întrebă Uriah.

— *Verbunkos,* zise Helena. Un fel de cântec soldăţesc, precum cel norvegian pe care mi l-ai cântat în tren. Cântece ca să-i recruteze pe tinerii unguri în Rákóczi, războiul de independenţă. De ce râzi?

— De toate lucrurile astea ciudate pe care le ştii. Înţelegi şi ce cântă?

— Puţin. Nu mai râde, pufni ea. Beatrice e unguroaică şi îmi cânta când eram mică. E vorba de eroi şi idealuri date uitării.

— Date uitării.

Uriah o strânse de mână.

— Aşa cum va fi şi acest război într-o bună zi.

Un chelner sosise la masa lor fără ca ei să-l fi văzut şi tuşi discret pentru a-şi face simţită prezenţa.

— *Meine Herrschaften,* doriţi să comandaţi?

— Cred că da, zise Uriah. Ce ne-aţi putea recomanda?

— *Hähnchen.*

— Pui. Sună bine. Ne puteţi alege un vin bun? Helena?

Helena cercetă meniul.

— De ce nu aveţi preţuri? întrebă ea.

— Războiul, *Fräulein.* Variază de la o zi la alta.

— Şi cât costă *Hähnchen*?

— Cincizeci de şilingi.

Văzu cu coada ochiului că Uriah se albeşte la faţă.

— Supă de gulaş, zise ea. Am mâncat deja astăzi şi am aflat că aveţi mâncăruri ungureşti foarte bune. Nu vrei să încerci şi tu, Uriah? Două cine pe zi nu e prea sănătos.

— Eu… începu Uriah.

— Şi un vin slab.

— Două supe de gulaş şi un vin slab? întrebă chelnerul ridicând din sprâncene.

— Sunt sigură că înţelegi ce vreau să spun, îi dădu Helena meniul şi, cu un zâmbet, adăugă: ospătar.

Ea şi Uriah se priviră ochi în ochi până ce ospătarul dispăru pe uşa de la bucătărie, apoi

începură să râdă.

— Ai înnebunit, zise el.

— Eu? Nu eu am făcut rezervări la *Zu den drei Husaren* cu mai puţin de cincizeci de şilingi în buzunar!

Uriah îşi scoase o batistă şi se aplecă peste masă.

— Ştii ceva, *Fräulein* Lang? zise el în timp ce-şi ştergea lacrimile de râs. Te iubesc. Cu adevărat.

În acel moment se auzi sirena antiaeriană.

Când Helena se gândea la acea seară, trebuia să se întrebe cât de clar şi-o amintea; dacă bombele cădeau aşa de aproape pe cât ţinea ea minte, dacă toată lumea întorsese capul după ei în timp ce mergeau în susul naosului din Stephansdom. Deşi ultima lor noapte în Viena rămăsese ascunsă sub un văl al irealului, în zilele reci, inima ei se încălzea când îşi aducea aminte. Şi se gândea la fel la acea clipă din noaptea de vară, lucru care într-o zi o făcea să râdă şi în altele să plângă, fără să înţeleagă măcar de ce.

Când se auzi sirena antiaeriană, toate celelalte sunete se stinseră. O clipă, întreg restaurantul păru că îngheaţă, apoi se auziră primele înjurături sub tavanul aurit.

— *Hunde!*

— *Scheiße!* E doar opt.

Uriah dădu din cap.

— Englezii au luat-o razna, zise el. Nici măcar nu s-a întunecat încă.

Ospătarii se îngrămădiră imediat în jurul meselor în timp ce şeful de sală striga câteva ordine scurte clienţilor.

— Fii atent, zise Helena. Restaurantul va fi în curând o ruină şi tot ce îi interesează e să-i pună pe clienţi să plătească înainte de a fugi să se ascundă.

Un bărbat într-un costum închis la culoare sări pe scenă, acolo unde orchestra îşi strângea instrumentele.

— Ascultaţi! strigă el. Cei care şi-au achitat nota trebuie să plece imediat spre cel mai apropiat

adăpost, cel subteran de lângă Weihburggasse 20. Vă rog, faceţi linişte şi ascultaţi! Faceţi dreapta când plecaţi de aici şi apoi mergeţi două sute de metri. Căutaţi oamenii care au banderolă roşie la mână. Vă vor arăta unde să mergeţi. Şi rămâneţi calmi. Avioanele încă nu vor ajunge aici.

În momentul acela, auziră zgomotul primei bombe care căzuse. Bărbatul de pe podium încercă să mai spună ceva, dar vocile şi ţipetele îl acoperiră. Renunţă, se închină, sări şi o luă spre adăpost.

Toată lumea se grăbea spre ieşire, unde se strânseseră deja o grămadă de oameni îngroziţi. O femeie stătea la garderobă şi ţipa *Mein Regenschirm!* – umbrela mea! Dar nu era nimeni la garderobă. Alte bubuituri, mai aproape de data asta. Helena se uită la masa abandonată de lângă ei, pe care două pahare pe jumătate pline cu vin se ciocneau unul de altul în timp ce întreaga încăpere vibra ca într-o melodie în două părţi. Câteva femei tinere însoţite de un bărbat ce semăna cu o morsă veselă se îndreptau spre ieşire. I se ridicase cămaşa şi pe buze îi flutura un zâmbet exaltat.

În câteva minute, restaurantul se goli şi se lăsă o linişte ciudată. Tot ce auzeau erau suspine dinspre garderobă, unde femeia se oprise din ţipat şi îşi pusese capul pe tejghea. Pe feţele de masă albe rămăseseră farfurii pe jumătate goale şi sticle desfăcute. Uriah încă o mai ţinea pe Helena de mână. O nouă explozie făcu să tremure candelabrul, iar femeia de la garderobă îşi reveni şi fugi afară ţipând.

— Singuri în sfârşit, zise Uriah.

Pământul de sub ei se cutremură şi în aer străluci o pulbere fină de la tencuiala aurie a tavanului. Uriah se ridică şi-i întinse braţul.

— Cea mai bună masă a noastră tocmai s-a eliberat, *Fräulein.* Dacă vreţi…

Ea îl luă de braţ, se ridică şi urcară pe podium. Abia dacă mai auzea zgomotul şuierător. Bubuitul exploziei care urmă fu asurzitor, tencuiala pereţilor se transformă într-o furtună de nisip şi geamurile

mari care dădeau spre Weihburggasse fură spulberate înăuntru. Luminile se stinseră.

Uriah aprinse lumânările candelabrului de pe masă, îi trase scaunul să se aşeze, prinse între degete şerveţelul împăturit şi îl desfăcu în aer, aşezându-l încet în poala ei.

— *Hähnchen und Prädikatwein?* întrebă el, înlăturând discret cioburile de pe masă şi farfuriile rămase.

Poate că erau lumânările şi praful auriu care strălucea în aer în timp ce afară se lăsa întunericul, poate că era curentul rece de la ferestrele deschise care le aducea un suflu al verii fierbinţi dinspre Ungaria, sau poate că era doar inima ei care părea că pompează sângele din vine cu o putere atât de mare de parcă încerca să trăiască aceste momente şi mai intens. Dar îşi amintea muzica, şi asta nu era posibil pentru că orchestra îşi adunase instrumentele şi plecase în grabă. Visa oare că aude această muzică? Doar mulţi ani mai târziu, înainte de a o naşte pe fiica ei, îşi dăduse seama ce trebuie să fi fost. Deasupra leagănului, tatăl copilului atârnase o jucărie mobilă cu bucăţi colorate de sticlă şi recunoscuse sunetul imediat. Şi ştiu de unde venea. Era de la candelabrul de cristal din *Zu den drei Husaren* care cântase pentru ei. Clopoţeii cristalini şi delicaţi ai candelabrului care se legănau în zguduiturile pământului, şi Uriah intrând şi ieşind din bucătărie cu *Salzburger Nockerl* şi trei sticle de vin Heuriger din pivniţă, unde îl găsise pe unul dintre bucătarii-şefi stând într-un colţ cu o sticlă. Bucătarul nici nu se clintise din loc pentru a-l împiedica pe Uriah să ia vinul; din contră, dăduse aprobator din cap când Uriah îi arătase ce vin alesese.

La urmă, puseseră cei patruzeci şi ceva de şilingi sub candelabru şi ieşiseră afară, în seara plăcută de iunie. Totul era nemişcat în Weihburggasse, dar aerul era gros de la mirosul de fum, praf şi pământ.

— Hai să ne plimbăm, zise Uriah.

Fără ca vreunul din ei să spună ceva referitor la direcţie, o luară la dreapta, în sus pe Kärntner Straße, şi se treziră dintr-odată în faţă la Stephansplatz, unde era pustiu şi întunecat.

— Dumnezeule, făcu Uriah.

Catedrala enormă din faţa lor umplea cerul care începea să se întunece.

— Stephansdom? întrebă el.

— Da.

Helena îşi lăsă capul pe spate, urmărind cu privirea *Südturm*-ul, turnul verzui, întunecat al bisericii, până sus pe cer, unde începeau să răsară primele stele.

Următorul lucru pe care şi-l amintea Helena era că stăteau în catedrală, înconjuraţi de feţele albe ale oamenilor care căutaseră refugiu acolo, de plânsete de copii şi de muzică de orgă. Se îndreptaseră spre altar, braţ la braţ, sau doar visase asta? Oare chiar se întâmplase cu adevărat? Nu o luase în braţe pe neaşteptate şi o întrebase dacă vrea să fie a lui? Nu-i şoptise ea *Ja, Ja, Ja,* în timp ce ecoul bisericii îi luase cuvintele şi le dusese spre tavanul arcuit, cu porumbiţa şi Iisus pe cruce, unde cuvintele fură repetate iar şi iar, până când trebuiră să fie adevărate? Fie că se întâmplase sau nu, cuvintele erau mai sincere decât cele pe care i le adresase de când avusese discuţia cu André Brockhard.

— Nu pot să plec cu tine.

Le rostise, dar când şi unde?

În acea după-amiază, îi spusese mamei că nu mai pleacă, deşi nu-i explicase de ce. Mama ei încercase s-o mângâie, dar Helena nu putea suporta vocea ei ascuţită şi moralizatoare şi se încuiase în dormitor. Apoi venise Uriah, ciocănise la uşă, iar ea se hotărâse să nu se mai gândească, ci să se desprindă de lucruri fără să-i fie frică, fără să-şi imagineze ceva în afară de un abis etern. Poate că el înţelesese de îndată ce-i deschisese uşa. Poate că amândoi, stând în pragul uşii, făcuseră o înţelegere tăcută să-şi trăiască tot restul vieţii în orele pe care le mai aveau până la plecarea trenului.

— Nu pot să plec cu tine.

Numele lui André Brockhard o făcuse să simtă gust de fiere în gură, aşa că îl scuipase. Împreună cu restul: garanţia, mama ei, care era în pericol de a fi aruncată în stradă, tatăl ei, care nu avea o viaţă decentă la care să se întoarcă, Beatrice, care nu avea o altă familie. Da, spusese toate astea, dar când? Îi spusese totul în catedrală? Sau după ce fugiseră pe străzi spre Filharmonikerstraße? Unde trotuarul era plin de cărămizi şi cioburi de sticlă, iar flăcările galbene ieşeau pe ferestre ca nişte limbi în vechiul *Konditorei,* luminându-le drumul spre recepţia opulentă a hotelului, acum părăsită şi înnegrită. Aprinse un chibrit, luă la întâmplare o cheie de pe perete şi o porniră în sus pe scările acoperite de un covor aşa de gros, încât nu făceau niciun zgomot, fantome bântuind pe coridoare în căutarea camerei 342. Apoi, se regăsiră unul în braţele celuilalt, rupându-şi hainele de parcă luaseră şi ei foc, respiraţia lui arzându-i pielea; ea îl zgârie până ce îi dădu sângele, iar apoi îşi puse buzele pe rănile lui. Repetă cuvintele până când acestea începură să sune ca o incantaţie: *Nu pot să plec cu tine.*

Când se auzi sirena antiaeriană, anunţând că bombardamentul înceta deocamdată, stăteau înlănţuiţi pe cearşafurile însângerate, iar ea plângea şi plângea.

Apoi totul deveni un vârtej de trupuri, somn şi vise. Când făcuseră dragoste şi când visase că făcuseră dragoste, nu ştia. Se trezise în toiul nopţii, în zgomotul ploii, şi ştiu instinctiv că el nu mai era lângă ea; se dusese la geam şi se uitase jos, pe străzile care erau curăţate de cenuşă şi pământ. Apa deja depăşise bordura trotuarului şi o umbrelă deschisă şi rătăcită plutea pe străzi înspre Dunăre. Apoi se întorsese în pat. Când se trezi iar, era lumină afară, străzile erau uscate, iar el stătea lângă ea, ţinându-şi răsuflarea. Helena se uită la ceasul de pe masă. Două ore până pleca trenul. Îl mângâie pe frunte.

— De ce nu respiri? şopti ea.

— Tocmai m-am trezit. Nici tu nu respiri.

Se cuibări lângă el. Era dezbrăcat, dar pielea lui era fierbinte şi transpirată.

— Cu siguranţă că suntem morţi.

— Da, zise el.

— Ai fost undeva.

— Da.

Îl simţi că tremură.

— Dar te-ai întors acum, zise ea.

Partea a patra
Purgatoriul

35

Portul pentru containere, Bjørvika.
29 februarie 2000

Harry parcă lângă baraca unor muncitori, în vârful singurului deal pe care îl putu găsi în zona întinsă a cheiului Bjørvika. Un val neaşteptat de vreme blândă începuse să topească zăpada care strălucea – era pur şi simplu o zi minunată. Se plimbă printre containerele aşezate unul deasupra altuia ca nişte cărămizi Lego gigantice în soare, proiectând pe asfalt umbre neregulate. Literele şi simbolurile arătau că veneau din zone îndepărtate ca Taiwan, Buenos Aires şi Cape Town. Harry rămase pe marginea cheiului, închise ochii şi se imagină acolo în timp ce adulmeca mirosul amestecat de apă de mare şi motorină. Când deschise din nou ochii, feribotul spre Danemarca intră în raza lui vizuală. Arăta ca un frigider. Un frigider uriaş ce transporta aceiaşi oameni de colo-colo, oferind servicii de agrement la intervale regulate.

Ştia că era prea târziu să găsească vreo urmă a întâlnirii dintre Uriah şi Hochner. Nici măcar nu era sigur că acela era portul de containere unde se întâlniseră; ar fi putut la fel de bine să fie Filipstad. Totuşi, mai trăgea încă speranţă că locul va putea să-i spună ceva, să-i dea imaginaţiei sale imboldul necesar.

Lovi cu piciorul într-o anvelopă care ieşea peste marginea cheiului. Poate că ar trebui să-şi cumpere o barcă să-i poată duce pe tatăl său şi pe Sis pe mare, vara? Tata avea nevoie să iasă. Bărbatul care odată fusese atât de sociabil devenise un singuratic de când murise mama lui Harry în urmă cu opt ani. Şi, deşi Sis nu se descurca de una singură, Harry adesea uita că are sindromul Down.

O pasăre plonjă cu iuţeală între containere. Piţigoiul albastru poate atinge o viteză de douăzeci şi opt de kilometri la oră. Ellen îi spusese asta. Raţa

sălbatică poate atinge şaizeci şi doi de kilometri la oră. Erau la fel de buni amândoi. Nu, Sis nu era o problemă; se gândea mai ales la tatăl său.

Harry încercă să se concentreze. Scrisese în raport tot ce zisese Hochner, cuvânt cu cuvânt, dar acum se concentra mai ales la faţa bărbatului ca să încerce să-şi amintească ceea ce acesta nu spusese. Cum arăta Uriah? Hochner nu reuşise să spună prea multe, dar când trebuie să descrii pe cineva, începi de obicei cu trăsăturile distinctive, orice iese în evidenţă. Şi primul lucru pe care Hochner îl spusese despre Uriah e că avea ochii albaştri. În afară de situaţia în care Hochner considera că a avea ochi albaştri e un lucru neobişnuit, sugera că Uriah nu avea vreun handicap vizibil, ori că mergea sau vorbea într-un anume fel. Vorbea atât germana, cât şi engleza, şi fusese într-un loc în Germania pe nume Sennheim. Harry urmări feribotul danez, care se îndrepta spre Drobak. Era umblat prin lume. *Oare fusese Uriah pe mare?* se întrebă. Harry se uitase într-un atlas, chiar într-unul german, dar nu găsise nicăieri Sennheim. Se putea ca Hochner să-l fi inventat. Probabil că nu avea nicio importanţă.

Hochner spusese că Uriah simţea ură. Deci probabil că ceea ce bănuise era adevărat – că acela pe care îl căutau avea un motiv personal. Dar oare ce ura?

Soarele dispăru după insula Hovedøya şi Harry simţi briza dinspre fiordul Oslo. Îşi înfăşură strâns haina în jurul corpului şi se întoarse la maşină. Şi jumătatea de milion? O primise Uriah de la un şef sau lucra de unul singur, cu propriile resurse?

Îşi scoase telefonul mobil. Un Nokia minuscul pe care îl avea doar de două săptămâni. Multă vreme nu fusese de acord cu ele, dar Ellen îl convinsese să-şi cumpere unul. Formă numărul ei.

— Bună, Ellen. Sunt Harry. Eşti singură? Bine. Vreau să te concentrezi. Da, e un joc. Eşti gata?

Îl mai jucaseră şi înainte. „Jocul” începea cu indiciile verbale pe care el i le dădea. Fără informaţii generale, fără indicii în legătură cu locul

în care se afla, doar bucăţi de informaţie – maximum cinci cuvinte – într-o ordine întâmplătoare. Le luase ceva timp să pună la punct metoda. Cea mai importantă regulă era să existe cel puţin cinci frânturi de informaţie, dar nu mai mult de zece. Lui Harry îi venise ideea când făcuse pariu cu Ellen pe o tură de serviciu că nu îşi va putea aminti ordinea cărţilor dintr-un pachet după ce le vede două minute, adică două secunde pentru fiecare carte. Harry pierduse de trei ori înainte să renunţe. Mai apoi, ea îi spusese ce metodă folosise. Nu se gândea la cărţi ca la nişte simple cărţi de joc, ci le asocia pe toate cu o persoană sau o acţiune şi inventa o poveste în timp ce erau întoarse. Mai târziu, încercase să folosească metoda ei asociativă şi la muncă. Uneori, rezultatele erau uimitoare.

— Bărbat, şaptezeci, zise Harry încet. Norvegian. Jumătate de milion de coroane. Plin de ură. Ochi albaştri. Puşcă Märklin. Vorbeşte germană. Fără handicap. Contrabandă de arme în portul pentru containere. Exerciţii de tir în Skien. Asta-i tot.

Se urcă în maşină.

— Nimic? Mă gândeam eu. Bine. Merită să încerc. Mulţumesc, oricum. Ai grijă.

Harry era la o intersecţie în faţa Poştei când îi veni brusc o idee şi o sună iar pe Ellen.

— Ellen? Tot eu sunt. Am uitat ceva. Mă asculţi? N-a mai ţinut în mână o armă de peste cincizeci de ani. Repet. Nu a mai ţinut în… Da, ştiu că are mai mult de cinci cuvinte. Tot nimic? La naiba, era rândul meu să trec! Vorbim mai târziu, Ellen.

Puse telefonul pe scaunul din dreapta şi se concentră asupra condusului. Tocmai intrase în sensul giratoriu când îi sună mobilul.

— Harry la telefon. Ce? Ce naiba te-a făcut să te gândeşti la asta? Bine, bine, nu te supăra, Ellen. Uneori uit că nici tu nu ştii ce căpăţână ai. Minte, adică. O minte minunată şi sclipitoare. Da, acum că ai zis, e evident. Mulţumesc foarte mult.

Puse jos telefonul şi în acel moment îşi aduse aminte că îi era dator cu trei ture de noapte. Acum,

că nu mai lucra la Brigada de Combatere a Crimei Organizate, va trebui să găsească altceva. Se gândi timp de câteva secunde ce ar putea să facă.

36

Irisveien. 1 martie 2000

Uşa se deschise şi Harry văzu nişte ochi albaştri şi o faţă ridată.

— Harry Hole, de la poliţie, zise el. Am sunat de dimineaţă.

— Da.

Bărbatul avea părul cărunt pieptănat peste fruntea înaltă şi purta o cravată sub o vestă tricotată. Pe cutia poştală de la intrare scria EVEN & SIGNE JUUL; era o casă roşie dintr-un duplex aflat într-o suburbie liniştită şi prosperă din nordul oraşului.

— Te rog, intră, inspectore Hole.

Vocea îi era calmă şi fermă, şi ceva din ţinuta lui îl făcea pe profesorul Even Juul să pară mai tânăr decât era. Harry făcuse nişte cercetări şi ştia că profesorul de istorie fusese în mişcarea de Rezistenţă. Deşi Even Juul se pensionase, încă era considerat a fi cel mai de frunte expert norvegian în istoria ocupaţiei germane şi a Nasjonal Samling.

Harry se aplecă să-şi scoată pantofii. Pe peretele din faţa lui atârnau fotografii alb-negru vechi şi cam decolorate, în rame mici. Una dintre ele înfăţişa o tânără în uniformă medicală. O alta, un tânăr într-o haină albă.

Intrară în sufrageria unde un terier cu blana încărunţită se opri din lătrat şi adulmecă pantalonii lui Harry înainte să se aşeze lângă fotoliul lui Juul.

— Am citit câteva dintre articolele dumneavoastră despre fascism şi naţional-socialism în Dagsavisen, zise Harry după ce se aşezară.

— Dumnezeule, deci *Dagsavisen* chiar are cititori! zâmbi Juul.

— Păreţi dornic să ne avertizaţi împotriva neo-nazismului din zilele noastre.

— Nu să avertizez, doar semnalez câteva paralele din istorie. Datoria unui istoric e să scoată la iveală, nu să judece.

Îşi aprinse pipa.
— Mulţi oameni cred că binele şi răul sunt două lucruri absolute fixe. Ceea ce e greşit, fiindcă ele se schimbă de-a lungul timpului. Treaba istoricului e în primul rând să găsească adevărul istoric, să vadă ce zic sursele şi să prezinte faptele obiectiv şi impersonal. Dacă istoricii ar emite judecăţi privind prostia umană, munca noastră ar fi ca nişte fosile pentru cei care vin după noi – rămăşiţe ale credinţelor din acele vremuri.
O spirală de fum se ridică în aer.
— Dar bănuiesc că nu de asta ai venit aici.
— Ne întrebam dacă ne puteţi ajuta să găsim un om.
— Ai spus asta la telefon. Cine este acest om?
— Nu ştim. Dar am dedus că are ochi albaştri, e norvegian şi are şaptezeci de ani. Şi vorbeşte germana.
— Şi?
— Asta-i tot.
Juul râse.
— Ei, am cam avea de unde alege.
— Aşa e. În ţara asta sunt 158.000 de bărbaţi peste şaptezeci de ani şi cred că în jur de 100.000 au ochi albaştri şi vorbesc germană.
Juul ridică dintr-o sprânceană. Harry îi zâmbi încurcat.
— Direcţia Naţională de Statistică. Am verificat aşa, de amuzament.
— Deci cum crezi că te pot ajuta?
— Ajung imediat şi la asta. Se crede că această persoană nu a mai pus mâna pe o armă de peste cincizeci de ani. M-am gândit, de fapt colega mea s-a gândit, că peste cincizeci e mai mult decât cincizeci, dar mai puţin de şaizeci.
— Logic.
— Da, ea e… foarte logică. Deci să presupunem că era în urmă cu cincizeci şi cinci de ani. Atunci am fi în mijlocul celui de-al Doilea Război Mondial. Are în jur de douăzeci de ani şi foloseşte o armă.

Toţi norvegienii care deţineau o armă au trebuit s-o predea germanilor. Deci unde e el?

Harry numără pe trei degete:

— E fie în Rezistenţă, fie în Anglia, sau e pe Frontul de Est, luptând împreună cu germanii. Vorbeşte germana mai bine decât engleza. Prin urmare…

— Deci colega a ajuns la concluzia că probabil a luptat pe front, nu-i aşa? întrebă Juul.

— Aşa e.

Juul trase din pipă.

— Mulţi dintre cei aflaţi în Rezistenţă au trebuit să înveţe germana, zise el, pentru a se infiltra, a monitoriza şi aşa mai departe. Şi uiţi de norvegienii din forţele poliţieneşti suedeze.

— Deci concluzia nu stă în picioare?

— Dă-mi voie să gândesc o clipă cu voce tare, zise Juul. În jur de cincisprezece mii de norvegieni s-au oferit ca voluntari pe front, dintre care şapte mii au fost chemaţi şi astfel au avut voie să folosească arme. Mult mai mulţi decât cei care au fugit în Anglia şi s-au înrolat de acolo. Şi, deşi la sfârşitul războiului erau mai mulţi oameni în Rezistenţă, foarte puţini dintre ei au ţinut vreodată o armă în mână.

Juul zâmbi.

— Deocamdată, să zicem că ai dreptate. E clar că aceşti oameni care au luptat pe front nu apar în cartea de telefoane ca ex-Waffen SS, dar bănuiesc că ai aflat unde trebuie să cauţi.

Harry încuviinţă.

— În arhiva dezertorilor. În dosare apar numele lor împreună cu toate datele de la Curtea de Justiţie. M-am uitat prin ele în ultimele zile. Speram ca majoritatea dintre ei să fi murit ca să rămână un număr rezonabil, dar m-am înşelat.

— Aşa e, sunt marinari de cursă lungă, râse Juul.

— Şi aici ajung la întrebarea de ce am apelat la dumneavoastră. Îi cunoaşteţi pe aceşti soldaţi mai bine decât oricare altul. Aş vrea să mă ajutaţi să

înţeleg cum gândesc aceşti oameni, ce îi face să funcţioneze.

— Mulţumesc pentru încredere, inspectore, dar eu sunt istoric şi nu cunosc mai multe despre motivaţia individuală decât alţii. După cum probabil ştii, am fost în Rezistenţă, în *Milorg,* dar asta nu mă califică în vreun fel să pot intra în mintea cuiva care se înrolează voluntar pe Frontul de Est.

— Cred că ştiţi foarte multe, oricum, *Herr* Juul.

— Oare?

— Cred că ştiţi ce vreau să spun. Am făcut cercetări minuţioase.

Juul trase din pipă şi se uită la Harry. În tăcerea care urmă, Harry îşi dădu seama că cineva stătea în pragul uşii. Se întoarse şi văzu o femeie în vârstă. Se uita la Harry cu o privire blândă şi calmă.

— Discutam doar, Signe, zise Even Juul.

Ea dădu din cap veselă înspre Harry, deschise gura ca şi cum ar fi vrut să zică ceva, dar se opri când întâlni privirea lui Even Juul. Dădu iar din cap, închise încet uşa şi plecă.

— Deci ştii? întrebă Juul.

— Da. A fost soră medicală pe Frontul de Est, aşa e?

— Lângă Leningrad. Din 1942 până la retragerea din martie 1944.

Puse jos pipa.

— De ce îl vânaţi pe acest om?

— Ca să fiu sincer, nici noi nu ştim. Dar e posibil să fie pus la cale un asasinat.

— Hm.

— Deci ce ar trebui să căutăm? Un ciudat? Un bărbat care mai e încă nazist? Un criminal?

Juul dădu dezaprobator din cap.

— Cei mai mulţi dintre cei plecaţi pe front s-au reintegrat în societate după ce şi-au încheiat serviciul. Mulţi dintre ei s-au descurcat surprinzător de bine, chiar şi după ce au fost catalogaţi drept dezertori. Poate că totuşi nu aşa de surprinzător. Adesea se dovedeşte că cei inteligenţi sunt cei care iau decizii în situaţii critice cum ar fi războiul.

— Deci cel pe care îl căutăm ar putea foarte bine să fie dintre cei care s-au descurcat.
— Bineînţeles.
— Un stâlp al societăţii?
— Probabil că nu a avut uşa deschisă spre funcţii de importanţă naţională în finanţe şi politică.
— Dar ar putea fi un om de afaceri independent, un antreprenor. În mod clar, cineva care a câştigat suficienţi bani să poată cumpăra o armă în valoare de jumătate de milion. Ce ar putea să urmărească?
— Are asta în mod obligatoriu de-a face cu faptul că a luptat pe front?
— Am un sentiment puternic că aşa este.
— Să fie motivul răzbunarea, atunci?
— Ar fi atât de lipsit de logică?
— Nu, deloc. Mulţi dintre cei de pe front se cred adevăraţii patrioţi. Cred că, dată fiind situaţia mondială din 1940, au acţionat în interesul naţiunii. Consideră faptul că sunt numiţi dezertori o totală mistificare a justiţiei.
— Deci?
Juul se scărpină după ureche.
— Majoritatea judecătorilor implicaţi în aducerea lor în faţa justiţiei sunt morţi. Acelaşi lucru e valabil şi pentru politicienii care au făcut posibile aceste procese. Teoria răzbunării nu prea are fundament.
Harry oftă.
— Aveţi dreptate. Încerc doar să-mi fac o imagine din cele câteva piese de puzzle pe care le am.
Juul aruncă o privire rapidă la ceas.
— Promit că o să mă gândesc, dar nu ştiu dacă într-adevăr te pot ajuta.
— Mulţumesc oricum, zise Harry ridicându-se.
Apoi îşi aminti ceva şi scoase din jachetă un teanc de foi împăturite.
— Apropo, am făcut o copie a interviului luat unui martor din Johannesburg. Aţi putea să vă uitaţi să vedeţi dacă găsiţi ceva important în el?
Juul zise da, dar dădu din cap de parcă ar fi zis nu.

În timp ce Harry se încălţa pe hol, arătă spre fotografia cu tânărul în haină albă.

— Sunteţi dumneavoastră?

— Da, în prima jumătate a secolului trecut, râse Juul. A fost făcută în Germania, înainte de război. Trebuia să merg pe urma tatălui şi a bunicului meu şi să studiez medicina acolo. Când a izbucnit războiul, m-am întors acasă şi pe vapor am pus pentru prima oară mâna pe o carte de istorie. După asta, a fost prea târziu: m-a prins.

— Deci aţi renunţat la medicină?

— Depinde cum priveşti lucrurile. Am vrut să înţeleg cum de un singur om şi o singură ideologie au putut vrăji atâţia oameni. Şi poate să găsesc şi un antidot.

Râse.

— Eram foarte, foarte tânăr.

37

Etajul întâi, Hotelul Continental.
1 martie 2000

— E plăcut că ne putem întâlni aşa, zise Bernt Brandhaug, ridicând paharul de vin.

Ciocniră şi Aud Hilde îi zâmbi subsecretarului de stat de la Externe.

— Şi nu doar în chestiuni de serviciu, zise el, privind-o ţintă până când ea îşi plecă privirea.

Brandhaug o studie. Nu era chiar frumoasă, avea trăsături cam aspre şi era cu siguranţă cam plinuţă, dar avea un aer încântător, uşuratic şi era o *tânără* plinuţă.

Ea îl sunase de dimineaţă, de la Departamentul de Resurse umane, spunându-i că are nevoie de sfatul lui într-o chestiune neobişnuită, dar înainte de a apuca să spună mai multe, Brandhaug o invitase să vină în biroul lui. Iar când ea sosise acolo, hotărâse imediat că nu are suficient timp atunci şi că ar putea să discute la masă, după serviciu.

— Ar trebui să ne mai alegem şi noi, funcţionarii publici, cu ceva, zisese Brandhaug.

Ea se gândise că se referea la masă.

Până acum totul mersese bine. Ospătarul-şef le dăduse masa obişnuită a lui Brandhaug şi, din câte îşi putuse da seama acesta, nu era nimeni cunoscut în restaurant.

— Da, am avut cazul ăsta ciudat ieri, zise ea, lăsându-l pe ospătar să desfacă şerveţelul şi să i-l pună în poală. Am primit o vizită de la un bătrân care pretindea că îi datorăm bani. Noi, adică Biroul de Externe. Aproape două milioane de coroane, a zis, făcând referire la o scrisoare pe care a trimis-o în 1970.

Îşi dădu ochii peste cap. „N-ar trebui să se machieze atât”, se gândi Brandhaug.

— Şi pentru ce îi datorăm bani?

— A zis că în timpul războiului a fost marinar pe un vas de comerţ. Ceva în legătură cu Nortraship. Că nu i-au plătit banii.

— Da, cred că ştiu despre ce e vorba. Ce a mai zis?

— Că nu mai poate aştepta. Că l-am păcălit pe el şi pe toţi ceilalţi negustori. Că Dumnezeu ne va pedepsi pentru păcatele noastre. Nu ştiu dacă băuse sau dacă era bolnav, dar părea tulburat. A adus cu el o scrisoare, semnată de Consulul General al Norvegiei în Bombay în 1944 care garanta, în numele statului norvegian, plata gratificaţiei pentru risc de război pe perioada de patru ani în care a servit ca ofiţer în flota comercială norvegiană. Dacă nu ar fi fost scrisoarea, l-am fi trimis la plimbare cu siguranţă şi nu te-am fi deranjat cu această chestiune lipsită de importanţă.

— Poţi să vii la mine oricând doreşti, Aud Hilde, zise el, cuprins brusc de panică.

Oare aşa o chema, Aud Hilde?

— Bietul om, continuă Brandhaug, făcând semn ospătarului să mai aducă vin. Ce e trist în acest caz e că omul chiar are dreptate. Nortraship a fost înfiinţat pentru a administra vasele din flota comercială pe care germanii nu le capturaseră încă. Era o organizaţie cu interese pe jumătate politice, pe jumătate economice. Britanicii, de exemplu, au plătit către Nortraship sume imense drept gratificaţii de risc pentru a folosi vasele norvegiene. Însă banii, în loc să fie folosiţi pentru a plăti echipajele, mergeau direct în buzunarele proprietarilor de vase şi în vistieriile statului. E vorba de câteva sute de milioane de coroane. Marinarii de pe vasele de comerţ au încercat să-şi primească banii înapoi prin demersuri legale, dar au pierdut procesul la Curtea Supremă în 1954. Parlamentul Storting a dat o lege în 1972 care stabilea că aceşti marinari de pe vasele de comerţ sunt îndreptăţiţi să primească banii respectivi.

— Acest om pare că nu a primit nimic. Pentru că a fost pe Marea Chinei şi a fost scufundat de

japonezi şi nu de germani, spune el.

— A zis cum îl cheamă?

— Konrad Åsnes. Aşteaptă, o să-ţi arăt scrisoarea. A calculat cât i se datora, cu dobândă cu tot.

Se aplecă să caute în geantă. Antebraţele îi tremurară. „Ar trebui să facă puţin sport”, se gândi Brandhaug. Cu patru kilograme mai puţin şi Aud Hilde ar fi doar bine făcută şi nu… grasă.

— E în regulă, zise el. Nu e nevoie. Nortraship e de competenţa Ministerului Comerţului.

Ea ridică privirea.

— A insistat că noi suntem cei care îi datorăm bani. Ne-a dat un termen de două săptămâni.

Brandhaug râse.

— Da? Şi care-i graba, acum după şaizeci de ani?

— N-a zis. A spus doar că vom suporta consecinţele dacă nu plătim.

— Dumnezeule.

Brandhaug aşteptă până când ospătarul îi turnă vin, apoi se aplecă peste masă.

— Urăsc să suport consecinţele, tu nu?

Ea îi zâmbi ezitant. Brandhaug ridică paharul.

— Mă întrebam ce să facem cu acest caz, spuse ea.

— Uită-l, zise el. Dar eu mă mai întrebam ceva, Aud Hilde.

— Ce anume?

— Dacă ai văzut camera de hotel pe care o avem la dispoziţie aici.

Aud Hilde zâmbi din nou şi spuse că n-o văzuse.

38

Sala de fitness Focus, Ila.
2 martie 2000

Harry pedala transpirat. Încăperea era echipată cu optsprezece biciclete ergometrice de ultimă generaţie, toate ocupate de „orăşeni” în general bine făcuţi care se uitau la monitorul mut al unui televizor agăţat de tavan. Harry se uită la Elisa din *Expediţia lui Robinson* şi-i citi pe buze că spune că nu-l poate suferi pe Poppe. Harry ştia deja. Era o reluare.

Asta nu mă impresionează prea mult! se auzi în boxe.

„Asta e o surpriză”, se gândi Harry, căruia nu-i plăcea nici muzica tare şi nici sunetul enervant pe care-l auzea venind de undeva din plămâni. Ar fi putut să facă gimnastică gratuit în sala de la sediul Poliţiei, dar Ellen îl convinsese să meargă la sala Focus. Fusese de acord, dar se oprise aici atunci când ea încercase să-l facă să meargă la nişte ore de aerobic. A te mişca în ritmul aceleiaşi muzici înregistrate împreună cu un grup de oameni cărora le plăcea această muzică în timp ce un instructor cu un zâmbet până la urechi îi încuraja să se întindă şi mai mult, cu expresii verbale gen „nu faci efort, nu câştigi” – era pentru Harry o formă voluntară de autoumilire. Aşa cum vedea el lucrurile, cel mai mare avantaj la Focus era că putea să facă exerciţii şi să urmărească *Expediţia lui Robinson* fără să fie obligat să stea în aceeaşi încăpere cu Tom Waaler, care părea că-şi petrece marea parte a timpului său liber în sala de fitness. Harry se uită iute împrejur şi îşi confirmă că în seara asta, ca de obicei, era cel mai bătrân de acolo. Cele mai multe erau fete, cu walkman-uri în ureche, care aruncau câte o privire în direcţia lui la intervale regulate. Asta nu pentru că se uitau la el, ci pentru că cel mai popular comic din Norvegia stătea lângă el, într-un hanorac gri, fără

niciun strop de sudoare sub buclele care îi cădeau pe frunte. Pe ecranul bicicletei lui Harry apăru un mesaj: *Te antrenezi bine.*

„Dar te îmbraci prost”, se gândi Harry, uitându-se în jos la pantalonii scurţi de jogging lăsaţi şi decoloraţi, pe care tot trebuia să-i ridice din cauza telefonului mobil care îi atârna la brâu. Iar adidaşii lui obosiţi nu erau nici suficient de noi pentru a fi moderni şi nici destul de vechi pentru a fi din nou la modă. Tricoul cu inscripţia Joy Division, care fusese într-o vreme popular, dădea de înţeles că nu mai urmărea de ani buni ce se petrece pe scena muzicală. Dar Harry nu se simţi complet demn de a fi ignorat până când telefonul nu începu să sune şi văzu şaptesprezece perechi de ochi pline de reproş, inclusiv pe cea a comicului, îndreptate spre el. Desfăcu drăcia de la brâu.

— Hole.

Asta nu mă impresionează prea mult! din nou.

— Sunt Juul. Te deranjez?

— Nu, e doar muzica.

— Gâfâi ca un câine. Sună-mă când poţi să vorbeşti.

— Pot să vorbesc. Sunt la sală.

— Bine. Am veşti bune. Am citit discuţia pe care ai avut-o în Johannesburg. De ce nu mi-ai spus că a fost la Sennheim?

— Uriah? Are vreo importanţă? Nici măcar n-am fost sigur că am reţinut bine numele. Am căutat pe harta Germaniei, dar n-am găsit niciun Sennheim.

— Răspunsul la întrebare este da, e important. Dacă ai mai avut dubii că a luptat sau nu pe front, poţi fi sigur acum. A luptat cu siguranţă. Sennheim e o localitate mică şi singurii norvegieni de care am auzit că au fost acolo au fost în timpul războiului. În tabere de pregătire înainte de a pleca pe Frontul de Est. Motivul pentru care nu ai găsit Sennheim-ul pe harta Germaniei e pentru că nu e în Germania, ci în Alsacia, în Franţa.

— Da, dar…

— Alsacia a aparţinut ba Franţei, ba Germaniei, de-a lungul istoriei sale, de aceea se vorbeşte germana acolo. Faptul că omul nostru a fost în Sennheim reduce drastic numărul posibililor candidaţi. Doar cei din regimentele Nordland şi Norge au fost instruiţi acolo. Ba mai mult – pot să îţi dau numele unei persoane care a fost în Sennheim şi care mai mult ca sigur va dori să te ajute.

— Da?

— Un soldat din regimentul Nordland care a luptat pe front. Ni s-a alăturat ca voluntar în Rezistenţă în 1944.

— Uau!

— A crescut la o fermă îndepărtată împreună cu părinţii şi fraţii mai mari, care erau toţi fanatici ai naţional-socialismului, şi a fost forţat să se înroleze pe front. El n-a fost niciodată un nazist convins, iar în 1943 a dezertat lângă Leningrad. A stat puţin prizonier la ruşi şi a luptat alături de ei înainte să se poată întoarce în Norvegia prin Suedia.

— Aţi avut încredere într-un soldat care a luptat pe Frontul de Est?

Juul râse.

— Bineînţeles.

— De ce râdeţi?

— E o poveste lungă.

— Am suficient timp la dispoziţie.

— I-am ordonat să-l elimine pe un membru al familiei sale.

Harry se opri din pedalat. Juul tuşi scurt.

— Când l-am găsit în Nordmarka, la nord de Ullevålseter, nu l-am crezut la început. Ne-am zis că e spion şi am hotărât să-l împuşcăm. Aveam relaţii la arhivele poliţiei din Oslo, ceea ce însemna că puteam să-i verificăm povestea şi s-a dovedit că de fapt fusese dat dispărut de pe front. Se presupunea că dezertase. Se potrivea şi descrierea familiei şi, în plus, avea documente care arătau cine zicea că e. Bineînţeles că toate astea puteau să fi fost falsificate

de germani, aşa că am hotărât să-l punem la încercare.

Pauză.

— Şi?

— L-am ascuns într-o cocioabă, departe de noi şi de germani. Cineva a venit cu ideea să-i dăm ordin să-l împuşte pe unul dintre fraţii lui de la *Nasjonal Samling.* Ideea era să vedem cum reacţionează. Nu a zis niciun cuvânt când i-am dat ordinul, dar în ziua următoare când ne-am dus la cocioabă, nu mai era. Eram siguri că fugise, dar peste două zile a reapărut. Ne-a spus că a fost la ferma familiei sale din Gudbrandsdalen. Câteva zile mai târziu, am primit informaţii de la oamenii noştri de acolo. Unul dintre fraţi fusese găsit mort în grajd, celălalt în hambar. Părinţii, pe podeaua din sufragerie.

— Dumnezeule, zise Harry. Omul cred că era nebun.

— Probabil. Aşa eram cu toţii. Era război. În plus, nu am vorbit niciodată despre asta, nici atunci şi nici altă dată. N-ar trebui nici tu să…

— Bineînţeles că nu. Unde locuieşte?

— Aici în Oslo. În Holmenkollen, cred.

— Şi cum îl cheamă?

— Fauke. Sindre Fauke.

— Bine, o să iau legătura cu el. Mulţumesc, Herr Juul.

Pe ecranul televizorului apăruse un prim-plan cu Poppe care trimitea înlăcrimat salutări acasă. Harry îşi puse telefonul la brâul pantalonilor, îi ridică şi plecă în sala de forţă.

Pe Shania Twain nu o impresionă lucrul ăsta.

39

Raionul pentru bărbaţi, Hegdehaugsveien.
2 martie 2000

— Din lână de calitate, super 110, zise vânzătoarea, ţinând jacheta pentru ca bătrânul s-o îmbrace. Cea mai bună. Uşoară şi rezistentă.

— O s-o port doar o dată, spuse bătrânul zâmbind.

— O, făcu ea, uşor mirată. Atunci avem ceva mai ieftin…

El se studie în oglindă.

— O să rămână asta.

— Are linie clasică, îl asigură vânzătoarea. Cea mai clasică din tot ce avem.

Se uită speriată la bătrânul care se aplecase.

— Vă e rău? Să…

— Nu, a fost doar un junghi. O să-mi treacă.

Bărbatul îşi îndreptă spatele.

— În cât timp îmi puteţi scurta pantalonii?

— Până miercuri, săptămâna viitoare. Dacă nu vă grăbiţi. Aveţi nevoie de ei pentru o ocazie specială?

— Da, dar miercuri e bine.

Plăti în bancnote de 100 de coroane.

În timp ce le număra, vânzătoarea zise:

— Vă asigur că veţi avea un costum care vă va ţine toată viaţa.

Râsul lui îi răsună în urechi mult după ce bătrânul plecase.

40

Holmenkollen. 3 martie 2000

În Holmenkollveien, Besserud, Harry găsi prin întuneric numărul casei pe care o căuta, o casă mare din lemn închis la culoare, aflată în spatele unor brazi foarte înalţi. O alee pietruită ducea la casă, iar Harry merse cu maşina până la o porţiune dreaptă unde începu să se învârtă. Ideea era să parcheze în pantă, dar cum o băgă în viteza întâi, maşina tuşi din rărunchi şi îşi dădu suflarea. Harry înjură şi învârti cheia în contact, dar motorul scoase doar un geamăt.

Coborî şi merse pe jos până la casa unde o femeie ieşise la uşă. Era clar că nu-l auzise venind şi se opri pe trepte cu un zâmbet întrebător pe buze.

— Bună dimineaţa, zise Harry, arătând cu capul spre maşină. E cam bolnăvioară, are nevoie de… nişte doctorii.

— Doctorii?

Vocea ei era caldă şi profundă.

— Da, cred că a luat gripa asta care circulă acum.

Femeia zâmbi şi mai larg. Părea să aibă în jur de treizeci de ani şi purta o haină neagră simplă, de o eleganţă necăutată, genul despre care Harry ştia că te costă o avere.

— Tocmai plecam, zise femeia. Aveţi treabă aici?

— Cred că da. Sindre Fauke?

— Da, dar aţi întârziat cu câteva luni. Tatăl meu s-a mutat în oraş.

Harry se apropie şi-şi putu da seama că era atrăgătoare. Şi ceva din felul relaxat în care vorbea, felul în care îl privea drept în ochi, sugera că era şi foarte stăpână pe ea. O femeie de carieră, bănui el. Un domeniu în care e nevoie de o minte rece şi raţională. Agent imobiliar, şefă de departament într-o bancă, politician sau ceva de genul ăsta. În orice caz, înstărită, era foarte sigur de asta. Nu doar din cauza hainei şi a casei enorme din spatele ei, ci şi din cauza atitudinii şi a pometţilor înalţi,

aristocratici. Coborî treptele de parcă ar fi mers pe o linie dreaptă, cu multă uşurinţă. Lecţii de balet, se gândi Harry.

— Pot să vă mai ajut cu ceva?

Consoanele erau articulate clar, iar intonaţia cu accent pe „pot” era aşa de limpede, încât era aproape teatrală.

— Sunt de la poliţie.

Începu să-şi caute legitimaţia în buzunarele de la jachetă, dar ea îl opri cu un semn.

— Da, aş fi vrut să schimb câteva vorbe cu tatăl dumneavoastră.

Harry observă iritat că intonaţia îi devenise în mod involuntar mai formală decât era de obicei.

— În ce chestiune?

— Căutăm pe cineva. Şi speram că tatăl dumneavoastră ne-ar putea ajuta.

— Pe cine căutaţi?

— Mă tem că nu pot să vă spun.

— Bine.

Femeia dădu din cap de parcă fusese un test pe care Harry tocmai îl trecuse.

— Dar dacă îmi spuneţi că nu mai locuieşte aici… zise Harry, ducând mâna la ochi.

Ea avea mâini subţiri. Lecţiile de pian, se gândi Harry. Iar în jurul ochilor avea riduri de expresie. Poate că avea mai mult de treizeci de ani?

— Nu mai locuieşte aici. S-a mutat în Majorstuen. Bulevardul Vibes, numărul 18. O să-l găsiţi ori acolo, ori la Biblioteca Universitară, bănuiesc.

Biblioteca Universitară. Articulase cuvintele aşa de clar, încât nu sărise nicio silabă.

— Bulevardul Vibes, numărul 18.

— Da.

— Înţeleg.

Harry dădu din cap. Iar şi iar. Ca un câine. Femeia zâmbi fără să-şi desfacă buzele şi ridică din sprâncene de parcă spunea că asta a fost tot, dacă nu mai avea întrebări, întâlnirea s-a terminat.

— Înţeleg, repetă Harry.

Avea sprâncenele negre şi uniforme. Pensate probabil, se gândi Harry. Dar nu într-un mod prea evident.

— Trebuie să plec acum, zise ea. Tramvaiul…

— Înţeleg, spuse Harry pentru a treia oară, fără să dea semne că vrea să plece.

— Sper că-l veţi găsi. Pe tata.

— O să-l găsim.

— La revedere.

Pietrişul începu să scrâşnească sub tocurile ei în timp ce femeia făcu câţiva paşi.

— Ăă… am o mică problemă, zise Harry.

— Mulţumesc pentru ajutor.

— N-ai pentru ce, zise ea. Eşti sigur că nu ocoleşti prea mult?

— Deloc, şi eu merg în aceeaşi direcţie, răspunse Harry, uitându-se pe furiş la mănuşile de piele, fără nicio îndoială extrem de scumpe, devenite gri murdar de la împinsul maşinii. Întrebarea e dacă maşina va rezista tot drumul, adăugă el.

— Cred că a avut un trecut zbuciumat, zise ea, arătând spre gaura din parbriz şi spre sârmele roşii şi galbene încâlcite în locul unde ar fi trebuit să fie radioul.

— A fost spartă, spuse Harry. De asta nu se închide portiera. I-au rupt-o.

— Deci toată lumea are mână liberă acum?

— Da, aşa se întâmplă când îmbătrâneşti.

Ea râse:

— Da?

Harry îi aruncă o privire. Poate că era genul care arată la fel şi când îmbătrânesc, care par de treizeci de ani de la douăzeci de ani până la cincizeci. Îi plăcea profilul ei, cu linii blânde. Tenul ei avea o strălucire caldă şi naturală, nu bronzul fals, uscat şi fad pe care femeile de vârsta ei îl aveau în februarie. Îşi desfăcuse nasturii de la haină, lăsând să se vadă gâtul lung şi zvelt. Îi privi mâinile care se odihneau în poală.

— E roşu, zise ea calm.

Harry se grăbi să apese pe frână.

— Scuze, spuse el.

Ce făcea? Se uita la mâinile ei să vadă dacă purta verighetă? Dumnezeule.

Se uită împrejur şi-şi dădu brusc seama unde erau.

— S-a întâmplat ceva? îl întrebă ea.

— Nu, nu.

Se făcu verde şi Harry apăsă pe acceleraţie.

— Am amintiri neplăcute din acest loc.

— Şi eu, zise ea. În urmă cu câţiva ani, am trecut pe aici cu trenul exact după ce o maşină a poliţiei traversase şinele şi intrase chiar în zidul de acolo.

Îi indică unde.

— A fost îngrozitor. Un poliţist încă mai atârna de stâlp, ca un crucifix. N-am mai dormit câteva nopţi după asta. Au spus că poliţistul care conducea era beat.

— Cine a spus asta?

— Un profesor de-al meu. De la Academia de Poliţie.

Trecură de Frøen. Vinderen rămăsese în urmă. Mult în urmă, se gândi Harry.

— Deci ai fost la Academia de Poliţie? o întrebă.

— Nu, ai înnebunit?

Femeia râse din nou. Lui Harry îi plăcu felul în care râdea.

— Am studiat Dreptul la universitate.

— Şi eu, zise el. Când ai terminat?

„Deşteaptă treabă”, Harry.

— În ’92.

Harry socoti. Avea cel puţin treizeci de ani.

— Şi tu?

— În ’90, zise Harry.

— Îţi aminteşti concertul celor de la Raga Rockers din timpul Zilelor Facultăţii de Drept din ’88?

— Bineînţeles. Eram acolo. În grădină.

— Şi eu! A fost grozav!

Îl privi cu ochi scânteietori.

„Unde?” se gândi el. „Unde erai?”

— Da, a fost minunat.

Harry nu-şi mai amintea prea bine concertul. Dar îşi aduse brusc aminte de fetele de familie bună care apăreau atunci când cântau cei de la Raga.

— Dacă am studiat în aceeaşi perioadă, probabil că avem multe cunoştinţe comune, zise ea.

— Mă îndoiesc. Eram deja poliţist şi nu aveam prieteni printre studenţi.

Traversară în tăcere Industrigata.

— Poţi să mă laşi aici, zise ea.

— E bine aici?

— Da, e bine.

Trase pe margine, iar femeia se întoarse spre el. O şuviţă de păr îi căzuse pe faţă. Avea o privire blândă, dar directă. Şi ochii căprui. Un gând neaşteptat puse stăpânire pe Harry: voia s-o sărute.

— Mulţumesc, zise ea zâmbind.

Apăsă pe mânerul portierei. Nu se întâmplă nimic.

— Îmi pare rău, zise Harry, aplecându-se şi respirându-i parfumul. Siguranţa…

Împinse portiera cu putere şi aceasta se deschise. Avu senzaţia că se duce la fund.

— Poate că o să ne mai vedem?

— Poate.

Simţi un imbold s-o întrebe unde se duce, unde lucrează, dacă îi place ce face, ce altceva îi mai place, dacă are pe cineva, dacă vrea să meargă la un concert, chiar dacă nu ar cânta Raga. Totuşi, din fericire, fu prea târziu. Deja se îndepărtase în paşii ei de balet pe bulevardul Sporveisgata.

Harry oftă. O cunoştea de o jumătate de oră şi nici măcar nu ştia cum o cheamă. Probabil că suferea de o andropauză prematură.

Se uită apoi în oglinda retrovizoare şi întoarse. Bulevardul Vibes era în apropiere.

41

Bulevardul Vibes, Majorstuen.
3 martie 2000

În pragul uşii stătea un bărbat cu un zâmbet larg în timp ce Harry urcă gâfâind la etajul trei.

— Îmi pare rău că a trebuit să urci, zise bărbatul, întinzându-i mâna. Sindre Fauke.

Privirea îi era încă tânără, dar faţa arăta de parcă trecuse prin două războaie mondiale. Cel puţin. Părul alb sau ce mai rămăsese din el era pieptănat pe spate şi bărbatul purta o cămaşă roşie pe sub haina tricotată desfăcută la nasturi. Îi strânse mâna ferm, dar cu căldură.

— Tocmai am făcut cafea, zise el. Ştiu ce cauţi.

Intrară în sufrageria care fusese transformată în birou şi care avea o masă şi un calculator. Peste tot erau împrăştiate hârtii, iar grămezi de cărţi şi ziare acopereau masa şi podeaua de-a lungul peretelui.

— Încă nu mi-am pus lucrurile în ordine, îi explică el, făcându-i loc lui Harry pe canapea.

Harry studie camera. Nu avea tablouri pe pereţi, doar un calendar cu fotografii din Nordmarka.

— Lucrez la un proiect amplu care sper că se va transforma într-o carte. O carte despre război.

— Nu a scris-o deja cineva?

Fauke râse.

— Da, cu siguranţă că poţi spune asta. Numai că n-au scris-o cum trebuie. Iar asta este despre războiul *meu.*

— Aha. Dar de ce aţi vrea s-o scrieţi?

Fauke dădu din umeri.

— Cu riscul de a părea pretenţios – aceia dintre noi care am fost acolo avem datoria să lăsăm posterităţii prin ce am trecut înainte să părăsim această lume. În orice caz, eu aşa văd lucrurile.

Fauke se duse în bucătărie şi vorbi tare de acolo.

— Even Juul a fost cel care m-a sunat şi m-a anunţat c-o să primesc o vizită. De la POT, mi s-a

dat de înţeles.

— Da, dar Juul mi-a spus că locuiţi în Holmenkollen.

— Nu ţin aşa de strâns legătura cu Even, iar numărul de telefon l-am păstrat pentru că m-am mutat doar temporar. Până când voi termina cartea.

— Am fost acolo şi am cunoscut-o pe fiica dumneavoastră, care mi-a dat adresa asta.

— Deci era acasă? Probabil că era liberă.

Liberă de unde? vru Harry să-l întrebe, dar se gândi că ar fi prea bătător la ochi.

Fauke se întoarse cu un ibric de cafea aburindă şi două căni.

— Neagră?

Puse una dintre căni în faţa lui Harry.

— Mulţumesc.

— În regulă, pentru că nu ai de ales.

Fauke râse şi aproape că vărsă cafeaua în timp ce o turnă.

Harry se gândi că Fauke nu semăna deloc cu fiica lui. Nu avea felul ei educat de a vorbi sau de a se purta, şi nici trăsăturile sau tenul ei măsliniu. Doar fruntea era la fel. Înaltă şi străbătută de o venă albastră şi groasă.

— Aveţi o casă mare acolo, zise el.

— Trebuie îngrijită la nesfârşit şi curăţată zăpada în permanenţă, răspunse Fauke, sorbind din cafea şi plescăind aprobator. În plus, e întunecoasă şi prea departe de restul lumii. Nu-mi place la Holmenkollen. În afară de asta, acolo locuiesc doar snobi. Nu e un loc pentru un emigrant ca mine din Gudbrandsdalen.

— De ce nu o vindeţi?

— Fiicei mele cred că îi place. A crescut acolo. Doreai să vorbim despre Sennheim, după câte am înţeles.

— Fiica dumneavoastră locuieşte singură acolo?

Harry ar fi putut să-şi muşte limba. Fauke luă o înghiţitură din cană. Plimbă îndelung cafeaua în gură.

— Stă cu un băiat. Oleg.

Privea în gol şi nu mai zâmbea.

Harry trase câteva concluzii rapide. Probabil prea rapide, dar dacă avea dreptate, Oleg trebuie să fi fost motivul pentru care Sindre Fauke locuia la Majorstuen. În orice caz, asta era. Fiica lui locuia cu cineva, n-avea rost să se mai gândească. De fapt, era mai bine.

— Nu pot să vă spun prea multe, Herr Fauke. Sunt sigur că înţelegeţi că lucrăm…

— Înţeleg.

— Bine. Aş vrea să-mi spuneţi ce ştiţi despre norvegienii din Sennheim.

— Să ştii că am fost mulţi.

— Cei care mai sunt în viaţă.

Fauke zâmbi.

— Nu vreau să fiu morbid, dar asta uşurează lucrurile. Oamenii au murit ca muştele pe front. În medie, mureau pe an şaizeci la sută dintre cei din batalionul meu.

— N-aş fi crezut. Rata mortalităţii la brumăriţele de pădure este de…

— Da?

— Scuze, continuaţi.

Harry se uită jenat în cana de cafea.

— Ideea e că în război, curba de învăţare e abruptă, zise Fauke. Dacă supravieţuieşti primelor şase luni, şansele de supravieţuire devin mult mai mari. Nu calci pe mine, ţii capul plecat în tranşee, te trezeşti când auzi împuşcături de armă Mosin-Nagant. Şi ştii că nu e loc de fapte eroice, iar frica e cel mai bun aliat al tău. Aşa că, după primele şase luni, mă aflam într-un grup mic de norvegieni şi ne dăduserăm seama că era posibil să supravieţuim războiului. Şi cei mai mulţi dintre noi am fost la Sennheim. Treptat, odată cu războiul, tabăra de instrucţie s-a mutat mai adânc în Germania. Iar voluntarii veneau direct din Norvegia. Cei care veneau fără să fie instruiţi…

Fauke dădu din cap.

— Mureau?

— Nici măcar nu ne deranjam să le învăţăm numele când veneau. Ce rost avea? E greu de înţeles, dar până în 1944, pe Frontul de Est au venit voluntari în puhoaie, mult timp după ce aceia dintre noi care eram acolo aflaserăm încotro se îndrepta războiul. Bieţii de ei, credeau că vor salva Norvegia.

— Am înţeles că în 1944 nu mai eraţi acolo?

— Aşa e. Am dezertat. 1942, Ajunul Anului Nou. Mi-am trădat ţara de două ori.

Fauke zâmbi.

— Şi de ambele dăţi am ajuns în tabăra greşită.

— Aţi luptat pentru ruşi?

— Într-un fel. Am fost prizonier de război. Muream de foame. Într-o zi au întrebat în germană dacă se pricepe vreunul dintre noi la telecomunicaţii. Aveam o vagă idee, aşa că am ridicat mâna. S-a dovedit că toţi oamenii de la comunicaţii dintr-un regiment muriseră. Toţi! În ziua următoare, răspundeam la un telefon militar în timp ce îi atacam pe foştii mei tovarăşi în Estonia. Lângă Narva…

Fauke ţinu cana de cafea cu amândouă mâinile.

— Stăteam pe un deal şi-i priveam pe ruşi cum atacă postul militar german apărat de automate. Dar germanii i-au ras. O sută douăzeci de oameni şi patru cai zăceau claie peste grămadă înainte ca mitralierele să se încălzească şi să se oprească. Ruşii care mai rămăseseră i-au omorât pe germani cu baionete ca să nu consume muniţia. Cel mult o jumătate de oră trecuse de când fusese lansat atacul şi până când se terminase. O sută douăzeci de oameni morţi. Au trecut apoi la următorul post. Aceeaşi tehnică.

Harry observă cum îi tremura cana uşor.

— Ştiam că voi muri. Şi încă pentru o cauză în care nu credeam. Nu credeam în Hitler sau Stalin.

— De ce v-aţi dus pe Frontul de Est dacă nu credeaţi în cauză?

— Aveam optsprezece ani. Crescusem la o fermă sus în Gudbrandsdalen unde de regulă nu vedeam pe nimeni în afară de vecinii din apropiere. Nu citeam

ziare, nu aveam cărţi – nu ştiam nimic. Tot ce ştiam despre politică era de la tata. Doar noi mai rămăseserăm din restul familiei; ceilalţi emigraseră în America în anii douăzeci. Părinţii mei şi oamenii de la fermele vecine erau susţinători înfocaţi şi membri ai NS. Aveam doi fraţi mai mari pe care îi veneram. Erau membri ai *Hirden,* activişti politici, şi primiseră misiunea să recruteze tineri pentru partid, altfel trebuiau să se ofere ei voluntari pe front. Asta mi-au spus, cel puţin. Abia mai târziu am aflat că treaba lor era să recruteze de fapt turnători. Dar era prea târziu, eram deja în drum spre front.

— Deci pe front aţi fost convertit.

— N-aş numi-o convertire. Mulţi dintre voluntari se gândeau la Norvegia, şi nu la politică. Pentru mine, punctul crucial a fost când mi-am dat seama că luptam în războiul unei alte ţări. Simplu. Şi nici să lupt pentru ruşi nu a fost mai bine. În iunie 1944, descărcam marfă pe cheiul din Tallinn şi am reuşit să mă strecor la bordul unui vapor suedez al Crucii Roşii. Am stat ascuns trei zile în cărbune. M-am intoxicat cu monoxid de carbon, dar la Stockholm mi-am revenit. De acolo am călătorit spre graniţa cu Norvegia pe care am traversat-o pe cont propriu. Era august.

— De ce pe cont propriu?

— Puţinii oameni pe care îi cunoşteam în Suedia nu aveau încredere în mine; povestea mea era cam fantastică. Era în regulă, în orice caz. Nici eu nu aveam încredere în nimeni.

Râse tare din nou.

— Deci am stat ascuns şi m-am descurcat singur. Traversatul graniţei era o joacă de copii. Crede-mă, în timpul războiului, să treci din Suedia în Norvegia era mai puţin periculos decât să aduni proviziile aruncate de avioane în Leningrad. Mai vrei cafea?

— Da, mulţumesc. De ce nu aţi rămas pur şi simplu în Suedia?

— Bună întrebare. Una pe care mi-am pus-o şi eu de multe ori.

Îşi trecu mâna prin părul alb şi rar.

— Eram obsedat de gândul răzbunării. Eram tânăr şi, când eşti tânăr, ai această iluzie a dreptăţii, crezi că e ceva cu care noi, oamenii, ne naştem. În perioada în care mă aflam pe Frontul de Est, eram un tânăr cu multe conflicte interioare şi m-am purtat execrabil cu mulţi dintre tovarăşii mei. Cu toate astea, sau poate chiar din acest motiv, am jurat să-i răzbun pe toţi cei care şi-au sacrificat viaţa pentru minciunile pe care ni le inoculaseră acasă. Şi voiam să-mi răzbun propria-mi viaţă irosită care, credeam eu atunci, nu mi-o voi mai putea reface niciodată. Nu-mi doream decât să fiu chit cu cei care ne trădaseră de fapt ţara. Astăzi, psihologii ar numi asta probabil psihoza războiului şi m-ar închide imediat. Dar eu m-am dus în Oslo fără să cunosc pe cineva sau să am unde să stau, având asupra mea documente care ar fi făcut să fiu împuşcat imediat ca fiind dezertor. Când am ajuns cu un camion în Oslo, m-am dus în Nordmarka. Am dormit sub nişte molizi şi, până să mă găsească, timp de trei zile am mâncat doar fructe din pădure.

— Cei din Rezistenţă?

— Am înţeles că Even Juul ţi-a spus restul.

— Da, zise Harry jucându-se cu cana.

Uciderile. Era un fapt de neînţeles pe care întâlnirea cu bărbatul nu-l făcea mai limpede. Avusese asta permanent în minte, de când îl văzuse pe Fauke stând zâmbitor în pragul uşii şi dând mâna cu el. „Acest bărbat şi-a executat părinţii şi doi fraţi.”

— Ştiu la ce te gândeşti, zise Fauke. Dar eram un soldat căruia i se dăduse ordinul să omoare. Dacă nu mi s-ar fi ordonat, n-aş fi făcut-o. Dar ştiu un lucru: familia mea a fost printre cei care şi-au înşelat ţara.

Fauke îl privi pe Harry drept în ochi. Mâinile cu care ţinea cana nu-i mai tremurau.

— Te întrebi de ce i-am omorât pe toţi când eu primisem ordin să omor doar unul, continuă el. Problema e că nu spuseseră pe care. M-au lăsat pe mine să hotărăsc cine să trăiască şi cine să moară. Iar eu n-am putut face asta. Aşa că i-am omorât pe

toţi. Pe front era un tip căruia îi spuneam Piept Roşu. Ca pasărea aceea cu piept roşu. El m-a învăţat că ucisul cu baioneta e metoda cea mai umană. Artera carotidă merge de la inimă la creier şi, când întrerupi legătura, creierul nu mai primeşte oxigen, iar victima intră imediat în moarte cerebrală. Inima mai pompează de trei, poate patru ori, dar apoi se opreşte. Problema e că operaţiunea asta nu se face cu uşurinţă. Gudbrand – aşa îl chema – era un maestru în această artă, dar cu mama m-am luptat parcă o eternitate şi n-am reuşit decât să-i provoc răni. Până la urmă, a trebuit s-o împuşc.

Harry avea gura uscată.

— Înţeleg, zise el.

Cuvintele fără sens atârnau în aer. Harry împinse cana de cafea pe masă şi scoase din jacheta de piele un carneţel.

— Credeţi că am putea să discutăm despre cei cu care aţi fost în Sennheim?

Sindre Fauke se ridică imediat.

— Îmi cer scuze, inspectore. N-am vrut să sune aşa de rece şi de brutal. Să-ţi explic înainte de a continua: nu sunt un bărbat brutal. Pur şi simplu aşa rezolv eu lucrurile. N-ar fi trebuit să-ţi povestesc, dar am făcut-o pentru că nu-mi pot permite să evit subiectul. Din acest motiv scriu şi cartea. Trebuie să mă confrunt cu asta de fiecare dată când vine vorba, direct sau indirect. Ca să mă asigur că nu mă ascund de acest subiect. Atunci când mă voi ascunde, teama va fi câştigat prima ei bătălie. Nu ştiu de ce e aşa. Probabil că un psiholog ar putea să dea o explicaţie.

Harry oftă.

— Asta e tot ce voiam să spun despre acest subiect. Ceea ce e probabil deja prea mult. Mai vrei cafea?

— Nu, mulţumesc.

Fauke se aşeză din nou. Îşi sprijini bărbia în pumni.

— Bine. Sennheim. Nucleul norvegienilor. De fapt, doar cinci oameni, inclusiv eu. Unul dintre ei, Daniel Gudeson, a murit în aceeaşi zi în care eu am

dezertat. Deci patru: Edvard Mosken, Hallgrim Dale, Gudbrand Johansen şi cu mine. Singurul pe care l-am văzut de când s-a terminat războiul a fost Edvard Mosken, comandantul batalionului nostru. În vara lui 1945. A primit trei ani pentru trădare. Nu ştiu dacă ceilalţi au supravieţuit. Dar să-ţi spun ce ştiu despre ei.

Harry dădu foaia în carneţelul său.

42

POT. 3 martie 2000

G-u-d-b-r-a-n-d J-o-h-a-n-s-e-n. Harry tastă literele cu degetele arătătoare. Un băiat de la ţară. După spusele lui Fauke, un caracter blând, oarecum slab, al cărui idol şi frate mai mare de împrumut era Daniel Gudeson, care fusese împuşcat în timpul gărzii de noapte. Harry apăsă pe ENTER şi programul porni.

Se uită înspre perete. La o poză mică a lui Sis. Se strâmba; aşa făcea mereu când era fotografiată. Într-o vacanţă de vară, în urmă cu mulţi ani. Pe tricoul alb se vedea umbra celei care făcea poza. Mama.

Calculatorul îl anunţă printr-un semnal sonor că terminase căutarea, iar el se concentră din nou asupra ecranului.

Oficiul naţional de evidenţa populaţiei avea doi Gudbrand Johansen înregistraţi, dar datele de naştere arătau că amândoi aveau sub şaizeci de ani. Sindre Fauke îi spusese numele pe litere, aşa că n-avea cum să le fi scris greşit. Asta însemna fie că Johansen îşi schimbase numele, fie că trăia în străinătate sau murise.

Harry încercă următorul nume. Comandantul batalionului din Mjøndalen. Cel cu copii mici acasă. Dezmoştenit de familie pentru că plecase pe front. E-d-v-a-r-d M-o-s-k-e-n. Dădu dublu click pe SEARCH.

Luminile din tavan se aprinseră brusc. Harry se întoarse.

— Ar trebui să aprinzi lumina când munceşti până târziu.

Kurt Meirik stătea în pragul uşii, cu degetul pe întrerupător. Intră şi se aplecă peste birou.

— Ce-ai găsit?

— Căutăm un bărbat trecut bine de şaptezeci de ani. Care probabil a luptat pe front.

— Mă refeream la neonazişti şi Ziua Independenţei.

— Ah…

Calculatorul scoase încă un bip.

— Încă n-am avut timp să mă ocup de asta, Meirik. Erau doi Edvard Mosken. Unul era născut în 1942, celălalt în 1921.

— Departamentul nostru dă o petrecere sâmbăta viitoare, zise Meirik.

— Am găsit invitaţia în cutia de corespondenţă.

Harry dădu dublu click pe 1921 şi pe ecran apăru adresa celui mai în vârstă dintre cei doi Mosken. Locuia în Drammen.

— Cei de la personal mi-au spus că încă nu ai dat niciun răspuns. Voiam doar să mă asigur că vii.

— De ce?

Harry tastă codul numeric personal al lui Edvard Mosken la Caziere.

— Ne place ca oamenii să se cunoască între ei la locul de muncă. Nici măcar la cantină nu te-am văzut vreodată.

— Mă simt bine aici, în birou.

Niciun rezultat. Căută la Registrul Naţional Central unde erau înregistraţi toţi cei care avuseseră de-a face cu poliţia, indiferent de motiv. Nu neapărat deferiţi justiţiei – de exemplu, se putea să fi fost arestaţi, reclamaţi sau ei înşişi victime ale unui act criminal.

— Mă bucur să te văd adâncit în muncă, dar nu te îngropa aici. Ne vedem la petrecere atunci?

ENTER.

— O să văd. Am o treabă pe care am planificat-o cu mult înainte, minţi Harry.

Din nou, niciun rezultat. Dacă tot intrase la Registrul Central Naţional, putea să introducă şi al treilea nume pe care i-l dăduse Fauke. H-a-l-l-g-r-i-m D-a-l-e. Un oportunist, după părerea lui Fauke. Se baza că Hitler va câştiga războiul şi-i va recompensa pe cei care aleseseră să fie de partea cui trebuie. Deja regreta când ajunseseră la Sennheim, dar era prea târziu ca să se mai întoarcă. Harry se

gândise atunci că numele îi părea cunoscut, iar acum sentimentul revenise.

— Dă-mi voie să mă exprim altfel, zise Meirik. Îţi ordon să vii.

Harry ridică privirea. Meirik zâmbea.

— Glumeam, zise el. Dar m-aş bucura să vii. O seară plăcută.

— La revedere, murmură Harry, întorcându-se la ecran.

Un singur Hallgrim Dale. Născut în 1922. ENTER.

Ecranul se umplu. Încă o pagină. Şi apoi alta.

„Deci nu toţi s-au descurcat după război”, se gândi Harry. Hallgrim Dale – domiciliul: strada Schweigaards, Oslo – era ceea ce ziarelor le plăcea să descrie ca fiind „un vechi client al poliţiei”. Harry parcurse lista. Vagabondaj, beţie, hărţuirea unui vecin, furt mărunt, tulburarea ordinii publice. Multe, dar nimic important. Cel mai impresionant lucru era că încă trăia, se gândi Harry, în timp ce-şi notă că fusese dus la poliţie ca să-şi revină din beţie, anul trecut în august. Găsi cartea de telefon din Oslo, căută numărul lui Dale şi sună. În timp ce aştepta la telefon, căută în registru şi-l găsi pe celălalt Edvard Mosken, născut în 1942. Şi el locuia tot în Drammen. Îşi notă codul lui numeric şi se întoarse la Caziere.

— Acesta e un mesaj de la Telenor. Numărul format nu este alocat. Acesta este un me…

Harry nu se miră. Închise.

Edvard Mosken junior primise o pedeapsă cu închisoarea. O sentinţă lungă; era încă închis. Pentru ce? Harry bănui că era vorba de droguri şi apăsă pe ENTER. O treime dintre cei închişi erau acolo din cauza drogurilor, într-adevăr. Contrabandă cu haşiş. Patru kilograme. Patru ani, fără drept de apel.

Harry căscă şi se întinse. Se îndrepta în vreo direcţie anume sau îşi irosea timpul stând acolo şi singurul loc unde ar fi vrut să fie era la Schrøder să bea o cafea? Ce zi de doi bani. Concluziona: Gudbrand Johansen nu există, cel puţin nu în

Norvegia; Edvard Mosken locuieşte în Drammen şi are un fiu condamnat pentru droguri; iar Hallgrim Dale e un beţiv şi nu pare genul care să aibă o jumătate de milion de coroane de spart.

Harry se frecă la ochi.

Să caute în cartea de telefoane ca să vadă dacă Fauke are număr pentru Holmenkollveien? Scoase un mormăit.

„Ea are partener. Şi bani. Şi clasă. Pe scurt, tot ce tu nu ai."

Introduse codul numeric al lui Hallgrim Dale în registru. ENTER. Maşinăria bâzâi.

O listă lungă. Cam la fel. Un beţiv bătrân.

„Aţi studiat amândoi Dreptul. Şi îi place Raga Rockers, ca şi ţie."

Stai puţin. Ultima oară, Dale era înregistrat ca „victimă". Fusese bătut? ENTER.

„Uit-o. Aşa da, acum a fost dată uitării." Să o sune pe Ellen şi s-o întrebe dacă are chef să meargă la film? Să aleagă ea filmul. Nu, mai bine s-ar duce la Focus. Să facă exerciţii de gimnastică.

HALLGRIM DALE. 151199. UCIS – apăru pe ecran.

Harry respiră adânc. Era surprins, dar nu foarte mult. Dădu dublu click pe DETALII. Calculatorul zumzăi şi vibră. Dar, de data asta, creierul lui lucră mai rapid decât calculatorul şi, până să apară datele, deja reuşise să-şi aducă aminte de unde-i ştia numele.

43

Sala de gimnastică Focus.
3 martie 2000

— Ellen la telefon.

— Bună, eu sunt.

— Care eu?

— Eu, Harry. Şi nu te mai preface că mai sunt şi alţi bărbaţi care te sună şi-ţi spun „eu sunt".

— Unde eşti? Ce-i cu muzica aia îngrozitoare?

— Sunt la Focus.

— Ce?

— Merg pe bicicletă. Am făcut aproape opt kilometri.

— Ajută-mă să înţeleg, Harry: adică stai pe o bicicletă la Focus şi vorbeşti la telefon în acelaşi timp?

Accentuă cuvintele „Focus" şi „telefon".

— Şi e vreo problemă?

— Fii serios, Harry.

— Am încercat să dau de tine toată seara. Îţi mai aduci aminte de crima pe care tu şi Tom Waaler aţi investigat-o în noiembrie şi în care a fost implicat un bărbat pe nume Hallgrim Dale?

— Bineînţeles. Cazul a fost preluat aproape imediat de cei de la Criminalistică. De ce?

— Încă nu ştiu. S-ar putea să aibă legătură cu acest fost soldat pe care îl caut. Ce mi-ai putea spune?

— Trebuie să verific, Harry. Sună-mă luni la birou.

— Doar puţin, Ellen. Te rog.

— Unul dintre bucătarii de la pizzeria lui Herbert l-a găsit pe Dale pe o alee din spate. Zăcea printre tomberoanele de gunoi cu gâtul tăiat. Nu s-a găsit nimic la locul crimei. Apropo, doctorul care a făcut autopsia a zis că tăietura din jurul gâtului e perfectă. De o precizie chirurgicală, a zis el.

— Cine crezi că a făcut-o?

— N-am idee. Se poate să fi fost unul dintre neonazişti, dar eu nu prea cred.
— De ce?
— Dacă omori pe cineva chiar pe treptele casei tale, eşti ori foarte impulsiv, ori foarte prost. Iar totul pare aşa de curat la această crimă, aşa de planificat. Nu erau semne de luptă, niciun indiciu, niciun martor. Totul arată că ucigaşul ştia ce face.
— Mobilul?
— Greu de spus. Cu siguranţă că Dale avea datorii, dar nu prea aveai ce să scoţi de la el. Din câte ştim, nu folosea droguri. I-am percheziţionat apartamentul – nimic în afară de sticle goale. Am vorbit cu unul dintre tovarăşii lui de pahar. Se împrietenise cu tipe care beau.
— Tipe care beau?
— Da, ştii ce vreau să spun.
— Da… tipe care beau.
— Ţi se pune mereu pata pe câte o chestie, Harry, şi e foarte enervant. Ştiai? Poate că ar trebui…
— Îmi pare rău, Ellen. Ai mereu dreptate şi o să mă străduiesc să mă îndrept. Ce spuneai?
— Alcoolicii îşi schimbă des partenerii între ei, aşa că nu putem exclude o crimă pasională. Apropo, ştii pe cine am interogat? Pe vechiul tău prieten, Sverre Olsen. Bucătarul l-a văzut la pizzeria lui Herbert atunci când s-a comis crima.
— Şi?
— Avea alibi. Stătuse acolo toată ziua şi nu ieşise decât zece minute ca să cumpere ceva. Vânzătorul a confirmat.
— Ar fi putut să…
— Da, ţi-ar fi plăcut să fie el, dar, Harry…
— Poate că Dale avea altceva, nu bani.
— Harry…
— Poate că deţinea informaţii. Despre cineva.
— Vă plac conspiraţiile la etajul şase, nu-i aşa? Dar n-am putea să ne ocupăm de asta luni, Harry?
— De când ţii aşa de mult cont de orele de serviciu?
— Sunt deja în pat.

— La zece şi jumătate?
— Nu sunt singură.

Harry nu mai pedală. Nu-i trecuse prin cap până acum că ar putea fi ascultat de cei din jurul lui. Se întoarse şi se uită în jur. Din fericire, la ora asta târzie erau puţini oameni la sală.

— E artistul din Tørst?
— Da.
— Şi de când sunteţi tovarăşi de aşternut?
— De ceva timp.
— De ce nu mi-ai spus?
— Nu m-ai întrebat.
— E lângă tine?
— Mda.
— E bun?
— Mda.
— Ţi-a spus deja că te iubeşte?
— Mda.

Pauză.

— Te gândeşti la Freddie Mercury când…
— Noapte bună, Harry.

44

Biroul lui Harry. 6 martie 2000

Ceasul de la intrare arăta ora 8:30 când Harry ajunse la serviciu. Recepţia nu era mare, mai mult o intrare care funcţiona ca o pâlnie. Şefa pâlniei era Linda, care ridică privirea din calculator şi-l întâmpină cu un „bună dimineaţa” vesel. Linda era cea mai veche în POT şi, strict vorbind, era singura persoană de la securitate de care Harry avea nevoie ca să-şi poată îndeplini sarcinile zilnice. În afară de a fi „şefa pâlniei”, femeia mică de statură care vorbea repede şi care avea în jur de cincizeci de ani, mai era şi un fel de secretară comună, recepţioneră şi în general făcea de toate. Harry se gândise de mai multe ori că dacă ar fi un spion dintr-o ţară străină şi ar trebui să mituiască pe cineva din POT pentru a obţine informaţii, ar alege-o pe Linda. În plus, era singura persoană din POT, în afară de Meirik, care ştia ce face Harry acolo. Harry nu ştia ce credeau ceilalţi. În timpul vizitelor extrem de rare la cantină pentru a-şi cumpăra un iaurt sau ţigări (ceva ce se dovedise că nu vindeau), remarcase privirile de la mese. Nu încercase să le interpreteze; se întorsese pur şi simplu la birou.

— Te-a căutat cineva la telefon, zise Linda. Vorbea în engleză. Stai să mă uit…

Luă de pe calculator un post-it.

— Hochner.

— Hochner? exclamă Harry.

Linda se uită nesigură la bucata de hârtie.

— Da, aşa a zis femeia.

— Femeia? Cum adică femeia?

— Da, era o femeie. A zis că sună înapoi…

Linda se întoarse şi se uită la ceasul din spatele ei.

— …acum. Părea nerăbdătoare să vorbească cu tine. Dacă tot eşti aici, Harry – te-ai prezentat celorlalţi?

— N-am avut timp. Săptămâna viitoare, Linda.

— Eşti aici de o lună. Ieri, Steffensen m-a întrebat cine e tipul înalt şi blond cu care s-a întâlnit la toaletă.

— Serios? Şi ce i-ai spus?

— I-am spus că faci pe misteriosul, răspunse Linda şi râse. Trebuie să vii sâmbătă la petrecerea departamentului.

— Aşa am înţeles, mormăi el, luând două hârtii din cutia de corespondenţă.

Una era o nouă invitaţie la petrecere, cealaltă o notă internă. Amândouă ajunseră la coşul de gunoi de îndată ce închise uşa biroului său.

Apoi se aşeză, apăsă REC şi PAUSE la telefon şi aşteptă. După vreo treizeci de secunde, telefonul sună. Harry ridică receptorul, aşteptându-se să fie Hochner.

— Harry Hole speaking.

— Harry? Spiching?

Era Ellen.

— Scuze, am crezut că e altcineva.

— E un animal, zise ea înainte ca Harry să poată spune ceva. *Føcking ønbelivebel.*[9]

— Dacă vorbeşti despre ce cred eu că vorbeşti, aş prefera să te opreşti aici, Ellen.

— Un papă-lapte, asta eşti! Apropo, de la cine aşteptai telefon?

— De la o femeie.

— În sfârşit!

— Las-o baltă. E probabil o rudă sau soţia unui tip pe care l-am interogat.

Ea oftă.

— Când o să ieşi şi tu cu cineva, Harry?

— Tu eşti îndrăgostită acum, nu-i aşa?

— Ai ghicit! Tu nu eşti?

— Eu?

Ţipătul bucuros al lui Ellen îi sparse timpanul.

— N-ai negat! Te-am prins, Harry Hole! Cine e, cine?

— Opreşte-te, Ellen!

— Spune-mi că am dreptate!

— N-am cunoscut pe nimeni, Ellen.
— N-o minţi pe mami.
Harry râse.
— Spune-mi ce mai ştii despre Hallgrim Dale. Până unde s-a ajuns cu investigaţia?
— Nu ştiu. Vorbeşte cu cei de la Criminalistică.
— Aşa o să şi fac, dar ce-ţi spune ţie intuiţia în legătură cu criminalul?
— Că e profesionist. Nu e o crimă pasională. Şi, deşi am zis că omuciderea părea curată, nu cred că a fost planificată atent dinainte.
— Nu?
— Crima a fost executată ca la carte, fără indicii în urma ei, dar scena crimei n-a fost o alegere grozavă. Ar fi putut fi văzut cu uşurinţă din stradă sau de pe aleea din spate.
— E cineva pe cealaltă linie. Te sun eu.
Harry apăsă pe PAUSE la telefon şi verifică dacă mergea caseta înainte de a răspunde la cealaltă linie.
— Harry.
— Bună ziua, sunt Constance Hochner.
— Îmi pare bine, doamnă Hochner.
— Sunt sora lui Andreas Hochner.
— Înţeleg.
Deşi nu se auzea bine, îşi dădu seama că era agitată. Cu toate astea, femeia intră direct în subiect.
— Aţi făcut o înţelegere cu fratele meu. Şi nu v-aţi ţinut promisiunea.
Vorbea cu un accent ciudat, asemănător cu al lui Andreas Hochner. Harry încercă să şi-o imagineze, un obicei căpătat de pe vremea când era detectiv.
— Doamnă Hochner, nu pot face nimic pentru fratele dumneavoastră înainte să verific informaţia pe care mi-a dat-o. Deocamdată nu am găsit nimic care să susţină cele spuse de el.
— Dar de ce ar minţi, domnule Hole? Un om în situaţia lui?
— Tocmai de aceea, doamnă Hochner. Dacă nu ştie nimic, probabil că e destul de disperat să pretindă că ştie.

Urmă o pauză pe linia telefonică… de unde? Din Johannesburg?

Constance Hochner vorbi din nou.

— Andreas m-a avertizat că veţi spune ceva de genul ăsta. De aceea v-am şi sunat, ca să vă spun că am nişte informaţii de la fratele meu care v-ar putea interesa.

— Da?

— Dar nu o să vi le dezvălui până când guvernul dumneavoastră nu face mai întâi ceva în privinţa fratelui meu.

— Ne străduim cât putem.

— O să vă contactez din nou când vom avea dovezi că ne ajutaţi.

— Nu aşa merg lucrurile, doamnă Hochner. În primul rând, trebuie să vedem rezultatele informaţiilor pe care le primim. Apoi îl putem ajuta.

— Fratele meu are nevoie de garanţii. Procedura legală începe în două săptămâni.

Vocea o trădă, iar Harry îşi dădu seama că era pe punctul de a plânge.

— Tot ce pot să fac e să-mi dau cuvântul că voi face tot posibilul.

— Nu vă cunosc. Nu înţelegeţi. Îl vor condamna pe Andreas la moarte. Ei…

— Cu toate astea, e tot ce pot să vă ofer.

Ea începu să plângă. Harry aşteptă. După un timp, femeia se linişti.

— Aveţi copii, doamnă Hochner?

— Da, zise ea, suflându-şi nasul.

— Şi ştiţi pentru ce a fost acuzat fratele dumneavoastră?

— Evident.

— Atunci ştiţi că are nevoie să-şi spele păcatele. Dacă ne va ajuta, prin dumneavoastră, să oprim un criminal, va face un bine. Şi dumneavoastră la fel, doamnă Hochner.

Femeia respira greoi în telefon. Harry se gândi că o să înceapă iar să plângă.

— Promiteţi să faceţi tot posibilul, domnule Hole? Fratele meu nu a făcut toate lucrurile de care

e acuzat.

— Promit.

Harry își auzi propria voce. Calmă și stăpână pe sine. În timp ce strângea receptorul cu putere.

— Bine, zise Constance Hochner încet. Andreas spune că persoana care a ridicat arma și care a plătit pentru ea în port în acea noapte nu e una și aceeași cu persoana care a comandat-o. Cel care a comandat-o e un client obișnuit, un tânăr. Vorbea bine engleză, cu accent scandinav. Și a insistat ca Andreas să folosească numele de cod Prințul când vorbea despre el. Andreas spune că ar trebui să vă axați pe grupuri care se ocupă cu arme.

— Asta e tot?

— Andreas nu l-a văzut niciodată, dar zice că i-ar recunoaște imediat vocea dacă îi trimiteți o casetă.

— Excelent, spuse Harry, sperând că ea nu-și va da seama de dezamăgirea lui.

Își îndreptă umerii ca și când s-ar fi pregătit înainte să-i servească minciuna.

— Dacă descopăr ceva, o să încep să trag sforile pe-aici.

Își simți cuvintele în gură ca soda caustică.

— Vă mulțumesc, domnule Hole.

— Nu aveți pentru ce, doamnă Hochner.

Repetă de câteva ori pentru el ultima frază după ce puse receptorul în furcă.

☆

— Asta e prea mult, zise Ellen, auzind povestea despre familia lui Hochner.

— Vezi dacă creierul tău poate să uite pentru o clipă că e îndrăgostit și dacă poate să mai funcționeze, spuse Harry. Cel puțin ai niște indicii.

— Import ilegal de arme, client obișnuit, Prințul, pasionați de arme. Nu sunt decât patru.

— Asta e tot ce am.

— De ce sunt eu de acord cu asta?

— Pentru că mă iubești. Acum trebuie să plec.

— Stai. Spune-mi despre femeia care…

— Sper să ai mai multă intuiție când rezolvi cazul, Ellen. Ai grijă de tine.

Harry sună la numărul pe care îl aflase din cartea de telefon.

— Mosken.

O voce stăpână pe sine.

— Edvard Mosken?

— Da. Cu cine vorbesc?

— Sunt inspectorul Hole, de la POT. Vreau să vă pun câteva întrebări.

Harry îşi dădu seama că era prima oară când se prezenta ca inspector. Într-un fel, suna a minciună.

— S-a întâmplat ceva cu fiul meu?

— Nu. Aş putea să vă fac o vizită mâine la prânz, Herr Mosken?

— Sunt pensionat. Şi necăsătorit. Nu sunt prea multe momentele când nu v-aş putea primi, inspectore.

Harry îl sună pe Even Juul şi îl puse la curent cu cele întâmplate.

În timp ce se îndreptă spre cantină ca să-şi cumpere un iaurt, Harry se gândi la ce zisese Ellen despre uciderea lui Hallgrim Dale. O să sune la Criminalistică şi-o să încerce să afle mai multe despre caz, deşi avea un sentiment puternic că Ellen îi spusese tot ce era important de ştiut. Pentru orice eventualitate. În Norvegia, probabilitatea statistică de a fi omorât e de una la zece mii. Când persoana pe care o cauţi se dovedeşte că a fost ucisă în urmă cu patru luni, e greu de crezut că e vorba de o coincidenţă. Să aibă crima vreo legătură cu achiziţionarea armei Märklin? Nu era decât nouă dimineaţa şi pe Harry îl durea deja capul. Spera ca Ellen să vină cu ceva informaţii despre Prinţ. Orice. Ar putea fi un punct de plecare.

45

Sogn. 6 martie 2000

După program, Harry se duse cu maşina la azilul din Sogn. Sora lui îl aştepta. Se cam îngrăşase anul trecut, dar prietenul ei Henrik, care locuia pe acelaşi hol, o plăcea aşa, zicea ea.

— Dar Henrik e mongoloid.

Aşa zicea ea de obicei când trebuia să explice comportamentul lui Henrik. În ceea ce o privea, nu era mongoloidă. În mod evident, exista pe undeva o separare invizibilă, dar clară. Iar lui Sis îi plăcea să-i explice lui Harry care dintre cei de acolo erau mongoloizi şi care erau aproape mongoloizi.

Îl puse pe Harry la curent cu ce se mai întâmplase: ce zisese Henrik săptămâna trecută (lucruri care uneori erau chiar remarcabile), ce văzuseră la televizor, ce mâncaseră şi unde planificau să meargă în vacanţă. De data asta se duceau în Hawaii, iar Harry zâmbi şi şi-i imagină pe Sis şi pe Henrik în tricouri multicolore în aeroportul din Honolulu.

O întrebă dacă vorbise cu tata, iar ea îi spuse că o vizitase în urmă cu două zile.

— Asta e bine, conchise Harry.

— Cred că a uitat-o pe mama, zise Sis. Asta e bine.

Harry rămase în fotoliu încă o clipă, gândindu-se la ce tocmai îi spusese. Apoi Henrik ciocăni la uşă şi spuse că peste două minute începe pe TV2 telenovela *Hotel Caesar,* aşa că Harry îşi luă haina şi promise că o va suna curând.

Pe înserate, pe lângă stadionul Ullevål se circula încet, ca de obicei, şi Harry îşi dădu seama prea târziu că va trebui să facă dreapta pe linia de centură din cauza lucrărilor la drum. Se gândi la ce îi spusese Constance Hochner. Uriah folosise un intermediar, probabil un norvegian. Însemna că exista cineva care ştia cine e Uriah. Deja o rugase

pe Linda să caute în arhive să vadă dacă găseşte pe cineva poreclit „Prinţul”, dar era sigur că nu va găsi nimic. Avea sentimentul clar că acest om era mai inteligent decât un criminal mediu. Dacă era adevărat ce spusese Andreas Hochner – şi anume că Prinţul era un client obişnuit –, asta însemna că reuşise să-şi facă propria clientelă fără ca POT sau altcineva să afle. Un lucru de genul ăsta cere timp şi atenţie, şiretenie şi disciplină – şi aşa ceva nu-i caracteriza pe răufăcătorii pe care îi ştia Harry. Bineînţeles că era şi foarte norocos dacă nu fusese arestat. Sau poate că avea o funcţie care îl proteja. Constance Hochner zisese că vorbea bine engleza. Ar putea fi, de exemplu, un diplomat – cineva care poate intra şi ieşi din ţară fără să fie oprit la vamă.

Harry părăsi şoseaua de centură la Slemdalsveien şi urcă spre Holmenkollen.

Să-l întrebe pe Meirik dacă poate s-o transfere pe Ellen provizoriu la POT? Meirik părea mai interesat ca el să numere neonazişti şi să meargă la evenimente sociale în loc să urmărească fantomele războiului.

Harry ajunsese chiar lângă casa ei înainte să-şi dea seama unde se află. Opri maşina şi se uită printre pomi. Mai erau în jur de cincizeci de metri până la casă. La parter erau aprinse luminile.

— Prostule, zise el cu voce tare şi tresări la auzul propriei voci.

Se pregătea să plece când văzu uşa din faţă deschizându-se şi lumina căzând pe trepte. Gândul că ea ar putea să-l vadă şi să-l recunoască îl făcu să intre în panică. Întoarse maşina ca să poată urca dealul în linişte şi cu discreţie fără să fie văzut, dar nu apăsă suficient de tare pe accelerator şi motorul muri. Auzi nişte voci. Un bărbat înalt, într-o haină închisă la culoare, ieşi pe trepte. Vorbea, dar persoana cu care vorbea nu se vedea din cauza uşii. Apoi, acesta se aplecă în casă şi Harry nu-i mai zări.

„Se sărută”, se gândi el. „Am venit până în Holmenkollen ca să spionez o femeie cu care am

vorbit cincisprezece minute şi care îşi sărută iubitul.”

Uşa se închise apoi, iar bărbatul se urcă într-un Audi şi trecu pe lângă el către drumul principal.

În drum spre casă, Harry se gândi cum s-ar putea autopedepsi. Trebuia să fie ceva drastic, ceva care să-l oprească să mai facă aşa ceva pe viitor. Un program de aerobic la Focus.

46

Drammen. 7 martie 2000

Harry nu înţelesese niciodată de ce Drammen-ul era atât de criticat. Oraşul nu era prea frumos, dar era oare cu mult mai urât decât celelalte sate transformate în oraşe din Norvegia? Se gândi să se oprească să bea o cafea la Børsen, dar uitându-se rapid la ceas, îşi dădu seama că nu are timp.

Edvard Mosken locuia într-o casă roşie de lemn. Lângă garaj era parcat un Mercedes vechi. În faţa uşii stătea chiar Mosken. Se uită atent la legitimaţia lui Harry înainte să spună ceva.

— Născut în 1965? Pari mai bătrân, inspectare Hole.

— Gene proaste.

— Ghinionul tău.

— Partea bună e că puteam intra la filmele pentru adulţi când aveam paisprezece ani.

Nu-şi putu da seama dacă Edvard Mosken apreciase sau nu gluma. Îi făcu semn lui Harry să intre.

— Locuiţi singur? întrebă Harry în timp ce Mosken îl conduse în sufragerie.

Apartamentul era curat şi bine întreţinut; câteva lucruri personale şi o curăţenie exagerată, aşa cum le place unor bărbaţi care trăiesc singuri. Îi aminti lui Harry de propriul lui apartament.

— Da. Soţia m-a părăsit după război.

— V-a părăsit?

— Şi-a făcut bagajele. A întins-o. A plecat în lume.

— Înţeleg. Copii?

— Am avut un fiu.

— Aţi avut?

Edvard Mosken se opri şi se întoarse.

— Nu vorbesc destul de clar, inspectore Hole?

Ridicase din sprâncenele albite care formară un unghi ascuţit pe fruntea lui înaltă.

— Nu, zise Harry. Trebuie să-mi explicaţi.

— Bine. Am un fiu.

— Mulţumesc. Cu ce v-aţi ocupat înainte de a vă pensiona?

— Am avut nişte camioane. Mosken Transport. Am vândut afacerea acum şapte ani.

— Mergea bine?

— Destul de bine. Cei care au cumpărat-o au păstrat numele.

Se aşezară, fiecare pe partea lui de masă. Harry îşi dădu seama că nu va fi servit cu nicio cafea.

Edvard se aşeză pe canapea, aplecat în faţă şi cu braţele încrucişate de parcă ar fi spus: *Hai să terminăm mai repede.*

— Unde eraţi în noaptea de 21 decembrie?

Harry se hotărâse cum să deschidă discuţia. Jucând singura carte pe care o avea înainte ca Mosken să-şi dea seama că de fapt nu avea nimic. Harry spera ca măcar să-i surprindă o reacţie care i-ar putea spune ceva. Dacă Mosken avea ceva de ascuns, ăsta era momentul.

— Sunt bănuit de ceva? întrebă Mosken.

Faţa nu-i trăda decât o uşoară surprindere.

— Ar fi bine dacă ai răspunde pur şi simplu la întrebare, Mosken.

— Cum vrei. Eram acasă.

— Asta da promptitudine.

— Ce vrei să spui?

— N-ai stat prea mult să te gândeşti.

Mosken se strâmbă. Era un fel de grimasă ca atunci când gura încearcă să zâmbească în timp ce ochii se uită disperaţi la tine.

— Când o să ai vârsta mea, o să-ţi aminteşti doar serile în care nu ai fost singur.

— Sindre Fauke mi-a dat o listă cu norvegienii care au fost la tabăra de concentrare de la Sennheim. Gudbrand Johansen, Hallgrim Dale, tu şi Sindre Fauke.

— L-ai uitat pe Daniel Gudeson.

— Da? N-a murit înainte de a se termina războiul?

— Ba da.
— Atunci de ce l-ai mai pomenit?
— Pentru că a fost cu noi la Sennheim.
— Am înţeles de la Fauke că au fost mulţi norvegieni la Sennheim, dar voi patru aţi fost singurii care aţi supravieţuit.
— Aşa e.
— Atunci de ce l-ai pomenit şi pe Gudeson?
Edvard Mosken se uită ţintă la Harry. Apoi se uită în gol.
— Pentru că a fost cu noi atât de mult timp. Am crezut că va supravieţui. Da, aproape credeam că Daniel Gudeson e de neînvins. Nu era un tip obişnuit.
— Ştii că Hallgrim Dale e mort?
Mosken dădu din cap.
— Nu pari prea surprins.
— De ce aş fi? Sunt mai degrabă surprins să aud că mai sunt încă în viaţă unii dintre noi.
— Şi dacă ţi-aş spune că a fost ucis?
— Da, asta-i altceva. De ce îmi spui toate lucrurile astea?
— Ce ştii despre Hallgrim Dale?
— Nimic. Ultima oară l-am văzut la Leningrad. Fusese împuşcat şi a rămas cu un şoc.
— Nu v-aţi întors împreună?
— Nu ştiu cum au ajuns acasă Dale şi ceilalţi. În iarna lui 1944, am fost rănit de o grenadă aruncată dintr-un avion de luptă rusesc în tranşee.
— Un avion de luptă? Dintr-un avion?
Mosken zâmbi doar şi dădu aprobator din cap.
— Când m-am trezit în spitalul de campanie, eram în plină retragere. La sfârşitul verii, eram în spitalul din şcoala Sinsen din Oslo. Apoi a urmat capitularea.
— Deci nu i-ai mai văzut pe ceilalţi după ce ai fost rănit?
— Doar pe Sindre. La trei ani după război.
— După ce te-ai retras?
— Da. Ne-am întâlnit întâmplător într-un restaurant.

— Ce părere ai despre faptul că a dezertat?

Mosken dădu din umeri.

— Probabil că a avut motivele lui. Cel puţin, a făcut-o în timpul războiului, când nu ştia nimeni cine va câştiga. E mai mult decât se poate spune despre cei mai mulţi dintre norvegieni.

— Ce vrei să spui?

— Aveam o vorbă în război: cei care se hotărăsc mai târziu, se hotărăsc mereu bine. De Crăciun, în 1943, ne-am dat seama că eram împinşi în spate, dar nu ştiam exact cât de rău stau lucrurile. În orice caz, nimeni nu putea să-l acuze pe Sindre că era schimbător ca vremea. Spre deosebire de cei care au rămas în timpul războiului acasă în fotoliile lor, iar în ultimele luni au dat buzna să se înscrie în Rezistenţă. Îi numeam „mormonii". Unii dintre ei sunt astăzi în funcţii înalte şi fac declaraţii publice despre eforturile eroice ale norvegienilor de a lupta pentru o cauză dreaptă.

— Te gândeşti la cineva anume?

— Bineînţeles că mă gândesc la cei care au cules laurii victoriei. Dar nu mai are importanţă.

— Dar Gudbrand Johansen? Ţi-l aminteşti?

— Bineînţeles. El a fost cel care mi-a salvat viaţa. El…

Mosken îşi muşcă buza. De parcă ar fi spus deja prea multe, se gândi Harry.

— Ce s-a întâmplat cu el?

— Cu Gudbrand? Habar n-am. Grenada… Gudbrand, Hallgrim Dale şi cu mine eram în tranşee când a căzut, sărind pe gheaţă şi lovind casca lui Dale. Îmi amintesc doar că Gudbrand era cel mai aproape când a explodat. Am ieşit din comă mai târziu şi nimeni nu mi-a putut spune ce s-a întâmplat cu Gudbrand sau cu Dale.

— Ce vrei să spui? Au dispărut?

Mosken îşi îndreptă privirea spre geam.

— Asta s-a întâmplat în prima zi în care ruşii au lansat ofensiva. Era ceva haotic, ca să mă exprim eufemistic. Tranşeele noastre trecuseră de mult în mâinile ruşilor atunci când m-am trezit eu, iar

regimentul meu fusese transferat. Dacă Gudbrand a supravieţuit, probabil că a sfârşit prin vreun spital de campanie în Sectorul de Nord. La fel şi Dale, dacă a fost rănit. Probabil că am fost şi eu cu ei, dar când m-am trezit, eram în altă parte.

— Numele de Gudbrand Johansen nu există la Registrul Civil.

Mosken dădu din umeri.

— Probabil că a fost omorât de grenadă. Aşa mi-am imaginat.

— Şi nu ai încercat niciodată să dai de el?

Mosken clătină din cap.

Harry se uită în jur, căutând ceva care să sugereze că Mosken avea cafea în casă – o ceaşcă, un ibric. Pe şemineu era poza cu o ramă aurie a unei femei.

— Eşti dezamăgit de ce s-a întâmplat cu tine şi cu ceilalţi soldaţi de pe Frontul de Est după război?

— În ceea ce priveşte pedeapsa, nu. Sunt realist. Oamenii au trebuit să fie deferiţi justiţiei pentru că era o necesitate politică. Pierduserăm un război. Nu mă plâng.

Edvard Mosken râse dintr-odată – parcă era o coţofană. Harry nu ştia de ce râde. Apoi Mosken redeveni serios.

— Ce m-a durut e că am fost catalogat drept trădător. Dar mă consolez cu ideea că ştiu că ne-am apărat ţara cu preţul vieţii.

— Opiniile tale politice din acea vreme…

— Dacă sunt aceleaşi şi astăzi?

Harry dădu din cap, iar Mosken zise, zâmbind forţat:

— E o întrebare uşoară, inspectore Hole. Nu, m-am înşelat. Pur şi simplu.

— N-ai mai avut nicio legătură cu naziştii de atunci?

— Ferească Dumnezeu – nu! Acum câţiva ani s-a ţinut o întrunire la Hokksund şi un idiot m-a sunat ca să mă întrebe dacă vreau să vin să vorbesc despre război. Cred că se autointitulau „Sânge şi onoare”. Ceva de genul ăsta.

Mosken se aplecă peste masă. Pe un colţ era un teanc de reviste, aliniate la margine.

— Ce caută de fapt POT-ul? Încercaţi să-i monitorizaţi pe neonazişti? Dacă aşa stau lucrurile, n-aţi venit unde trebuie.

Harry nu ştia cât să-i spună. Totuşi, îi răspunse cinstit.

— Nu ştiu exact ce căutăm.

— Aici recunosc POT-ul.

Râse iar ca o coţofană. Era un sunet ascuţit şi neplăcut.

Harry ajunse mai târziu la concluzia că probabil din cauza râsului sfidător şi a faptului că nu-l servise cu cafea îi pusese următoarea întrebare într-un asemenea mod.

— Cum crezi că s-a simţit fiul tău să aibă drept tată un fost nazist? Crezi că din acest motiv Edvard Mosken junior face închisoare pentru droguri?

Harry regretă în secunda în care văzu mânie şi durere în ochii bătrânului. Ştia că ar fi putut afla ce-l interesa fără lovituri sub centură.

— Procesul a fost o farsă! şuieră Mosken. Avocatul care i-a fost dat fiului meu e nepotul judecătorului care m-a condamnat după război. Îmi pedepsesc copilul ca să-şi ascundă propria ruşine pentru ce au făcut în timpul războiului. Eu…

Se opri brusc. Harry îl aşteptă să continue, dar nu mai urmă nimic. Pe neaşteptate, simţi haita de ogari din stomacul său cum trage de lanţuri. Erau nemişcaţi de mult timp. Aveau nevoie de ceva de băut.

— Unul dintre mormoni? întrebă Harry.

Mosken ridică din umeri. Harry îşi dădu seama că subiectul era închis deocamdată. Mosken îşi îndreptă ceasul de la mână.

— Ai treabă? întrebă Harry.

— Vreau să fac o plimbare până la cabană.

— Da? E departe?

— În Grenland. Trebuie să plec înainte de a se lăsa întunericul.

Harry se ridică. Stăteau pe hol, încercând să găsească vorbele potrivite pentru a-şi lua la revedere, când Harry îşi aduse brusc aminte de ceva.

— Ai spus că ai fost rănit în Leningrad în iarna lui 1944 şi că la sfârşitul verii ai fost trimis la şcoala Sinsen. Ce-ai făcut între timp?

— Ce vrei să spui?

— Tocmai citesc una dintre cărţile scrise de Even Juul. E istoric.

— Ştiu cine e Even Juul, zise Mosken pe un ton sec.

— El zice că regimentul Norge a fost dizolvat în martie 1944, la Krasnoe Selo. Unde ai fost din martie până când ai fost trimis la spitalul de la şcoala Sinsen?

Mosken privi fix în ochii lui Harry timp îndelungat. Apoi deschise uşa de la intrare şi se uită afară.

— Aproape că sunt sub zero grade, zise el. Va trebui să conduci atent.

Harry aprobă din cap. Mosken îşi îndreptă spatele, duse mâna streaşină la ochi şi privi cu ochii întredeschişi spre stadionul gol în care pista pietruită gri şi ovală ieşea în evidenţă din zăpada murdară.

— Am fost în locuri care cândva purtau un nume, zise Mosken, dar care s-au schimbat aşa de mult, încât nu le mai recunoaşte nimeni. Hărţile noastre indicau doar poteci, râuri şi terenuri minate, fără nume. Dacă îţi spun că am fost în Pärnu în Estonia, s-ar putea să fie adevărat. Nici eu şi nici ceilalţi nu ştim. În primăvara şi vara lui ’44 zăceam pe o targă, ascultând mitralierele şi gândindu-mă la moarte. Nu la locul în care mă aflam.

Harry conduse încet de-a lungul râului şi se opri la semafor în faţa podului oraşului. Celălalt pod, care trecea peste autostrada E18, înconjura peisajul precum un aparat dentar şi acoperea priveliştea oferită de fiordul Drammen. Da, aşa e, poate că erau şi lucruri mai puţin reuşite în Drammen. Harry se hotărâse să se oprească la o cafea în Børsen la

întoarcere, dar se răzgândi. Îşi aminti că serveau şi bere acolo.

Semaforul se făcu roşu. Harry acceleră.

Edvard Mosken reacţionase furios la întrebarea legată de fiul său. Harry se hotărî să afle cine fusese judecător în cazul lui Mosken. Apoi privi pentru ultima oară Drammen-ul în oglindă. Era clar că erau şi oraşe mai urâte.

47

Biroul lui Ellen. 7 martie 2000

Ellen nu aflase nimic.

Harry venise în biroul ei şi se aşezase pe scaunul vechi care scârţâia. Angajaseră pe cineva nou, un tânăr poliţist de la secţia din Steinkjer, care urma să vină peste o lună.

— Nu sunt clarvăzătoare, zise ea, văzând faţa dezamăgită a lui Harry. I-am întrebat şi pe ceilalţi astăzi la şedinţa de dimineaţă, dar nimeni nu a auzit de Prinţ.

— Dar Registrul pentru Arme? Ar trebui să se ştie câte ceva despre cei care fac contrabandă cu arme.

— Harry!

— Da?

— Nu mai lucrez pentru tine!

— Pentru mine?

— Cu tine, atunci. Dar m-am simţit ca şi când aş fi lucrat pentru tine. Pusă la punct.

Harry împinse cu piciorul scaunul pe care stătea şi se roti în el. De patru ori. Nu-i reuşise niciodată de mai multe ori. Ellen îl privi.

— Bine, am sunat şi la Registrul pentru Arme, zise ea. Nici ei n-au auzit de Prinţ. De ce nu-ţi dă POT-ul o asistentă?

— Cazul nu e foarte important. Meirik mă lasă să mă ocup, dar el de fapt vrea să aflu ce plănuiesc neonaziştii de Eid.

— Unul dintre indicii era „pasionat de arme”. Mi-e greu să-mi imaginez pe cineva mai pasionat de arme decât neonaziştii. De ce nu începi de acolo şi împuşti doi iepuri odată?

— Mă gândeam şi eu la asta.

48

Café Ryktet, Grensen.
7 martie 2000

Even Juul stătea pe trepte în timp ce Harry opri maşina în faţa casei sale.

Burre stătea lângă el, trăgând de lesă.

— Asta da rapiditate, zise Juul.

— M-am urcat în maşină de îndată ce-am închis telefonul, zise Harry. Vine şi Burre?

— Tocmai îl scoteam la o plimbare în timp ce te-aş fi aşteptat. Hai acasă, Burre.

Câinele ridică o privire imploratoare către Juul.

— Acum!

Burre intră în casă. Harry se dădu şi el un pas în spate la comanda bruscă.

— Să mergem, zise Juul.

Harry văzu în treacăt o siluetă în spatele perdelelor din bucătărie în timp ce porniră cu maşina.

— E mai mult timp lumină, zise Harry.

— Da?

— Adică zilele sunt deja mai lungi.

Juul dădu din cap fără să răspundă.

— Mă gândeam la un lucru, zise Harry. Cum a murit familia lui Sindre Fauke?

— Ţi-am spus deja. I-a omorât.

— Da, dar cum?

Even Juul îl privi pe Harry înainte să răspundă.

— Au fost împuşcaţi. În cap.

— Toţi patru?

— Da!

Găsiră în cele din urmă o parcare în Grensen şi de acolo merseră la locul pe care Juul insistase să i-l arate atunci când vorbiseră la telefon.

— Deci aici e Ryktet, zise Harry în timp ce intrau în cafeneaua prost luminată şi aproape pustie, cu doar câţiva oameni aşezaţi la nişte mese uzate din plastic.

Harry şi Juul îşi luară o cafea şi se aşezară la una dintre mesele de la fereastră. Doi bărbaţi în vârstă care stăteau mai în spate se opriră din vorbit şi se uitară încruntaţi către ei.

— Îmi aminteşte de o cafenea unde mă duc uneori, zise Harry, salutându-i din cap pe cei doi bărbaţi.

— Bătrâni încăpăţânaţi, spuse Juul. Probabil că au fost nazişti şi au luptat pe Frontul de Est şi încă mai cred că au avut dreptate. Stau aici şi-şi varsă amarul împotriva marii trădări, a guvernului Nygaardsvold şi mersului lumii. Cel puţin mai au ceva sânge în vine. Dar sunt tot mai puţini.

— Au încă vederi politice?

— Da, încă sunt supăraţi. Pe ajutoarele pentru Lumea a Treia, reducerea bugetului Apărării, pe femeile preot, pe căsătoriile între homosexuali, pe imigranţi, pe multe altele. În sufletul lor au rămas fascişti.

— Şi credeţi că Uriah ar putea frecventa un asemenea loc?

— Dacă Uriah duce un fel de cruciadă a răzbunării împotriva societăţii, cu siguranţă că aici ar găsi dintre cei asemenea lui. Bineînţeles că mai există şi alte locuri de întâlnire pentru foştii tovarăşi de pe Frontul de Est, adunări anuale aici în Oslo, de exemplu, ale tovarăşilor de luptă şi ale altora din toată ţara. Dar acele întâlniri sunt total diferite de cele din această hrubă – sunt nişte simple evenimente sociale pentru comemorarea celor morţi şi e interzis să se discute politică. Dacă aş vrea să găsesc un om care a fost pe Frontul de Est şi care caută răzbunare, de aici aş începe.

— Soţia dumneavoastră a fost vreodată la aceste, cum le-aţi spus… adunări ale tovarăşilor de arme?

Juul se uită surprins la Harry. Apoi dădu uşor din cap.

— Mi-a trecut doar prin minte. Mă întrebam dacă ar putea să-mi spună ceva.

— Nu are ce, zise Juul tăios.

— Bine. E vreo legătură între aceşti „bătrâni încăpăţânaţi" şi neonaziştii?
— De ce întrebi?
— Am o informaţie care sugerează că Uriah a folosit un intermediar pentru a face rost de puşca Märklin, cineva care se învârte în cercul care procură arme.
Juul dădu din cap.
— Cei mai mulţi dintre cei care au luptat pe Frontul de Est ar fi mânioşi să afle că-i pui în aceeaşi categorie. Chiar dacă, în general, neonaziştii au o părere foarte bună despre ei. Pentru ei, a lupta pe front este cel mai mare vis – să apere ţara şi rasa cu arma în mână.
— Deci dacă unul dintre aceşti soldaţi bătrâni ar vrea să facă rost de o armă, ar putea să se bazeze pe sprijinul neonaziştilor?
— Probabil că ar fi întâmpinat cu bunăvoinţă. Nu oricine ar putea să achiziţioneze o armă atât de avansată ca aceea pe care o cauţi. E sugestiv faptul că poliţia din Hønefoss, în timpul unei percheziţii într-un garaj al neonaziştilor, a găsit o maşină Datsun, veche şi ruginită, plină de ciomege făcute de ei, săgeţi de lemn şi câteva topoare tocite. Majoritatea acestor indivizi sunt pur şi simplu din epoca de piatră.
— Deci unde să încep să caut o persoană în acest mediu care să aibă legături cu traficanţii de arme?
— Problema nu e că grupul ar fi mare. *Fritt Ord,* ziarul naţionaliştilor, susţine că în Norvegia există aproximativ o mie cinci sute de naţional-socialişti şi naţional-democraţi, dar dacă te iei după *Monitor,* organizaţiile voluntare care supraveghează cuiburile de fascişti îţi vor spune că sunt cel mult cincizeci de membri activi. Nu, problema e că susţinătorii bogaţi care ţin de fapt frâiele sunt invizibili. Nu poartă ghete şi nu au svastica tatuată pe braţ, ca să zic aşa. Pot avea o poziţie în societate pe care o pot exploata pentru a servi cauza, dar pentru a putea face asta, trebuie să stea ascunşi.
O voce profundă răsună în spatele lor:

— Cum îndrăzneşti să vii aici, Even Juul?

49

Cinematograful Gimle, Bygdøy Allé.
7 martie 2000

— Deci ce fac? o întrebă Harry pe Ellen, împingând-o pentru a înainta la coadă. Stau acolo şi mă întreb dacă să mă duc la bătrânii aceia nesuferiţi şi să-i întreb dacă nu cumva cunosc pe cineva care pune la cale un asasinat şi care şi-a cumpărat o puşcă la un preţ peste medie pentru această ocazie specială. Chiar în acea clipă, unul dintre ei vine la masa noastră şi zice cu o voce de înmormântare: *Cum îndrăzneşti să vii aici, Even Juul?*

— Şi ce-ai făcut? îl întrebă Ellen.

— Nimic. Stau pur şi simplu acolo şi văd cum îi cade faţa lui Even Juul. Parcă a văzut o fantomă. E clar că cei doi se cunosc. Apropo, am mai întâlnit astăzi o persoană care-l cunoaşte pe Juul. Şi Edvard Mosken zicea că-l ştie.

— Şi ce-i aşa ciudat? Juul scrie la ziar, apare la televizor, e o figură publică.

— Probabil că ai dreptate. În orice caz, Juul se ridică şi iese pur şi simplu. Eu trebuie să alerg după el. Când îl prind din urmă pe stradă, are faţa pământie. Dar când îl întreb ce s-a întâmplat, pretinde că nu-l cunoaşte pe om. Apoi îl duc acasă cu maşina şi abia dacă-mi spune la revedere când ne despărţim. Pare a fi total uimit. Rândul zece e în regulă?

Harry se opri în dreptul ghişeului să cumpere două bilete.

— Am dubiile mele în legătură cu filmul ăsta, spuse el.

— De ce? îl întrebă Ellen. Fiindcă l-am ales eu?

— Am auzit în autobuz o fată care mesteca gumă zicând că *Todo sobre mi madre* e mişto.

— Asta ce mai înseamnă?

— Când fetele zic despre un film că e mişto, am sentimentul acela că mă uit la filmul *Roşii verzi*

prăjite. Când voi, fetele, vedeţi un film siropos chiar mai slăbuţ decât *The Oprah Winfrey Show,* lăsaţi impresia că aţi văzut un film inteligent şi emoţionant. Popcorn?

O împinse mai în faţă la coada pentru floricele.

— Eşti un tip bolnav, Harry. Un tip bolnav. Apropo, ştii ceva? Kim a fost gelos când i-am spus că mă duc la film cu un coleg de muncă.

— Felicitări.

— Înainte să uit, zise ea. Am găsit numele avocatului care l-a apărat pe Edvard Mosken junior. Şi al bunicului său care s-a ocupat de procesele de după război.

— Da?

Ellen îi zâmbi.

— Johan Krohn şi Kristian Krohn.

— Bingo.

— Am vorbit cu procurorul din procesul împotriva lui Mosken Jr. Edvard Mosken şi-a ieşit din pepeni atunci când instanţa l-a găsit vinovat pe fiul său şi l-a agresat fizic pe Krohn. A strigat că Krohn şi bunicul său au conspirat împotriva familiei Mosken.

— Interesant.

— Merit o pungă mare de floricele, nu crezi?

Todo sobre mi madre se dovedi a fi mult mai bun decât se aşteptase Harry. Dar chiar în mijlocul scenei în care Rosa e înmormântată, tot trebui să o agaseze pe Ellen, care era înlăcrimată, şi s-o întrebe unde e Grenland. După ce ea îi răspunse că era zona din jurul ariei Porsgrunn şi Skien, o lăsă să vadă restul filmului în linişte.

50

Oslo. 11 martie 2000

Harry îşi dădu seama că îi rămăsese mic costumul. Vedea, dar nu înţelegea. De la optsprezece ani nu se mai îngrăşase, iar costumul i se potrivise perfect atunci când îl cumpărase de la Dressmann pentru festivitatea de absolvire în 1990. Cu toate astea, uitându-se în oglinda din lift, îşi dădu seama că i se vedeau şosetele între pantalonii de la costum şi pantofii negri marca Dr. Martens. Era una dintre acele enigme de nerezolvat.

Uşile liftului se deschiseră şi Harry auzi deja venind dinspre cantină muzică, discuţii între bărbaţi şi ciripit de femei. Se uită la ceas. Era 8:15. Va sta până la unsprezece şi apoi va putea să plece acasă.

Trase aer în piept, intră în cantină şi se uită împrejur. Cantina era în stilul tradiţional norvegian – o încăpere pătrată cu o tejghea de sticlă unde comandai mâncarea la un capăt, mobilier deschis la culoare dintr-un fiord din Sunnmøre; fumatul era interzis. Comitetul de organizare făcuse tot posibilul pentru a transforma această locaţie de zi cu zi, împodobind-o cu baloane şi feţe de masă roşii. Chiar dacă erau mai mulţi bărbaţi, grupurile mixte erau mai multe decât cele de la petrecerile date de Brigada de Combatere a Crimei Organizate. Cei mai mulţi păreau că au consumat deja ceva alcool. Linda îi spusese despre diverse persoane care n-aveau pereche, şi Harry era bucuros că nu-l invitase nimeni.

— Arăţi aşa de bine în costum, Harry.

Era Linda. Abia dacă o mai recunoscu în rochia strâmtă care-i scotea în evidenţă nu doar kilogramele în plus, ci şi exuberanţa feminină. Ţinea o tavă cu băuturi portocalii pe care i-o întinse.

— Nu, mulţumesc, Linda.

— Nu fi aşa de plicticos, Harry. E petrecere!

În radioul din maşină cânta Prince din nou.

Ellen se aplecă spre locul şoferului şi-l dădu mai încet.

Tom Waaler se uită cam chiorâş la ea.

— Prea tare, spuse Ellen, gândindu-se că mai erau doar trei săptămâni până când va sosi poliţistul din Steinkjer şi nu va mai trebui să lucreze cu Tom Waaler.

Nu era din cauza muzicii. Şi nici el n-o deranja. Cu siguranţă nu era un poliţist prost.

Era din cauza telefoanelor. Nu că Ellen Gjelten avea ceva împotriva lipsei de monotonie în viaţa sexuală, dar în jumătate din dăţile în care îi suna telefonul lui Waaler, îşi dădea seama din conversaţie că o femeie era respinsă sau fusese deja respinsă sau era pe punctul de a fi respinsă. Ultimele conversaţii erau şi cele mai neplăcute. Erau acele femei pe care Waaler încă nu le respinsese, şi pentru ele avea o voce specială care o făcea pe Ellen să-şi dorească să ţipe: *Nu face asta! Nu-ţi va aduce nimic bun!*

Ascunde-te de el! Ellen Gjelten era o persoană generoasă, care ierta uşor slăbiciunile altora. Nu găsise prea multe slăbiciuni umane la Tom Waaler, dar nici prea multă umanitate. Pe scurt, nu-l plăcea.

Trecură de parcul Tøyen. Waaler primise un pont că cineva îl văzuse pe Ayub, capul bandei de pakistanezi pe care îl căutau de la atacul din Grădinile Palatului din decembrie – în Aladdin, restaurantul persan de pe bulevardul Hausmanns. Ellen ştia că era deja prea târziu; doar o să-i întrebe pe oameni dacă ştiu unde e Ayub. Nu vor primi vreun răspuns, dar cel puţin îşi vor face apariţia, arătându-i că nu-l vor lăsa în pace.

— Aşteaptă în maşină, intru eu să verific, zise Waaler.

— Bine.

Waaler îşi trase fermoarul de la jacheta din piele.

Ca să-şi arate muşchii pe care îi făcuse trăgând de fiare la sala de la sediul Poliţiei, se gândi Ellen. Sau suficient cât să se vadă tocul de la pistol şi ei să ştie că e înarmat. Poliţiştii de la Brigada de Combatere a

Crimei Organizate aveau dreptul să poarte armă mereu, dar ea ştia că Waaler avea mai mult decât un simplu revolver de serviciu. Unul de calibru mare; nu avea suficient tupeu să-l întrebe cât. După maşini, subiectul preferat de conversaţie al lui Waaler erau pistoalele, dar Ellen prefera maşinile. Ea nu purta armă decât atunci când era obligată, ca în timpul vizitei prezidenţiale din toamnă.

Îi veni ceva în minte. Dar fu întreruptă de tonul de apel al cântecului „Napoleon şi armata sa”. Era telefonul lui Waaler. Ellen deschise portiera ca să-l strige, însă acesta se îndrepta deja spre restaurant.

Fusese o săptămână plictisitoare. Ellen nu-şi mai amintea de o săptămână aşa de plictisitoare de când intrase în poliţie. Îi era teamă că se lega oarecum de faptul că avea în sfârşit o viaţă privată. Brusc, abia aştepta să ajungă acasă înainte de a se întuneca şi schimburile de duminică precum acesta deveniseră un sacrificiu. Tonul de apel se auzi a patra oară.

Una dintre femeile refuzate? Sau care nu fusese încă refuzată? Dacă acum Kim ar părăsi-o… dar n-ar face una ca asta. Ştia pur şi simplu că n-ar face-o.

„Napoleon şi armata sa” pentru a cincea oară.

Îşi va termina tura în câteva ore şi se va duce acasă, va face un duş şi o va şterge la Kim, pe strada Helgesens, emanând sexualitate. Chicoti.

A şasea oară! Luă telefonul de lângă frâna de mână.

— Aici robotul lui Tom Waaler. Din păcate, Herr Waaler nu e aici. Lăsaţi, vă rog, un mesaj.

O luase ca pe o glumă. De fapt, avea de gând să spună după aceea cine era, dar, dintr-un motiv oarecare, ascultă respiraţia greoaie de la celălalt capăt. Poate din plictiseală, poate că era doar curioasă. În orice caz, îşi dădu seama că persoana de la celălalt capăt chiar crezuse că-i răspunsese robotul şi aştepta un bip. Apăsă pe o tastă. *Bip.*

— Bună, sunt Sverre Olsen.

— Bună, Harry, sunt…

Harry se întoarse, dar restul propoziţiei lui Kurt Meirik fu înghiţit de muzică în timp ce DJ-ul dădu volumul mai tare. Muzica răbufni în boxa aflată chiar în spatele lui Harry.

That don't impress me much…

Harry era de doar douăzeci de minute la petrecere şi se uitase deja la ceas de două ori, reuşind să-şi pună următoarele întrebări de patru ori: *Are moartea lui Dale vreo legătură cu afacerea puşca Märklin? Cine ar fi în stare să taie gâtul cuiva aşa de rapid şi de eficient încât s-o facă la lumina zilei, pe o alee din centrul Osloului? Cine era Prinţul? Oare condamnarea fiului lui Mosken avea vreo legătură cu acest caz? Ce se întâmplase cu al cincilea soldat norvegian de pe front, Gudbrand Johansen? Şi de ce nu încercase Mosken să-l găsească după război dacă, aşa cum susţinea el, îi salvase viaţa?*

Stătea acum în colţ, lângă una dintre boxe, cu o bere Munkholm – o turnase în pahar ca să evite întrebări de genul de ce bea bere fără alcool –, în timp ce privea cum dansează un cuplu de tineri angajaţi la POT.

— Scuze, n-am înţeles, zise Harry.

Kurt Meirik învârtea în mână un pahar cu o băutură portocalie. Părea mai înalt ca niciodată, stând acolo în costumul cu dungi. Care i se potrivea perfect, după câte îşi putu da seama Harry. Îşi trase în jos mânecile de la jachetă, conştient că purta o cămaşă prea scurtă la manşete. Kurt Meirik se aplecă.

— Încerc să-ţi spun că acesta e şeful Departamentului de externe, inspector…

Harry observă că era o femeie lângă el. Suplă. Cu o rochie roşie simplă. Avu o presimţire.

So she had the looks, but did she have the touch?

Ochi căprui. Pomeţi înalţi. Ten măsliniu. Păr scurt şi negru care-i încadra faţa îngustă. Deja zâmbea şi cu ochii. Ţinea minte că arăta bine, dar nu aşa de… răvăşitor. Fu singurul cuvânt care îi veni în cap pentru a o descrie: *răvăşitoare.* Era conştient că ar fi trebuit să rămână mut de uimire văzând-o chiar în

faţa lui, dar totul părea a avea un fel de logică, ceva care îl făcu să conştientizeze situaţia cu o înclinare a capului.

— …Rakel Fauke, zise Meirik.

— Ne-am cunoscut, zise Harry.

— Da? exclamă Kurt Meirik surprins.

Rakel şi Harry se priviră.

— Da, zise ea, dar nu cred c-am ajuns aşa de departe încât să ne prezentăm.

Îi întinse mâna cu încheietura uşor îndoită, lucru care îl făcu iar să se gândească la lecţiile de pian şi de balet.

— Harry Hole, zise el.

— Aha, făcu ea. Sigur că tu eşti. De la Brigada de Combatere a Crimei Organizate, aşa e?

— Da.

— Nu mi-am dat seama atunci când ne-am cunoscut că tu eşti noul inspector de la POT. Dacă mi-ai fi spus, atunci…

— Atunci ce? întrebă Harry.

Îşi lăsă capul într-o parte.

— Da, atunci ce?

Râse. Râsul ei făcu să-i apară lui Harry din nou în minte cuvântul acela idiot: *răvăşitoare.*

— Atunci ţi-aş fi spus măcar că lucrăm în acelaşi loc, zise ea. De obicei, nu le spun oamenilor cu ce mă ocup. Primeşti prea multe întrebări ciudate. Sunt convinsă că şi tu eşti la fel.

— Da, aşa este.

Ea râse din nou. Harry se întrebă ce-ar trebui să facă astfel încât ea să râdă mereu aşa.

— Cum de nu te-am mai întâlnit înainte prin POT? îl întrebă.

— Biroul lui Harry e în capătul coridorului, zise Kurt Meirik.

— Aha.

Femeia dădu din cap de parcă ar fi înţeles, fără să-i fi pierit zâmbetul strălucitor din privire.

— Ultimul birou, nu-i aşa?

Harry aprobă serios din cap.

— Bine, zise Kurt Meirik, deci acum prezentările sunt făcute. Noi ne îndreptam spre bar, Harry.

Harry aşteptă să fie invitat şi el, dar nu se întâmplă. „De înţeles”, se gândi Harry. Şeful POT şi inspectorul aveau probabil multe familiarităţi de genul şef-subordonat de schimbat între ei. Se sprijini de boxă, dar le aruncă o privire fugară. Ea îl recunoscuse. Îşi amintise că nu se prezentaseră. Bău berea dintr-o înghiţitură. Nu avea niciun gust.

Waaler urcă în maşină şi trânti portiera.

— Nimeni nu l-a văzut, n-a discutat şi nici măcar n-a auzit de Ayub, zise el. Porneşte.

— Bine, spuse Ellen, verifică oglinda şi porni.

— A început să-ţi placă şi ţie Prince, văd.

— Da?

— Ai dat muzica mai tare, în orice caz.

— A…

Trebuia să-l sune pe Harry.

— S-a întâmplat ceva?

Ellen se uită fix la drum, la asfaltul negru şi ud care strălucea în lumina lămpilor stradale.

— Ce s-a întâmplat? Ce s-ar fi putut întâmpla?

— Nu ştiu. Arăţi de parcă ţi s-ar fi întâmplat ceva.

— Nu s-a întâmplat nimic, Tom.

— A sunat cineva? Hei!

Tom înţepeni în scaun şi duse amândouă mâinile pe parbriz.

— N-ai văzut maşina sau ce?

— Scuze.

— Să conduc eu?

— Tu? De ce?

— Pentru că tu conduci ca o…

— Ca o ce?

— Las-o baltă. Te-am întrebat dacă a sunat cineva.

— N-a sunat nimeni, Tom. Dacă ar fi sunat cineva, ţi-aş fi spus, nu?

Trebuia să-l sune pe Harry. Repede.

— De ce mi-ai închis mobilul?

— Ce?

Ellen se uită la el cuprinsă de teamă.

— Fii atentă la drum, Gjelten. Te-am întrebat de ce…

— N-a sunat nimeni. Probabil că l-ai închis tu singur.

Ridicase vocea fără să-şi dea seama. Îi ţiuia în urechi.

— Bine, Gjelten. Relaxează-te, te-am întrebat doar.

Ellen încercă să facă aşa cum îi spunea el. Să respire regulat şi să se concentreze la trafic. Făcu stânga la sensul giratoriu, în jos pe bulevardul Vahls. Era duminică seara, dar străzile din această parte a oraşului erau practic pustii. Se făcuse verde. La dreapta, de-a lungul bulevardului Jens Bjelke. La stânga, pe Tøyengata. În parcarea sediului Poliţiei. Simţi privirea cercetătoare a lui Tom tot drumul.

De la întâlnirea cu Meirik, Harry nu se mai uitase nici măcar o dată la ceas. Se dusese la Linda, care îl prezentase unor colegi. Conversaţia cu aceştia fusese seacă. Îl întrebaseră care era funcţia lui şi, de îndată ce răspundea, conversaţia lâncezea. Probabil că era o regulă nescrisă a POT-ului să nu pui prea multe întrebări. Sau poate că nu le păsa. Destul de cinstit, nici lui nu-i păsa de ei. Se întorsese la locul lui de lângă boxe. De câteva ori îi zărise rochia roşie. Din câte îşi putea da seama, nu stătea pe loc şi nu vorbea prea mult cu cineva anume. Nu dansase, era destul de sigur de asta.

„Dumnezeule, mă port ca un adolescent”, se gândi el.

Apoi chiar se uită la ceas: 9:30. Ar putea să se ducă la ea, să-i spună ceva, să vadă ce se întâmplă. Şi dacă nu se întâmpla nimic, putea să se strecoare, să-i acorde Lindei dansul promis, şi apoi să plece acasă. *Dacă nu se întâmpla nimic?* Ce fel de iluzie mai era şi asta? Era ca şi căsătorită. I-ar prinde bine o băutură. Nu. Se mai uită o dată la ceas. I se făcu lehamite când se gândi la dansul pe care îl promisese. Înapoi acasă. Cei mai mulţi erau deja

beţi. Chiar dacă erau treji, nu ar fi observat că noul inspector dispare pe coridor. Ar putea să iasă pe uşă şi să ia liftul. Afară îl aştepta credinciosul lui Ford Escort. Linda părea că se distrează pe ringul de dans unde pusese mâna pe un poliţist tânăr care o învârtea cu zâmbetul pe buze.

— La concertul Raga de la Zilele Facultăţii de Drept a fost mai multă gălăgie, nu crezi?

Simţi cum i se accelerează pulsul la auzul vocii misterioase de lângă el.

Tom se aşezase lângă scaunul lui Ellen din biroul acesteia.

— Scuză-mă dacă am fost cam nepoliticos în maşină.

Ellen nu-l auzise intrând şi tresări. Ţinea receptorul în mână, dar nu formase încă numărul.

— Nicio problemă, zise ea. Eu sunt cam… Ştii tu.

— Nervoasă din cauza menstruaţiei?

Îl privi cercetătoare şi-şi dădu seama că nu glumeşte, încerca de fapt s-o înţeleagă.

— Poate, răspunse ea.

De ce venise în biroul ei tocmai acum şi niciodată până acum?

— Am ieşit din tură, Gjelten.

Waaler arătă cu capul spre ceasul de pe perete. Era 10:00.

— Sunt cu maşina. Te conduc acasă.

— Mulţumesc, dar trebuie să dau un telefon mai întâi. Du-te înainte.

— Un telefon personal?

— Nu, e…

— Atunci te aştept aici.

Waaler se aşeză în fostul scaun al lui Harry, care protestă cu un geamăt. Privirile li se întâlniră. La naiba! De ce nu spusese că era o convorbire personală? Acum era prea târziu. Oare ştia că dăduse peste ceva? Încercă să-i citească expresia feţei, dar nu putu, căci panica puse stăpânire pe ea. Panică? Acum ştia de ce nu se simţise niciodată în

largul ei în compania lui Tom Waaler. Nu era din cauza răcelii sale, a părerilor despre femei, negri, exhibiţionişti şi homosexuali sau a tendinţei lui de a folosi violenţa de fiecare dată când legea îi permitea să o facă. Putea numi pe loc zece alţi poliţişti care se asemănau cu Tom Waaler din punctul ăsta de vedere, dar tot mai găsea ceva bun la ei. Cu Waaler era altceva, iar acum ştia despre ce era vorba: îi era frică de el.

— Ei, spuse Ellen, poate să aştepte până luni.

— Bine, zise el. Să mergem.

Waaler avea o maşină sport japoneză, care lui Ellen i se părea că arată ca o imitaţie ieftină de Ferrari. Avea locuri joase şi boxe cât jumătate din maşină. Motorul toarse plăcut, iar lumina lămpilor de pe stradă se reflectă în geamuri în timp ce merseră în sus pe Trondheimsveien. Din boxe se auzi o voce de falset cu care se obişnuise.

Prince. Prinţul.

— Poţi să mă laşi aici, zise Ellen, încercând să vorbească firesc.

— Nici pomeneală, răspunse Waaler, uitându-se în oglindă. Servicii complete. Încotro o luăm?

Ellen îşi înăbuşi impulsul de a forţa portiera şi de a sări.

— Fă stânga aici, zise ea, arătând cu degetul.

„Fii acasă, Harry!”

— Bulevardul Jens Bjelke, citi Waaler pe tăbliţa de pe zid şi întoarse.

Bulevardul era slab luminat şi pustiu. Ellen văzu cu coada ochiului mici pătrate de lumină care îi traversau faţa. Ştia că ştie? Şi o văzuse că stătea cu mâna în geantă? Îşi dăduse seama că ţinea sprayul paralizant pe care îl cumpărase din Germania? I-l arătase astă-toamnă, când el insistase că se punea pe ea şi pe colegii ei în pericol dacă refuza să poarte armă. Nu insinuase discret că ar putea să-i facă rost de un pistol mic pe care să-l ţină lipit de corp unde voia? Nu era înregistrat şi deci dacă era vreun „accident”, nimic nu ar fi condus la ea. Nu-l luase în

serios atunci; crezuse că era una dintre acele glume de macho macabre şi râsese.

— Opreşte lângă maşina asta roşie.

— Dar numărul 4 e la blocul următor.

Oare îi spusese că locuia la numărul 4? Posibil. Se simţi transparentă ca o meduză, de parcă el ar fi putut să vadă că inima îi bătea mult prea repede.

Motorul se opri. Ellen căută grăbită mânerul portierei. Japonezi afurisiţi! De ce nu sunt în stare să facă un mâner simplu şi uşor de recunoscut?

— Ne vedem luni, auzi vocea lui Waaler în spatele ei în timp ce găsi mânerul şi se repezi afară, inhalând aerul de martie poluat al oraşului de parcă ar fi revenit la suprafaţă după ce stătuse mult sub apă.

Când închise uşa grea de la intrare, încă mai auzi afară sunetul făcut de maşina bine unsă a lui Waaler.

Urcă scările, călcând apăsat pe fiecare treaptă şi ţinând cheile în faţă ca pe o baghetă magică. Apoi intră în casă. În timp ce forma numărul lui Harry, îşi aminti mesajul lui Sverre Olsen, cuvânt cu cuvânt.

Sunt Sverre Olsen. Încă mai aştept cele zece miare, comisionul de la arma bătrânului. Sună-mă acasă.

Apoi închisese.

O fracţiune de secundă îi trebuise să facă legătura. Al cincilea indiciu în puzzle-ul despre intermediarul din afacerea Märklin. Un poliţist. Tom Waaler. Bineînţeles. Zece mii comision pentru un nimeni ca Sverre Olsen – asta da afacere mare. Bătrânul. Pasionaţi de arme. Simpatii pentru extrema dreaptă. Prinţul care va fi în curând inspector-şef. Era clar ca lumina zilei, aşa de evident că o secundă fusese uimită că ea, cu capacitatea ei de a simţi nuanţe care altora le scăpau, nu-şi dăduse seama mai devreme. Ştia că era cam paranoică în ultima vreme, totuşi nu se putu împiedica să nu se gândească până la capăt în timp ce aştepta ca el să iasă din restaurant: Tom Waaler avea drumul avansării deschis, putea trage sfori pentru funcţii şi mai înalte, la adăpostul pe care ţi-l

dă puterea. Cine ştie ce alianţe făcuse deja şi cu cine din Poliţie. Dacă se gândea bine, erau şi oameni pe care nu şi i-ar putea imagina vreodată implicaţi în aşa ceva. Dar singura persoană pe care ştia că poate să conteze sută la sută era Harry.

Sună. Nu era ocupat. Nu suna niciodată ocupat la el acasă. Hai, Harry!

Mai ştia că era doar o chestiune de timp până când Tom Waaler va vorbi cu Olsen şi-şi va da seama ce se întâmplase, şi nu se îndoia deloc că, din clipa aceea, viaţa îi va fi pusă în pericol. Va trebui să acţioneze rapid, dar nu-şi putea permite să facă vreo greşeală. O voce o întrerupse.

— Aici Hole. Lăsaţi un mesaj.

Bip.

— La naiba, Harry! Sunt Ellen. L-am prins. Te sun pe mobil.

Ţinu receptorul la ureche în timp ce căută la litera H. Scăpă cartea de telefon pe podea, înjură şi în cele din urmă găsi numărul de mobil al lui Harry. Din fericire, avea mereu mobilul la el.

Ellen Gjelten locuia la etajul al doilea într-un bloc renovat recent, împreună cu un piţigoi îmblânzit pe nume Helge. Pereţii erau groşi de o jumătate de metru şi ferestrele aveau geamuri termopan. Totuşi, ar fi putut să jure că auzise un zgomot cunoscut de maşină.

Rakel Fauke râse.

— Dacă i-ai promis Lindei un dans, n-o să scapi cu una, cu două.

— Singura variantă e să mă eschivez.

Urmă o pauză şi Harry îşi dădu seama că ce spusese putea da loc la interpretări. Umplu repede tăcerea cu o întrebare:

— Cum ai ajuns la POT?

— Prin Rusia, zise ea. Am lucrat doi ani ca traducător la Moscova pentru Ministerul Apărării. Kurt Meirik mi-a propus. După ce am terminat Dreptul, am fost încadrată direct la categoria de

salarizare treizeci şi cinci. M-am gândit că l-am prins pe Dumnezeu de picior.

— Şi n-a fost aşa?

— Glumeşti? Astăzi studenţii care vin în practică la mine câştigă de trei ori mai mult decât o să câştig eu vreodată.

— Ţi-ai putea da demisia şi ai putea să te reorientezi spre ce fac ei.

Ea ridică din umeri.

— Îmi place ce fac. Nu toţi pot spune acelaşi lucru.

— Aşa e.

Tăcere.

Aşa e. Asta e tot ce fusese în stare să-i spună?

— Dar tu, Harry? Îţi place ce faci?

Stăteau cu faţa la ringul de dans, dar Harry simţi că îl priveşte cercetător. Prin cap îi trecură tot felul de idei. Avea riduri fine de expresie în colţurile ochilor. Cabana lui Mosken nu era departe de locul unde găsiseră cartuşele goale de la puşca Märklin. Conform ziarului *Dagbladet,* patruzeci la sută dintre femeile care locuiesc la oraş sunt infidele. Ar trebui s-o întrebe pe soţia lui Even Juul dacă îşi amintea de trei soldaţi norvegieni din regimentul *Norge* care au fost răniţi sau ucişi de o grenadă de mână aruncată dintr-un avion, şi ar fi trebuit să se ducă la reducerile de Anul Nou de la Dressman la care făceau reclamă pe TV3. Dar îi plăcea ce făcea?

— Uneori, da, zise el.

— Ce anume îţi place?

— Nu ştiu. Sună aiurea?

— Nu ştiu.

— Nu zic asta pentru că nu m-am gândit la motivul pentru care m-am făcut poliţist. M-am gândit. Şi nu ştiu. Poate doar pentru că-mi place să prind fete şi băieţi care nu-s cuminţi.

— Şi ce faci când nu prinzi fete şi băieţi care nu-s cuminţi?

— Mă uit la *Expediţia familiei Robinson.*

Ea râse iar. Harry îşi dădu seama că era gata să spună chiar şi o prostie ca să poată să o mai facă să

râdă aşa. Îşi reveni şi discută relativ calm despre situaţia lui curentă, dar pentru că avusese grijă să nu menţioneze aspectele neplăcute din viaţa lui, nu prea erau multe de zis. Pentru că ea părea încă interesată, continuă discuţia despre tatăl său şi despre Sis. De ce ajungea mereu să vorbească despre Sis când trebuia să vorbească despre el?

— Pare o fată bună, spuse ea.

— Cea mai bună, aprobă Harry. Şi cea mai curajoasă. Nu-i e niciodată teamă de lucruri noi. Un pilot de teste al vieţii.

Apoi îi povesti cum Sis se oferise să cumpere un apartament de pe strada Jacob Aalls – pentru că tapetul din poza pe care o văzuse pe pagina de anunţuri imobiliare din *Aftenposten* îi amintise de camera ei din copilărie, din Oppsal – şi i se spusese că preţul e de două milioane de coroane, un preţ record pentru Oslo în acea vară.

Rakel Fauke râse aşa de tare, încât vărsă tequila pe haina lui Harry.

— Cel mai bun lucru la ea e că, după o aterizare forţată, se ridică, se scutură şi e imediat gata pentru următoarea misiune kamikaze.

Ea îi şterse reverele hainei cu batista.

— Dar tu, Harry, ce faci când aterizezi forţat?

— Eu? Probabil că stau o clipă nemişcat. Apoi mă ridic pentru că nu am de ales.

— Aşa e.

O privi ca să vadă dacă râdea de el. Ochii ei râdeau. Radia forţă, dar se îndoi că avusese parte de prea multe aterizări forţate la viaţa ei.

— E rândul tău să-mi povesteşti despre tine.

Rakel Fauke nu avea nicio soră, era singură la părinţi. Aşa că vorbi despre slujba ei.

— Dar rar prindem pe cineva, zise ea. Cele mai multe cazuri se rezolvă amiabil printr-un telefon sau la o petrecere la ambasadă.

Harry zâmbi ironic.

— Şi cum a fost muşamalizată chestiunea cu agentul de la Serviciile Secrete pe care l-am împuşcat? întrebă el. La telefon sau la petrecere?

Îl cercetă gânditoare în timp ce pescui cu degetele din pahar o bucată de gheaţă. O picătură de apă i se prelinse pe mână, pe sub o brăţară de aur, către cot.

— Dansezi, Harry?

— Din câte îmi aduc aminte, ţi-am povestit zece minute cât de tare urăsc dansul.

Ea îşi lăsă capul în jos.

— Vreau să zic – dansezi cu mine?

— Pe muzica asta?

O versiune inexpresivă la nai al lui *Let It Be* curgea din boxe ca un sirop gros.

— O să supravieţuieşti. Ia-o ca pe o încălzire pentru marele test cu Linda.

Îi puse uşor mâna pe umăr.

— Acum flirtăm? o întrebă Harry.

— Tu ce zici, inspectore?

— Scuze, dar nu mă pricep să citesc semnale subliminale şi de asta am întrebat.

— Nu prea cred.

Harry o luă de talie, încercând câţiva paşi de dans.

— Parcă mi-aş pierde virginitatea, zise el. Dar probabil că e inevitabil – mai devreme sau mai târziu orice norvegian trebuie să treacă prin aşa ceva.

— La ce te referi? râse ea.

— Adică să dansezi cu o colegă de serviciu.

— Nu te oblig.

Harry zâmbi. Ar fi putut să se afle oriunde şi muzica să fie Alunelul la lăută – ar fi făcut orice pentru acest dans.

— Stai – ce ai acolo? întrebă ea.

— Nu e pistol, dar…

Harry îşi desfăcu telefonul mobil de la curea, îşi luă mâna de pe talia ei şi se duse puţin mai încolo ca să-l dea pe silenţios. Când se întoarse, ea întinse mâinile spre el.

— Să sperăm că nu sunt hoţi pe aici, zise Harry.

Era o glumă veche printre poliţişti, probabil că ea o auzise de sute de ori, dar râse din nou încet lângă urechea lui.

Ellen lăsă telefonul să sune până se opri singur înainte să pună receptorul în furcă. Apoi mai încercă o dată. Se duse la geam şi se uită în stradă. Nicio maşină. Bineînţeles că nu. Era prea agitată. Tom probabil că deja se îndrepta spre casă să se culce. Sau spre casa altcuiva.

După trei încercări, renunţă să-l mai sune pe Harry şi-l sună pe Kim în schimb. Acesta părea obosit.

— Am lăsat taxiul la ora şapte, zise el. Am condus douăzeci de ore azi.

— Fac un duş întâi, spuse ea. Voiam doar să ştiu dacă eşti acasă.

— Pari stresată.

— A, n-am nimic. Ajung la tine în trei sferturi de oră. O să am nevoie de telefonul tău, apropo. Şi să rămân peste noapte.

— Bine. Vrei să treci pe la 7-Eleven, în Markveien, să-mi iei nişte ţigări?

— Da. O să iau un taxi.

— De ce?

— Îţi explic eu mai târziu.

— Ştii că e sâmbătă noaptea? Îţi ia mult să ajungi la Oslo Taxis. Şi în patru minute, dacă alergi, eşti aici.

Ellen ezită.

— Kim? spuse ea.

— Da? zise el.

— Mă iubeşti?

Îl auzi cum râde şi-şi imagină ochii lui pe jumătate închişi şi somnoroşi, şi corpul lui subţire, mult prea subţire sub pătura din apartamentul lui sărăcăcios de pe strada Helgesens care oferea o privelişte a râului Akerselva. Avea tot ce-şi dorea ea. Şi, pentru o clipă, aproape că uită de Tom Waaler. Aproape.

— Sverre!

Mama lui Sverre Olsen stătea în capul scărilor, strigând cât o ţinea gura, aşa cum făcea de obicei.

— Sverre! La telefon!

Striga de parcă ar fi avut nevoie de ajutor, de parcă se îneca sau ceva de genul ăsta.

— Răspund de aici, mamă!

Îşi coborî picioarele pe marginea patului, ridică receptorul şi aşteptă să audă un clic – mama lui închisese telefonul.

— Alo?

— Sunt eu.

Se auzea Prince cântând. Întotdeauna Prince.

— Mă gândeam eu, zise Sverre.

— De ce?

Întrebarea căzu ca un fulger. Aşa de rapid că Sverre trecu în apărare, de parcă el ar fi fost cel care datora bani şi nu invers.

— Probabil mă suni fiindcă ai primit mesajul meu, zise Sverre.

— Sun pentru că mi-am verificat lista de apeluri primite din telefon. Văd că ai vorbit cu cineva la 20:32 în seara asta. Despre ce mesaj vorbeşti?

— În legătură cu banii. Sunt cam strâmtorat şi mi-ai promis…

— Cu cine ai vorbit?

— Cu robotul, o voce de femeie, cred. E una dintre…

Niciun răspuns. Doar Prince în fundal. *You sexy motherfucker*... Muzica se opri brusc.

— Spune-mi exact ce-ai zis.

— Am zis doar că…

— Nu! Exact. Cuvânt cu cuvânt.

Sverre repetă pe cât de exact putu.

— E mai mult decât suficient, spuse Prinţul. Tocmai ai dat totul de gol, Olsen, cuiva din afară. Dacă nu acoperim gaura acum, am încurcat-o. Înţelegi?

Sverre Olsen nu înţelegea nimic.

Prinţul era foarte calm când îl lămuri cum telefonul lui ajunsese în mâinile cui nu trebuia.

— Ce-ai auzit n-a fost robotul, Olsen.

— Atunci cine a fost?

— Să zicem că duşmanul. Persoana în cauză se îndreaptă spre poliţie. Treaba ta e să o opreşti.

— Eu? Eu doar îmi vreau banii şi…

— Ţine-ţi gura, Olsen!

Olsen tăcu.

— E vorba de Cauză. Eşti un bun soldat, aşa e?

— Da, dar…

— Şi un bun soldat face curăţenie după el, e adevărat?

— Eu doar am intermediat mesaje între tine şi bătrânul ăla ciudat. Tu eşti cel care…

— Mai ales atunci când deasupra capului soldatului atârnă o sentinţă de trei ani care a fost suspendată din cauza unei probleme tehnice.

Sverre înghiţi în sec.

— De unde ştii asta?

— Nu-ţi bate capul. Vreau doar să-ţi dai seama că ai la fel de mult de pierdut din chestia asta ca şi restul membrilor frăţiei.

Sverre nu răspunse. Nu mai era nevoie.

— Vezi partea bună a lucrurilor, Olsen. Ăsta e un război. Iar laşii şi trădătorii nu au ce căuta. Ba mai mult, frăţia îşi răsplăteşte soldaţii. Pe lângă cele zece mii, mai primeşti încă cincizeci după ce faci treaba.

Sverre se gândi. Se gândi la ce haine să poarte.

— Unde? întrebă el.

— Piaţa Schous, în douăzeci de minute. Adu cu tine tot ce-ţi trebuie.

— Nu bei? îl întrebă Rakel.

Harry se uită în jur. Ultima dată dansaseră aşa de îmbrăţişaţi, încât poate că atrăseseră atenţia. Acum se aşezaseră la o masă în fundul cantinei.

— M-am lăsat, zise Harry.

Ea dădu din cap.

— E o poveste lungă, adăugă el.

— Am destul timp la dispoziţie.

— În seara asta, nu am chef să aud decât poveşti amuzante, zâmbi el. Hai să vorbim despre tine mai

bine. Ai avut genul ăla de copilărie despre care îţi face plăcere să vorbeşti?

Harry se aşteptase într-un fel s-o audă râzând, dar nu primi decât un zâmbet obosit.

— Mama a murit când aveam cincisprezece ani. În afară de asta, pot vorbi despre orice.

— Îmi pare rău.

— N-ai de ce. A fost o femeie extraordinară, dar parcă aveam poveşti amuzante în agenda acestei seri…

— Ai fraţi sau surori?

— Nu, sunt doar eu şi tata.

— Deci a trebuit să ai tu grijă de el?

Ea îl privi surprinsă.

— Ştiu cum e, zise Harry. Şi eu mi-am pierdut mama. Ani de zile tata a stat într-un scaun uitându-se la un perete. A trebuit să-l hrănesc eu, la propriu.

— Tata conducea un lanţ mare de magazine de materiale de construcţii pe care-l pusese pe picioare de la zero, şi cred că era viaţa lui. Dar când a murit mama, şi-a pierdut peste noapte interesul. L-a vândut înainte să se destrame. Şi i-a îndepărtat pe toţi din jurul lui. Inclusiv pe mine. A devenit un bătrân singuratic şi înrăit.

Ea întinse mâna.

— Voiam să-mi trăiesc viaţa în felul meu. Am cunoscut la Moscova un bărbat, iar tata s-a simţit trădat pentru că aveam de gând să mă mărit cu un rus. Când am venit cu Oleg în Norvegia, relaţia dintre mine şi tata a devenit foarte dificilă.

Harry se ridică şi aduse o Margarita pentru ea şi o Cola pentru el.

— Ce păcat că nu ne-am cunoscut când eram studenţi, Harry.

— Eram o marionetă pe vremea aia, zise el. Eram agresiv faţă de cei care nu aveau aceleaşi gusturi ca mine la muzică sau filme. Nimeni nu mă plăcea. Nici măcar eu.

— Acum nu te mai cred.

— E o replică dintr-un film. Tipul care a spus-o vorbea cu Mia Farrow. În film, vreau să spun. În

viaţa reală n-am încercat.

— Da, zise ea gustând prudent din băutură. Cred că a fost un bun început. Dar eşti sigur că faptul că spui că e o replică nu e de fapt tot o replică?

Râseră şi vorbiră despre filme bune şi filme proaste, despre concerte bune şi proaste la care fuseseră şi, după un timp, Harry îşi dădu seama că trebuia să-şi reformuleze prima impresie pe care o avusese despre ea. De exemplu, la vârsta de douăzeci de ani călătorise în jurul lumii de una singură, o vârstă la care tot ce avea Harry de arătat, din punctul de vedere al experienţelor de adult, erau o călătorie eşuată cu InterRailing şi o problemă din ce în ce mai serioasă cu alcoolul.

Ea se uită la ceas.

— Unsprezece. Sunt aşteptată.

Harry simţi că se prăbuşeşte.

— Şi eu, zise el ridicându-se.

— Da?

— Un monstru pe care îl ţin sub pat. Lasă-mă să te conduc până acasă.

Ea zâmbi.

— Nu e nevoie.

— E în drumul meu.

— Şi tu locuieşti în Holmenkollen?

— În apropiere. Sau relativ în apropiere. În Bislett.

Ea râse.

— Adică în partea cealaltă a oraşului. Ştiu ce urmăreşti.

Harry zâmbi prosteşte. Ea îi puse mâna pe umăr.

— Ai nevoie de cineva să-ţi împingă maşina, aşa-i?

— Se pare că a plecat, Helge, zise Ellen.

Stătu la fereastră cu haina pe ea, uitându-se pe furiş pe după draperii. Strada era pustie; taxiul care aştepta acolo plecase cu trei petrecăreţe gălăgioase. Helge nu răspunse. Pasărea care avea doar o singură aripă clipi de două ori şi se scărpină cu gheara pe burtă.

Încercă din nou să-l sune pe Harry pe mobil, dar aceeaşi voce de femeie îi răspunse că telefonul era închis sau era în afara ariei.

Apoi Ellen puse pânza peste colivie, îi spuse noapte bună, stinse lumina şi ieşi. Bulevardul Jens Bjelke era tot pustiu, iar ea se grăbi spre strada Thorvald Meyer despre care ştia că e plină de oameni sâmbăta noaptea. Lângă restaurantul Fru Hagen, salută din cap câteva persoane cu care probabil schimbase câteva cuvinte în vreo seară aici, pe străzile bine luminate din Grünerløkka. Îşi aduse aminte dintr-odată că îi promisese lui Kim că-i cumpără ţigări şi se întoarse spre 7-Eleven, în Markveien. Văzu o faţă pe care o recunoscu vag şi-i zâmbi automat când îl văzu că se uită la ea.

La 7-Eleven se opri şi încercă să-şi aducă aminte dacă iubitul ei fuma Camel sau Camel Lights, dându-şi seama cât de puţin timp petrecuseră împreună. Şi cât de multe mai aveau de aflat unul despre celălalt. Şi, pentru prima oară în viaţa ei, acest lucru nu o înspăimântă, ci era ceva ce aştepta cu nerăbdare. Era aşa de fericită. Gândul că el stătea întins în pat, gol, la trei blocuri distanţă de ea, o umplu de dorinţă. Îi cumpără Camel şi aşteptă nerăbdătoare să fie servită. Afară, o luă pe scurtătură pe Akerselva.

Îşi dădu seama ce distanţă mică era într-un oraş mare între mulţimea fremătătoare şi străzile total pustii. Nu mai auzea decât clipocitul râului şi zăpada scârţâind sub cizme. Era prea târziu să-i mai pară rău că o luase pe scurtătură, când îşi dădu seama că nu se auzeau numai paşii ei. Acum putea să audă şi o respiraţie greoaie. Speriată şi supărată, Ellen se gândi, sau mai bine zis ştiu că viaţa îi era pusă în pericol. Nu se întoarse, ci începu pur şi simplu să alerge. Paşii din spatele ei o urmară imediat în acelaşi ritm. Încercă să alerge calmă, să nu se panicheze sau să alerge dezordonat. „Nu fugi ca o babă”, se gândi ea, şi mâna ei căută sprayul paralizant în buzunarul de la haină, dar paşii din spatele ei erau neobosiţi, apropiindu-se din ce în ce

mai mult. Se gândi că dacă ajungea la conul de lumină de pe stradă, va fi salvată. Ştia că nu e adevărat. Era chiar în lumină când primi prima lovitură în umăr şi căzu într-o parte în zăpadă. A doua lovitură îi paraliză braţul şi sprayul îi alunecă din mâna amorţită. A treia îi zdrobi rotula de la piciorul stâng; durerea făcu ţipătul să-i înţepenească în gât şi venele să i se umfle pe gâtul palid. Îl văzu cum ridică bâta de baseball în lumina galbenă a străzii. Îl recunoscu, era cel pe care îl văzuse întorcându-se după ea în faţă la Fru Hagen. Poliţista din ea observă că purta o jachetă scurtă şi verde, cizme negre şi un fes negru. Prima lovitură în cap îi distruse nervul optic şi totul se întunecă în jurul ei.

„Patruzeci la sută dintre vrăbii supravieţuiesc", se gândi ea. „Ies eu din iarna asta."

Degetele ei căutară în zăpadă ceva de care să se ţină. A doua lovitură o izbi în ceafă.

„Nu mai e mult acum", se gândi. „Ies eu din iarna asta."

Harry opri în faţa casei lui Rakel Fauke din Holmenkollveien. Lumina albă a lunii îi făcea pielea să lucească într-un mod ireal şi chiar şi în semiîntunericul din maşină îşi dădu seama după ochii ei că era obosită.

— Deci asta a fost, zise Rakel.

— Asta a fost, repetă Harry.

— Aş vrea să te invit, dar…

Harry râse.

— Bănuiesc că lui Oleg nu i-ar plăcea asta.

— Oleg doarme dus, dar mă gândeam la bona lui.

— Bonă?

— Bona lui Oleg e fiica unei persoane din POT. Te rog să nu mă înţelegi greşit, dar nu vreau zvonuri despre mine la serviciu.

Harry se uită fix la tabloul de bord al maşinii. Sticla de la vitezometru era crăpată şi se gândi că şi filtrul de ulei era dus.

— Oleg e copilul tău?

— Da, cine credeai că e?

— Poate am crezut că e iubitul tău.
— Ce iubit?
Bricheta de la maşină probabil că fusese aruncată pe geam sau furată împreună cu radioul.
— Pe Oleg l-am născut la Moscova, zise ea. Am locuit cu tatăl lui doi ani.
— Ce s-a întâmplat?
Ea dădu din umeri.
— Nimic. Pur şi simplu s-au răcit relaţiile între noi. Iar eu m-am întors la Oslo.
— Deci eşti…
— Mamă singură. Dar tu?
— Singur. Doar singur.
— Înainte să vii la noi, cineva a zis ceva despre tine şi fata cu care împărţeai biroul la Brigada de Combatere a Crimei Organizate.
— Ellen? Nu. Doar ne înţelegeam bine. Adică ne înţelegem bine. Mă mai ajută încă din când în când.
— La ce?
— La cazul la care lucrez.
— A, la caz.
Ea se uită iar la ceas.
— Să te ajut eu să deschizi uşa? întrebă Harry.
Ea îi zâmbi, dădu din cap şi o împinse cu umărul. Portiera scârţâi din încheieturi când o deschise.
Era linişte peste dealurile din Holmenkollveien şi doar un vânt uşor adia printre brazi. Ea puse piciorul în zăpada de afară.
— Noapte bună, Harry.
— Încă ceva.
— Da?
— Când am venit aici data trecută, de ce nu m-ai întrebat ce treabă am cu tatăl tău?
— Deformaţie profesională. Nu cer detalii despre cazurile în care nu sunt implicată.
— Dar nu eşti curioasă?
— Sunt foarte curioasă. Numai că nu întreb. Despre ce e vorba?
— Caut un fost soldat pe care tatăl tău e posibil să-l fi cunoscut pe Frontul de Est. Acest om a

cumpărat o armă Märklin. Apropo, tatăl tău nu mi s-a părut deloc înrăit când am vorbit cu el.

— Proiectul cu cartea se pare că îl atrage. Şi eu sunt surprinsă.

— Poate că într-o bună zi veţi deveni apropiaţi din nou?

— Poate.

Îi întâlni privirea, parcă atrasă de un magnet de care nu se mai putea dezlipi.

— Acum flirtăm?

— Foarte puţin probabil.

Încă îi mai văzu ochii care râdeau, mult timp după ce parcă ilegal în Bislett, alungă monstrul sub pat şi adormi fără să observe lumina roşie de la robotul telefonic.

Sverre Olsen închise încet uşa după el, îşi scoase pantofii şi urcă scările. Sări peste treapta care ştia că scârţâie, deşi ştia că e un efort inutil.

— Sverre?

Strigătul venea dinspre uşa deschisă a dormitorului.

— Da, mamă?

— Unde ai fost?

— Afară, mamă. Mă duc să mă culc.

Nu mai auzi ce zicea; ştia cam ce spunea. Cuvintele ei erau precum grindina, se topeau de îndată ce loveau pământul. Apoi închise uşa camerei şi rămase singur. Se întinse pe pat uitându-se fix în tavan şi gândindu-se la ce se întâmplase. Ca într-un film. Strânse din ochi, încercând să înlăture imaginile, dar filmul continua să meargă.

Habar nu avea cine era. Aşa cum stabiliseră, se întâlnise cu Prinţul în piaţa Schous şi merseseră cu maşina pe strada unde locuia ea. Parcaseră în aşa fel încât să nu fie văzuţi din apartamentul ei, dar să o poată vedea când pleca din clădire. Îi spusese că s-ar putea să-i ia toată noaptea, dar să se relaxeze, pusese muzica aia nenorocită şi dăduse scaunul de la maşină pe spate. Dar uşa se deschisese după doar o jumătate de oră şi Prinţul spusese *Ea e.*

Sverre o pornise după ea, dar nu o ajunsese din urmă decât pe strada întunecoasă şi erau încă mulţi oameni în jurul lor. Se întorsese brusc şi se uitase la el. Fusese sigur o clipă că a fost recunoscut, că îi văzuse bâta de baseball ieşind de sub mâneca hainei. Fusese aşa de înspăimântat încât nu-şi putuse controla contracţiile muşchilor feţei, dar când ea ieşise mai apoi din 7-Eleven, teroarea lui se transformase în mânie. Îşi aminti, dar nu în totalitate, amănunte de când erau pe alee. Ştia ce se întâmplase, dar parcă fragmente fuseseră îndepărtate, ca la jocurile cu întrebări de la televizor unde ţi se dădea o parte dintr-o pictură şi tu trebuia să ghiceşti ce pictură era.

Deschise ochii din nou. Se uită la tavanul de ipsos. Când va primi banii, va aduce un instalator să repare scurgerea de care se tot plângea mama lui. Încercă să se gândească şi la reparaţiile pentru acoperiş, dar îşi dădu seama că făcea aşa pentru că încerca să-şi înlăture gândurile. Ştia că ceva era în neregulă. De data asta fusese altceva. Nu ca ochi-oblici de la Dennis Kebab. Fata asta era o norvegiancă obişnuită. Cu păr castaniu scurt şi ochi albaştri. I-ar fi putut fi soră. Încercă să-şi repete ce-i insuflase Prinţul: era soldat, era pentru Cauză.

Se uită la desenul pe care îl prinsese pe perete sub steagul cu svastica pe el. Era Heinrich Himmler, *Reichsführer-SS und Chef der Deutschen Polizei,* vorbind la pupitru când fusese în Oslo în 1941. Vorbea cu voluntarii norvegieni care depuneau jurământul pentru Waffen SS. Avea uniformă verde. Cu iniţialele SS pe guler. Vidkun Quisling în fundal. Himmler. O moarte onorabilă, pe 23 mai 1945. Sinucidere.

— La dracu'!

Sverre se ridică în picioare şi începu să se plimbe neliniştit.

Se opri în faţa oglinzii de lângă uşă. Îşi luă capul între mâini. Apoi căută în buzunarele jachetei. La naiba, ce făcuse cu fesul? O clipă, îl cuprinse panica, şi se întrebă dacă nu-l lăsase în zăpadă lângă

ea, dar apoi îşi aminti că îl avea pe cap când se întorsese în maşina Prinţului. Răsuflă uşurat.

Se descotorosise de bâta de baseball, aşa cum îi spusese Prinţul. O ştersese de amprente şi o aruncase în Akerselva. Acum nu trebuia decât să stea ascuns şi să vadă ce va ieşi la iveală. Prinţul îi spusese că va avea grijă de tot, ca şi înainte. Sverre nu ştia unde lucra Prinţul, dar era clar că avea relaţii în poliţie. Se dezbrăcă în faţa oglinzii. Tatuajele lui păreau gri în lumina lunii care strălucea printre draperii. Pipăi Crucea de Fier care îi atârna la gât.

— Curvă, mormăi el. Curvă comunistă.

Când adormi în cele din urmă, norii începuseră deja să se adune înspre răsărit.

51

Hamburg. 30 iunie 1944

Iubita mea Helena,

Te iubesc mai mult decât pe mine însumi. Acum ştii. Deşi nu am petrecut decât puţin timp împreună, iar tu ai în faţă o viaţă lungă şi fericită (ştiu că aşa va fi!), sper că nu mă vei uita niciodată de tot. Aici e seară. Stau într-un dormitor lângă portul din Hamburg şi afară plouă cu bombe. Sunt singur. Ceilalţi se adăpostesc în buncăre şi în pivniţe. Am rămas fără curent electric, dar focurile de afară fac lumină mai mult decât suficient ca să pot scrie.

A trebuit să coborâm din tren înainte de a sosi la Hamburg pentru că şinele au fost bombardate cu o noapte înainte. Am fost urcaţi în camioane şi duşi în oraş. Acolo ne aştepta o privelişte îngrozitoare. Jumătate din case erau în ruină, câinii se strecurau pe lângă resturile fumegânde şi peste tot erau copii costelivi în zdrenţe, uitându-se cu ochi mari şi inexpresivi la camioane. Am trecut prin Hamburg în drum spre Sennheim în urmă cu doar doi ani, dar acum nu mai recunosc nimic. Atunci am crezut că Elba e cel mai frumos râu pe care l-am văzut vreodată, dar acum bucăţi din vasele naufragiate plutesc la vale în apa murdară şi am auzit pe cineva spunând că a fost contaminat de cadavrele aruncate în el. Se mai vorbeşte de asemenea despre mai multe bombardamente nocturne şi despre necesitatea de a pleca din oraş cât mai curând posibil. Planul meu e să iau trenul

spre Copenhaga în seara asta, dar au fost bombardate şi şinele din nord.

Îmi cer scuze pentru germana mea îngrozitoare. După cum vezi, mâna îmi e puţin nesigură, asta din cauză că bombele zguduie întreaga casă. Şi nu pentru că mi-e frică. De ce mi-ar fi frică? De unde stau, sunt martorul unui fenomen despre care am auzit, dar pe care nu l-am văzut niciodată – o furtună de foc. Flăcările de pe cealaltă parte a portului par să înghită totul. Văd scânduri desprinse şi acoperişuri întregi smulse şi zburând în flăcări. Iar marea – fierbe! De sub podurile de aici se ridică abur. Dacă vreun suflet rătăcit ar încerca să sară în apă ca să scape de bombe, ar fi prăjit de viu. Am deschis geamul şi parcă aerul nu mai are oxigen. Iar apoi am auzit mugetul – de parcă cineva ar sta în flăcări şi ar striga: „Mai mult, mai mult, mai mult”. E ciudat şi înspăimântător, da, dar e şi inexplicabil de ademenitor.

Inima îmi e atât de plină de dragoste, încât mă simt invulnerabil – mulţumită ţie, Helena. Dacă într-o bună zi vei avea copii (ştiu că îţi doreşti, iar eu îmi doresc să ai) vreau să le spui poveşti despre mine. Spune-le sub formă de basme, căci asta şi sunt – basme adevărate. M-am hotărât să ies afară în noaptea asta să văd ce găsesc şi cu cine mă întâlnesc. Voi lăsa această scrisoare pe masă în plosca mea metalică. Am scris pe ea cu baioneta numele şi adresa ta, astfel încât cei care o vor găsi vor şti ce să facă.

Iubitul tău, Uriah

Partea a cincea
Șapte zile

52

Bulevardul Jens Bjelke.
12 martie 2000

„Bună, aţi sunat la Ellen şi la Helge. Vă rog să lăsaţi un mesaj."

— Bună, Ellen, sunt Harry. După câte poţi să-ţi dai seama, am băut şi îmi cer scuze. Serios. Dacă aş fi treaz, probabil că nu te-aş suna acum. Sunt sigur că ştii asta. Am fost astăzi la locul crimei. Zăceai pe spate, în zăpadă, pe o alee de lângă Akerselva. Ai fost găsită de o pereche de tineri care se duceau la o petrecere în Blå, chiar după miezul nopţii. Cauza morţii: leziuni grave în partea frontală a creierului ca urmare a unor lovituri violente cu un obiect contondent. Ai fost de asemenea lovită în ceafă şi ai trei fracturi craniene, precum şi rotula de la piciorul stâng zdrobită şi urme de lovituri pe umărul stâng. Am presupus că toate leziunile au fost provocate de acelaşi obiect. Doctorul Blix spune că decesul a survenit între unsprezece şi doisprezece noaptea. Păreai… eu… Stai puţin.

Scuze. Da. Cei de la investigaţii au găsit douăzeci de urme diferite de ghete în zăpadă pe alee şi câteva în zăpada de lângă tine, dar acestea au fost şterse, probabil cu intenţia de a le îndepărta. Până acum, nu avem niciun martor, dar facem cercetările obişnuite în vecinătate. Mai multe case dau înspre alee, aşa că cei de la Criminalistică cred că există posibilitatea să fi văzut cineva ceva. Personal, nu cred că sunt şanse foarte mari. Între 11:35 şi 12:15 a fost la televizor o reluare a *Expediţiei familiei Robinson* pe canalul suedez. Glumeam. Încerc să fiu amuzant, înţelegi? A, da, am găsit un fes negru la câţiva metri de locul unde erai tu. Erau pete de sânge pe el. Dacă e sângele tău, atunci el aparţine criminalului. Am trimis sângele la laborator, iar fesul e la laboratorul de medicină legală, pentru ca tehnicienii să caute fire de păr şi particule de piele. Dacă tipului nu-i

cade părul, sper măcar să aibă mătreaţă. Ha, ha. N-ai uitat de Ekman şi de Friesen, sper? Nu am alte indicii pentru tine deocamdată, dar anunţă-mă dacă îţi vine vreo idee. Mai era ceva? A, da. Helge s-a mutat la mine. Ştiu că asta e o schimbare în rău, dar aşa e pentru noi toţi, Ellen. Poate în afară de tine. Acum îmi mai pun un pahar şi o să meditez la asta.

53

Bulevardul Jens Bjelke.
13 martie 2000

„Bună, aţi sunat la Ellen şi la Helge. Vă rog să lăsaţi un mesaj.”

— Bună, tot Harry sunt. Azi nu am fost la muncă, dar, în orice caz, l-am sunat pe doctorul Blix. Mă bucur că pot să-ţi spun că nu ai fost agresată sexual şi că, după cât am putut să stabilim, bunurile tale lumeşti sunt intacte. Asta înseamnă că nu avem un motiv, deşi poate că a avut motive să nu ducă la capăt ce îşi propusese. Astăzi, doi martori au spus că te-au văzut lângă Fru Hagen. La 22:55 a fost înregistrată o plată cu cardul tău la 7-Eleven în Markveien. Tovarăşul tău Kim a fost azi la secţie toată ziua pentru a fi interogat. A zis că te îndreptai spre casa lui şi că te rugase să-i cumperi nişte ţigări. Unul dintre tipii de la Criminalistică s-a legat de faptul că ai cumpărat o altă marcă decât cea pe care o fumează prietenul tău. În plus, tipul tău nu are nici alibi. Îmi pare rău, Ellen, dar deocamdată el e principalul suspect.

Apropo, tocmai am avut un oaspete. O cheamă Rakel şi lucrează la POT. A trecut să vadă cum îmi mai e, aşa mi-a zis. A stat ceva timp, deşi nu ne-am spus prea multe. Apoi a plecat. Nu cred că a mers prea bine.

Helge îţi trimite salutări.

54

Bulevardul Jens Bjelke.
14 martie 2000

„Bună, aţi sunat la Ellen şi la Helge. Vă rog să lăsaţi un mesaj.”

— E cel mai friguros martie din câte îmi aduc aminte. Termometrul arată minus optsprezece grade, iar în blocul ăsta ferestrele sunt de la începutul secolului. Credinţa populară că dacă eşti beat, nu îngheţi e total falsă. Ali, vecinul meu, a bătut la uşă azi-dimineaţă. Se pare că ieri, când mă întorceam acasă, am căzut rău pe scări, iar el m-a ajutat să mă bag în pat.

Probabil că se făcuse ora prânzului până să ajung eu la serviciu, pentru că era plin de oameni la cantină când am intrat să-mi iau obişnuita cafea de dimineaţă. Am avut senzaţia că se holbează la mine, dar probabil că mi-am imaginat doar. Îmi e îngrozitor de dor de tine, Ellen.

Am verificat cazierul prietenului tău. Am văzut că a primit o sentinţă scurtă pentru deţinere de haşiş. Cei de la Criminalistică încă bănuiesc că el e. Nu l-am cunoscut, dar după câte mi-ai povestit tu despre el, nu pare genul. Nu-i aşa? Am sunat la Medicină Legală şi mi-au spus că nu au găsit nici măcar un fir de păr, doar nişte particule de piele. Le trimit la testul de ADN şi cred că rezultatele vor fi gata în patru săptămâni. Ştii câte fire de păr pierde un adult pe zi? Am verificat. Aproximativ 150. Şi nici măcar unul în fes. După asta, m-am dus la Møller şi l-am rugat să-mi dea o listă a tuturor celor care au fost condamnaţi în ultimii patru ani pentru vătămări corporale grave şi care au acum capul ras.

Rakel a venit la mine în birou cu o carte: *Păsări mici de casă.* O carte ciudată. Crezi că lui Helge îi plac boabele de mei? Ai grijă.

55

Bulevardul Jens Bjelke.
15 martie 2000

„Bună, aţi sunat la Ellen şi la Helge. Vă rog să lăsaţi un mesaj.”

— Astăzi te-au înmormântat. Eu n-am fost acolo. Părinţii tăi merită nişte servicii funerare demne, iar eu nu am fost prea prezentabil astăzi, aşa că m-am dus la Schrøder să mă gândesc la tine. Aseară la ora opt, m-am urcat în maşină şi m-am dus până la Holmenkollveien. N-a fost o idee bună. Rakel avea un vizitator, acelaşi tip pe care l-am mai văzut acolo. S-a prezentat ca fiind cineva de pe la Ministerul de Externe şi a dat impresia că era acolo în interes de serviciu. Cred că-l chema Brandhaug. Rakel nu a părut prea încântată că-l vede, dar poate că a fost doar o impresie. Aşa că am bătut repede în retragere, înainte ca situaţia să devină prea stânjenitoare. Rakel a insistat să iau un taxi. Dar, pentru că acum mă uit pe fereastră şi-mi văd maşina parcată pe stradă, e imposibil să-i fi urmat sfatul.

Lucrurile sunt acum, după cum ştii, cam haotice. Dar cel puţin am fost la magazinul pentru animale şi am cumpărat grăunţe. Doamna de la tejghea mi-a sugerat să cumpăr Trill, aşa că asta am luat.

56

Bulevardul Jens Bjelke.
16 martie 2000

„Bună, aţi sunat la Ellen şi la Helge. Vă rog să lăsaţi un mesaj.”

— Astăzi am fost într-o plimbare la Ryktet. Seamănă cu Schrøder. Cel puţin, nu se uită ciudat la tine când comanzi bere la micul dejun. Am stat la masă cu un bătrân şi după ce m-am chinuit puţin, am reuşit să leg o conversaţie. L-am întrebat ce are împotriva lui Even Juul. S-a uitat lung şi cercetător la mine; e clar că nu m-a recunoscut de data trecută când am fost acolo. Dar după ce i-am făcut cinste cu o bere, am aflat toată povestea. Moşul a luptat pe Frontul de Est – asta deja ghicisem — şi acolo a cunoscut-o pe soţia lui Juul, pe Signe, care era soră medicală. Venise ca voluntară pentru că era logodită cu unul dintre soldaţii din regimentul *Norge.* Juul a văzut-o prima dată când a fost găsită vinovată de trădare în 1945. A primit doi ani, dar tatăl lui Juul, care avea o funcţie înaltă în Partidul Socialist, a aranjat să fie eliberată după doar câteva luni. Când l-am întrebat pe moş de ce îl deranja asta aşa de tare, a mormăit că Juul nu e sfântul care pare a fi. Chiar cuvântul ăsta l-a folosit – „sfânt”. A zis că Juul e la fel ca toţi ceilalţi istorici – scrie poveşti despre Norvegia din timpul războiului aşa cum cei care învinseseră doreau să fie prezentate. Omul nu-şi aducea aminte numele primului ei logodnic, decât că fusese un fel de erou pentru ceilalţi din regiment.

După asta, m-am dus la serviciu. Kurt Meirik a trecut să mă vadă. N-a zis nimic. L-am sunat pe Bjarne Møller care m-a informat că lista pe care o cerusem conţinea treizeci şi patru de nume. Mă întreb dacă cei fără păr sunt mai înclinaţi spre violenţă. În orice caz, Møller a pus un poliţist să sune şi să le verifice alibiul ca să reducem numărul. Văd din raportul preliminar că Tom Waaler te-a

condus acasă şi că la ora 22:15, când te-a lăsat, erai calmă. Mai zice că aţi vorbit despre mărunţişuri. În orice caz, când mi-ai lăsat mesaj la 22:16, după Telenor – adică de îndată ce-ai intrat în casă, era clar că erai agitată fiindcă dăduseşi peste ceva. Eu cred că e ciudat. Bjarne Møller nu crede la fel. Poate că mi se pare mie doar.

Contactează-mă repede, Ellen.

57

Bulevardul Jens Bjelke.
17 martie 2000

„Bună, aţi sunat la Ellen şi la Helge. Vă rog să lăsaţi un mesaj."

— Astăzi n-am fost la serviciu. Sunt minus douăzeci de grade şi nu e prea cald în apartament. Telefonul a sunat toată ziua şi când m-am hotărât să răspund, era doctorul Aune. Aune e un psiholog bun; cel puţin nu se preface că e mai puţin derutat decât noi ceilalţi legat de ce se petrece în capul nostru. Vechea controversă a lui Aune referitoare la coşmarul fiecărui beţiv care începe acolo unde s-a terminat ultima beţie e un avertisment de luat în seamă, dar nu neapărat adevărat. Era surprins că de data asta eram mai mult sau mai puţin coerent. Totul e relativ. Aune mi-a vorbit, de asemenea, despre un psiholog american care a descoperit că viaţa pe care o ducem e într-o anumită măsură ereditară. Când luăm rolurile părinţilor, vieţile noastre încep să semene cu ale lor. Tata a devenit un sihastru după moartea mamei, iar acum Aune e speriat că voi face şi eu la fel după câteva experienţe dure pe care le-am avut – împuşcatul accidental din Vinderen, ştii tu. Şi din Sydney. Iar acum asta. Aşa. I-am spus cum îmi petrec timpul, dar a trebuit să râd când doctorul Aune mi-a spus că Helge, piţigoiul, mă ţine să nu mă prăbuşesc total. Aşa cum am zis, Aune e un om bun, dar ar trebui s-o lase mai moale cu treburile astea de psihanaliză.

Am sunat-o pe Rakel şi am invitat-o în oraş. A zis c-o să se gândească şi că mă va suna. Nu ştiu de ce îmi fac singur asta.

58

Bulevardul Jens Bjelke.
18 martie 2000

„… este un anunţ al Telenor. Numărul pe care l-aţi format nu este alocat. Acesta este un anunţ al Telenor. Numărul…”

Partea a şasea
Bathsheba

59

Biroul lui Møller. 25 aprilie 2000

Prima ofensivă a primăverii veni târziu. Abia la sfârşitul lui martie începură şanţurile de scurgere să gâlgâie şi să curgă la vale. În aprilie, toată zăpada dispăruse până în Sognsvann. Dar apoi, primăvara trebui să se retragă din nou. Zăpada căzu iar şi se aşeză în troiene enorme chiar şi în centrul oraşului, şi abia peste câteva săptămâni o topi soarele din nou. Excremente de câini şi gunoaie din anul precedent zăceau duhnind pe străzi; vântul prinse viteză de-a lungul întinderilor din Grønlandsleiret şi lângă Galleri Oslo, spulberând nisipul şi făcându-i pe oameni să se frece la ochi şi să scuipe. Oamenii discutau despre mama necăsătorită care probabil va deveni regină într-o bună zi, despre campionatul european de fotbal şi despre primăvara întârziată. La sediul Poliţiei, se vorbea despre ce au făcut de Paşti şi despre creşterea salarială mult prea mică, iar apoi îşi vedeau de ale lor ca şi cum totul ar fi fost ca înainte.

Nimic nu mai era ca înainte.

Harry stătea în biroul său cu picioarele pe masă, uitându-se pe geam la ziua senină, la pensionarele cu pălăriile lor urâte ieşind la plimbare dis-de-dimineaţă şi ocupând tot trotuarul, la maşinile de marfă care treceau pe culoarea galbenă a semaforului, toate detaliile mărunte care împrumutau oraşului iluzia normalităţii. Se gândea la asta de ceva timp – dacă era singurul care nu se lăsa păcălit. Trecuseră şase săptămâni de când Ellen fusese îngropată, dar când se uita pe geam, nu vedea nicio schimbare.

Se auzi un ciocănit în uşă. Harry nu răspunse, dar uşa se deschise. Era şeful Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate, Bjarne Møller.

— Am auzit că te-ai întors.

Harry se uită cum un autobuz roşu se opreşte într-o staţie. Pe partea laterală a maşinii era o reclamă la Storebrand Life Insurance.

— Mi-ai putea spune, şefu', întrebă el, de ce se numeşte asigurare de viaţă când, de fapt, ei se referă clar la asigurare de moarte?

Møller oftă şi se aplecă peste birou.

— De ce nu mai ai încă un scaun, Harry?

— Dacă oamenii nu stau jos, spun mai repede ce au de zis.

Încă se uita pe fereastră.

— Ţi-am simţit lipsa la înmormântare, Harry.

— Mă schimbasem de haine, zise Harry mai mult pentru el decât pentru Møller. Mă îndreptam într-acolo. Când mi-am ridicat privirea şi am văzut mulţimea aia nefericită din jurul meu, chiar am crezut, o clipă, că am ajuns. Până când am văzut-o pe Maja stând acolo, cu şorţul pe ea, aşteptând să comand.

— Da, cred că ceva de genul ăsta s-a întâmplat.

Un câine hoinărea pe pajiştea cafenie cu botul în pământ şi coada în aer. Cel puţin cineva aprecia primăvara din Oslo.

— Ce-ai făcut după aceea? îl întrebă Møller. O perioadă nu te-am prea văzut.

Harry dădu din umeri.

— Am fost ocupat. Am un nou chiriaş – un piţigoi fără o aripă. Şi mi-am ascultat mesajele vechi de pe robot. Se pare că toate mesajele pe care le-am primit în ultimii doi ani încap pe o casetă de o jumătate de oră. Şi toate sunt de la Ellen. E trist, nu? Da, poate că totuşi nu aşa de trist. Singurul lucru trist e că nu eram acasă când a dat ultimul telefon. Ştiai că Ellen l-a găsit?

Pentru prima oară de când Møller intrase, Harry se întoarse cu fata la el.

— Ţi-o mai aminteşti pe Ellen, nu-i aşa?

Møller oftă.

— Cu toţii ne-o amintim pe Ellen, Harry. Şi îmi amintesc mesajul pe care ţi l-a lăsat în telefon şi ceea ce le-ai spus celor de la Criminalistică, şi

anume că, după părerea ta, are legătură cu intermediarul din povestea cu arma. Pentru că nu am reuşit să-l prindem pe ucigaş nu înseamnă că am uitat-o, Harry. Criminalistica şi Brigada de Combatere a Crimei Organizate sunt în alertă de săptămâni, abia dacă mai dormim. Dacă ai fi venit la serviciu, poate că ai fi văzut că muncim din greu.

Møller regretă imediat ce spusese.

— N-am vrut să zic…

— Ba da. Şi bineînţeles că ai dreptate.

Harry îşi trecu mâna peste faţă.

— Azi-noapte am ascultat unul dintre mesajele ei. Nu ştiu de ce a sunat. Mesajul conţinea o grămadă de sfaturi despre ce credea ea că ar trebui să mănânc şi se termina aducându-mi aminte să hrănesc păsărelele, să fac exerciţii de întindere după antrenament şi să-mi aduc aminte de Ekman şi de Friesen. Ştii cine sunt Ekman şi Friesen?

Møller dădu iar din cap.

— Sunt doi psihologi care au descoperit că atunci când zâmbeşti, muşchii fetei declanşează în creier nişte reacţii chimice care te fac să ai o atitudine pozitivă faţă de lumea din jurul tău, să fii mai mulţumit de viaţa pe care o ai. Ce au făcut ei de fapt a fost să demonstreze vechea zicală că dacă zâmbeşti, întreaga lume îţi zâmbeşte înapoi. O clipă, ea m-a făcut să cred asta.

Se uită la Møller.

— Eşti trist sau ce?

— Foarte trist.

Zâmbiră amândoi şi nu mai ziseră nimic.

— Văd după faţa ta, şefu', că ai venit să-mi spui ceva. Ce e?

Møller sări jos de pe birou şi începu să se plimbe prin încăpere.

— Lista celor treizeci şi patru de chelioşi suspecţi a fost redusă la doisprezece după ce le-am verificat alibiurile. E bine?

— Da.

— Am aflat grupa sangvină a celui căruia îi aparţine fesul după testul de ADN făcut pe

particulele de piele. Patru din cei doisprezece au aceeaşi grupă sangvină. Le-am luat probe de sânge celor patru şi le-am trimis la laborator pentru aflarea ADN-ului. Rezultatele au venit azi.

— Şi?

— Nada.

Se făcu linişte. Nu se mai auzeau decât tălpile de cauciuc ale lui Møller, care scârţâiau de fiecare dată când se întorcea.

— Cei de la Criminalistică au exclus ipoteza că făptaşul ar putea fi prietenul lui Ellen? întrebă Harry.

— Am verificat şi ADN-ul lui.

— Deci ne întoarcem de unde am plecat?

— Da, mai mult sau mai puţin.

Harry se răsuci iar spre fereastră. Un stol de sturzi cântători îşi luară zborul dintr-un ulm şi zburară spre apus, către Plaza Hotel.

— Poate că fesul trebuie să ne ducă pe o pistă greşită? zise Harry. Mi se pare că nu are sens ca un bărbat care nu lasă nicio urmă şi care îşi acoperă şi urmele de la ghete să fie aşa de neîndemânatic, încât să-şi piardă fesul la doar câţiva metri de victimă.

— Poate. Dar sângele de pe fes e al lui Ellen. Asta am putut stabili.

Atenţia lui Harry fu atrasă de câinele care se întorsese mirosind aceeaşi urmă. Se opri brusc în mijlocul pajiştii, stătu o clipă cu nasul în pământ, nehotărât, înainte să ia o decizie, să facă apoi stânga şi să dispară din raza vizuală.

— Trebuie să urmărim fesul, zise Harry. În afară de foştii condamnaţi, verificaţi-i pe toţi cei care au fost acuzaţi de vătămare corporală gravă. În ultimii zece ani. Inclusiv în Akershus. Şi asiguraţi-vă că…

— Harry…

— Ce e?

— Nu mai lucrezi la Brigada de Combatere a Crimei Organizate. Şi, în orice caz, investigaţia e condusă de cei de la Criminalistică. Îmi ceri să trec peste ei.

Harry nu zise nimic. Dădu doar încet din cap. Se uita fix undeva în Ekeberg.

— Harry?

— Te-ai gândit vreodată că ar trebui să fii în altă parte, şefu'? Vreau să zic, dacă te gândeşti la primăvara asta afurisită.

Møller rămase locului şi zâmbi.

— Dacă tot ai întrebat, cred că Bergen ar fi un loc minunat în care să locuieşti. Pentru copii şi chestii din astea.

— Dar ai fi tot poliţist, nu?

— Bineînţeles.

— Fiindcă cei ca noi nu se pricep la altceva, nu?

Møller dădu din umeri.

— Probabil că nu.

— Dar Ellen se pricepea şi la alte lucruri. M-am gândit adesea că era o risipă că trebuia să lucreze în poliţie. Să prindă fete şi băieţi răi. Poate că e suficient pentru cei ca noi, dar nu şi pentru ea. Ştii ce vreau să spun?

Møller se duse la fereastră şi se aşeză lângă Harry.

— Va fi mai bine în mai, zise el.

— Mm, făcu Harry.

Ceasul de pe biserica Grønland bătu ora două.

— O să văd dacă pot să obţin preluarea cazului Halvorsen, zise Møller.

60

Ministerul de Externe.
27 aprilie 2000

Vasta şi variata experienţă cu femeile a lui Bernt Brandhaug îl învăţase că în rarele ocazii în care hotăra că are de-a face cu o femeie pe care nu numai că o dorea, dar care *trebuia* să fie a lui, avea unul dintre următoarele motive: era mult mai frumoasă decât toate celelalte; îl satisfăcea sexual mai mult decât celelalte; îl făcea să se simtă mai bărbat decât îl făceau celelalte să se simtă; sau, cel mai important, ea dorea pe altul.

Brandhaug îşi dăduse seama că Rakel Fauke făcea parte din ultima categorie.

O sunase într-o zi din ianuarie sub pretextul că avea nevoie de o evaluare a noului ataşat militar de la Ambasada Rusiei în Oslo. Ea îi spusese că îi poate trimite o notă internă, dar el insistase să-i facă un raport verbal. Pentru că era vineri după-amiaza, el îi propusese să se întâlnească la un pahar de bere în barul de la Continental. Aşa aflase că îşi creştea copilul singură. De fapt, ea îi refuzase invitaţia, spunându-i că trebuie să-şi ia copilul de la grădiniţă, iar el îi spusese pe un ton nevinovat: „Cred că o femeie tânără ca tine are un bărbat care să se ocupe de lucrurile astea".

Deşi nu-i dăduse un răspuns direct, el intuise că nu era vorba de niciun bărbat.

Când închisese telefonul, fusese destul de mulţumit de ce obţinuse, deşi era puţin iritat pentru că spusese *tânără,* subliniind astfel diferenţa de vârstă dintre ei.

Următorul pas fusese să-l sune pe Kurt Meirik şi să-l tragă discret de limbă în privinţa lui Rakel Fauke. Faptul că Meirik mirosise ceva nu-l deranjase deloc.

Meirik era foarte informat, ca de obicei. Rakel lucrase doi ani pe post de traducător chiar în

departamentul lui Brandhaug, la Ambasada Norvegiei din Moscova. Se căsătorise cu un rus, un tânăr profesor de inginerie genetică. Acesta o cucerise rapid şi pusese imediat teoria în practică lăsând-o însărcinată. Însă profesorul se născuse cu o genă care îl predispunea la alcoolism, combinat cu o predilecţie pentru violenţa fizică, aşa că mariajul lor fericit n-a durat mult. Rakel Fauke nu repetase greşeala suratelor ei: nu aşteptase, nu iertase şi nici nu încercase să înţeleagă; ieşise pe uşa din faţă cu Oleg în braţe a doua oară când fusese lovită. Soţul şi familia lui relativ influentă ceruseră custodia lui Oleg şi, dacă n-ar fi fost imunitatea ei diplomatică, n-ar fi putut să plece din Rusia cu fiul ei.

În timp ce Meirik îi spunea că soţul ei îi deschisese proces, Brandhaug îşi aminti vag o citaţie de la un tribunal din Rusia care trecuse prin biroul lui. Dar pe vremea aceea era doar o traducătoare şi delegase pe altcineva să se ocupe, fără să-i ţină minte numele. Când Meirik pomeni că procesul de custodie era încă în discuţie între autorităţile ruseşti şi cele norvegiene, Brandhaug încheie rapid conversaţia şi sună la Departamentul juridic.

Următorul telefon pe care i-l dăduse lui Rakel era o invitaţie la cină, fără niciun pretext de data asta, şi după refuzul ei prietenos, dar ferm, dictase o scrisoare care îi era adresată, semnată de şeful Departamentului juridic. Pe scurt, scrisoarea o informa că Ministerul de Externe, pentru că problema era tărăgănată, încerca acum să ajungă la o soluţie de compromis cu autorităţile ruseşti privind custodia „din considerente umane pentru familia lui Oleg din Rusia”. Şi le cerea lui Rakel şi lui Oleg să se înfăţişeze într-o instanţă din Rusia şi să se supună hotărârii acesteia.

Patru zile mai târziu, Rakel îl sunase pe Brandhaug şi îl rugase să se întâlnească într-o chestiune personală. El îi răspunse că era ocupat, lucru adevărat, şi o întrebă dacă poate să amâne

întâlnirea cu câteva săptămâni. Când ea, cu ceva mai mult în voce decât un ton de politeţe profesională, îl imploră să se vadă cât mai curând posibil, Brandhaug descoperi, după ce se gândi îndelung, că vineri la şase în barul de la Continental era singura variantă. Odată sosiţi acolo, el comandase gin cu apă tonică în timp ce ea îi spunea care e problema, cu ceva ce el se gândi că e disperarea biologică a unei mame. Dădu din cap serios, făcu tot posibilul să i se citească înţelegerea în privire şi în final îndrăzni să pună o mână paternă şi protectoare peste mâna ei. Ea împietri, dar el continuă ca şi când nu se întâmplase nimic, spunându-i că, din nefericire, nu stătea în puterea lui să ia în discuţie deciziile unui şef de departament. Dar, bineînţeles, va face tot posibilul ca ea să nu fie nevoită să se înfăţişeze în faţa tribunalului din Rusia. Mai sublinie faptul că, având în vedere influenţa politică a familiei fostului soţ, îi împărtăşea pe deplin teama că decizia tribunalului din Rusia ar putea să-i fie potrivnică. Stătea acolo, uitându-se vrăjit în ochii ei căprui plini de lacrimi, şi i se păru că nu mai văzuse niciodată ceva mai frumos. Cu toate astea, când îi propuse să prelungească seara şi să ia cina în restaurant, ea îi mulţumi şi-l refuză. Restul serii, petrecut în compania unui pahar de vin în faţa televizorului, fu un eşec.

În dimineaţa următoare, Brandhaug îl sună pe ambasadorul Rusiei şi-i explică faptul că Ministerul de Externe al Norvegiei a discutat problema procesului de custodie Oleg Fauke – Gosev. Ar vrea să-i trimită un raport al intenţiilor autorităţilor ruseşti în acest caz? Ambasadorul nu auzise de cazul respectiv, dar îi promise că va da curs cererii şefului Departamentului de Externe şi că va trimite în acelaşi timp o scrisoare sub forma unei cereri urgente. Scrisoarea prin care ruşii le cereau lui Rakel şi lui Oleg să apară în faţa tribunalului din Rusia sosi o săptămână mai târziu. Brandhaug

trimise imediat o copie şefului de la Departamentul juridic şi una lui Rakel Fauke. De data asta, ea îi telefonă în ziua următoare. După ce o ascultă, Brandhaug îi spuse că ar fi împotriva codului diplomatic de comportament să încerce să influenţeze chestiunea şi, în orice caz, nu ar fi înţelept să discute asta la telefon.

— Aşa cum ştii, eu nu am copii, zise el. Dar după cum vorbeşti despre Oleg, cred că e un băiat extraordinar.

— Dacă l-ai fi cunoscut, ai… începu ea.

— Asta n-ar trebui să fie o problemă. Întâmplător, am văzut la corespondenţă că locuieşti în Holmenkollveien, la o aruncătură de băţ de Nordberg.

Observă ezitarea de la celălalt capăt al firului, dar simţi că sosise vremea lui.

— Să zicem la ora nouă mâine-seară?

Urmă o lungă pauză înainte ca ea să răspundă.

— Un copil de şase ani nu mai e treaz la ora nouă.

Aşa că stabiliră ora şase. Oleg avea ochii căprui ca mama sa şi era un copil cuminte. Totuşi, pe Brandhaug îl deranjă că mama sa nu schimbă subiectul chemării în instanţă şi nici nu-l trimitea pe Oleg la culcare. Aproape că ai fi bănuit că-l ţine pe băiat ostatic pe canapea. Şi nu-i plăcea nici faptul că băiatul se holba la el. În cele din urmă, Brandhaug trebui să admită că Roma n-a fost construită într-o zi, dar mai încercă o dată în timp ce era pe trepte, gata să plece. O privi drept în ochi şi zise: „Eşti nu doar o femeie frumoasă, Rakel, dar şi una foarte curajoasă. Aş vrea să ştii doar că îţi port un profund respect”.

Nu fu sigur cum să-i interpreteze expresia feţei, dar îşi asumă riscul cu orice preţ şi se aplecă şi o sărută pe obraz. Reacţia ei fu contradictorie. Zâmbi şi îi mulţumi pentru compliment, dar privirea îi era rece când adăugă: „Îmi pare rău că v-am reţinut atât, *Herr* Brandhaug. Cu siguranţă că soţia vă aşteaptă”.

Invitaţia lui fusese aşa de clară încât se hotărî să-i lase câteva zile de gândire, dar nu primi niciun telefon de la Rakel Fauke. Pe de altă parte, sosi o scrisoare de la Ambasada Rusiei, care cerea un răspuns, iar Brandhaug înţelese că întrebările lui dăduseră un nou avânt cazului Oleg Fauke-Gosev. Era regretabil, dar dacă tot se întâmplase aşa, nu văzu niciun motiv pentru care să nu exploateze această şansă. O sună imediat pe Rakel la POT şi o puse la curent cu ultimele noutăţi ale cazului.

Câteva săptămâni mai târziu, se afla iar în casa de lemn din Holmenkollveien, care era mai mare şi chiar mai întunecată decât a lui. A lor. Rakel părea mai relaxată în compania lui decât înainte. Mai mult, Brandhaug condusese conversaţia spre întrebări mai personale şi nu i se păru aşa de ciudat când pomeni de relaţia dintre el şi soţia lui care devenise platonică şi cât era de important ca uneori să mai uiţi de raţiune şi să-ţi asculţi corpul şi inima. Apoi sună soneria, întrerupându-i într-un moment nepotrivit. Rakel ieşi să răspundă şi se întoarse însoţită de un bărbat înalt, tuns scurt şi cu ochii injectaţi. Îl prezentă ca fiind un coleg de la POT. Cu siguranţă, Brandhaug mai auzise numele acestuia, doar că nu-şi amintea când şi în ce context. Toată situaţia începu să-l enerveze. Nu-i plăcea că fusese întrerupt, că bărbatul era beat şi că se aşezase pe canapea holbându-se la el, la fel ca Oleg, fără să scoată un cuvânt. Dar cel mai mult îl deranja schimbarea lui Rakel, care se luminase la faţă, dădu fuga să pună de cafea şi râse din toată inima la răspunsurile monosilabice ale acestuia de parcă spunea mari adevăruri. Iar vocea ei trădă un interes adevărat când refuză să-l lase să plece acasă cu propria-i maşină. Singurul lucru care mai spălă din păcatele bărbatului fu că se ridică brusc şi imediat auziră zgomotul maşinii, ceea ce putea însemna că bărbatul avea cel puţin bunul-simţ de a se sinucide. Dar atmosfera fusese stricată definitiv şi, la scurt timp, Brandhaug stătea în propria maşină în drum spre casă. Atunci îşi aduse aminte de vechea ipoteză

– că existau patru motive posibile pentru care bărbaţii hotărau că o femeie trebuie să fie a lor. Şi cel mai important e cel că tu ştii că ea doreşte pe altul.

Când îl sună a doua zi pe Kurt Meirik ca să-l întrebe cine e poliţistul înalt şi blond, fu surprins la început, apoi începu să râdă. Pentru că era chiar persoana pe care o promovase şi o transferase la POT. Ironia sorţii, bineînţeles. Când Brandhaug puse receptorul în furcă, se simţea deja mai bine. Fluierând, se îndreptă pe coridor spre următoarea întâlnire şi ajunse în sala de conferinţe în mai puţin de şaptezeci de secunde.

61

Sediul Poliţiei. 27 aprilie 2000

Harry stătea în pragul uşii vechiului său birou, uitându-se la tânărul blond care stătea în scaunul lui Ellen. Era aşa de preocupat de calculator, încât nu-l văzu pe Harry până când acesta nu tuşi.

— Deci tu eşti Halvorsen, nu?

— Da, zise tânărul uitându-se curios la el.

— De la secţia de poliţie din Steinkjer?

— Da.

— Harry Hole. Am lucrat în acest birou, doar că stăteam în celălalt scaun.

— E stricat.

Harry zâmbi.

— Mereu a fost stricat. Bjarne Møller te-a rugat să verifici câteva lucruri în legătură cu Ellen Gjelten?

— Câteva lucruri? protestă Halvorsen. Lucrez non-stop de trei zile.

Harry se aşeză în vechiul lui scaun, care fusese mutat la biroul lui Ellen.

— Ce-ai aflat, Halvorsen?

Tânărul se încruntă.

— Stai liniştit, zise Harry. Eu am fost cel care a cerut informaţiile. Întreabă-l pe Møller dacă vrei.

Halvorsen se lumină imediat la faţă.

— Aşa e! Eşti Hole de la POT! Îmi cer scuze că mă prind mai greu.

Un zâmbet îi cuprinse toată faţa.

— Îmi aduc aminte de cazul din Australia.

— Cât a trecut de atunci?

— Ceva timp. După cum ziceam…

— A, da, lista!

Puse mâna peste un teanc de hârtii.

— Ăştia sunt tipii care au fost aduşi la secţie, au fost acuzaţi sau au fost condamnaţi pentru vătămare corporală gravă. Sunt peste o mie de nume. Partea asta a fost uşoară; problema e să aflăm care sunt raşi

în cap. Nu scrie nimic despre asta. Ar putea dura săptămâni…

Harry se lăsă pe spătarul scaunului.

— Ştiu. Dar cazierul precizează codurile armelor folosite. Apucă-te să verifici codurile armelor şi vezi câţi mai rămân.

— De fapt, chiar aveam de gând să-i propun asta lui Møller când am văzut câte nume sunt. Cei mai mulţi au folosit cuţite, pistoale sau pumnii. În câteva ore, voi avea gata o listă nouă.

Harry se ridică.

— Bine, zise el. Nu ştiu ce interior am, dar găseşti în lista cu numerele de telefon. Şi data viitoare când ai o propunere bună de făcut, nu ezita. Nu sunt chiar aşa de deştepţi aici în Oslo.

Halvorsen râse puţin cam nesigur.

62

POT. 2 mai 2000

Plouase toată dimineaţa, apoi soarele apăruse brusc şi, cât ai clipi, topi toţi norii de pe cer. Harry stătea cu picioarele pe masă şi cu mâinile la ceafă, încercând să se amăgească singur că se gândeşte la puşca Märklin. Dar gândurile îi zburară afară, de-a lungul străzilor proaspăt spălate care acum emanau căldură, de-a lungul asfaltului umed şi al liniilor de tramvai, până sus, în vârful Holmenkollen-ului, la petele de zăpadă cenuşie care se mai găseau la adăpostul pădurii de molizi, acolo unde Rakel, Oleg şi cu el săriseră pe poteca noroioasă ca să evite băltoacele. Harry îşi amintea vag că făcea asemenea plimbări duminica, pe vremea când era de vârsta lui Oleg. Dacă făceau plimbări mai lungi, iar el şi Sis rămâneau în urmă, tatăl lor le punea bucăţele de ciocolată pe ramurile mai joase. Sis încă mai credea că ciocolata *Kvikklunsj* creşte în copaci.

Oleg nu vorbise prea mult cu Harry la primele două vizite. Dar nu era nicio problemă. Nici Harry nu ştia ce să-i spună lui Oleg. Această stânjeneală se mai risipise când Harry descoperise că avea Tetris pe Gameboy. Lăsând la o parte mila şi ruşinea, Harry jucase şi îl învinsese pe puştiul de şase ani cu peste 40.000 de puncte. După asta, Oleg începuse să-i pună întrebări despre serviciu, să-l întrebe de ce zăpada e albă şi alte lucruri asemănătoare care îi fac pe bărbaţii în toată firea să se încrunte şi să se concentreze aşa de tare încât uită de stânjeneală. Cu o duminică în urmă, Oleg văzuse un iepure în haina lui de iarnă şi fugise în faţă, lăsându-l pe Harry să o ia pe Rakel de mână. Mâna ei era rece pe partea exterioară şi caldă în interior. Îşi întorsese capul şi îi zâmbise legănându-şi mâinile în sus şi în jos, ca şi când ar fi spus: *Ne jucăm doar, nu e ceva adevărat.* El observase că devenea încordată când se apropiau oameni şi îi dăduse drumul. După asta, băuseră

cacao pe dealul Frogner şi Oleg întrebase de ce e primăvară.

O invitase pe Rakel la masă. Era a doua oară. Prima oară îi spusese că o să se gândească, apoi îl sunase să-i spună că nu. Şi de data asta îi spusese că o să se gândească, dar cel puţin nu-l refuzase. Nu încă.

Sună telefonul. Era Halvorsen. Părea somnoros.

— Am verificat 70 din cei 110 suspecţi de a fi folosit armă în vătămări corporale grave, zise el. Până acum, am opt raşi în cap.

— Cum ai aflat asta?

— I-am sunat. E uimitor cât de mulţi dintre ei sunt acasă la patru dimineaţa.

Halvorsen râse un pic ezitant când Harry nu zise nimic.

— I-ai sunat pe fiecare în parte?

— Bineînţeles, zise Halvorsen. Sau pe mobil. E uimitor câţi dintre ei au…

Harry îl întrerupse.

— Şi i-ai rugat pe aceşti infractori să se descrie pentru dosarul poliţiei?

— Nu chiar. Am spus că urmărim un suspect cu păr lung şi roşcat şi i-am întrebat dacă s-au vopsit recent, zise Halvorsen.

— Nu înţeleg.

— Dacă te-ai fi ras în cap, ce ai răspunde?

— Hm, zise Harry. E clar că sunt ceva tipi deştepţi la Steinkjer.

Acelaşi râs nervos.

— Trimite-mi lista prin fax.

— Ţi-o trimit de îndată ce mă întorc.

— De unde?

— Când am ajuns aici, unul dintre poliţişti mă aştepta. Voia să-i arăt datele cazului la care lucrez. Probabil că e ceva urgent.

— Credeam că se ocupă Criminalistica de cazul Gjelten.

— Se vede treaba că nu.

— Cum îl cheamă?

— Cred că îl cheamă Vole sau ceva de genul ăsta, zise Halvorsen.

— Nu există niciun Vole la Brigada de Combatere a Crimei Organizate. Poate Waaler?

— Da, aşa e, zise Halvorsen şi adăugă puţin jenat: Sunt aşa de multe nume noi…

Harry simţi impulsul de a-i trage o înjurătură tânărului poliţist care permitea accesul la informaţii legate de caz oamenilor ale căror nume nici nu le ştia, dar nu era momentul să fie aspru cu el. Flăcăul stătea treaz de trei nopţi la rând şi probabil că abia se mai ţinea pe picioare.

— Ai făcut o treabă bună, zise Harry şi dădu să pună telefonul în furcă.

— Stai! Numărul tău de fax?

Harry se uită iar ţintă pe geam. Norii începuseră să se adune din nou deasupra crestelor munţilor Ekeberg.

— Îl găseşti în lista cu telefoane.

Telefonul sună chiar în clipa în care închise. Era Meirik, care îi ceru să vină la el în birou *imediat.*

— Cum merge cu raportul despre neonazişti? întrebă el de îndată ce-l văzu pe Harry în pragul uşii.

— Prost, zise Harry afundându-se în fotoliu.

În tabloul de deasupra capului lui Meirik, regele şi regina Norvegiei se uitau la el.

— Mi s-a blocat litera E de pe tastatură, adăugă Harry.

Meirik se sili să zâmbească, la fel ca bărbatul din tablou, şi îi spuse lui Harry s-o lase baltă cu raportul deocamdată.

— Vreau să faci altceva. Tocmai m-a sunat purtătorul de cuvânt al sindicatelor. Jumătate din liderii de sindicat au primit astăzi ameninţări cu moartea prin fax. Semnate 88, prescurtarea de la *Heil Hitler.* Nu e prima oară, dar de data asta a aflat şi presa. Deja au început să ne dea telefoane. Am reuşit să aflăm că ameninţările au fost trimise de la

un fax public din Klippan. Din cauza asta trebuie să luăm în serios ameninţările.

— Klippan?

— O localitate mică, aflată la cinci kilometri est de Helsingborg. Şaisprezece mii de locuitori şi cel mai periculos cuib de nazişti din Suedia. O să găseşti acolo familii care au tradiţie nazistă din 1930. Unii neonazişti norvegieni merg acolo în pelerinaj pentru a vedea şi a învăţa. Vreau să-ţi faci valiza, Harry, şi s-o umpli bine.

Harry avu un presentiment neplăcut.

— Te trimitem acolo să faci nişte cercetări sub acoperire, Harry. Trebuie să te infiltrezi în reţeaua locală. O să punem la punct, încetul cu încetul, ce meserie, ce identitate ai şi alte detalii. Să fii pregătit să petreci o vreme acolo. Colegii suedezi deja ţi-au aranjat unde să stai.

— Sub acoperire, repetă Harry.

Nu-şi putea crede urechilor.

— N-am habar de spionaj, Meirik. Sunt detectiv. Sau ai uitat?

Zâmbetul lui Meirik începuse să devină ameninţător.

— O să înveţi repede, Harry. Nu e o problemă. Ia-o ca pe o experienţă interesantă şi folositoare.

— Cât timp?

— Câteva luni. Maximum şase.

— Şase?! ţipă Harry.

— Gândeşte pozitiv, Harry. Nu ai familie, nu ai…

— Cine mai face parte din echipă?

Meirik dădu din cap.

— Fără echipă. Eşti pe cont propriu. Aşa pare mai plauzibil. Îmi raportezi direct mie.

Harry îşi frecă bărbia.

— De ce eu, Meirik? Ai un întreg departament de experţi în tehnici de infiltrare şi extremă dreapta.

— Există un început pentru orice.

— Şi cum rămâne cu puşca Märklin? M-a condus la un bătrân nazist, iar acum mai sunt şi ameninţările astea semnate *Heil Hitler.* Nu e mai bine să-mi continui munca aici?

— Am hotărât deja, Harry.

Meirik nu se mai deranja să zâmbească.

Ceva puţea. Harry simţea mirosul de la distanţă, dar nu ştia nici ce e, nici de unde vine. Se ridică şi Meirik îl urmă.

— Pleci la începutul săptămânii, zise Meirik şi-i întinse mâna.

Harry îşi dădu seama că era un gest ciudat şi lui Meirik păru că-i trece acelaşi gând prin cap – avea o expresie care sugera asta. Dar acum era prea târziu. Mâna atârna neajutorată în aer, cu degetele răsfirate, iar Harry o strânse repede pentru a scăpa de situaţia jenantă.

Când Harry trecu pe lângă Linda la recepţie, ea îl strigă să-i spună că avea un fax în căsuţa poştală pe care Harry îl ridică în drum. Era lista de la Halvorsen. Se uită peste nume în timp ce îşi târa picioarele pe coridor, încercând să se întrebe care parte din el va beneficia de cele şase luni de socializare cu neonaziştii în vreo văgăună din sudul Suediei. Nu acea parte din el care încerca să stea trează. Nu acea parte din el care aştepta răspunsul lui Rakel la invitaţia la cină. Şi în niciun caz partea care încerca să-l găsească pe ucigaşul lui Ellen. Se opri din mers.

Ultimul nume…

N-avea de ce să fie mirat să regăsească pe listă vechi cunoştinţe, dar cu acesta era altceva. Era sunetul pe care îl auzise când îşi curăţase pistolul Smith & Wesson, iar apoi îl reasamblase. Sunetul lin care îl anunţa că părţile se uneau.

În câteva secunde ajunse în birou şi îi dădu telefon lui Halvorsen. Acesta îşi notă întrebările şi îi promise să-l sune de îndată ce avea ceva.

Harry se lăsă pe spate. Îşi auzea bătăile inimii. În general, nu era punctul lui forte să pună cap la cap bucăţi de informaţii care nu păreau să aibă ceva în comun. Trebuie să fi fost un moment de inspiraţie. Când Halvorsen îl sună un sfert de oră mai târziu, lui Harry i se păru că trecuseră ore întregi.

— Aşa e, zise Halvorsen. Una dintre urmele de gheată pe care Brigada de Combatere a Crimei Organizate a găsit-o pe alee aparţine unei ghete militare, mărimea 45. Au putut să identifice şi marca, pentru că ghetele care au lăsat urma erau aproape noi.

— Şi ştii cine poartă ghete militare?

— Da, sunt certificate de NATO. Sunt destui cei care şi le comandă, mai ales în Steinkjer. Am văzut şi câţiva fanatici englezi ai fotbalului care le purtau.

— Da. Capete rase. Băieţi cu ghete. Neonazişti. Ai găsit vreo fotografie?

— Patru. Două de la o adunare a comunităţii Aker şi două de la o demonstraţie, din afara oraşului Blitz, la Centrul Tineretului, în 1992.

— Poartă şapcă în vreuna dintre ele?

— Da, în cea făcută la Aker.

— Şapcă soldăţească?

— Să verific.

Harry auzea respiraţia lui Halvorsen în membrana microfonului. Zise în gând o rugăciune.

— Pare a fi o beretă, spuse Halvorsen.

— Eşti sigur? îl întrebă Harry, fără să încerce să-şi ascundă dezamăgirea.

Halvorsen era foarte sigur şi Harry trase o înjurătură cu voce tare.

— Oare ne pot fi de vreun folos ghetele? sugeră Halvorsen precaut.

— Ucigaşul le-a aruncat cu siguranţă, în afară de cazul în care nu e un idiot. Şi faptul că a dat cu piciorul peste urmele din zăpadă ne arată că nu e.

Harry era nehotărât. Avu iar această senzaţie, această siguranţă bruscă că ştie cine e ucigaşul şi că ştie că e periculos. Periculos pentru că te făcea să respingi îndoielile sâcâitoare şi vocile subţiri care îţi şopteau lucruri contradictorii, care îţi spuneau că, în ciuda a toate, tabloul nu era perfect. Îndoielile sunt precum apa rece, şi nu îţi doreşti apă rece când eşti pe punctul de a prinde un criminal. Da, Harry mai fusese sigur pe el şi înainte. Şi se înşelase.

Halvorsen vorbi.

— Soldaţii din Steinkjer şi-au cumpărat ghetele direct din America, aşa că e imposibil să fie multe locuri unde sunt vândute. Şi dacă aceste ghete erau aproape noi…

Harry îşi dădu imediat seama unde bate.

— Bine, Halvorsen. Află cine le depozitează. Începe cu locurile în care se vinde echipament militar. După asta, du-te şi arată fotografia, întreabă dacă-şi aminteşte cineva că a vândut recent o pereche de ghete.

— Harry… eu…

— Da, ştiu. O să lămuresc totul mai întâi cu Møller.

Harry ştia că şansele de a găsi un vânzător care să-şi amintească toţi clienţii cărora le vânduse ghete erau minime. Şansele creşteau, desigur, atunci când clientul avea tatuat pe gât *Sieg Heil,* dar, în orice caz, Halvorsen ar putea la fel de bine să afle că 90 la sută din investigarea unei crime se desfăşoară în locul greşit. Harry îl sună pe Møller. Şeful Secţiei de Criminalistică îi ascultă toate argumentele şi când acesta termină, îşi drese glasul.

— E bine să aflu că tu şi Waaler sunteţi în sfârşit de acord asupra unui lucru.

— Da?

— M-a sunat acum o oră şi mi-a spus aproape exact ce mi-ai spus şi tu. I-am dat permisiunea să-l aducă pe Sverre Olsen la un interogatoriu.

— Uau.

— Într-adevăr.

Harry nu era sigur ce să facă. Aşa că, atunci când Møller îl întrebă dacă mai are ceva de adăugat, Harry bâigui un „la revedere” şi închise telefonul. Se uită afară pe geam. Se apropia ora de vârf pe bulevardul Schweigaards. Alese un bărbat în haină gri şi pălărie demodată şi îl urmări cu privirea până ce dispăru din raza vizuală. Harry simţi că pulsul îi revenea la normal. Klippan. Aproape că uitase, dar acum revenise ca o mahmureală. Se întrebă dacă să o sune la numărul de interior pe Rakel, dar respinse imediat ideea.

Apoi se întâmplă ceva ciudat.

În marginea câmpului său vizual, dincolo de fereastră, îi atrase atenţia o mişcare. La început nu-şi putu da seama ce era; vedea doar cum se apropie. Deschise gura, dar cuvântul, strigătul sau orice se străduia creierul său să formuleze, nu-i mai ieşi pe gură. Se auzi o bufnitură, sticla ferestrei vibră uşor, iar el se uită la peticul ud unde era înfiptă o pană cenuşie, care tremura în adierea vântului de primăvară. Nu se mişcă. Apoi îşi înşfăcă haina şi ţâşni spre lift.

63

Krokliveien, Bjerke. 2 mai 2000

Sverre Olsen dădu radioul mai tare. Frunzări ultimul număr dintr-o revistă pentru femei a mamei sale în timp ce ascultă vorbindu-se la radio despre scrisorile de ameninţare primite de liderii sindicali. Jgheabul aflat chiar deasupra ferestrei sufrageriei încă mai picura. Râse. Ameninţările sunau precum un număr al lui Roy Kvinset. Să sperăm că de data asta nu vor fi atâtea greşeli de ortografie.

Se uită la ceas. În această după-amiază, mesele de la localul lui Herbert vor fi pline. Era falit, dar reparase săptămâna asta vechiul aspirator Wilfa, aşadar poate că mama o să-i împrumute o sută. Să-l ia dracu' pe Prinţ! Trecuseră două săptămâni de când îi promisese lui Sverre că îi va da banii „în câteva zile". Între timp, câţiva băieţi cărora le datora bani începuseră să folosească un ton ameninţător şi neplăcut. Şi ce era mai rău, masa lui de la Herbert fusese confiscată de altcineva. Atacul de la Dennis Kebab va fi dat în curând uitării.

Ultima dată când fusese la Herbert, simţise o dorinţă irezistibilă de a se ridica şi de a striga că el a fost cel care o omorâse pe târfa de poliţistă la Grünerløkka. După lovitura finală, sângele ţâşnise ca dintr-un izvor. Murise ţipând. Nu ar fi considerat necesar să spună că nu ştiuse că e poliţistă. Sau că vederea sângelui aproape că-l făcuse să verse.

Să-l ia dracu' pe Prinţ! Ştiuse de la bun început că era poliţistă.

Sverre îşi câştigase banii. Nimeni nu putea să nege asta, dar ce putea să facă? După cele întâmplate, Prinţul îi interzisese să-l sune. Ca o măsură de precauţie, până când se mai potoleau lucrurile.

Balamalele porţii scârţâiră. Sverre se ridică în picioare, închise radioul şi se grăbi spre hol. În timp ce urca scările, auzi paşii mamei sale pe pietrişul din

curte. Apoi ajunse în camera lui şi auzi cheile zăngănind în yală. În timp ce ea era la parter, Sverre stătea în mijlocul camerei şi se studia în oglindă. Îşi trecu mâna peste ţeastă şi simţi ţepii milimetrici mângâindu-i mâna ca o perie. Se hotărâse. Chiar dacă primea cele patruzeci de mii, îşi va lua o slujbă. Se săturase să stea acasă şi, ca să spună adevărul, se săturase şi de tovarăşii de la Herbert. Sătul să-şi piardă vremea cu oamenii care nu aveau nicio direcţie. Urmase un curs la colegiul tehnic şi se pricepea să repare aparate electrice. Mulţi electricieni aveau nevoie de ucenici şi de ajutoare. În câteva săptămâni îi va creşte păr pe tatuajul *Sieg Heil* de pe ceafă.

Părul, da. Îşi aduse brusc aminte de telefonul pe care îl primise în timpul nopţii şi de poliţistul cu accent de Trondheim care îl întrebase despre părul roşu! Când se trezise dimineaţa, îşi imaginase că totul fusese doar un vis, până când mama sa îl întrebase la micul dejun ce fel de om sună la patru dimineaţa.

Sverre îşi mută atenţia de la oglindă la perete. Poza Führer-ului, postere cu formaţia Burzum, steagul cu svastica, Crucea de Fier şi posterul *Sânge & Onoare* care era o copie a unui vechi afiş propagandistic al lui Joseph Goebbels. Pentru prima oară i se păru că avea o cameră de băiat. Dacă înlocuiai drapelul Rezistenţei Suedeze Arienii Albi cu o eşarfă a echipei Manchester United şi poza lui Heinrich Himmler cu cea a lui David Beckham, ai fi crezut că e camera unui adolescent.

— Sverre!

Era mama sa.

Închise ochii.

— Sverre!

Nu dispărea. Nu dispărea niciodată.

— Da! ţipă el aşa de tare încât ţipătul îi umplu capul.

— E cineva care vrea să vorbească cu tine.

Aici? Cu el? Sverre deschise ochii şi se privi nehotărât în oglindă. Nu venea nimeni aici. Din câte

ştia el, nimeni nu ştia nici măcar că locuieşte aici. Inima începu să-i bată mai repede. Să fie oare iar poliţistul cu accent de Trondheim?

Se îndreptă spre uşa dormitorului, când aceasta se deschise.

— Salut, Olsen.

Pentru că soarele primăvăratic abia răsărise şi strălucea prin fereastra de pe palier, nu văzu decât o siluetă care stătea în uşă. Dar ştia foarte bine a cui era vocea.

— Nu te bucuri să mă vezi? zise Prinţul, închizând uşa după el.

Se uită cercetător la pereţi.

— Ai un loc pe cinste aici.

— De ce te-a lăsat să…?

— I-am arătat mamei tale asta.

Prinţul flutură o legitimaţie cu stema aurie a Norvegiei pe un fundal albastru. Pe cealaltă parte scria POLIŢIA.

— La dracu'! zise Sverre înghiţind în sec. E adevărată?

— Cine ştie? Relaxează-te, Olsen. Stai jos.

Prinţul arătă spre pat, iar el se aşeză invers pe scaunul de la birou.

— Ce faci aici? întrebă Olsen.

— Tu ce crezi? zise Prinţul şi-i zâmbi larg lui Sverre, care stătea pe marginea patului. A sosit ziua să ne reglăm socotelile.

— Să ne reglăm socotelile?

Sverre încă nu-şi revenise complet. Cum de ştia Prinţul unde locuia? Şi legitimaţia de poliţist. Privindu-l, lui Sverre îi veni ideea că Prinţul putea foarte bine să fie poliţist – părul îngrijit, privirea rece, faţa bronzată la solar şi corpul bine lucrat, jacheta scurtă din piele neagră şi moale şi blugii. Ciudat că nu observase mai înainte.

— Da, zise Prinţul, încă zâmbind. A sosit ziua să ne reglăm socotelile.

Scoase un plic din buzunarul de la piept şi i-l dădu lui Sverre.

— Era vremea, spuse Sverre, zâmbind nervos şi vârându-şi degetele în plic. Ce e asta? întrebă el, scoţând o foaie A4 împăturită.

— E o listă cu opt persoane pe care cei de la Combaterea Crimei Organizate le vor vizita în curând şi de la care, cu siguranţă, vor recolta sânge pentru a fi trimis la testul ADN ca să afle ale cui sunt bucăţile de piele găsite pe fesul tău la locul crimei.

— Fesul meu? N-ai zis că l-ai găsit la tine în maşină şi l-ai ars?

Sverre se uită cuprins de groază cum Prinţul dădea din cap în semn de regret.

— Se pare că m-am întors la locul crimei. Doi tineri aşteptau îngroziţi poliţia. Probabil că „am pierdut" fesul în zăpadă, la câţiva metri de corp.

Sverre îşi duse de mai multe ori mâinile la cap.

— Pari uimit, Olsen?

Sverre dădu din cap şi încercă să zâmbească, dar colţul buzelor nu părea să-l asculte.

— Vrei să-ţi explic?

Sverre dădu iar din cap.

— Atunci când un ofiţer de poliţie e omorât, cazul are prioritate până când ucigaşul e prins, indiferent cât timp ia acest lucru. Nu scrie asta în niciun manual de instrucţiuni, dar când victima e cineva dintre noi, nu se mai pun întrebări legate de resurse. Asta e problema atunci când ucizi un ofiţer de poliţie – detectivii nu renunţă până când nu găsesc… – zise el şi arătă spre Sverre –… vinovatul. E doar o chestiune de timp – aşa că mi-am luat libertatea de a le da detectivilor o mână de ajutor ca să nu dureze prea mult.

— Dar…

— Poate că te întrebi de ce i-am ajutat pe poliţişti să te găsească dat fiind că şansele sunt ca tu să mă denunţi pentru a ţi se schimba pedeapsa?

Sverre înghiţi în sec. Încercă să gândească, dar era prea mult şi toate gândurile îi erau blocate.

— Înţeleg că e o situaţie dificilă, zise Prinţul, plimbând un deget pe o imitaţie a Crucii de Fier ce

atârna într-un cui pe perete. Bineînţeles că aş fi putut să te împuşc chiar după crimă. Dar atunci poliţia şi-ar fi dat seama că lucrezi împreună cu cineva, încercând să-i acoperi urmele, şi ar fi continuat vânătoarea.

Scoase lanţul din cui şi şi-l puse la gât peste jacheta din piele.

— O altă variantă era „să rezolv" singur cazul, să te împuşc în timp ce te arestam şi să fac să pară că te-ai opus arestării. Problema e că ar părea dubios de deştept ca o singură persoană să rezolve cazul de una singură. Oamenii ar intra la idei, mai ales că eu am fost ultima persoană care am văzut-o pe Ellen Gjelten în viaţă.

Se opri şi râse.

— Nu fi aşa de înspăimântat, Olsen! Îţi spun că astea sunt variantele pe care le-am respins. Ce am făcut a fost să stau pe margine, să mă interesez de mersul anchetei şi să-i privesc cum se apropie de tine. Planul a fost să intervin atunci când se apropiau, să preiau ştafeta şi să fac eu ultimul pas. Apropo, un poliţist de doi bani care lucrează la POT ţi-a dat de urmă.

— Eşti… poliţist?

— Mi se potriveşte?

Prinţul arătă spre Crucea de Fier.

— Nu, la naiba cu ea. Sunt soldat ca şi tine, Olsen. O corabie trebuie să aibă pereţi rezistenţi la apă, altfel cea mai mică crăpătură va scufunda vasul. Ştii ce-ar însemna dacă mi-aş dezvălui identitatea în faţa ta?

Gura şi gâtul lui Sverre erau aşa de uscate, încât nu mai putea înghiţi. Îi era foarte teamă. Teamă pentru viaţa sa.

— Ar însemna că n-aş putea să te las să părăseşti în viaţă această încăpere. Înţelegi?

— Da.

Vocea lui Sverre era răguşită.

— B-banii mei…

Prinţul duse mâna la jachetă şi scoase un pistol.

— Stai liniştit.

Se îndreptă spre pat, se aşeză lângă Sverre şi, ţinând pistolul cu amândouă mâinile, arătă spre uşă.

— E un Glock, cel mai sigur pistol din lume. L-am primit ieri din Germania. Numărul producătorului a fost şters. Valoarea lui e de aproape opt mii de coroane. Consideră-l ca fiind prima rată.

Sverre sări în sus în timp ce Prinţul apăsă pe trăgaci. Se holbă cu ochii larg deschişi la gaura mică din uşă. Praful dansa în lumina soarelui care străpungea încăperea ca un laser.

— Pipăie-l, zise Prinţul, aruncându-i pistolul în poală. Ţine-l bine. Are un echilibru perfect, nu-i aşa?

Sverre apucă pistolul fără tragere de inimă. Simţea că-l trec toate transpiraţiile. „E o gaură în tavan.” Era tot ce putea să gândească. Şi că pistolul mai făcuse o gaură, iar ei tot nu vorbiseră cu un constructor. Apoi se întâmplă ceea ce era de aşteptat. Închise ochii.

— Sverre!

„Vocea ei sună de parcă s-ar îneca.” Strânse pistolul. „Mereu sună de parcă s-ar îneca.” Apoi deschise iar ochii şi-l văzu pe Prinţ întorcându-se încet dinspre uşă. Îşi legănă braţele; amândouă mâinile ţineau un revolver negru strălucitor Smith & Wesson.

— Sverre!

Pistolul scuipă o flacără galbenă. O văzu stând în capul scărilor. Apoi glonţul îl lovi, trecu prin partea de sus a capului şi ieşi prin spate, luând cu el *Heil* de la tatuajul *Sieg Heil* şi intrând prin perete înainte să se oprească în spatele zidului exterior. Dar când ajunse acolo, Sverre era deja mort.

64

Krokliveien. 2 mai 2000

Harry îşi pusese într-un termos cafea de la cineva din echipajul care se ocupa cu investigarea locului crimei. Stătea în faţa casei mici şi urâte din Krokliveien, în Bjerke, uitându-se la un ofiţer urcat pe o scară, care marca gaura din tavan prin care ieşise glonţul. Curioşii începuseră deja să se adune şi, pentru siguranţă, poliţia înconjurase perimetrul din jurul casei cu bandă galbenă. Bărbatul de pe scară stătea în lumina soarelui, dar casa se afla pe un teren mai jos şi era deja frig acolo unde se afla Harry.

— Deci ai sosit imediat după ce s-a întâmplat? auzi Harry o voce în spatele lui.

Se întoarse. Era Bjarne Møller. Nu-l prea vedeai la locul crimelor, dar Harry îi auzise pe mai mulţi spunând că fusese un detectiv bun. Unii chiar spuneau că ar fi trebuit să i se permită să facă asta în continuare. Harry îi oferi nişte cafea, dar Møller dădu din cap.

— Da, cred că am ajuns la patru-cinci minute după, zise Harry. Cine ţi-a spus?

— Cei de la centrală. Au spus că ai sunat şi ai cerut ajutoare după ce Waaler a anunţat focul de armă.

Harry arătă din cap spre maşina roşie sport din faţa porţii.

— Când am sosit, am văzut maşina Jap a lui Waaler. Ştiam că va veni aici, aşa că nu m-am mirat. Dar când m-am dat jos din maşină, am auzit un zgomot îngrozitor. La început am crezut că era vreun câine din vecini. În timp ce mergeam pe aleea pietruită, mi-am dat totuşi seama că venea din casă şi că nu era un câine. Era un zgomot uman. N-am mai aşteptat şi am sunat după ajutoare la secţia de poliţie din Økern.

— Era mama lui?

Harry dădu din cap.

— Era isterizată complet. Le-a luat aproape o jumătate de oră să o calmeze şi să o facă să spună ceva coerent. Weber mai vorbeşte şi acum cu ea, în sufragerie.

— Bunul şi sensibilul Weber?

— E un tip în regulă. Ştiu că la birou e un bătrân posac, dar se pricepe la oameni în asemenea situaţii.

— Ştiu. Glumeam doar. Cum e cu Waaler?

Harry dădu din umeri.

— Ştiu, zise Møller. E un tip stăpân pe el. Asta e bine. Hai să intrăm. Şi să aruncăm o privire.

— Am fost deja.

— Atunci fă-mi şi mie turul casei.

Urcară la primul etaj în timp ce Møller mormăi un salut înspre colegii pe care nu-i mai văzuse de o grămadă de timp.

Dormitorul era plin de specialişti de la echipa de investigaţii la locul crimei şi se tot auzeau bliţuri. Patul era acoperit cu un plastic negru, pe care fusese desenat conturul unui corp.

Møller se uită pe pereţi.

— Dumnezeule, şopti el.

— Sverre Olsen nu a votat cu socialiştii, zise Harry.

— Să nu atingi nimic, Bjarne! strigă un inspector pe care Harry îl recunoscu de la Medicină legală. Ştii ce s-a întâmplat ultima oară.

Møller părea că ştie; în orice caz, râse binedispus.

— Sverre Olsen stătea pe pat când a intrat Waaler, zise Harry. După spusele lui Waaler, el se afla lângă uşă şi l-a întrebat pe Olsen despre noaptea când a fost ucisă Ellen. Olsen s-a prefăcut că nu-şi aminteşte data, aşa că Waaler i-a mai pus nişte întrebări şi treptat a devenit limpede că Olsen nu avea alibi. După spusele lui Waaler, acesta i-a cerut lui Olsen să vină cu el la secţie să dea o declaraţie, şi atunci Olsen a luat brusc pistolul pe care probabil că-l ţinuse ascuns sub pernă. A tras, iar glonţul i-a trecut pe deasupra umărului prin uşă – uite gaura – şi prin tavanul din hol. După spusele lui Waaler, el a

scos pistolul din dotare şi l-a doborât pe Olsen înainte ca acesta să apuce să mai tragă.

— Reacţii bune. Şi am auzit că şi împuşcătura a fost precisă.

— Direct în frunte, zise Harry.

— Asta nu-i deloc ciudat. Waaler a obţinut punctaj maxim la testul de tir de astă-toamnă.

— Uiţi ce rezultate am avut eu, zise Harry sec.

— Cum merge treaba, Ronald? strigă Møller, întorcându-se spre inspectorul îmbrăcat în alb.

— Merge strună, trebuie să recunosc.

Inspectorul se ridică şi se îndreptă gemând.

— Am găsit glonţul care l-a ucis pe Olsen în spatele plăcii de ciment de aici. Cel care a intrat prin uşă şi a ajuns până în tavan. O să vedem dacă îl putem găsi şi pe acela ca să aibă cu ce să se joace mâine băieţii de la balistică. În orice caz, unghiurile se potrivesc.

— Mda. Mulţumesc.

— N-ai pentru ce. Apropo, ce mai face soţia ta?

Møller îi spuse ce mai face soţia lui, dar nu-l întrebă la rândul său ce-i mai face soţia, pentru că, după câte ştia Harry, nu era însurat. Anul trecut, patru băieţi de la Medicină legală se despărţiseră de soţiile lor în aceeaşi lună. Glumiseră la cantină că era probabil din cauza mirosului de cadavre.

Îl văzură pe Weber în faţa casei. Stătea singur, cu o ceaşcă de cafea în mână, privindu-l pe bărbatul de pe scară.

— Cum a mers treaba, Weber? îl întrebă Møller.

Weber se uită la ei de parcă ar fi verificat dacă avea rost să se deranjeze să le răspundă.

— N-o să ne facă probleme, zise el, uitându-se iar în sus la bărbatul de pe scară. Bineînţeles, a zis că nu înţelege, pentru că fiul ei ura să vadă sânge şi aşa mai departe, dar nu o să avem probleme în ceea ce priveşte faptele propriu-zise care s-au întâmplat aici.

— Hm.

Møller îl prinse de braţ pe Harry.

— Hai să ne plimbăm puţin.

O luară pe stradă. Era o zonă cu case şi grădini mici şi cu blocuri în capăt. Nişte copii trecură pedalând pe lângă ei, cu feţele roşii de efort, îndreptându-se spre maşinile de poliţie cu girofaruri albastre. Møller aşteptă să se îndepărteze de locul în care ceilalţi l-ar fi putut auzi.

— Nu pari prea bucuros că l-am prins pe ucigaşul lui Ellen.

— Depinde la ce te referi când zici bucuros. În primul rând, nu ştim încă dacă e Sverre Olsen. Testele ADN…

— Testele ADN vor demonstra că el este. Care-i problema, Harry?

— Nu e nimic, şefu'.

Møller se opri.

— Oare?

Møller arătă spre casă.

— E pentru că tu crezi că Olsen a scăpat prea uşor cu un glonţ?

— Ţi-am zis că nu-i nimic! zise Harry cu o îndârjire bruscă.

— Spune care-i problema! strigă Møller la el.

— Cred doar că e al naibii de ciudat.

Møller se încruntă.

— Ce e ciudat?

— Un poliţist cu experienţa lui Waaler… începu Harry.

Vorbea încet, accentuând fiecare cuvânt.

— …să se hotărască să acţioneze de unul singur pentru a interoga şi posibil a aresta un suspect. Asta încalcă toate regulile scrise şi nescrise.

— Deci care e ideea ta? Că Tom Waaler a provocat situaţia asta? Crezi că l-a făcut pe Olsen să ia pistolul ca să poată răzbuna astfel uciderea lui Ellen? Asta e? De asta tot ziceai după spusele lui Waaler, de parcă noi, poliţiştii, n-am avea încredere în ce spune un coleg? În timp ce jumătate dintre cei de la echipa de investigaţii ascultau?

Se priviră unul pe celălalt. Møller era aproape la fel de înalt ca Harry.

— Zic doar că e al naibii de ciudat, spuse Harry întorcându-se. Doar asta.

— Ajunge, Harry! Nu ştiu ce te-a făcut să vii aici după Waaler sau dacă bănuiai că se va întâmpla ceva, ştiu doar că nu mai vreau să aud. Nu vreau să mai aud niciun afurisit de cuvânt insinuant. M-ai înţeles?

Privirea lui Harry era aţintită spre casa galbenă a familiei Olsen. Era mai mică decât celelalte case şi nu avea acelaşi gard viu înalt în jur precum restul. Celelalte garduri făceau ca această casă îmbrăcată în plăci de ciment să pară vulnerabilă. Casele din jur păreau că o dispreţuiesc. Mirosea a foc şi vântul aduse cu el vocea metalică şi îndepărtată a comentatorului cursei de cai.

Harry dădu din umeri.

— Scuze… eu… ştii tu.

Møller îi puse o mână pe umăr.

— A fost cea mai bună. Ştiu asta, Harry.

65

La Schrøder. 2 mai 2000

Bătrânul citea *Aftenposten.* Studia foarte concentrat formularul pentru cursele de cai, când atenţia îi fu atrasă de chelneriţa care stătea lângă masa lui.

— Bună, zise ea punându-i în faţă un pahar mare.

Ca de obicei, nu răspunse, o studie doar în timp ce ea îi număra restul. N-ar fi putut să-i spună vârsta cu exactitate, dar probabil undeva între treizeci şi cinci şi patruzeci. Şi arăta de parcă anii fuseseră la fel de duri cu ea ca şi clientela pe care o servea. Avea însă un zâmbet plăcut. Putea da pe gât vreo două pahare. Plecă, iar el luă prima înghiţitură de bere în timp ce făcu ochii roată prin încăpere.

Se uită la ceas. Apoi se ridică, se duse la telefoanele cu fise din spate, introduse trei monede de o coroană, formă numărul şi aşteptă. După ce sună de trei ori, cineva ridică receptorul.

— Juul.

— Signe?

— Da.

Înţelese din glasul ei că era cu adevărat înspăimântată, ştia cine sună. Era a şasea oară, aşa că probabil îşi dăduse seama de frecvenţa telefoanelor şi ştia că va suna astăzi.

— Sunt Daniel, zise el.

— Cine? Ce vrei?

Respiraţia ei era accelerată.

— Ţi-am spus că sunt Daniel. Vreau doar să repeţi ce ai spus cu ani în urmă. Îţi aminteşti?

— Te rog, încetează. Daniel e mort.

— Până când moartea ne va despărţi, Signe. Până când moartea ne va despărţi.

— O să sun la poliţie.

El închise. Apoi îşi luă haina şi pălăria şi ieşi în lumina soarelui. Apăruseră primii muguri în parcul Sankthanshaugen. De acum nu mai era mult.

66

Cina. 5 mai 2000

Râsul lui Rakel străpunse bâzâitul constant de voci, de tacâmuri şi de ospătari grăbiţi din restaurantul plin.

— …şi aproape că m-am speriat când am văzut că am un mesaj în robot, zise Harry. Ştii, beculeţul ăla care clipeşte. Şi apoi vocea ta autoritară.

Coborî glasul.

— *Aici Rakel. Luăm cina vineri la opt. Nu uita, costum şi portofel.* Helge a fost extrem de speriat. A trebuit să-i dau grămezi de mei ca să-l calmez.

— N-am *zis* asta! protestă ea printre hohote de râs.

— Ceva asemănător.

— Nu, nu-i adevărat! Şi a fost vina ta. Era mesajul pe care îl aveai în robot.

Încercă să spună pe acelaşi ton:

— *Sunt Hole. Vorbeşte-mi.* Sună aşa de… de…

— Gen Harry?

— Exact.

Fusese o cină perfectă, o seară perfectă, iar acum sosise vremea să distrugă totul.

— Am primit un ordin de la Meirik. Trebuie să plec în Suedia într-o misiune sub acoperire, zise el, jucându-se cu un pahar de apă Farris. Şase luni. Plec la începutul săptămânii.

— Aha.

Fu surprins că nu văzu nicio reacţie pe faţa ei.

— I-am sunat astăzi pe Sis şi pe tata şi i-am anunţat, continuă el. Tata mi-a vorbit. Chiar mi-a urat noroc.

— Drăguţ.

Îi zâmbi şi se uită în meniu la deserturi.

— Lui Oleg îi va fi dor de tine, zise Rakel încet.

Harry o privi, dar ea nu se uită la el.

— Dar ţie? o întrebă.

Rakel zâmbi ironic.

— Au Banana Split à la Szechuan, zise ea.
— Comandă două.
— Şi mie o să-mi fie dor de tine, zise ea cu privirea aţintită în meniu.
— Cât de mult?
Rakel dădu din umeri.
Harry repetă întrebarea. Şi o privi cum respiră. Era pe punctul de a vorbi, dar în loc de asta, respiră adânc. Apoi încercă din nou. Într-un final, reuşi.
— Îmi pare rău, Harry, dar în acest moment nu e loc decât pentru un bărbat în viaţa mea. Un omuleţ de şase ani.
El avu senzaţia unei găleţi de apă rece ca gheaţa care îi e turnată în cap.
— Hai, zise Harry. E imposibil să mă înşel *aşa* de mult.
Ea îşi ridică privirea din meniu cu o expresie nedumerită.
— Tu şi cu mine, zise Harry aplecându-se peste masă. Aici, în această seară. Flirtăm. Ne distrăm. Dar vrem mai mult decât atât. *Tu* vrei mai mult decât atât.
— Poate.
— Nu poate. Cu siguranţă. Tu vrei totul.
— Şi ce dacă?
— *Şi ce dacă?* Trebuie să-mi spui, Rakel, asta e. Plec peste câteva zile într-o văgăună din Suedia. Nu sunt un răsfăţat al sorţii. Vreau doar să ştiu dacă am la ce să mă întorc la toamnă.
Privirile li se întâlniră şi rămaseră aşa timp îndelungat. În cele din urmă, ea puse jos meniul.
— Îmi pare rău. Nu vreau să sune aşa. Ştiu că pare ciudat, dar… alternativa nu va funcţiona.
— Ce alternativă?
— Să facem ce simt că aş vrea să facem. Să mergem acasă, să te dezbrac şi să facem dragoste toată noaptea.
Rakel şopti ultima parte încet şi repede. De parcă era ceva ce ar fi dorit să lase pe ultimul moment, dar trebuia să spună, şi trebuia să sune chiar aşa. Simplu şi fără ocolişuri.

— Ce-ar fi să mai adaugi încă o noapte? zise Harry. Sau mai multe? Adică mâine-noapte şi noaptea de după, şi săptămâna viitoare, şi…

— Opreşte-te!

Deasupra nasului îi apăruse o cută de la iritare.

— Trebuie să înţelegi Harry. N-o să meargă.

— Aşa e.

Harry îşi scoase o ţigară şi o aprinse. O lăsă să-l mângâie pe bărbie şi pe gură. Atingerea delicată îl făcu să simtă un şoc electric care lăsă în urmă o durere surdă.

— Nu e din cauza ta, Harry. O perioadă am crezut că o voi putea lua de la capăt. Am întors-o pe toate părţile. Doi adulţi. Nimeni altcineva implicat. Simplu şi fără implicare. Şi un bărbat pentru care nu am mai simţit la fel de la… de la tatăl lui Oleg. De asta… nu e bine.

Tăcu.

— Asta pentru că tatăl lui Oleg e alcoolic?

— De ce mă întrebi asta?

— Nu ştiu. Ar putea explica de ce nu vrei o relaţie cu mine. Nu pentru că trebuia să fii cu un alt alcoolic ca să-ţi dai seama că nu sunt o partidă bună, dar…

Ea îi luă mâinile.

— Ba eşti o partidă bună, Harry. Nu despre asta e vorba.

— Atunci despre ce?

— Asta e ultima oară. N-o să ne mai întâlnim.

Rakel îl privi. Iar el văzu. În colţul ochilor nu avea lacrimi de râs.

— Şi restul poveştii? întrebă Harry, forţându-se să zâmbească. E ca orice altceva din POT, bazat pe cunoaştere?

Ea dădu din cap.

Chelnerul veni la masa lor, dar înţelese probabil că nu era momentul, aşa că plecă.

Rakel deschise gura să zică ceva. Harry văzu că era pe punctul de a izbucni în plâns. Îşi muşca buza de jos. Apoi puse şerveţelul pe faţa de masă, trase scaunul, se ridică fără să zică un cuvânt şi plecă.

Harry rămase uitându-se la şerveţel. Probabil că-l strânsese ceva timp în mână, se gândi el, pentru că era mototolit. Îl privi cum se desface uşor, ca o floare albă de hârtie.

67

Apartamentul lui Halvorsen.
6 mai 2000

Când Halvorsen fu trezit de telefonul care suna, cifrele luminoase ale ceasului cu alarmă arătau ora 1:30.

— Hole la telefon. Dormeai?

— Nu, zise Halvorsen, fără să-şi dea seama de ce trebuia să mintă.

— Am câteva lucruri de lămurit în legătură cu Sverre Olsen.

După cum respira şi după zgomotul din stradă, părea că Harry se plimba pe-afară.

— Ştiu ce vrei să ştii, zise Halvorsen. Sverre Olsen a cumpărat o pereche de ghete soldăţeşti de la Top Secret de pe bulevardul Henrik Ibsen. L-au recunoscut în fotografie, ba mai mult, ne-au spus şi data. Poliţia fusese deja acolo pentru a-i verifica alibiul legat de cazul Hallgrim Dale, înainte de Crăciun. Dar ţi-am trimis toate astea prin fax la birou azi-dimineaţă.

— Ştiu. Tocmai vin de acolo.

— Acum? Credeam că ieşi la cină în seara asta.

— Am terminat mai devreme.

— Şi tu te-ai întors la muncă? întrebă Halvorsen neîncrezător.

— Da, cred că da. Faxul tău m-a pus pe gânduri. Mă gândeam dacă ai putea să mă ajuţi şi să mai verifici mâine nişte lucruri.

Halvorsen mormăi ceva. În primul rând, Møller îi spusese foarte clar: Harry nu avea nimic de a face cu cazul Ellen Gjelten. Şi în al doilea rând: mâine era sâmbătă.

— Mai eşti acolo, Halvorsen?

— Da.

— Îmi dau seama ce ţi-a spus Møller. Ignoră-l. Ai şansa să înveţi mai multe despre munca de detectiv.

— Harry, problema e că…

— Taci din gură şi ascultă-mă, Halvorsen.
Halvorsen se blestemă singur. Dar ascultă.

<u>68</u>

Bulevardul Vibes. 8 mai 2000

Mirosul de cafea proaspăt făcută plutea în holul unde Harry îşi agăţă haina într-un cuier supraîncărcat.

— Mulţumesc că m-aţi primit imediat, *Herr* Fauke.

— N-ai pentru ce, se auzi Fauke din bucătărie. Un bătrân ca mine nu poate fi decât bucuros să fie de ajutor. Dacă pot ajuta.

Turnă cafea în două căni mari şi le puse pe masa din bucătărie. Harry îşi plimbă degetele pe suprafaţa aspră a mesei masive de stejar.

— Din Provence, zise Fauke fără să fie întrebat. Soţiei mele îi plăcea mobila ţărănească franceză.

— O masă minunată. Soţia avea gusturi bune.

Fauke zâmbi.

— Eşti căsătorit? Nu? N-ai fost niciodată? N-ar trebui să mai aştepţi prea mult. Dacă eşti mereu singur, devii mai dificil.

Râse.

— Ştiu eu ce spun. Aveam peste treizeci de ani când m-am căsătorit. Era târziu pentru acea perioadă. Mai 1955.

Arătă cu degetul spre o fotografie care atârna pe perete deasupra mesei.

— Este soţia? întrebă Harry. Am crezut că e Rakel.

— A, da, desigur, zise după ce îl privi mai întâi surprins pe Harry. Am uitat că tu şi Rakel vă cunoaşteţi de la POT.

Intrară în sufragerie, unde teancul de hârtii crescuse de la ultima vizită şi ocupa toate scaunele în afară de cel de la birou. Fauke făcu loc ca să poată sta lângă măsuţa de cafea.

— Ai aflat ceva în legătură cu numele pe care ţi le-am dat? întrebă el.

Harry îi spuse pe scurt ce aflase.

— Totuşi, mai sunt nişte elemente noi, zise el. A fost omorâtă o poliţistă.

— Am citit ceva în ziare.

— Cazul a fost rezolvat. Aşteptăm rezultatul testului ADN. Credeţi în coincidenţe, *Herr* Fauke?

— Nu prea.

— Nici eu. Aşa se explică de ce îmi pun întrebări atunci când aceiaşi oameni apar în cazuri care aparent nu au nicio legătură. În seara în care Ellen Gjelten a fost ucisă, mi-a lăsat un mesaj pe robot care spunea: „Acum l-am prins". Mă ajuta să-l caut pe cel care comandase puşca Märklin la Johannesburg. Bineînţeles, nu trebuie neapărat să existe vreo legătură între această persoană şi ucigaş, dar sunt nişte idei care duc în aceeaşi direcţie. Mai ales că ea era foarte îngrijorată şi voia să dea de mine. Era un caz de care mă ocupam de săptămâni bune, iar ea a încercat de mai multe ori să ia legătura cu mine în noaptea aceea. Şi părea foarte agitată. Asta poate sugera că se simţea ameninţată.

Harry atinse masa cu arătătorul.

— Unul dintre oamenii de pe lista dumitale, Hallgrim Dale, a fost ucis astă-toamnă. Pe aleea unde a fost găsit erau, printre alte lucruri, urme de vomă. Nu s-a stabilit imediat o legătură, de vreme ce grupa sangvină nu se potrivea cu cea a victimei, iar imaginea unui ucigaş profesionist nu se potrivea cu cineva care vomită la locul crimei. Totuşi, cei de la poliţie nu au exclus posibilitatea ca voma să aparţină ucigaşului şi au trimis o mostră de salivă la un test de ADN. Astăzi, un coleg a comparat rezultatele cu testele făcute pe fesul găsit lângă poliţista ucisă. Sunt identice.

Harry se opri şi îl privi.

— Înţeleg, zise Fauke. Crezi că făptaşul e una şi aceeaşi persoană.

— Nu, nu cred asta. Cred doar că poate exista o legătură între crime şi e imposibil ca Sverre Olsen să fi trecut doar pe acolo în ambele cazuri.

— De ce n-ar fi putut să fie el ucigaşul şi într-un caz, şi în celălalt?

— E posibil să fie, bineînţeles, dar există o mare diferenţă între genul de violenţă folosit de Sverre Olsen şi uciderea lui Hallgrim Dale. Aţi văzut vreodată cum arată cineva care a fost bătut cu o bâtă de baseball? Lemnul moale rupe oasele şi face ca organele interne precum ficatul şi rinichii să explodeze. Cel mai adesea, pielea rămâne intactă, iar victima moare din cauza hemoragiei interne. În cazul lui Hallgrim Dale, artera carotidă a fost vătămată. În urma unui astfel de act violent, ţâşneşte sângele. Înţelegeţi?

— Da, dar nu văd care-i scopul.

— Mama lui Sverre Olsen i-a spus unui poliţist că Sverre nu suporta să vadă sânge.

Fauke se opri cu ceaşca de cafea în aer. O puse din nou jos.

— Da, dar…

— Ştiu ce credeţi – că e posibil totuşi să o fi făcut, iar faptul că nu poate suporta să vadă sânge poate explica de ce a vomitat. Dar ideea e că ucigaşul nu folosea un cuţit pentru prima dată. Conform raportului patologistului, a fost o tăietură perfect chirurgicală, pe care nu ar fi putut să o facă decât cineva care se pricepe.

Fauke dădu încet din cap.

— Înţeleg ce vrei să spui, zise el.

— Pare că v-am pus pe gânduri, observă Harry.

— Cred că ştiu de ce eşti aici. Te întrebi dacă vreunul dintre soldaţii de la Sennheim era în stare să comită o asemenea crimă.

— Da, aşa e. Era vreunul?

— Da, era.

Fauke luă ceaşca cu ambele mâini şi se uită în depărtare.

— Cel pe care nu l-ai găsit. Gudbrand Johansen. Ţi-am spus că îl porecleam Piept Roşu, nu-i aşa?

— Puteţi să-mi mai povestiţi despre el?

— Da, dar înainte de asta va trebui să mai fac cafea.

69

Irisvein. 8 mai 2000

— Cine-i acolo? se auzi un strigăt de după uşă.

Vocea era speriată. Harry îi vedea silueta prin geamul sablat.

— Harry Hole. Am vorbit la telefon.

Uşa se întredeschise.

— Îmi cer scuze…

— E în regulă.

Signe Juul deschise larg uşa şi Harry intră în hol.

— Even e plecat, zise ea, scuzându-se cu un zâmbet.

— Da, mi-aţi spus la telefon, spuse Harry. De fapt, aş vrea să vorbesc cu dumneavoastră.

— Cu mine?

— E în regulă, *fru* Juul?

Bătrâna îl conduse înăuntru. Părul des de un gri metalizat era răsucit într-un nod şi prins cu o clamă demodată. Iar corpul ei rotund şi legănat te făcea să te gândeşti la o îmbrăţişare blândă şi la mâncare bună.

Burre îşi înălţă capul când intrară în sufragerie.

— Deci soţul a plecat la plimbare de unul singur? întrebă Harry.

— Da, nu-l poate lua pe Burre în cafenea, zise ea. Te rog, ia loc.

— Cafenea?

— E un obicei mai nou, zâmbi ea. Ca să citească ziarele. Zice că gândeşte mai bine când nu stă acasă.

— Probabil că are puţină dreptate.

— Bineînţeles. Şi cred că aşa poate visa cu ochii deschişi.

— Ce fel de vise, aveţi idee?

— Nu, nu ştiu. Poate că-şi imaginează că e din nou tânăr, că bea cafea la o terasă în Paris sau Viena.

Din nou acelaşi zâmbet rapid şi conciliant.

— Dar să nu mai vorbim despre asta. Vrei cafea?

— Da, vă rog.

Harry studie pereţii în timp ce Signe Juul se duse în bucătărie. Deasupra şemineului era atârnat portretul unui tânăr într-o pelerină neagră. Harry nu observase tabloul când fusese aici prima oară. Bărbatul îmbrăcat în pelerină avea o poziţie afectată, aparent cercetând orizonturi îndepărtate, dincolo de câmpul vizual al pictorului. Harry se duse lângă tablou. Pe o plăcuţă de cupru scria *Overlege Kornelius Juul, 1885-1969.* Medic.

— E bunicul lui Even, zise Signe Juul, sosind cu o tavă cu cele necesare pentru cafea.

— Da. Aveţi multe portrete.

— Aşa este, spuse ea, lăsând tava jos. În tabloul de lângă este bunicul dinspre mamă al lui Even, doctorul Werner Schumann. A fost unul dintre fondatorii spitalului Ullevål, în 1885.

— Şi aici?

— Jonas Schumann. Doctor la Rikshospital.

— Şi rudele dumneavoastră?

Femeia îl privi uimită.

— Sunt… în altă parte. Frişcă în cafea?

— Nu, mulţumesc.

Harry luă loc.

— Aş vrea să-mi vorbiţi despre război.

— O, nu, izbucni ea.

— Înţeleg, dar e important. Pot să vă pun nişte întrebări?

— Să vedem, răspunse ea, turnându-şi cafea.

— Aţi fost soră medicală în timpul războiului…

— Pe Frontul de Est, da. Şi dezertoare.

Harry ridică privirea. Ea îl privea calmă.

— Am fost în jur de patru sute. În ciuda faptului că a fost trimis un apel autorităţilor norvegiene de către Crucea Roşie internaţională pentru a întrerupe urmărirea penală. Crucea Roşie din Norvegia nu şi-a cerut scuze decât în 1990. Tatăl lui Even, cel din tabloul de aici, avea relaţii şi a reuşit să-mi comute pedeapsa… în parte pentru că ajutasem doi răniţi care făceau parte din Rezistenţă în primăvara lui

1945. Şi pentru că nu am fost niciodată membră a Nasjonal Samling. Mai doreşti să ştii şi altceva?

Harry se uită în ceaşca de cafea. Se gândi că era aşa de linişte în zonele rezidenţiale mai bune din Oslo.

— Nu trecutul dumneavoastră mă interesează, *fru* Juul. Vă amintiţi de un soldat norvegian de pe front pe nume Gudbrand Johansen?

Signe Juul clipi repede, iar Harry îşi dădu seama că dăduse peste ceva.

— Ce vrei să ştii de fapt? întrebă ea agitată.

— Nu v-a spus soţul dumneavoastră?

— Even nu-mi spune niciodată nimic.

— Bine. Încerc să dau de urma soldaţilor norvegieni care au fost la Sennheim în timpul războiului în drumul lor spre front.

— Sennheim, repetă ea încet. Daniel a fost acolo.

— Da, ştiu că aţi fost logodită cu Daniel Gudeson. Sindre Fauke mi-a spus.

— Cine?

— Un veteran de pe front şi din Rezistenţă pe care îl cunoaşte soţul dumneavoastră. El mi-a sugerat să vă vorbesc în legătură cu Gudbrand Johansen. Fauke a dezertat, aşa că nu ştie ce s-a întâmplat apoi cu Gudbrand. Dar un alt soldat de pe front, Edvard Mosken, mi-a povestit despre o grenadă de mână care a explodat în tranşee. Mosken nu a putut să-mi povestească tot ce s-a întâmplat după explozie, dar dacă Johansen a supravieţuit, ar fi normal să presupun că a ajuns în spitalul de campanie.

Signe Juul făcu un zgomot cu buzele. Burre îi sări în braţe, iar ea îşi îngropă degetele în blana deasă şi sârmoasă a câinelui.

— Da, îmi amintesc de Gudbrand Johansen, zise ea. Daniel îmi scria uneori despre el în scrisorile de la Sennheim şi în bileţelele pe care mi le trimitea la spitalul de campanie. Erau foarte diferite. Cred că Gudbrand Johansen devenise un fel de frate mai tânăr al lui.

Zâmbi.

— Cei mai mulţi bărbaţi aveau tendinţa să se poarte ca nişte fraţi mai mici în prezenţa lui Daniel.

— Ştiţi ce s-a întâmplat cu Gudbrand?

— A ajuns la noi la spital, aşa cum ai spus. Era pe vremea când frontul nostru cădea în mâinile ruşilor şi noi eram în retragere. Nu mai puteam să facem rost de medicamente pentru că drumurile erau blocate din toate direcţiile. Johansen a fost grav rănit, printre altele, cu un glonţ în coapsă, chiar deasupra genunchiului. Cangrena i se răspândea în picior şi exista riscul să trebuiască să i-l amputăm. Aşa că, în loc să mai aşteptăm medicamentele care nu mai veneau, a fost trimis în vest cu cei care se deplasau. Ultima imagine pe care o am despre el e o faţă acoperită de barbă ieşind de sub o pătură din remorca unui camion. Noroiul ajungea la jumătatea roţilor şi le-a luat o oră să dispară după prima cotitură.

Câinele îşi pusese capul în poala ei şi o privea cu ochi trişti.

— Şi atunci l-aţi văzut ultima dată?

Femeia ridică încet ceaşca delicată de porţelan şi o duse la gură, sorbi puţin şi o puse la loc. Mâna nu-i tremura prea tare, dar tremura totuşi.

— Am primit o ilustrată de la el câteva luni mai târziu, răspunse ea. Scria că are câteva dintre bunurile personale ale lui Daniel, o căciulă rusească despre care am înţeles că era un fel de trofeu de război. Scrisul era cam neclar, dar asta nu e neobişnuit în timp de război.

— Ilustrata o mai…

Femeia clătină din cap.

— Vă mai aduceţi aminte de unde a fost trimisă?

— Nu. Îmi aduc aminte doar că numele m-a făcut să mă gândesc că era undeva la ţară şi că era bine.

Harry se ridică.

— De unde ştie acest Fauke despre mine? întrebă ea.

— Păi…

Harry nu ştia cum să-i răspundă, dar ea îl întrerupse.

— Toţi soldaţii de pe front au auzit de mine, zise ea şi zâmbi. Femeia care şi-a vândut sufletul diavolului pentru a primi o pedeapsă mai scurtă. Asta e?

— Nu ştiu, răspunse Harry.

Ştia că trebuie să plece. Se aflau doar la două blocuri distanţă de centura ce înconjura oraşul, dar era aşa de linişte, că ai fi zis că sunt lângă un lac în munţi.

— Ştii, nu l-am mai văzut niciodată, zise ea. Pe Daniel. După ce mi-au spus că a murit.

Se concentră asupra unui punct imaginar din faţa ei.

— Am primit o felicitare de Anul Nou de la el printr-o ordonanţă, iar trei zile mai târziu am văzut numele lui Daniel pe lista celor morţi. N-am crezut că e adevărat. Le-am spus că refuz să cred asta până nu-mi arată corpul. Aşa că m-au dus la groapa comună din Sectorul de Nord unde ardeau morţii. Am intrat în groapă, am călcat pe cadavre în timp ce căutam, mergând de la un cadavru ars la altul, uitându-mă la orbitele înnegrite şi goale. Dar niciunul nu era Daniel. Mi-au spus că ar fi imposibil să-l recunosc, dar le-am spus că se înşală. Apoi mi-au zis că e posibil să fi fost pus într-o groapă care a fost deja acoperită. Nu ştiu, dar nu l-am mai văzut niciodată.

Tresări când Harry tuşi scurt.

— Mulţumesc pentru cafea, *fru* Juul.

Femeia îl conduse în hol. În timp ce stătea lângă dulap închizându-şi haina, Harry nu se putu abţine să-i caute trăsăturile în pozele înrămate agăţate de pereţi, dar degeaba.

— Trebuie să-i spunem şi lui Even lucrurile astea? întrebă ea deschizându-i uşa.

Harry o privi surprins.

— Adică trebuie să ştie că am vorbit despre lucrurile astea? adăugă ea repede. Despre război şi… Daniel?

— Dacă nu vreţi să ştie, nu, bineînţeles.

— Îşi va da seama că ai fost aici. Dar nu putem să spunem doar că l-am aşteptat şi că a trebuit să mergi la o altă întâlnire?

Avea o privire imploratoare, dar mai era şi altceva în ea.

Harry nu-şi dădu seama ce era până nu ajunse în Ringveien şi atunci trebui să deschidă geamul să lase înăuntru zgomotul eliberator şi asurzitor al maşinilor care îi împrăştie tăcerea din minte. Era groază. Signe Juul era îngrozită de ceva.

70

Locuinţa lui Brandhaug, Nordberg.
8 mai 2000

Bernt Brandhaug bătu uşor cu cuţitul în paharul de cristal, împinse scaunul şi se şterse cu şerveţelul la gură în timp ce tuşi încet. Un zâmbet îi flutura pe buze, de parcă era deja amuzat de aluziile pe care avea să le facă în discursul pregătit să-l ţină în faţa oaspeţilor: Størksen, comisarul-şef, cu soţul ei şi Kurt Meirik cu soţia.

— Dragi prieteni şi colegi.

Cu coada ochiului, o vedea pe soţia lui zâmbind nemişcată către ceilalţi de parcă spunea: „Îmi pare rău că trebuie să suportaţi asta, dar nu pot face nimic”.

În această seară, Brandhaug vorbi despre prietenie şi colegialitate. Despre importanţa de a fi loial şi despre energia pozitivă ca o armă de apărare împotriva mediocrităţii pe care democraţia o va permite mereu, împotriva lipsei de responsabilitate şi incompetenţă la nivelul celor care conduc. Bineînţeles că nu te puteai aştepta ca nişte gospodine intrate în politică sau nişte oameni de la ţară să înţeleagă complexitatea responsabilităţilor care le sunt puse pe umeri.

— Democraţia este o răsplată în sine, zise Brandhaug, un citat pe care îl plagiase şi-l făcuse să fie al lui. Dar asta nu înseamnă că democraţia nu are un preţ. Atunci când pui un muncitor în metalurgie pe post de ministru de finanţe…

Din când în când, verifica dacă Størksen îl ascultă şi introduse în discurs o vorbă de duh despre procesul de democratizare din diversele foste colonii din Africa unde el însuşi fusese cândva ambasador. Dar discursul pe care îl mai ţinuse şi cu alte ocazii în faţa unei alte audienţe nu-l inspira în seara aceasta. Se gândea la altceva, la cineva care

nu-i mai ieşea din minte de câteva săptămâni: la Rakel Fauke.

Devenise o obsesie pentru el şi uneori se gândea să o uite. Se străduia prea mult să o facă să fie a lui.

Se gândi la ultimele lui maşinaţiuni. În cazul în care Kurt Meirik nu ar fi fost şeful POT, n-ar fi putut să facă nimic. Primul lucru pe care trebuise să-l facă fusese să-l scoată din scenă pe Harry Hole, să nu-i mai stea în cale, să-l trimită departe de oraş, într-un loc în care nu putea să ia legătura cu Rakel sau cu oricine altcineva.

Brandhaug îl sunase pe Kurt şi-i spusese că omul de legătură de la *Dagbladet* îl informase că existau unele zvonuri în presă că s-a întâmplat „ceva" în timpul vizitei prezidenţiale din toamna trecută. Trebuiau să acţioneze înainte de a fi prea târziu, să-l ascundă pe Harry într-un loc în care presa nu va da de el. Nu era şi Kurt de aceeaşi părere?

Kurt nu fusese foarte convins. Cel puţin până se calmează lucrurile, insistase Brandhaug. De fapt, Brandhaug se îndoia că Meirik crezuse ce îi spusese. Nu că asta l-ar fi îngrijorat prea tare. Câteva zile mai târziu, Kurt îl chemase ca să-i spună că Harry Hole fusese trimis pe front, într-o văgăună din Suedia uitată de Dumnezeu. Brandhaug îşi frecase pur şi simplu mâinile de bucurie. Acum nimic nu-i mai putea strica planurile pe care le făcuse pentru el şi Rakel.

— Democraţia noastră e ca o fiică frumoasă şi zâmbitoare, dar cam naivă. Faptul că forţele binelui se unesc într-o societate nu are nicio legătură cu elitismul sau jocurile puterii. E pur şi simplu singura garanţie pe care o avem că fiica noastră, Democraţia, nu va fi violată şi că guvernul nu va fi preluat de forţe potrivnice. Din această cauză, loialitatea, această virtute aproape dată uitării, între oameni ca noi nu e doar de dorit, ci este şi absolut vitală. Da, este o datorie care…

Se mutaseră în fotoliile adânci din camera de zi şi Brandhaug trecuse pe la fiecare cutia de trabucuri

cubaneze, un dar din partea consulatului norvegian din Havana.

— Rulate pe interiorul coapselor cubanezelor, îi şoptise soţului lui Anne Størksen şi-i făcuse cu ochiul, dar acesta nu părea să fi înţeles aluzia.

Soţul ăsta al ei îi lăsase o impresie de om sec, oare cum îl chema? Avea două nume – Dumnezeule, oare uitase? Tor Erik! Asta era, Tor Erik.

— Mai vrei coniac, Tor Erik?

Tor Erik abia dacă schiţă un zâmbet cu buzele şi dădu din cap. Probabil genul ascetic, care aleargă cincizeci de kilometri pe săptămână, se gândi Brandhaug. Totul era subţire la el – corpul, faţa, părul. Văzuse privirea pe care o schimbase cu soţia lui în timpul discursului, de parcă i-ar fi amintit de o glumă doar a lor. Nu avea neapărat legătură cu discursul.

— Rezonabil, zise Brandhaug pe un ton amar. Mai bine în siguranţă decât să-ţi pară rău?

Elsa apăru în uşa sufrageriei.

— Eşti căutat la telefon, Bernt.

— Avem oaspeţi, Elsa.

— E cineva de la *Dagbladet.*

— Răspund din birou.

Era de la Departamentul de ştiri, o femeie al cărei nume nu-l ştia. Părea tânără după voce, iar el încercă să şi-o imagineze. Era vorba despre demonstraţia din acea seară din faţa Ambasadei Austriei, de pe Bulevardul Thomas Heftyes, împotriva lui Jörg Haider şi a Partidului Eliberării de extremă dreaptă, care fusese ales pentru a ajuta la formarea guvernului. Nu dorea decât nişte comentarii scurte pentru ediţia de dimineaţă.

— Credeţi că acesta ar fi un moment potrivit pentru a reevalua legăturile diplomatice ale Norvegiei cu Austria, Herr Brandhaug?

El închise ochii. Îi aruncaseră numai o momeală, aşa cum obişnuiau să facă uneori, ştiau şi ei, şi el că nu va muşca; avea prea multă experienţă. Ştia că băuse; îşi simţea capul uşor, iar ochii îi jucau în spatele pleoapelor, dar era în regulă.

— Aceasta este o problemă politică şi nu decid asupra ei funcţionarii de la Biroul de Externe, zise el.

Urmă o pauză. Îi plăcea vocea ei. Era o tipă blondă, simţea asta.

— Mă întreb dacă, având în vedere vasta dumneavoastră experienţă în politica externă, aţi putea face câteva previziuni în legătură cu felul în care va acţiona guvernul?

Ştia că trebuie să-i dea un răspuns. Era foarte simplu.

„Nu fac previziuni în legătură cu astfel de lucruri.”

Nici mai mult, nici mai puţin. Nu trebuia să ai o slujbă ca a lui prea mult timp ca să simţi că ai răspuns la toate întrebările posibile. Tinerii ziarişti aveau impresia în general că erau primii care îi puneau o anume întrebare pentru că îşi petrecuseră jumătate din noapte gândindu-se la ea. Şi erau cu toţii impresionaţi când părea că se opreşte să se gândească înainte de a răspunde la întrebarea la care probabil că răspunsese de douăsprezece ori înainte.

„Nu fac previziuni în legătură cu astfel de lucruri.”

Era surprins că încă nu-i spusese aceste cuvinte, dar era ceva în vocea ei, ceva care îl făcea să simtă nevoia de a fi un pic mai politicos. „Vasta dumneavoastră experienţă”, spusese ea. Simţi impulsul de a o întreba dacă fusese ideea ei să-l sune pe el, Bernt Brandhaug.

— Fiind cel mai vechi funcţionar public din Biroul de Externe, te asigur că obişnuitele noastre relaţii de diplomaţie cu Austria vor fi păstrate, zise el. Asta e clar – suntem, bineînţeles, conştienţi că celelalte ţări din lume reacţionează la ceea ce se petrece în Austria acum. Oricum, faptul că avem relaţii de diplomaţie cu o ţară nu înseamnă că ne place ce se întâmplă acolo.

— Nu, avem chiar legături de diplomaţie cu mai multe regimuri militare, răspunse vocea de la

celălalt capăt al firului. Deci de ce credeţi că există asemenea reacţii violente faţă de acest guvern?

— Cred că îşi au rădăcinile în istoria recentă a Austriei.

Ar fi trebuit să se oprească acolo. Ar fi trebuit să se oprească.

— Acolo se află legăturile cu nazismul. La urma urmei, cei mai mulţi istorici sunt de acord că în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, Austria a fost de fapt aliată a Germaniei lui Hitler.

— Nu a fost Austria ocupată, la fel ca Norvegia?

Îşi dădu seama că habar nu avea ce mai învăţau acum la şcoală despre al Doilea Război Mondial. Se părea că foarte puţine.

— Cum ai zis că te cheamă? întrebă el.

Poate că băuse prea mult. Îi spuse cum o cheamă.

— Ei, Natasja, să te ajut puţin înainte să suni pe altcineva. Ai auzit de *Anschluss?* înseamnă că Austria nu a fost ocupată în adevăratul sens al cuvântului. Germanii au mărşăluit în Austria în martie 1938. Aproape că nu a existat rezistenţă şi aşa a fost pe toată perioada care a mai urmat din război.

— Ca şi Norvegia?

Brandhaug era şocat. Spusese asta într-un fel aşa de sigur, fără cea mai mică urmă de ruşine în ceea ce priveşte ignoranţa ei.

— Nu, zise el încet, de parcă ar fi vorbit cu un copil nu prea isteţ. Nu ca în Norvegia. În Norvegia ne-am apărat, iar regele Norvegiei şi guvernul Norvegiei erau pregătiţi şi aşteptau la Londra, participând la programe de radio şi… încurajându-i pe cei de acasă.

Îşi dădu seama că felul în care vorbea nu era cel mai potrivit şi adăugă:

— În Norvegia, întreaga populaţie a stat umăr la umăr împotriva forţelor ocupante. Puţinii trădători care au îmbrăcat uniforma Waffen SS şi au luptat pentru germani au fost scursura societăţii care, trebuie să acceptăm, există în toate ţările. Dar, în Norvegia s-a ridicat forţa binelui, oamenii puternici

care au condus mişcarea de Rezistenţă au fost nucleul care a pavat drumul spre democraţie. Aceşti oameni erau loiali faţă de ceilalţi şi, în ultimă instanţă, asta a salvat Norvegia. Democraţia este o răsplată în sine. Şterge ce am spus în legătură cu regele, Natasja.

— Deci credeţi că toţi cei care au luptat de partea naziştilor au fost o scursură?

Oare ce urmărea? Brandhaug hotărî să termine conversaţia.

— Vreau doar să spun că cei care au fost trădători în timpul războiului ar trebui să fie fericiţi că au scăpat uşor cu închisoare. Am fost ambasador în ţări în care aceştia ar fi fost împuşcaţi de la primul până la ultimul şi nu sunt chiar aşa de sigur că n-ar fi fost bine să se întâmple la fel şi în Norvegia. Dar, întorcându-mă la comentariul pe care îl doreai, Natasja, Ministerul de Externe nu are niciun comentariu de făcut în ceea ce priveşte demonstraţia sau noii membrii în Parlamentul Austriei. Am oaspeţi, aşa că dacă nu te superi, Natasja…

Natasja îl scuză şi el închise telefonul.

În sufragerie oaspeţii erau pe picior de plecare.

— Deja? zise el zâmbind larg, dar fără să mai adauge ceva.

Era obosit.

Îşi conduse musafirii până la uşă. Strânse mai tare mâna comisarului-şef şi îi spuse să nu ezite să-i ceară ajutorul dacă era cazul. Totul mergea bine la muncă, dar…

Ultimul lucru la care se gândi înainte să adoarmă fu Rakel. Şi la poliţistul ei pe care îl scosese din scenă. Adormi zâmbind, dar se trezi cu o durere de cap îngrozitoare.

71

De la Fredrikstad spre Halden.
9 mai 2000

Trenul abia dacă era pe jumătate ocupat, iar Harry găsi loc la fereastră.

Fata care stătea pe locul din spatele lui îşi scosese din urechi căştile de la Walkman şi Harry putea să-l audă pe cel care cânta, dar nu şi instrumentele. Expertul în monitorizare pe care îl folosiseră la Sydney îi explicase lui Harry că atunci când e vorba de sunete joase, urechea umană amplifică frecvenţa pe care o foloseşte vocea omului.

Harry se gândi că e o senzaţie liniştitoare când ultimul lucru pe care îl auzi înainte de a se lăsa tăcerea e vocea umană.

Picături tremurătoare de ploaie îşi făceau loc pe fereastra vagonului. Harry se uită afară la câmpurile drepte şi umede şi la cablurile electrice care apăreau şi dispăreau între stâlpii aflaţi de-a lungul şinei.

Pe peronul din Fredrikstad cânta o formaţie de ieniceri. Controlorul îi explicase că repetau pentru Ziua Independenţei de pe 17 mai.

— În fiecare marţi, în fiecare an la această dată, zise el. Şeful trupei crede că repetiţiile sunt mai realiste când sunt înconjuraţi de oameni.

Harry îşi vârâse câteva haine într-o sacoşă. Apartamentul din Klippan era simplu, dar bine mobilat. Televizor, stereo, chiar şi câteva cărţi.

— *Mein Kampf* şi chestii de genul ăsta, îi spusese Meirik rânjind.

Nu o sunase pe Rakel. Chiar dacă i-ar fi prins bine să-i audă vocea. O ultimă voce umană.

— Următoarea gară e Halden, se auzi în boxe vocea nazală, întreruptă de frânele trenului cu sunetul lor strident şi fals.

Harry îşi plimbă degetul pe geam în timp ce repetă propoziţia în minte. Sunetul lor strident şi

fals. Sunetul lor strident şi fals. Un sunet care e strident…

„Un sunet nu poate fi fals”, se gândi el. „Un sunet nu e fals până ce nu e comparat cu alte sunete…” Chiar şi Ellen, persoana cu cel mai dezvoltat simţ muzical pe care o cunoscuse, avea nevoie de câteva momente, de câteva sunete pentru a auzi muzica. Nici măcar ea nu putea să indice un sunet izolat şi să spună cu siguranţă că e fals. Era greşit, era o minciună.

Şi totuşi, îi răsuna în urechi, ascuţit şi fals. Se ducea la Klippan pentru a supraveghea un potenţial expeditor al unui fax care deocamdată nu provocase decât vreo câteva titluri de ziar. Răsfoise ziarele de astăzi şi era evident că deja uitaseră povestea cu scrisorile de ameninţare despre care se făcuse puţină vâlvă în urmă cu patru zile. În schimb, *Dagbladet* scria despre schiorul Lasse Kjus care ura Norvegia şi despre Bernt Brandhaug, subsecretar de stat la Ministerul de Externe care, pentru a-l cita corect, spusese că trădătorii ar trebui să fie condamnaţi la moarte.

Se auzi alt sunet fals. Dar poate pentru că aşa dorea el să fie. Plecarea lui Rakel de la restaurant, expresia din ochii ei, aproape o declaraţie de dragoste înainte să i-o reteze ea, lăsându-l în cădere liberă şi cu o notă de plată de opt sute de coroane pe care se lăudase că o va plăti ea. Nu avea niciun sens. Sau avea? Rakel fusese în apartamentul lui, îl văzuse cum bea, îl auzise cum vorbeşte înlăcrimat despre o colegă moartă pe care o cunoştea doar de doi ani de parcă ar fi fost singura persoană cu care avusese vreodată o relaţie apropiată. Patetic. Oamenii n-ar trebui să se vadă unii pe alţii în asemenea momente. Deci de ce nu pusese punct acolo şi atunci? De ce nu-şi spusese că acest bărbat era o pacoste prea mare pentru ea? Îşi găsise refugiul în muncă, ca de obicei când viaţa personală devenea o povară prea mare. Era tipic pentru un anume gen de bărbaţi, citise el undeva. Probabil din această cauză îşi petrecuse sfârşitul de săptămână

ţesând teorii ale conspiraţiei şi scenarii care puneau toate elementele – puşca Märklin, ucigaşul lui Ellen, uciderea lui Hallgrim Dale – în aceeaşi oală ca să poată să amestece totul într-o ciorbă cu miros rânced. Şi asta era tot patetic.

Aruncă o privire pe ziarul întins pe masa rabatabilă din faţa lui şi se concentră asupra fotografiei şefului Biroului de Externe. Era ceva cunoscut în înfăţişarea lui.

îşi frecă bărbia cu mâna. Ştia din experienţă că atunci când ancheta era în impas, creierul avea tendinţa să facă propriile sale asocieri. Iar investigaţia în chestiunea armei era un capitol închis. Meirik îi spusese clar – nu-l mai numea un caz. Meirik voia ca el să scrie rapoarte despre neonazişti şi să lucreze sub acoperire printre tinerii înstrăinaţi din Suedia. Să-l ia dracu'!

— …cu peronul pe partea dreaptă.

Ce ar fi dacă s-ar da pur şi simplu jos din tren? Care era cel mai rău lucru care s-ar putea întâmpla? Atâta vreme cât Biroul de Externe şi POT-ul se temeau ca incidentul de la punctul de taxare de anul trecut să nu răsufle, Meirik nu-l putea trimite la plimbare. Iar în ceea ce o priveşte pe Rakel, habar nu avea.

Trenul se opri cu un ultim geamăt şi în vagon se făcu linişte. Pe coridor se auzeau uşi trântite. Harry rămase la locul lui. Auzea mai clar piesa de la Walkman. Era o melodie pe care o auzise de multe ori; dar nu îşi amintea unde.

72

Nordberg şi Hotelul Continental.
9 mai 2000

Bătrânul fu luat complet pe nepregătite; durerile bruşte, ascuţite îl lăsară fără suflu. Se chirci pe pământul unde stătea şi îşi băgă pumnul în gură ca să nu ţipe. Stătu aşa, încercând să rămână conştient, în timp ce valuri de lumină şi întuneric îl străpungeau. Deschise şi închise ochii. Cerul se rostogolea deasupra lui. De parcă timpul accelera: norii se grăbeau pe cer, iar stelele străluceau prin azuriul acestuia. Ziua devenea noapte, apoi zi, noapte, zi, şi iar noapte. Apoi, totul se sfârşi şi simţi aroma pământului umed de sub el şi ştiu că era în viaţă.

Rămase în aceeaşi poziţie până ce îi reveni răsuflarea. Sudoarea îi lipise cămaşa de trup. Se rostogoli pe burtă şi se uită iar spre casă.

Era o casă mare neagră, de lemn. Zăcea acolo de dimineaţă şi ştia că era doar soţia lui acasă. Cu toate astea, era lumină la toate geamurile, la parter şi la etaj. O văzuse ducându-se să aprindă toate luminile de îndată ce se întunecase, de unde deduse că se temea de întuneric.

Şi lui îi era teamă – dar nu de întuneric, nu-i fusese niciodată teamă de aşa ceva. Îi era teamă de accelerarea timpului. Şi de durere. Era o experienţă nouă şi nu învăţase încă să o controleze. Şi nici nu ştia dacă putea. Iar timpul? Îşi dădea silinţa să nu se gândească la celulele care se divid, se divid, şi iar se divid.

Pe cer apăru o lună palidă. Se uită la ceas: 7:30. Curând se va întuneca prea tare şi va trebui să aştepte până dimineaţa. În acest caz, va trebui să-şi petreacă noaptea în adăpost. Se uită la construcţia pe care o încropise. Consta în două crengi în formă de Y pe care le înfipsese în pământ, lăsând un spaţiu de o jumătate de metru deasupra pământului. Între

ele, în furca ramurilor, pusese o creangă decojită dintr-un pin. Apoi tăiase trei crengi lungi pe care le aşezase pe pământ, rezemate de creanga de pin. Le acoperise cu un strat subţire de ramuri de molid. Avea, astfel, un fel de acoperiş care îl va proteja de ploaie, îi va ţine de cald şi îl va ascunde de trecătorii care s-ar abate de la potecă. Îi luase doar în jur de o jumătate de oră să facă un gard împotriva vântului.

Calculase riscul de a fi observat din stradă sau de cineva din casele din zonă ca fiind neglijabil. Ar trebui să fie o persoană cu o vedere extrem de bună să distingă adăpostul dintre trunchiurile copacilor în pădurea deasă de molizi la o distanţă de aproape trei sute de metri. Pentru siguranţă, acoperise aproape complet deschizătura cu ramuri de molid şi legase cârpe în jurul ţevii puştii astfel încât soarele de după-amiază să nu se reflecte în oţel.

Se uită iar la ceas. Unde naiba era?

Bernt Brandhaug răsuci paharul în mână şi se uită din nou la ceas. Unde naiba era?

Stabiliseră să se întâlnească la 7:30, iar acum era deja 7:45. Bău restul din pahar şi îşi puse altul din sticla de whisky pe care o adusese camerista: Jameson. Singurul lucru bun pe care l-a dat vreodată Irlanda. Îşi mai puse unul. Fusese o zi infernală. Titlurile din *Dagbladet* făcuseră ca telefonul să nu se oprească din sunat. Primise şi mult sprijin, dar, în cele din urmă, îl sunase pe redactorul de ştiri de la *Dagbladet,* un vechi prieten de la universitate, şi îi spuse categoric că fusese citat greşit. *Quid pro quo,* le promisese informaţii din interior despre gafa ministrului de Externe la întâlnirea Consiliului European de Finanţe. Redactorul ceruse puţin timp de gândire. După o oră, îl sunase înapoi. Se pare că Natasja era nou angajată la ziar şi recunoscuse că e posibil să-l fi înţeles greşit pe Brandhaug. Nu vor publica o rectificare, dar nu vor mai continua cu această chestiune. Exerciţiul de limitare a pagubelor avusese succes.

Brandhaug luă o înghiţitură mare, plimbă whisky-ul prin gură şi simţi aroma aspră şi în acelaşi timp fină până în canalul nazal. Se uită în jur. Câte nopţi petrecuse aici? De câte ori se trezise în patul dublu puţin cam prea moale, cu o urmă de durere de cap după un pahar în plus? De câte ori îi spusese femeii de lângă el – dacă mai era încă acolo – să ia liftul până la etajul întâi, apoi să coboare scările spre restaurantul unde se servea micul dejun ca să pară că merge la o întâlnire la masă şi nu că vine de la una din dormitor? Pentru mai multă siguranţă.

Îşi mai puse un pahar.

Dar cu Rakel va fi altfel. Nu o va trimite jos la restaurant.

Se auzi o bătaie uşoară în uşă. Se ridică, se uită încă o dată la cuvertura fină galben-aurie de pe pat, simţi o umbră de teamă pe care o înlătură imediat şi făcu cei patru paşi până la uşă. Se studie în oglinda de pe hol, îşi trecu limba peste dinţii din faţă, îşi umezi un deget cu care îşi aranjă iute sprâncenele şi deschise uşa.

Ea se sprijinea de perete cu haina nedesfăcută la nasturi. Purta pe dedesubt o rochie roşie de lână. El îi ceruse să poarte ceva roşu. Avea pleoapele grele şi îi zâmbi ironic. Brandhaug era surprins – nu o mai văzuse arătând aşa. Probabil că băuse sau luase nişte medicamente – privirea ei îl studia cu apatie şi cu greu îi recunoscu vocea când murmură ceva incoerent despre cât de greu găsise hotelul. O luă de braţ, dar ea se eliberă, aşa că o conduse în cameră cu mâinile pe umerii ei. Se trânti în canapea.

— Ceva de băut? întrebă el.

— Da, te rog, zise ea cu limba împleticită. Sau preferi să mă dezbrac imediat?

Brandhaug îi turnă un pahar fără să-i răspundă. Ştia care îi e jocul. Dar dacă îşi închipuia că îi va distruge plăcerea făcând pe victima, se înşela. E adevărat, ar fi preferat rolul pe care îl jucau cuceririle lui de la Departamentul de Externe – tânăra inocentă căzând pradă farmecului irezistibil al şefului şi senzualităţii lui masculine ce emana

încredere. Dar cel mai important lucru era că se supusese dorinţelor lui. Era prea bătrân ca să mai creadă în motivaţiile romantice ale oamenilor. Singurul lucru care îi separa era scopul fiecăruia: puterea, cariera sau custodia unui copil.

Nu-l deranjase niciodată că femeile erau ameţite de poziţia lui de şef. La urma urmei, şi el era. El era Bernt Brandhaug, subsecretarul de stat de la Ministerul de Externe. Pentru numele lui Dumnezeu, îşi petrecuse toată viaţa cu scopul de a ajunge subsecretar. Dacă Rakel voia să se drogheze şi să se prezinte ca o prostituată, asta nu schimba cu nimic lucrurile.

— Îmi cer scuze, dar trebuie să fii a mea, zise el punându-i două cuburi de gheaţă în băutură. Când vei ajunge să mă cunoşti, vei înţelege mai bine. Dar să-ţi dau o primă lecţie mai întâi, să-ţi faci o idee ce mă face să funcţionez.

Îi întinse paharul.

— Unii bărbaţi se târăsc prin viaţă cu nasul în pământ şi se mulţumesc cu resturi. Ceilalţi ne ridicăm în două picioare, mergem la masă şi ne ocupăm locul ce ni se cuvine. Suntem în minoritate pentru că stilul nostru de viaţă ne cere uneori să fim brutali, iar această brutalitate cere forţă. Trebuie să ne eliberăm de educaţia social-democrată şi egalitară pe care am primit-o. Dacă am de ales între asta şi a mă târî, prefer să las la o parte moralitatea mioapă care nu e capabilă să plaseze acţiunile individuale în context. Şi sunt convins că, într-un fel sau altul, vei ajunge să mă respecţi pentru asta.

Ea nu răspunse; dădu doar paharul pe gât.

— Hole nu reprezenta nicio ameninţare pentru tine, zise ea. Suntem doar buni prieteni.

— Cred că minţi, replică el, umplându-i fără chef paharul pe care îl golise. Şi trebuie să fii doar a mea. Să nu mă înţelegi greşit. Când ţi-am pus condiţia să întrerupi imediat orice legătură cu Hole, nu am făcut-o din cauza geloziei, ci am avut în vedere un principiu al purităţii. În orice caz, câteva zile în

Suedia sau oriunde l-a trimis Meirik n-o să-i prindă rău.

Brandhaug chicoti.

— De ce mă priveşti aşa, Rakel? Doar nu sunt Regele David, iar Hole… cum îl cheamă pe cel pe care Regele David a poruncit să fie trimis pe linia întâi a luptei?

— Uriah[10], murmură ea.

— Exact. Şi a murit, nu?

— Altfel nu ar fi fost o poveste prea interesantă, zise ea vorbind în pahar.

— Bine. Dar aici n-o să moară nimeni. Şi, dacă nu mă înşel, Regele David şi Bathsheba au trăit destul de fericiţi până la adânci bătrâneţi.

Brandhaug se aşeză lângă ea pe canapea şi îi luă bărbia între degete.

— Spune-mi, Rakel, de unde ştii atâtea poveşti din Biblie?

— O educaţie bună, zise ea smulgându-se şi scoţându-şi rochia.

Brandhaug înghiţi în sec în timp ce o privea. Arăta bine. Purta lenjerie albă. O rugase special să poarte lenjerie albă. Îi scotea în evidenţă strălucirea aurie a pielii. Nu se cunoştea că născuse. Dar faptul că avea un copil, că era fertilă şi că îl hrănise la sânul ei, toate astea o făceau mai atractivă în ochii lui Bernt Brandhaug. Era perfectă.

— Nu ne grăbim, zise el, punându-i mâna pe genunchi.

Faţa ei nu trăda nicio emoţie, dar simţi cum tresare.

— Fă ce vrei, spuse ea, dând din umeri.

— Ai vrea să vezi întâi scrisoarea?

Arătă cu capul înspre plicul cafeniu cu sigiliul Ambasadei Rusiei care se afla în mijlocul mesei. Ambasadorul Vladimir Aleksandrov scrisese o scrisoare scurtă către Rakel Fauke prin care o informa că autorităţile ruse îi cereau să ignore apelul anterior privitor la audierea pentru custodia lui Olg Fauke-Gosev. Întreaga chestiune va fi amânată pe termen nedefinit din cauza aglomerării proceselor

din curţile de justiţie. Nu fusese uşor. Brandhaug fusese obligat să-i amintească ambasadorului de câteva servicii pe care i le datora. Şi, în plus, îl va servi şi pe viitor. Unele dintre aceste favoruri se aflau la graniţa dintre ce îi era permis unui şef de la Ministerul de Externe al Norvegiei.

— Am încredere în tine, zise ea. Putem să terminăm treaba?

Abia dacă clipi când o lovi uşor cu palma peste obraz, dar capul i se balansă de parcă era al unei păpuşi de cârpe.

Brandhaug îşi frecă mâinile în timp ce o studia.

— Nu eşti proastă, Rakel, zise el. Aşadar, bănuiesc că îţi dai seama că ăsta nu e decât un aranjament temporar. Trebuie să aştepţi şase luni înainte ca procesul să fie prescris. Oricând poţi fi chemată din nou; nu e nevoie decât să dau un telefon.

Rakel se holbă la el şi, în cele din urmă, zări în ochii ei semne de viaţă.

— Cred că nişte scuze n-ar fi deplasate, zise el.

Pieptul i se ridică, iar nările îi tremurară. Ochii i se umplură încet de lacrimi.

— Ei bine… continuă Brandhaug.

— Îmi pare rău.

Abia dacă i se auzea vocea.

— Va trebui să vorbeşti mai tare.

— Îmi pare rău.

Brandhaug se lumină la faţă.

— Da, da, Rakel.

Îi şterse o lacrimă de pe obraz.

— Totul va fi bine. Trebuie doar să ajungi să mă cunoşti. Vreau să fim prieteni. Înţelegi, Rakel?

Ea dădu din cap.

— Eşti sigură?

Rakel respiră zgomotos pe nas şi încuviinţă.

— Excelent.

El se ridică şi îşi desfăcu încet cureaua.

Era o noapte deosebit de rece şi bătrânul se vârâse în sacul de dormit. Deşi stătea pe un strat

gros de ramuri de molid, răceala ce venea dinspre pământ îi pătrunse în corp. Nu-şi mai simţea picioarele şi, din când în când, trebuia să se mute de pe o parte pe alta ca să nu-i îngheţe şi corpul.

Ferestrele casei erau încă luminate, dar afară era aşa de întuneric acum, încât nu mai vedea mare lucru prin luneta puştii. Cu toate astea, situaţia nu era foarte rea. Dacă bărbatul se întorcea acasă în seara asta, lampa de deasupra intrării în garaj, care avea vedere spre pădure, s-ar aprinde. Bătrânul se uită prin lunetă. Deşi lampa nu făcea prea multă lumină, culoarea uşii garajului era destul de luminoasă ca să-l scoată în evidenţă.

Bătrânul se întoarse pe spate. Era linişte aici; putea să audă maşina când venea. Doar dacă nu adormea. Durerile de stomac îl secătuiseră, dar nu putea să adoarmă. Nu dormise niciodată la datorie. Niciodată. Simţea ură şi încerca să se încălzească de la ea. Era diferită, nu era ca ura cealaltă, care ardea cu o flacără mică, dar constantă de ani de zile, consumându-l şi eliberându-l de gândurile meschine, oferindu-i o perspectivă şi permiţându-i să vadă lucrurile mai bine. Această nouă ură ardea cu o asemenea ferocitate încât nu era sigur dacă el o controla sau ea îl controla pe el. Ştia că nu trebuie să se lase dus de val; trebuia să rămână calm.

Privi cerul înstelat printre molizii de deasupra lui. Era linişte. Aşa de linişte şi de frig. Va muri. Cu toţii vor muri. Ăsta era un gând bun; încercă să-l păstreze în minte. Apoi închise ochii.

Brandhaug se uita fix la candelabrul din tavan. O fâşie de lumină albastră din stradă, de la o reclamă la Blaupunkt, se reflecta în el. Aşa de linişte. Aşa de frig.

— Poţi pleca acum, zise.

Nu o privi, auzi doar fâsâitul cuverturii şi simţi patul mişcându-se. Apoi zgomot de haine. Ea nu spusese o vorbă. Nici când o atinsese, nici când îi ordonase să-l atingă. Zăcea acolo, cu ochii ei negri mari, larg deschişi. Negri de teamă. Sau de ură. Asta

îl făcuse să nu se simtă în largul lui, aşa că aproape…

La început, o ignorase. Aşteptase să simtă. Se gândi la celelalte femei pe care le avusese, cum lucrurile îi ieşiseră de fiecare dată. Dar sentimentul nu veni şi, după un timp, o rugase să nu-l mai atingă. Nu avea niciun motiv să o lase să-l umilească.

Rakel se supusese ca un robot. Se asigurase că îşi îndeplinise partea ei din înţelegere, nici mai mult, nici mai puţin. Avea de aşteptat şase luni până când procesul custodiei lui Oleg se va prescrie. Brandhaug avea timp suficient. N-avea rost să se agite; vor fi şi alte zile, şi alte nopţi.

Ajunsese de unde plecase, dar cu siguranţă n-ar fi trebuit să bea. Asta îl făcuse să fie inert, să nu poată să răspundă la mângâierile ei sau la propriile mângâieri.

Îi spusese să intre în cadă şi pregătise ceva de băut. Apă fierbinte, săpun. Ţinuse monologuri lungi despre cât era de frumoasă. Ea nu spusese nimic. Aşa de linişte. Aşa de frig. În cele din urmă, apa se răcise şi el o ştersese şi o dusese iar în pat. Pielea ei devenise uscată. Începuse să tremure şi o simţise că începe să-i răspundă. În cele din urmă. Mâna lui se plimbase în jos pe trupul ei. Apoi îi văzuse din nou ochii. Mari, negri, morţi. Privirea ei fixată pe un punct din tavan. Şi magia dispăruse iar. Simţise nevoia să o pălmuiască, să-i readucă viaţa în ochii morţi, să o plesnească cu dosul palmei, să-i vadă pielea cum se înroşeşte şi se inflamează.

O auzise cum ia scrisoarea de pe masă şi cum îşi deschide geanta.

— Data viitoare va trebui să bem mai puţin, zise el. E valabil şi pentru tine.

Ea nu răspunse.

— Săptămâna viitoare, Rakel. Acelaşi loc, aceeaşi oră. Nu o să uiţi, nu?

— Cum aş putea? zise ea.

Uşa se închise şi Rakel dispăru.

Se ridică, îşi mai pregăti o băutură. Jameson cu apă, singurul lucru bun care… Bău încet. Apoi se întinse.

Curând se făcu miezul nopţii. Închise ochii, dar nu putu să adoarmă. Din camera vecină auzi cum cineva dă drumul la programul cu plată de la televizor. Dacă asta era. Gemetele păreau reale. Sirena unei maşini de poliţie se auzi în noapte. La dracu'! Se răsuci şi se întoarse. Spatele îi amorţise deja din pricina patului moale. Avea mereu probleme când dormea aici, nu doar din cauza patului. Camera galbenă de hotel era şi va rămâne mereu o cameră de hotel, un loc străin.

„O întâlnire la Larvik”, îi spusese soţiei. Şi, ca de obicei când îl întreba, nu-şi putuse aminti numele hotelului unde va sta. Să fi fost Rica, se întrebase? Dacă se va termina târziu, o va suna, îi spusese. „Dar ştii cum stă treaba cu cinele astea târzii, draga mea.”

Ei bine, ea nu avea de ce să se plângă. Îi oferise o viaţă care era mai mult decât ar fi putut spera având în vedere nivelul ei. Mulţumită lui, călătorise în toată lumea, locuise în reşedinţe luxoase pentru ambasadori, ticsite de servitori, în unele dintre cele mai frumoase oraşe din lume, învăţase limbi străine şi cunoscuse oameni interesanţi. Nu trebuise niciodată să ridice un deget. Ce ar face dacă ar fi lăsată singură, ea care nu muncise niciodată? El era baza existenţei ei, familia ei, pe scurt, tot ce avea. Nu, nu îl deranja prea tare ce putea sau nu putea să creadă Elsa.

Cu toate astea, acum se gândea la ea. Ar fi trebuit să fie acolo, cu ea. Un trup cald şi cunoscut la spatele lui, cu o mână peste el. Da, puţină căldură după atâta răceală.

Se uită iar la ceas. Ar putea spune că cina s-a terminat mai devreme şi se hotărâse să vină acasă. Şi nu doar asta – ea va fi fericită. Ura să stea singură noaptea în casa aceea mare.

Rămase acolo, ascultând zgomotele care veneau din camera vecină.

Apoi se ridică şi începu să se îmbrace repede.

Bătrânul nu mai e bătrân. Şi dansează. Este un vals lent, iar ea şi-a rezemat obrazul de gâtul lui. Dansează de mult timp, au transpirat, iar pielea ei e aşa de fierbinte încât arde. O simte că zâmbeşte. Vrea să-şi continue dansul, să o ţină pur şi simplu aşa, până ce clădirea va arde din temelii, până ce timpul se va opri, până vor putea să deschidă ochii să vadă că au ajuns într-un alt loc.

Ea şopteşte ceva, dar muzica e prea tare.

— Ce? zice el, plecându-şi capul.

Ea îi atinge urechea cu buzele.

— Trebuie să te trezeşti, îi spune.

Bătrânul deschise ochii. Clipi în întuneric înainte să vadă aburii respiraţiei sale, ce păreau nemişcaţi. Nu auzise maşina sosind. Se întoarse, gemu încet şi încercă să-şi scoată braţele de sub el. Zgomotul uşii de la garaj îl trezise. Auzi maşina accelerând şi apucă doar să zărească Volvo-ul albastru înghiţit de garajul întunecos. Braţul drept îi amorţise. În câteva secunde, bărbatul va ieşi din nou, va sta în lumină, va închide uşa garajului şi apoi… va fi prea târziu.

Bătrânul bâjbâi disperat după fermoarul de la sacul de dormit şi îşi scoase afară braţul stâng. Adrenalina îi galopa prin vene, dar somnul nu-l lăsa în pace, ca un strat de vată ce înăbuşea toate sunetele şi-l împiedica să vadă clar. Auzi zgomot când portiera maşinii se închise.

Acum avea ambele braţe afară din sacul de dormit şi, din fericire, cerul înstelat făcea destulă lumină să vadă unde e puşca şi să o aşeze în poziţie de tragere. Repede, repede! Îşi lipi obrazul de patul rece al puştii. Se uită prin lunetă. Clipi, nu zărea nimic. Scoase cu degete tremurătoare bucata de material pe care o înfăşurase în jurul lunetei ca să nu îngheţe lentila. Asta e! Îşi lipi din nou obrazul de patul rece al puştii. Ce mai era acum? Garajul nu se vedea, probabil că mişcase telemetrul. Auzi cum e închisă uşa garajului. Răsuci telemetrul şi bărbatul intră în vizor. Era înalt, cu umeri laţi, purta o haină

de lână şi stătea cu spatele la el. Bătrânul clipi de două ori. Visul încă mai plutea în faţa lui precum o ceaţă subţire.

Voia să aştepte până când bărbatul se întorcea, până va putea stabili cu certitudine că el era acela. Degetul se încordă pe trăgaci, apăsându-l cu grijă. Ar fi fost mai uşor cu arma cu care se antrenase ani de zile, avea atunci în sânge presiunea cu care trebuia să apese pe trăgaci şi toate mişcările erau automate. Se concentra asupra respiraţiei. Nu e greu să ucizi pe cineva. Nu atunci când te-ai antrenat pentru asta. La începutul bătăliei de la Gettysburg din 1863, două batalioane de proaspăt recruţi se aflau la cincizeci de metri distanţă unul de altul şi traseseră la rând unii în alţii fără să fi fost rănit cineva – nu pentru că erau ţintaşi proşti, ci pentru că ochiseră deasupra capetelor. Pur şi simplu nu putuseră să treacă pragul uciderii unui om. Dar când ai mai făcut-o…

Bărbatul din faţa garajului se întoarse. Părea că se uită chiar în direcţia bătrânului. Era el, fără îndoială. Aproape că intra complet în raza lunetei. Ceaţa începea să se risipească din mintea bătrânului. Îşi ţinu răsuflarea şi crescu presiunea pe trăgaci, încet şi calm. Trebuia să-l lovească din prima pentru că era întuneric beznă dincolo de cercul de lumină de la garaj. Timpul îngheţă. Bernt Brandhaug era un om mort. Mintea bătrânului era extrem de limpede acum.

Din acest motiv, sentimentul că făcuse ceva greşit veni cu o fracţiune de secundă înainte să-şi dea seama despre ce era vorba. Trăgaciul refuza să se mişte. Bătrânul apăsă mai tare, dar trăgaciul tot nu se mişcă. Siguranţa. Bătrânul ştiu că era prea târziu. Găsi siguranţa cu degetul mare şi o desfăcu. Apoi se uită prin lunetă la conul de lumină gol. Brandhaug plecase, mergea spre uşa din faţă de cealaltă parte a casei care dădea înspre drum.

Bătrânul clipi. Inima îi bătea precum un ciocan în interiorul coastelor. Respiră, lăsând aerul să iasă din plămânii care îl dureau. Adormise. Clipi din nou.

Totul în jur părea să plutească acum într-un fel de ceaţă. Dăduse greş. Lovi pământul cu pumnul strâns. Doar când prima lacrimă fierbinte îi căzu pe mână îşi dădu seama că plângea.

73

Klippan, Suedia. 10 mai 2000

Harry se trezi.

Îi luă o secundă înainte să-şi dea seama unde se află. Primul lucru care îi trecuse prin cap când intrase în apartament fusese că îi va fi imposibil să doarmă. Dormitorul era separat de strada aglomerată doar printr-un perete subţire şi o fereastră. Dar, de îndată ce magazinul de peste drum închisese, locul se cufundase într-o tăcere de mormânt. Abia dacă mai trecea câte-o maşină, iar locuitorii dispăruseră ca înghiţiţi.

Harry cumpărase de la magazin o pizza mare pe care o încălzi în cuptor. Se gândi că era ciudat să se afle în Suedia şi să mănânce mâncare italienească făcută în Norvegia. Apoi dăduse drumul la televizorul prăfuit care stătea pe o ladă de bere în colţ. Era ceva în neregulă cu televizorul pentru că toate feţele pâlpâiau într-o lumină verde. Se uitase la un documentar. O fată pusese cap la cap povestea fratelui ei, care îşi petrecuse întreaga copilărie în anii ’70 călătorind în jurul lumii şi trimiţându-i scrisori. De la Paris, unde nu avea niciun adăpost deasupra capului, la un chibuţ în Israel, o călătorie cu trenul prin India şi pe culmile disperării în Copenhaga. Documentarul era realizat foarte simplu. Câteva instantanee, dar mai mult cadre mute, vocea celui care dubla filmul şi o poveste ciudat de tristă şi de melancolică. Cu siguranţă că Harry visase toate astea pentru că atunci când se trezi, personajele şi locurile încă îi erau întipărite pe retină.

Zgomotul care îl trezise venea dinspre haina pe care o pusese peste scaunul din bucătărie. Bipurile stridente se loveau de pereţii camerei goale. Dăduse încălzirea electrică la maximum, dar tot îngheţase sub pătura subţire. Puse picioarele pe linoleumul rece şi scoase telefonul mobil din buzunarul hainei.

— Alo?

Niciun răspuns.

— Alo?

La celălalt capăt se auzea o respiraţie.

— Tu eşti, Sis?

Era prima persoană care-i veni în minte că avea acest număr şi ar fi putut să-l sune la miezul nopţii.

— S-a întâmplat ceva? Cu Helge?

Nu fusese convins când îi lăsase pasărea lui Sis, dar sora lui părea aşa de fericită şi îi promisese că va avea mare grijă de ea. Dar nu era Sis. Ea nu avea respiraţia asta. Şi ea ar fi răspuns.

— Cine e?

Niciun răspuns în continuare.

Se pregătea să închidă când auzi un scâncet. Respiraţia deveni tremurătoare; părea că persoana de la celălalt capăt era pe punctul de a plânge. Harry se aşeză pe canapea. Prin crăpătura dintre draperiile albastre, subţiri vedea firma luminoasă a magazinului ICA.

Harry scoase o ţigară din pachetul de pe măsuţa de lângă canapea, o aprinse şi se lăsă pe spate. Trase adânc în timp ce ascultă cum respiraţia tremurătoare se transformă în suspine.

— Nu plânge, zise el.

O maşină trecu pe stradă. Cu siguranţă un Volvo, se gândi Harry. Îşi acoperi picioarele cu pătura. Apoi îi spuse povestea despre fată şi despre fratele ei mai mare, cu mai multă sau mai puţină exactitate. Când termină, ea nu mai plângea şi, după ce el îi spuse noapte bună, se întrerupse legătura.

Când mobilul sună iar, trecuse de ora 8 şi afară era lumină. Harry îl găsi sub pătură, între picioare. Era Meirik. Părea stresat.

— Întoarce-te imediat la Oslo, zise el. Se pare că s-a tras cu arma aia a ta Märklin.

Partea a şaptea
Mantia neagră

74

Rikshospital. 10 mai 2000

Harry îl recunoscu pe Bernt Brandhaug imediat. Avea un zâmbet larg pe faţă şi se holba la Harry cu ochii larg deschişi.

— De ce zâmbeşte? întrebă Harry.

— Nu mă întreba pe mine, zise Klemetsen. Muşchii faciali înţepenesc, iar oamenii au tot felul de expresii ciudate. Uneori avem părinţi care nu-şi recunosc propriii copii pentru că sunt aşa de schimbaţi.

Masa de autopsie se afla în mijlocul camerei. Klemetsen dădu cearşaful la o parte ca să poată vedea rămăşiţele corpului. Halvorsen se întoarse imediat cu spatele. Refuzase să mănânce crema mentolată cu care îl îmbiase Harry înainte să intre. Pentru că temperatura din Sala de Autopsii Nr. 4 a Departamentului de medicină legală din Rikshospital era de 12 grade, mirosul nu era cel mai rău lucru. Halvorsen nu reuşi să se stăpânească să nu vomite.

— Sunt de acord, zise Knut Klemetsen. Nu arată prea grozav.

Harry încuviinţă. Klemetsen era un bun patolog şi un om rezonabil. Era conştient că Halvorsen era nou şi nu voia să-l facă să se simtă prost. Brandhaug nu arăta mai rău decât celelalte cadavre. Cu alte cuvinte, nu arăta mai rău decât gemenii care stătuseră o săptămână în apă, decât tânărul de 18 ani care se făcuse terci având o viteză de 200 km pe oră în încercarea de a scăpa de poliţie sau decât drogatul care îşi dăduse foc având doar un hanorac pe el. Harry văzuse multe la viaţa lui, iar Bernt Brandhaug nu era nici pe departe printre cele mai rele privelişti. Dar un lucru era clar: având doar un glonţ în spate, Bernt Brandhaug chiar arăta oribil. Rana din piept era aşa de mare încât Harry putea să-şi bage în ea pumnul.

— Deci glonţul a intrat prin spate? zise el.

— Chiar printre umeri. I-a zdrobit coloana vertebrală când a intrat şi osul stern când a ieşit. După câte se vede, lipsesc părţi din stern. Au găsit bucăţi din el pe scaunul maşinii.

— Pe scaunul maşinii?

— Da, tocmai deschisese uşa de la garaj, probabil îndreptându-se spre muncă, când glonţul a trecut prin el, prin parbriz şi prin geamul din spate şi s-a oprit în peretele din spate al garajului.

— Ce fel de glonţ ar putea fi? întrebă Halvorsen care părea a-şi fi revenit.

— Experţii balistici vor trebui să răspundă la această întrebare, zise Klemetsen. Dar a trecut ca un burghiu. Singurul loc în care am mai văzut aşa ceva a fost când eram într-o misiune a Naţiunilor Unite în Croaţia în 1991.

— Un glonţ Singapore, zise Harry. Au găsit rămăşiţele la o jumătate de centimetru în zid. Cartuşul descoperit între copacii din apropiere e la fel cu cel găsit iarna trecută în Siljan. De asta m-au contactat imediat. Ce ne mai poţi spune, Knut?

Nu mai erau multe de spus. Klemetsen îi informă că deja i se făcuse autopsia în prezenţa celor de la Criminalistică, aşa cum cerea legea. Cauza morţii era evidentă şi, în plus, nu erau decât două chestiuni demne de menţionat – Brandhaug avea urme de alcool în sânge, iar sub unghia degetului mijlociu fuseseră găsite urme de secreţii vaginale.

— Ale soţiei? întrebă Halvorsen.

— Cei de la Medicină legală vor stabili asta, zise Klemetsen uitându-se peste ochelari la tânărul poliţist. Dacă vor considera necesar. E posibil să nu fie nevoie să o întrebe aşa ceva acum, decât în cazul în care va fi declarat relevant pentru investigaţie.

Harry dădu din cap dezaprobator.

Merseră cu maşina în sus pe bulevardul Sognsveien şi apoi pe Peder Ankers înainte să ajungă la casa lui Brandhaug.

— Ce casă urâtă, zise Halvorsen.

Sunară la uşă şi trecu ceva timp înainte ca o femeie peste cincizeci de ani, machiată strident, să deschidă uşa.

— Elsa Brandhaug?

— Sunt sora ei. Ce doriţi?

Harry îi arătă legitimaţia.

— Alte întrebări? întrebă sora, stăpânindu-şi iritarea din voce.

Harry încuviinţă şi bănui oarecum ce va urma.

— Să fim serioşi! E epuizată şi nu vor să-i dea soţul înapoi, toţi acei…

— Îmi cer scuze, dar nu e vorba de soţul ei, o întrerupse Harry politicos. E mort. E vorba de următoarea victimă. Sperăm că nimeni altcineva nu va trece prin ce trece ea acum.

Sora ei stătea acolo, cu gura deschisă, nesigură pe ce ar trebui să spună. Harry încercă să o ajute întrebând-o dacă să-şi scoată pantofii la intrare.

Fru Brandhaug nu părea aşa de epuizată pe cât susţinea sora ei. Stătea pe canapea uitându-se în gol, dar Harry observă că de sub o pernă ieşeau nişte andrele. Nu că ar fi fost ceva în neregulă cu tricotatul atunci când soţul tocmai ţi-a fost ucis. Gândindu-se mai bine, lui Harry i se păru chiar normal. Ceva obişnuit de care să te agăţi cât lumea pare să se prăbuşească în jurul tău.

— Plec în seara asta, zise ea. La sora mea.

— Înţeleg că poliţia va rămâne aici să păzească, spuse Harry. În cazul în care…

— În cazul în care mă urmăresc şi pe mine, încuviinţă ea.

— Credeţi că aşa stau lucrurile? întrebă Halvorsen. Şi dacă e aşa, cine sunt „ei"?

Femeia dădu din umeri. Se uită pe geam la lumina palidă care intra în cameră.

— Ştiu că cei de la Criminalistică au fost aici şi v-au întrebat, zise Harry. Dar mă întrebam dacă soţul dumneavoastră a primit ameninţări după articolul de ieri din *Dagbladet.*

— Nu a sunat nimeni aici, spuse ea. Dar, pe de altă parte, apare doar numele meu în cartea de

telefon. Aşa a dorit Bernt. Va trebui să întrebaţi la Ministerul de Externe dacă a sunat cineva.

— Am întrebat, zise Halvorsen, schimbând o privire rapidă cu Harry. Încercăm să vedem ce telefoane a primit ieri la birou.

Halvorsen îi puse câteva întrebări despre posibilii duşmani ai soţului ei, dar ea nu putu să-i ajute cu prea multe.

Harry se aşeză şi ascultă până când îi veni brusc o idee.

— Sunteţi absolut sigură că nu aţi primit niciun telefon ieri? întrebă el.

— Ba da, cred că am primit, zise ea. Mai multe.

— Cine a sunat?

— Sora mea. Bernt. Şi cineva de la un sondaj de opinie, dacă îmi amintesc bine.

— Ce v-au întrebat?

— Nu ştiu. L-au cerut pe Bernt. Au liste întregi de nume, nu? Împreună cu vârsta şi sexul…

— L-au cerut pe Bernt Brandhaug, nu-i aşa?

— Da…

— La sondajele de opinie nu folosesc nume. Aţi auzit vreun zgomot în fundal?

— Ce vreţi să spuneţi?

— De obicei lucrează în birouri deschise împreună cu mulţi alţii.

— Era ceva, zise ea, dar…

— Dar?

— Nu genul de zgomot despre care spuneţi. Era… diferit.

— Când aţi primit acest apel?

— Cred că era în jur de prânz. Le-am spus că va veni acasă după-masă. Uitasem că Bernt trebuia să meargă la Larvik să ia cina cu cei de la Consiliul pentru Exporturi.

— De vreme ce numele Bernt nu e în cartea de telefon, v-a trecut prin minte că ar putea să fie cineva care sună la toate familiile Brandhaug pentru a afla unde locuieşte Bernt? Şi să afle când va veni acasă?

— Nu-mi dau seama ce…

— Cei cu sondajele nu sună acasă, în miezul zilei, la cineva care lucrează.

Harry se întoarse spre Halvorsen.

— Verifică la Telenor să vezi dacă pot face rost de numărul de pe care s-a sunat.

— Scuzaţi-mă, *fru* Brandhaug, zise Halvorsen. Am văzut că aveţi în hol un telefon nou Ascom ISDN. Am şi eu unul la fel. Ultimele zece numere sunt stocate în memorie, cu numărul şi data. Aş putea…

Harry încuviinţă spre Halvorsen înainte ca acesta să se ridice în picioare. Sora lui *fru* Brandhaug îl conduse în hol.

— Bernt era de modă veche într-un fel, îi spuse *fru* Brandhaug lui Harry cu un zâmbet fals. Dar îi plăcea să cumpere lucruri moderne când apăreau pe piaţă. Telefoane şi lucruri de genul ăsta.

— Cât de demodat era, *fru* Brandhaug, în ceea ce priveşte fidelitatea?

Ea îşi ridică privirea.

— M-am gândit să vorbim despre asta între patru ochi, zise Harry. Cei de la Criminalistică au verificat ce le-aţi spus mai devreme. Soţul dumneavoastră nu a fost ieri la nicio întâlnire în Larvik cu cei de la Consiliul pentru Exporturi. Ştiaţi că Biroul de Externe îi punea o cameră la dispoziţie la Hotelul Continental?

— Nu.

— Şeful meu de la Serviciile Secrete mi-a vândut pontul de dimineaţă. Se pare că soţul dumneavoastră s-a cazat acolo ieri după-amiază. Nu ştim dacă era singur, dar bineînţeles că intri la idei când soţul o minte pe soţie şi se duce la hotel.

Harry îi studie expresia feţei. Chipul femeii trecu de la furie la disperare, apoi la resemnare şi la… râs. Părea mai degrabă un plânset încet.

— N-ar trebui să fiu surprinsă, zise ea. Dacă într-adevăr trebuie să ştiţi, era… foarte modern şi în această privinţă. Deşi nu văd ce legătură are cu cazul.

— Ar fi putut fi ucis de un soţ gelos, remarcă Harry.

— Asta îmi dă şi mie un motiv, *Herr* Hole. V-aţi gândit la asta? Când locuiam în Nigeria, un omor la comandă costa două sute de coroane norvegiene.

Râse cu acelaşi râs de om rănit.

— Credeam că aţi spus că motivul a fost declaraţia care a apărut în *Dagbladet.*

— Luăm în considerare toate posibilităţile.

— În general erau femei pe care le cunoştea la muncă, zise ea. Bineînţeles că nu ştiu tot ce se petrecea, dar l-am prins o dată. Apoi mi-am dat seama cam care îi era obiceiul şi cum proceda. Dar crimă?

Femeia dădu din cap.

— În zilele noastre nu mai împuşti pe cineva pentru un asemenea motiv, nu?

Îl privi pe Harry, care nu ştiu ce să-i răspundă. Prin uşa de sticlă auzea vocea gravă a lui Halvorsen. Harry îşi drese glasul.

— Ştiţi cumva dacă în ultima vreme avea o relaţie cu o anumită femeie?

Ea clătină din cap.

— Întrebaţi la Biroul de Externe. E un mediu ciudat, să ştiţi. Cu siguranţă trebuie să fie cineva acolo mai mult decât dornic să vă ajute.

Spuse asta fără ranchiună, pur şi simplu ca o informaţie.

Ridicară amândoi privirea când Halvorsen intră în cameră.

— Ciudat, spuse el. Aţi primit un telefon la ora 12:45, *fru* Brandhaug, dar nu ieri. Alaltăieri.

— O, Doamne, poate că am încurcat zilele, zise femeia. Da, deci nu are nicio legătură cu cazul, atunci.

— Poate că nu, spuse Halvorsen. În orice caz, am verificat numărul. Aţi fost sunată de la un telefon public. Din cafeneaua Schrøder.

— Cafenea? repetă ea. Da, asta ar explica probabil zgomotele din fundal. Credeţi că…?

— Nu trebuie neapărat să aibă legătură cu uciderea soţului dumneavoastră, zise Harry ridicându-se. Vin mulţi ciudaţi la Schrøder.

Ea îi conduse până la treptele din faţă. Era o după-amiază întunecată, cu nori joşi deasupra dealului din spatele lor.

Frau Brandhaug stătu acolo, cu braţele încrucişate, ca şi când ar fi îngheţat de frig.

— E aşa de întuneric aici, zise ea. Aţi observat?

Echipa de intervenţie la locul crimei era încă ocupată cu cercetarea perimetrului din jurul adăpostului unde găsiseră cartuşul, când Harry şi Halvorsen se apropiară dinspre tufişuri.

— Hei, voi, auziră o voce care îi striga în timp ce trecură pe sub banda galbenă a poliţiei.

— Poliţia, răspunse Harry.

— Nu contează! le strigă aceeaşi voce. Trebuie să aşteptaţi până ce terminăm.

Era Weber. Purta cizme înalte de cauciuc şi o haină de ploaie galbenă şi caraghioasă. Harry şi Halvorsen ieşiră pe sub bandă înapoi.

— Hei, Weber! strigă Harry.

— Nu am timp, răspunse acesta şi le făcu semn cu mâna să plece.

— Nu durează decât un minut.

Weber se apropie cu paşi mari şi cu o expresie de iritare evidentă pe faţă.

— Ce vrei? strigă el de la douăzeci de metri.

— De cât timp aştepta?

— Tipul? N-am idee.

— Hai, Weber. O presupunere.

— Cine lucrează la caz? Criminalistica sau tu?

— Şi eu, şi ei. Încă nu ne-am coordonat.

— Şi vrei să zici că o veţi face?

Harry zâmbi şi scoase o ţigară.

— Ai mai presupus bine şi altă dată, Weber.

— Nu mă mai peria, Hole. Cine-i băiatul?

— Halvorsen, zise Harry înainte ca Halvorsen să apuce să se prezinte.

— Ascultă-mă, Halvorsen, spuse Weber, privindu-l pe Harry cu un dezgust pe care nu încercă să şi-l ascundă. Fumatul e un obicei revoltător şi cea mai bună dovadă că oamenii sunt aici pe pământ doar pentru un lucru – pentru a se distra. Tipul care a fost aici a lăsat opt mucuri într-o sticlă de suc. Ţigări Teddy, fără filtru. Iar cei care fumează Teddy nu se mulţumesc cu două pe zi, aşa că în afara posibilităţii de a rămâne fără ţigări, cred că era aici de cel mult douăzeci şi patru de ore. A tăiat crengi de molid de jos, acolo unde ploaia nu a putut ajunge. Dar erau picături de ploaie pe crengile care acoperă adăpostul. Ultima oară a plouat ieri la ora trei după-amiază.

— Deci a stat aici cam între opt seara şi trei după-amiaza? întrebă Halvorsen.

— Cred că Halvorsen ar putea să ajungă departe, zise Weber scurt, cu privirea încă aţintită asupra lui Harry. Mai ales având în vedere care îi sunt competitorii. E din ce în ce mai rău. Ai văzut pe cine recrutează acum pentru Academia de Poliţie? Chiar şi facultăţile care pregătesc profesori primesc genii în comparaţie cu rebuturile care vin la noi.

Weber părea dintr-odată că nu se mai grăbeşte şi începu să se plângă de perspectivele sumbre ale forţelor poliţieneşti.

— A văzut ceva vreunul dintre vecini? întrebă Harry repede când Weber se opri să-şi tragă răsuflarea.

— Avem patru oameni care merg din casă în casă, dar majoritatea celor de pe aici se întorc mai târziu. Nu vor afla nimic.

— De ce?

— Nu cred că s-a arătat pe aici. Mai devreme, am pus un câine să-i ia urma un kilometru în pădure, pe una dintre cărări. Dar acolo l-am pierdut. Bănuiesc că aşa a ajuns până aici şi tot aşa s-a şi întors, pe potecile dintre Sognsvann şi lacul Maridal. Ar fi putut să-şi parcheze maşina în cel puţin douăsprezece parcări în această arie. Şi sunt mii

care merg pe poteci în fiecare zi, şi cel puţin jumătate din ei au rucsacuri. Înţelegi?

— Da.

— Şi acum probabil că mă vei întreba dacă există amprente.

— Da…

— Să fim serioşi.

— Dar sticla de suc?

Weber dădu din cap.

— Fără amprente. Nimic. Având în vedere cât timp a stat aici, a lăsat surprinzător de puţine urme. O să căutăm în continuare, dar sunt foarte sigur că urma de pantof şi câteva fire din hainele lui sunt tot ce vom găsi.

— Plus cartuşul.

— L-a lăsat intenţionat. Restul prea a fost şters complet.

— Hm. Poate că e un avertisment. Tu ce zici?

— Ce zic eu? Credeam că doar voi, tinerii, aţi fost binecuvântaţi cu ceva creier. Asta e impresia pe care încearcă să o promoveze în poliţie în zilele noastre.

— Bine. Mulţumesc pentru ajutor, Weber.

— Adună-ţi mucurile, Hole.

— Cam maniac, zise Halvorsen în maşină, în timp ce se îndreptau spre centru.

— Weber poate fi greu de suportat uneori, recunoscu Harry. Dar ştie meserie.

Halvorsen bătu toba în ritmul unui cântec care nu se auzea.

— Şi acum? întrebă el.

— Continental.

Cei de la Criminalistică sunaseră la Continental la un sfert de oră după ce personalul spălase şi schimbase lenjeria din camera lui Brandhaug. Nimeni nu observase că Brandhaug avusese un vizitator, ci doar că plecase în jur de miezul nopţii.

Harry stătu la recepţie, trăgând din ţigară în timp ce recepţionerul care fusese de serviciu noaptea precedentă îşi frângea mâinile şi părea trist.

— Nu am aflat decât de dimineaţă că *Herr* Brandhaug a fost împuşcat, zise el. Altfel nu ne-am fi atins de camera lui.

Harry încuviinţă şi trase din ţigară. Camera de hotel nu fusese locul unei crime; era doar interesant de ştiut dacă era vreun fir de păr blond pe pernă şi cine fusese ultima persoană care vorbise cu Brandhaug.

— Ei bine, dacă asta e tot… zise bărbatul zâmbind şi sugerând vag că e pe punctul de a plânge.

Harry nu răspunse. Observase că recepţionerul devenea din ce în ce mai nervos cu cât el şi Halvorsen vorbeau mai puţin. Aşa că nu zise nimic; aşteptă, privind licărul ţigării.

— Ăă… zise recepţionerul, trecându-şi mâna peste reverul hainei.

Harry aşteptă. Halvorsen se uită în podea. Recepţionerul se abţinu vreo cincisprezece secunde înainte să cedeze.

— Bineînţeles, uneori avea vizitatori, zise el.

— Pe cine? întrebă Harry fără să-şi dezlipească privirea de la capătul aprins al ţigării.

— Femei şi bărbaţi…

— Cine?

— De fapt, nu ştiu. Nu e treaba noastră cu cine alege subsecretarul de stat să-şi petreacă timpul.

— Serios?

Tăcere.

— Bineînţeles, dacă o femeie vine la noi şi în mod clar nu stă aici, observăm la ce etaj opreşte liftul.

— Ai recunoaşte-o?

— Da.

Răspunsul veni pe loc, fără nicio ezitare.

— Arăta foarte bine. Şi părea foarte beată.

— O prostituată?

— Dacă da, atunci una de lux. Dar acestea de obicei nu se îmbată. Nu că m-aş pricepe prea mult. Hotelul nostru nu…

— Mulţumesc, zise Harry.

Un vânt dinspre sud aduse vreme caldă şi, în timp ce Harry părăsea sediul poliţiei după o întâlnire cu Meirik şi comisarul-şef, îşi dădu instinctiv seama că ceva se terminase. Un nou anotimp urma să înceapă.

Comisarul-şef şi Meirik îl cunoscuseră pe Brandhaug. Doar profesional, simţiseră ei necesar să accentueze. Era clar că discutaseră chestiunea între patru ochi. Meirik începuse şedinţa punând punct misiunii sub acoperire din Klippan. Aproape că părea uşurat, observă Harry. Apoi comisarul-şef spuse care era propunerea ei şi Harry îşi dădu seama că faptele lui de curaj din Sydney şi Bangkok făcuseră impresie în eşaloanele de sus ale forţelor poliţieneşti.

— Un libero tipic, îl numise comisarul-şef pe Harry.

Apoi ea îi explicase rolul pe care urma să-l joace.

Un nou anotimp. Vântul cald îl ameţi pe Harry, care îşi permise să ia un taxi de vreme ce tot avea după el o sacoşă grea. Primul lucru pe care îl făcu când intră în apartamentul său de pe Bulevardul Sofies fu să-şi verifice robotul. Ochiul roşu era aprins. Nu clipea. Nu avea mesaje.

O rugase pe Linda să-i copieze dosarul cazului şi îşi petrecu restul serii citind tot ce aveau despre uciderea lui Hallgrim Dale şi a lui Ellen Gjelten. Nu că s-ar fi aşteptat să dea peste ceva nou, dar ar fi putut să-i stimuleze imaginaţia. Se uita la telefon din când în când, întrebându-se cât va reuşi să stea fără să o sune. Cazul Brandhaug era principala chestiune de la jurnalul de ştiri. La miezul nopţii, se duse la culcare. La ora unu se ridică din pat, scoase telefonul din priză şi-l puse pe frigider. La trei, adormi.

75

Biroul lui Møller. 11 mai 2000

— Ei? zise Møller, după ce Harry şi Halvorsen luară prima înghiţitură de cafea, iar Harry, făcând o grimasă, îi spuse ce crede.

— Cred că legătura dintre articolul din ziar şi omor e o pistă moartă.

— De ce? întrebă Møller şi se întinse în scaun.

— După părerea lui Weber, ucigaşul s-a ascuns în pădure de dimineaţă, deci la cel mult câteva ore după ce *Dagbladet* a ajuns la chioşcuri. Asta nu a fost o acţiune spontană; a fost un atac bine premeditat. Ucigaşul ştia de câteva zile că urma să-l împuşte pe Brandhaug. S-a dus să cerceteze zona; ştia de plecările şi de venirile lui Brandhaug; găsise cel mai bun loc din care să tragă, cu un risc minim de a fi zărit; ştia cum va ajunge şi cum va pleca, sute de detalii mărunte.

— Deci crezi că pentru acest omor a cumpărat arma Märklin?

— Poate da. Poate nu.

— Mulţumesc. Asta chiar ne facem să avansăm, zise Møller ironic.

— Vreau doar să spun că asta e doar o posibilitate. Pe de altă parte, totul e exagerat. Pare puţin cam prea mult să cumperi de la contrabandişti cea mai scumpă armă din lume pentru a omorî un oficial de rang înalt care e totuşi un birocrat lipsit de însemnătate, fără pază sau personal de securitate. Orice ucigaş putea pur şi simplu să sune la uşă şi să-l împuşte cu un pistol. Asta e ca şi când…

Harry făcu mişcări circulare din mâini.

— Ai ucide vrăbii cu artileria, zise Halvorsen.

— Exact, încuviinţă Harry.

— Hm.

Møller închise ochii.

— Şi în ce fel vezi rolul tău în continuarea investigaţiei, Harry?

— Ca un fel de libero, zâmbi Harry. Sunt tipul de la POT care e pe cont propriu, dar care poate cere ajutor de la celelalte departamente oricând e necesar. Care îi raportează lui Meirik, dar are acces la toate documentele cazului. Care pune întrebări, dar căruia nu-i pot fi puse întrebări. Ceva de genul ăsta.

— Şi dreptul de a ucide? zise Møller. Şi o maşină puternică?

— De fapt, nu e ideea mea, spuse Harry. Meirik tocmai a vorbit cu comisarul-sef.

— Comisarul-şef?

— Mda. Cred că vei primi în cursul zilei un e-mail în legătură cu asta. Cazul Brandhaug are prioritate absolută din acest moment şi comisarul-şef nu vrea să rămână nicio piatră neîntoarsă. E una dintre acele înţelegeri gen FBI în care echipele de investigaţii au până la un anumit punct îndatoriri care se suprapun pentru a evita standardizarea ideilor în cazurile importante. Cu siguranţă ai citit despre astfel de lucruri.

— Nu.

— Ideea e că, deşi va trebui să plăteşti de două ori aceeaşi muncă şi chiar dacă aceleaşi investigaţii vor fi făcute de multe ori de echipe diferite, avantajele abordărilor diferite sunt mult mai mari.

— Mulţumesc, zise Møller. Şi ce legătură are asta cu mine? De ce eşti aici acum?

— Pentru că, aşa cum am spus, pot cere ajutorul tuturor celorlalte…

— …departamente dacă e necesar. Am auzit asta. Zi pe şleau, Harry.

Harry arătă cu capul spre Halvorsen, care zâmbea la Møller cam prosteşte. Møller mormăi.

— Te rog, Harry! Ştii că nu avem oameni la Brigada de Combatere a Crimei Organizate.

— Promit să ţi-l înapoiez în stare bună.

— Am zis nu!

Harry nu spuse nimic. Aşteptă, răsucindu-şi degetele şi studiind imitaţia ieftină după *Soria*

Moria Castle a lui Kittelsen care atârna pe perete, deasupra rafturilor cu cărţi.

— Când mi-l trimiţi înapoi? întrebă Møller.

— Când se va închide cazul.

— Când… Aşa răspunde un şef de departament unui inspector, Harry, nu invers.

Harry dădu din umeri.

— Scuze, şefule.

76

Irisveien. 11 mai 2000

Inima îi bătea deja ca o maşină de cusut care a luat-o razna când ridică receptorul.

— Bună, Signe, zise vocea. Eu sunt.

Simţi imediat cum i se umplu ochii de lacrimi.

— Termină, şopti ea. Te rog.

— Până când moartea ne va despărţi. Aşa ai spus, Signe.

— Îl chem pe soţul meu.

Vocea chicoti.

— Dar nu e acasă, aşa e?

Strângea telefonul aşa de tare, că o durea mâna. De unde ştia că Even nu e acasă? Şi cum de suna doar când Even era plecat?

Următorul gând o făcu să se sufoce; nu mai putea respira şi simţi că leşină. Oare suna dintr-un loc din care putea vedea casa, de unde putea vedea când ieşea Even? Nu, nu, nu. Cu un efort de voinţă, se adună şi se concentră asupra felului în care respira. Nu prea repede şi apoi inspira adânc. „Calm”, îşi spuse ea, aşa cum le spunea soldaţilor răniţi care erau aduşi din tranşee; plângeau, cuprinşi de panică şi respirând neregulat. Încercă să-şi înfrângă teama. Şi îşi dădu seama după zgomotele din fundal că suna dintr-un loc unde erau mulţi oameni. Casa ei era într-o zonă rezidenţială.

— Erai aşa de frumoasă în uniforma de soră medicală, Signe, zise vocea. De un alb strălucitor şi pur. Alb, precum Olaf Lindvig în tunica lui albă de piele. Ţi-l aminteşti? Erai aşa de pură, încât am crezut că n-o să poţi niciodată să ne trădezi, că nu-ţi stă în fire. Am crezut că eşti ca Olaf Lindvig. Te-am văzut cum îl atingi, cum îi atingi părul, Signe. Într-o noapte cu lună. Tu şi cu el păreaţi nişte îngeri trimişi din rai. Dar mă înşelam. Apropo, există îngeri care nu sunt trimişi din rai. Ştiai asta, Signe?

Ea nu răspunse. Gândurile i se amestecau în cap ca într-un vârtej. Le declanşase ceva din ce spusese el. Vocea. O auzea acum. Îşi preschimba vocea.

— Nu, zise ea, forţându-se să răspundă.

— Nu? Ar trebui să ştii. Eu sunt un astfel de înger.

— Daniel e mort, spuse ea.

Tăcere la celălalt capăt. Doar sunetul respiraţiei. Apoi iar vocea.

— Am venit să-i judec. Pe cei vii şi pe cei morţi.

Apoi nu se mai auzi nimic.

Ea închise ochii. Se ridică şi se duse în dormitor. Stătu în spatele jaluzelelor trase şi se văzu în oglindă. Tremura de parcă ar fi avut febră.

77

Fostul birou al lui Harry.
11 mai 2000

Îi luă lui Harry douăzeci de minute să se mute în vechiul birou. Tot ce avea nevoie încăpuse într-o sacoşă cumpărată de la 7-Eleven. Primul lucru pe care îl făcu fu să decupeze o poză cu Bernt Brandhaug din *Dagbladet.* Apoi o prinse cu un ac pe tablă, lângă fotografiile de arhivă ale lui Ellen, Sverre Olsen şi Hallgrim Dale. Patru indicii. Îl trimisese pe Halvorsen la Biroul de Externe pentru a face nişte cercetări şi a vedea dacă poate să afle cine e femeia de la Continental. Patru oameni. Patru vieţi. Patru poveşti. Se aşeză în scaunul stricat şi îi studie, dar ei doar se holbau în gol.

O sună pe Sis. Aceasta chiar voia să-l păstreze pe Helge, cel puţin pentru o vreme. Deveniseră prieteni aşa de buni, zise ea. Harry spuse că e în regulă, atâta vreme cât nu uita să-l hrănească.

— E o ea, zise Sis.

— A, da. De unde ştii?

— Am verificat. Henrik şi cu mine.

Era pe punctul să o întrebe cum verificaseră, dar preferă să nu o facă.

— Ai vorbit cu tata?

Vorbise. Îl întrebă pe Harry dacă se va mai întâlni cu acea fată.

— Care fată?

— Cred că cea cu care ai ieşit la plimbare. Cea care are un băieţel.

— A, ea. Nu, nu cred.

— E o prostie.

— O prostie? Nu ai cunoscut-o niciodată, Sis.

— Cred că e o prostie pentru că eşti îndrăgostit de ea.

Uneori Sis spunea nişte lucruri pentru care Harry nu avea răspuns. Hotărâră să meargă la cinema într-o zi. Harry o întrebă dacă asta însemna că va veni şi

Henrik cu ei. Sis îi spuse că da. Aşa stau lucrurile când ai un partener.

Închise şi Harry se adânci în gânduri. Încă nu se întâlnise cu Rakel pe coridoare, dar ştia unde se afla biroul ei. Se hotărî şi se ridică – trebuia să-i vorbească acum, nu mai putea aştepta.

Linda îi zâmbi când el intră pe uşa POT-ului.

— Deja te-ai întors, frumosule?

— Mă duceam doar s-o văd pe Rakel.

— Doar s-o vezi? V-am văzut la petrecerea de la birou. Spre enervarea lui, Harry simţi că zâmbetul ei răutăcios îl face să se înroşească, iar încercarea de a râde nu-i prea reuşi.

— Dar nu e nevoie să te duci până acolo, Harry. Rakel e acasă astăzi. E în concediu medical. Stai puţin, Harry…

Ridică telefonul.

— POT. Vă pot ajuta?

Harry se îndrepta spre uşă când Linda îl strigă.

— E pentru tine. Vrei să răspunzi de aici?

Îi dădu telefonul.

— Sunteţi Harry Hole?

Era vocea unei femei. Părea că abia mai poate să respire. Sau că era îngrozită.

— Da, eu.

— Sunt Signe Juul. Trebuie să mă ajutaţi, inspectore Hole. O să mă omoare.

Harry auzi un lătrat în fundal.

— Cine o să vă omoare, *fru* Juul?

— Vine înspre mine. Ştiu că e el. El… el…

— Încercaţi să vă păstraţi calmul, *fru* Juul. Despre ce e vorba?

— Şi-a schimbat vocea, dar de data asta l-am recunoscut. Ştia că l-am mângâiat pe păr pe Olaf Lindvig, la spitalul de campanie. Atunci mi-am dat seama. Dumnezeule, ce mă fac?

— Sunteţi singură?

— Da, zise ea. Sunt singură. Sunt complet singură, complet singură. Înţelegeţi?

Lătratul din fundal se înteţi.

— Nu puteţi să vă duceţi la un vecin şi să aşteptaţi acolo să venim noi, *fru* Juul? Cine…

— O să mă găsească! Mă va găsi oriunde!

Era isterică. Harry puse mâna pe receptor şi o rugă pe Linda să sune la centrală pentru a trimite cea mai apropiată patrulă la *fru* Juul în Irisveien, Berg. Apoi vorbi iar cu Signe Juul, sperând ca aceasta să nu observe că şi el era agitat.

— Dacă nu plecaţi, atunci cel puţin încuiaţi toate uşile, *fru* Juul. Cine…

— Nu înţelegeţi, zise ea. El… el…

Bip. Ton de ocupat. Legătura fusese întreruptă.

— La dracu'! Scuze, Linda. Spune-le că e urgent, să trimită maşina. Şi să fie atenţi. S-ar putea să fie un atacator înarmat.

Harry sună la serviciul clienţi, află numărul lui Juul şi formă. Tot ocupat. Harry îi aruncă telefonul Lindei.

— Dacă Meirik întreabă de mine, spune-i că sunt în drum spre casa lui Even Juul.

78

Irisveien. 11 mai 2000

Când Harry ajunse în Irisveien, văzu imediat maşina poliţiei parcată în faţa casei lui Juul. Strada liniştită, cu case din lemn, bălţile de gheaţă topită, lumina albastră rotindu-se încet, doi copii curioşi pe biciclete – era ca o repetiţie a scenei de lângă casa lui Sverre Olsen. Harry se rugă ca asemănările să se oprească aici.

Parcă, ieşi din Fordul Escort şi se îndreptă încet spre casă. În timp ce închidea uşa după el, auzi pe cineva coborând scările.

— Weber, zise Harry surprins. Drumurile noastre se intersectează din nou.

— Într-adevăr.

— Nu ştiam că tot tu eşti şi de serviciu.

— Ştii prea bine că nu sunt. Dar Brandhaug locuieşte în apropiere şi tocmai ne urcaserăm în maşină când ni s-a comunicat mesajul prin staţie.

— Ce se întâmplă?

— Bănuiala ta e la fel de bună ca a mea. Nu era nimeni acasă, dar uşa era deschisă.

— Aţi aruncat o privire?

— Din pivniţă până în pod.

— Ciudat. După câte văd, nu e nici câinele.

— Şi câinii, şi oamenii, au dispărut cu toţii. Dar se pare că cineva a fost în pivniţă pentru că geamul de la uşa de acolo e spart.

— Bine, zise Harry, uitându-se în zare.

Văzu un teren de tenis între case.

— Poate că s-a dus la vreun vecin, zise el. Eu i-am spus să facă aşa.

Weber îl urmă pe Harry în hol unde stătea un poliţist tânăr care se uita la oglinda de deasupra măsuţei de telefon.

— Ei, Moen, vezi ceva semne de viaţă inteligentă? îl întrebă Weber sarcastic.

Moen se întoarse şi-l salută din cap pe Harry.

— Ei bine, zise Moen, nu ştiu dacă e inteligentă sau doar ciudată.

Arătă spre oglindă. Ceilalţi doi se apropiară.

— Ei, să fiu al naibii, făcu Weber.

Literele mari şi roşii păreau să fi fost scrise cu ruj.

DUMNEZEU E CEL CARE MĂ JUDECĂ.

Harry îşi simţi gura ca o coajă de portocală.

Geamul de la uşa de la intrare zăngăni când aceasta se deschise.

— Ce faceţi aici? întrebă silueta care stătea în faţa lor, cu spatele spre lumină. Şi unde-i Burre?

Era Even Juul.

Harry se aşeză la masa din bucătărie lângă un Even Juul vizibil îngrijorat. Moen dăduse o tură prin vecini să o caute pe Signe Juul şi să întrebe dacă a văzut cineva ceva. Weber avea de făcut lucruri care nu suportau amânare legate de cazul Brandhaug şi trebuise să plece cu maşina de patrulă, dar Harry îi promisese lui Moen că-l va duce el.

— De obicei, îmi spunea când iese, zise Even Juul. Adică îmi spune.

— E scrisul ei pe oglinda din hol?

— Nu, zise el. Nu cred.

— E rujul ei?

Juul se uită la Harry fără să răspundă.

— Era îngrozită când am vorbit cu ea la telefon, spuse Harry. Tot spunea că cineva încearcă s-o omoare. Aveţi vreo idee cine ar putea fi?

— S-o omoare?

— Aşa a zis.

— Dar nimeni nu vrea s-o omoare pe Signe.

— Nu?

— Eşti nebun, omule?

— Ei bine, în acest caz sunt convins că mă veţi înţelege că trebuie să vă întreb dacă soţia dumneavoastră e instabilă. Isterică.

Harry nu era sigur că Juul îl auzise, dar acesta dădu din cap.

— Bine, zise Harry ridicându-se. Va trebui să vă gândiţi foarte bine dacă e ceva care ne-ar putea ajuta. Şi ar trebui să vă sunaţi toţi prietenii şi rudele să vedeţi dacă s-a dus la ei pentru a fi la adăpost. Am început căutarea – Moen şi cu mine vom verifica prin apropiere. Deocamdată, nu prea avem ce face.

În timp ce Harry închise uşa după el, Moen se apropie de el. Dădea din cap.

— Nimeni nu a văzut nici măcar o maşină? întrebă Harry.

— La ora asta nu sunt acasă decât pensionari şi mame cu copii mici.

— Pensionarii sunt buni observatori.

— Se pare că nu şi de data asta. Dacă într-adevăr a fost ceva demn de a fi observat.

Demn de a fi observat. Harry nu ştia de ce, dar era ceva în cuvintele lui Moen care îi aducea aminte de ceva. Copiii de pe biciclete dispăruseră.

— Să mergem.

79

Sediul Poliţiei. 11 mai 2000

Halvorsen vorbea la telefon când Harry intră în birou. Îşi duse degetul la buze ca să-i arate că era prins într-o discuţie. Harry bănui că încerca în continuare să dea de urma femeii de la Continental, iar asta nu putea să însemne decât că nu avusese noroc la Biroul de Externe. În afară de un teanc de notiţe de pe biroul lui Halvorsen, nu era altă hârtie în birou. Totul fusese luat de acolo, mai puţin ce era legat de cazul Märklin.

— Nu, zise Halvorsen. Anunţă-mă dacă afli ceva, da?

Închise telefonul.

— Ai dat de Aune? întrebă Harry, trântindu-se pe scaun.

Halvorsen aprobă din cap şi ridică două degete.

— Ora două.

Harry se uită la ceas.

— Aune va veni aici în douăzeci de minute.

— Fă-mi rost de o poză a lui Edvard Mosken, zise Harry, ridicând receptorul.

Formă numărul lui Sindre Fauke şi stabiliră să se întâlnească la trei. Apoi îi spuse lui Halvorsen despre dispariţia lui Signe Juul.

— Crezi că are vreo legătură cu cazul Brandhaug? întrebă Halvorsen.

— Nu ştiu, dar asta face să fie şi mai important să vorbim cu Aune.

— De ce?

— Pentru că începe să semene din ce în ce mai mult cu opera unui dezaxat. Aşa că avem nevoie de un expert.

Aune era un bărbat mare din mai multe puncte de vedere. Supraponderal, de aproape doi metri, era considerat cel mai bun psiholog în domeniul lui.

Aune era un tip deştept şi-l ajutase pe Harry şi în alte cazuri.

Avea o privire deschisă şi prietenoasă şi Harry se gândea adesea că era de fapt prea uman, prea vulnerabil, prea în regulă ca să opereze pe câmpul de luptă al psihicului omenesc fără ca asta să-l schimbe. Când Harry îl întrebase, Aune îi spusese că era afectat, bineînţeles, dar cine nu era?

Acum îl asculta atent pe Harry în timp ce acesta vorbea. Despre cum fusese tăiat gâtul lui Hallgrim Dale, despre uciderea lui Ellen Gjelte şi despre asasinarea lui Bernt Brandhaug. Harry îi povesti despre Even Juul, care credea că ar trebui să caute un soldat ce luptase pe frontul rusesc, o teorie care ar putea fi întărită de faptul că Brandhaug fusese ucis după articolul din *Dagbladet.* În ultimul rând, îi spuse despre dispariţia lui Signe Juul.

Apoi, Aune se adânci în gânduri. Mormăia în timp ce aproba şi clătina din cap.

— Regret, dar trebuie să spun că nu sunt sigur că pot fi de prea mare ajutor, zise el. Singurul lucru pe care aş putea lucra e mesajul de pe oglindă. Seamănă cu o carte de vizită şi e ceva obişnuit la ucigaşii în serie, mai ales după câteva omoruri, când încep să se simtă destul de siguri pe ei şi vor să crească miza provocând poliţia.

— E un tip bolnav, Aune?

— Bolnav e un concept relativ. Cu toţii suntem bolnavi. Întrebarea e ce grad de funcţionalitate avem faţă de regulile stabilite de societate în legătură cu comportamentul dezirabil? Acţiunile nu sunt prin ele însele simptome de boală. Trebuie să te uiţi în contextul în care au loc aceste acţiuni. Cei mai mulţi oameni, de exemplu, sunt echipaţi cu un control al impulsurilor aflat în creierul mijlociu, care încearcă să ne împiedice să ne omorâm semenii. Aceasta este doar una dintre calităţile evolutive cu care suntem echipaţi pentru a ne proteja propria specie. Dar dacă te antrenezi suficient de mult pentru a-ţi înăbuşi aceste inhibiţii, ele devin mai slabe. Cum e, de exemplu, cazul soldaţilor. Dacă tu sau eu începem

dintr-odată să ucidem, există o şansă mare să devenim bolnavi. Dar lucrurile nu stau neapărat aşa dacă eşti ucigaş plătit sau… poliţist.

— Deci dacă vorbim de un soldat – cineva care a luptat de o anumită parte în timpul războiului – pragul de a începe să ucidă este mai scăzut decât la altcineva, presupunând că nici unul, nici altul nu sunt nebuni?

— Da şi nu. Soldatul e antrenat să ucidă într-o situaţie de război şi, pentru ca inhibiţiile să nu înceapă să funcţioneze, el trebuie să simtă că acţiunea de a ucide are loc în acelaşi context.

— Deci trebuie să simtă că duce încă un război?

— Se poate spune şi aşa. Dar presupunând că aşa stau lucrurile, poate continua să ucidă fără a fi bolnav în sensul medical al cuvântului. În orice caz, nu mai bolnav decât orice soldat normal. E doar o chestiune de cum priveşti realitatea şi aici patinăm cu toţii pe gheaţă subţire.

— De ce? întrebă Halvorsen.

— Cine poate spune ce e adevărat sau fals, moral sau imoral? Psihologii? Tribunalele? Politicienii?

— Aşa e, zise Harry. Dar există şi cei care susţin asta.

— Exact, spuse Aune. Dacă simţi însă că cei care au fost investiţi cu autoritate te judecă tiranic sau nedrept, ei îşi pierd autoritatea morală în faţa ta. De exemplu, dacă faci închisoare pentru că eşti membru al unui partid aflat în legalitate, cauţi un alt judecător. Ataci sentinţa într-un for superior, ca să zic aşa.

— *Dumnezeu e cel care mă judecă,* spuse Harry.

Aune încuviinţă.

— Ce crezi că înseamnă asta, Aune?

— Ar putea însemna că vrea să-şi explice acţiunile. Simte nevoia de a fi înţeles. Precum cei mai mulţi dintre noi, de altfel.

Harry se opri la localul lui Schrøder în drum spre Fauke. Nu era o dimineaţă aglomerată, iar Maja stătea la masa de sub televizor cu o ţigară şi un ziar. Harry îi arătă poza lui Edvard Mosken de care

Halvorsen reuşise să facă rost într-un timp record, probabil mulţumită celor care îi eliberaseră lui Mosken permis de conducere internaţional în urmă cu doi ani.

— Cred că am mai văzut faţa asta acră, da, zise ea. Dar de unde să-mi amintesc unde şi când? Probabil că a fost pe aici de mai multe ori dacă-mi pare cunoscut. Dar nu e dintre clienţii obişnuiţi.

— E posibil să fi vorbit cineva cu el?

— Acum chiar că-mi întinzi o capcană, Harry.

— Cineva a sunat de la telefonul public de aici lunea trecută la 12:30. Nu mă aştept să-ţi aduci aminte, dar ar fi putut fi această persoană?

Maja dădu din umeri.

— Bineînţeles că ar fi putut. Dar ar fi putut să fie şi Moş Crăciun. Doar ştii cum stau lucrurile, Harry.

În drum spre bulevardul Vibes, Harry îl sună pe Halvorsen şi-l rugă să dea de Edvard Mosken.

— Să-l arestez?

— Nu, nu. Verifică ce alibiuri are pentru moartea lui Brandhaug şi pentru dispariţia de azi a lui Signe Juul.

Sindre Fauke avea faţa pământie când îi deschise uşa lui Harry.

— A trecut un prieten ieri pe la mine cu o sticlă de whisky, explică el strâmbându-se. Corpul meu nu mai suportă astfel de lucruri. Nu, ce-aş vrea eu să mai am şaisprezece ani…

Râse şi se duse să ia de pe foc ibricul de cafea care şuiera în bucătărie.

— Am citit despre uciderea acestui bărbat angajat la Biroul de Externe, strigă el din bucătărie. Scria în ziar că poliţia nu exclude posibilitatea unei legături cu ce a spus despre norvegienii de pe front. Verdens Gang zice că în spate s-ar afla neonaziştii. Chiar crezi asta?

— Verdens Gang e liber să creadă asta. Noi nu credem nimic şi nici nu excludem nimic. Cum merge cartea?

— Cam încet în perioada asta. Dar dacă o voi termina, va deschide ochii unor oameni. Cel puţin

asta îmi tot spun ca să mă motivez în zile precum cea de astăzi.

Fauke puse cafeaua pe masă şi se cufundă iar în fotoliu. Legase o cârpă rece de ibric – un vechi truc pe care îl învăţase pe front, explică el cu un zâmbet de cunoscător. Era clar că spera ca Harry să-l întrebe cum funcţiona trucul, dar Harry nu avea timp.

— Soţia lui Even Juul a dispărut, zise el.

— Dumnezeule. A fugit?

— Nu cred. O cunoşti?

— Nu am cunoscut-o niciodată, dar ştiu multe despre căsătoria ei controversată cu Juul. Ea era soră medicală pe front. Ce s-a întâmplat?

Harry îi spuse despre telefon şi despre dispariţie.

— Nu ştim mai mult de atât. Speram să o cunoşti şi să-mi dai un indiciu.

— Îmi pare rău, dar…

Fauke se opri pentru a lua o gură de cafea. Părea că se gândeşte la ceva.

— Ce ziceai că scria pe oglindă?

— „Dumnezeu e cel care mă judecă”, zise Harry.

— Hm.

— Ce părere ai?

— Ca să-ţi spun drept, nu sunt sigur, zise Fauke, frecându-şi bărbia ţepoasă.

— Hai, spune.

— Ai zis că ar putea să vrea să se explice pentru a fi înţeles.

— Da?

Fauke se duse spre bibliotecă, scoase o carte groasă şi începu să o răsfoiască.

— Exact, zise el. Aşa cum credeam.

Îi dădu cartea lui Harry. Era un dicţionar al Bibliei.

— Uită-te sub Daniel.

Harry se uită pe pagină până ce găsi numele. „Daniel. Evreul. Dumnezeu e cel care mă judecă.”

Ridică privirea spre Fauke, care luase ibricul ca să toarne cafea.

— Cauţi o stafie, inspectore Hole.

80

Parkveien, Uranienborg.
11 mai 2000

Johan Krohn îl primi pe Harry în biroul său. Rafturile din spatele lui erau ticsite cu publicaţii juridice, legate în piele cafenie. Contrastau în mod ciudat cu faţa copilăroasă a avocatului.

— Ne întâlnim din nou, zise Krohn făcându-i semn lui Harry să se aşeze.

— Aveţi o memorie bună, răspunse Harry.

— E doar o memorie normală. Sverre Olsen. Aţi avut o acuzare solidă. Ce păcat că instanţa nu a reuşit să se ţină de litera legii.

— Nu de asta am venit, zise Harry. Vreau să vă cer o favoare.

— Întrebatul nu-i pe bani, spuse Krohn, unindu-şi degetele.

Îi amintea lui Harry de un actor-copil care joacă un rol de adult.

— Caut o armă care a fost importată ilegal şi am motive să cred că Sverre Olsen ar putea să fie implicat într-o anumită măsură. Având în vedere că avem de-a face cu un client mort, clauza de confidenţialitate nu vă mai împiedică să ne furnizaţi informaţii. Ar putea să ne ajute să clarificăm asasinarea lui Bernt Brandhaug care, suntem convinşi, a fost ucis chiar cu această armă.

Krohn zâmbi acru.

— Aş prefera ca eu să fiu cel care decide care e limita confidenţialităţii. Nu există o presupunere automată că aceasta nu mai e valabilă în cazul în care clientul moare. Şi e clar că nu aţi luat în considerare faptul că aş putea interpreta venirea dumneavoastră aici pentru a cere informaţii ca o sfidare, având în vedere că poliţia a fost cea care mi-a împuşcat clientul?

— Încerc să uit de emoţii şi să gândesc ca un profesionist, zise Harry.

— Atunci, mai încearcă, ofiţere!

Vocea lui Krohn deveni chiar mai piţigăiată acum că ridicase tonul.

— Asta nu prea e profesionalism. La fel cum nu e nici să ucizi un om în propria lui casă.

— A fost autoapărare, spuse Harry.

— Doar o portiţă, zise Krohn. E un poliţist cu experienţă. Ar fi trebuit să ştie că Olsen e instabil şi nu era cazul să dea buzna aşa. Poliţistul ar fi trebuit, cu siguranţă, să fie chemat în instanţă.

Harry nu putu să rateze şansa.

— Sunt de acord că e trist când un criminal e lăsat în libertate din cauza unor portiţe.

Krohn clipi de două ori înainte să-şi dea seama unde bate Harry.

— Portiţele legale sunt o altă mâncare de peşte, zise el. A depune jurământul într-un tribunal poate părea un detaliu, dar fără măsuri legale…

— Gradul meu e de inspector.

Harry se concentra pentru a vorbi încet şi blând:

— Măsurile legale despre care vorbiţi au costat-o pe colega mea viaţa. Ellen Gjelten. Spuneţi asta amintirii de care sunteţi aşa de mândru. Ellen Gjelten. Douăzeci şi opt de ani. Cea mai bună în investigaţii din poliţia din Oslo. Cu ţeasta zdrobită. O moarte îngrozitoare.

Harry se ridică şi se aplecă peste biroul lui Krohn, cu toţi cei 1,90 metri ai lui. Văzu cum mărul lui Adam din gâtul subţire de vultur al lui Krohn se ridică şi se lasă şi, timp de două secunde lungi, Harry îşi rezervă luxul de a se delecta cu frica din ochii tânărului avocat. Apoi puse pe biroul acestuia cartea lui de vizită.

— Sunaţi-mă când aţi hotărât până unde puteţi merge cu confidenţialitatea clientului dumneavoastră, zise el.

Harry se pregătea să iasă pe uşă, când vocea lui Krohn îl făcu să se oprească.

— M-a sunat chiar înainte să moară.

Harry se întoarse. Krohn oftă.

— Îi era foarte frică de cineva. Lui Sverre Olsen îi era mereu frică. Era singur şi înspăimântat.

— Dar cine nu e? murmură Harry. A spus de cine se teme?

— De Prinţ. Aşa i-a spus. Prinţul.

— A spus de ce era înspăimântat?

— Nu, a spus doar că acest Prinţ e un fel de superior şi îi ordonase să comită o crimă. Aşa că voia să ştie în ce măsură a urma ordinele poate fi pedepsit de lege. Un biet idiot.

— Ce fel de ordine?

— N-a zis.

— A mai spus ceva?

Krohn dădu din cap.

— Sunaţi-mă când vreţi, dacă vă mai amintiţi ceva.

— Şi încă ceva, inspectore. Dacă vă imaginaţi că o să mă împac cu ideea că omul dumneavoastră va fi achitat, vă înşelaţi.

Dar Harry plecase deja.

81

La pizzeria lui Herbert.
11 mai 2000

Harry îl sună pe Halvorsen şi îl rugă să vină la pizzeria lui Herbert. Erau aproape singuri înăuntru şi aleseră o masă lângă geam. Chiar în colţ stătea un bărbat îmbrăcat într-o haină lungă, cu o mustaţă demodată, gen Adolf Hitler şi cu ghete în picioarele întinse pe un scaun. Părea că încearcă să stabilească un nou record la plictiseală.

Halvorsen dăduse de Edvard Mosken, dar nu în Drammen.

— N-a răspuns când l-am sunat acasă, aşa că am făcut rost de numărul lui de mobil. S-a dovedit că e în Oslo. Are un apartament pe Tromsøgata, în Roddeløkka, unde stă când e în Bjerke.

— Bjerke?

— La curse. E acolo în fiecare vineri şi sâmbătă. Face câteva pariuri şi se distrează, a zis. Şi deţine un sfert dintr-un cal. M-am întâlnit cu el în grajdurile din spatele pistei.

— Şi ce a mai spus?

— Uneori, când e în Oslo, se duce dimineaţa la barul lui Schrøder. Habar nu are cine e Bernt Brandhaug şi nu a sunat niciodată la el acasă. Ştia cine e Signe Juul – şi-a adus-o aminte de pe Frontul de Est.

— Dar are alibi?

Halvorsen comandă o Hawaiian Tropic cu ardei şi ananas.

— Mosken a fost singur în apartamentul din Tromsøgata toată săptămâna, în afară de plimbările la Bjerke, zice el. A fost acolo în dimineaţa când a fost ucis Brandhaug. Şi în dimineaţa asta.

— Bine. Cum crezi că ţi-a răspuns la întrebări?

— Ce vrei să spui?

— L-ai crezut?

— Da, nu; adică să-l cred…

— Urmează-ţi instinctul, Halvorsen, nu-ţi fie teamă. Şi apoi, spune ce simţi. N-o să folosesc asta împotriva ta.

Halvorsen se uită în jos, jucându-se cu meniul.

— Dacă Mosken minte, atunci cu siguranţă are mult sânge rece. Asta e tot ce pot să spun.

Harry oftă.

— Ai tu grijă să-l urmărească cineva pe Mosken? Vreau două persoane să-i păzească apartamentul zi şi noapte.

Halvorsen dădu din cap aprobator şi formă un număr de pe mobilul său. Harry auzi vocea lui Møller în timp ce se uita pe furiş la neonazistul din colţ. Sau cum îşi spuneau. Naţional-socialişti. Naţional-democraţi. Tocmai primise un exemplar al unei lucrări de sociologie de la universitate care susţinea că există 57 de neonazişti în Norvegia.

Pizza sosi şi Halvorsen se uită întrebător la Harry.

— Zi înainte, spuse Harry. Nu mă omor după pizza.

Omului din colţ, cu haină lungă, i se alătură un altul, într-o jachetă scurtă şi verde. Se uitară amândoi în direcţia celor doi poliţişti.

— Încă ceva, zise Harry. Linda de la POT mi-a spus că exista o arhivă SS în Köln, distrusă parţial într-un incendiu în anii ’70, dar s-au aflat nişte informaţii despre norvegienii care au luptat cu germanii. Ordine, distincţii militare, ranguri, lucruri de genul ăsta. Vreau să suni acolo să vezi dacă poţi afla ceva despre Daniel Gudeson. Şi despre Gudbrand Johansen.

— Da, domnule, zise Halvorsen cu gura plină de pizza. De îndată ce-mi termin pizza.

— Între timp, o să stau puţin de vorbă cu tinerii noştri prieteni, spuse Harry ridicându-se.

În timpul serviciului, Harry încercase întotdeauna să nu-şi folosească statura pentru a obţine un avantaj psihologic. Dar, deşi Mustaţă à la Hitler îşi întinse gâtul să se uite la el, Harry îşi dădu seama că privirea rece ascundea aceeaşi teamă pe care o văzuse la Krohn. Doar că tipul ăsta se pricepea mai

bine să o ascundă. Harry smulse scaunul pe care stătea Mustaţă à la Hitler cu ghetele, iar picioarele acestuia loviră podeaua cu zgomot înainte ca el să aibă timp să reacţioneze.

— Pardon, zise Harry. Credeam că e liber scaunul ăsta.

— E unul dintre gunoaie, spuse Mustaţă à la Hitler.

Capul ras care ieşea din jachetă se întoarse.

— Exact, zise Harry. Sau sticleţii. Sau gaborii. Ori curcanii. Nu, asta cred că e prea familial. Dar *les flics?* E destul de internaţional?

— Te deranjăm sau ce?

— Da, mă deranjaţi, răspunse Harry. Mă deranjaţi de mult timp. Transmite-i salutări Prinţului şi spune-i că Harry Hole o să-l deranjeze din nou. De la Hole pentru Prinţ. M-ai înţeles?

Cel cu jachetă clipi şi se holbă cu gura deschisă. Apoi, cel cu haină deschise gura cu dinţi împrăştiaţi în toate direcţiile şi râse împroşcând cu salivă.

— Vorbeşti de HRH[11] Haakon Magnus? întrebă el, iar când cel cu jachetă se prinse în sfârşit de poantă, începu să râdă şi el.

— Ei, da, zise Harry. Dacă sunteţi doar din infanterie, nu ştiţi cine e Prinţul. Aşa că va trebui să transmiteţi mesajul unui superior. Poftă bună, băieţi.

Se întoarse la Halvorsen, simţindu-le privirea în ceafă.

— Termină de mâncat, îi spuse Harry lui Halvorsen, care se lupta cu o bucată imensă de pizza care îi acoperea jumătate din faţă. Să plecăm până nu se mai adună vreo bulină neagră la dosarul meu.

82

Holmenkollen. 11 mai 2000

Era cea mai caldă seară de primăvară de până acum. Harry conducea cu geamul de la maşină deschis şi briza blândă îi mângâia faţa şi părul. Din vârful Holmenkollen-ului, vedea fiordul Oslo şi insulele împrăştiate în jur ca nişte scoici verzi-maronii, precum şi primele ambarcaţiuni din noul anotimp care se îndreptau spre ţărm. Câţiva elevi de liceu cu şepci roşii stăteau pe marginea drumului şi urinau, lângă un autobuz cu boxele urcate pe capotă. Muzica bubuia: *Won't – you – be my lover…*

O doamnă în vârstă, care purta colanţi şi un hanorac legat în talie, cu o expresie obosită, dar angelică, mergea încet pe drum.

Harry parcă undeva mai în josul străzii. Nu voia să meargă până în parcare, nici el nu ştia de ce – poate pentru că se gândea că va părea mai puţin deranjant dacă va parca mai în jos. Era ridicol, bineînţeles, de vreme ce nu-şi anunţase vizita şi nici nu fusese invitat.

Era aproape la jumătatea drumului când îi sună telefonul. Era Halvorsen, care suna de la arhivă.

— Nimic, zise el. Dacă Daniel Gudeson chiar e în viaţă, cu siguranţă că nu a fost condamnat după război.

— Şi Signe Juul?

— A fost condamnată la un an.

— Dar nu a făcut niciodată închisoare. Altceva interesant?

— Absolut nimic. Acum se pregătesc să mă dea afară şi să închidă.

— Du-te acasă şi culcă-te – poate vei afla ceva mâine.

Harry ajunsese deja la scară şi se pregătea să o urce dintr-o săritură, când se deschise uşa. Rămase nemişcat. Rakel purta un pulover de lână şi blugi; avea părul dezordonat şi faţa mai palidă decât de

obicei. Căută în privirea ei un semn că se bucura că îl revede, dar nu găsi nimic. Nu avea însă nici acea politeţe neutră de care Harry se temea cel mai mult. Privirea ei nu exprima nimic.

— Te-am auzit vorbind afară, zise ea. Intră.

Oleg era în sufragerie şi se uita la televizor în pijamale.

— Bună, începătorule, zise Harry. N-ar trebui să exersezi Tetris?

Oleg pufni fără să-şi dezlipească ochii de la televizor.

— Uit mereu că cei mici nu înţeleg ironiile, îi spuse Harry lui Rakel.

— Unde ai fost? întrebă Oleg.

— Am fost?

Harry era puţin nedumerit de expresia acuzatoare a lui Oleg.

— Ce vrei să spui?

Oleg dădu din umeri.

— Vrei cafea? îl întrebă Rakel.

Harry încuviinţă. Oleg şi Harry stătură tăcuţi, urmărind incredibila migrare a antilopei gnu prin Deşertul Kalahari, în timp ce Rakel era în bucătărie. Durau, şi cafeaua, şi migrarea.

— Cincizeci şi şase de mii, zise Oleg în cele din urmă.

— Nu e adevărat, zise Harry.

— Am depăşit recordul!

— Adu-mi să văd.

Oleg se ridică în picioare în timp ce Rakel aduse cafeaua. Stătea cu faţa la Harry. Acesta găsi telecomanda şi dădu mai încet sunetul copitelor ce alergau. Rakel fu cea care, în cele din urmă, rupse tăcerea.

— Ce faci de 17 Mai anul ăsta?

— Muncesc. Dar dacă laşi de înţeles că e vorba de vreo invitaţie sau ceva de genul ăsta, voi muta cerul şi pământul…

Ea râse şi dădu din mână.

— Scuze, făceam doar conversaţie. Hai să vorbim despre altceva.

— Ai fost bolnavă, nu? o întrebă Harry.
— E o poveste lungă.
— Ai mai multe poveşti de spus.
— De ce te-ai întors din Suedia? îl întrebă ea.
— Brandhaug. Cel cu care, în mod ciudat, am stat chiar aici.
— Da, viaţa ne pune în faţa unor coincidenţe ciudate.
— Aşa de ciudate că uneori viaţa întrece ficţiunea.
— Nu ştii nici măcar jumătate, Harry.
— Ce vrei să spui?
Ea oftă şi amestecă în ceai.
— Ce-i asta? întrebă Harry. Toată familia e hotărâtă să comunice codat în seara asta?
Ea încercă să râdă, dar nu reuşi decât să pufnească. „Răceală de primăvară”, se gândi Harry.
— Eu…
Încercă să înceapă propoziţia de mai multe ori, dar nu-i ieşi nimic coerent. Învârtea absentă linguriţa în ceaşcă. Peste umărul ei, Harry zări cum o antilopă e trasă încet, dar nemilos în râu de un crocodil.
— Am trecut printr-o perioadă îngrozitoare, zise ea. Şi aş fi vrut să fii aici.
Se întoarse spre Harry, şi abia acum acesta văzu că ea plângea. Lacrimile i se rostogoleau pe obraz şi se adunau sub bărbie. Nu încercă să le oprească.
— Ei… începu Harry, şi asta fu tot ce reuşi să spună pentru că imediat se treziră unul în braţele celuilalt.
Se ţineau unul de altul ca de un colac de salvare. Harry tremura. „Doar atât”, se gândi el. „Doar atât e suficient. Doar s-o ţin aşa în braţe.”
— Mami!
Chemarea venea de la primul etaj.
— Unde e GameBoy?
— În unul din sertarele de la toaletă, strigă Rakel cu o voce tremurătoare. Uită-te în primul. Sărută-mă, îi şopti ea lui Harry.
— Dar Oleg ar putea să…

— Nu e în masa de la toaletă.

Când Oleg coborî cu GameBoy, pe care îl găsise în cele din urmă în cutia cu jucării, nu observă la început atmosfera din sufragerie şi râse de Harry care tot făcea *hm-hm* îngrijorat, văzând noul scor. Dar, de îndată ce Harry începu să joace pentru a bate noul record, îl auzi pe Oleg cum spune:

— De ce aveţi feţele astea?

Harry se uită la Rakel, care nu era în stare să se mişte din loc.

— E pentru că ne plăcem foarte mult unul pe altul, zise Harry, înlocuind trei linii cu o linie lungă la dreapta. Şi recordul tău e gata să fie doborât, începătorule.

Oleg râse şi-l bătu pe Harry pe umăr.

— N-ai nicio şansă. Tu eşti începător.

83

Apartamentul lui Harry.
11 mai 2000

Harry nu se simţi deloc ca un învins când, cu puţin timp înainte de miezul nopţii, descuie uşa apartamentului său şi văzu beculeţul roşu de la robotul telefonului clipind. Îl duseseră pe Oleg la culcare şi băuseră ceai, iar Rakel îi zisese că într-o bună zi îi va spune o poveste lungă. Când nu va fi aşa de obosită. Harry îi spusese că are nevoie de o vacanţă, iar ea fusese de acord.

— Am putea merge toţi trei împreună, spusese el, când se va termina toată povestea asta.

Ea îl mângâiase pe păr.

— Asta nu e un lucru despre care să glumeşti, Harry Hole.

— Cine a zis că glumeşte?

— Nu pot vorbi acum despre asta. Du-te acasă, Harry Hole. Se mai sărutaseră şi în hol, iar Harry încă îi simţea gustul pe buze.

Fără să aprindă lumina, se strecură în sufragerie în şosete şi apăsă butonul PLAY de la robot. Vocea lui Sindre Fauke umplu întunericul:

„Sunt Fauke. M-am tot gândit. Dacă Daniel Gudeson nu-i doar o stafie, nu există decât o singură persoană pe lumea asta care poate rezolva misterul. E cel care era de strajă în acel Ajun de An Nou când se pare că Daniel Gudeson a fost împuşcat: Gudbrand Johansen. Trebuie să-l găseşti pe Gudbrand Johansen, inspectore Hole”.

Apoi se auzi sunetul receptorului închis, un bip şi când Harry se aşteptă să se termine, se auzi un nou mesaj.

„Sunt Halvorsen. E 11:30. Tocmai am primit un telefon de la unul dintre poliţiştii care supraveghează apartamentul lui Mosken. Au tot aşteptat, dar acesta nu s-a întors acasă. Aşa că au format numărul lui din Drammen, să vadă doar dacă

răspunde la telefon. Dar nu a răspuns. Unul dintre poliţişti s-a urcat în maşină şi s-a dus până în Bjerken, dar era închis peste tot, iar luminile erau stinse. Le-am spus să mai stea o vreme şi să dea maşina lui Mosken în urmărire prin staţie. Doar aşa, ca să ştim. Ne vedem mâine.”

Un alt bip. Un mesaj nou. O altă înregistrare pe robotul lui Harry.

„Tot Halvorsen sunt. Am început să îmbătrânesc. Am uitat complet să-ţi spun ce mai aveam de spus. Se pare că avem, în sfârşit, ceva noroc. Arhiva SS din Köln nu avea niciun detaliu personal despre Gudeson sau Johansen. Mi-au spus să sun la arhiva centrală Wehrmacht din Berlin. Am vorbit acolo cu un moş simpatic care mi-a spus că foarte puţini norvegieni au luptat în armata germană obişnuită. Dar, când i-am explicat despre ce e vorba, a zis că va verifica pentru orice eventualitate. După ceva timp, m-a sunat înapoi şi, aşa cum se aştepta, nu a găsit nimic despre Daniel Gudeson. Totuşi, a găsit nişte copii ale unor ziare în care se vorbea despre un anumit Gudbrand Johansen, norvegian de asemenea. Reieşea din ziare că a fost transferat de la Waffen SS la Wehrmacht în 1944. Pe copie se menţiona că documentele originale au fost trimise la Oslo în vara lui 1944, lucru care, după spusele omului nostru din Berlin, nu ar putea să însemne decât că Gudbrand Johansen a fost trimis acolo. A mai găsit şi nişte scrisori către un doctor care a semnat certificatele medicale ale lui Johansen. În Viena.”

Harry se aşeză pe singurul scaun din cameră.

„Pe doctor îl cheamă Christopher Brockhard, de la Spitalul Rudolf II. Am verificat la poliţia din Viena şi se pare că spitalul încă funcţionează. Mi-au dat chiar numele şi numerele de telefon a vreo douăzeci şi ceva de persoane care au lucrat acolo în timpul războiului şi care mai sunt încă în viaţă.”

„Teutonii chiar se pricep la păstrat lucruri”, se gândi Harry.

„Aşa că am început să dau telefoane. În germana mea de doi bani.”

Se auzi râsul lui Halvorsen în telefon.

„I-am sunat pe opt dintre ei până am dat de o soră medicală care şi-a amintit de Gudbrand Johansen. O doamnă în vârstă de 77 de ani. Îşi aducea aminte bine de el, a zis ea. O să-ţi dau numărul şi adresa ei mâine-dimineaţă. O cheamă Mayer. Helena Mayer."

Nu se mai auzi nimic, apoi un bip, şi banda se opri.

Harry o visă pe Rakel, cu faţa lipită de gâtul lui, cu mâinile ei puternice şi cuburile Tetris prăbuşindu-se. Dar vocea lui Sindre Fauke îl trezi în plină noapte, făcându-l să se holbeze la conturul unei siluete în întuneric.

— Trebuie să-l găseşti pe Gudbrand Johansen.

84

Fortăreaţa Akershus.
12 mai 2000

Era 2:30 dimineaţa şi bătrânul îşi parcase maşina lângă un depozit, pe o stradă numită Akershusstranda. Cu ani în urmă, strada fusese o arteră principală a oraşului, dar după deschiderea tunelului Fjellinje, Akershusstranda fusese închisă la un capăt şi era folosită ziua doar de cei care lucrau în port. Şi de clienţii prostituatelor care voiau un loc liniştit pentru „plimbare”. Între drum şi apă se aflau mai multe depozite şi de cealaltă parte era aripa vestică a Fortăreţei Akershus. Evident, dacă cineva s-ar fi aşezat în Aker Brygge uitându-se prin luneta unei puşti performante, ar fi văzut acelaşi lucru ca bătrânul: spatele unei haine gri care se mişca de fiecare dată când bărbatul îmbrăcat în ea făcea o mişcare în faţă şi faţa unei femei foarte machiate şi foarte bete care era împinsă în peretele dinspre vest al fortăreţei, chiar sub tunuri. De o parte şi de cealaltă a celor doi se afla câte un proiector care lumina stânca şi peretele de deasupra lor.

Akershus, închisoare Wehrmacht în cel de-al Doilea Război Mondial. Fortăreaţa era închisă pe timpul nopţii şi, deşi ar fi putut probabil să intre, riscul de a fi descoperit era prea mare. Nu ştia nimeni câţi fuseseră executaţi acolo în timpul războiului, dar exista o plăcuţă comemorativă în memoria norvegienilor care luptaseră în Rezistenţă. Bătrânul ştia că cel puţin unul dintre ei era un criminal care îşi meritase pedeapsa, oricum ai fi luat lucrurile. Tot acolo fusese împuşcat Vidkun Quisling şi ceilalţi care fuseseră judecaţi pentru crime de război şi condamnaţi la moarte. Quisling fusese închis în Turnul Prafului. Bătrânul se întreba adesea dacă Turnul Prafului îl inspirase pe Jens Bjørneboe când scrisese cartea în care descria

detaliat diverse metode de execuţie de-a lungul secolelor. Oare descrierea execuţiei făcută de un pluton era de fapt un portret al execuţiei lui Vidkun Quisling în acel octombrie 1945 când l-au scos pe trădător afară şi gloanţele i-au ciuruit trupul? Oare i-au pus, după spusele autorului, o glugă pe cap şi i-au prins un pătrat de pânză albă pe inimă ca semn? Se dăduse oare ordin să se tragă de patru ori înainte ca împuşcăturile să răsune? Iar ţintaşii antrenaţi ochiseră aşa de prost, încât doctorul cu stetoscop fusese obligat să spună că cel condamnat va trebui să fie executat din nou – şi făcuseră acest lucru de patru sau de cinci ori, iar moartea survenise din cauza pierderii de sânge cauzate de multiplele răni de suprafaţă?

Bătrânul decupase din carte această descriere.

Bărbatul în haină gri îşi terminase treaba şi cobora panta spre maşină. Femeia încă se sprijinea de perete; îşi trăsese fusta la loc şi îşi aprinsese o ţigară care lucea în întuneric. Bătrânul aşteptă. Apoi, femeia strivi ţigara cu pantoful şi o luă în jos pe poteca noroioasă din jurul fortăreţei, înapoi la „biroul” ei de pe străzile de lângă Norges Bank.

Bătrânul se întoarse spre locul din spate al maşinii de unde femeia legată la gură îl privea cu aceiaşi ochi înmărmuriţi pe care îi văzuse când aceasta îşi revenise din amorţeala dată de eterul dietilic. Văzu cum îşi mişcă gura sub căluş.

— Nu-ţi fie frică, Signe, zise el aplecându-se şi legându-i ceva de haină.

Ea încercă să îşi plece capul ca să vadă ce e, dar el o forţă să stea cum era.

— Să facem o plimbare, zise el. Ca în vremurile de altădată.

Ieşi din maşină, deschise uşa din spate, o trase afară şi o împinse în faţa lui. Ea se împiedică şi căzu pe iarba de lângă potecă, dar el prinse funia cu care îi legase mâinile la spate şi o trase în picioare. O puse chiar în faţa unuia dintre proiectoare, cu lumina venindu-i direct în ochi.

— Nu te mişca. Am uitat vinul, zise el. Ribeiros roşu. Îţi aminteşti, nu? Stai liniştită, altfel…

Femeia fu orbită de lumină, iar el îi puse cuţitul chiar în faţă ca să-l vadă. În ciuda luminii puternice, ea avea pupilele aşa de mărite, încât ochii ei păreau complet negri. Bătrânul se duse la maşină şi cercetă împrejurimile. Nu se vedea nimeni. Ascultă, dar nu auzi decât bâzâitul obişnuit al oraşului. Apoi deschise portbagajul. Trase într-o parte sacul negru de gunoi şi simţi că leşul câinelui din el începuse să înţepenească. Oţelul puştii Märklin luci întunecat. O scoase şi se aşeză în faţă. Deschise geamul pe jumătate şi sprijini puşca de el. Când ridică privirea, îi văzu umbra gigantică dansând pe peretele galben-maroniu din secolul al XVI-lea. Umbra probabil că se zărea în toată valea de la Nesodden. Minunată.

Porni maşina cu mâna dreaptă şi ambală motorul. Se mai uită o dată împrejur înainte de a privi prin lunetă. Nu erau decât cincizeci de metri şi haina ei umplea lentila rotundă. Mută obiectivul uşor spre dreapta şi crucea neagră găsi ce căuta – bucata albă de hârtie. Expiră aerul din plămâni şi îşi încleştă degetul pe trăgaci.

— Bine ai revenit, şopti el.

Partea a opta
Revelaţia

85

Viena. 14 mai 2000

Harry îşi oferi trei secunde plăcerea de a-şi simţi gâtul şi braţele lipite de pielea răcoroasă a fotoliului din Tyrolean Air. Apoi se cufundă iar în gânduri.

Sub ei, peisajul părea o bucată pestriţă de verde cu galben, cu Dunărea strălucind în soare ca o rană cafenie, umedă. Stewardesa tocmai anunţase că urmau să aterizeze în Schwechat, şi Harry se pregăti.

Nu se omorâse niciodată după zborul cu avionul, dar în ultimii ani acest lucru îl înspăimânta pur şi simplu. Ellen îl întrebase odată de ce îi era aşa de frică. „Că mă prăbuşesc şi că mor, de ce altceva?" îi răspunsese el. Ea îi zisese că şansele de a muri într-un accident aviatic erau de treizeci de milioane la una. Îi mulţumise pentru informaţii şi îi spusese că nu-i mai e frică.

Harry inspiră adânc şi apoi expiră în timp ce ascultă zgomotul motorului. De ce frica de moarte se accentuează odată cu înaintarea în vârstă? N-ar trebui să fie invers? Signe Juul avea 79 de ani. Probabil că ceva o înspăimântase foarte tare. Fusese găsită de unul dintre paznicii Fortăreţei Akershus. Primiseră un telefon în timpul gărzii de la un celebru milionar din Aker Brygge care nu avea somn şi care îi informase că unul dintre proiectoarele din sud nu mai funcţiona, şi ofiţerul de serviciu trimisese un paznic tânăr să verifice. Harry îl interogase două ore mai târziu, iar el îi spusese că se apropiase de proiector şi văzuse o femeie moartă prăbuşită peste el, blocând astfel lumina. La început crezuse că e o drogată, dar apropiindu-se, văzuse părul cărunt şi hainele de modă veche. Îşi dăduse seama că era o femeie în vârstă. Următorul lui gând fusese că i s-a făcut rău, dar apoi descoperise că avea mâinile legate la spate. Doar când ajunsese lângă ea văzuse gaura din haină.

— Am văzut că avea coloana vertebrală zdrobită, îi spusese lui Harry. La dracu', i-am văzut coloana.

Apoi îi spusese că se sprijinise de stâncă în timp ce vomitase şi, abia mai târziu, când sosise poliţia să ia corpul şi lumina strălucise din nou pe zid, îşi dăduse seama ce era chestia aceea lipicioasă din mâna lui. Îi arătase lui Harry mâna, de parcă era important.

Echipa de intervenţie la locul crimei sosise şi Weber se dusese spre Harry în timp ce o studia pe Signe Juul cu ochi somnoroşi. Spusese că nu Dumnezeu e cel care judecă, ci tipul de aici de pe pământ.

Singurul martor era un paznic de noapte care păzea depozitele. La ora 2:45 văzuse o maşină care cobora pe Akershusstranda, îndreptându-se spre est, dar pentru că farurile erau pe faza lungă, fusese orbit şi nu putuse să vadă ce marcă şi ce culoare avea maşina.

Se pare că pilotul accelera. Harry îşi imagină că încercau să ia altitudine pentru că pilotul văzuse brusc Alpii chiar în faţa cabinei. Apoi avu senzaţia că aerul de sub aripile avionului Tyrolean Air dispăruse şi simţi că stomacul îi ajunge în gât. Mormăi ceva când, în secunda următoare, începură să sară precum o minge de cauciuc. Le vorbi căpitanul şi le spuse ceva în germană şi engleză despre turbulenţe.

Aune spusese că dacă cineva nu are capacitatea de a simţi teama, nu va supravieţui nici măcar o singură zi. Harry strânse braţul fotoliului şi încercă să găsească alinare în acest gând.

De fapt, Aune fusese cel care îl îndemnase pe Harry să ia primul avion spre Viena. De îndată ce îi fuseseră expuse faptele, spusese că timpul era de cea mai mare importanţă.

— Dacă avem de a face cu un ucigaş în serie, e pe punctul de a pierde controlul, spusese Aune. Nu e ucigaşul în serie clasic care caută să se elibereze sexual şi care e dezamăgit de fiecare dată, crescând frecvenţa crimelor din pură frustrare. Acest criminal

nu are o motivaţie sexuală. Are un plan bolnav pe care trebuie să-l ducă la capăt şi până acum a fost prudent şi s-a comportat raţional. Faptul că uciderile au avut loc la puţin timp una după alta şi că şi-a dat silinţa să accentueze simbolismul acţiunilor sale – ca în cazul acestei execuţii de la Fortăreaţa Akershus – sugerează că fie se simte invincibil, fie că pierde controlul, poate dezvoltând o psihoză.

— Sau poate că are totul sub control, zisese Halvorsen. N-a avut nicio scăpare până acum. Încă nu avem niciun indiciu.

Halvorsen avea dreptate din nou. Nu exista niciun indiciu.

Mosken putuse să explice unde fusese. Ridicase receptorul în Drammen, când Halvorsen îl sunase dimineaţa să verifice, pentru că băieţii care îl supravegheau nu-l zăriseră în Oslo. Bineînţeles că nu aveau de unde să ştie dacă ce spunea era adevărat: dacă plecase cu maşina la Drammen după ce Stadionul Bjerke se închisese la zece şi jumătate şi dacă sosise la unsprezece şi jumătate. Sau dacă sosise la două şi jumătate dimineaţa şi ar fi putut, astfel, să o împuşte pe Signe Juul.

Fără să tragă prea mari speranţe, Harry îl pusese pe Halvorsen să sune la vecini şi să întrebe dacă îl văzuseră sau îl auziseră pe Mosken când sosise. Şi îl rugase pe Møller să vorbească cu procuratura să vadă dacă poate obţine un mandat de percheziţie pentru ambele apartamente ale lui Mosken. Harry ştia că nu prea au argumente şi, pe bună dreptate, procurorul public le spusese că voia cel puţin să vadă ceva ce ar putea fi probe de circumstanţă înainte de a le da aprobarea.

Niciun indiciu. Deja începea să-l cuprindă panica.

Harry închise ochii. Faţa lui Even Juul îi rămăsese întipărită pe retină. Cenuşie şi apropiată. Se trântise în fotoliul din Irisveien cu lesa câinelui în mână.

Apoi roţile atinseră pământul, iar Harry putu spune că era printre cei treizeci de milioane de norocoşi.

Poliţistul pe care şeful poliţiei din Viena i-l pusese cu amabilitate la dispoziţie pentru a-i fi şofer, ghid şi traducător, stătea în holul pentru sosiri cu o hârtie A4 în mână pe care scria DNUL HOLE. Avea un costum închis la culoare, ochelari de soare şi o ceafă de taur.

Bărbatul cu ceafă de taur se prezentă ca fiind Fritz („Trebuie să cheme pe cineva şi Fritz”, se gândi Harry) şi îl conduse pe Harry spre un BMW albastru-deschis care, peste câteva minute, se puse în mişcare spre nord-vest pe autostradă înspre oraş, pe lângă coşurile fabricilor ce răspândeau un fum alb şi pe lângă şoferii civilizaţi care treceau în dreapta când Fritz accelera.

— O să stai la hotelul spionilor, zise Fritz.

— Hotelul spionilor?

— La venerabilul Imperial. Acolo se refugiau agenţii ruşi şi cei din vest în timpul Războiului Rece. Şeful tău cred că are fonduri să se scalde în ele.

Sosiră la Kärntner Ring şi Fritz arătă cu mâna.

— Ce se vede peste acoperişuri, la dreapta, e vârful catedralei Stephansdom, zise el. Frumoasă, nu? Uite hotelul. O să aştept până te cazezi.

Recepţionerul de la Imperial zâmbi când văzu privirea admirativă a lui Harry.

— A fost renovat exact cum era înainte de război, costurile ridicându-se la patruzeci de milioane de şilingi. A fost distrus aproape în totalitate de bombardamentele din 1944 şi până acum câţiva ani era o ruină.

Când Harry coborî din lift la etajul doi, i se păru că păşeşte pe turbă elastică, aşa de groase şi de moi erau covoarele. Camera nu era foarte spaţioasă, dar avea un pat mare cu patru picioare, care părea vechi de cel puţin o sută de ani. Când deschise fereastra, simţi mirosul de prăjituri de la cofetăria de peste drum.

— Helena Mayer locuieşte în Lazarettegasse, îl informă Fritz când Harry se întoarse în maşină.

Strigă la o maşină care schimba benzile fără să semnalizeze.

— E văduvă şi are doi copii mari. După război, a lucrat ca profesoară până s-a pensionat.

— Ai vorbit cu ea?

— Nu, dar i-am citit dosarul.

Casa din Lazarettegasse era o proprietate care trebuie să fi fost la modă cândva. Dar acum, vopseaua se cojea de pe pereţii imensei case a scărilor şi ecoul paşilor lor se împletea cu sunetul apei care picura.

Helena Mayer stătea zâmbind la intrarea în apartamentul de la etajul trei. Avea ochi căprui vioi şi-şi ceru scuze pentru scări.

Apartamentul avea cam prea multă mobilă şi era plin de mărunţişuri pe care oamenii le adună de-a lungul vieţii.

— Luaţi loc, vă rog, zise ea. Vorbesc doar germană, dar îmi puteţi vorbi în engleză. O înţeleg destul de bine, adăugă, întorcându-se spre Harry.

Aduse o tavă cu cafea şi prăjituri.

— Ştrudel, zise ea arătând spre prăjitură.

— Mm! zise Fritz şi se servi.

— Deci îl cunoaşteţi pe Gudbrand Johansen, începu Harry.

— Da, l-am cunoscut. Adică noi îi spuneam Uriah. El insistase. La început, am crezut că nu era prea sănătos la minte. Din cauza rănilor.

— Ce fel de răni?

— La cap. Şi la picior, bineînţeles. Doctorul Brockhard era să i-l amputeze.

— Dar şi-a revenit şi a fost trimis la Oslo în vara lui 1944, nu?

— Da, asta e ideea.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Ei bine, a dispărut, nu? Şi nu cred că a apărut la Oslo.

— Nu, din câte ştim, nu. Spuneţi-mi, cât de bine l-aţi cunoscut pe Gudbrand Johansen?

— Foarte bine. Era un extravertit şi un bun povestitor. Cred că toate asistentele s-au îndrăgostit

de el, una după alta.

— Şi dumneavoastră?

Ea râse melodios.

— Şi eu. Dar el nu pe mine mă dorea.

— Nu?

— O; arătam bine, vă asigur – nu ăsta era motivul. Uriah dorea pe altcineva.

— Da?

— Da, pe ea o chema tot Helena.

— Helena şi mai cum?

Bătrâna se încruntă.

— Helena Lang, sunt sigură. Dragostea lor a declanşat tragedia.

— Care tragedie?

Se uită surprinsă la Harry şi la Fritz şi apoi din nou la Harry.

— Nu pentru asta aţi venit? zise ea. Nu pentru crimă?

86

Grădinile Palatului. 14 mai 2000

Era duminică. Oamenii mergeau mai încet decât de obicei şi bătrânul ţinea pasul cu ei în timp ce se plimba prin Grădinile Palatului. Se opri lângă turnul de pază. Copacii erau de un verde-deschis, culoarea care îi plăcea cel mai mult. Toţi în afară de un singur copac. Stejarul înalt din mijlocul grădinilor n-avea să fie niciodată mai verde decât era acum. Deja se vedea diferenţa. După ce copacul se trezise din somnul de iarnă, seva dătătoare de viaţă începuse să circule şi să împrăştie otrava în reţeaua de vene. Ajunsese acum la toate frunzele şi le făcuse să crească abundent, dar într-o săptămână, două, frunzele vor păli, se vor îngălbeni şi vor cădea şi, în cele din urmă, copacul va muri.

Dar încă nu se ştia asta. Era evident că nu se ştia nimic. Bernt Brandhaug nu făcuse parte din planul iniţial, şi bătrânul îşi dădu seama că uciderea lui îi derutase pe poliţişti. Comentariul lui Brandhaug în *Dagbladet* nu era decât una dintre acele coincidenţe ciudate şi râsese cu voce tare când le citise. Dumnezeule, de fapt chiar era de acord cu Brandhaug. Învinşii ar trebui să moară, asta e regula războiului.

Dar restul indiciilor pe care le lăsase? Nici măcar nu reuşiseră să facă legătura între marea trădare şi execuţia de la Fortăreaţa Akershus. Probabil că-şi vor da seama data viitoare când artileria va trage din metereze.

Căută cu privirea o bancă. Se apropia din ce în ce mai mult momentul când durerile îl vor copleşi. Nu era nevoie să se ducă la Buer ca să afle că boala i se răspândea prin tot corpul; ştia asta şi singur. Nu va mai dura mult.

Se sprijini de un copac. Un mesteacăn regal, simbolul ocupaţiei. Guvernul şi regele fug în Anglia. *Bombardierele germane sunt deasupra*

capetelor noastre, un vers dintr-o poezie scrisă de Nordahl Grieg, îi provocă greaţă. Prezenta trădarea regelui ca pe o retragere onorabilă, ca şi cum a-ţi abandona poporul la nevoie era un act moral. Şi în siguranţa Londrei, regele nu era decât un alt cap regal în exil care ţinea discursuri mişcătoare pentru doamnele miloase din înalta societate în timpul dineurilor în timp ce se agăţau de speranţa că, într-o bună zi, micul lor regat îi va vrea înapoi. Şi, când totul se sfârşea, urma petrecerea în timp ce vaporul care îl ducea pe prinţul moştenitor stătea legat de chei şi toţi cei care veniseră ţipau pentru a înăbuşi ruşinea, atât a lor, cât şi a regelui. Bătrânul se întoarse spre soare şi închise ochii.

Ordine strigate, cizme şi puşti AG3 se izbiră de aleea pietruită. Schimbarea gărzilor.

87

Viena. 14 mai 2000

— Deci nu ştiaţi? întrebă Helena Mayer.

Ea dădu din cap, iar Fritz era deja la telefon să roage pe cineva să caute în dosarele vechi despre crimă.

— Sunt sigur că-l veţi găsi, spuse el.

Harry nu avea nicio îndoială că aşa va fi.

— Aşadar, poliţia a stabilit fără niciun dubiu că Gudbrand Johansen şi-a omorât doctorul? întrebă Harry întorcându-se spre bătrână.

— Da, aşa e. Christopher Brockhard locuia singur într-unul dintre apartamentele spitalului. Poliţia a spus că Gudbrand Johansen a spart geamul de la uşă şi l-a ucis în timp ce dormea în pat.

— Cum…?

Frau Mayer făcu un gest dramatic cu degetul la gât.

— L-am văzut chiar eu după, zise ea. Ai fi putut crede că doctorul făcuse asta, aşa de dreaptă era tăietura.

— Hm. Şi de ce a fost poliţia aşa de sigură că era opera lui Johansen?

Ea râse.

— Vă pot explica – pentru că Johansen l-a întrebat pe paznic care e apartamentul lui Brockhard şi a fost văzut de paznic parcând maşina în curte şi intrând pe poarta principală. După aceea a ieşit în fugă, a pornit maşina şi a plecat cu viteză maximă spre Viena. În ziua următoare dispăruse, nimeni nu ştia unde, doar că, aşa cum primise ordin, trebuia să fie în Oslo trei zile mai târziu. Poliţia din Norvegia l-a aşteptat, dar nu a apărut niciodată.

— În afară de mărturia paznicului, vă mai amintiţi dacă poliţia a avut şi alte dovezi?

— Dacă îmi amintesc? Am vorbit ani întregi despre această crimă! Sângele de pe geamul de la uşă era grupa lui. Şi poliţia a găsit aceleaşi amprente

în dormitorul lui Brockhard ca pe masa şi patul de spital ale lui Uriah. Mai mult, avea motiv…

— Da?

— Da, Gudbrand şi Helena se iubeau. Dar ea urma să fie a lui Christopher.

— Erau logodiţi?

— Nu, nu. Christopher era nebun după Helena. Toată lumea ştia asta. Helena venea dintr-o familie bogată care sărăcise după ce tatăl ei a ajuns la închisoare, şi o căsătorie cu un Brockhard reprezenta felul ei şi al mamei ei de a se repune pe picioare. Şi ştiţi cum e – o tânără are anumite obligaţii faţă de familie. Cel puţin, aşa era atunci.

— Ştiţi unde e acum Helena Lang?

— Dar nu v-aţi atins de ştrudel, dragii mei, exclamă văduva.

Harry muşcă, mestecă şi dădu aprobator din cap spre *Frau* Mayer.

— Nu, zise ea. Nu ştiu asta. Când s-a aflat că a fost cu Johansen în noaptea crimei, a fost interogată, dar nu au găsit nimic. N-a mai lucrat la Spitalul Rudolf II şi s-a mutat la Viena. A început o afacere cu nişte croitorii. Da, era o femeie puternică, cu spirit întreprinzător. Am văzut-o de câteva ori plimbându-se pe stradă. Dar la mijlocul anilor '50, a vândut afacerea şi după asta nu am mai auzit de ea. Cineva a spus că a plecat în străinătate. Dar ştiu pe cine puteţi întreba – asta dacă mai e în viaţă. Pe Beatrice Hoffmann, a lucrat ca slujitoare în casa familiei Lang. După crimă, familia nu şi-a mai permis să o ţină şi a lucrat o perioadă la Rudolf II.

Fritz dădea deja un nou telefon.

O muscă bâzâia disperată la geam. Îşi urma propria logică microscopică şi se tot lovea de fereastră fără să înţeleagă de ce. Harry se ridică.

— Ştrudel…?

— Data viitoare, *Frau* Mayer. Acum nu mai avem timp.

— De ce? întrebă ea. Asta s-a întâmplat cu mai bine de o jumătate de secol în urmă. Nu mai are importanţă.

— Ei… zise Harry, privind musca neagră de sub perdelele de dantelă.

Fritz primi un telefon în drum spre secţia de poliţie şi execută o întoarcere nereuşită cu maşina, lucru care îi făcu pe şoferii aflaţi în spatele lui să claxoneze.

— Beatrice Hoffmann trăieşte, zise el, accelerând la semafor. Stă la un azil în Mauerbachstraße. E sus, în pădurile vieneze.

BMW-ul scrâşni bucuros. Urmară blocuri, apoi case pe jumătate din lemn, podgorii şi, în cele din urmă, pădurea de foioase, cu soarele după-amiezii ce se juca printre frunze, creând o atmosferă magică în timp ce ei goneau pe drumul străjuit de fagi şi de castani.

O asistentă îi conduse într-o grădină mare.

Beatrice stătea pe o bancă, la umbra unui imens stejar noduros. O pălărie de paie îi acoperea faţa micuţă şi zbârcită. Fritz i se adresă în germană şi îi explică de ce veniseră. Bătrâna dădu din cap zâmbind.

— Am nouăzeci de ani, zise ea cu o voce tremurândă. Şi ochii încă mi se umplu de lacrimi când mă gândesc la *Fräulein* Helena.

— Mai trăieşte? întrebă Harry în germana lui de şcolar. Ştiţi unde e?

— Ce spune? întrebă ea cu mâna la ureche.

Fritz îi explică.

— Da, zise ea. Ştiu unde e Helena. E chiar acolo sus.

Arătă spre vârful copacilor.

„Hai că începem”, se gândi Harry. „E senilă.” Dar bătrâna nu terminase ce avea de spus.

— Cu Sfântul Petru. Cei din familia Lang erau buni catolici, dar Helena era îngerul familiei. Cum am spus, mereu mă podideşte plânsul când mă gândesc.

— Vi-l amintiţi pe Gudbrand Johansen? o întrebă Harry.

— Pe Uriah, zise Beatrice. L-am văzut o singură dată. Un tânăr chipeş şi fermecător, dar din nefericire bolnav. Cine ar fi crezut că un tânăr aşa de drăguţ şi de politicos e în stare să ucidă? S-au lăsat copleşiţi de emoţii, da, şi el, şi Helena. Niciodată nu l-a uitat, biata de ea. Poliţia nu l-a mai găsit şi, deşi Helena nu a fost niciodată acuzată de nimic, André Brockhard a avut grijă să fie dată afară din spital. S-a mutat în oraş şi a făcut muncă de voluntariat pentru Arhiepiscop până când familia ei a ajuns să fie aşa de strâmtorată, încât a fost nevoită să-şi caute o slujbă plătită. Aşa că a început o afacere cu o croitorie. În doi ani, avea paisprezece femei angajate permanent care coseau pentru ea. Tatăl ei a fost eliberat din închisoare, dar nu şi-a putut găsi de lucru după scandalul cu bancarul evreu. *Frau* Lang a resimţit cel mai tare decăderea familiei. A murit în 1953, după o boală îndelungată, şi *Herr* Lang în aceeaşi toamnă într-un accident de maşină. Helena a vândut afacerea în 1955 şi a plecat din ţară fără să dea nimănui nicio explicaţie. Îmi aduc aminte acea zi. Era pe 15 mai, ziua eliberării Austriei, nu?

Fritz văzu expresia curioasă de pe faţa lui Harry şi îi explică:

— Austria e puţin mai ciudată. Aici nu se sărbătoreşte ziua în care Hitler a capitulat, ci ziua în care Aliaţii au părăsit ţara.

Beatrice le spuse cum primise vestea morţii Helenei.

— Nu mai auzisem nimic despre ea de mai bine de douăzeci de ani, când am primit într-o zi o scrisoare marcată Paris. Era acolo în vacanţă cu soţul şi cu fiica, scria ea. Era un fel de călătorie finală, mi-am dat eu seama. Nu a spus unde s-a stabilit, cu cine s-a căsătorit sau ce fel de boală avea. Doar că nu mai avea mult de trăit şi că dorea să-i aprind o lumânare în Stephansdom. Era o persoană ciudată Helena. Avea şapte ani când a venit la mine în bucătărie şi, privindu-mă grav, mi-a

spus: „Oamenii au fost creaţi de Dumnezeu ca să iubească”.

O lacrimă se rostogoli pe obrazul zbârcit al bătrânei.

— N-o să uit niciodată. Avea şapte ani. Cred că atunci a hotărât cum avea să-şi trăiască viaţa. Deşi, cu siguranţă, nu a fost aşa cum şi-a imaginat şi încercările au fost multe şi dureroase, sunt convinsă că ea a crezut asta în adâncul ei toată viaţa – că oamenii au fost creaţi de Dumnezeu ca să iubească. Aşa era ea.

— Mai aveţi scrisoarea? o întrebă Harry.

Femeia îşi şterse lacrimile şi încuviinţă.

— O am în cameră. Lăsaţi-mă să mai stau aici şi să-mi mai aduc aminte. Putem merge acolo după aceea. Apropo, aceasta va fi prima noapte caldă din an.

Stătură acolo în linişte, ascultând foşnetul crengilor şi cântecul păsărelelor în timp ce soarele apunea după Sophienalpe, fiecare gândindu-se la cei care nu mai erau. Insectele săreau şi dansau în fâşiile de lumină de sub copaci. Harry se gândi la Ellen. Zări o pasăre şi ar fi putut să jure că e un muscar negru pe care îl văzuse în cartea despre păsări.

— Să mergem, zise Beatrice.

Camera ei era mică şi simplă, dar luminoasă şi cochetă. Avea un pat lipit de peretele din spate, care era acoperit cu poze de diverse mărimi. Beatrice căută printre hârtiile dintr-un sertar de la măsuţa de toaletă.

— Am eu un sistem, aşa că o s-o găsesc, zise ea.

„Bineînţeles”, se gândi Harry.

În acel moment, ochii îi căzură pe o fotografie într-o ramă argintie.

— Uite scrisoarea, zise Helena.

Harry nu răspunse. Se uita fix la fotografie şi nu reacţionă până ce nu-i auzi vocea chiar în spatele lui.

— Poza a fost făcută când Helena lucra la spital. Era frumoasă, nu?

— Da, era, zise Harry. E ceva ciudat de familiar în această poză.

— Nu e nimic ciudat, zise Beatrice. E pictată pe icoane vechi de peste două sute de ani.

Chiar era o noapte fierbinte. Fierbinte şi umedă. Harry se tot învârti în patul cu baldachin, aruncă pătura pe podea şi trase cearşaful de pe pat, încercând să nu se mai gândească la nimic şi să doarmă. O secundă se gândise la minibar, dar apoi îşi aminti că îl încuiase şi dăduse cheia recepţionerului. Auzi voci afară pe coridor. Cineva apăsă pe mânerul de la uşă, iar el se ridică în pat, dar nu intră nimeni. Apoi vocile se auziră înăuntru, respiraţia lor aproape de pielea lui, foşnetul de haine sfâşiate, dar când deschise ochii, văzu săgeţi de lumină şi îşi dădu seama că fulgera.

Se auzi întâi un zgomot de tunet, ca o explozie îndepărtată, dintr-o parte a oraşului, apoi din cealaltă. Se culcă din nou şi o sărută, îi scoase cămaşa de noapte albă. Pielea ei era albă şi rece şi cu asperităţi din cauza transpiraţiei şi a groazei; o ţinu în braţe mult timp, până se încălzi, până când reveni la viaţă în braţele lui, precum o floare care a fost filmată toată primăvara şi apoi caseta e derulată cu viteză.

Continuă să o sărute, pe gât, pe braţe, pe stomac, nu cu insistenţă, nici măcar în glumă, ci pe jumătate ca să o liniştească şi pe jumătate inconştient, de parcă ar fi putut să dispară în orice moment. Şi când ea îl urmă, şovăitoare, pentru că se gândea că e în siguranţă în locul spre care se îndreptau, el continuă să-i arate drumul până ce sosiră într-un loc pe care nici măcar el nu-l recunoscu, iar când se întoarse, era prea târziu, şi ea se aruncă în braţele lui, blestemându-l, implorându-l şi sfâşiindu-l cu unghiile ei puternice până când începu să sângereze.

Se trezi din cauza propriilor gâfâieli şi trebui să se întoarcă pe partea cealaltă în pat ca să se asigure că era tot singur. Apoi totul deveni un vârtej de tunete, somn şi vise. Se trezi la miezul nopţii în

zgomotul ploii; se duse la fereastră şi se uită în jos, pe strada unde apa trecea de marginea trotuarului şi purta cu ea o pălărie fără stăpân.

Când Harry fu trezit de sunetul ceasului deşteptător, era lumină afară şi străzile erau uscate.

Se uită la ceasul de pe măsuţă. Avionul spre Oslo pleca peste două ore.

88

Bulevardul Thereses. 15 mai 2000

Biroul lui Ståle Aune era galben şi pereţii erau acoperiţi cu rafturi pe care stăteau înghesuite cărţi de specialitate şi schiţe ale personajelor din caricaturile lui Kjell Aukrust.

— Ia loc, Harry, zise doctorul Aune. Pe scaun sau pe canapea?

Aşa începea de fiecare dată, şi Harry răspunse arcuindu-şi buzele într-un zâmbet ce spunea e-amuzant-dar-am-mai-auzit. Când Harry îl sunase din Aeroportul Gardermoen, Aune îi spusese că poate să vină, dar că nu avea prea mult timp pentru că trebuia să meargă la un seminar în Hamar unde trebuia să ţină discursul de deschidere.

— Se numeşte „Probleme legate de diagnosticarea alcoolismului”, zise Aune. N-o să-ţi pomenesc numele.

— De asta te-ai îmbrăcat la patru ace? îl întrebă Harry.

— Hainele reprezintă unul dintre cele mai puternice semnale pe care le transmitem, zise Aune, trecându-şi mâna peste rever. Haina de tweed transmite masculinitate şi încredere.

— Şi papionul? întrebă Harry, scoţându-şi agenda şi stiloul.

— Frivolitate intelectuală şi aroganţă. Seriozitate cu o nuanţă de autoironie, dacă vrei. Mai mult decât suficient pentru a-ţi impresiona colegii de mâna a doua, se pare.

Aune se lăsă pe spate, cu mâinile peste abdomenul proeminent.

— Vorbeşte-mi despre personalitatea multiplă, zise Harry. Sau despre schizofrenie.

— În cinci minute? mormăi Aune.

— Pe scurt, atunci.

— În primul rând, ai spus personalitate multiplă şi schizofrenie dintr-o răsuflare, iar asta este una

dintre neînţelegerile care, dintr-un motiv oarecare, a stârnit imaginaţia oamenilor. Schizofrenia este un termen folosit pentru o serie de tulburări mentale diverse şi nu are nimic de-a face cu personalitatea multiplă. E adevărat că în greacă *schizo* înseamnă a scinda, dar ceea ce voia doctorul Eugen Bleuler să spună e că funcţiile psihologice din creierul unui schizofrenic sunt scindate. Şi dacă…

Harry arătă spre ceas.

— Aşa e, zise Aune. Personalitatea multiplă despre care vorbeai se numeşte SPM, sindromul personalităţii multiple, definit ca existenţa într-un individ a două sau mai multor personalităţi care sunt, pe rând, dominante. Ca în cazul Doctorului Jekyll şi al domnului Hyde.

— Deci chiar există?

— Da. Dar rar, mult mai rar decât vor unele filme de la Hollywood să ne facă să credem. În cei 25 de ani ca psiholog, nu am avut norocul să întâlnesc nici măcar un caz de SPM. Dar ştiu totuşi câte ceva despre acest lucru.

— Ca de exemplu?

— Ca de exemplu că e aproape mereu legată de o pierdere a memoriei. Cu alte cuvinte, cineva care suferă de SPM se poate trezi dimineaţa mahmur, fără să-şi dea seama că e din cauză că cealaltă personalitate e un alcoolic. De fapt, una dintre personalităţi poate fi un alcoolic şi cealaltă să fie abstinent.

— Bănuiesc că nu iau asta literal?

— Ba da.

— Dar alcoolismul este şi o tulburare fizică.

— Da, şi de asta SPM este aşa de fascinant. Am un dosar despre un caz de SPM, în care una dintre personalităţi era un fumător înrăit şi cealaltă nu se atinsese niciodată de ţigări. Şi când se măsura tensiunea fumătorului, era cu 20 de procente mai mare. S-a constatat că femeile care au SPM au menstruaţie de mai multe ori pe lună pentru că fiecare personalitate are propriul ei ciclu.

— Deci aceşti oameni pot să-şi schimbe trăsăturile lor fizice?

— Până într-un anumit punct, da. Povestea doctorului Jekyll şi al domnului Hyde nu e aşa de departe de adevăr pe cât se crede. Într-unul dintre cele mai cunoscute cazuri descrise de Dr. Osherson, una dintre personalităţi era un heterosexual, cealaltă homosexual.

— Personalităţile pot să aibă voci diferite?

— Da. De fapt, vocea este unul dintre cele mai uşoare mijloace de a observa schimbul de personalităţi.

— Aşa de diferite încât cineva care cunoaşte această persoană foarte bine să nu recunoască una dintre voci. La telefon, de exemplu?

— Dacă acest cineva nu ştie nimic despre cealaltă personalitate. Pentru cei care cunosc doar superficial pacientul cu SPM, schimbarea gesturilor şi a limbajului trupului pot să fie suficiente pentru ca, aflându-se în aceeaşi cameră, să nu recunoască persoana.

— Ar putea cineva cu SPM să ţină acest lucru ascuns faţă de cei apropiaţi?

— E posibil, da. Cât de des apar celelalte personalităţi e o chestiune individuală şi bolnavii pot, până într-un anumit punct, să controleze ei înşişi schimbarea.

— Dar atunci personalităţile ar trebui să ştie unele de altele?

— Da, într-adevăr, dar nici asta nu e ceva neobişnuit. Şi, ca şi în cazul doctorului Jekyll şi al domnului Hyde, pot exista confruntări între personalităţi pentru că acestea pot avea scopuri diferite, percepţii ale moralităţii, simpatii şi antipatii diferite legate de oamenii din jurul lor.

— Dar scrisul? Pot să-l schimbe şi pe acesta?

— Sigur că îl schimbă, Harry. Nici tu nu eşti mereu aceeaşi persoană. Când te întorci acasă de la muncă, o multitudine de schimbări imperceptibile au loc şi în tine: vocea, limbajul trupului, şi aşa mai departe. E ciudat că ai pomenit de scris, pentru că

am pe aici pe undeva o carte cu poza unei scrisori scrise de un bolnav de SPM în şaptezeci de feluri de scris total diferite. O s-o caut.

Harry îşi notă în carneţel câteva idei.

— Perioade de menstruaţie diferite, scrisuri de mână diferite; e nebunie curată, mormăi el.

— Tu ai spus asta, Harry. Sper că ţi-a fost de vreun folos pentru că trebuie să plec.

Aune comandă un taxi şi coborâră împreună. În timp ce stăteau pe trotuar, Aune îl întrebă pe Harry dacă are planuri pentru Ziua Independenţei, pe 17 Mai.

— Soţia mea şi cu mine am invitat nişte prieteni la masă. Eşti bine-venit.

— Eşti foarte amabil, dar neonaziştii plănuiesc să-i „ridice" pe musulmanii care sărbătoresc Eid pe şaptesprezece şi am primit ordin să coordonez supravegherea din jurul moscheei din Grønland, zise Harry, bucuros şi stânjenit în acelaşi timp de invitaţia neaşteptată. Cei care nu avem familii suntem mereu de serviciu de asemenea sărbători.

— Poţi doar să treci. Cei mai mulţi care vin au altceva programat mai târziu în ziua respectivă.

— Mulţumesc. Să văd ce se întâmplă şi o să te sun. Cum sunt prietenii tăi, apropo?

Aune îşi verifică papionul să se asigure că stătea drept.

— Sunt ca tine, zise el. Dar soţia mea cunoaşte câţiva oameni respectabili.

În acea clipă, taxiul trase lângă bordură. Harry îi ţinu portiera în timp ce Aune urcă, dar în timp ce se pregătea să o închidă, îşi aminti brusc ceva.

— Ce cauzează SPM?

Aune se aplecă şi se uită în sus la Harry.

— Despre ce e de fapt vorba, Harry?

— Nu sunt sigur, dar ar putea să fie important.

— Bine. Cei care suferă de SPM au fost adesea abuzaţi în copilărie. Dar boala poate fi cauzată, de asemenea, de experienţe extrem de traumatizante de mai târziu. Se creează o altă personalitate pentru a fugi de probleme.

— Despre ce fel de probleme ar putea fi vorba dacă ne referim la un bărbat adult?

— Trebuie doar să-ţi foloseşti imaginaţia. Poate că a trecut printr-un dezastru natural, a pierdut pe cineva iubit, a fost victima violenţei sau a trăit în teamă o perioadă lungă de timp.

— Ca de exemplu, când eşti soldat într-un război.

— Cu siguranţă, războiul poate declanşa aşa ceva.

— Sau o luptă de gherilă.

Harry spuse asta pentru el însuşi, deoarece taxiul care îl ducea pe Aune cobora deja pe bulevardul Thereses.

— Scoţian, spuse Halvorsen.

— O să petreci 17 Mai în barul scoţian? se strâmbă Harry, lăsându-şi geanta în spatele cuierului.

Halvorsen dădu din umeri.

— Ai o propunere mai bună?

— Dacă trebuie să fie un bar, măcar găseşte unul cu mai mult stil decât cel scoţian. Sau, şi mai bine, uşurează situaţia unuia dintre cei cu copii şi fii de serviciu în timpul paradei copiilor. Eşti plătit dublu şi nu te alegi cu o mahmureală.

— O să mă gândesc.

Harry se prăbuşi pe scaun.

— N-ai de gând să-l repari? Scârţâie ca naiba.

— Nu poate fi reparat, zise Harry ursuz.

— Scuze. Ai aflat ceva la Viena?

— Ajung şi la asta. Tu primul.

— Am încercat să verific alibiul lui Even Juul pe perioada cât a lipsit soţia sa. Zice că s-a plimbat prin centru, a intrat la Kaffebrenneri din Ullevålsveien, dar nu s-a întâlnit cu nimeni care ar putea să-i susţină povestea. Cei care lucrează la Kaffebrenneri spun că erau prea ocupaţi ca să confirme sau să nege ceva.

— Kaffebrenneri e chiar vizavi de Schrøder, zise Harry.

— Şi?

— Doar constatam. Ce a zis Weber?

— N-au găsit nimic. Weber a zis că dacă Signe Juul ar fi fost dusă la fortăreaţă cu maşina pe care a văzut-o paznicul de noapte, ar fi găsit ceva pe hainele ei, fibre de la scaun, mizerie sau ulei de la capotă, ceva.

— A întins saci de gunoi în maşină, zise Harry.

— Aşa a zis şi Weber.

— Ai verificat firul de fân de pe haina ei?

— Da. *Ar putea* fi din grajdul lui Mosken. Plus din o mie de alte locuri.

— Fân. Nu paie.

— Nu e nimic deosebit cu fânul, Harry. E doar… fân.

— La dracu'!

Harry se uită morocănos în jur.

— Şi la Viena?

— Şi mai mult fân. Te pricepi la cafea, Halvorsen?

— Ce?

— Ellen făcea o cafea bună. O cumpăra de la un magazin de aici, din Grønland. Poate…

— Nu! zise Halvorsen. Nu îţi fac cafea.

— Promite-mi că o să încerci, spuse Harry ridicându-se. O să lipsesc câteva ore.

— Asta a fost tot ce ai avut de spus despre Viena? Fân? Nici măcar un pai mai mult?

Harry clătină din cap.

— Îmi pare rău. Şi ăsta a fost un drum închis. O să te obişnuieşti cu asta.

Ceva se întâmplase. Harry merse pe Grønlandsleiret, încercând să-şi dea seama ce era. Era ceva cu oamenii de pe stradă, ceva se întâmplase cu ei cât fusese la Viena. Ajunsese departe pe bulevardul Karl Johan când îşi dădu seama despre ce e vorba. Venise vara. Pentru prima oară după ani de zile, Harry fu conştient de mirosul asfaltului, de oamenii care treceau pe lângă el, de florăria din Grensen. În timp ce mergea prin Grădinile Palatului, mirosul de iarbă proaspăt cosită

era aşa de puternic, încât îl făcu să zâmbească. Un bărbat şi o femeie în uniformă cu emblema Palatului se uitau la vârful unui copac, discutau şi dădeau din cap. Femeia îşi desfăcuse haina şi o legase în talie. Harry observă că atunci când se uita în sus spre copac arătând cu degetul, colegul ei se uita pe furiş la tricoul ei.

Pe Hedgehaugsveien, magazinele luxoase şi mai puţin luxoase făceau ultimele pregătiri pentru a le oferi oamenilor haine elegante de Ziua Independenţei. La chioşcuri se vindeau funde şi steaguri şi, în depărtare, se auzi ecoul unei formaţii făcând o ultimă repetiţie pentru marşul tradiţional. Se anunţaseră ploi scurte, dar avea să fie cald.

Harry era transpirat când sună la uşa lui Sindre Fauke.

Fauke nu aştepta cu foarte mare nerăbdare sărbătoarea naţională.

— Prea mult zgomot. Şi prea multe steaguri. Nu e de mirare că Hitler s-a simţit apropiat de norvegieni. Norvegienii sunt extrem de naţionalişti. Doar că nu îndrăznim să o spunem.

Turnă cafea.

— Gudbrand Johansen a ajuns la spitalul militar din Viena, zise Harry. În noaptea în care trebuia să plece în Norvegia, a omorât un doctor. Nimeni nu l-a mai văzut de atunci.

— N-aş fi zis asta niciodată, spuse Fauke, sorbind zgomotos din cafeaua fierbinte. Ştiam că e ceva în neregulă cu acel băiat.

— Ce poţi să-mi spui despre Even Juul?

— Multe. Dacă trebuie.

— Da, trebuie.

Fauke ridică din sprâncenele groase.

— Eşti sigur că nu te îndrepţi într-o direcţie greşită, Harry?

— Nu sunt sigur de nimic.

Fauke suflă gânditor în cafea.

— Bine. Dacă e absolut necesar… Juul şi cu mine am avut o relaţie asemănătoare, din multe puncte de vedere, cu cea dintre Gudbrand Johansen şi Daniel

Gudeson. Am fost un tată surogat pentru Even. Probabil pentru că el nu avea părinţi.

Harry rămase cu ceaşca de cafea în aer.

— Nu mulţi oameni ştiu asta, pentru că Even inventa multe lucruri. Copilăria pe care şi-a inventat-o are mai mulţi oameni, detalii şi date decât şi-ar aminti majoritatea oamenilor despre copilăria lor. Versiunea oficială e că a crescut cu familia la o fermă în Grini, dar adevărul e că a crescut cu mai mulţi părinţi adoptivi în mai multe instituţii din Norvegia înainte să ajungă, la vârsta de doisprezece ani, în familia Juul care nu avea copii.

— De unde ştii că a minţit?

— E o poveste cam ciudată, dar într-o noapte, Even şi cu mine eram de gardă în tabăra pe care o stabiliserăm în pădure, la nord de Harestua, când s-a întâmplat ceva ciudat cu el. Pe vremea aceea, Even şi cu mine nu eram prea apropiaţi şi am fost foarte surprins când a început să-mi spună că a fost un copil abuzat pe care nu-l dorise nimeni niciodată. Mi-a spus detalii extrem de intime din viaţa lui, unele greu de ascultat. Unii dintre adulţii la care a fost plasat ar fi trebuit să fie…

Fauke se cutremură.

— Hai să ne plimbăm, zise el. Am auzit că e vreme bună.

Merseră în sus, pe bulevardul Vibes spre Stenspark, unde se vedeau primii bikini şi un drogat ieşise din adăpostul lui din vârful dealului arătând de parcă tocmai descoperise planeta Pământ.

— Nu ştiu ce l-a făcut să-mi spună asta, dar parcă devenise o altă persoană în noaptea aceea, zise Fauke. Foarte ciudat, dar cel mai ciudat lucru a fost că în ziua următoare s-a comportat ca şi când uitase conversaţia pe care am avut-o.

— Ai zis că nu eraţi foarte apropiaţi, dar mi-ai spus despre nişte experienţe de pe Frontul de Est?

— Da, sigur. Nu s-a mai întâmplat altceva în pădure, în cea mai mare parte a timpului stăteam cu ochii pe germani. Şi s-au întâmplat câteva lucruri cât a durat aşteptarea.

— Vorbeaţi mult despre Daniel Gudeson?

Fauke se uită ţintă la Harry.

— Deci ai aflat că Even Juul e obsedat de Daniel Gudeson?

— Deocamdată fac doar presupuneri, răspunse Harry.

— Da, am vorbit mult despre Daniel, zise Fauke. Daniel Gudeson era ca o legendă. Rar întâlneşti un caracter aşa de liber, de puternic şi de vesel ca al lui. Şi Even era fascinat de poveştile despre el. Trebuia să le spun iar şi iar, mai ales pe cea despre rusul pe care s-a dus să-l îngroape pe teritoriul neutru.

— Ştia că Daniel a fost în Sennheim în timpul războiului?

— Bineînţeles. Even îşi amintea toate detaliile despre Daniel pe care eu începeam să le uit, dar el mi le reamintea. Dintr-un anumit motiv, părea să se fi identificat total cu Daniel, deşi nu-mi pot imagina doi oameni mai diferiţi. Odată, când era beat, mi-a sugerat să-i spun Uriah, cum îşi spunea Daniel. Şi dacă e să mă întrebi, faptul că la sfârşitul războiului nu avea ochi decât pentru tânăra Signe Alsaker nu a fost o coincidenţă.

— Adică?

— Atunci când a aflat că se judecă şi cazul logodnicei lui Daniel Gudeson, s-a dus la tribunal şi a stat acolo toată ziua, privind-o doar. De parcă hotărâse dinainte că o să fie a lui.

— Pentru că a fost iubita lui Daniel?

— Eşti sigur că are importanţă? întrebă Fauke, mergând aşa de repede în sus pe poteca ce ducea spre deal, încât Harry fu nevoit să grăbească pasul.

— Absolut.

— Nu ştiu dacă ar trebui să spun asta, dar personal cred că Even Juul a iubit legenda lui Daniel Gudeson mai mult decât a iubit-o vreodată pe Signe Juul. Sunt convins că admiraţia pentru Daniel Gudeson a avut o contribuţie importantă în decizia lui de a nu relua studiile de medicină după război şi de a studia în schimb istoria. Bineînţeles,

s-a specializat în istoria ocupării Norvegiei şi în soarta soldaţilor norvegieni de pe Frontul de Est.

Ajunseseră în vârf şi Harry îşi şterse transpiraţia. Fauke respira normal.

— Unul dintre motivele pentru care Even Juul s-a afirmat aşa de repede ca istoric a fost că, fiind un fost luptător în Rezistenţă, era cel mai îndreptăţit să scrie istoria pe care autorităţile simţeau că o merită Norvegia postbelică: trecând sub tăcere vasta colaborare cu germanii şi concentrându-se pe puţina rezistenţă care a existat. De exemplu, Juul dedică în cartea sa cinci pagini scufundării navei *Blücher* în noaptea dinspre 9 aprilie, dar trece sub tăcere faptul că s-a luat în considerare urmărirea penală a aproximativ 100.000 de norvegieni. Şi a funcţionat. Mitul populaţiei norvegiene luptând umăr la umăr împotriva nazismului e viu şi astăzi.

— Despre asta va fi cartea ta, *Herr* Fauke?

— Încerc doar să spun adevărul. Even ştie că ceea ce a scris este, dacă nu o minciună, atunci o distorsionare a adevărului. Am vorbit odată despre asta. El s-a apărat, spunând că a servit scopului de a-i reuni pe oameni. Singurul lucru pe care nu l-a putut pune în lumina eroică dorită a fost fuga regelui. Nu a fost singurul din Rezistenţă care s-a simţit abandonat în 1940, dar n-am întâlnit pe nimeni altcineva care să-l condamne aşa de tare ca Even, nici măcar printre soldaţii de pe front. Aminteşte-ţi că toată viaţa a fost abandonat de oamenii pe care i-a iubit şi în care a avut încredere. Cred că îi urăşte din inimă pe toţi cei care au fugit la Londra. Serios.

Se aşezară pe o bancă şi priviră în jos, peste biserica Fagerborg, la acoperişurile din Pilestredet care duceau înspre oraş şi la fiordul albastru al oraşului sclipind în depărtare.

— E frumos, zise Fauke. Aşa de frumos încât uneori pare că merită să mori pentru asta.

Harry încercă să asimileze totul, să potrivească piesele. Dar lipsea un mic detaliu.

— Even a început să studieze medicina în Germania înainte de război. Ştii unde anume în Germania?

— Nu, zise Fauke.

— Ştii dacă se gândea să se specializeze în ceva?

— Da, mi-a spus că visa să-l urmeze pe ilustrul lui tată vitreg şi pe tatăl acestuia.

— Şi cine erau ei?

— N-ai auzit de medicii Juul? Au fost chirurgi.

89

Grønlandsleiret. 16 mai 2000

Bjarne Møller, Halvorsen şi Harry mergeau unul lângă altul pe bulevardul Motzfeldts. Erau în Micul Karachi şi mirosurile, hainele şi oamenii din jurul lor le aminteau atât de puţin de Norvegia, aşa cum le amintea kebabul pe care îl mâncau de carnaţii norvegieni făcuţi la grătar. Un băiat, îmbrăcat pentru sărbătoarea pakistaneză, dar cu o fundă la reverul auriu al hainei, venea sărind spre ei. Avea un nas cârn ciudat şi ţinea steagul Norvegiei în mână. Harry citise în ziare că părinţii musulmani dădeau o petrecere pentru copii astăzi ca să poată să se concentreze mâine asupra Eid-ului.

— Ura!

Băiatul zâmbi cu dinţii lui albi în timp ce trecu pe lângă ei.

— Even Juul nu e oricine, zise Møller. Probabil că e cea mai mare autoritate în domeniul războiului din ţara noastră. Dacă e adevărat, ziarele vor face mare scandal. Nici nu mă gândesc ce ar fi în cazul în care nu avem dreptate. În cazul în care tu nu ai dreptate, Harry.

— Cer doar permisiunea de a-l interoga în prezenţa unui psiholog. Şi un mandat de percheziţie pentru locuinţa lui.

— Iar tot ce-ţi cer eu e măcar o dovadă sau un martor, zise Møller gesticulând. Juul e foarte cunoscut şi nimeni nu l-a văzut în apropierea locului crimelor. Nici măcar o dată. De exemplu, telefonul pe care soţia lui Brandhaug l-a primit de la barul din zona ta?

— I-am arătat poza lui Even Juul femeii care lucrează la Schrøder, zise Halvorsen.

— Maja, completă Harry.

— Nu-şi amintea să-l fi văzut, zise Halvorsen.

— Exact asta ziceam şi eu, mormăi Møller, ştergându-şi sosul de la gură.

— Da, dar am arătat poza mai multor clienţi care stăteau acolo, zise Halvorsen, uitându-se rapid la Harry. Era un tip bătrân într-un pardesiu care a încuviinţat şi a spus că ar trebui să-l arestăm.

— Pardesiu, repetă Harry. Ăsta e Mohicanul, Konrad Åsnes, soldat în marină. E un adevărat personaj, dar mă tem că nu mai poate fi considerat un martor de încredere. În orice caz, Juul ne-a spus că a fost vizavi, la Kaffebrenneri. Acolo nu există telefoane publice. Deci dacă avea de gând să sune, evident că a venit la Schrøder.

Møller se strâmbă şi se uită sceptic la kebabul lui. Îl ascultase, oarecum fără voia lui, pe Harry, care-i spusese să încerce kebabul Börek, zicând că e o combinaţie între Turcia, Bosnia, Pakistan şi Grønlandsleiret.

— Şi chiar crezi chestia aia cu personalitatea multiplă, Harry?

— Cred că sună incredibil, şefu', dar Aune spune că e o posibilitate. Şi e dornic să ne ajute.

— Şi crezi că Aune poate să-l hipnotizeze pe Juul şi să-l scoată pe Daniel Gudeson la lumină, punându-l să facă o mărturisire?

— Nu e clar dacă Even Juul are vreo idee în legătură cu ce a făcut Daniel Gudeson, aşa că e de importanţă maximă să vorbim cu el, zise Harry. După spusele lui Aune, pacienţii care suferă de SPM sunt uşor de hipnotizat pentru că ei asta fac de fapt – se autohipnotizează mereu.

— Bine, zise Møller, rotindu-şi privirea. Deci care e ideea cu mandatul de percheziţie?

— Aşa cum ai spus şi tu, nu avem probe, nu avem martori şi ştim că nu ne putem baza ca instanţa să înghită toate chestiile astea psihologice, dar dacă găsim puşca Märklin, atunci am dat lovitura. Nu mai avem nevoie de restul.

— Hm.

Møller se opri pe trotuar.

— Şi motivul?

Harry îi cercetă faţa.

— Experienţa îmi spune că şi oamenii confuzi au de obicei un motiv în nebunia lor. Iar eu nu văd care ar putea fi motivul lui Juul.

— Nu al lui Juul, şefule, zise Harry. Al lui Daniel Gudeson. Faptul că într-un fel Signe Juul s-a dus la duşman ar fi putut să-l facă pe Gudeson să vrea răzbunare. Ce a scris pe oglindă – *Dumnezeu e cel care mă judecă* – poate sugera că vede crimele ca pe cruciada unui singur om, că are o cauză dreaptă, chiar dacă alţii îl condamnă.

— Dar celelalte crime? Bernt Brandhaug şi – în cazul în care ai dreptate că e acelaşi criminal – Hallgrim Dale?

— Habar n-am care sunt motivele, dar ştim că Bernt Brandhaug a fost împuşcat cu arma Märklin şi că Dale îl cunoştea pe Daniel Gudeson. Şi conform raportului autopsiei, Dale a fost tăiat cu precizia unui chirurg. Bine, Juul începuse să studieze medicina şi visa să devină chirurg. Poate că Dale a trebuit să moară fiindcă a descoperit că Juul se comporta ca şi când ar fi fost Daniel Gudeson.

Harry înghiţi ultima gură de kebab, se şterse cu şerveţelul la gură şi se uită după un coş de gunoi.

— Bine, zise el. Aş putea spune că ar trebui să aşteptăm până când vom avea răspunsurile la toate întrebările înainte să facem ceva. Şi sunt conştient că procurorul public va considera că dovezile sunt destul de subţiri. Dar niciunul dintre noi nu poate să treacă cu vederea faptul că avem un suspect care ar putea să ucidă din nou. Te temi că presa va face circ dacă îl punem sub acuzare pe Even Juul, dar imaginează-ţi ce-ar ieşi dacă ar comite şi alte crime. Şi apoi se va afla că a fost suspect, iar noi nu am făcut nimic să-l oprim…

— Da, da, da, ştiu asta, zise Møller. Deci crezi că va ucide din nou?

— Sunt multe lucruri legate de acest caz de care nu sunt sigur, zise Harry. Dar dacă e vreun lucru de care să fiu absolut sigur, e că încă nu şi-a terminat proiectul.

— Şi ce te face să fii aşa de sigur?

Harry se bătu pe burtă şi rânji sarcastic.

— E cineva aici care-mi şopteşte, şefule. Există un motiv pentru care a cumpărat cea mai scumpă şi cea mai bună puşcă din lume. Unul dintre motivele pentru care Daniel Gudeson a devenit legendă e că era un ţintaş fantastic. Şi ceva îmi spune că e hotărât să-şi ducă cruciada la o concluzie logică. Va fi ca o încununare, ceva care va imortaliza legenda lui Daniel Gudeson.

Căldura verii dispăru pentru o secundă, căci o ultimă rafală de vânt mătură bulevardul Motzfeldts, ridicând în aer praful şi gunoiul. Møller închise ochii, îşi strânse haina mai tare pe el. „Bergen”, se gândi el. „Bergen.”

— O să văd ce pot să fac, zise. Tu să fii pregătit.

90

Sediul Poliţiei. 16 mai 2000

Harry şi Halvorsen erau pregătiţi. Atât de pregătiţi, încât atunci când sună telefonul lui Hole, săriră amândoi în picioare. Hole apucă receptorul:

— Hole la telefon!

— Nu-i nevoie să ţipi, zise Rakel. De asta s-a inventat telefonul. Ce ziceai despre data de 17 acum câteva zile?

— Ce?

Lui Harry îi luă câteva secunde să facă legătura.

— Că sunt de serviciu?

— Partea cealaltă, zise Rakel. Că ai muta cerul şi pământul…

— Vorbeşti serios?

Harry simţi ceva ciudat şi cald în stomac.

— Ai vrea să petreci ziua cu mine dacă găsesc pe cineva să-mi facă tura?

Rakel râse.

— Acum mai vii de-acasă. Ar trebui să specific că nu ai fost prima mea alegere, dar pentru că tata a hotărât să petreacă singur anul ăsta, răspunsul e da, vreau să-mi petrec ziua cu tine.

— Oleg ce zice despre asta?

— A fost propunerea lui.

— Da? E un băiat deştept.

Harry era fericit. Aşa de fericit încât îi era greu să vorbească cu vocea lui obişnuită. Şi nu-i păsa deloc că Halvorsen stătea în faţa lui, cu un rânjet până la urechi.

— Rămâne stabilit?

Vocea lui Rakel îi gâdilă auzul.

— Dacă reuşesc să aranjez, da. Te sun eu mai târziu.

— Bine, sau ai putea să treci să iei cina cu noi în seara asta. Adică dacă ai timp. Sau chef.

Cuvintele păreau aşa de exagerat de spontane că Harry îşi dădu seama că le repetase înainte să sune.

Îi venea să râdă, simţea că pluteşte de parcă ar fi luat o substanţă narcotică, şi era gata să spună da, când îşi aminti ceva ce ea spusese la restaurant: „Ştiu că nu se va opri la o singură dată”. Nu despre mâncat era vorba.

„Adică dacă ai timp. Sau chef.”

Dacă era să se panicheze, acum era timpul.

Fu întrerupt din gânduri de clipitul beculeţului de la telefon.

— Am un apel pe cealaltă linie la care trebuie să răspund. Rakel, poţi să aştepţi o secundă?

— Sigur.

Harry apasă pe buton. Era Møller.

— Mandatul de arestare e gata. Cel de percheziţie e pe drum. Tom Waaler e pregătit cu două maşini şi patru oameni înarmaţi. Pentru numele lui Dumnezeu, sper că tipul din cap care îţi şopteşte să aibă o mână sigură, Harry.

— Mai greşeşte el câte o literă, dar niciodată mesajul întreg, zise Harry şi îi făcu semn lui Halvorsen să se îmbrace. La revedere.

Harry trânti receptorul.

Erau în lift când Harry îşi dădu seama că Rakel era încă pe cealaltă linie, aşteptând un răspuns. Nu mai avu energia mentală să înţeleagă ce însemna asta.

91

Irisveien, Oslo. 16 mai 2000

Prima zi de vară a anului începuse să devină răcoroasă în timp ce maşina poliţiei mergea prin zona rezidenţială liniştită cu case. Harry nu era în apele lui. Nu doar pentru că transpira sub vesta antiglonţ, dar şi pentru că era *prea* linişte. Se uită la perdelele din spatele gardului viu meticulos tăiat, dar nu se mişcă nimic. Părea că e un film western şi el călărea spre o confruntare.

La început, Harry refuzase să-şi pună vesta antiglonţ, dar Tom Waaler, care era responsabil cu operaţiunea, îi dăduse un ultimatum simplu: ori îşi pune vesta, ori rămâne acasă. Argumentul că un glonţ dintr-o puşcă Märklin ar tăia vesta aşa cum taie cuţitul untul nu-l făcu pe Waaler decât să dea plictisit din umeri.

Mergeau cu două maşini de poliţie. Cea de-a doua, în care se afla Waaler, o luase pe Sognsveien, prin Ullevål Hageby, ca să intre pe Irisveien din direcţia opusă, dinspre vest. Îi auzea vocea lui Waaler în staţie. Calmă şi încrezătoare. Întrebă unde se aflau, repetă procedura standard şi procedura de urgenţă, apoi ceru fiecărui poliţist să repete ce avea de făcut.

— Dacă e profesionist, e posibil să fi conectat o alarmă la poartă, aşa că vom ocoli, nu vom intra.

Era eficient, până şi Harry trebuia să recunoască asta, şi era clar că cei din maşină îl respectau pe Waaler.

Harry arătă spre casa roşie de lemn.

— Acolo.

— Alfa, zise în staţie poliţista care stătea pe locul din faţă. Nu vă vedem.

— Suntem chiar după colţ, spuse Waaler. Staţi la depărtare de casă până ne veţi putea vedea. Terminat.

— Prea târziu. Am ajuns deja. Terminat.

— Bine, dar staţi în maşină până venim. Terminat.

În clipa următoare, văzură cea de-a doua maşină de poliţie ieşind după cotitură. Merseră ultimii cincizeci de metri până la casă şi parcară astfel încât să blocheze ieşirea din garaj. Cea de-a doua maşină opri în faţa porţii de la grădină.

În timp ce ieşeau din maşini, Harry auzi ecoul înăbuşit al unei mingi de tenis lovită de o rachetă mânuită nu foarte rapid. Soarele se muta înspre Ullernåsen şi simţi miros de carne de porc prăjită venind de la o fereastră.

Apoi începu spectacolul. Doi poliţişti săriră gardul având în mână automate MP-5. Poliţista din maşina lui Harry rămase pe loc; ea trebuia să păstreze contactul prin radio cu centrala şi să îndepărteze eventualii spectatori. Waaler şi ultimul poliţist aşteptară până când cei doi îşi ocupară posturile, îşi puseră staţiile în buzunarele de la piept şi săriră peste poartă cu armele de serviciu în mână. Harry şi Halvorsen stăteau în spatele maşinii de poliţie şi urmăreau întregul spectacol.

— O ţigară? o întrebă Harry pe poliţistă.

— Nu, mulţumesc, zâmbi ea.

— Voiam să zic dacă ai cumva.

Ea încetă să mai zâmbească. „O nefumătoare tipică”, se gândi Harry.

Waaler şi poliţistul stăteau pe trepte, de o parte şi de alta a uşii, când telefonul mobil al lui Harry sună.

Harry văzu că poliţista îl priveşte. „Amator tipic”, probabil că se gândea ea.

Harry se pregătea să închidă telefonul – verificase doar dacă pe ecran nu era numărul lui Rakel. Numărul îi era cunoscut, dar nu era al lui Rakel. Waaler deja ridicase mâna ca să le dea semnalul, când Harry îşi dădu seama cine îl suna. Luă staţia din mâna poliţistei care rămase cu gura căscată.

— Alfa! Stop. Suspectul mă sună chiar acum. Mă auzi?

Harry se uită la scară de unde Waaler îi făcu semn din cap. Apăsă pe tasta mobilului şi-l duse la ureche.

— Hole la telefon.
— Bună ziua.
Spre surprinderea lui Harry, nu era Even Juul.
— Sunt Sindre Fauke. Scuze că te deranjez, dar sunt acasă la Even Juul şi cred că ar trebui să vii până aici.
— De ce? Şi ce faci acolo?
— S-ar putea să fi făcut ceva stupid. M-a sunat acum o oră şi mi-a spus să vin imediat la el pentru că viaţa lui e în pericol. Am venit şi am găsit uşa deschisă, dar nici urmă de Even. Şi acum mi-e teamă că s-a închis în dormitor.
— De ce crezi asta?
— Uşa dormitorului e încuiată şi, când am încercat să mă uit înăuntru pe gaura cheii, cheia era în uşă.
— Bine, zise Harry, ocolind maşina şi intrând pe poartă. Ascultă-mă cu atenţie. Stai exact unde eşti. Dacă ai ceva în mână, pune-l jos şi ţine mâinile la vedere. Ajungem în două secunde.
Harry se îndreptă spre scară în timp ce Waaler şi celălalt poliţist se uitau uimiţi la el. Apăsă mânerul uşii şi intră.

Fauke era în hol cu telefonul în mână, uitându-se la ei cu gura căscată de uimire.
— Dumnezeule, fu tot ce putu spune când îl văzu pe Waaler cu pistolul în mână. Asta da rapiditate.
— Unde e dormitorul? întrebă Harry.
Fauke arătă spre scări fără să scoată un cuvânt.
— Arată-ne, zise Harry.
Fauke o luă înaintea celor trei poliţişti.
— Aici.
Harry apăsă pe clanţă; avea dreptate, era încuiată. Era o cheie în yală şi el încercă să o răsucească, dar aceasta nu se mişcă.
— N-am apucat să-ţi spun. Încercam să descui uşa cu una dintre cheile de la celălalt dormitor, zise Fauke. Uneori se potrivesc.
Harry scoase cheia şi îşi lipi ochiul de gaură. Se vedeau un pat şi o noptieră. Părea că pe pat se află o

umbră. Waaler vorbea încet în staţie. Harry simţi că transpiraţia începe din nou să se scurgă de sub vestă. Nu-i plăcea cum arăta umbra.

— Parcă spuneai că e o cheie pe dinăuntru.

— Era, zise Fauke. Până când a căzut tot încercând să o bag pe cealaltă.

— Deci cum vom intra? întrebă Harry.

— Imediat, zise Waaler, şi în acel moment auziră zgomot de cizme pe scări.

Era unul dintre poliţişti care se postase în spatele casei şi care avea în mână o rangă roşie.

— Acolo, zise Waaler şi îi arătă.

Aşchii zburară prin aer. Uşa se deschise.

Harry intră şi îl auzi pe Waaler spunându-i lui Fauke să aştepte afară.

Primul lucru pe care îl observă fu lesa câinelui. Even Juul se spânzurase cu ea. Murise îmbrăcat într-o cămaşă albă, deschisă la gât, pantaloni negri şi şosete în carouri. În spatele lui, în faţa dulapului, zăcea un scaun răsturnat. Pantofii erau aşezaţi ordonat sub scaun. Harry se uită la tavan. Lesa fusese legată de un cârlig din tavan. Harry încercă să se retragă, dar nu se putu abţine să nu studieze faţa lui Even Juul. Un ochi se holba în cameră, pe când celălalt îl fixa pe Harry. Independent unul de altul. Ca un demon cu două capete şi cu un ochi în fiecare cap, se gândi Harry. Se duse înspre fereastra dinspre est şi privi copiii pe bicicletă de pe Irisveien, atraşi de zvonul apariţiei unor maşini de poliţie, zvon care mereu se răspândea cu o viteză inexplicabilă în zone precum aceasta.

Harry închise ochii. „Prima impresie e importantă. Primul gând care îţi vine în minte la locul faptei e adesea cel mai bun.” Ellen îl învăţase asta. Şi instructorul său îl învăţase să se concentreze asupra primului lucru pe care îl simţea când ajungea la locul crimei. Din acest motiv, Harry nu mai trebui să se întoarcă pentru a-şi da seama că în spatele lui pe podea se afla cheia. Ştia că nu vor găsi amprente în cameră şi că nimeni nu intrase în casă. Foarte simplu, pentru că atât ucigaşul, cât şi victima

atârnau de tavan. Demonul cu două capete se desfăcuse în două.

— Sună-l pe Weber, îi spuse Harry lui Halvorsen, care venise şi el şi stătea în uşă uitându-se la corpul spânzurat.

— Poate că avea alte planuri pentru sărbătoarea de mâine, dar consolează-l cu faptul că de data asta e tăiat şi uscat. Even Juul l-a descoperit pe ucigaş şi a trebuit să plătească cu viaţa pentru asta.

— Şi cine e ucigaşul? întrebă Waaler.

— Cine a fost. E mort şi el. Îl chema Daniel Gudeson şi trăia în capul lui Even Juul.

Când se îndreptau spre ieşire, Harry îi spuse lui Halvorsen că Weber va trebui să-l sune dacă găseşte arma Märklin.

Harry rămase pe treptele din faţă ale casei şi cercetă zona. Era bătător la ochi cât de mulţi vecini aveau brusc treabă în grădină şi stăteau pe vârfuri ca să vadă peste gard. Waaler ieşi şi el şi se aşeză lângă Harry.

— N-am prea înţeles ce ai zis înăuntru, zise. Vrei să spui că tipul s-a sinucis pentru că se simţea vinovat?

Harry dădu din cap.

— Nu, vreau să spun exact ce am spus. S-au ucis unul pe altul. Even l-a omorât pe Daniel pentru a-l opri. Şi Daniel l-a omorât pe Even ca să nu fie demascat. Pentru prima dată interesele lor au coincis.

Waaler aprobă, dar nu părea să fi înţeles prea mult.

— Bătrânul are ceva cunoscut, zise el. Cel viu, vreau să zic.

— Da. E tatăl lui Rakel Fauke, dacă…

— Desigur, ameţita aia de la POT. Aşa e.

— Ai o ţigară? îl întrebă Harry.

— Nu, zise Waaler. Ce se întâmplă mai departe de aici e responsabilitatea ta, Hole. Vreau să plec, aşa că dacă mai ai nevoie de ajutor, spune-mi acum.

Harry clătină din cap şi Waaler se îndreptă spre poartă.

— Apropo, zise Harry. Dacă nu faci nimic special mâine, am nevoie de un poliţist cu experienţă să-mi preia tura.

Waaler râse şi nu se opri din mers.

— Nu trebuie decât să organizezi supravegherea în timpul slujbei religioase de la moscheea din Grønland, strigă Harry. Văd că te pricepi la treburi din astea. Nu trebuie decât să te asiguri că musulmanii nu mănâncă bătaie de la capetele rase pentru că sărbătoresc Eid.

Waaler, care ajunsese deja la poartă, se opri brusc.

— Şi nu te ocupi de treaba asta? îl întrebă el peste umăr.

— Nu e mare lucru, zise Harry. Două maşini, patru oameni.

— Cât durează?

— De la opt la trei.

Waaler se întoarse, zâmbind larg.

— Ştii ce? zise el. Dacă mă gândesc mai bine, îţi sunt dator cu o favoare. E bine. Preiau eu tura.

Waaler îl salută, se urcă în maşină, o porni şi plecă.

„Pentru ce îmi datorează o favoare?” se gândi Harry şi ascultă loviturile leneşe ale mingii de tenis. Dar, în secunda următoare, uită complet pentru că telefonul sună iar şi de data asta numărul afişat chiar era al lui Rakel.

92

Holmenkollvein. 16 mai 2000

— Sunt pentru mine?

Rakel bătu din palme şi luă buchetul de margarete.

— Nu am ajuns la florărie, aşa că astea sunt din grădina mea, zise Harry, intrând în cameră. Mm, miroase a lapte de cocos. Thai?

— Da, şi felicitări pentru costumul nou.

— E aşa de evident?

Rakel râse şi-l mângâie pe rever.

— Lână de calitate.

— Super 110.

Harry nu avea idee ce înseamnă Super 110. Într-un moment de exuberanţă, intrase într-unul dintre magazinele la modă de pe Hedgehaugsveien tocmai când se închidea şi reuşise să-i convingă pe vânzători să-i găsească un costum care să se potrivească cu trupul lui lung. Bineînţeles că şapte mii de coroane era mult peste cât intenţiona să cheltuie, dar alternativa era să arate ca un caraghios în vechiul costum, aşa că închisese ochii, dăduse cardul şi încercase să nu se mai gândească.

Intrară în sufragerie unde era pusă masa pentru două persoane.

— Oleg doarme, zise Rakel înainte să apuce el să întrebe.

Se făcu linişte.

— Nu am vrut să… începu ea.

— Nu? zise Harry zâmbind.

Nu o mai văzuse roşind. O trase spre el, inspiră aroma părului ei proaspăt spălat şi simţi că tremură uşor.

— Mâncarea… şopti ea.

Harry îi dădu drumul, iar ea dispăru în bucătărie. Fereastra care dădea înspre grădină era deschisă şi fluturii albi care apăruseră doar azi pluteau în soare ca nişte confetti. În casă mirosea a săpun verde şi a

podele de lemn umede. Harry închise ochii. Ştia că va avea nevoie de multe zile ca aceasta înainte ca imaginea lui Even Juul spânzurat de lesa câinelui să dispară complet. Dar începuse deja să se estompeze. Weber şi băieţii lui nu găsiseră puşca Märklin, dar îl găsiseră pe Burre, câinele. Într-o pungă de gunoi în frigider, cu gâtul tăiat. Şi în cutia de unelte găsiseră trei cuţite, toate cu urme de sânge. Harry presupuse că pe unul dintre ele era sângele lui Hallgrim Dale.

Rakel îl strigă din bucătărie să vină să o ajute să aducă nişte lucruri. Începuse deja să se estompeze.

93

Holmenkollvein. 17 mai 2000

Vântul purta ecourile muzicii militare. Harry deschise ochii. Totul era alb. Lumina albă a soarelui lucind ca un cod morse printre perdelele albe umflate de vânt, pereţii albi, tavanul alb şi aşternuturile albe, moi şi reci pe pielea înfierbântată. Se întoarse. Perna avea încă forma capului ei, dar patul era gol. Se uită la ceas. Opt şi cinci. Ea şi Oleg se îndreptau spre Fortăreaţa Akershus unde trebuia să înceapă parada copiilor. Stabiliseră să se întâlnească în faţa corpului de gardă de la Palat la ora unsprezece.

Închise ochii şi rememoră noaptea care trecuse. Apoi se ridică şi se duse în baie. Şi baia tot albă: gresia albă, faianţa albă. Făcu duş cu apă rece ca gheaţa şi, înainte să-şi dea seama, cânta un vechi cântec al formaţiei The The.

„… o zi perfectă!"

Rakel îi lăsase un prosop alb şi îşi frecă pielea cu ţesătura groasă de bumbac ca să-şi pună sângele în mişcare în timp ce se studia în oglindă. Era fericit, nu? Chiar în acest moment. Zâmbi chipului din faţa lui. Acesta îi întoarse zâmbetul. Ekman şi Friesen. „Zâmbeşte, şi lumea, şi lumea…"

Râse cu voce tare, îşi legă prosopul în jurul taliei şi se îndreptă încet, cu picioarele umede, spre uşa dormitorului. Într-o clipă îşi dădu seama că nu era dormitorul cel bun, deşi totul era iarăşi alb: pereţii, tavanul, o măsuţă de toaletă cu fotografii de familie pe ea şi un pat mare aranjat cu o cuvertură croşetată de modă veche.

Se întoarse, se pregătea să iasă şi era deja în pragul uşii când înţepeni brusc. Îngheţă, ca şi când o parte a creierului său îi poruncea să plece şi să uite, pe când cealaltă îi spunea să se întoarcă şi să verifice dacă ce văzuse era ce credea el că e. Sau, mai bine zis, ce se temea că e. Exact ce se temea că

e şi nu ştia de ce. Ştia doar că atunci când totul e perfect şi mai bine de atât nu se poate, nu vrei să schimbi nimic, absolut nimic. Dar era prea târziu. Bineînţeles că era prea târziu.

Inspiră, se întoarse şi intră.

Fotografia alb-negru avea o ramă simplă, aurie. Femeia din poză avea o faţă îngustă, pometţi înalţi şi proeminenţi şi ochi calmi şi zâmbitori, fixaţi pe ceva deasupra aparatului, probabil asupra fotografului. Părea puternică. Purta o bluză simplă şi deasupra bluzei avea o cruce de argint.

„E pictată pe icoane de aproape două sute de ani.”

Dar nu de asta i se păruse cunoscută când văzuse prima dată fotografia ei.

Nu era niciun dubiu. Era aceeaşi femeie pe care o văzuse în fotografia din camera lui Beatrice Hoffmann.

Partea a noua
Ziua judecăţii

94

Oslo. 17 mai 2000

> Scriu asta pentru ca oricine va fi acela care o va găsi să ştie de ce am luat hotărârile pe care le-am luat. Hotărârile din viaţa mea au fost adesea între două sau mai multe rele, şi va trebui să fiu judecat ţinându-se seama de asta. Dar ar trebui să fiu în acelaşi timp judecat ţinându-se seama că nu am fugit niciodată de hotărâri; nu m-am sustras niciodată obligaţiilor morale. Am preferat să iau hotărâri greşite decât să trăiesc ca un laş într-o majoritate tăcută, ca unul care caută siguranţă în mulţime, care îi lasă pe ceilalţi să decidă pentru el. Am luat această ultimă hotărâre ca să fiu pregătit pentru clipa în care mă voi întâlni cu Dumnezeu şi cu iubita mea Helena.

— La dracu'!

Harry apăsă pe frână pentru că mulţimea de oameni în costume naţionale ieşiseră de pe trotuar pe stradă, la trecerea de pietoni din Majorstuen. Întreg oraşul părea să se fi pus în mişcare. Şi avu senzaţia că semaforul nu o să se mai facă verde niciodată. Apăsă în cele din urmă pe ambreiaj şi acceleră. Parcă pe bulevardul Vibes, ajunse în faţa clădirii unde locuia Fauke şi sună. Un copil fugi pe lângă el, călcând zgomotos şi claxonul jucăriei sale îl făcu pe Harry să sară în sus.

Fauke nu răspunse. Harry se întoarse în maşină şi luă ranga pe care o ţinea mereu în maşină şi nu în portbagaj din cauza încuietorii care nu prea mergea. Se întoarse şi apăsă cu mâinile pe ambele şiruri de sonerii. În câteva secunde se auziră voci animate, probabil ale oamenilor care se grăbeau, cu fiare de călcat sau cremă de ghete în mână. Spuse că e de la

poliţie şi cineva probabil că-l crezu, pentru că se auzi un bâzâit supărat şi putu deschide uşa. O luă în sus pe scări, sărind câte patru trepte deodată. Când ajunse la etajul trei, inima îi bătea acum mai repede decât în urmă cu un sfert de oră când văzuse fotografia.

> Misiunea pe care am ales-o deja a costat viaţa mai multor persoane nevinovate şi, evident, există riscul să mai coste şi altele. Aşa e mereu în vremuri de război. Aşa că judecaţi-mă ca pe un soldat care nu are prea multe opţiuni. Aceasta e dorinţa mea. Iar dacă o să mă judecaţi cu asprime, aduceţi-vă aminte că şi voi sunteţi supuşi greşelilor, şi aşa va fi mereu, şi pentru mine, şi pentru voi. În fapt, nu există decât unul sigur care ne judecă: Dumnezeu. Acestea sunt memoriile mele.

Harry bătu de două ori cu pumnul în uşa lui Fauke şi-l strigă. Pentru că nu se auzi nimic, fixă ranga sub yală şi apăsă. La a treia încercare, uşa cedă cu zgomot. Păşi peste prag. În apartament era întuneric şi linişte, amintindu-i în mod ciudat de dormitorul din care tocmai plecase. Părea, într-un fel, gol şi părăsit. Înţelese de ce când intră în sufragerie. Chiar era părăsit. Dispăruseră hârtiile împrăştiate pe podea, cărţile gata să cadă din bibliotecă şi ceştile de cafea pe jumătate pline. Mobila fusese îngrămădită într-un colţ şi fuseseră puse nişte cearşafuri albe peste ea. O rază de soare pătrundea prin fereastră lăsând să se vadă un teanc de hârtii legate cu o sfoară, aşezate în mijlocul sufrageriei golite.

> Când veţi citi aceste rânduri, sper să fiu mort. Sper să fim morţi cu toţii.

Harry se aşeză lângă teancul de hârtii.

Pe prima pagină scria: *Marea trădare – Memoriile unui soldat.*

Desfăcu sfoara.

Pagina următoare: „Scriu asta pentru ca oricine va fi acela care o va găsi să ştie de ce am luat hotărârile pe care le-am luat". Harry frunzări teancul. Erau cu siguranţă mai multe sute de pagini scrise mărunt. Se uită la ceas: 8:30. Găsi numărul lui Fritz în agendă, îşi scoase telefonul mobil şi îl sună pe austriac, care tocmai se întorcea acasă după tura de noapte. După ce vorbi cu acesta un minut, Harry sună la informaţii şi i se făcu legătura cu numărul solicitat.

— Weber.

— Hole. Să ai o Zi a Independenţei fericită. Nu aşa se spune?

— La naiba. Ce vrei?

— Ei, poate că ai planuri pentru astăzi…

— Da, am de gând să stau cu uşa încuiată şi cu geamurile închise şi să citesc ziare. Spune ce ai de zis.

— Am nevoie de o prelevare de amprente.

— Minunat. Când?

— Chiar acum. Va trebui să îţi aduci trusa cu tine ca să putem să le trimitem de aici. Şi am nevoie de un Smith & Wesson.

Harry îi dădu adresa. Apoi se aşeză cu teancul de hârtii pe un scaun acoperit şi începu să citească.

95

Oslo. 17 mai 2000

Leningrad. 12 decembrie 1942

Flăcările luminează cerul cenuşiu al nopţii care pare, astfel, o pânză murdară trasă peste peisajul monoton şi gol ce ne înconjoară din toate părţile. Poate că ruşii au lansat o ofensivă, poate e doar un atac simulat, nu vom şti asta decât mai apoi. Daniel s-a dovedi a fi, din nou, un ţintaş nemaipomenit. Dacă nu ar fi deja o legendă, astăzi şi-ar asigura un loc pentru eternitate. A ţintit şi a nimerit un rus de la o jumătate de kilometru. Apoi s-a dus singur pe teritoriul neutru şi l-a îngropat pe mort creştineşte. Nu am auzit să mai fi făcut cineva acest lucru. A adus înapoi cu el căciula rusului, drept trofeu. Apoi a revenit la forma lui obişnuită de bună dispoziţie şi a cântat şi ne-a distrat pe toţi (în afară de câţiva invidioşi). Sunt foarte mândru că am un prieten aşa de hotărât şi de curajos. Deşi în unele zile mi se pare că acest război nu se va sfârşi niciodată şi că sacrificiile pentru ţara noastră sunt imense, un om precum Daniel Gudeson ne dă tuturor speranţa că îi vom opri pe bolşevici şi ne vom întoarce într-o Norvegie sigură şi liberă.

Harry se uită la ceas şi citi mai departe.

Leningrad. Ajunul Anului Nou 1942

…când am văzut teama din privirea lui Sindre Fauke, a trebuit să-i spun câteva cuvinte liniştitoare ca să nu mai fie atât de

atent. Eram doar noi doi afară lângă mitraliere; ceilalţi erau în paturile lor de cazarmă, iar trupul lui Daniel zăcea peste lăzile cu muniţii. Apoi am mai ras din sângele lui Daniel de pe cartuşieră. Luna strălucea şi ningea, era o noapte extraordinară, iar eu mă gândeam că aş putea acum să adun rămăşiţele lui Daniel şi să le reasamblez, să-l fac întreg din nou ca să se poată ridica să ne fie conducător. Sindre Fauke nu a înţeles asta. Era doar un parazit, un oportunist şi un turnător care îi urma doar pe cei care credea el că vor câştiga. Şi ce mi se părea cel mai rău, pentru mine, pentru noi, pentru Daniel, era că ne va trăda şi pe noi. Am făcut un pas rapid în urmă, ca să fiu chiar în spatele lui, l-am prins de frunte şi am învârtit baioneta. Trebuie să fii foarte îndemânatic pentru a tăia adânc şi precis. I-am dat drumul de îndată ce l-am tăiat în două, căci ştiam că treaba era terminată. S-a întors încet şi s-a uitat la mine cu ochii ăia ai lui mici ca de porc; părea că vrea să ţipe, dar baioneta îi secţionase traheea şi din rana căscată nu ieşea decât un şuierat. Şi sânge. Şi-a prins gâtul cu amândouă mâinile ca să împiedice să se scurgă viaţa din el, dar asta nu a făcut decât ca sângele să-i ţâşnească în jeturi printre degete. Am căzut şi a trebuit să mă trag mai în spate prin zăpadă ca să nu-mi sară pe uniformă. Pete proaspete de sânge nu ar da bine dacă s-ar hotărî să se investigheze „dezertarea" lui Sindre Fauke.

Când nu s-a mai mişcat, l-am târât până la lăzile cu muniţii peste care zăcea Daniel. Din fericire, aveau cam aceeaşi statură. Am găsit actele lui Sindre Fauke. (Le avem mereu la noi, zi şi noapte,

pentru că dacă suntem opriţi şi nu avem acte care să dovedească cine suntem şi unde am fost înregimentaţi – infanterie, Frontul de Nord, data, ştampila şi aşa mai departe – riscăm să fim împuşcaţi pe loc ca fiind dezertori.) Am înfăşurat actele lui Sindre şi le-am îndesat în plosca pe care o aveam legată de cartuşieră. Apoi am scos sacul de pe capul lui Daniel şi am înfăşurat capul lui Sindre în el. După care l-am luat pe Daniel în spate şi l-am dus pe teritoriul neutru. Şi acolo l-am îngropat în zăpadă, aşa cum Daniel îl îngropase pe rusul Uriah. Am păstrat căciula rusească a lui Daniel. Am cântat un psalm. „Cetate tare-i Dumnezeu" şi „Vino lângă bărbaţii din jurul focului".

Leningrad. 3 ianuarie 1943

O iarnă blândă. Totul a mers conform planului. Dimineaţa devreme, au venit ciclopii şi au luat cadavrul de pe lăzile de muniţii, aşa cum primiseră ordin. Bineînţeles că au crezut că pe sanie, înspre Sectorul de Nord, îl târau pe Daniel Gudeson. Încă mai râd când îmi aduc aminte. Nu ştiu dacă au scos sacul când l-au aruncat în groapa comună; oricum, nu m-ar fi deranjat, pentru că ciclopii nu-i cunoşteau pe Daniel sau pe Sindre Fauke.

Singurul lucru care mă deranjează e că Edvard Mosken pare să suspecteze că Fauke nu a dezertat şi că eu l-am ucis. Dar nu poate face prea multe. Corpul lui Sindre Fauke zace la un loc cu sute de alte cadavre, ars (fie ca sufletul să-i ardă veşnic) şi de nerecunoscut.

Dar noaptea trecută, când am fost de gardă, a trebuit să pun în practică cea mai îndrăzneaţă operaţiune de până acum.

Încetul cu încetul, mi-am dat seama că nu pot să las corpul lui Daniel îngropat în zăpadă. Pentru că e o iarnă blândă, e foarte posibil ca trupul lui să apară în orice moment şi să scoată la iveală schimbul. Când am început să visez noaptea ce vor face vulpile şi dihorii cu trupul lui Daniel atunci când zăpada se va topi primăvara, m-am hotărât să scot trupul şi să-l fac să ajungă la groapa comună – la urma urmei, e un loc sfinţit.

Bineînţeles că îmi era frică mai mult de santinelele noastre decât de ruşi, dar din fericire era de gardă Hallgrim Dale, prietenul încet la minte al lui Sindre Fauke. În plus, era o noapte cu nori şi, chiar mai important, simţeam că Daniel e cu mine, da, e cu mine. Şi când, în cele din urmă, am pus corpul pe lăzile de muniţii şi mă pregăteam să leg sacul în jurul capului, mi-a zâmbit. Ştiu că lipsa de somn şi foamea te pot face să ai vedenii, dar chiar am văzut masca rigidă a morţii cum se schimbă chiar în faţa mea. Şi extraordinar a fost faptul că în loc să fiu înspăimântat, m-a făcut să mă simt în siguranţă şi fericit. Apoi m-am furişat înapoi în cazarmă, unde am dormit ca un prunc.

Când Edvard Mosken m-a trezit o oră mai târziu, era ca şi când aş fi visat totul, şi cred că am reuşit să par de-a dreptul surprins la vederea reapariţiei cadavrului lui Daniel. Dar asta nu a fost suficient pentru a-l convinge pe Edvard Mosken. Era sigur că fusese corpul lui Fauke, sigur că eu îl omorâsem şi pusesem cadavrul acolo în speranţa că ciclopii vor crede că au uitat să-l ia prima oară şi îl vor lua acum. Dale a scos sacul şi Mosken a văzut că era Daniel. Au rămas amândoi cu gura

căscată, şi a trebuit să mă stăpânesc să nu izbucnesc în râs şi să ne dau de gol – pe mine şi pe Daniel.

Spitalul de campanie, Sectorul de Nord,
Leningrad. 17 ianuarie 1944

Grenada de mână care a fost aruncată din avionul rusesc a lovit casca lui Dale şi s-a învârtit pe gheaţă în timp ce noi încercam să ne îndepărtăm. Eu eram cel mai aproape şi eram sigur că vom muri toţi trei: Mosken, Dale şi cu mine. E ciudat, dar ultimul meu gând a fost că era ironia sorţii faptul că tocmai îl salvasem pe Edvard Mosken care era să fie împuşcat de Dale, bietul nebun, şi singura mea realizare era să prelungesc viaţa comandantului nostru cu exact două minute. Totuşi, din fericire, ruşii fac nişte grenade de mână îngrozitoare şi am supravieţuit cu toţii. În ceea ce mă priveşte, am fost rănit la un picior şi schijele mi-au intrat prin cască direct în frunte.

Printr-o coincidenţă remarcabilă, am ajuns la spital în secţia logodnicei lui Daniel, sora Signe Alsaker. La început nu m-a recunoscut, dar după-amiază, a venit la mine şi mi-a vorbit în norvegiană. Este foarte frumoasă şi ştiu prea bine de ce vreau să mă logodesc cu ea.

Olaf Lindvig e şi el internat. Tunica lui albă de piele e atârnată în cuierul de lângă pat. Nu ştiu de ce – pesemne pentru ca să poată să plece imediat la îndatoririle care îl aşteaptă, de îndată ce rănile i se vor vindeca. E nevoie acum de bărbaţi de calibrul lui; aud cum se apropie artileria rusească. Într-o noapte, a avut un coşmar, cred, pentru că a ţipat şi a venit sora

Signe. I-a făcut o injecţie cu ceva, probabil cu morfină. Când a adormit din nou, am văzut-o cum îl mângâie pe păr. E aşa de frumoasă încât am simţit nevoia să o chem lângă patul meu şi să-i spun cine sunt, dar nu am vrut să o sperii.

Astăzi mi s-a spus că urmează să fiu trimis în vest pentru că nu mai au medicamente. Nimeni nu a zis nimic, dar mă doare piciorul, ruşii se apropie, iar eu ştiu că asta e singura mea şansă de supravieţuire.

Pădurile Vienei. 29 mai 1944

Cea mai frumoasă şi mai deşteaptă femeie pe care am întâlnit-o vreodată. E posibil să iubeşti două femei în acelaşi timp? Da, cu siguranţă.

Gudbrand s-a schimbat. De asta am luat porecla lui Daniel – Uriah. Helena o preferă. Gudbrand e un nume ciudat, crede ea.

Scriu poezii când ceilalţi se duc să se culce, dar nu sunt un poet prea bun. Inima îmi bate nebuneşte când apare în prag, dar Daniel zice că trebuie să rămân calm, aproape rece, dacă vreau să cuceresc inima unei femei. E ca atunci când prinzi muşte: trebuie să stai nemişcat, de preferat să te uiţi în altă direcţie. Şi apoi, când musca a început să aibă încredere în tine – când aterizează pe masa din faţa ta, se apropie şi, în cele din urmă, aproape că te roagă să încerci să o prinzi – atunci loveşti iute ca fulgerul, ferm şi sigur pe ceea ce vrei să faci. Ultimul aspect e cel mai important. Nu viteza, ci siguranţa te face să prinzi musca. Ai o singură şansă – şi trebuie să fii pregătit pentru ea, zice Daniel.

Viena. 29 iunie 1944

…eliberându-mă din îmbrăţişarea frumoasei mele Helena. Raidul aerian se terminase de mult, dar era miezul nopţii şi străzile erau pustii. Am găsit maşina acolo unde o lăsasem, lângă restaurantul Zu den drei Husaren. Geamul din spate era spart şi o cărămidă făcuse o gaură uriaşă în capotă, dar în rest, din fericire, era neatinsă. Am condus cât de repede am avut curaj înapoi la spital.

Ştiam că e prea târziu să mai fac ceva pentru Helena şi pentru mine. Eram doar doi oameni prinşi într-un vârtej de evenimente asupra cărora nu aveam nicio putere. Temerile ei legate de părinţi o silesc să se căsătorească cu acest doctor, Christopher Brockhard, această persoană coruptă care în egoismul lui nemăsurat (pe care el îl numeşte dragoste!) aduce un afront chiar esenţei dragostei. Oare nu vede că dragostea care îl împinge de la spate e antiteza absolută a dragostei pe care o simte ea? Acum trebuie să sacrific visul de a avea o viaţă împreună cu Helena, de a-i oferi dacă nu fericire, cel puţin decenţă, departe de degradarea în care ar târî-o Christopher Brockhard.

Gândurile se succedau rapid în timp ce acceleram pe drumuri la fel de întortocheate precum viaţa.

…şi-a dat seama că stau pe marginea patului său şi m-a privit, nevenindu-i să creadă.

— Ce faci aici? m-a întrebat.

— Christopher Brockhard, eşti un trădător, am şoptit. Şi te condamn la moarte. Eşti pregătit?

Nu cred că era pregătit. Oamenii nu sunt niciodată pregătiţi să moară; cred că vor trăi veşnic. Sper că a apucat să vadă râul de sânge care se întinde spre tavan, sper că a auzit cum sângele împroaşcă aşternuturile, dar, mai presus de orice, sper că şi-a dat seama că murea.

Am găsit în dulap un costum, o pereche de pantofi şi o cămaşă pe care le-am înfăşurat în grabă şi le-am luat sub braţ. Apoi am fugit afară, m-am urcat în maşină şi am pornit…

…încă dormea. Eram ud şi îmi era frig de la ploaia neaşteptată; m-am strecurat sub cearşafuri lângă ea. Era caldă precum un cuptor şi a gemut în somn când eu m-am lipit de ea. Am încercat să-i acopăr fiecare centimetru de piele cu pielea mea, am încercat să mă păcălesc că aşa va fi mereu, am încercat să evit să mă uit la ceas. Mai erau doar două ore până la plecarea trenului. Şi doar două ore până când aveam să fiu un ucigaş căutat în toată Austria. Nu se ştia când urma să plec sau pe ce drum, dar se ştia unde voi pleca – şi mă vor aştepta când voi ajunge în Oslo. Am încercat să o ţin strâns cât pentru o viaţă întreagă.

Harry auzi soneria. Mai sunase şi înainte? Găsi interfonul şi îl lăsă pe Weber să intre.

— Chiar după ce se termină sportul la televizor, asta urăsc cel mai mult, zise Weber, intrând supărat şi trânti pe podea o geantă de aluminiu de mărimea unei genţi diplomat. De Ziua Independenţei, întreaga ţară e cuprinsă de entuziasm naţional, au închis drumurile şi dacă vrei să ajungi undeva, trebuie să ocoleşti tot centrul. Dumnezeule! De unde să încep?

— Cu siguranţă că sunt amprente pe ibricul de cafea din bucătărie, zise Harry. Am vorbit cu un

coleg din Viena care caută un set de amprente din 1944. Ai adus un scaner şi un calculator, nu?

Weber bătu cu mâna în geanta de aluminiu.

— Bine. Când ai terminat de scanat amprentele, poţi să conectezi telefonul meu la calculator şi să le trimiţi la adresa de e-mail care apare sub numele „Fritz, Viena”. Aşteaptă să le poată compara cu setul lui de amprente şi o să ne anunţe imediat. Cam despre asta e vorba. Eu trebuie să mă mai uit prin nişte hârtii în sufragerie.

— Despre ce…?

— Probleme POT, zise Harry. Doar chestiuni informative.

— Chiar aşa?

Weber îşi muşcă buza şi se uită cercetător la Harry. Acesta îl privi drept în ochi şi aşteptă.

— Ştii ceva, Hole? zise Weber în cele din urmă. E bine că cineva din ţara asta încă se mai poartă ca un adevărat profesionist.

96

Oslo. 18 mai 2000

Hamburg. 30 iunie 1944

După ce i-am scris scrisoarea Helenei, am deschis plosca, am scuturat-o şi din ea au căzut actele lui Sindre Fauke, pe care le-am înlocuit cu scrisoarea. Am scrijelit cu baioneta numele şi adresa ei pe ploscă şi am plecat în noapte. De îndată ce am ieşit pe uşă, am simţit căldura. Vântul îmi smulgea uniforma, cerul de deasupra mea era o boltă de un galben murdar şi tot ce se auzea dincolo de zgomotul îndepărtat al flăcărilor erau geamurile care crăpau şi ţipetele celor care nu mai aveau unde să fugă. Era, mai mult sau mai puţin, cum îmi imaginam eu că este iadul. Nu mai cădeau bombe. Am mers pe o stradă care nu mai semăna a stradă, doar o fâşie de asfalt ce traversa un spaţiu deschis cu un maldăr de ruine pe el. Singurul lucru care mai rămăsese în picioare pe „stradă" era un copac înnegrit care arăta spre cer cu degete de vrăjitoare. Şi o casă în flăcări. De acolo veneau ţipetele. Când am ajuns aşa de aproape încât fiecare răsuflare Îmi ardea plămânii, m-am întors şi am început să merg înspre port. Acolo era ea, fetiţa cu ochi negri plini de groază. M-a tras de haină, strigând din străfundul inimii:

„Meine Mutter! Meine Mutter!"

Am continuat să merg, nu puteam să fac altceva. Văzusem deja scheletul unui om ieşind din flăcările strălucitoare de la ultimul etaj, cu un picior prins de o parte şi de alta a ferestrei. Dar fata se tot ţinea după mine, implorându-mă disperată să o

ajut pe mama ei. Am încercat să merg mai repede, dar braţele ei mici de copil mă ţineau şi nu-mi dădeau drumul, iar eu o târâm cu mine spre marea de flăcări de mai jos. Am mers mai departe, o procesiune ciudată, doi oameni încătuşaţi îndreptându-se spre pieire.

Am plâns, da, am plâns, dar lacrimile se evaporau de îndată ce se iveau. Nu ştiu care dintre noi s-a oprit, dar am luat-o în braţe şi m-am întors, am urcat cu ea în dormitor şi am învelit-o cu pătura mea. Apoi am luat saltelele din celelalte paturi şi m-am aşezat lângă ea pe podea.

Nu am aflat niciodată cum o cheamă sau ce s-a întâmplat cu ea, pentru că a dispărut în timpul nopţii. Dar ştiu că mi-a salvat viaţa. Am luat hotărârea să sper.

M-am trezit într-un oraş muribund. Câteva dintre incendii nu se stinseseră, clădirile din port erau dărâmate şi vapoarele care veniseră cu provizii sau pentru a-i evacua pe răniţi stăteau în Außenalster, fiindu-le imposibil să ancoreze în port.

Doar spre seară a reuşit echipajul să cureţe un loc unde au putut să înceapă să descarce, aşa că m-am grăbit şi eu. Am mers la fiecare vapor până ce am găsit ce căutam – unul care să meargă în Norvegia. Vaporul se numea *Anna* şi transporta ciment la Trondheim. Destinaţia îmi convenea de minune, deoarece eram convins că mandatul de reţinere nu ajunsese până acolo. Haosul înlocuise obişnuita ordine germană, iar comandanţii erau, ca să nu folosesc cuvinte mai dure, în confuzie totală. Literele SS de pe gulerul meu păreau să creeze o anumită impresie şi nu mi-a fost greu să urc pe vas şi să-l conving pe

căpitan că ordinul pe care i l-am arătat însemna să găsesc drumul spre Oslo pe ruta cea mai scurtă. În împrejurările date, asta însemna să merg cu *Anna* până la Trondheim şi de acolo cu trenul la Oslo.

Călătoria a durat trei zile. Am coborât de pe vas, am arătat actele şi mi s-a făcut semn să intru. Apoi am luat un tren spre Oslo. Întreaga călătorie a durat patru zile. Înainte să cobor din tren, m-am dus la toaletă şi mi-am pus hainele pe care le luasem de la Christopher Brockhard. Eram gata pentru prima încercare. Am luat-o pe bulevardul Karl Johan. Era cald şi ploua mărunt. Două fete se îndreptau spre mine, braţ la braţ, şi au chicotit tare când au trecut pe lângă mine. Iadul din Hamburg părea la ani lumină depărtare. Inima îmi tresări de bucurie. Mă întorsesem în ţara mea iubită şi mă năşteam pentru a doua oară.

Recepţionerul de la Hotel Continental s-a uitat atent la actele mele înainte să mă privească peste ochelari.

— Bine aţi venit la Hotel Continental, *Herr* Fauke.

Şi, în timp ce stăteam întins pe patul din camera galbenă de hotel, uitându-mă fix în tavan şi ascultând zgomotul de afară al oraşului, am zis cu voce tare noul nostru nume, Sindre Fauke. Suna străin, dar mi-am dat seama că ar putea, că e posibil să meargă.

Nordmarka. 12 iulie 1944

…un bărbat pe nume Even Juul. Pare că mi-a înghiţit toată povestea, ca şi ceilalţi soldaţi întorşi acasă. Şi de ce să nu mă fi crezut? Adevărul – că am luptat pe Frontul de Est şi că sunt căutat pentru

crimă – ar fi chiar mai greu de înghiţit decât povestea că am dezertat şi că m-am întors în Norvegia prin Suedia. Au verificat informaţia prin oamenii de legătură şi au primit confirmare că o persoană pe nume Sindre Fauke era dată dispărută, probabil pentru că a dezertat la ruşi. Germanii chiar au un sistem bine pus la punct!

Vorbesc norvegiana standard destul de bine, un rezultat al faptului că am crescut în SUA, cred, şi nimeni nu observă că, fiind Sindre Fauke acum, m-am debarasat repede de dialectul Gudbrandsdal. Vin dintr-un sat mic din Norvegia, dar chiar dacă cineva pe care l-am cunoscut în tinereţe (Tinereţe! Dumnezeule, nu au trecut decât trei ani şi parcă a trecut o viaţă de om) mi-ar apărea în cale, sunt sigur că nu m-ar recunoaşte. Mă simt atât de schimbat.

Îmi e teamă mai mult că ar putea să apară cineva care îl cunoaşte pe adevăratul Sindre Fauke. Din fericire, el vine dintr-un loc chiar şi mai izolat, dacă asta e posibil, dar bineînţeles că are rude care l-ar putea identifica.

Mă plimb gândindu-mă la aceste lucruri şi am fost foarte surprins astăzi, când am primit ordin să-l lichidez pe unul dintre fraţii mei (ai lui Fauke adică), membru în Nasjonal Samling. Ar fi ca un fel de test să vadă dacă într-adevăr am trecut de altă parte sau sunt doar informator. Daniel şi cu mine aproape că am izbucnit în râs – de parcă ne-ar fi venit chiar nouă ideea. Îmi cereau de fapt să mă descotorosesc de cei care m-ar putea da de gol! Îmi dau prea bine seama că aceşti conducători ai unor aşa-zişi soldaţi cred că fratricidul e ceva cam mult, neobişnuiţi cum sunt ei în

aceste păduri singuratice, cu brutalitatea războiului. Dar am hotărât să iau drept bun ce mi-au spus, înainte să se răzgândească. De îndată ce se va întuneca, o să mă duc în oraş şi o să-mi iau arma, care e ascunsă împreună cu uniforma într-un compartiment pentru bagaje din gară, şi o să merg cu acelaşi tren de noapte cu care am venit. Ştiu cum se numeşte cel mai apropiat sat de ferma lui Fauke, aşa că nu trebuie decât să întreb…

Oslo. 13 mai 1945

O altă zi ciudată. Ţara freamătă încă de febra eliberării, şi astăzi, Prinţul Moştenitor Olav a sosit la Oslo cu o delegaţie guvernamentală. Nu m-am deranjat să merg în port ca să-l văd, dar am auzit că jumătate din Oslo s-a adunat acolo. Am mers astăzi pe bulevardul Karl Johan în haine de civil, deşi „prietenii mei soldaţi” nu înţeleg de ce nu vreau să defilez în uniforma militară a Rezistenţei şi să fiu întâmpinat ca un erou. E o chestie care se zice că le-ar atrage pe femei. Femeile şi uniformele – dacă nu mă înşel, erau înnebunite după uniformele verzi şi în 1940.

M-am dus la Palat să văd dacă Prinţul Moştenitor li se va arăta la balcon pentru a spune câteva cuvinte. Era o întreagă mulţime adunată. Când am sosit eu, tocmai se schimba garda. Un spectacol patetic după standardele germane, dar oamenii ovaţionau.

Nutresc speranţa că Prinţul Moştenitor va face un duş rece acestor aşa-zişi buni norvegieni care au fost spectatori pasivi vreme de cinci ani, fără să ridice un deget, iar acum cer să se răzbune pe trădători. De

fapt, cred că Prinţul Moştenitor poate să ne înţeleagă pentru că, dacă ce se zvoneşte e adevărat, el e singurul din guvern, aici incluzându-l şi pe Rege, care, oferindu-se să rămână cu norvegienii şi să le împărtăşească soarta în timpul capitulării, a arătat că are puţină coloană vertebrală. Dar guvernul l-a sfătuit să nu facă asta. Ştiau foarte bine că îi va pune într-o lumină proastă dacă va rămâne în Norvegia în timp ce ei fug din ea.

Da, am speranţe că tânărul Prinţ Moştenitor (care, spre deosebire de „sfinţii din Zilele din Urmă”, ştie să poarte uniformă) poate să explice naţiunii ce au realizat soldaţii de pe Frontul de Est, mai ales că a văzut singur pericolul pe care bolşevicii l-au reprezentat în est (şi pe care încă îl reprezintă) pentru naţiunea noastră. La începutul anului 1942, în timp ce ne pregăteam să mergem pe Frontul de Est, se spune că Prinţul Moştenitor a purtat discuţii cu preşedintele Roosevelt în care şi-a exprimat îngrijorarea faţă de planurile ruşilor în ceea ce priveşte Norvegia.

S-au fluturat steaguri, s-au cântat câteva cântece, şi niciodată nu am văzut copaci mai verzi. Dar Prinţul Moştenitor nu a ieşit pe balcon astăzi. Aşa că va trebui să mă înarmez cu răbdare.

— Tocmai au sunat de la Viena. Amprentele sunt identice.

Weber stătea în pragul uşii de la sufragerie.

— Bine, zise Harry încuviinţând absent, cufundat în lectură.

— Cineva a vomitat în coş, spuse Weber. Cineva foarte bolnav. A vomitat mai mult sânge decât altceva.

Harry îşi umezi arătătorul şi dădu pagina.

— Bine.

Linişte.

— Dacă te mai pot ajuta cu ceva…

— Mulţumesc, Weber, dar asta e tot.

Weber dădu din cap, dar nu se mişcă.

— N-ar trebui să dai alerta prin staţie? zise el în cele din urmă.

Harry înălţă capul şi îl privi absent pe Weber.

— De ce?

— La naiba dacă ştiu, zise Weber. Din curiozitate.

Harry zâmbi, probabil din cauza comentariului bătrânului poliţist.

— Nu. Tocmai de aceea.

Weber aşteptă să-i mai spună ceva, dar asta fu tot.

— Cum zici tu, Hole. Am adus un Smith & Wesson. E Încărcat şi are aici un cartuş în plus. Prinde-l!

Harry ridică privirea chiar la timp ca să prindă tocul de pistol negru pe care Weber îl aruncase înspre el. Scoase revolverul. Era uns şi oţelul proaspăt şlefuit avea o strălucire mată. Bineînţeles. Era chiar pistolul lui Weber.

— Mulţumesc pentru ajutor, Weber, zise Harry.

— Ai grijă.

— O să încerc. O zi bună.

Weber pufni când i se reaminti. În timp ce ieşea din apartament cu mersul lui greoi, Harry se adâncise deja din nou în lectură.

Oslo. 27 august 1945

Trădare – trădare – trădare! Împietrit, m-am aşezat acolo, bine ascuns în ultimul rând, în timp ce femeia mea era condusă înăuntru şi se aşeza să fie judecată. I-a trimis lui, lui Even Juul, un zâmbet fugar, dar totuşi semnificativ. Şi acest mic zâmbet a fost suficient să-mi spună tot, dar eu stăteam acolo, ţintuit în bancă, incapabil să fac altceva decât să ascult şi să privesc. Şi să sufăr. O mincinoasă

ipocrită! Even Juul ştie foarte bine cine e Signe Alsaker. Eu am fost cel care i-am spus despre ea. El nu prea poate fi învinovăţit. Crede că Daniel Gudeson a murit, dar ea, ea a jurat credinţă până la moarte. Da, o voi spune din nou: trădare! Şi Prinţul Moştenitor nu a spus o vorbă. În Fortăreaţa Akershus împuşcă oameni care şi-au pus viaţa în pericol pentru Norvegia. Ecourile împuşcăturilor atârnă în aer deasupra oraşului preţ de o secundă, apoi dispar şi totul devine mai liniştit decât înainte. De parcă nu s-ar fi întâmplat nimic.

Săptămâna trecută mi s-a spus că dosarul meu nu va merge în justiţie; faptele mele eroice depăşesc crimele pe care le-am comis. Am râs până mi-au dat lacrimile când am citit scrisoarea. Deci ei cred că execuţia a patru fermieri lipsiţi de apărare din Gudbrandsdalen e o faptă eroică, una care depăşeşte apărarea criminală a ţării-mamă la Leningrad! Am aruncat cu un scaun în perete şi proprietara a urcat la mine şi a trebuit să-mi cer scuze. E de ajuns să te trimită la nebuni.

Noaptea, o visez pe Helena. Doar pe Helena. Trebuie să încerc să uit. Şi Prinţul Moştenitor nu a spus o vorbă. E de nesuportat. Cred…

97

Oslo. 17 mai 2000

Harry se uită din nou la ceas. Mai frunzări câteva hârtii până când privirea i se opri asupra unui nume cunoscut.

La Schrøder. 23 septembrie 1948

…o afacere de viitor. Dar astăzi s-a întâmplat ceea ce m-am temut cel mai mult că se va întâmpla.

Citeam ziarul când am observat pe cineva care stătea lângă masa mea şi mă studia. Am ridicat privirea şi mi-a îngheţat sângele în vine! Era cam slăbit, după cum mi-am putut da seama. Hainele îi erau ponosite. Nu mai avea ţinuta aceea dreaptă şi rigidă pe care mi-o aminteam. Ceva se schimbase la el. Dar l-am recunoscut imediat pe bătrânul nostru comandant de batalion, pe bărbatul cu ochi de ciclop.

— Gudbrand Johansen, a zis Edvard Mosken. Se zice că ai fi murit. În Hamburg, se zvoneşte.

Nu am ştiut ce să spun sau ce să fac. Ştiam doar că bărbatul care se aşezase jos în faţa mea ar fi putut să mă trimită în judecată pentru trădare, sau chiar pentru crimă.

Gura îmi era complet uscată când am putut să vorbesc în cele din urmă. Am spus că da, cu siguranţă că sunt în viaţă şi, ca să câştig timp, i-am spus că am ajuns în spitalul militar din Viena cu răni la cap şi la un picior. Dar cu el ce se întâmplase? Mi-a spus că a fost repatriat şi a ajuns în spitalul din Sinsen, în mod ciudat acelaşi

în care aş fi fost trimis şi eu. Precum cei mai mulţi, primise o pedeapsă de trei ani şi fusese eliberat după doi ani şi jumătate.

Am vorbit puţin despre una, despre alta şi, după un timp, am început să mă relaxez. I-am comandat o bere şi am vorbit despre afacerea cu materiale de construcţii pe care o aveam. I-am spus părerea mea: cel mai bine pentru cei ca noi era să începem ceva pe cont propriu de vreme ce majoritatea firmelor refuză să angajeze foşti luptători de pe Frontul de Est (mai ales firmele care au colaborat cu germanii în timpul războiului).

— Dar tu?

I-am explicat că faptul că mă alăturasem „cauzei drepte” nu m-a ajutat prea mult. Încă mai purtam uniformă germană.

Mosken a stat acolo tot timpul, cu un zâmbet încolţit pe buze, şi în cele din urmă nu s-a mai putut abţine. Mi-a spus că încerca să-mi dea de urmă de multă vreme, dar toate pistele se înfundau în Hamburg. Aproape că renunţase când, într-o zi, a zărit numele Sindre Fauke într-un articol de ziar despre oamenii din Rezistenţă. Asta i-a stârnit din nou interesul; aflase unde lucrează Fauke şi a sunat. Cineva îi vânduse pontul că aş putea să fiu la Schrøder.

M-am încordat şi m-am gândit, să vezi acum ce urmează. Dar ce a spus a fost total diferit de ceea ce mi-am imaginat.

— Nu ţi-am mulţumit niciodată cum trebuie pentru că l-ai oprit pe Hallgrim Dale să tragă în mine. Mi-ai salvat viaţa, Johansen.

Am dat din umeri cum că nu contează. A fost tot ce am putut face.

Mosken mi-a spus că m-am dovedit a fi un om cu standarde morale când i-am salvat viaţa pentru că aveam suficiente motive să vreau să îl văd mort. Dacă ar fi fost găsit corpul lui Sindre Fauke, ar fi depus probabil mărturie că eu sunt ucigaşul. Apoi m-a privit şi m-a întrebat dacă mi-e teamă de el. Mi-am dat seama că nu am nimic de pierdut dacă îi spun întreaga poveste, aşa cum s-a întâmplat.

Mosken m-a ascultat, m-a privit de câteva ori fix cu ochiul lui de ciclop ca să verifice dacă minţeam, şi din când în când dădea din cap, dar ştia foarte bine că în cea mai mare parte era adevărat.

Când am terminat, am mai comandat două beri şi mi-a povestit despre el. Soţia lui îşi găsise alt bărbat să le poarte de grijă ei şi băiatului, cât timp el fusese la închisoare. A înţeles. Probabil că era cel mai bun lucru şi pentru Edvard junior, să nu crească cu un tată trădător. Mosken părea resemnat. A zis că vrea să lucreze în domeniul transporturilor, dar nu primise niciuna dintre slujbele de şofer pentru care fusese la interviu.

— Dar propriul tău camion, i-am spus. Ar trebui să începi pe cont propriu.

— Nu am suficienţi bani pentru asta, zise el uitându-se rapid la mine.

Aveam o idee vagă înspre ce se îndreaptă conversaţia.

— Şi băncile nu se dau în vânt după foştii luptători de pe Frontul de Est. Cred că suntem toţi nişte escroci.

— Am eu nişte bani economisiţi, am spus. Pot să-ţi împrumut o parte.

A refuzat, dar am spus că era o chestiune hotărâtă.

— O să îţi iau dobândă, bineînţeles. Se subînţelege, am spus şi el s-a înseninat.

Dar a devenit curând serios din nou şi a spus că ar putea să treacă ceva timp până se pune totul pe roate. Aşa că l-am asigurat că rata dobânzii nu va fi foarte mare, va fi mai degrabă simbolică. Apoi am mai comandat un rând de bere şi, după ce am terminat de băut şi ne-am îndreptat spre ieşire, am dat mâna. Ajunseserăm la o înţelegere.

Oslo. 3 august 1950

…o scrisoare cu timbru de Viena în cutia poştală. Am aşezat-o pe masă în faţa mea şi am privit-o. Pe spatele plicului erau scrise numele şi adresa ei. Am trimis în mai o scrisoare la Spitalul Rudolf II, în speranţa că cineva va şti unde se află Helena şi că o să i-o trimită. Pentru eventualitatea în care un curios va deschide scrisoarea, nu scrisesem nimic care să fie periculos pentru vreunul dintre noi şi, bineînţeles, nu-mi scrisesem numele adevărat. Şi, evident, nu aveam speranţa unui răspuns. Nici nu ştiu dacă, în sinea mea, chiar doream să îmi răspundă, nu în cazul în care răspunsul era cel la care mă aşteptam. Că e căsătorită şi că are copii. Nu, nu doream asta. Chiar dacă asta îi urasem şi îi dădusem consimţământul meu.

Dumnezeule, eram aşa de tineri. Ea avea doar nouăsprezece ani. Şi acum, când ţineam în mână scrisoarea de la ea, totul părea ireal, ca şi cum scrisul clar de pe plic era imposibil să aibă vreo legătură cu Helena pe care o visam de şase ani. Am deschis scrisoarea cu mâini tremurătoare, încercând să-mi impun să mă aştept la ce e mai rău. Era o scrisoare lungă şi, deşi au

trecut doar câteva ore de când am citit-o, deja o ştiu pe dinafară.

Dragă Uriah,

Te iubesc. E simplu să-ţi dai seama că te voi iubi tot restul vieţii mele, dar e ciudat că mi se pare că te-am iubit deja toată viaţa. Când am primit scrisoarea ta, am plâns de fericire…

Harry se duse în bucătărie cu manuscrisul în mână, găsi cafeaua în dulapul de deasupra chiuvetei şi puse pe foc ibricul în timp ce continuă să citească. Despre regăsirea plină de fericire, dar şi de durere, într-un hotel din Paris. A doua zi s-au logodit.

De aici încolo, Gudbrand scrie din ce în ce mai puţin despre Daniel şi, în cele din urmă, acesta pare să fi dispărut complet.

Însă scrie despre doi îndrăgostiţi care, din cauza uciderii lui Christopher Brockhard, încă simt în ceafă respiraţia celor care îi urmăresc. Se întâlnesc pe ascuns în Copenhaga, Amsterdam şi Hamburg. Helena cunoaşte noua identitate a lui Gudbrand, dar ştie ea despre crima de pe Frontul de Est, despre execuţiile de la ferma lui Fauke? Se pare că nu.

Se logodesc după ce Forţele Aliate părăsesc Austria şi, în 1955, ea pleacă din ţara despre care e convinsă că va fi condusă din nou de „criminali de război, antisemiţi şi fanatici care nu au învăţat nimic din propriile lor greşeli”. Se stabilesc în Oslo unde Gudbrand, folosind încă numele de Sindre Fauke, continuă să conducă mica afacere. În acelaşi an sunt căsătoriţi de un preot catolic în cadrul unei ceremonii private în grădină, în Holmenkollveien, unde tocmai au cumpărat o casă mare cu banii pe care Helena i-a luat din vânzarea afacerii cu croitoria din Viena. Sunt fericiţi, scrie Gudbrand.

Harry auzi un şuierat şi, spre surprinderea sa, văzu că apa din ibric dăduse în foc.

98

Oslo. 17 mai 2000

Rikshospital. 1956

Helena a pierdut atât de mult sânge încât viaţa i-a fost pusă în pericol o perioadă, dar din fericire s-a acţionat rapid. Am pierdut copilul. Bineînţeles, Helena a fost de neconsolat, deşi i-am tot repetat că e tânără şi vom mai avea şi alte şanse. Dar doctorul nu a fost la fel de optimist. Zice că uterul…

Rikshospital. 12 martie 1967

O fiică. O să-i spunem Rakel. Am plâns şi am plâns, iar Helena m-a mângâiat pe obraz şi mi-a spus că misterioase sunt căile lui Dumnezeu…

Harry se întoarse în sufragerie. Îşi puse mâna la ochi. De ce nu a făcut legătura când a văzut poza Helenei din camera lui Beatrice? Mamă şi fiică. Mintea probabil că-i umblase aiurea. O vedea pe Rakel peste tot: pe stradă, pe chipurile femeilor care treceau pe lângă el, pe zece canale de televiziune pe care le schimba cu repeziciune, după tejgheaua unei cafenele. Aşa că de ce să fie atent în mod special când îi vede chipul în fotografia unei femei frumoase de pe perete?

Să-l sune pe Mosken ca să-i confirme ce scrisese Gudbrand Johansen, alias Sindre Fauke? Oare trebuia? Nu acum.

Frunzări manuscrisul până ajunse la data de 5 octombrie 1999. Mai erau doar câteva pagini. Harry simţi că-i transpiraseră palmele. Simţi, într-un fel, acelaşi lucru pe care tatăl lui Rakel îl descrisese

când primise scrisoarea de la Helena – împotrivirea de a fi confruntat în cele din urmă cu inevitabilul.

Oslo. 5 octombrie 1999

O să mor. După toate lucrurile care mi s-au întâmplat, a fost ciudat să aflu că urma să îmi dea un *coup de grâce* o boală des întâlnită, aşa cum se întâmplă cu majoritatea oamenilor. Cum o să le spun lui Rakel şi lui Oleg? În timp ce mergeam în sus pe bulevardul Karl Johan, am simţit cât de dragă mi-a devenit dintr-odată această viaţă pe care am socotit-o neimportantă de când a murit Helena. Nu pentru că nu tânjesc să fiu iar cu tine, Helena, ci pentru că mi-am neglijat de prea mult timp misiunea pe care o am pe pământ, iar acum nu mi-a mai rămas mult. Am păşit pe aceeaşi alee pietruită ca şi pe 13 mai 1945. Prinţul Moştenitor tot nu a ieşit pe balcon să spună că înţelege. Îi înţelege doar pe ceilalţi care au nevoie. Nu cred că va veni. Cred că ne-a trădat.

După asta, am adormit lângă un copac şi am avut un vis lung şi ciudat, ca o revelaţie. Şi când m-am trezit, s-a trezit şi vechiul meu prieten. Daniel s-a întors. Şi ştiu ce vrea să facă.

Fordul Escort gemu când Harry mişcă schimbătorul de viteze, băgă în viteza unu şi apoi imediat în a doua. Maşina scoase un sunet de fiară rănită când pedala de acceleraţie fu apăsată până jos şi rămase aşa. Un bărbat îmbrăcat într-un costum naţional din Østerdal, care traversa pe zebră intersecţia dintre Vibes şi Bogstadveien, sări într-o parte, evitând astfel o urmă de cauciuc pe ciorapi. În Hedgehaugsveien era o coadă de maşini înspre centru, aşa că Harry trecu pe banda stângă, cu mâna apăsând pe claxon şi cu speranţa că maşinile vor

avea decenţa să se dea la o parte. Tocmai reuşise să-şi facă loc pe lângă Lorry Kafé, când un perete de un albastru-deschis îi umplu câmpul vizual. Tramvaiul!

Era prea târziu să mai oprească, aşa că Harry învârti volanul cu putere, apăsă uşor pe frână şi intră pe pietriş până când se ciocni cu partea stângă de tramvai. Se auzi un zgomot ascuţit şi oglinda retrovizoare dispăru, iar sunetul pe care îl făcu mânerul de la portieră, care rămase agăţat de tramvai, fu lung şi pătrunzător.

— La dracu'! La dracu'!

Apoi reuşi să se elibereze şi roţile ieşiră de pe şina de tramvai pe carosabil, propulsându-l spre următorul semafor.

Verde, verde, galben.

Plecă în trombă, având încă o mână pe centrul volanului, în speranţa deşartă că un biet claxon va putea să atragă atenţia la ora 10:15, într-o zi de 17 mai în centrul oraşului. Apoi ţipă, apăsă pe frână şi, în timp ce Fordul încerca disperat să rămână pe pământ, carcase goale de casete, pachetele de ţigări şi Harry Hole zburară într-o parte. Se lovi cu capul de parbriz când maşina se opri. O mulţime veselă de copii cu steaguri în mână se adunaseră pe trecerea de pietoni, traversând prin faţa lui. Harry îşi frecă fruntea. Grădinile Palatului erau chiar în faţa lui şi aleea care urca spre Palat era plină de oameni. Din cabrioletul decapotabil care stătea la coadă lângă el, se auzea transmisiunea în direct la radio, aceeaşi din fiecare an.

„Şi acum, familia regală face semn cu mâna de la balcon spre procesiunea de copii şi spre mulţimea care s-a adunat aici, în Piaţa Palatului. Oamenii îl ovaţionează mai ales pe Prinţul Moştenitor, care s-a întors acasă din SUA. Desigur că este…"

Harry luă mâna de pe claxon, acceleră şi se îndreptă spre bordura din faţa aleii pietruite.

99

Oslo. 16 octombrie 1999

Am început să râd din nou. Bineînţeles că Daniel e cel care râde. N-am spus că unul dintre primele lucruri pe care le-a făcut când s-a trezit a fost s-o sune pe Signe. Am folosit telefonul public de la Schrøder. Şi a fost atât de amuzant încât ne-au dat lacrimile.

În seara asta vom face alte planuri. Problema rămâne totuşi cum să fac rost de arma de care am nevoie.

100

Oslo. 15 noiembrie 1999

…problema pare să se fi rezolvat în cele din urmă. Şi-a făcut apariţia: Hallgrim Dale. Nu mă surprinde că e vai de mama lui. Sper ca măcar să nu mă recunoască. Cu siguranţă că a auzit zvonurile că am fost ucis în timpul bombardamentului oraşului Hamburg, pentru că a crezut că sunt o fantomă. A bănuit că e vorba de o păcăleală şi mi-a cerut bani ca să-şi ţină gura. Dar Dale pe care îl cunosc eu nu ar putea să ţină un secret nici pentru toţi banii din lume. Aşa că am avut grijă să fiu ultima persoană cu care să fi vorbit. Nu mi-a făcut plăcere, dar trebuie să mărturisesc că am simţit o oarecare satisfacţie să constat că nu mi-am pierdut îndemânarea.

101

Oslo. 17 mai 2000

Oslo. 8 februarie 2000

De mai bine de cincizeci de ani, mă întâlnesc cu Edvard de şase ori pe an la Schrøder. Din două în două luni, în prima zi de marţi, dimineaţa. Încă îi mai spunem şedinţă, aşa cum îi spuneam când barul lui Schrøder era în Youngstorget. M-am întrebat adesea ce ne leagă pe mine şi pe Edvard, mai ales că suntem atât de diferiţi. Poate că nu e decât un destin asemănător. Suntem marcaţi de aceleaşi evenimente. Am fost amândoi pe Frontul de Est, ne-am pierdut amândoi soţiile şi copiii noştri sunt mari. Nu ştiu. Cel mai important lucru pentru mine e că Edvard îmi este loial. Bineînţeles că nu a uitat niciodată că l-am ajutat după război, dar l-am ajutat de asemenea şi mai târziu. De exemplu, la sfârşitul anilor 1960, când se apucase rău de băut şi de pariat pe cai şi când ar fi pierdut aproape toată afacerea cu camioane dacă nu i-aş fi plătit eu datoriile de la pariuri.

Nu, nu a mai rămas mare lucru din soldatul brav de la Leningrad, dar în ultimii ani, Edvard s-a împăcat cel puţin cu ideea că viaţa nu e aşa cum ţi-o imaginezi, şi acum încearcă să profite de ea la maximum. Îl interesează doar calul pe care îl are, nu mai bea şi nu mai fumează; se mulţumeşte să-mi vândă mie ponturi legate de cursele de cai.

Şi apropo de ponturi, el mi-a spus că Even Juul întreabă dacă Daniel ar putea să mai fie încă în viaţă. L-am sunat pe Even

în aceeaşi seară şi l-am întrebat dacă a luat-o razna. Dar Even mi-a spus că în urmă cu câteva zile a ridicat receptorul unui telefon pe care îl ţinea în dormitor şi a auzit cum un bărbat care pretindea că e Daniel a speriat-o de moarte pe soţia lui. Bărbatul de la telefon i-a spus că o să mai audă de el într-o altă zi de marţi. Even îşi dăduse seama că se auzea zgomot dintr-o cafenea şi se hotărâse să bată toate cafenelele din Oslo în fiecare marţi, până când va descoperi cine se juca la telefon. Ştia că poliţia nu se ocupă de asemenea prostii, şi nu-i spusese nimic lui Signe ca să nu-l oprească. A trebuit să-mi muşc mâna ca să nu izbucnesc în râs şi i-am urat bătrânului idiot succes.

După ce m-am mutat în apartamentul din Majorstuen, nu prea am mai văzut-o pe Rakel, dar am vorbit la telefon. Se pare că am obosit amândoi să ne mai luptăm. Am renunţat să-i mai explic ce mi-a făcut mie şi mamei ei când s-a măritat cu rusul ăla din familia de bolşevici.

— Ştiu că tu crezi că a fost trădare, zice ea. Dar asta s-a întâmplat demult. Hai să nu mai vorbim despre asta.

Nu a fost demult. Nimic nu a fost demult.

Oleg a întrebat de mine. E un băiat bun. Sper doar că nu va fi la fel de încăpăţânat şi de voluntar ca mama lui. Ea a moştenit asta de la Helena. Seamănă aşa de mult cu ea încât ochii mi se umplu de lacrimi când scriu asta.

Am împrumutat cabana lui Edvard pentru săptămâna viitoare. O să încerc arma. Daniel va fi fericit.

Harry lovi bordura cu roţile din faţă şi impactul făcu maşina să se rotească. Fordul săltă fără

eleganţă prin aer şi brusc intră pe iarbă. Erau prea mulţi oameni pe alee, aşa că Harry conduse pe pajişte. Alunecă pe lângă lac, trecând pe lângă patru tineri care luau micul dejun pe o pătură în parc. Văzu în oglinda retrovizoare lumina albastră intermitentă. Mulţimea se adunase deja în jurul punctului de pază, aşa că Harry opri, sări din maşină şi fugi înspre bariera din jurul Pieţei Palatului.

— Poliţia! strigă Harry, făcându-şi loc prin mulţime.

Cei care erau primii se treziseră încă din zori să se asigure că vor vedea bine orchestra şi nu voiau să se mişte. Când sări peste barieră, un gardian încercă să-l oprească, dar Harry îi arătă legitimaţia şi ateriză pe terenul deschis. Pietrişul de sub picioarele lui scrâşni. Se întoarse cu spatele la procesiunea copiilor, la orchestra Vålerga formată din tineri şi din copiii de la grădiniţa Slemdal, care în acest moment se adunau sub balconul Palatului, cu familia regală care făcea cu mâna deasupra lor pe o interpretare falsă a melodiei „I'm Just a Gigolo". Se uită ţintă la mulţimea de feţe strălucitoare şi zâmbitoare şi de steaguri roşii, albe şi albastre. Scrută cu privirea şirurile de oameni: pensionari, unchi cu aparate de fotografiat, taţi cu copii în spate, dar nici urmă de Sindre Fauke. Sau de Gudbrand Johansen. Sau Gudeson.

— La dracu'! La dracu'!

Strigătul exprima în primul rând panica.

Dar acolo, în faţa barierelor, văzu în cele din urmă o figură cunoscută. În haine civile, cu un walkie-talkie şi ochelari de soare. Deci îi urmase sfatul lui Harry, ţinând locul Scoţianului şi sprijinind astfel taţii din forţele poliţieneşti.

— Halvorsen!

102

Oslo. 16 mai 2000

Oslo. 16 mai 2000

Signe e moartă. A fost executată ca o trădătoare acum trei zile, cu un glonţ în inima ei falsă. Pentru că sunt cu el de atât de mult timp, am şovăit când Daniel m-a părăsit după ce am tras. M-a abandonat într-o confuzie însingurată. Am început să fiu cuprins de îndoieli şi am avut o noapte îngrozitoare. Plus boala. Am luat trei pastile. Dr. Bauer a zis să iau una, dar durerea era de nesuportat. Am reuşit să adorm în cele din urmă şi, a doua zi, Daniel s-a întors cu forţe proaspete. Asta a fost penultima etapă, iar acum ne grăbim plini de îndrăzneală.

Vino lângă bărbaţii din jurul focului să vezi strălucirea aurie de torţă
Îndemnându-i să ţintească mai sus, gata să intre în luptă cu forţă.

Se apropie ziua când Marea Trădare va fi răzbunată. Sunt de neclintit.

Cel mai important lucru e ca Trădarea să fie făcută publică. Dacă aceste memorii vor fi găsite de cine nu trebuie, există posibilitatea ca ele să fie distruse sau ţinute secrete din cauza reacţiei pe care o poate avea publicul. Din motive de siguranţă, i-am dat toate indiciile necesare unui tânăr poliţist din POT. Rămâne de văzut cât e de inteligent, dar instinctul îmi spune că e cel puţin o persoană integră.

Ultimele zile au fost dramatice.

A început în ziua în care am hotărât să-mi reglez conturile cu Signe. Tocmai îi dădusem telefon să-i spun că vin după ea şi ieşeam de la Schrøder, când am văzut faţa lui Even Juul prin geamul cafenelei de pe partea cealaltă a străzii. M-am prefăcut că nu-l văd şi am mers mai departe, dar mi-am dat seama că va pune în cele din urmă lucrurile cap la cap.

Poliţistul a trecut ieri pe la mine. Nu credeam că indiciile pe care i le-am dat sunt aşa de evidente încât să înţeleagă unde se potriveşte fiecare până când nu se va termina misiunea. Cu toate astea, s-a dovedit că dăduse de urma lui Gudbrand Johansen în Viena. Ştiam că trebuie să câştig timp, cel puţin 48 de ore, aşa că i-am spus o poveste despre Even Juul pe care o inventasem exact pentru o asemenea eventualitate. I-am spus că Even e un biet suflet rănit în care sălăşluia Daniel. În primul rând, povestea va face să pară că Juul e responsabil pentru tot, inclusiv pentru uciderea lui Signe. În al doilea rând, va face ca sinuciderea pe care am pregătit-o între timp pentru Juul să pară mai credibilă.

Când a plecat poliţistul, m-am apucat imediat de treabă. Even Juul nu a părut foarte surprins când a deschis astăzi uşa şi a dat cu ochii de mine pe scară. Nu ştiu dacă s-a prefăcut sau dacă pur şi simplu nu mai e în stare să fie surprins. Deja părea mort. I-am pus cuţitul la gât şi i-am spus că dacă face o singură mişcare greşită, o să-l fac bucăţi aşa cum am făcut şi cu câinele lui. Pentru a mă asigura că înţelege ce spun, am desfăcut punga de gunoi pe care o aveam la mine şi i-am arătat animalul. Am urcat în dormitorul lui

unde m-a lăsat fără împotrivire să-l pun pe scaun. A legat lesa câinelui de tavan.

— Nu vreau ca poliţia să aibă indicii până nu se termină totul, aşa că va trebui să pară că te-ai sinucis, am spus.

Dar el nu a reacţionat, părea că îi e indiferent. Cine ştie, poate că îi făceam o favoare?

Apoi, am şters amprentele şi am pus punga cu câinele în frigider şi cuţitele în pivniţă. Totul era la locul lui şi tocmai verificam dormitorul pentru ultima oară, când am auzit pietrişul scrâşnind şi am văzut afară o maşină a poliţiei. Era parcată, de parcă aştepta ceva. Ştiam că sunt la ananghie. Bineînţeles că Gudbrand s-a panicat, dar din fericire, Daniel a acţionat rapid.

Am luat cheile de la celelalte două dormitoare şi una dintre ele se potrivea la camera în care era spânzurat Even. Am pus-o pe podea în cameră, am scos prima cheie din uşă şi am folosit-o pentru a încuia uşa pe dinafară. Apoi am schimbat-o cu cheia care nu se potrivea şi am lăsat-o pe aceasta în uşă. Apoi am pus cheia cea bună în uşa celuilalt dormitor. Totul a durat câteva secunde. După care am coborât calm la parter şi l-am sunat pe Harry Hole.

Şi, în secunda următoare, acesta intra în casă.

Deşi simţeam că mă pufneşte râsul, cred că am reuşit să mă arăt surprins, asta pentru că probabil chiar eram puţin surprins. De fapt, îl mai văzusem pe unul dintre poliţişti şi altă dată. În acea noapte în Grădinile Palatului. Dar nu cred că el m-a recunoscut. Poate că astăzi l-a văzut pe Daniel. Şi, DA, mi-am amintit să şterg amprentele de pe chei.

— Harry! Ce-i cu tine aici? S-a întâmplat ceva?

— Ascultă, ia legătura prin staţie cu…

— Cum?

Mărşăluia orchestra de tobe a Şcolii Boltelokka.

— Am zis…! strigă Harry.

— Ce? făcu Halvorsen.

Harry îi smulse staţia din mână.

— Ascultaţi-mă cu atenţie. Căutaţi un bărbat de şaptezeci de ani, înălţime 1,75, ochi albaştri, păr alb. Probabil că e înarmat, repet, înarmat, şi foarte periculos. Am motive să cred că va fi o tentativă de asasinat, deci verificaţi ferestrele deschise şi acoperişurile din zonă. Repet…

Harry repetă mesajul în timp ce Halvorsen se holba la el cu gura căscată. După ce termină, Harry îi aruncă staţia înapoi.

— Acum e treaba ta, Halvorsen, să anulezi festivitatea de 17 Mai.

— Ce-ai spus?

— Eşti de serviciu. Eu arăt ca dracu'. N-o să mă asculte pe mine.

Halvorsen se uită atent la obrazul nebărbierit al lui Harry, la cămaşa şifonată şi închisă greşit şi la pantofii încălţaţi fără ciorapi.

— Cine sunt ei?

— Tot n-ai înţeles despre ce vorbesc eu aici? strigă Harry, arătând în sus cu un deget tremurător.

103

Oslo. 17 mai 2000

> În această dimineaţă. De la o distanţă de patru sute de metri. Am mai reuşit şi altă dată. Grădinile vor fi proaspete şi verzi, atât de pline de viaţă, atât de departe de moarte. Dar am eliberat drumul prin care va veni glonţul. Un copac mort, fără frunziş. Glonţul va veni din cer, precum degetul lui Dumnezeu, şi va arăta înspre progenitura trădătorului, şi toată lumea va vedea ce face El cu cei care nu au inima pură. Trădătorul a zis că îşi iubeşte ţara, dar a părăsit-o, ne-a părăsit ca să o salvăm de cei care invadau din Est şi apoi ne-a numit trădători.

Halvorsen fugi spre intrarea Palatului, în timp ce Harry rămase în piaţă, plimbându-se în cerc ca un beţiv. Va fi nevoie de câteva minute pentru a goli balconul regal. Oameni importanţi vor trebui mai întâi să ia decizii pentru care va fi nevoie să-şi asume responsabilitatea. Nu anulezi 17 Mai doar pentru că un poliţist oarecare a vorbit cu un coleg dubios. Privi mulţimea, în sus şi în jos, fără să ştie ce caută.

„Va veni din cer."

Se uită în sus. Copacii verzi. „Atât de departe de moarte." Erau atât de înalţi, iar frunzişul aşa de des, încât chiar şi cu o lunetă bună ar fi fost imposibil de tras din casele vecine.

Harry închise ochii. Îşi mişcă buzele. „Ajută-mă acum, Ellen."

Am eliberat drumul.

De ce erau aşa de miraţi cei doi grădinari ai Palatului când trecuse ieri pe acolo? Copacul. Nu avea frunze. Deschise iar ochii, se uită peste vârfurile copacilor şi-l zări: stejarul mort. Harry

simţi cum i se accelerează pulsul. Se întoarse, aproape că dădu peste un toboşar şi o luă la fugă spre Palat. Când ajunse în linie directă cu balconul şi copacul, se opri. Urmări cu privirea linia copacului. În spatele crengilor goale se înălţa un gigant albastru de sticlă. Hotelul SAS. Bineînţeles. Aşa de simplu. Un singur glonţ. Nimeni nu va observa un foc de armă de 17 Mai. Apoi va coborî calm în holul aglomerat de la recepţie şi va ieşi pe străzile pline de oameni unde va dispărea. Şi apoi? Ce se va întâmpla după aceea?

Nu se putea gândi la asta acum; trebuia să acţioneze. Dar era aşa de obosit. În loc de emoţii, Harry simţi o nevoie bruscă de a se duce acasă, de a dormi şi de a se trezi în ziua următoare, când îşi va da seama că totul a fost un vis. Fu readus cu picioarele pe pământ de sirenele unei ambulanţe din Drammensveien. Sunetul despică vălul muzicii cântate de orchestră.

— La dracu'! La dracu'!

O luă la fugă.

<u>104</u>

Radisson SAS. 17 mai 2000

Bătrânul se sprijini de fereastră cu picioarele sub el, ţinând puşca cu ambele mâini şi ascultând sirena ambulanţei cum se pierde încet în depărtare. „E prea târziu”, se gândi el. „Toată lumea moare.”

Îi fusese iar rău. Scuipase mult sânge. Aproape că leşinase de durere şi după aceea stătuse chircit pe podea, aşteptând ca medicamentele să-şi facă efectul. Luase patru. Durerea cedase cu un ultim junghi, care-i aminti că se va întoarce curând, şi baia revenise din nou la dimensiunile ei normale. Una dintre cele două băi. Cu jacuzzi. Sau era oare saună? În orice caz, avea un televizor pe care îl pornise. Pe toate canalele erau cântece patriotice, imnul naţional, ziarişti îmbrăcaţi festiv transmiţând ştiri despre parada copiilor.

Acum stătea în sufragerie, iar soarele atârna pe cer ca o flacără gigantică ce lumina totul. Ştia că n-ar trebui să se uite direct la flacără pentru că îl va orbi şi nu va mai putea să vadă ţintaşii ruşi târându-se prin zăpadă pe teritoriul neutru.

„Îl văd”, şopteşte Daniel. „Direcţia orei unu, pe balcon, chiar în spatele copacului mort.”

Copaci? Nu existau copaci aici, în craterul ăsta.

Prinţul moştenitor a ieşit pe balcon, dar nu spune nimic.

— O să scape! strigă o voce care semăna cu cea a lui Gudbrand.

„Nu, nu va scăpa”, zise Daniel. „Niciun bolşevic nenorocit nu scapă.”

— Ştie că l-am văzut, se târăşte în bârlog.

„Nu, nu-i aşa.”

Bătrânul sprijini arma de marginea ferestrei. Folosise o şurubelniţă ca să-l crape mai mult decât permitea deschizătura. Ce îi spusese fata de la recepţie atunci? Ca nu cumva să le vină oaspeţilor „idei ciudate”. Se uită prin lunetă. Oamenii se

vedeau aşa de mici de sus. Fixă distanţa. Patru sute de metri. E diferit când tragi de sus şi când tragi de jos, trebuie să iei în considerare faptul că gravitaţia afectează glonţul în mod diferit; are o altă traiectorie decât atunci când se trage de la acelaşi nivel. Dar Daniel ştia asta, Daniel ştie totul.

Bătrânul se uită la ceas: 10:45. E vremea să se întâmple. Îşi lipi obrazul de patul rece şi greu al puştii, puse mâna mai jos, pe trăgaci. Îşi îngustă ochiul stâng. Grilajul balconului îi umplu raza vizuală. Apoi haine negre şi pălării. Găsi faţa pe care o căuta. Semăna, cu siguranţă, foarte mult. Era aceeaşi faţă tânără ca şi în 1945.

Daniel devenise tăcut şi fixă ţinta. Aproape că nu-i mai ieşea deloc abur din gură.

În faţa balconului, în afara câmpului vizual, stejarul mort arăta cu degetele lui negre de vrăjitoare spre cer. O pasăre se aşeză pe una dintre crengi. Chiar în raza puştii. Bătrânul se mişcă neliniştit. Nu fusese acolo mai înainte.

Îşi va lua zborul din nou, în curând. Puse arma jos şi trase aer proaspăt în plămânii care îl dureau.

Clic – clic.

Harry trase una volanului şi mai învârti o dată cheia în contact.

Clic – clic.

— Porneşte, nenorocitule! Altfel, mâine te duc la fiare vechi.

Fordul porni zgomotos, scuipând iarbă şi pământ. O luă la dreapta pe lângă lac. Tinerii întinşi pe pătură ridicară sticlele de bere şi îl salutară pe Harry în timp ce acesta o porni spre Hotelul SAS. Cu motorul scrâşnind în viteza întâi şi cu mâna pe claxon, reuşi să-şi facă drum prin mulţimea de pe aleea pietruită, dar când ajunse jos, în dreptul celor de la grădiniţă, îi apăru brusc în faţă un cărucior de după un copac; trase de volan spre dreapta, derapă şi abia reuşi să evite gardul din faţa serelor. Maşina alunecă într-o parte în Wegelandsveien, în faţa unui taxi cu steagul norvegian şi cu o ramură de

mesteacăn prinsă de radiator. Taximetristul puse frână brusc, dar Harry acceleră şi îşi făcu loc printre maşinile care veneau şi intră pe bulevardul Holberg.

Frână în faţa uşilor hotelului şi ieşi din maşină. Când dădu buzna în holul aglomerat al recepţiei, se făcu un moment de linişte, toată lumea întrebându-se dacă vor fi martorii unei experienţe unice. Dar era doar un beţiv de 17 Mai. Mai văzuseră asta şi altă dată, aşa că îşi reluară activităţile. Harry se repezi la una dintre recepţionere.

— Bună dimineaţa, zise o voce.

Fu măsurat din cap până în picioare de o pereche de ochi cu sprâncenele ridicate sub un păr blond şi ondulat asemănător unei peruci. Harry îi citi numele pe insignă.

— Betty Andresen, ce urmează să-ţi spun nu e o glumă proastă, aşa că ascultă-mă cu atenţie. Sunt poliţist şi aveţi un asasin în hotel.

Betty Andresen îl privi pe bărbatul înalt pe jumătate îmbrăcat pe care îl crezuse, pe bună dreptate, a fi ori beat, ori nebun, ori şi una, şi alta. Se uită atent la legitimaţia pe care i-o întindea. Se uită iar la el. Cu precauţie.

— Numele, zise ea.

— Îl cheamă Sindre Fauke.

Degetele dansară pe tastatură.

— Îmi pare rău, nu avem pe nimeni aici cu acest nume.

— La dracu'! Încearcă Gudbrand Johansen.

— Nici Gudbrand Johansen, inspectore Hole. Poate nu e hotelul bun?

— Nu, e aici, e în cameră chiar acum.

— Deci aţi vorbit cu el?

— Nu, nu… ar lua prea mult să-ţi explic.

Harry îşi trecu mâna peste faţă.

— Să vedem. Trebuie să mă gândesc. Probabil că e undeva sus. Câte etaje aveţi?

— Douăzeci şi unu.

— Şi câţi dintre clienţi nu v-au dat încă cheile?

— Destul de puţini.

Harry îşi ridică mâinile în aer şi se uită la ea.

— Evident, şopti el. Asta e o treabă pe care ar face-o Daniel.

— Scuzaţi-mă?

— Vă rog verificaţi numele de Daniel Gudeson.

Ce se va întâmpla apoi? Bătrânul nu ştia. Nu mai era nimic după. Cel puţin nu până acum. Pusese patru gloanţe pe pervazul ferestrei. Metalul galben-maroniu mat al acoperişurilor reflecta razele soarelui.

Se uită din nou prin lunetă. Pasărea era tot acolo. O recunoscu. Aveau acelaşi nume. Îndreptă luneta spre mulţime. Scrută rândurile de oameni de la barieră. Se opri când zări ceva ce îi era cunoscut. Să fie oare… Fixă luneta. Da, fără îndoială, era Rakel. Ce făcea în Piaţa Palatului? Şi mai era şi Oleg. Părea că aleargă de la parada copiilor. Rakel îl săltă peste barieră. Era puternică. Avea mâini puternice. Ca ale mamei ei. Acum mergeau înspre punctul de pază. Rakel se uită la ceas. Părea că aşteaptă pe cineva. Oleg purta haina pe care i-o dăduse el de Crăciun. Rakel zicea că îi spune haina de la bunicul. Se pare că deja îi rămăsese mică.

Bătrânul chicoti. Va trebui să-i cumpere una nouă pentru toamnă.

Durerea reveni, de data asta fără vreun avertisment, iar el căscă disperat gura să poată să respire.

Lumina se stingea şi umbrele lor aplecate veneau spre el de-a lungul pereţilor tranşeei.

Totul se întunecă, dar tocmai când simţea că se cufundă în întuneric, durerea scăzu în intensitate. Arma căzuse pe podea, iar cămaşa i se lipise de corp de la atâta transpiraţie.

Se ridică şi puse arma din nou la geam. Pasărea zburase. Avea drumul liber.

Faţa tânărului umplu din nou luneta. Prinţul fusese la şcoli. La fel ar trebui să meargă şi Oleg. Ăsta fusese ultimul lucru pe care i-l spusese lui Rakel. Ăsta fusese ultimul lucru pe care şi-l spusese înainte să-l împuşte pe Brandhaug. Rakel nu era

acasă în ziua în care trecuse pe la Holmenkollveien pentru a-şi lua câteva cărţi, aşa că intrase şi văzuse din întâmplare pe birou plicul cu antetul Ambasadei Rusiei. Citise scrisoarea, o pusese jos şi se uitase pe fereastră în grădină, la fulgii de zăpadă care căzuseră odată cu ultima sforţare a iernii. Mai apoi, cercetase şi celelalte sertare ale biroului, până când găsise şi restul scrisorilor, cele cu antetul Ambasadei Norvegiei şi cele fără antet, scrise pe şerveţele şi hârtii rupte din carneţele semnate de Bernt Brandhaug. Şi se gândise la Christopher Brockhard.

„Niciun nenorocit de rus nu va putea să tragă în noi în noaptea asta."

Bătrânul trase piedica. Simţea un calm ciudat. Tocmai îşi amintise ce uşor îi fusese să-i taie gâtul lui Brockhard. Şi să-l împuşte pe Bernt Brandhaug. Haina de la bunicul, o haină nouă de la bunicul. Inspiră adânc şi puse degetul pe trăgaci.

Cu o cartelă în mână cu care putea să deschidă toate uşile, Harry alunecă lângă liftul care tocmai se închidea, cu un picior între uşi. Acestea se deschiseră din nou. Feţe uimite îl priviră cum se ridică.

— Poliţia! strigă Harry. Toată lumea afară!

Parcă ar fi sunat clopoţelul de la şcoală pentru pauza mare, dar un bărbat de cincizeci de ani cu cioc negru, îmbrăcat într-un costum albastru cu dungi, cu o fundă lată de 17 Mai pe piept şi urme de mătreaţă pe umeri, rămase unde era.

— Suntem cetăţeni norvegieni, prietene, şi asta nu e o ţară cu regim poliţienesc!

Harry trecu pe lângă bărbatul din lift şi apăsă pe 21. Dar bărbatul cu cioc nu terminase încă.

— Dă-mi măcar un motiv pentru care eu, care sunt plătitor de taxe, ar trebui să…

Harry scoase din tocul de pe umăr pistolul Smith & Wesson de la Weber.

— Am aici, în el, şase motive, plătitorule de taxe. Ieşi!

Timpul trece repede şi curând va veni o nouă zi. Îl va vedea mai bine în lumina dimineţii, îşi va da seama dacă e prieten sau duşman.

„Duşman, duşman. Mai devreme sau mai târziu o să-l prind.”

Haina de la bunicul.

Rahat, nu mai e nimic după.

Faţa pe care era fixată luneta părea serioasă. „Zâmbeşte, băiete.”

Trădare, trădare, trădare.

Trăgaciul era tras aşa de mult acum încât nu mai opunea nicio rezistenţă. Pragul se află undeva pe teritoriul neutru. Nu te mai gândi la zgomot şi la ricoşare, doar apasă şi lasă lucrurile să se întâmple.

Pocnetul îl luă total prin surprindere. O fracţiune de secundă, se făcu o linişte de mormânt. Apoi ecoul răsună, valul de sunete acoperi oraşul şi tăcerea bruscă a miilor de sunete se risipi chiar în acea clipă.

Harry alerga pe coridoarele de la etajul douăzeci şi unu când auzi pocnetul.

— La dracu’! gâfâi el.

Pereţii care veneau spre el şi care îl înconjurau din ambele părţi îl făceau să se simtă ca într-o pâlnie. Uşi. Tablouri reprezentând cuburi albastre. Aproape că nu i se auzeau deloc paşii pe covorul gros. Minunat. Hotelurile bune se gândesc să reducă zgomotele. La dracu’, la dracu’, acid lactic în creier. O maşină de făcut gheaţă. Camera 2154, camera 2156. Un alt pocnet. Apartamentul Prezidenţial.

Inima îi bătea să-i spargă pieptul. Harry ajunse lângă uşă şi băgă cartela. Se auzi un bâzâit. Apoi un clic uşor şi lumina de la încuietoare se făcu verde. Harry apăsă precaut pe clanţă.

Poliţia avea proceduri standard pentru asemenea situaţii. Harry fusese la cursuri şi le învăţase. Dar acum nu avea de gând să urmeze nici măcar una dintre ele.

Împinse brusc uşa, dădu buzna cu pistolul pe care îl ţinea în faţă cu amândouă mâinile şi se aruncă în genunchi în pragul uşii dinspre sufragerie. Lumina care năpădise camera îl ameţi şi-i înţepă ochii. O fereastră deschisă. Soarele ce strălucea dincolo de geam forma un nimb deasupra capului bărbatului cu păr alb care se întoarse încet.

— Poliţia! aruncă arma, strigă Harry.

Pupilele lui Harry se micşorară şi văzu în lumină silueta puştii îndreptate spre el.

— Aruncă arma, repetă el. Ai făcut ce trebuia să faci, Fauke. Misiune îndeplinită. S-a terminat.

Era ciudat, dar orchestra încă mai cânta afară ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic. Bătrânul ridică puşca şi îşi lipi patul ei de obraz. Ochii lui Harry se obişnuiră cu lumina şi se uită la arma pe care nu o văzuse până atunci decât în poze.

Fauke mormăi ceva, dar nu se auzi din cauza unui alt pocnet, mai ascuţit şi mai clar.

— Sunt… şopti Harry.

Afară, în spatele lui Fauke, văzu cum se ridică în aer un nor de fum, ca un balon alb dinspre Fortăreaţa Akershus. Salutul de 17 Mai. Ce auzise era salutul de 17 Mai! Harry auzi oamenii cum ovaţionează. Respiră pe nări. Camera nu mirosea a praf de puşcă. Îşi dădu seama că Fauke nu trăsese. Nu încă. Strânse în mână pistolul în timp ce privea faţa ridată uitându-se peste lunetă la el fără niciun fel de expresie. Nu era în joc doar viaţa lui şi a bătrânului.

Instrucţiunile erau clare.

— Vin de pe strada Vibes. Ţi-am citit jurnalul, zise Harry. Gudbrand Johansen. Sau vorbesc cu Daniel acum?

Harry strânse din dinţi şi îşi încleştă degetul pe trăgaci.

Bătrânul mormăi din nou.

— Ce-ai spus?

— *Passwort,* zise bătrânul. Avea vocea răguşită şi nu semăna deloc cu cea pe care o auzise înainte.

— Să nu faci asta, zise Harry. Să nu mă obligi.

Un strop de sudoare apăru pe fruntea lui Harry, se prelinse pe nas şi rămase agăţat de vârful nasului, nehotărât parcă ce să facă. Harry schimbă pistolul în cealaltă mână.

— *Passwort,* repetă bătrânul.

Harry zări degetele bătrânului încordate pe trăgaci. Simţi că e cuprins de o teamă de moarte.

— Nu, zise Harry. Nu e prea târziu.

Dar ştia că nu e adevărat. Bătrânul era dincolo de orice logică, dincolo de această lume şi de această viaţă.

— *Passwort.*

Curând se va termina pentru amândoi. Mai rămăsese doar o clipă ce trecea cu încetinitorul, ca în Ajunul Crăciunului înainte să…

— Oleg, zise Harry.

Arma era îndreptată direct spre capul lui. Se auzi un claxon de maşină în depărtare. Un muşchi tresări pe faţa bătrânului.

— Parola e Oleg, zise Harry.

Degetul de pe trăgaci se opri.

Bătrânul deschise gura să spună ceva.

Harry îşi ţinu respiraţia.

— Oleg, zise bătrânul.

Se auzi ca un şuierat de vânt pe buzele sale.

Harry nu a putut niciodată după aceea să explice ceea ce văzuse cu ochii lui: bătrânul murea chiar în acea clipă. Apoi, dincolo de riduri, l-a privit o faţă de copil. Arma nu mai era îndreptată spre el, aşa că a lăsat şi el pistolul în jos. Apoi a întins o mână şi a pus-o pe umărul bătrânului.

— Îmi promiţi?

Vocea bătrânului abia dacă se auzea.

— Că nu vor…

— Îţi promit, zise Harry. O să mă ocup personal să nu fie făcute publice nume. Oleg şi Rakel nu vor suferi…

Bătrânul îl privi pe Harry îndelung. Arma căzu cu zgomot pe podea, iar apoi bătrânul se prăbuşi.

Harry scoase cartuşul din puşcă şi îl puse pe canapea, după care telefonă la recepţie şi o rugă pe Betty să cheme o ambulanţă. Apoi îl sună pe Halvorsen pe mobil şi-i spuse că pericolul trecuse. Îl trase pe bătrân pe canapea şi se aşeză în scaun să aştepte.

— Până la urmă l-am prins, şopti bătrânul. Ştii, era cât pe ce să fugă. Prin noroi.

— Pe cine ai prins? întrebă Harry, trăgând cu sete din ţigară.

— Pe Daniel, bineînţeles. Până la urmă l-am prins. Helena avea dreptate. Eu am fost mereu mai puternic.

Harry stinse ţigara şi se duse la fereastră.

— Sunt pe moarte, şopti bătrânul.

— Ştiu.

— E pe pieptul meu. Îl vezi?

— Ce să văd?

— Dihorul.

Dar Harry nu văzu niciun dihor. Văzu doar un nor alb pe cer, ca o îndoială trecătoare. Văzu în lumina soarelui steagurile Norvegiei fluturând pe toţi stâlpii din oraş şi văzu o pasăre cenuşie trecând pe la fereastră. Dar nici urmă de dihori.

Partea a zecea
Reînvierea

105

Spitalul Ullevål. 19 mai 2000

Bjarne Møller îl găsi pe Harry în camera de aşteptare a secţiei de oncologie. Şeful Brigăzii de Combatere a Crimei Organizate se aşeză lângă Harry şi-i făcu cu ochiul unei fetiţe care se încruntă la el şi se întoarse.

— Am auzit că s-a terminat totul.

Harry încuviinţă.

— La ora patru dimineaţa. Rakel a stat aici tot timpul. Acum e Oleg înăuntru. Ce faci aici?

— Voiam doar să discut cu tine.

— Mi-ar prinde bine o ţigară, zise Harry. Să mergem afară.

Găsiră o bancă sub un pom. Şiruri de nori treceau grăbiţi deasupra lor. Se anunţa o altă zi călduroasă.

— Deci Rakel nu ştie nimic? întrebă Møller.

— Nimic.

— Cei care ştim sunt eu, Meirik, comisarul-şef, ministrul Justiţiei şi prim-ministrul. Şi tu, bineînţeles.

— Ştii mai bine decât mine cine ştie şi cât, şefu'.

— Da. Bineînţeles. Gândeam doar cu voce tare.

— Deci ce voiai să-mi spui?

— Ştii ceva, Harry? Uneori mi-aş dori să lucrez în altă parte. Undeva unde e mai puţină politică şi mai multă muncă de poliţist. La Bergen, de exemplu. Dar când mă trezesc în zile cum e cea de azi şi stau la geam privind fiordul, insulele lui şi când ascult păsările cântând şi… înţelegi?… Atunci nu mai vreau să plec nicăieri.

Møller privi o gărgăriţă care i se urca pe picior.

— Ce vreau să spun, Harry, e că dorim ca lucrurile să rămână aşa cum sunt.

— Şi despre ce fel de lucruri vorbeşti?

— Ştiai că niciun preşedinte american din ultimii douăzeci de ani nu şi-a îndeplinit mandatul fără ca măcar zece tentative la viaţa sa să nu fi fost

descoperite? Şi că toţi criminalii, fără excepţie, au fost arestaţi fără să ajungă ceva la urechile mass-mediei? Nimeni nu are de profitat dacă planurile de asasinare a şefului unui stat sunt făcute publice, Harry. Mai ales când e vorba de planurile care ar fi putut să aibă succes, teoretic vorbind.

— Teoretic, şefule?

— Nu sunt cuvintele mele. Oricum, concluzia e că trebuie să păstrăm lucrurile sub tăcere. Nu vrem să creăm instabilitate. Sau să dezvăluim slăbiciuni ale sistemului de securitate. Nici astea nu sunt cuvintele mele. Asasinatele sunt contagioase, ca şi…

— Ştiu ce vrei să spui, îl întrerupse Harry, scoţând fumul pe nas. În primul rând, facem asta pentru cei care sunt la putere, nu? Oameni care ar fi putut şi ar fi trebuit să dea alarma înainte.

— Aşa cum am spus, zise Møller. Uneori, Bergen mi se pare că e o alternativă atrăgătoare.

Preţ de câteva minute nu zise niciunul nimic. O pasăre se plimbă prin faţa lor, mişcându-şi coada şi ciugulind iarbă, mereu cu ochii în patru.

— Codobatură, zise Harry. *Motacilla alba.* Un individ precaut.

— Ce?

— Păsările noastre mici. Ce vom face cu crimele pe care le-a comis Gudbrand Johansen?

— Am rezolvat toate cazurile de crimă în mod satisfăcător până acum, nu?

— Ce vrei să spui?

— Singurul lucru pe care îl vom obţine acum, dacă stârnim lucrurile, răspunse Møller jenat, e să deschidem răni vechi, şi există riscul să-şi bage cineva nasul şi să dezgroape toată povestea. Toate cazurile au fost închise.

— Aşa e. Even Juul. Şi Sverre Olsen. Dar uciderea lui Hallgrim Dale?

— Nimeni nu dă o ceapă degerată pe el. La urma urmei, Dale a fost un…

— Un trişor bătrân după care nu plânge nimeni?

— Te rog, Harry, nu face că lucrurile să fie şi mai complicate decât sunt deja. Ştii că nici eu nu sunt împăcat cu această situaţie.

Harry stinse ţigara pe marginea băncii şi puse mucul înapoi în pachet.

— Trebuie să merg înăuntru, şefu'.

— Deci putem să ne bazăm pe tine că nu o să spui nimic?

Harry schiţă un zâmbet.

— E adevărat ce am auzit? Despre cel care vrea să-mi ia locul în POT?

— Da, zise Møller. Tom Waaler a zis că îşi va face dosar. Meirik vrea să facă povestea cu neonazismul parte din fişa postului, aşa că va deveni un fel de trambulină pentru poziţii înalte. O să-l recomand, apropo. Bănuiesc că eşti bucuros că o să dispară din peisaj, acum că te-ai întors la Combaterea Crimei Organizate. Acum că postul lui de inspector de la noi va deveni vacant.

— Deci asta e răsplata pentru că-mi ţin gura?

— Ce naiba te face să crezi asta, Harry? E pentru că eşti cel mai bun. Ai demonstrat-o din nou, nu? Mă întreb doar dacă ne putem baza pe tine.

— Ştii la ce caz vreau să lucrez?

Møller dădu din umeri.

— Cazul lui Ellen este un capitol închis, Harry.

— Nu e chiar aşa, îl contrazise Harry. Mai sunt câteva detalii pe care nu le cunoaştem. Printre altele, ce s-a întâmplat cu cele 200.000 de coroane norvegiene plătite pentru armă. Probabil că au fost mai mulţi intermediari.

Møller încuviinţă.

— Bine. Ai două luni împreună cu Halvorsen. Dacă nu găsiţi nimic, cazul va fi închis.

— Mi se pare cinstit.

Møller se ridică să plece.

— Mă tot gândesc la un lucru, Harry. Cum de ai ghicit că parola e „Oleg”?

— Ellen mi-a spus că primul lucru care îi vine în cap e aproape mereu cel bun.

— Impresionant.

Møller dădu din cap în semn de apreciere.

— Aşa că primul lucru care ţi-a venit în minte a fost numele nepotului său?

— Nu.

— Nu?

— Eu nu sunt Ellen. A trebuit să mă gândesc.

Møller îl privi pătrunzător.

— Mă iei peste picior, Hole?

Harry zâmbi. Apoi arătă spre codobatură.

— Am citit în cartea despre care ţi-am vorbit că nimeni nu ştie de ce codobaturile mişcă din coadă când stau pe loc. E un mister. Singurul lucru pe care îl ştim e că nu se pot opri…

106

Sediul Poliţiei. 19 mai 2000

Harry tocmai îşi pusese picioarele pe birou şi găsise poziţia perfectă, când sună telefonul. Ca să rămână aşa, se întinse în faţă, folosindu-şi în acelaşi timp muşchii spatelui pentru a-şi păstra echilibrul pe scaunul nou cu roţi periculos de bine unse. Reuşi să ajungă la telefon cu vârfurile degetelor.

— Hole.

— Harry? Sunt Isaiah Burne din Johannesburg. Ce mai faci?

— Isaiah? Asta da surpriză.

— Da? Te sun ca să-ţi mulţumesc.

— Pentru ce să-mi mulţumeşti?

— Că nu ai întreprins nimic.

— Ce să întreprind?

— Ştii ce vreau să spun, Harry. Că nu ai întreprins acţiuni diplomatice de amânare a pedepsei sau ceva de genul ăsta.

Harry nu răspunse. Într-un fel, se aştepta la acest telefon de ceva timp. Nu mai stătea confortabil. Îşi aminti brusc de privirea imploratoare a lui Andreas Hochner. Şi de vocea imploratoare a lui Constance Hochner: *Promiteţi să faceţi tot posibilul, domnule Hole?*

— Harry?

— Sunt aici.

— Ieri s-a dat sentinţa.

Harry se uită la fotografia lui Sis de pe perete. Fusese o vară neobişnuit de caldă în anul acela, nu? Se duseseră să înoate chiar şi când ploua. Simţi că-l cuprinde o tristeţe de neexprimat.

— Pedeapsa cu moartea? se auzi întrebând în cele din urmă.

— Fără drept de apel.

107

La barul lui Schrøder.
2 iunie 2000

— Ce faci vara asta, Harry?

Maja număra restul.

— Nu ştiu. Am vorbit să închiriem o cabană undeva în Norvegia. Să-l învăţ pe băiat să înoate.

— Nu ştiam că ai copii.

— Nu am, ei, e o poveste lungă.

— Serios? Sper să mi-o spui într-o bună zi.

— Mai vedem, Maja. Păstrează restul.

Maja făcu o plecăciune şi ieşi cu un zâmbet amuzat pe faţă. Cafeneaua era goală pentru o după-amiază de sâmbătă. Căldura probabil că-i trimisese pe cei mai mulţi oameni la terasa restaurantului din St. Hanshaugen.

— Ei bine? zise Harry.

Bătrânul se uită fix în pahar fără să răspundă.

— E mort. Nu eşti bucuros, Åsnes?

Mohicanul înălţă capul şi-l privi pe Harry.

— Cine e mort? zise el. Nimeni nu e mort. Doar eu. Eu sunt ultimul dintre morţi.

Harry oftă, puse ziarul sub braţ şi ieşi în căldura dogoritoare a după-amiezii.

JO NESBØ

CRIME

O poveste zguduitoare despre crimă și trădare, care pendulează între câmpurile de luptă din al Doilea Război Mondial și capitala Norvegiei din zilele noastre.

Detectivul Harry Hole a făcut o eroare profesională și, drept pedeapsă, a fost însărcinat cu misiuni monotone de supraveghere. În timp ce monitorizează activitatea grupurilor neonaziste din Oslo, Hole este atras într-o poveste misterioasă, cu rădăcini adânci în trecutul întunecat al Norvegiei, când unii membri ai guvernului au colaborat voluntar cu Germania nazistă.

Șaizeci de ani mai târziu, această pată neagră nu vrea să se șteargă – iar soldații bătrâni care au supraviețuit cândva unei crâncene ierni rusești încep să fie omorâți unul câte unul.

Ghidat de propria conștiință încărcată și de sentimentul de vină, celebrul detectiv furios, alcoolic și cu un trecut nu tocmai curat, descifrează plăsmuirile unei minți criminale perverse. În jurul lui Hole începe rapid să se țeasă o conspirație îngrozitoare... iar cea mai întunecată oră din istoria Norvegiei pare că abia urmează.

TREI

www.edituratrei.ro
ISBN 978-606-40-0712-4

[1] Zonă aflată în partea de nord-vest a oraşului Oslo, unde se găseşte o celebră trambulină de schi (*N. red.).*

[2] *Ein feste Burg ist unser Gott* – unul dintre cele mai cunoscute imnuri scrise de Martin Luther (*N. red.).*

[3] *Toten* – morţi; *Totenreich* – Tărâmul morţilor (în lb. germ. în orig.).

[4] De ce? (în lb. germ. în orig.).

[5] Nu ştiu (în lb. germ. în orig.).

[6] Fals! Trag! (în lb. germ. în orig.).

[7] Eid al-Adha (în rom. *Sărbătoarea Sacrificiului)* este una dintre cele mai importante sărbători musulmane (*N. red.).*

[8] African National Congress – Congresul Naţional African (*N. red.).*

[9] Transpunere ironică în lb. norvegiană a expresiei englezeşti *fucking unbelievable* – „la naiba, e incredibil” *(N. red.).*

[10] În lb. rom., Urie (*N. red.).*

[11] His Royal Highness – Alteţa Sa Regală *(N. red.).*

CUPRINS

Table of Contents